

PROTOKÓŁ Nr 54

obrad LIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta Częstochowy

odbytej w dniu 27 stycznia 2022 roku

w sali sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy,

przy ul. Śląskiej 11/13

pod przewodnictwem Przewodniczącego

Rady Miasta Częstochowy Zbigniew Niesmacznego.

Czas trwania obrad: od godz. 12⁰⁰ do godz. 16⁰⁵.

Ad. pkt 1.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny dokonał otwarcia LIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta, powitał przybyłych gości, na podstawie listy obecności stwierdził prawomocność obrad i przystąpił do realizacji porządku obrad.

Lista obecności Radnych stanowi *załącznik nr 1 do protokołu*.

Porządek obrad LIV Sesji Rady Miasta Częstochowy stanowi *załącznik nr 2 do protokołu*.

Ad. pkt 2.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny powołał na Sekretarzy obrad LIV sesji Radnych: Łukasza Banasia i Tomasza Blukacza.

Ad. pkt 3.

Zmiany w porządku obrad.

Głos w tym punkcie zabrali: Radny Paweł Ruksza zgłosił wniosek o wprowadzenie do porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Radnych Miasta Częstochowy w sprawie apelu do Prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka o natychmiastowe zawieszenie w pełnieniu funkcji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie Małgorzaty Mruszczyk – *załącznik nr 3 do protokołu*, Radna Jolanta Urbańska, Radna Katarzyna Jastrzębska, Radna Monika Pohorecka, Radny Artur Gawroński.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie wniosek Radnego Pawła Rukszy.

Rada Miasta Częstochowy przy 8 głosach za, 17 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się odrzuciła ww. wniosek.

Rada Miasta przyjęła następujący porządek obrad:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie jej prawomocności.
2. Powołanie sekretarza obrad.
3. Zmiany w porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z obrad LIII sesji Rady Miasta Częstochowy.
5. Informacja bieżąca Prezydenta Miasta Częstochowy.
6. Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy.
7. Wystąpienia zaproszonych gości.
8. Powołanie Komisji Uchwał i Wniosków.

Dyskusja nad projektami uchwał.

9. **(BR.1.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.
10. **(BR.2.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.
11. **(BR.3.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.
12. **(BR.4.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.
13. **(BR.5.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
14. **(BR.6.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
15. **(BR.7.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

16. **(BR.8.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.
17. **(BR.9.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.
18. **(BR.10.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.
19. **(BR.11.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.
20. **(BR.12.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.
21. **(BR.13.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.
22. **(BR.14.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.
23. **(BR.15.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.
24. **(BR.16.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.
25. **(BR.17.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.
26. **(BR.18.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.
27. **(BR.19.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.
28. **(BR.20.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022.

29. **(BR.21.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie.

30. Przerwa.

Głosowanie projektów uchwał.

31. **(BR.1.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.

32. **(BR.2.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.

33. **(BR.3.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.

34. **(BR.4.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.

35. **(BR.5.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

36. **(BR.6.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

37. **(BR.7.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

38. **(BR.8.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.

39. **(BR.9.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.

40. **(BR.10.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.

41. **(BR.11.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.

42. **(BR.12.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.
43. **(BR.13.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.
44. **(BR.14.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.
45. **(BR.15.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.
46. **(BR.16.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.
47. **(BR.17.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.
48. **(BR.18.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.
49. **(BR.19.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.
50. **(BR.20.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022.
51. **(BR.21.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie.
52. Wolne wnioski i oświadczenia radnych, Prezydenta i inne zgłoszone do porządku obrad.
53. Zamknięcie obrad LIV Sesji Rady Miasta Częstochowy.

Ad. pkt 4.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny zwrócił się do Radnych z pytaniem, czy mają uwagi do protokołu z obrad LIII sesji Rady Miasta.

Uwag do protokołu nie zgłoszono.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie protokół z obrad LIII sesji Rady Miasta.

Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się przyjęła protokół z obrad LIII sesji Rady Miasta Częstochowy.

Ad. pkt 5

Sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Częstochowy za okres od 15 grudnia 2021 do 25 stycznia 2022 r. – załącznik nr 4 do protokołu

W tym punkcie głos zabrali: Radny Paweł Ruksza, Radny Sebastian Trzeszkowski, Radna Krystyna Stefańska, Radny Piotr Wrona (2 razy), Radna Katarzyna Jastrzębska, Radny Artur Gawroński, Radna Małgorzata Iżyńska, Radny Andrzej Sowa, Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski.

Ad pkt.6

Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy za okres od 16 grudnia 2021 r. do 25 stycznia 2022 r. – załącznik nr 5 do protokołu.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o uczczenie minutą ciszy ofiar Holocaustu oraz pamięć byłego Radnego Henryka Pinisa.

W tym punkcie głos zabrali: Radny Piotr Wrona (2 razy), Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radna Katarzyna Jastrzębska (2 razy), Radna Monika Pohorecka (2 razy), Radny Piotr Kaliszewski, Radny Artur Gawroński (2 razy), Radna Krystyna Stefańska, Radny Dariusz Kapinos, mieszkańcy miasta Częstochowy, Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny.

Ad pkt.7

Wystąpienia zaproszonych gości.

Żaden z zaproszonych gości nie zabrał głosu w tym punkcie.

Ad. pkt 8.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny zaproponował skład Komisji Uchwał i Wniosków: Radny Łukasz Kot i Radny Dariusz Kapinos.

Radni wyrazili zgodę na udział w Komisji Uchwał i Wniosków.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie następujący skład Komisji

Uchwał i Wniosków: Radny Łukasz Kot i Radny Dariusz Kapinos.

*Rada Miasta Częstochowy przy 25 głosach za, braku głosów przeciwnych i 3 głosach wstrzymujących się **przyjęła** ww. skład Komisji Uchwał i Wniosków.*

Ad. Pkt. 9

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038. **(BR.1.LIV.22)** - załącznik nr 6 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu.

Autopoprawka - załącznik nr 9 do protokołu.

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Paweł Ruksza.

Ad. Pkt. 10

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022 **(BR.2.LIV.21)** - załącznik nr 10 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Autopoprawka - załącznik nr 9 do protokołu.

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Artur Gawroński, Radny Piotr Wrona (3 razy), Radna Katarzyna Jastrzębska, Radna Monika Pohorecka, Radny Paweł Ruksza, Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski (3 razy),

Ad pkt.11

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy. **(BR.3.LIV.22)** - załącznik nr 11 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu

Brak głosów w dyskusji.

Ad pkt.12

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.

(BR.4.LIV.22) - załącznik nr 13 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radna Monika Pohorecka (2 razy), Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski, Radny Paweł Ruksza, Radny Łukasz Kot,

Ad pkt.13

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne. **(BR.5.LIV.22)** - załącznik nr 14 do protokołu.

Opinia Komisji Klimatu - załącznik nr 15 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona (2 razy) – zgłosił poprawkę – załącznik nr 17 do protokołu, Pan Hubert Pietrzak Alert Smogowy, Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radny Sebastian Trzeszkowski, Radny Łukasz Kot, Radna Małgorzata Iżyńska, Radny Andrzej Sowa (2 razy), Radny Artur Gawroński, Radny Łukasz Banaś.

Ad pkt.14

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

(BR.6.LIV.22). - załącznik nr 18 do protokołu.

Opinia Komisji Klimatu - załącznik nr 15 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Brak głosów w dyskusji.

Ad pkt.15

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne. **(BR.7.LIV.22)** - załącznik nr 19 do protokołu.

Opinia Komisji Klimatu - załącznik nr 15 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radny Piotr Wrona, Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski (2 razy), Radny Andrzej Sowa, Radny Artur Gawroński.

Ad. Pkt. 16

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności. **(BR.8.LIV.22)** - załącznik nr 20 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona, Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski.

Ad. Pkt. 17

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14 **(BR.9.LIV.21)** - załącznik nr 21 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona (2 razy), Naczelnik Wydziału MN Piotr Gerasch (2 razy).

Ad. Pkt. 18

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6. **(BR.10.LIV.22)** - załącznik nr 22 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona, Naczelnik Wydziału MN Piotr Gerasch.

Ad. Pkt. 19

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9 **(BR.11.LIV.22)** - załącznik nr 23 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona, Naczelnik Wydziału MN Piotr Gerasch, Radny Paweł Ruksza.

Ad. Pkt. 20

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej. **(BR.12.LIV.22)** - załącznik nr 24 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 8 do protokołu

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona (2 razy), Radna Beata Struzik (2 razy), Naczelnik Wydziału MN Piotr Gerasch.

Ad. Pkt. 21

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte. **(BR.13.LIV.22)** - załącznik nr 25 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Piotr Wrona (2 razy), Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski (2 razy), Radna Beata Struzik.

Ad. Pkt. 22

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021 **(BR.14.LIV.22)** - załącznik nr 26 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury - załącznik nr 7 do protokołu.

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 16 do protokołu

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 23

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń. **(BR.15.LIV.22)** - załącznik nr 27 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 24

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”. **(BR.16.LIV.22)** - załącznik nr 28 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radny Paweł Ruksza,

Ad. Pkt. 25

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025. **(BR.17.LIV.22)** - załącznik nr 29 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu.

Głos w dyskusji nad ww. projektem uchwały zabrali: Radna Monika Pohorecka, Radny Paweł Ruksza,

Ad. Pkt. 26

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”. **(BR.18.LIV.22)** - załącznik nr 30 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu.

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 27

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”. **(BR.19.LIV.22)** - załącznik nr 31 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu.

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 28

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022. **(BR.20.LIV.21)** - załącznik nr 32 do protokołu.

Opinia Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej - załącznik nr 12 do protokołu.

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 29

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie. **(BR.21.LIV.21)** - załącznik nr 33 do protokołu.

Brak głosów w dyskusji nad ww. projektem uchwały.

Ad. Pkt. 30

Przerwa od godz. 15.00 do godz.15.30.

Ad. Pkt. 31

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.1.LIV.22 wraz z autopoprawką.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, braku głosów przeciwnych i 7 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.*

Ad. Pkt. 32

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.2.LIV.22 wraz z autopoprawką.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, braku głosów przeciwnych i 8 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.*

Ad. Pkt. 33

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.3.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 25 głosach za, braku głosów przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.*

Ad. Pkt. 34

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.4.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 17 głosach za, 8 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.*

Ad. Pkt. 35

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie wniosek Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości.

*Rada Miasta Częstochowy przy 10 głosach za, 15 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się **odrzucała** ww. wniosek.*

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.5.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.*

Ad. Pkt. 36

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.6.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.*

Ad. Pkt. 37

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.7.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 26 głosach za, 1 głosie przeciwnym i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.*

Ad. Pkt. 38

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.8.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 8 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **przyjęła** uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.*

Ad. Pkt. 39

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.9.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 20 głosach za, 8 głosach przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.*

Ad. Pkt. 40

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.10.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 8 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.*

Ad. Pkt. 41

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.11.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 8 głosach przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.*

Ad. Pkt. 42

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.12.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 17 głosach za, 8 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **podjęła** uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.*

Ad. Pkt. 43

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.13.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 21 głosach za, braku głosów przeciwnych i 5 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.*

Ad. Pkt. 44

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.14.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 28 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.*

Ad. Pkt. 45

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku

BR.15.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.*

Ad. Pkt. 46

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku
BR.16.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **podjęła** uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.*

Ad. Pkt. 47

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku
BR.17.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 28 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.*

Ad. Pkt. 48

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku
BR.18.LIV.22.

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **podjęła** uchwałę w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.*

Ad. Pkt. 49

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku
BR.19.LIV.22.

Rada Miasta Częstochowy przy 28 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się

podjęta uchwałę w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.

Ad. Pkt. 50

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.20.LIV.22.

Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęta** uchwałę w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022.

Ad. Pkt. 51

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.21.LIV.22.

Rada Miasta Częstochowy przy 17 głosach za, 9 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **podjęta** uchwałę w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie.

Ad. Pkt. 52

Wolne wnioski i oświadczenia radnych, Prezydenta i inne zgłoszone do porządku obrad.

Głos w tym punkcie zabrali: Radny Artur Gawroński, Radna Krystyna Stefańska zgłosiła pomyłkę przy głosowaniu projektu uchwały na druku BR.21.LIV.22 – jest za, mieszkaniec miasta Częstochowy, Radna Monika Pohorecka (2 razy), Radny Paweł Ruksza (3 razy), Radny Łukasz Kot, Radny Piotr Wrona (2 razy), Radny Sebastian Trzeszkowski (2 razy).

Wykaz głosowań stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Dyskusja na płycie CD stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Ad. Pkt. 53

W związku z wyczerpaniem porządku obrad Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny zamknął obrady LIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta.

Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy
(-) Zbigniew Niesmaczny

Protokołowała:
(-) Joanna Rekwirewicz

Rada Miasta Częstochowy - Radni - Sesja Sesja w dniu 27 stycznia 2022

12:02

Banaś Łukasz (obecny)
Blukacz Tomasz (obecny)
Gawroński Artur (obecny)
Gieroń Barbara (obecny)
Iżyńska Małgorzata (obecny)
Jarzyński Konrad (obecny)
Jastrzębska Katarzyna (obecny)
Kaliszewski Piotr (obecny)
Kapinos Dariusz (obecny)
Kot Łukasz (obecny)
Krawczyk Jacek (obecny)
Lewandowska Ewa (obecny)
Lewandowski Michał (obecny)
Majer Dorota (obecny)
Niesmaczny Zbigniew (obecny)
Pawłowska Agata (obecny)
Pohorecka Monika (obecny)
Ruksza Paweł (obecny)
Skrzypczyńska Emilia (obecny)
Sowa Andrzej (obecny)
Stefańska Krystyna (obecny)
Struzik Beata (obecny)
Szczuka Ryszard (obecny)
Trzeszkowski Sebastian (obecny)
Tyl Tomasz (obecny)
Urbańska Jolanta (obecny)
Wrona Piotr (obecny)
Zbrojkiewicz Iwona (obecny)

Częstochowa, 21 stycznia 2022 r.

Załącznik nr 2 do protokołu

Przewodniczący

Rady Miasta Częstochowy

Zbigniew Niesmaczny

BR.0002.LIV.2022

Pan/i

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, 1834) oraz art. 15 zzz ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (jt. Dz.U. 2021 poz. 2095) **zwołuję** na dzień **27 stycznia (czwartek) 2022 roku o godz. 12⁰⁰ LIV zwyczajną Sesję Rady Miasta Częstochowy**. Sesja odbędzie się w trybie zdalnym (online) z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie jej prawomocności.
2. Powołanie sekretarza obrad.
3. Zmiany w porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z obrad LIII sesji Rady Miasta Częstochowy.
5. Informacja bieżąca Prezydenta Miasta Częstochowy.
6. Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy.
7. Wystąpienia zaproszonych gości.
8. Powołanie Komisji Uchwał i Wniosków.

Dyskusja nad projektami uchwał.

9. **(BR.1.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.
10. **(BR.2.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.
11. **(BR.3.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

12. **(BR.4.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.
13. **(BR.5.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
14. **(BR.6.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
15. **(BR.7.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
16. **(BR.8.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.
17. **(BR.9.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.
18. **(BR.10.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.
19. **(BR.11.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.
20. **(BR.12.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.
21. **(BR.13.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.
22. **(BR.14.LIV.22)** Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.

23. **(BR.15.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.
24. **(BR.16.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.
25. **(BR.17.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.
26. **(BR.18.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.
27. **(BR.19.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.
28. **(BR.20.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022.
29. **(BR.21.LIV.22)**Dyskusja nad projektem uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie.
30. Przerwa.
Głosowanie projektów uchwał.
31. **(BR.1.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.
32. **(BR.2.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.
33. **(BR.3.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.
34. **(BR.4.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.
35. **(BR.5.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
36. **(BR.6.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

37. **(BR.7.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
38. **(BR.8.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.
39. **(BR.9.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.
40. **(BR.10.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.
41. **(BR.11.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.
42. **(BR.12.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.
43. **(BR.13.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.
44. **(BR.14.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.
45. **(BR.15.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.
46. **(BR.16.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.
47. **(BR.17.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.
48. **(BR.18.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.
49. **(BR.19.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.
50. **(BR.20.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022.

51. **(BR.21.LIV.22)** Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie.
52. Wolne wnioski i oświadczenia radnych, Prezydenta i inne zgłoszone do porządku obrad.
53. Zamknięcie obrad LIV Sesji Rady Miasta Częstochowy.

Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy
(-) Zbigniew Niesmaczny

Załącznik nr 3 do protokołu

Stanowisko Radnych Miasta Częstochowy
w sprawie apelu do Prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka
o natychmiastowe zawieszenie w pełnieniu funkcji
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie
Małgorzaty Mruszczyk

W trosce o dobro pracowników, jakość świadczonej pomocy społecznej dla naszych mieszkańców, a przede wszystkim w związku z zaistniałą sytuacją tj. złożonym zawiadomieniem do organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na niedopełnieniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego - Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie - Rada Miasta Częstochowy zwraca się z apelem o natychmiastowe zawieszenie Małgorzaty Mruszczyk, w pełnieniu obowiązków Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Zachodzi podejrzenie, że Dyrektorka MOPS w sprawie kradzieży danych osobowych, w istocie już w grudniu 2020 r. (a nie jak podawała w lutym 2021), pozyskała wiedzę o pewnych nieprawidłowościach pojawiających się w kierowanej przez nią instytucji, o których to nie poinformowała niezwłocznie organów ścigania. Jednoznacznie należy wskazać, że nawet jeśli nie miała pewności co do wystąpienia nieprawidłowości, to nie podjęła wyczerpujących działań mających na celu pełne zweryfikowanie informacji, jakie do niej dotarły.

Ponadto Małgorzata Mruszczyk pytana przez dziennikarzy, radnych, również w czasie obrad sesji Rady Miasta Częstochowy o posiadaną wiedzę w sprawie kradzieży danych osobowych w MOPS, z całą stanowczością i pewnością twierdziła, że jest to jednorazowy incydent. Dziś wiemy, że skala potencjalnych nadużyć jest znacznie szersza, a liczba potencjalnych ofiar dłuższa (ok. 2700 osób!).

Jesteśmy oburzeni, zbulwersowani i zniesmaczeni działaniami Dyrektorki MOPS, która już wielokrotnie wykazała się nieudolnością w pełnieniu powyższej funkcji. Pomoc społeczna to obszar trudny, wymagający szczególnych predyspozycji, empatii, wrażliwości, ale też decyzyjności i kreatywności. Małgorzata Mruszczyk na dotychczas sprawowanym stanowisku zawiodła wiele razy; między innymi wtedy, kiedy chciała przenieść osoby bezdomne do Bełchatowa, a źle rozpisany przetarg skutkował takim rozwiązaniem.

Kolejny temat, również wielokrotnie podejmowany na sesjach, to usługi opiekuńcze – forma wsparcia dla osób starszych, leżących, chorych. Wielokrotnie kwestionowano postawę Małgorzaty Mruszczyk, jako sprawnego szefa jednostki miejskiej, sprawującej nadzór nad tym zadaniem, wskazując brak profesjonalizmu i niezbędnych kompetencji do pełnienia tak odpowiedzialnego stanowiska, jakim jest Dyrektor MOPS.

Zważywszy na obecne okoliczności, wnioskujemy o zawieszenie Małgorzaty Mruszczyk w pełnieniu obowiązków do czasu wyjaśnienia sprawy i zakończenia śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w Sosnowcu w sprawie kradzieży danych osobowych, użytych do fałszowania głosowania w budżecie obywatelskim w Częstochowie.

Rada Miasta Częstochowy

Załącznik nr 4 do protokołu

**Sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Częstochowy
za okres 15 grudnia 2021 r. – 25 stycznia 2022 r.**

Szanowni Państwo

Na początek przedstawię aktualny raport o stanie finansów miasta.

Według stanu na 21 stycznia 2022 r. dochody miasta za okres od początku roku wyniosły 127 mln zł, tj. 8,49% planowanych dochodów, z tego:

- z tytułu subwencji miasto uzyskało 55 mln 205 tys. zł;
- z tytułu dotacji celowych 27 mln 119 tys. zł;
- dochody własne zostały zrealizowane w wysokości 44 mln 676 tys. zł, w tym m.in.:
 - udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych - 25 mln 729 tys. zł;
 - podatek od nieruchomości - 2 mln 200 tys. zł;
 - opłaty za gospodarowanie mieszkaniowym zasobem komunalnym (czynsz z najmu, dzierżawy, media) - 2 mln 738 tys. zł;
 - opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - 2 mln 263 tys. zł;
 - sprzedaż lokali mieszkalnych i nieruchomości, opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów, służebność gruntowa, dzierżawa terenu, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 835 tys. zł

Ustalony w budżecie plan wydatków miasta w kwocie 1 mld 549 mln 987 tys. zł został wykonany w wysokości 80 mln 920 tys. zł, tj. w 5,22 %.

Najwyższe kwotowo wydatki dotyczyły:

- utrzymania szkół i przedszkoli - 26 mln 429 tys. zł;
- zadań z zakresu opieki i świadczeń społecznych - 24 mln 37 tys. zł;
- utrzymania dróg - 1 mln 644 tys. zł;
- Powiatowego Urzędu Pracy - 593 tys. zł;
- Komendy Miejskiej Państw. Straży Pożarnej - 2 mln 2 tys. zł;
- realizacji zadań Urzędu Miasta i innych jednostek miejskich – 26 mln 215 tys. zł.

Wysoka Rado!

Według informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w mieście w końcu grudnia 2021 r. wynosiła 3883, czyli o 125 osób mniej niż w końcu listopada ubiegłego roku i o 849 osób mniej niż rok wcześniej (w końcu grudnia 2020 roku). Ostatnia notowana stopa bezrobocia w Częstochowie z końca listopada ubiegłego roku to 3,7%, przy średniej krajowej – 5,4% oraz średniej wojewódzkiej – 4,3%.

Informacja z ewidencji ludności Wydziału Spraw Obywatelskich.

Liczba osób zameldowanych w Częstochowie 24 stycznia 2022 r. wynosiła – według danych miejskiego systemu ewidencji ludności – 206 845 osób, w tym 200 392 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 6 453 zameldowanych na pobyt czasowy.

Statystyka z ewidencji ludności nie obejmuje osób mieszkających stale lub przebywających czasowo w naszym mieście (w tym także w Częstochowie pracujących), które nie zgłosiły tego faktu poprzez zameldowanie.

Szanowni Państwo!

Przedstawię teraz w porządku chronologicznym informację

o niektórych działaniach, decyzjach i spotkaniach z udziałem moim lub moich zastępców.

Ciągle – z uwagi na utrzymujący się stan epidemii, który w związku z kolejną falą pandemii uległ ponownemu zaostrzeniu, część spotkań i konsultacji zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych odbywa się drogą tele- lub wideokonferencji. W okresie między sesjami ja i moi zastępcy uczestniczyliśmy m.in. w posiedzeniach stowarzyszeń i federacji samorządowych, których członkiem jest Miasto Częstochowa.

20 grudnia uczestniczyłem w podpisaniu porozumienia dotyczącego powołania klastra energii. Misją Klastra jest współpraca inwestycyjna, naukowa i badawcza prowadząca do rozwoju nowoczesnej, efektywnej, zdywersyfikowanej, niskoemisyjnej lokalnej gospodarki energetycznej. Jego zadaniem będzie poprawa lokalnego i subregionalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz optymalizacja wykorzystywania lokalnie dostępnych zasobów energetycznych, w tym pochodzących z odnawialnych źródeł energii. Kontekstem powołania klastra są przygotowania do wykorzystania środków unijnych, które w nowym okresie programowania będą w dużej mierze przeznaczone na zieloną energię i gospodarkę niskoemisyjną. Porozumienie w sprawie klastra energii oparte na przepisach ustawy o

odnawialnych źródeł energii podpisali również wójt Mstowa Tomasz Gęsiarz, wójt Olsztyna Tomasz Kucharski, wójt Poczesnej Krzysztof Ujma, wójt Rędzin Paweł Militowski, dyrektor Biura Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego Wojciech Ostaszewski (Związek będzie liderem Klastra) oraz Szymon Kozak - prezes DOEKO Group Sp. z o.o., która będzie koordynować działania klastra.

21 grudnia wraz z przewodniczącym Rady Miasta Zbigniewem Niesmacznym wziętem udział w prezentacji nowej instalacji artystycznej - "Początek szlaku". W ramach projektu *Piękniejsze Śródmieście - symbole naszego miasta w formie małej architektury* – sfinansowanego ze środków budżetu miasta w ramach ubiegłorocznej edycji Inicjatywy Lokalnej – powstała instalacja, której nazwa nawiązuje do symbolicznego początku rowerowego Szlaku Orlich Gniazd. Inicjatorem postawienia obiektu było Stowarzyszenie Częstochowa 2020. Za projekt i wykonanie odpowiedzialny był Łukasz Gawron z PRIMITIVE DESIGN - współzałożyciel grupy Monstfur oraz galerii sztuki współczesnej Iron Oxide, częstochowski artysta, absolwent wydziału malarstwa Uniwersytetu im. Jana Długosza.

22 grudnia wziętem udział w finale akcji "Jasne, że Święty Mikołaj" organizowanej przez Fundację dla Rozwoju. Tego dnia korowód Świętego Mikołaja odwiedził dzieci w przedszkolach z dzielnicy Raków i Wrzosowiak wręczając najmłodszym upominki przekazane przez darczyńców.

23 grudnia uczestniczyłem w przekazaniu darów dla częstochowskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. W ramach tegorocznej akcji "Charytatywnie dla Zwierząt" częstochowskie placówki oświatowe zebrały prawie 4 tony karmy oraz około 300 koców, leżanek i innych przydatnych artykułów.

24 grudnia spotkałem się z podopiecznymi fundacji "AduLLam" podczas corocznej wigilii dla potrzebujących. Miasto przekazuje fundacji wsparcie na realizację określonych zadań publicznych. W mijającym roku obejmowały one prowadzenie ośrodka wsparcia z miejscami całonocnego okresowego pobytu, punktów konsultacyjno-wspierających dla osób dotkniętych uzależnieniami bądź doświadczających przemocy czy świetlicy z elementami socjoterapii dla dzieci i młodzieży.

Tego samego dnia spotkałem się z mieszkankami i mieszkańcami na częstochowskich ulicach, składając im świąteczne życzenia i przekazując słodkie upominki.

27 grudnia gościłem fundatorów bożonarodzeniowej iluminacji miejskiej. Spotkanie było okazją do przekazania podziękowań i drobnych upominków sponsorom, którzy w tym roku podjęli decyzje o wsparciu Miasta w udekorowaniu alei Najświętszej Maryi Panny i samego placu Biegańskiego.

31 grudnia spotkałem się z częstochowiankami i częstochowianami w Filharmonii Częstochowskiej podczas sylwestrowego koncertu "Graj piękny Cyganie". Na zakończenie 2021 roku z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej pod batutą Adama Klocka jako solista zagrał skrzypek Siergiej Wowkotrub, a zaśpiewali sopranistka Marta Huptas oraz tenor Łukasz Załęski.

4 stycznia wziąłem udział w przekazaniu Straży Miejskiej nowego radiowozu. Samochód został zakupiony z "alkoholowych" środków budżetowych. Jest to ford transit connect w pełni przystosowany do służby patrolowej oraz do przewożenia zatrzymanych osób.

12 stycznia podczas konferencji prasowej zorganizowanej w Urzędzie Miasta, przedstawiłem wizję i plan działań dotyczących „zielonej” Częstochowy. Główne kierunki to nowe miejsca rekreacji - poszerzanie zielonych płuc miasta, zachęcanie mieszkańców do tworzenia zielonych ścian i dachów - także poprzez uchwałę w sprawie zwolnień podatkowych oraz odbetonowanie tych fragmentów miasta, gdzie to jest możliwe. Dużym planowanym przedsięwzięciem jest utworzenie Parku Rekreacji na terenie Mirowskiego Przełomu Warty – z zachowaniem endemicznego charakteru jurajskiej przyrody. To projekt obejmujący m.in. budowę małych zbiorników retencyjnych i dwóch kładek nad rzeką, wyznaczenie ścieżki szutrowej oraz tras do jazdy rowerem, również do nauki jazdy dla dzieci. W projekt wpisuje się także przystań kajakowa, która miałaby powstać na wysokości centrum Scout i pomóc w dalszym rozwoju turystyki kajakowej na malowniczym odcinku Warty. Zasadnicza część parku ma być wyposażona w monitoring i zaplecze sanitarne. Zgodnie z planami Park Rekreacji byłby jednym z projektów zgłoszonych do dofinansowania unijnego w nowym okresie programowania środków europejskich.

16 stycznia Ryszard Stefaniak oraz Zbigniew Niesmaczny wzięli udział w oficjalnych obchodach 77. rocznicy zakończenia okupacji hitlerowskiej w Częstochowie. W asyście Straży Miejskiej złożyli kwiaty i zapalili znicze na kilku wybranych grobach żołnierzy, poległych w styczniu 1945 roku w Częstochowie. Na nekropolii Kule znajduje się 88 mogił zbiorowych oraz 222 mogiły indywidualne żołnierzy radzieckich, którzy zginęli w mieście i okolicach w czasie walk z wojskami niemieckimi.

19 stycznia spotkałem się z delegacją z ukraińskiego Berdyczowa, która odwiedziła Częstochowę, potwierdzając chęć podjęcia długoletniej współpracy z naszymi placówkami oświatowymi. Podczas 5-dniowego pobytu ukraińska delegacja odwiedziła m.in. Miejskie Przedszkole nr 37, Szkołę

Podstawową nr 24 i Zespół Szkół Ekonomicznych, złożyła również kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza, zwiedziła miasto, w tym Jasną Górę i Stary Rynek. Styczniowa wizyta w naszym mieście nie jest pierwszym elementem współpracy z Berdyczowem, która trwa już kilkanaście lat. O pogłębienie współpracy z Berdyczowem – miastem mającym silne związki z polskością, naszymi dziejami i kulturą – zabiegają zastępca prezydenta Ryszard Stefaniak i naczelnik Wydziału Edukacji Rafał Piotrowski, którzy czuwali nad pobytem ukraińskiej delegacji. Współpraca z ukraińskimi samorządami i symboliczne przynajmniej wsparcie tych lokalnych społeczności z naszej strony nabiera szczególnego znaczenia w czasie ponownego zaostrzenia się sytuacji na granicy ukraińsko-rosyjskiej.

22 stycznia Ryszard Stefaniak oraz przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny wzięli udział w oficjalnych obchodach 159. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. W asyście Straży Miejskiej oraz uczniów częstochowskich placówek oświatowych, złożyli kwiaty i zapalili znicze na grobach powstańców z 1863 roku.

24 stycznia wzięłem udział w konferencji prasowej, na której przedstawiono projekt pierwszego etapu przebudowy Promenady Czesława Niemena. W ramach przebudowy planowana jest wymiana nawierzchni, oświetlenia, całej małej architektury oraz instalacja monitoringu. Nieodzwonne będzie uzupełnienie drzewostanu, przemodelowanie części grup krzewów oraz żywopłotów.

W okresie międzysesyjnym realizowane były kolejne etapy trwających obecnie miejskich zadań inwestycyjnych. Cały czas mamy do czynienia z pracami na częstochowskich drogach, związanymi m.in. z przebudową alei Wojska Polskiego, przebudową DK-46, rozbudowami ulicy Jesiennej i Złotej oraz inwestycją odwodnieniową w okolicach ulicy Traugutta.

Ruch w obrębie **skrzyżowania aleja Pokoju – ul. Jagiellońska – aleja Wojska Polskiego** na osi północ – południe w ciągu alei Wojska Polskiego odbywa się bez zmian, zgodnie z obowiązującą tam od początku przebudowy dawnej DK-1 organizacją ruchu. Na poszczególnych odcinkach budowanej od podstaw alei Wojska Polskiego realizowane są prace na różnym poziomie zaawansowania.

W związku z pracami **przy przebudowie DK-46** nadal funkcjonują trzy sygnalizacje świetlne kierujące ruchem wahadłowym. Pierwsza pomiędzy ulicami Szamotową i Amonitową, druga - w ciągu ul. Przejazdowej od Szybowej do Marynarskiej oraz trzecia - za skrzyżowaniem z ul. Tatrzańską w stronę centrum miasta, w obrębie budowy tymczasowego obiektu mostowego nad rzeką Gorzelanką. Prace na wymienionych wyżej odcinkach weszły w kolejną fazę:

od ul. Szybowej w rejonie granicy miasta do ul. Marynarskiej - wykonano kanalizację deszczową od ul. Marynarskiej do ul. Szybowej oraz roboty drogowe na połowie jezdni (do warstwy wiążącej). Teraz wzmocniana jest skarpa kolejowa.

Od ul. Tatrzańskiej do mostu nad Gorzelanką trwa budowa tymczasowego obiektu nad Gorzelanką – będzie się na nim odbywał ruch podczas demontażu obecnego mostu i budowy nowego.

Wykonywany jest obecnie także tzw. bajpas wodociągowy – czyli rodzaj obejścia – który umożliwi roboty związane z budową mostu. Trwa także budowa odcinka gazociągu w rejonie ul. Tatrzańskiej.

Od ul. Szamotowej w kierunku ul. Warownej - powstał już kanał deszczowy od ul. Szamotowej do ul. Amonitowej – w najbliższym czasie będzie przedłużany od ul. Amonitowej do ul. Glinowej.

11 stycznia rozpoczęto w terenie prace przy budowie **połączenia ulic Jesiennej i Bór**. Rozbudowa ul. Jesiennej wraz z budową łącznika drogowego z ul. Bór znacznie usprawni komunikację w południowych rejonach miasta. W ramach prac przebudowany zostanie także istniejący ślad ul. Jesiennej – od ul. Rydza-Śmigłego do al. 11 listopada. Roboty obejmą pełną infrastrukturę drogową. Na całej długości drogi w starym i nowym śladzie powstaną chodniki, droga rowerowa oraz oświetlenie uliczne. Pierwsze utrudnienia występują przy zjeździe w ul. Bór z południowej jezdni ul. Jagiellońskiej. Są związane z budową kanału deszczowego i potrważą przez około miesiąc.

17 stycznia rozpoczęto kolejny etap budowy odwodnienia i przebudowy ul. Traugutta i w związku z tym wprowadzono zmiany w organizacji ruchu. Czasowo niemożliwy jest wjazd i wyjazd:

- z ul. Traugutta w ul. Łódzką,
- z ul. Kołakowskiego w ul. Traugutta,
- z ul. Mierosławskiego w ul. Traugutta,
- z ul. Grochowskiego w ul. Traugutta.
- niemożliwa jest część relacji na drogach wewnętrznych bez nazwy.

Na wymienionych odcinkach - za zgodą kierownika budowy - możliwy jest ruch lokalny mieszkańców, czyli dojazd do posesji.

W okresie sprawozdawczym, w ramach zadania związanego z **rozbudową Miejskiego Stadionu Piłkarskiego Raków** zakończono prace i uzyskano pozwolenie na użytkowanie obiektu w ramach pierwszego, rozszerzonego etapu rozbudowy.

W ostatnim okresie zakończyły się także termomodernizacje w Szkołach Podstawowych nr 17 i 34 oraz Zespole Szkół Ekonomicznych. W Zespole Szkół przy ul. św. Augustyna wykonano izolację przeciwwilgociową i termiczną fundamentów, docieplono ściany zewnętrzne – budynek zyskał

estetyczną elewację. Są nowe rynny i rury spustowe. Docieplony dach pokryto papą; wyremontowano kominy. Stolarka okienna i drzwiowa została wymieniona, podobnie jak instalacja oświetleniowa i odgromowa. Dawna kotłownia węglowa została zdemontowana. Powstały nowe wejścia z zadaszeniami do sali gimnastycznej oraz części mieszkalnej. Przed nowym wejściem głównym pojawił się podświetlany nocą napis – nazwa szkoły – z kasetonów literowych. Budynek ma rampę dla osób z niepełnosprawnościami. Zamontowano nowe kamery. Dodatkowo w dwóch salach położono płytki, a na należącym do szkoły terenie – chodniki z kostki brukowej. Koszt inwestycji to ponad 2,4 mln zł.

W Szkole Podstawowej nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi przy alei Wojska Polskiego zakres robót objął docieplenie ścian zewnętrznych z wymianą rynien i rur spustowych, docieplenie i pokrycie dachów z remontem kominów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej elewacyjnej (z parapetami), instalacji elektrycznej, teletechnicznej i odgromowej. Centralne ogrzewanie także wymieniono; położono nowe chodniki i dojścia do budynków. Wszystkie roboty zakończono w drugiej połowie grudnia. Ich koszt wyniósł 2,2 mln zł.

W ramach termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej nr 34 im. Fredry przy ul. Dąbrowskiej docieplono ściany i wykonano nowe elewacje. Przeprowadzono także konieczne roboty demontażowe, obróbkę kominów, wymianę rynien, rur spustowych i obróbki blacharskie.. Remont przeszły wejścia, schody, murki; zewnętrzne wejścia zyskały nowe zadaszenia. Wymieniono drzwi boczne i do piwnic. Założono instalację odgromową i oświetlenie obiektu. Wokół budynku powstała też opaska. Całość zamknęła się kosztem ok. 1,5 mln zł.

Te trzy termomodernizacje były finansowane z „covidowych” środków uzyskanych w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz ze środków budżetu miasta.

W okresie między sesjami rozstrzygnięto również **przetarg na zakup czterech nowych autobusów elektrycznych**, które z końcem tego roku wzmocnią tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego. Do przetargu przystąpiła firma **Autosan z Sanoka**, która realizowała już zamówienia na autobusy dla miejskiego przewoźnika. Poza nowymi autobusami o napędzie elektrycznym w przetargu przewidziano zakup **dwóch dedykowanych, mobilnych stacji ładowania**. Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi zapewnienia pasażerom stosownego komfortu jazdy, autosany będą wyposażone w klimatyzację, porty USB, WiFi i monitoring, a także dostosowane do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawnościami.

Kolejny rozstrzygnięty przetarg to ten na opracowanie nowej **„Strategicznej Mapy Hałasu dla Miasta Częstochowy”** - w granicach administracyjnych miasta. Wykonawcą zadania będzie konsorcjum firm

KFB Acoustics z Wrocławia oraz Acesoft z Sopotu za kwotę 424,3 tys. zł. Mapa powinna powstać do końca maja 2022 r.

Zaktualizowana „Mapa hałasu” ma uwzględniać - w obecnej wersji - m.in. wpływ ruchu na obwodnicy autostradowej A1 na komfort życia mieszkańców Częstochowy, którzy mieszkają w jej pobliżu.

Zamówienie dla wykonawców miejskiej mapy obejmuje m.in. przeprowadzenie pomiarów hałasu drogowego, kolejowego, tramwajowego i przemysłowego, opracowanie sprawozdań z pomiarów, zebranie kompletu danych wejściowych, opracowanie części opisowej i graficznej „Mapy hałasu”. Jeżeli chodzi o pomiary hałasu wykonanych ma być co najmniej 30 pomiarów hałasu drogowego, 10 – tramwajowego, 7 - kolejowego oraz hałasu przemysłowego w przynajmniej 40 punktach. W co najmniej 40 punktach zmierzone ma być natężenie ruchu drogowego (na ulicach o natężeniu powyżej tysiąca pojazdów na dobę).

Zadaniem konsorcjum KFB Acoustics – Acesoft będzie także opracowanie rocznych wyników pomiarów z dwóch stacji monitoringu hałasu oraz przeprowadzenie analizy danych z pomiaru natężenia ruchu i prędkości pojazdów systemu ITS celem ich wykorzystania w modelu obliczeniowym „Mapy hałasu”. Wykonawca ma zająć się także uzgodnieniem propozycji działań naprawczych z zarządcami źródeł hałasu, opracowaniem dokumentacji powykonawczej oraz arkuszy sprawozdawczych i zbiorów danych przekazywanych Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz Marszałkowi Województwa Śląskiego.

Szanowni Państwo!

Przypomnę, że na początku stycznia wystąpiłem do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Rafała Gawina w sprawie cen gazu i niesprawiedliwych taryf przyjętych przez państwową spółkę dla wspólnot mieszkaniowych, w których często tylko pojedyncze lokale są wykorzystywane na prowadzenie działalności gospodarczej. Zwróciłem uwagę na krzywdzące rozwiązania zastosowane wobec znacznej części mieszkanki i mieszkańców miasta w wysokości nowych taryf za paliwo gazowe, opublikowanych przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Wynikało z nich, że – po obecnych podwyżkach - dużą wyższą cenę jednostkową za gaz (79,393 g/kWh), czyli taką jak dla odbiorców biznesowych, zapłacą członkowie wspólnot mieszkaniowych, w których np. tylko jeden lokal wykorzystywany jest na działalność gospodarczą (choć pozostałe to zwykłe mieszkania). Zaapelowałem o podjęcie działań zmierzających do modyfikacji obecnych rozwiązań i wprowadzenia zmian legislacyjnych skutkujących dostosowaniem stawek opłat za pobór gazu do faktycznego sposobu jego wykorzystania.

Panie i Panowie Radni!

Po ostatnich decyzjach Rządu Urząd Miasta Częstochowy wprowadza tryb pracy zdalnej dla urzędników jedynie w ograniczonym zakresie. Nadal oczywiście obowiązują ograniczenia sanitarne oraz wszelkie procedury bezpieczeństwa związane z obsługą interesantów.

Dla zapewnienia ciągłości pracy i sprawnej obsługi interesantów tylko niewielka część pracowników, dysponująca odpowiednim sprzętem, jest oddelegowywana do pracy na odległość. Na wypadek pojawienia się większych ognisk zakażenia będą mogli się oni wymienić z pracującymi stacjonarnie. Przy realizacji tak wielu spraw wymagających osobistego kontaktu, praca samorządu w pełni zdalna jest oczywiście wykluczona. Mieszkańcy Częstochowy nie muszą się więc obawiać, że – ze względu na pracę zdalną - zabraknie urzędników obsługujących ich w urzędzie lub odbierających urzędowe telefony. Taka organizacja pracy, mimo nasilonej epidemii, ma ułatwić mieszkańcom i mieszkańcom załatwianie urzędowych spraw, oczywiście przy przestrzeganiu rygorów sanitarnych z obu stron.

Szanowni Państwo!

Na koniec przytoczę aktualne dostępne statystyki związane ze skutkami epidemii i procesem szczepień w Częstochowie.

Tydzień pomiędzy 19 a 25 stycznia przyniósł w mieście aż 1205 nowych przypadków Covid-19, o 726 więcej niż w tygodniu poprzedzającym. Daje to ogółem ponad 24,2 tys. oficjalnie zakażonych mieszkank i mieszkańców miasta od początku pandemii.

W częstochowskich szkołach na 25 stycznia około 100 klas i grup przedszkolnych w 52 placówkach oświatowych musiało korzystać z nauki zdalnej z powodu koronawirusa. Jak wiadomo od 27 stycznia decyzją rządzących wszystkie klasy 5-8 w szkołach podstawowych oraz szkoły średnie (z wyjątkiem nauki zawodu) przechodzą na tryb nauki zdalnej.

Według „Raportu szczepień” ze strony gov.pl na 25 stycznia mieliśmy w Częstochowie ponad 134 tys. mieszkank i mieszkańców zaszczepionych minimum jedną dawką oraz ok. 130,4 tys. zaszczepionych w pełni. Z tych danych wynika, że obecnie ok. 60% całej populacji miasta powinna być w pełni zaszczepiona. To wynik lepszy niż średnia krajowa, ale ciągle zbyt niski, aby uchronić wszystkie częstochowianki i częstochowian przed skutkami ciężkich przypadków zakażeń koronawirusem. Apeluję zatem do Państwa o dalszą promocję szczepień w mieście, również tych przypominających. Wysoki odsetek zaszczepionych może nas w większym stopniu zabezpieczyć przed skutkami epidemii, w tym przede wszystkim ograniczyć liczbę ciężkich zachorowań oraz uchronić przed zapaścią naszą służby zdrowia, co przełoży się też na możliwość prawidłowego leczenia innych chorób.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Matyjaszczyk

Załącznik nr 5 do protokołu

Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy

za okres od 16 grudnia 2021 – 25 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady wraz z Wiceprzewodniczącymi reprezentował Radę Miasta podczas następujących spotkań:

17 grudnia

- Spotkanie Wigilijne organizowane przez Straż Miejską w Częstochowie. - udział Wiceprzewodniczącego Łukasza Kota.

18 grudnia

- Mecz piłki siatkowej Exact System Norwid Częstochowa vs. AZS AGH Kraków.

15 stycznia

- Uroczystości pogrzebowe ś.p. radcy prawnego Grzegorza Glenca - udział Przewodniczącego Zbigniewa Niesmacznego, Wiceprzewodniczącej Jolanty Urbańskiej, Wiceprzewodniczącego Jacka Krawczyka.

16 stycznia

- 77. rocznica zakończenia okupacji hitlerowskiej.

20 stycznia

- Mecz piłki siatkowej Exact System Norwid Częstochowa vs. MKS Będzin.

22 stycznia

- 159. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego.

BR.1. Llv. 22

Załącznik nr 6

**UCHWAŁA Nr
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.), art. 226, 227, 228, 230, 231, 232 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) w związku z art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1927), art. 15 zob ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.), w związku z § 2 i § 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 83 z późn. zm.) oraz Uchwałą Nr 730.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 (z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Wprowadzić następujące zmiany do Uchwały Nr 730.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 (z późn. zm.):

- 1) w załączniku nr 1 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) w załączniku nr 2 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały,
- 3) w załączniku nr 3 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 1)

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wyszczególnienie	z tego:										w tym:		
	Docho- dy ogółem ^x	Docho- dy bieżące ^x	z tego:							Docho- dy majątkowe ^x	ze sprzedaży majątku ^x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
			1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	w tym:					1.2.1
2022	A	1 501 892 126,00	1 325 117 002,00	308 752 588,00	24 098 318,00	378 538 522,00	220 185 095,00	393 542 479,00	170 800 000,00	176 775 124,00	9 453 287,00	161 080 175,00	
	B	5 671 408,00	5 780 508,00	0,00	0,00	0,00	873 088,00	4 907 420,00	0,00	-109 100,00	0,00	-109 100,00	
	C	1 496 220 716,00	1 319 336 494,00	308 752 588,00	24 098 318,00	378 538 522,00	219 312 007,00	388 635 059,00	170 800 000,00	176 884 224,00	9 453 287,00	161 189 275,00	
2023	A	1 387 463 114,00	1 290 046 411,00	322 955 207,00	25 206 841,00	395 951 294,00	140 750 655,00	405 182 414,00	177 424 000,00	97 416 703,00	7 137 023,00	87 479 680,00	
	B	225 171,00	225 171,00	0,00	0,00	0,00	225 171,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 387 237 943,00	1 289 821 240,00	322 955 207,00	25 206 841,00	395 951 294,00	140 525 484,00	405 182 414,00	177 424 000,00	97 416 703,00	7 137 023,00	87 479 680,00	
2024	A	1 354 494 796,00	1 337 029 446,00	337 811 147,00	26 366 355,00	414 165 054,00	142 371 300,00	416 315 590,00	182 746 720,00	17 465 350,00	6 075 950,00	8 689 400,00	
	B	60 229,00	60 229,00	0,00	0,00	0,00	60 229,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 354 434 567,00	1 336 969 217,00	337 811 147,00	26 366 355,00	414 165 054,00	142 311 071,00	416 315 590,00	182 746 720,00	17 465 350,00	6 075 950,00	8 689 400,00	
2025	A	1 396 433 602,00	1 390 179 952,00	353 350 459,00	27 579 208,00	433 216 646,00	145 147 000,00	430 886 639,00	188 229 122,00	6 253 650,00	3 553 650,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 396 433 602,00	1 390 179 952,00	353 350 459,00	27 579 208,00	433 216 646,00	145 147 000,00	430 886 639,00	188 229 122,00	6 253 650,00	3 553 650,00	0,00	
2026	A	1 427 530 940,00	1 427 530 940,00	0,00	0,00	0,00	145 147 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 427 530 940,00	1 427 530 940,00	0,00	0,00	0,00	145 147 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

2038	A	1 973 519 863,00	1 973 519 863,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 973 519 863,00	1 973 519 863,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawiane w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Lp	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem x	z tego:										w tym:		
			2.1	2.1.1	2.1.2	w tym:			2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1			
						w tym:	w tym:	w tym:							
		Wydatki bieżące x		na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji x	gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	wydatki na obsługę długu x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zadaniowych na wkład krajowy x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	Wydatki majątkowe x	Investycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4, pkt 1 ustawy	w tym:	w tym:	
			2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1		
2022	A	1 556 661 264,00	1 222 028 509,00	462 932 561,00	10 653 107,00	0,00	15 062 893,00	0,00	0,00	0,00	334 632 755,00	334 632 755,00	850 000,00		
	B	6 674 003,00	5 659 042,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 014 961,00	1 014 961,00	0,00		
	C	1 549 987 261,00	1 216 369 467,00	462 932 561,00	10 653 107,00	0,00	15 062 893,00	0,00	0,00	0,00	333 617 794,00	333 617 794,00	850 000,00		
2023	A	1 393 975 877,00	1 135 731 197,00	463 174 032,00	9 982 160,00	0,00	11 598 294,00	0,00	0,00	0,00	258 244 680,00	258 244 680,00	0,00		
	B	225 171,00	225 171,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 393 750 706,00	1 135 506 026,00	463 174 032,00	9 982 160,00	0,00	11 598 294,00	0,00	0,00	0,00	258 244 680,00	258 244 680,00	0,00		
2024	A	1 357 870 559,00	1 146 569 427,00	463 405 619,00	8 309 123,00	0,00	12 039 512,00	0,00	0,00	0,00	211 301 132,00	211 301 132,00	0,00		
	B	60 229,00	60 229,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 357 810 330,00	1 146 509 198,00	463 405 619,00	8 309 123,00	0,00	12 039 512,00	0,00	0,00	0,00	211 301 132,00	211 301 132,00	0,00		
2025	A	1 326 080 389,00	1 148 729 921,00	463 637 322,00	7 088 793,00	0,00	13 693 000,00	0,00	0,00	0,00	177 350 468,00	177 350 468,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 326 080 389,00	1 148 729 921,00	463 637 322,00	7 088 793,00	0,00	13 693 000,00	0,00	0,00	0,00	177 350 468,00	177 350 468,00	0,00		
2026	A	1 364 765 799,00	1 148 118 439,00	0,00	5 012 165,00	0,00	12 514 000,00	0,00	0,00	0,00	216 667 360,00	216 667 360,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 364 765 799,00	1 148 118 439,00	0,00	5 012 165,00	0,00	12 514 000,00	0,00	0,00	0,00	216 667 360,00	216 667 360,00	0,00		
2027	A	1 392 387 168,00	1 147 105 549,00	0,00	4 896 913,00	0,00	10 933 308,00	0,00	0,00	0,00	245 281 619,00	245 281 619,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 392 387 168,00	1 147 105 549,00	0,00	4 896 913,00	0,00	10 933 308,00	0,00	0,00	0,00	245 281 619,00	245 281 619,00	0,00		

2028	A	1 428 642 831,00	1 145 980 805,00	0,00	3 268 130,00	0,00	9 240 478,00	0,00	0,00	0,00	282 662 026,00	282 662 026,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 428 642 831,00	1 145 980 805,00	0,00	3 268 130,00	0,00	9 240 478,00	0,00	0,00	0,00	282 662 026,00	282 662 026,00	0,00
2029	A	1 468 039 839,00	1 144 724 364,00	0,00	1 792 643,00	0,00	7 415 666,00	0,00	0,00	0,00	323 315 475,00	323 315 475,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 468 039 839,00	1 144 724 364,00	0,00	1 792 643,00	0,00	7 415 666,00	0,00	0,00	0,00	323 315 475,00	323 315 475,00	0,00
2030	A	1 521 058 088,00	1 143 582 718,00	0,00	1 789 285,00	0,00	5 705 366,00	0,00	0,00	0,00	377 475 370,00	377 475 370,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 521 058 088,00	1 143 582 718,00	0,00	1 789 285,00	0,00	5 705 366,00	0,00	0,00	0,00	377 475 370,00	377 475 370,00	0,00
2031	A	1 580 331 461,00	1 142 763 657,00	0,00	1 785 926,00	0,00	4 317 366,00	0,00	0,00	0,00	437 567 804,00	437 567 804,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 580 331 461,00	1 142 763 657,00	0,00	1 785 926,00	0,00	4 317 366,00	0,00	0,00	0,00	437 567 804,00	437 567 804,00	0,00
2032	A	1 637 827 489,00	1 142 304 749,00	0,00	1 782 996,00	0,00	3 289 235,00	0,00	0,00	0,00	495 522 740,00	495 522 740,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 637 827 489,00	1 142 304 749,00	0,00	1 782 996,00	0,00	3 289 235,00	0,00	0,00	0,00	495 522 740,00	495 522 740,00	0,00
2033	A	1 693 447 494,00	1 142 115 388,00	0,00	1 779 707,00	0,00	2 530 366,00	0,00	0,00	0,00	551 332 106,00	551 332 106,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 693 447 494,00	1 142 115 388,00	0,00	1 779 707,00	0,00	2 530 366,00	0,00	0,00	0,00	551 332 106,00	551 332 106,00	0,00
2034	A	1 744 632 608,00	1 142 085 180,00	0,00	1 776 849,00	0,00	1 930 366,00	0,00	0,00	0,00	602 547 428,00	602 547 428,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 744 632 608,00	1 142 085 180,00	0,00	1 776 849,00	0,00	1 930 366,00	0,00	0,00	0,00	602 547 428,00	602 547 428,00	0,00
2035	A	1 793 367 177,00	1 142 105 258,00	0,00	1 774 190,00	0,00	1 380 366,00	0,00	0,00	0,00	651 261 919,00	651 261 919,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 793 367 177,00	1 142 105 258,00	0,00	1 774 190,00	0,00	1 380 366,00	0,00	0,00	0,00	651 261 919,00	651 261 919,00	0,00
2036	A	1 843 563 782,00	1 142 128 462,00	0,00	1 771 695,00	0,00	833 208,00	0,00	0,00	0,00	701 435 320,00	701 435 320,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 843 563 782,00	1 142 128 462,00	0,00	1 771 695,00	0,00	833 208,00	0,00	0,00	0,00	701 435 320,00	701 435 320,00	0,00
2037	A	1 905 503 985,00	1 142 230 960,00	0,00	1 075 865,00	0,00	365 059,00	0,00	0,00	0,00	763 273 025,00	763 273 025,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 905 503 985,00	1 142 230 960,00	0,00	1 075 865,00	0,00	365 059,00	0,00	0,00	0,00	763 273 025,00	763 273 025,00	0,00
2038	A	1 966 137 563,00	1 142 538 174,00	0,00	80 100,00	0,00	101 340,00	0,00	0,00	0,00	823 599 389,00	823 599 389,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 966 137 563,00	1 142 538 174,00	0,00	80 100,00	0,00	101 340,00	0,00	0,00	0,00	823 599 389,00	823 599 389,00	0,00

Lp	Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	w tym:		Przychody budżetu x	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	na pokrycie deficytu budżetu x		Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych x 6)	na pokrycie deficytu budżetu x		Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy x	w tym:	
			3	3.1			4	4.1		4.1.1	4.2		4.2.1	4.3
2022	A	-54 769 138,00	0,00	113 246 375,00	102 377 000,00	43 899 763,00	10 869 375,00	10 869 375,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	-1 002 595,00	0,00	1 002 595,00	0,00	0,00	1 002 595,00	1 002 595,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	-53 766 543,00	0,00	112 243 780,00	102 377 000,00	43 899 763,00	9 866 780,00	9 866 780,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	A	-6 512 763,00	0,00	75 490 000,00	73 800 000,00	6 512 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	-6 512 763,00	0,00	75 490 000,00	73 800 000,00	6 512 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	A	-3 375 763,00	0,00	76 223 000,00	73 823 000,00	3 375 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	-3 375 763,00	0,00	76 223 000,00	73 823 000,00	3 375 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	A	70 353 213,00	70 353 213,00	2 420 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	70 353 213,00	70 353 213,00	2 420 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	A	62 745 141,00	62 745 141,00	2 672 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	62 745 141,00	62 745 141,00	2 672 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	73 615 291,00	73 615 291,00	2 040 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	73 615 291,00	73 615 291,00	2 040 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2028	A	76 985 291,00	76 985 291,00	2 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	76 985 291,00	76 985 291,00	2 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	A	78 402 717,00	78 402 717,00	1 620 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	78 402 717,00	78 402 717,00	1 620 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	A	67 423 334,00	67 423 334,00	1 680 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	67 423 334,00	67 423 334,00	1 680 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	A	51 449 994,00	51 449 994,00	720 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	51 449 994,00	51 449 994,00	720 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	A	38 553 000,00	38 553 000,00	817 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	38 553 000,00	38 553 000,00	817 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	A	28 870 000,00	28 870 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	28 870 000,00	28 870 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	A	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	A	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	A	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	A	14 762 300,00	14 762 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	14 762 300,00	14 762 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2038	A	7 382 300,00	7 382 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	7 382 300,00	7 382 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

6) W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznia z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:				5	z tego:			
	4.4	w tym:		4.5		4.5.1	5.1	w tym:	
		na pokrycie deficytu budżetu x	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu x 7)					łączna kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x
lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
2022	A	0,00	0,00	0,00	58 477 237,00	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	A	1 690 000,00	0,00	0,00	68 977 237,00	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 690 000,00	0,00	0,00	68 977 237,00	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00
2024	A	2 400 000,00	0,00	0,00	72 847 237,00	72 847 237,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	2 400 000,00	0,00	0,00	72 847 237,00	72 847 237,00	0,00	0,00	0,00
2025	A	2 420 000,00	0,00	0,00	72 773 213,00	72 773 213,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	2 420 000,00	0,00	0,00	72 773 213,00	72 773 213,00	0,00	0,00	0,00
2026	A	2 672 450,00	0,00	0,00	65 417 591,00	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	2 672 450,00	0,00	0,00	65 417 591,00	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	2 040 000,00	0,00	0,00	75 655 291,00	75 655 291,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	2 040 000,00	0,00	0,00	75 655 291,00	75 655 291,00	0,00	0,00	0,00

2028	A	2 350 000,00	0,00	0,00	0,00	79 335 291,00	79 335 291,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	2 350 000,00	0,00	0,00	0,00	79 335 291,00	79 335 291,00	0,00	0,00	0,00
2029	A	1 620 000,00	0,00	0,00	0,00	80 022 717,00	80 022 717,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 620 000,00	0,00	0,00	0,00	80 022 717,00	80 022 717,00	0,00	0,00	0,00
2030	A	1 680 000,00	0,00	0,00	0,00	69 103 334,00	69 103 334,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 680 000,00	0,00	0,00	0,00	69 103 334,00	69 103 334,00	0,00	0,00	0,00
2031	A	720 000,00	0,00	0,00	0,00	52 169 994,00	52 169 994,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	720 000,00	0,00	0,00	0,00	52 169 994,00	52 169 994,00	0,00	0,00	0,00
2032	A	817 000,00	0,00	0,00	0,00	39 370 000,00	39 370 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	817 000,00	0,00	0,00	0,00	39 370 000,00	39 370 000,00	0,00	0,00	0,00
2033	A	0,00	0,00	0,00	0,00	28 870 000,00	28 870 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	28 870 000,00	28 870 000,00	0,00	0,00	0,00
2034	A	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
2035	A	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
2036	A	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00	0,00
2037	A	0,00	0,00	0,00	0,00	14 762 300,00	14 762 300,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	14 762 300,00	14 762 300,00	0,00	0,00	0,00
2038	A	0,00	0,00	0,00	0,00	7 362 300,00	7 362 300,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	7 362 300,00	7 362 300,00	0,00	0,00	0,00

7) W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Lp	Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:										w tym:	Relacja zromoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
		łączna kwota przypadających na dany rok (kwoty ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:												
		kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	środkami nowego zobowiązania	z tego:			kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu x	Kwota długu x	kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków x	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi x			Różnica między dochodami bieżącymi a skorygowanymi o środki ⁽⁸⁾ a wydatkami bieżącymi x
				środkami nowymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami	kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ¹								
5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2					
2022	A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	654 063 505,00	0,00	103 088 493,00	113 957 868,00			
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	121 466,00	1 124 061,00			
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	654 063 505,00	0,00	102 967 027,00	112 833 807,00			
2023	A	x	x	x	x	0,00	0,00	658 886 268,00	0,00	154 315 214,00	156 005 214,00			
	B	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	C	x	x	x	x	0,00	0,00	658 886 268,00	0,00	154 315 214,00	156 005 214,00			
2024	A	x	x	x	x	0,00	0,00	659 862 031,00	0,00	190 460 019,00	192 860 019,00			
	B	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	C	x	x	x	x	0,00	0,00	659 862 031,00	0,00	190 460 019,00	192 860 019,00			
2025	A	x	x	x	x	0,00	0,00	587 088 818,00	0,00	241 450 031,00	243 870 031,00			
	B	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	C	x	x	x	x	0,00	0,00	587 088 818,00	0,00	241 450 031,00	243 870 031,00			
2026	A	x	x	x	x	0,00	0,00	521 671 227,00	0,00	279 412 501,00	282 084 951,00			
	B	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	C	x	x	x	x	0,00	0,00	521 671 227,00	0,00	279 412 501,00	282 084 951,00			
2027	A	x	x	x	x	0,00	0,00	446 015 936,00	0,00	318 896 910,00	320 936 910,00			
	B	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	C	x	x	x	x	0,00	0,00	446 015 936,00	0,00	318 896 910,00	320 936 910,00			

2028	A	X	X	X	X	X	0,00	366 680 645,00	0,00	359 647 317,00	361 997 317,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	366 680 645,00	0,00	359 647 317,00	361 997 317,00
2029	A	X	X	X	X	X	0,00	286 657 928,00	0,00	401 718 192,00	403 338 192,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	286 657 928,00	0,00	401 718 192,00	403 338 192,00
2030	A	X	X	X	X	X	0,00	217 554 594,00	0,00	444 898 704,00	446 578 704,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	217 554 594,00	0,00	444 898 704,00	446 578 704,00
2031	A	X	X	X	X	X	0,00	165 384 600,00	0,00	489 017 798,00	489 737 798,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	165 384 600,00	0,00	489 017 798,00	489 737 798,00
2032	A	X	X	X	X	X	0,00	126 014 600,00	0,00	534 075 740,00	534 892 740,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	126 014 600,00	0,00	534 075 740,00	534 892 740,00
2033	A	X	X	X	X	X	0,00	97 144 600,00	0,00	580 202 106,00	580 202 106,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	97 144 600,00	0,00	580 202 106,00	580 202 106,00
2034	A	X	X	X	X	X	0,00	72 144 600,00	0,00	627 547 428,00	627 547 428,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	72 144 600,00	0,00	627 547 428,00	627 547 428,00
2035	A	X	X	X	X	X	0,00	47 144 600,00	0,00	676 261 919,00	676 261 919,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	47 144 600,00	0,00	676 261 919,00	676 261 919,00
2036	A	X	X	X	X	X	0,00	22 144 600,00	0,00	726 435 320,00	726 435 320,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	22 144 600,00	0,00	726 435 320,00	726 435 320,00
2037	A	X	X	X	X	X	0,00	7 382 300,00	0,00	778 035 325,00	778 035 325,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	7 382 300,00	0,00	778 035 325,00	778 035 325,00
2038	A	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	830 981 689,00	830 981 689,00
	B	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	830 981 689,00	830 981 689,00

b) Skonfigurowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednio dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Środki finansowe wyłączone ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do Wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 228 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie		Wskaźnik spłaty zobowiązań						Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu wyłączeń ustawowych przypadających na dany rok ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu wyłączeń ustawowych przypadających na dany rok ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związków współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu wyłączeń ustawowych przypadających na dany rok ^x
		8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4			
2022	A	7,62%	10,90%	11,76%	10,55%	10,55%	10,55%	TAK	TAK	TAK
	B	-0,03%	-0,01%	-0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK	TAK
	C	7,65%	10,91%	11,77%	10,55%	10,55%	10,55%	TAK	TAK	TAK
2023	A	7,88%	14,44%	15,06%	0,00%	10,57%	10,57%	TAK	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK	TAK
	C	7,88%	14,44%	15,06%	10,57%	10,57%	10,57%	TAK	TAK	TAK
2024	A	7,80%	16,95%	17,46%	10,91%	10,91%	10,91%	TAK	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK	TAK
	C	7,80%	16,95%	17,46%	10,91%	10,91%	10,91%	TAK	TAK	TAK
2025	A	7,51%	20,49%	x	11,71%	11,71%	11,71%	TAK	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK	TAK
	C	7,51%	20,49%	x	11,71%	11,71%	11,71%	TAK	TAK	TAK
2026	A	6,47%	22,76%	x	12,26%	12,26%	12,26%	TAK	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	-0,01%	-0,01%	-0,01%	NIE	NIE	NIE
	C	6,47%	22,76%	x	12,27%	12,27%	12,27%	TAK	TAK	TAK
2027	A	6,93%	24,97%	x	14,27%	14,27%	14,27%	TAK	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK	TAK
	C	6,93%	24,97%	x	14,27%	14,27%	14,27%	TAK	TAK	TAK

2028	A	6,75%	27,11%	x	17,06%	17,06%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	6,75%	27,11%	x	17,06%	17,06%	TAK	TAK
2029	A	6,37%	29,20%	x	19,66%	19,66%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	6,37%	29,20%	x	19,66%	19,66%	TAK	TAK
2030	A	5,31%	31,22%	x	22,27%	22,27%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	5,31%	31,22%	x	22,27%	22,27%	TAK	TAK
2031	A	3,92%	33,18%	x	24,67%	24,67%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	3,92%	33,18%	x	24,67%	24,67%	TAK	TAK
2032	A	2,90%	35,09%	x	26,99%	26,99%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	2,90%	35,09%	x	26,99%	26,99%	TAK	TAK
2033	A	2,10%	36,95%	x	29,08%	29,08%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	2,10%	36,95%	x	29,08%	29,08%	TAK	TAK
2034	A	1,77%	38,75%	x	31,10%	31,10%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	1,77%	38,75%	x	31,10%	31,10%	TAK	TAK
2035	A	1,68%	40,50%	x	33,07%	33,07%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	1,68%	40,50%	x	33,07%	33,07%	TAK	TAK
2036	A	1,60%	42,20%	x	34,98%	34,98%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	1,60%	42,20%	x	34,98%	34,98%	TAK	TAK
2037	A	0,91%	43,85%	x	36,84%	36,84%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	0,91%	43,85%	x	36,84%	36,84%	TAK	TAK
2038	A	0,41%	45,45%	x	38,65%	38,65%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	0,41%	45,45%	x	38,65%	38,65%	TAK	TAK

Ustalona na lata 2022-2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy										
Lp	Wyszczególnienie	w tym:		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochoły majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		
		8.1	8.1.1		8.1.1.1	8.2		8.2.1	8.2.1.1	8.3
2022	A	6 131 541,00	873 088,00	5 719 275,00	160 495 925,00	160 495 925,00	160 388 759,00	8 470 371,00	8 470 371,00	7 896 915,00
	B	873 088,00	873 088,00	819 391,00	-109 100,00	-109 100,00	-97 615,00	1 233 668,00	1 233 668,00	1 185 387,00
	C	5 258 453,00	5 258 453,00	4 899 884,00	160 605 025,00	160 605 025,00	160 486 374,00	7 236 703,00	7 236 703,00	6 711 528,00
2023	A	1 239 888,00	1 239 888,00	1 190 238,00	83 003 330,00	83 003 330,00	83 003 330,00	1 326 674,00	1 326 674,00	1 190 238,00
	B	225 171,00	225 171,00	225 171,00	0,00	0,00	0,00	225 171,00	225 171,00	225 171,00
	C	1 014 717,00	1 014 717,00	965 067,00	83 003 330,00	83 003 330,00	83 003 330,00	1 101 503,00	1 101 503,00	965 067,00
2024	A	70 317,00	70 317,00	70 317,00	0,00	0,00	0,00	70 317,00	70 317,00	70 317,00
	B	60 229,00	60 229,00	60 229,00	0,00	0,00	0,00	60 229,00	60 229,00	60 229,00
	C	10 088,00	10 088,00	10 088,00	0,00	0,00	0,00	10 088,00	10 088,00	10 088,00
2025	A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych												
Lp	Wyszczególnienie	w tym:			z tego:			Wydatki na splate zobowiazan przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na splate zobowiazan przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiazan związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^X	Kwota zobowiazan wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiazan po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydaki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy		Wydaki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		bieżące	majątkowe					
		9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1							
2022	A	262 620 139,00	262 620 139,00	157 954 035,00	457 630 493,00	135 891 516,00	321 938 977,00	0,00	0,00	0,00	10,5	0,00
	B	90 654,00	90 654,00	-13 054,00	30 553 754,00	30 293 100,00	260 654,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	262 529 485,00	262 529 485,00	157 967 089,00	427 076 739,00	105 398 416,00	321 678 323,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	A	153 244 070,00	153 244 070,00	83 003 330,00	417 165 970,00	158 921 290,00	258 244 680,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	28 817 687,00	28 817 687,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	153 244 070,00	153 244 070,00	83 003 330,00	388 348 283,00	130 103 603,00	258 244 680,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	A	0,00	0,00	0,00	328 075 304,00	130 864 220,00	197 211 084,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	16 729 222,00	16 729 222,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	311 346 082,00	114 134 998,00	197 211 084,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	A	0,00	0,00	0,00	193 146 360,00	78 159 817,00	114 986 543,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	193 146 360,00	78 159 817,00	114 986 543,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	A	0,00	0,00	0,00	112 165 979,00	80 065 979,00	32 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	112 165 979,00	80 065 979,00	32 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	0,00	0,00	0,00	83 539 909,00	83 539 909,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	83 539 909,00	83 539 909,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych														
Lp	Wyszczególnienie	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	w tym:		10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11	
							zobowiązań zaciągniętych do dnia 1 stycznia 2019 r. x	w tym: bieżącego x						
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 x	spłata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczka x		zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. x	w tym:	wypłaty z tytułu wymagalnych potężeń i gwarancji x	Kwota wzrostu (+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji nieklasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączona z limitu spłaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiadają emirowanych lub zaciągniętych do równowagi kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 x	Wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań ⁹⁾	
2022	A	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	A	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	C	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
2024	A	72 847 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	C	72 847 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
2025	A	72 773 213,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	C	72 773 213,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
2026	A	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	C	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
2027	A	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00
	C	65 417 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik nr 2
do Uchwały nr Rady Miasta Częstochowy
z dnia

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				A 2 339 607 561,00 B 2 263 863 860,00 C 75 743 701,00	457 630 493,00 427 076 739,00 30 563 754,00	417 165 970,00 386 348 263,00 28 817 687,00	328 075 304,00 311 346 062,00 16 729 222,00	183 146 360,00 183 146 360,00 0,00	112 165 979,00 112 165 979,00 0,00
1.a	- wydatki bieżące				A 1 025 096 161,00 B 949 539 104,00 C 75 467 057,00	135 691 516,00 105 388 416,00 30 293 100,00	158 921 290,00 130 103 603,00 28 817 687,00	130 864 220,00 114 134 998,00 16 729 222,00	78 159 817,00 78 159 817,00 0,00	80 065 979,00 80 065 979,00 0,00
1.b	- wydatki majątkowe				A 1 314 601 390,00 B 1 314 324 746,00 C 278 644,00	321 938 977,00 321 678 323,00 280 654,00	258 244 680,00 258 244 680,00 0,00	197 211 084,00 197 211 084,00 0,00	114 986 543,00 114 986 543,00 0,00	32 100 000,00 32 100 000,00 0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z udziałem środków, o których mowa w art.15 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr. 157, poz.1240, z późn.zm.), z tego:				A 590 720 541,00 B 589 467 761,00 C 1 262 760,00	271 035 554,00 269 711 232,00 1 324 322,00	154 570 744,00 154 345 573,00 225 171,00	70 317,00 10 088,00 60 229,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				A 23 044 363,00 B 21 898 267,00 C 1 146 116,00	8 415 415,00 7 181 747,00 1 233 668,00	1 326 674,00 1 101 503,00 225 171,00	70 317,00 10 088,00 60 229,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.14	Smakując europejską sztukę i naukę - Wymiana praktyk	Szkoła Podstawowa nr 46	2019	2022	A 161 636,00 B 161 636,00 C 0,00	106 611,00 62 422,00 44 189,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.18	Job experience – szansą na lepszy start zawodowy młodzieży - Staże zagraniczne dla uczniów	Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	2019	2022	A 644 456,00 B 644 456,00 C 0,00	408 470,00 13 495,00 394 975,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.41	Zawodowa współpraca 5 - Wzrost konkurencyjności na rynku pracy 107 ulu (10K) absolwentów/ek z 2 częstochowskich szkół zawodowych	FER/ZSS/CKZIU	2020	2022	A 1 030 263,00 B 1 031 662,00 C -1 399,00	816 796,00 358 132,00 458 664,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.46	Logistyka łączy Europę – Hiszpania - Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego	Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego	2019	2022	A 623 946,00 B 0,00 C 623 946,00	97 671,00 0,00 97 671,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.47	Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy - Doskonalenie kadry nauczycielskiej	Zespół Szkół Mechaniczno – Elektrycznych	2022	2023	A 101 967,00 B 0,00 C 101 967,00	81 574,00 0,00 81 574,00	20 393,00 0,00 20 393,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.1.48	Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw - Podniesienie świadomości wśród młodych Europejczyków z Polski, Łotwy i Litwy na temat wspólnej historii, kultury i dziedzictwa kulturowego, a także upamiętnienie ofiar zbrodni w reżimach totalitarnych	FER/ V LO/ SP 21/ ZSS 28	2022	2024	A 421 602,00 B 0,00 C 421 602,00	156 595,00 0,00 156 595,00	204 778,00 0,00 204 778,00	60 229,00 0,00 60 229,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				A 567 676 158,00 B 567 569 514,00 C 106 644,00	262 620 139,00 262 529 485,00 90 654,00	153 244 070,00 163 244 070,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.1.2.8	Zawodowa współpraca 5 - Wzrost konkurencyjności na rynku pracy 107 ulu (10K) absolwentów/ek z 2 częstochowskich szkół zawodowych	FER/ZSS/CKZIU	2021	2022	A 270 000,00 B 288 600,00 C 1 400,00	254 010,00 288 600,00 -14 590,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00

Lp.	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit zobowiązań
1	83 539 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	800 389 985,00
	83 539 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	724 732 880,00
1.a	0,00	0,00	0,00	0,00	75 657 105,00
	83 539 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	165 109 138,00
1.b	83 539 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	109 619 325,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	75 489 813,00
1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	615 280 847,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	615 113 565,00
1.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	167 292,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	143 384 915,00
1.1.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	142 218 751,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 166 164,00
1.1.1.1.14	0,00	0,00	0,00	0,00	8 426 715,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	7 257 843,00
1.1.1.1.18	0,00	0,00	0,00	0,00	1 168 872,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	106 611,00
1.1.1.1.41	0,00	0,00	0,00	0,00	62 422,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	44 189,00
1.1.1.1.46	0,00	0,00	0,00	0,00	408 470,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	13 495,00
1.1.1.1.47	0,00	0,00	0,00	0,00	394 975,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	466 600,00
1.1.1.1.48	0,00	0,00	0,00	0,00	358 132,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	108 468,00
1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	97 671,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	97 671,00
1.1.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	101 967,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	101 967,00
1.1.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	421 602,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	421 602,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	134 968 200,00
1.1.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	134 960 908,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 708,00
1.1.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	160 648,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	268 600,00
1.1.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	-107 952,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026
			Od	Do						
1.1.2.11	Odwodnienie dzielnicy Północ w Częstochowie - Konieczność wybudowania kanatu w celu budowy ulic	MZD/MN	2018	2022	A 30 318 483,00 B 30 213 239,00 C 105 244,00	9 170 898,00 9 065 654,00 105 244,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 1.2), z tego				A 1 748 887 010,00 B 1 674 386 069,00 C 74 490 941,00	186 594 939,00 157 365 507,00 29 229 432,00	282 585 226,00 234 002 710,00 28 592 516,00	328 004 987,00 311 335 994,00 16 688 993,00	183 146 360,00 183 146 360,00 0,00	112 165 979,00 112 165 979,00 0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				A 1 001 961 778,00 B 927 640 837,00 C 74 320 941,00	127 276 101,00 98 216 689,00 29 059 432,00	157 594 616,00 129 002 100,00 28 592 516,00	130 793 903,00 114 124 910,00 16 688 993,00	78 159 817,00 78 159 817,00 0,00	80 065 979,00 80 065 979,00 0,00
1.3.1.4	Utrzymanie obiektów mostowych - Zapobieganie degradacji obiektów mostowych	Miejski Zarząd Dróg	2022	2025	A 4 367 864,00 B 4 400 000,00 C -32 136,00	650 000,00 650 000,00 0,00	1 750 000,00 1 750 000,00 0,00	1 717 864,00 1 750 000,00 -32 136,00	250 000,00 250 000,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.1.5	Ewidencja dróg - Wykonanie pełnej inwentaryzacji dróg oraz przeglądów pięcioletnich wymaganych przepisami prawa	Miejski Zarząd Dróg	2022	2025	A 1 402 864,00 B 1 435 000,00 C -32 136,00	700 000,00 700 000,00 0,00	587 864,00 620 000,00 -32 136,00	30 000,00 30 000,00 0,00	85 000,00 85 000,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.1.6	Ubezpieczenie mienia i OC - Ubezpieczenie majątku	Miejski Zarząd Dróg	2022	2024	A 936 408,00 B 810 000,00 C 126 408,00	312 136,00 250 000,00 62 136,00	312 136,00 280 000,00 32 136,00	312 136,00 280 000,00 32 136,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.1.14	Pomoc społeczna w zakresie min. prowadzenia, utrzymania ośrodków, placówek, rodzin zastępczych, mieszkań chronionych i usług opiekuńczych - Zapewnienie opieki i wsparcia potrzebującym mieszkańcom	PS/MOPS	2021	2027	A 64 525 853,00 B 61 815 853,00 C 2 710 000,00	18 175 591,00 15 465 591,00 2 710 000,00	15 442 328,00 15 442 328,00 0,00	15 442 328,00 15 442 328,00 0,00	588 105,00 588 105,00 0,00	321 922,00 321 922,00 0,00
1.3.1.20	Gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Częstochowa - Realizacja zadania określonego w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości	Centrum Usług Komunalnych	2022	2024	A 71 438 540,00 B 0,00 C 71 438 540,00	26 194 131,00 0,00 26 194 131,00	28 575 416,00 0,00 28 575 416,00	16 668 993,00 0,00 16 668 993,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.1.21	Program CzystoZielona - Realizacja zadania związanego z tworzeniem stref wypoczynku oraz poprawą komfortu życia mieszkańców i stanu powietrza związanych z zielenią miejską	Centrum Usług Komunalnych	2022	2023	A 110 265,00 B 0,00 C 110 265,00	93 165,00 0,00 93 165,00	17 100,00 0,00 17 100,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				A 746 925 232,00 B 746 755 232,00 C 170 000,00	59 318 638,00 59 148 638,00 170 000,00	105 000 610,00 105 000 610,00 0,00	187 211 084,00 197 211 084,00 0,00	114 986 543,00 114 986 543,00 0,00	32 100 000,00 32 100 000,00 0,00

L.p.	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit zobowiązań
1.1.2.11	0,00	0,00	0,00	0,00	4 899 630,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	4 794 386,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	105 244,00
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	83 538 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	657 005 070,00
	83 538 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	582 514 129,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	74 490 941,00
1.3.1	83 538 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	176 682 423,00
	83 538 909,00	80 880 905,00	84 857 828,00	88 740 948,00	102 361 482,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	74 320 941,00
1.3.1.4	0,00	0,00	0,00	0,00	4 367 864,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	4 400 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	-32 136,00
1.3.1.5	0,00	0,00	0,00	0,00	1 402 864,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	1 435 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	-32 136,00
1.3.1.6	0,00	0,00	0,00	0,00	936 408,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	810 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	126 408,00
1.3.1.14	66 289,00	0,00	0,00	0,00	42 003 017,00
	66 289,00	0,00	0,00	0,00	39 293 017,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	2 710 000,00
1.3.1.20	0,00	0,00	0,00	0,00	71 438 540,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	71 438 540,00
1.3.1.21	0,00	0,00	0,00	0,00	110 265,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	110 265,00
1.3.2	0,00	0,00	0,00	0,00	480 322 647,90
	0,00	0,00	0,00	0,00	480 162 847,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	170 000,90

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026
			Od	Do						
1.3.2.11	Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Poprawa infrastruktury drogowej	MZD/MN	2014	2026	A	12 721 186,00	17 138 235,00	59 288 000,00	58 000 000,00	18 000 000,00
	B				323 730 742,00	25 138 235,00	72 800 000,00	58 000 000,00	18 000 000,00	
	C				-24 449 000,00	-8 000 000,00	-13 512 000,00	0,00	0,00	
1.3.2.13	Budowa połączenia komunikacyjnego 1-Maja – Krakowska - Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 65.000.000 zł)	MZD/MN	2014	2024	A	400 000,00	30 000 000,00	53 600 000,00	0,00	0,00
	B				84 571 299,00	30 000 000,00	53 600 000,00	0,00	0,00	
	C				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.3.2.27	Program budowy boisk i bieżni lekkoatletycznych wraz z infrastrukturą sportową - Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, rekreacji i wychowania fizycznego	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2018	2024	A	17 916 179,00	3 850 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
	B				18 316 179,00	4 250 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00	
	C				-400 000,00	-400 000,00	0,00	0,00	0,00	
1.3.2.42	Wykorzystanie akwenów wodnych w Częstochowie jako infrastruktury turystycznej - Tworzenie warunków dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 5.000.000 zł)	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2016	2024	A	27 045 051,00	500 000,00	17 350 000,00	0,00	0,00
	B				27 045 051,00	500 000,00	17 350 000,00	0,00	0,00	
	C				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.3.2.43	Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych – Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfańskiego z ul. Bugajską w Częstochowie - Poprawa infrastruktury drogowej (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta)	MZD/MN	2022	2024	A	19 449 000,00	5 000 000,00	11 512 000,00	0,00	0,00
	B				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C				19 449 000,00	5 000 000,00	11 512 000,00	0,00	0,00	
1.3.2.44	Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa ul. Obronców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Jerzego Szajnrowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie - Poprawa infrastruktury drogowej (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta)	MZD/MN	2023	2024	A	5 000 000,00	3 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00
	B				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C				5 000 000,00	3 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	
1.3.2.45	Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzystoZielona - Rewitalizacja zespołu przestrzenno-funkcyjnych z zachowaniem głównych funkcji obiektu oraz wzbogacenie układu o nowe elementy (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta)	Centrum Usług Komunalnych	2022	2023	A	570 000,00	170 000,00	400 000,00	0,00	0,00
	B				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C				570 000,00	170 000,00	400 000,00	0,00	0,00	

L.p.	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit zobowiązań
1.3.2.11	0,00	0,00	0,00	0,00	164 912 496,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	189 361 496,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	-24 449 000,00
1.3.2.13	0,00	0,00	0,00	0,00	84 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	84 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	14 550 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	14 950 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	-400 000,00
1.3.2.42	0,00	0,00	0,00	0,00	18 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	18 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	19 449 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.43	0,00	0,00	0,00	0,00	19 449 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.44	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	570 000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.45	0,00	0,00	0,00	0,00	570 000,00

Legenda:
A - aktualna wartość;
B - poprzednia wartość;
C - różnica wartości

**Zmiany do Objśnień dla przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Miasta Częstochowy wartości**

Zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej dokonuje się w związku z zaproponowanymi zmianami w budżecie miasta na rok 2022 oraz w latach przyszłych.

I. W załączniku nr 1 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 zmianom ulegają:

1. dochody:

- w roku 2022 – zwiększenie o /+/5 671 408 zł
- w roku 2023 – zwiększenie o /+/225 171 zł
- w roku 2024 – zwiększenie o /+/60 229 zł

Uzasadnienie dotyczące zmian dochodów:

- w roku 2022:
 - zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 5 780 508 zł w związku z m.in.:
 - wyższymi niż pierwotnie zakładano wpływami z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - pozyskaniem dofinansowania dla zadań „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy” oraz „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”,
 - wydłużeniem realizacji projektu „Logistyka łączy Europę-Hiszpania”,
 - zmianą harmonogramu realizacji zadania” Zawodowa współpraca 5”,
 - naliczeniem oraz zwrotem kary umownej za zwłokę usunięcia wad remontowych,
 - zwrotem niewykorzystanej dotacji w ramach zadania „Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna”;
 - zmniejszenie dochodów majątkowych o kwotę 109 100 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu „Zawodowa współpraca 5”.
- w roku 2023 zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 225 171 zł w związku z pozyskaniem

dofinansowania dla zadań „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy” oraz „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”;

- w roku 2024 zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 60 229 zł w związku z pozyskaniem dofinansowania dla zadania „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”.

2. wydatki:

- w roku 2022 – zwiększenie o /+6 674 003 zł
- w roku 2023 – zwiększenie o /+/225 171 zł
- w roku 2024 – zwiększenie o /+/60 229 zł

Uzasadnienie dotyczące zmian wydatków:

- w roku 2022 kwota jest wynikiem zmian dokonywanych w budżecie 2022 roku i obejmuje:
 - zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 5 659 042, w ramach których m.in.:
 - zwiększono wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań (/+/4 425 374 zł),
 - zmieniono środki unijne w związku ze zmianą harmonogramów realizacji zadań: „Smakując europejską sztukę i naukę”, „Job experience-szansą na lepszy start zawodowy młodzieży”, „Logistyka łączy Europę-Hiszpania”, „Zawodowa współpraca 5” oraz pozyskaniem dofinansowania dla zadań: „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy”, „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”;
 - zwiększenie wydatków majątkowych o kwotę 1 014 961 zł, m.in. w związku z:
 - zmianą harmonogramu realizacji zadań „Odwodnienie dzielnicy Północ w Częstochowie”, „Zawodowa współpraca 5”,
 - wprowadzeniem zadań „Laboratoria przyszłości”, „Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona”,
 - zmianami pomiędzy zadaniami: „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych”; „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie”.
- w roku 2023 dokonuje się:
 - zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 225 171 zł w związku z pozyskaniem dofinansowania dla zadań „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy” oraz „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”;

- w ramach wydatków majątkowych zmian pomiędzy zadaniami: „Program budowy boisk i bieżni lekkoatletycznych wraz z infrastrukturą”, „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych” oraz wprowadzenia zadań „Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona”, „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie”, „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Jerzego Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie”;
- w roku 2024 dokonuje się:
 - zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 60 229 zł w związku z pozyskaniem dofinansowania dla zadania „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw”.
 - w ramach wydatków majątkowych zmian pomiędzy zadaniami: „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych”, „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie”, „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Jerzego Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie”;

3. Wynik finansowy w roku 2022 – było /-/53 766 543 zł jest /-/54 769 138 zł,

4. Przychody - w 2022 roku dokonuje się zwiększenia o kwotę 1 002 595 zł (w pozycji 4.2. Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych), w tym:

- z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, z tego:
 - środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych kwota 105 244 zł,
 - środki na zadaniu inwestycyjnym pn.: "Laboratoria przyszłości" w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 kwota 854 307 zł;
- z tytułu rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, z tego:

- środki w ramach projektu „Zawodowa współpraca 5” kwota 43 044 zł.

5. Limit wydatków bieżących i majątkowych wg art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych uległ zmianie jak niżej:

Wyszczególnienie	w złotych			
	2022		2023	
	było	jest	było	jest
Wydatki bieżące objęte limitem art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych	105 398 416	135 691 516	130 103 603	158 921 290
Wydatki majątkowe objęte limitem art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych	321 678 323	321 938 977		

Wyszczególnienie	2024	
	było	jest
Wydatki bieżące objęte limitem art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych	114 134 998	130 864 220

6. Wskaźnik spłaty zadłużenia wynikający z art. 243 ufp po uwzględnieniu art. 244 ustawy o finansach publicznych kształtuje się we wszystkich latach przedstawionych w prognozie na prawidłowym poziomie.

II. W załączniku nr 2 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 Wykaz przedsięwzięć wieloletnich, dokonuje się zmian polegających na zwiększeniu, zmniejszeniu, przemieszczeniu środków na zadaniach oraz wprowadzeniu nowych zadań w poniższy sposób:

1 w części dotyczącej zadań związanych z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) dokonuje się:

a **wprowadzenia** zadań w związku z planowanym dofinansowaniem:

- „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy” w roku 2022 z kwotą +/-81 574 zł oraz w roku 2023 z kwotą +/-20 393 zł. Celem projektu jest doskonalenie kadry nauczycielskiej,
- „Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw” w roku 2022 z kwotą +/-156 595 zł, w roku 2023 z kwotą +/-204 778 zł oraz w roku 2024 z kwotą

/+/60 229 zł. Celem projektu jest podniesienie świadomości wśród młodych Europejczyków z Polski, Łotwy i Litwy na temat wspólnej historii, kultury i dziedzictwa kulturowego, a także upamiętnienie ofiar zbrodni w reżimach totalitarnych,

- „Logistyka łączy Europę-Hiszpania” w roku 2022 z kwotą /+/97 671 zł w związku z wydłużeniem okresu realizacji projektu;

b zwiększenia na zadaniach:

- „Smakując europejską sztukę i naukę” w roku 2022 o kwotę /+/44 189 zł w związku z wydłużeniem realizacji projektu do roku 2022,
- „Job experience-szansą na lepszy start zawodowy młodzieży” w roku 2022 o kwotę /+/394 975 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji zadania,
- „Odwodnienie dzielnicy północ” w roku 2022 o kwotę /+/105 244 zł celem zabezpieczenia środków na wypłatę odszkodowań (śr. Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych),
- „Zawodowa współpraca 5” w roku 2022 o kwotę /+/444 074 zł, w tym w ramach wydatków bieżących /+/458 664 zł oraz w ramach wydatków majątkowych /-/14 590 zł, w związku ze zmianą harmonogramu realizacji zadania,

2 w części dotyczącej zadań pozostałych dokonuje się:

A w ramach wydatków bieżących:

a wprowadzenia przedsięwzięć:

- „Gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Częstochowa” w roku 2022 z kwotą /+/26 194 131 zł, w roku 2023 z kwotą /+/28 575 416 zł oraz w roku 2024 z kwotą /+/16 668 993 zł. Celem przedsięwzięcia jest realizacja zadania określonego w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości.
- „Program CzęstoZielona” w roku 2022 z kwotą /+/93 165 zł, w roku 2023 z kwotą /+/17 100 zł. Celem przedsięwzięcia jest realizacja zadania związanego z tworzeniem stref wypoczynku oraz poprawą komfortu życia mieszkańców i stanu powietrza związanych z zielenią miejską.

b zmniejszenia na przedsięwzięciach:

- „Ewidencja dróg” w roku 2023 o kwotę /-/32 136 zł,
- „Utrzymanie obiektów mostowych” w roku 2024 o kwotę /-/32 136 zł, w związku z niezaangażowanym planem;

c zwiększenia na przedsięwzięciach:

- „Pomoc społeczna w zakresie m.in. prowadzenia, utrzymania ośrodków, placówek, rodzin zastępczych, mieszkań chronionych i usług opiekuńczych” w roku 2022 o kwotę

/+2 710 000 zł, celem zabezpieczenia środków na świadczenie usług opiekuńczo-wychowawczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich,

- „Ubezpieczenie mienia i OC” w roku 2022 o kwotę /+62 136 zł oraz w latach 2023 i 2024 o kwotę /+32 136 zł w każdym roku, celem zawarcia umowy ubezpieczenia majątku.

B w ramach wydatków majątkowych:

a **zmniejszenia** na zadaniach:

- „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych” poprzez zmniejszenie w roku 2022 o kwotę /-2 937 000 zł, w roku 2023 o kwotę /-8 000 000 zł i w roku 2024 o kwotę /-13 512 000 zł, celem wyodrębnienia zadań współfinansowanych środkami Rządowego Funduszu Polski Ład.
- „Program budowy boisk i bieżni lekkoatletycznych wraz z infrastrukturą sportową” poprzez zmniejszenie w roku 2023 o kwotę /-400 000 zł,

w związku z niezaangażowanym planem;

b **wprowadzenia** zadań:

- „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfanteo z ul. Bugajską w Częstochowie” z kwotą /+2 937 000 zł w roku 2022, z kwotą /+5 000 000 zł w roku 2023 i z kwotą /+11 512 000 zł w roku 2024. Celem zadania jest „Poprawa infrastruktury drogowej (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta)”,
- „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa ul. Obrońców Westerplatte od skrzyżowania z ul. Jerzego Szajnowicza-Iwanowa do ul. Wrocławskiej w Częstochowie” z kwotą /+3 000 000 zł w roku 2023 oraz z kwotą /+2 000 000 zł w roku 2024. Celem zadania jest „Poprawa infrastruktury drogowej (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta)”,
- „Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona”, z kwotą /+170 000 zł w roku 2022 oraz z kwotą /+400 000 zł w roku 2023. Celem zadania jest rewitalizacja założeń przestrzenno – funkcjonalnych z zachowaniem głównych funkcji obiektu oraz wzbogaceniem układu o nowe elementy. (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta).

Ponadto:

- a w ramach zadania „Budowa połączenia komunikacyjnego 1 - Maja – Krakowska” dokonuje się zmiany celu z:
- „Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami unijnymi, zaplanowane nakłady stanowią wkład własny, szacunkowy koszt zadania 162.100.000 zł)”
- na:
- „Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 65.000.000 zł)”.
- b dokonuje się zmiany nazwy zadania oraz celu z:
- „Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie. Cel: tworzenie warunków dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców”
- na:
- „Wykorzystanie akwenów wodnych w Częstochowie jako infrastruktury turystycznej. Cel: tworzenie warunków dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 5.000.000,00 zł)”.

UZASADNIENIE
do projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Miasta Częstochowy na lata 2022-2038

Zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej dokonuje się w związku z zaproponowanymi zmianami w latach przyszłych. Zmiany zostały szczegółowo opisane w objaśnieniach stanowiących załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny
(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta
(-) Ewa Wójcik

BR.0012.3.4.2022

**Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny
Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy**

dot. projektów uchwał skierowanych na LIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Infrastruktury Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbyтым dnia 26 stycznia 2022 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawie:

- (BR.1.LIV.22) zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.
- (BR.2.LIV.22) zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.
- (BR.8.LIV.22) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.
- (BR.9.LIV.22) wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.
- (BR.10.LIV.22) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.
- (BR.11.LIV.22) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.
- (BR.12.LIV.22) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.
- (BR.13.LIV.22) zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.
- (BR.14.LIV.22) przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.

**Przewodnicząca Komisji
Krystyna Stefańska**

Do wiadomości:

Urząd Miasta Częstochowy
Biuro Rady Miasta
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. 34 370-73-13, fax. 34 370-71-74

www.czestochowa.pl, br@czestochowa.um.gov.pl

1. Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjasczyk

Częstochowa, 2022-01-26
Załącznik nr 8 do protokołu

Komisja Skarbu

Rady Miasta Częstochowy

BR.0012.7.1.2022

Szanowny Pan

Zbigniew Niesmaczny

Przewodniczący Rady

Miasta Częstochowy

Dot. projektów uchwał skierowanych na LIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Skarbu Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbytym dnia 26 stycznia 2022 r.

pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał w sprawie:

- zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.(BR.1.LIV.22),
- zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022. (BR.2.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.(BR.8.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.(BR.9.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.(BR.10.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.(BR.11.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej. (BR.12.LIV.22).

Wiceprzewodniczący

Komisji Skarbu

Rady Miasta Częstochowy

Artur Gawroński

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszyk.

Urząd Miasta Częstochowy
Biuro Rady Miasta
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. 34 370-73-13, fax. 34 370-71-74
www.czestochowa.pl, br@czestochowa.um.gov.pl

BDG.0002.1.2022

**Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny**

**Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy**

Dot. wniesienia autopoprawki do projektu Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 731.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu miasta Częstochowy na rok 2022 przedstawionej na druku BR.2.LIV.22 oraz do projektu Uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 730.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 przedstawionej na druku BR.1.LIV.22

Szanowny Panie Przewodniczący

W przedłożonych na sesję w dniu 27 stycznia 2022 roku, projektach uchwał proszę:

1. zwiększyć przychody o kwotę 2 145 000 zł w § 905 - Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (są to niewykorzystane w 2021 roku środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych);
2. zwiększyć dochody o kwotę 7 055 000 zł w dziale 600 Dochody majątkowe w tym: z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, z tego: Dotacje EFRR/POLIŚ na dofinansowanie zadania pn.: „Przebudowa Alei Wojska Polskiego – DK-1 w Częstochowie”;
3. zwiększyć wydatki ogółem, w tym: wydatki majątkowe o kwotę 9 200 000 zł w dziale 600, w tym:
 - rozdz. 60015 o kwotę 9 050 000 zł na zadaniu pn.: „Przebudowa Alei Wojska Polskiego – DK-1 w Częstochowie”, w tym śr. własne (1 995 000 zł), śr. EFRR/POLIŚ (7 055 000 zł),
 - rozdz. 60016 o kwotę 150 000 zł na zadaniu pn.: „Budowa ulicy Złotej w Częstochowie” poprzez zmniejszenie śr. własnych o kwotę 2 175 656 zł oraz zwiększenie śr. RFIL o kwotę 2 145 000 zł i śr. RFRD o kwotę 180 656 zł.

W związku z powyższym proszę o uwzględnienie stosownych zmian w odpowiednich załącznikach do uchwały budżetowej.

W projekcie uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038 dokonuje się ponadto zmian na zadaniach po roku 2022, polegających na:

- zwiększeniu zadania „Przebudowa Alei Wojska Polskiego – DK-1 w Częstochowie” w 2023 roku o kwotę +/-3 400 000 zł (z tego 2 890 000 zł stanowi zwiększenie dochodów).
- przemieszczeniu kwoty 510 000 zł z 2023 na 2024 rok na zadaniu pn.: „Budowa Północnego Korytarza w Częstochowie od węzła drogowego Aleja Wojska Polskiego z ul. Kornela Makuszyńskiego w kierunku wschodnim”,
- zmniejszeniu kwoty 510 000 zł w 2024 roku na zadaniu pn.: „Budowa węzła drogowego Alei Wojska Polskiego DK-1 wraz z nowym przebiegiem DK-46 w Częstochowie”.

Mając powyższe na uwadze proszę o dokonanie stosowanych zmian w odpowiednich załącznikach do Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Piotr Grzybowski

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

BR. 2.LIV. 22.

Załącznik nr 10

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. d i lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 12 pkt 5, pkt. 8 lit. d i pkt. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.), art. 48, art. 89, art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 218, art. 219, art. 221, art. 222, art. 235, art. 236, art. 237, art. 242, art. 243, art. 258 i art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) w związku z art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.) oraz art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2021 r. poz. 1927)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. W Uchwale Nr 731.LIII.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 grudnia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 8573) w sprawie uchwalenia budżetu miasta Częstochowy na rok 2022, wprowadzić zmiany:

1. w § 3

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Deficyt budżetu w wysokości 54 769 138 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

1) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 10 869 375 zł, z tego:

- a) środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 9 972 024 zł,
- b) środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 854 307 zł,

c) wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 43 044 zł,

2) zaciąganego kredytu (transza kredytu EBI – umowa z 2021 r.) w kwocie 43 899 763 zł”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przychody budżetu w wysokości 113 246 375 zł, z tego:

1) kredyt EBI (umowa z 2021 r.) w kwocie 102 377 000 zł, w tym na:

a) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów w kwocie 58 477 237 zł,

b) finansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 43 899 763 zł,

2) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 10 869 375 zł, z tego:

a) środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 9 972 024 zł,

b) środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 854 307 zł,

c) wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 43 044 zł,

zgodnie z załącznikiem nr 8”.

2. w dochodach budżetu miasta, jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały;
3. w wydatkach budżetu miasta, jak w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały;
4. w załączniku nr 3 (pn.: Wydatki majątkowe na rok 2022), jak w załączniku nr 3 do niniejszej uchwały;
5. w załączniku nr 4 (pn.: Wydatki na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych), jak w załączniku nr 4 do niniejszej uchwały;
6. w załączniku nr 5 (pn.: Wydatki na zadania majątkowe realizowane w roku 2022 w ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych), jak w załączniku nr 5 do niniejszej uchwały;
7. w załączniku nr 8 (pn.: Przychody i rozchody budżetu miasta Częstochowy na rok 2022), jak w załączniku nr 6 do niniejszej uchwały;

8. w załączniku nr 10 (pn.: Dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych w ramach dotacji celowych na rok 2022), jak w załączniku nr 7 do niniejszej uchwały;

9. w załączniku nr 15 (pn.: Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi), jak w załączniku nr 8 do niniejszej uchwały;

10. w załączniku nr 17 (pn.: Środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych), jak w załączniku nr 9 do niniejszej uchwały;

11. wprowadzić załącznik nr 23 (pn.: Fundusz Przeciwdziałania COVID-19), jak w załączniku nr 10 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wobec powyższych zmian plan dochodów ulegnie zwiększeniu o kwotę 5 671 408 zł i ukształtuje się na poziomie 1 501 892 126 zł, natomiast plan wydatków ulegnie zwiększeniu o kwotę 6 674 003 zł i ukształtuje na poziomie 1 556 661 264 zł.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

ZMIANY W BUDŻECIE NA ROK 2022

DOCHODY				
				w złotych
Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
755	Wymiar sprawiedliwości	594 000	700	594 700
	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0	700	700
	<i>Zwrot niewykorzystanej dotacji - Nieodpłatna pomoc prawna</i>	0	700	700
	Dochody bieżące	594 000	700	594 700
801	Oświata i wychowanie	19 917 141	763 988	20 681 129
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	3 154 855	456 433	3 611 288
	<i>Dotacje ze środków EFS/RPO WSL na dofinansowanie projektu pn. Zawodowa współpraca 5</i>	320 433	456 433	776 866
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	347 347	53 697	401 044
	<i>Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie projektu pn. Zawodowa współpraca 5</i>	37 699	53 697	91 396
	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	1 228 080	362 958	1 591 038
	<i>Środki FRSE - Narodowej Agencji Programu ERASMUS+ na realizację projektu pn. Logistyka łączy Europę – Hiszpania</i>	0	124 789	124 789
	<i>Środki FRSE - Narodowej Agencji Programu ERASMUS+ na realizację projektu pn. Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy</i>	0	81 574	81 574

Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
	<i>Grant Komisji Europejskiej na realizację projektu pn. Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw</i>	0	156 595	156 595
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	8 685 968	-97 615	8 588 353
	<i>Dotacje ze środków EFS/RPO WSL na dofinansowanie projektu pn. Zawodowa współpraca 5</i>	218 430	-97 615	120 815
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	36 268	-11 485	24 783
	<i>Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie projektu pn. Zawodowa współpraca 5</i>	25 698	-11 485	14 213
	Dochody bieżące	11 191 255	873 088	12 064 343
	w tym:			
	z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	4 738 389	873 088	5 611 477
	Dochody majątkowe	8 725 886	-109 100	8 616 786
	w tym:			
	z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	8 722 236	-109 100	8 613 136
852	Pomoc społeczna	31 896 442	6 720	31 903 162
	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	0	6 720	6 720
	<i>Wpływy z tytułu kar wynikających z umów</i>	0	6 720	6 720
	Dochody bieżące	31 481 898	6 720	31 488 618
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	79 029 736	4 900 000	83 929 736
	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	74 500 000	4 900 000	79 400 000
	<i>Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi</i>	74 500 000	4 900 000	79 400 000
	Dochody bieżące	75 708 100	4 900 000	80 608 100

Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
	RAZEM DOCHODY	1 496 220 718	5 671 408	1 501 892 126

DOCHODY wg grup paragrafów			
Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
755 Wymiar sprawiedliwości			
Dochody bieżące	594 000	700	594 700
801 Oświata i wychowanie			
Dochody bieżące	11 191 255	873 088	12 064 343
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	4 738 389	873 088	5 611 477
Dochody majątkowe	8 725 886	-109 100	8 616 786
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	8 722 236	-109 100	8 613 136
852 Pomoc społeczna			
Dochody bieżące	31 481 898	6 720	31 488 618
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska			
Dochody bieżące	75 708 100	4 900 000	80 608 100
RAZEM	1 496 220 718	5 671 408	1 501 892 126
<i>w tym:</i>			
Dochody bieżące	1 319 336 494	5 780 508	1 325 117 002
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	5 258 453	873 088	6 131 541
Dochody majątkowe	176 884 224	-109 100	176 775 124
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	160 605 025	-109 100	160 495 925

ZMIANY W BUDŻECIE NA ROK 2022

WYDATKI					w złotych
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
600	Transport i łączność		364 745 977	-70 000	364 675 977
60022	Funkcjonowanie systemów rowerów publicznych		600 000	-70 000	530 000
	Wydatki bieżące		600 000	-70 000	530 000
	<i>w tym:</i>				
	wydatki jednostek budżetowych		600 000	-70 000	530 000
	<i>w tym:</i>				
	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		600 000	-70 000	530 000
755	Wymiar sprawiedliwości		594 000	703	594 703
75515	Nieodpłatna pomoc prawna		594 000	703	594 703
	Wydatki bieżące		594 000	703	594 703
	<i>w tym:</i>				
	wydatki jednostek budżetowych		275 880	703	276 583
	<i>w tym:</i>				
	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		250 840	703	251 543
801	Oświata i wychowanie		429 590 509	1 661 339	431 251 848
80101	Szkoły podstawowe		137 083 667	458 959	137 542 626
	Wydatki bieżące		135 829 667	-367 857	135 461 810
	<i>w tym:</i>				
	wydatki jednostek budżetowych		125 187 776	-412 046	124 775 730
	<i>w tym:</i>				
	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		21 985 907	-412 046	21 573 861
	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego		760 480	44 189	804 669
	Wydatki majątkowe		1 254 000	826 816	2 080 816
	<i>w tym:</i>				
	inwestycje i zakupy inwestycyjne		1 254 000	826 816	2 080 816
80102	Szkoły podstawowe specjalne		19 127 753	27 491	19 155 244
	Wydatki majątkowe		0	27 491	27 491
	<i>w tym:</i>				

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	0	27 491	27 491
80115	Technika		56 577 647	574 220	57 151 867
		Wydatki bieżące	54 177 647	574 220	54 751 867
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego</i>	2 090 875	574 220	2 665 095
80195	Pozostała działalność		20 137 414	600 669	20 738 083
		Wydatki bieżące	5 458 490	615 259	6 073 749
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego</i>	3 057 990	615 259	3 673 249
		Wydatki majątkowe	14 678 924	-14 590	14 664 334
		<i>w tym:</i>			
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	14 678 924	-14 590	14 664 334
		<i>w tym:</i>			
		<i>na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego</i>	9 106 247	-14 590	9 091 657
852	Pomoc społeczna		93 354 035	6 717	93 360 752
85295	Pozostała działalność		8 026 501	6 717	8 033 218
		Wydatki bieżące	8 026 501	6 717	8 033 218
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki jednostek budżetowych</i>	7 157 010	6 717	7 163 727
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań</i>	4 717 591	6 717	4 724 308
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		139 493 196	5 275 244	144 768 440
90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód		9 574 823	105 244	9 680 067
		Wydatki majątkowe	9 574 823	105 244	9 680 067
		<i>w tym:</i>			
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	9 574 823	105 244	9 680 067
90002	Gospodarka odpadami komunalnymi		74 500 000	4 900 000	79 400 000
		Wydatki bieżące	74 000 000	4 900 000	78 900 000
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki jednostek budżetowych</i>	73 985 000	4 900 000	78 885 000
		<i>w tym:</i>			
		<i>wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań</i>	69 408 480	4 900 000	74 308 480

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	9 633 553	270 000	9 903 553
		Wydatki majątkowe	1 893 395	270 000	2 163 395
		<i>w tym:</i>			
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>1 893 395</i>	<i>270 000</i>	<i>2 163 395</i>
926	Kultura fizyczna		21 084 752	-200 000	20 884 752
92601	Obiekty sportowe		3 948 000	-200 000	3 748 000
		Wydatki majątkowe	3 948 000	-200 000	3 748 000
		<i>w tym:</i>			
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>3 948 000</i>	<i>-200 000</i>	<i>3 748 000</i>
RAZEM WYDATKI			1 549 987 261	6 674 003	1 556 661 264

WYDATKI wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
600 Transport i łączność			
Wydatki bieżące	91 103 220	-70 000	91 033 220
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	91 089 720	-70 000	91 019 720
<i>w tym:</i>			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	90 953 636	-70 000	90 883 636
755 Wymiar sprawiedliwości			
Wydatki bieżące	594 000	703	594 703
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	275 880	703	276 583
<i>w tym:</i>			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	250 840	703	251 543
801 Oświata i wychowanie			
Wydatki bieżące	404 041 351	821 622	404 862 973
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	324 367 516	-412 046	323 955 470
<i>w tym:</i>			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	52 643 621	-412 046	52 231 575
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	6 641 639	1 233 668	7 875 307
Wydatki majątkowe	25 549 158	839 717	26 388 875
<i>w tym:</i>			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	25 549 158	839 717	26 388 875
<i>w tym:</i>			
na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	10 358 844	-14 590	10 344 254
852 Pomoc społeczna			
Wydatki bieżące	92 228 389	6 717	92 235 106
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	53 491 958	6 717	53 498 675
<i>w tym:</i>			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	24 281 377	6 717	24 288 094
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska			
Wydatki bieżące	121 218 462	4 900 000	126 118 462
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	119 973 462	4 900 000	124 873 462
<i>w tym:</i>			

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	115 380 942	4 900 000	120 280 942
Wydatki majątkowe	18 274 734	375 244	18 649 978
w tym:			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	18 274 734	375 244	18 649 978
926 Kultura fizyczna			
Wydatki majątkowe	4 098 000	-200 000	3 898 000
w tym:			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	4 098 000	-200 000	3 898 000
RAZEM	1 549 987 261	6 674 003	1 556 661 264
w tym:			
Wydatki bieżące	1 216 369 467	5 659 042	1 222 028 509
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	857 500 247	4 425 374	861 925 621
w tym:			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	394 567 686	4 425 374	398 993 060
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	7 236 703	1 233 668	8 470 371
Wydatki majątkowe	333 617 794	1 014 961	334 632 755
w tym:			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	333 617 794	1 014 961	334 632 755
w tym:			
na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	186 308 827	-14 590	186 294 237

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

WYDATKI MAJĄTKOWE NA ROK 2022

w złotych

LP.	Nazwa zadania	Rozdział klasyfikacji budżetowej	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7
11	Przed zmianą Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych	60015	MZD	664 000		664 000
		60016		14 994 186	-2 937 000	12 057 186
	w tym: Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie Po zmianie Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych	60016		2 937 000	-2 937 000	0
X	Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie <i>Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta</i>	60016	MZD	0	2 937 000	2 937 000
13	Przed zmianą Budowa połączenia komunikacyjnego 1-Maja – Krakowska Po zmianie Budowa połączenia komunikacyjnego 1-Maja – Krakowska <i>Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 65.000.000 zł.</i>	60016	MZD	400 000		400 000
X	Laboratoria przyszłości	80101	SP nr 1, 2, 8, 13, 14, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 48, 50, 52, 53, 54, ZSP nr 2, 4, 5	0	826 816	826 816
		80102	SOSW nr 1, 5, ZSS nr 23, 45	0	27 491	27 491
X	Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona <i>Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta</i>	90004	CUK	0	170 000	170 000
X	Rewitalizacja Placu Pamięci Narodowej w ramach Programu CzęstoZielona <i>Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład. Zaplanowane nakłady stanowią wkład własny miasta</i>	90004	CUK	0	100 000	100 000
42	Modernizacja murawy boiska wraz z podgrzewaniem na Miejskim Stadionie Piłkarskim MOSiR Częstochowa ul. Loretańska 20	92601	IZ	250 000	-200 000	50 000
43	Przed zmianą Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie Po zmianie Wykorzystanie akwenów wodnych w Częstochowie jako infrastruktury turystycznej <i>Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie 5.000.000 zł</i>	92604	IZ	150 000		150 000

LP.	Nazwa zadania	Rozdział klasyfikacji budżetowej	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7
	OGÓŁEM			54 366 819	924 307	55 291 126
	z tego			584 250	0	584 250
	śr. Inwestora			3 770 843	0	3 770 843
	śr. Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg					

X - nowa pozycja

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 1 PKT 2 I 3 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

w złotych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7	8
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE							
9	Przed zmianą Odwodnienie dzielnicy Północ w Częstochowie	90001	MZD	majątkowe, z tego:	9 065 654	0	9 065 654
	Po zmianie Odwodnienie dzielnicy Północ w Częstochowie			śr. własne	5 756 018		5 756 018
	Zadanie współfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 105 244 zł			śr. FS/POiŚ	3 309 636		3 309 636
	Ogółem			9 065 654	0	9 065 654	
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE					262 150 561	0	262 150 561
				wydatki majątkowe z tego:	262 150 561	0	262 150 561
				śr. UE i inne zagraniczne	157 675 261	0	157 675 261
				śr. własne	104 392 917	0	104 392 917
				śr. budżetu państwa	82 383	0	82 383
PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH							
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7	8
14	Smakując europejską sztukę i naukę	80101	SP nr 46	bieżące, z tego:	62 422	44 189	106 611
				śr. FRSE	62 422	44 189	106 611
				Ogółem	62 422	44 189	106 611
X	Logistyka łączy Europę – Hiszpania	80115	ZS im. J. Kochanowskiego	bieżące, z tego:	0	97 671	97 671
				śr. FRSE	0	97 671	97 671
				Ogółem	0	97 671	97 671
18	Job experience – szansą na lepszy start zawodowy młodzieży	80115	ZS im. B. Prusa	bieżące, z tego:	13 495	394 975	408 470
				śr. FRSE	13 495	394 975	408 470
				Ogółem	13 495	394 975	408 470
X	Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy	80115	ZSM-E	bieżące, z tego:	0	81 574	81 574
				śr. FRSE	0	81 574	81 574
				Ogółem	0	81 574	81 574
42	Zawodowa współpraca 5	80195	FER/ CKZiU/ ZSS	bieżące, z tego:	358 132	458 664	816 796
				śr. EFS/RPO WSL	320 433	410 383	730 816
				śr. budżetu państwa	37 699	48 281	85 980
				majątkowe, z tego:	268 600	-14 590	254 010
				śr. własne	24 472		24 472
				śr. EFS/RPO WSL	218 430	-13 054	205 376
				śr. budżetu państwa	25 698	-1 536	24 162
Ogółem	626 732	444 074	1 070 806				
X	Przeszłość buduje przyszłość - Sąsiedzi równych praw	80195	FER	bieżące, z tego:	0	156 595	156 595
				śr. Grant KE	0	156 595	156 595
				Ogółem	0	156 595	156 595

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7	8
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH					7 615 627	1 219 078	8 834 705
wydatki bieżące z tego:					7 236 703	1 233 668	8 470 371
śr. UE i inne zagraniczne					6 711 528	1 103 813	7 815 341
śr. własne					147 318	81 574	228 892
śr. budżetu państwa					377 857	48 281	426 138
wydatki majątkowe z tego:					378 924	-14 590	364 334
śr. własne					50 828	0	50 828
śr. UE i inne zagraniczne					291 828	-13 054	278 774
śr. budżetu państwa					36 268	-1 536	34 732
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓŁFINANSOWANE ŚRODKAMI WYMIENIONYMI W ART. 5 UST.1 PKT 2 I 3 uofp					7 236 703	1 233 668	8 470 371
wydatki bieżące z tego:					6 711 528	1 103 813	7 815 341
śr. UE i inne zagraniczne					147 318	81 574	228 892
śr. własne					377 857	48 281	426 138
śr. budżetu państwa					262 529 485	-14 590	262 514 895
wydatki majątkowe z tego:					157 967 089	-13 054	157 954 035
śr. UE i inne zagraniczne					104 443 745	0	104 443 745
śr. własne					118 651	-1 536	117 115
śr. budżetu państwa							
ogółem wydatki bieżące i majątkowe					269 766 188	1 219 078	270 985 266

X
nowa pozycja

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

WYDATKI NA ZADANIA MAJĄTKOWE REALIZOWANE W ROKU 2022 W RAMACH ŚRODKÓW RZĄDOWEGO FUNDUSZU INWESTYCJI LOKALNYCH

w złotych

LP.	Nazwa zadania	Rozdział klasyfikacji budżetowej	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7
ZADANIA Z I NABORU						
X	Odwodnienie dzielnicy Północ w Częstochowie <i>Zadanie finansowane również ze środków miasta w kwocie 5 756 018 zł oraz ze śr. UE w kwocie 3 309 636 zł</i>	90001	MN	0	105 244	105 244
OGÓŁEM ZADANIA Z I NABORU				5 966 780	105 244	6 072 024
OGÓŁEM ZADANIA W RAMACH ŚRODKÓW RZĄDOWEGO FUNDUSZU INWESTYCJI LOKALNYCH				9 866 780	105 244	9 972 024

X - nowa pozycja

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU MIASTA CZĘSTOCHOWY NA ROK 2022

w złotych

Wyszczególnienie	Plan na rok 2022	Zmiana	Plan po zmianach	Wyszczególnienie	Plan na rok 2022	Zmiana	Plan po zmianach
1	2	3	4	5	6	7	8
Dochody budżetu miasta	1 496 220 718	5 671 408	1 501 892 126	Wydatki budżetu miasta	1 549 987 261	6 674 003	1 556 661 264
Przychody				Rozchody			
905 - Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	9 866 780	959 551	10 826 331	992 - Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	434 751	0	434 751
z tego:				z tego:			
- środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	9 866 780	105 244	9 972 024	spłata pożyczek	434 751		434 751
- środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadanie pn.: "Laboratoria przyszłości"		854 307	854 307				
906 - Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków		43 044	43 044	993 - Spłaty otrzymanych zagranicznych pożyczek i kredytów	58 042 486		58 042 486
953 - Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku	102 377 000		102 377 000				
Ogółem przychody	112 243 780	1 002 595	113 246 375	Ogółem rozchody	58 477 237	0	58 477 237
Razem:	1 608 464 498	6 674 003	1 615 138 501	Razem:	1 608 464 498	6 674 003	1 615 138 501

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

DOCHODY I WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH DOTACJI CELOWYCH NA ROK 2022

DOCHODY

w złotych

Dz. Roz. Par.	1	2	3	Plan 4	Zwiększenie 5	Zmniejszenie 6	Plan po zmianach 7
301 - Oświata i wychowanie				12 224 438	510 130	109 100	12 625 468
80195 - Pozostała działalność				10 735 054	510 130	109 100	11 136 084
205 7 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego				2 667 822	456 433	0	3 124 255
205 9 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego				317 850	53 697	0	371 547
625 7 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego				7 713 114	0	97 615	7 615 499
625 9 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego				36 268	0	11 485	24 783

Razem:				184 122 329	510 130	109 100	184 523 359
---------------	--	--	--	-------------	---------	---------	-------------

WYDATKI

w złotych

Dz. Roz. par.	Gr.	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
1	2				
3					
801 - Oświata i wychowanie		12 465 108	458 664	14 590	12 909 182
80195 - Pozostała działalność		10 735 054	458 664	14 590	11 179 128
Wydatki bieżące		2 985 672	458 664	0	3 444 336
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego		2 985 672	458 664	0	3 444 336
Wydatki majątkowe		7 749 382	0	14 590	7 734 792
inwestycje i zakupy inwestycyjne		7 749 382	0	14 590	7 734 792
na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego		7 749 382	0	14 590	7 734 792
Planem:		181 843 714	458 664	14 590	182 287 788

Różnica w wysokości 43 044 zł między zmianą w dochodach i wydatkach w niniejszym załączniku wynika z wprowadzenia do budżetu środków, które stanowiły dochód roku 2021 i nie zostały w 2021 roku wydatkowane. W 2022 roku źródłem pokrycia tych wydatków są wprowadzone do budżetu tzw. wolne środki.

Załącznik Nr 8 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

Opiata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

w złotych

Dochody				Wydatki						
Dział	Nazwa działu/źródła	Plan na rok 2022	Zmiana	Plan po zmianach	Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na rok 2022	Zmiana	Plan po zmianach
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	74 500 000	4 900 000	79 400 000	900	90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	74 500 000	4 900 000	79 400 000
	Opiata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	74 500 000	4 900 000	79 400 000			1) wydatki bieżące, z tego: a) wydatki jednostek budżetowych, w tym: - wynagrodzenia i składki od nich naliczane - wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań b) świadczenia na rzecz osób fizycznych 2) wydatki majątkowe, z tego: - inwestycje i zakupy inwestycyjne	74 000 000 73 985 000 4 576 520 69 408 480 15 000 500 000 500 000	4 900 000 4 900 000 4 900 000 500 000 500 000	78 900 000 78 885 000 4 576 520 74 308 480 15 000 500 000 500 000
Ogółem		74 500 000	4 900 000	79 400 000			Ogółem	74 500 000	4 900 000	79 400 000

Załącznik Nr 9 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

ŚRODKI RZĄDOWEGO FUNDUSZU INWESTYCYJNYCH LOKALNYCH

w złotych											
§	Przychody	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/	Dział	Rozdział	Wydatki Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Plan na rok 2022 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2022 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
905	Przychody/ jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	9 866 780	105 244	9 972 024	900	90001	ZADANIA Z I NABORU Gospodarka ściekowa i ochrona wód 1) wydatki majątkowe, z tego: - inwestycje i zakupy inwestycyjne Odwołanie dzielnicy Północ w Częstochowie Zadanie finansowane również ze środków miasta w kwocie 5 756 018 zł oraz ze sr. UE w kwocie 3 309 636 zł		0	105 244	105 244
	OGÓŁEM	9 866 780	105 244	9 972 024			OGÓŁEM ZADANIA Z I NABORU		5 966 780	105 244	6 072 024
							OGÓŁEM ZADANIA W RAMACH ŚRODKÓW RZĄDOWEGO FUNDUSZU INWESTYCYJNYCH LOKALNYCH		9 866 780	105 244	9 972 024

Załącznik Nr 10 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2022 r.

Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

w złotych

Dochoły/Przychody				Wydatki					
Nazwa/zadanie	Plan na rok 2022	zmiana	Plan po zmianach	Dział	Rozdział	Nazwa działu/zadanie/grupa	Plan na rok 2022	zmiana	Plan po zmianach
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Przychody		854 307	854 307	801		Oświata i wychowanie		854 307	854 307
Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach		854 307	854 307			Laboratoria przyszłości		854 307	854 307
					80101	Szkoły podstawowe		826 816	826 816
						2) wydatki majątkowe, z tego:		826 816	826 816
						a) inwestycje i zakupy inwestycyjne		826 816	826 816
					80102	Szkoły podstawowe specjalne		27 491	27 491
						2) wydatki majątkowe, z tego:		27 491	27 491
						a) inwestycje i zakupy inwestycyjne		27 491	27 491
Ogółem		854 307	854 307			Ogółem		854 307	854 307

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022

Projekt Uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022 zawiera następujące zmiany:

DOCHODY

dział 755 – Wymiar sprawiedliwości

Zwiększenie **700 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 700 zł w pozycji „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych” (zwrot niewykorzystanej dotacji w ramach zadania „Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna”).

dział 801 – Oświata i wychowanie

Zwiększenie **763 988 zł**

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 873 088 zł, z tego:

- a) wprowadzenie kwoty 156 595 zł w związku z decyzją Komisji Europejskiej o przyznaniu dofinansowania (Grant) na realizację projektu pn.: „Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw”,
- b) wprowadzenie kwoty 81 574 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na realizację projektu pn.: „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy”,
- c) 124 789 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Logistyka łączy Europę – Hiszpania” (wydłużenie okresu realizacji projektu do lipca 2022 r.),
- d) 510 130 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Zawodowa współpraca 5”, z tego:
 - śr. EFS/RPO WSL – 456 433 zł,
 - śr. budżetu państwa – 53 697 zł.

Zmniejszenie dochodów majątkowych o kwotę 109 100 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Zawodowa współpraca 5”, z tego:

- śr. EFS/RPO WSL – 97 615 zł,
- śr. budżetu państwa – 11 485 zł.

dział 852 – Pomoc społeczna

Zwiększenie **6 720 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 6 720 zł w pozycji: „Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów” (zwrot kary umownej za zwłokę usunięcia wad remontowych).

dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Zwiększenie **4 900 000 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 4 900 000 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z planowanymi wyższymi niż pierwotnie zakładano wpływami z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi wynikającymi ze zmiany metod rozliczenia opłaty oraz planowaną podwyżką stawki za pojemniki.

WYDATKI

dział 600 – Transport i łączność

Zmniejszenie **70 000 zł**

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 70 000 zł (przemieszczenie do działu 900) celem zabezpieczenia środków na wkład własny do zadania inwestycyjnego pn.: „Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona” przewidzianego do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Wyodrębnienie wydatków majątkowych z Programu budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych z kwotą 2 937 000 zł celem zabezpieczenia środków na wkład własny do zadania pn.: „Program budowy i przebudowy ulic oraz dróg lokalnych - Budowa połączenia drogowego ul. Wojciecha Korfantego z ul. Bugajską w Częstochowie” przewidzianego do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład.

dział 755 – Wymiar sprawiedliwości

Zwiększenie **703 zł**

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 703 zł celem dokonania zwrotu do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego niewykorzystanej dotacji w ramach zadania „Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna”. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 755 oraz zmniejszenie planu wydatków w dziale 852.

dział 801 – Oświata i wychowanie

Zwiększenie **1 661 339 zł**

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 1 233 668 zł, z tego:

- a) 156 595 zł w związku z decyzją Komisji Europejskiej o przyznaniu dofinansowania (Grant) na realizację projektu pn.: „Przeszłość buduje przyszłość – Sąsiedzi równych praw” (wprowadzenie zadania),
- b) 81 574 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na realizację projektu pn.: „Kadra ZSME na edukacyjnych ścieżkach Europy” (wprowadzenie zadania),
- c) 97 671 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Logistyka łączy Europę-Hispania” (wydłużenie okresu realizacji projektu do lipca 2022 r.) – wprowadzenie zadania,
- d) 44 189 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Smakując europejską sztukę i naukę” (przesunięcie niewykorzystanych środków na bieżący rok),
- e) 394 975 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na prawidłową realizację projektu pn.: „Job experience-szansą na lepszy start zawodowy młodzieży”,
- f) 458 664 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Zawodowa współpraca 5”, z tego:
 - śr. EFS/RPO WSL – 410 383 zł,
 - śr. budżetu państwa – 48 281 zł.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 412 046 zł celem zabezpieczenia środków na realizację projektów pn.: „Job experience-szansą na lepszy start zawodowy młodzieży”, „Smakując europejską sztukę i naukę” (zmiana harmonogramu realizacji ww. projektów).

Wprowadzenie wydatków majątkowych z kwotą 854 307 zł z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Laboratoria przyszłości” w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę 14 590 zł w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „Zawodowa współpraca 5”, z tego:

- śr. EFS/RPO WSL – 13 054 zł,
- śr. budżetu państwa – 1 536 zł.

dział 852 – Pomoc społeczna

Zwiększenie

6 717 zł

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 6 720 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie organizacji uroczystości, konferencji, szkoleń w zakresie pomocy społecznej. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 852.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 3 zł (przemieszczenie do działu 755) celem zabezpieczenia środków na zapłatę odsetek w ramach zadania „Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna”.

dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Zwiększenie

5 275 244 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 4 900 000 zł w związku z kosztami związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów z ww. tytułu.

Zwiększenie wydatków majątkowych o kwotę 375 244 zł, z tego:

- 105 244 zł celem zabezpieczenia środków na wypłatę odszkodowań w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn.: „Odwodnienie dzielnic Północ w Częstochowie” (śr. Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych);
- 100 000 zł (przemieszczenie z działu 926) celem zabezpieczenia środków na wkład własny do zadania pn.: „Rewitalizacja Placu Pamięci Narodowej w ramach Programu CzęstoZielona” przewidzianego do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład (wprowadzenie zadania);
- 170 000 zł (przemieszczenie z działu 600 i 926) celem zabezpieczenia środków na wkład własny do zadania pn.: „Modernizacja Promenady Czesława Niemena w ramach Programu CzęstoZielona” przewidzianego do współfinansowania środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład (wprowadzenie zadania).

dział 926 – Kultura fizyczna

Zmniejszenie

200 000 zł

Zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę 200 000 zł (przemieszczenie do działu 900) w związku z niezaangażowaną kwotą planu na zadaniu pn.: „Modernizacja murawy boiska wraz z podgrzewaniem na Miejskim Stadionie Piłkarskim MOSiR Częstochowa ul. Loretańska 20” w związku z koniecznością zabezpieczenia wkładu własnego.

Ponadto w projekcie uchwały dokonuje się zmiany nazwy zadania z „Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie” na zadanie pn.: „Wykorzystanie akwenów wodnych w Częstochowie jako infrastruktury turystycznej”. Powyższej zmiany dokonuje się celem przygotowania wniosku o dofinansowanie zadania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład.

Jednocześnie, dokonuje się następujących zmian:

w załączniku nr 3 (pn.: Wydatki majątkowe na rok 2022), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków;

w załączniku nr 4 (pn.: Wydatki na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków;

w załączniku nr 5 (pn.: Wydatki na zadania majątkowe realizowane w roku 2022 w ramach środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków;

w załączniku nr 8 (pn.: Przychody i rozchody budżetu miasta Częstochowy na rok 2022), dokonać zmian, jak niżej:

a) zwiększyć przychody o kwotę 1 002 595 zł, tj. do kwoty 113 246 375 zł, w tym:

- zwiększyć paragraf 905 – Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach o kwotę 959 551 zł, z tego:
 - środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych kwota – 105 244 zł,
 - środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadanie pn.: „Laboratoria przyszłości” kwota 854 307 zł.

Powyższej zmiany dokonuje się w związku z faktem, iż na koniec grudnia 2021 roku na wydzielonym rachunku Gminy Miasta Częstochowy pozostała niewykorzystana kwota środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz RFIL. W związku z powyższym w bieżącym roku środki te wprowadza się w pozycji: Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

- wprowadzić paragraf 906 - Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków z kwotą 43 044 zł.

w załączniku nr 10 (pn.: Dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych w ramach dotacji celowych na rok 2022), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej dochodów i wydatków.

w załączniku nr 15 (pn.: Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej dochodów i wydatków;

w załączniku nr 17 (pn.: Środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków;

dodano załącznik nr 23 (pn.: Fundusz Przeciwdziałania COVID-19) obejmujący dochody/przychody i wydatki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Wnioski końcowe do zmian w budżecie:

W projekcie uchwały w sprawie zmian w budżecie dokonano następujących zmian:

1. Ogółem dochody uległy zwiększeniu o kwotę 5 671 408 zł, tj. do kwoty 1 501 892 126 zł, z tego:
 - dochody bieżące – zwiększono o kwotę 5 780 508 zł, tj. do kwoty 1 325 117 002 zł;
 - dochody majątkowe – zmniejszono o kwotę 109 100 zł, tj. do kwoty 176 775 124 zł;
2. Wydatki uległy zwiększeniu o kwotę 6 674 003 zł, tj. do kwoty 1 556 661 264 zł, z tego:
 - wydatki bieżące – zwiększono o kwotę 5 659 042 zł, tj. do kwoty 1 222 028 509 zł;
 - wydatki majątkowe – zwiększono o kwotę 1 014 961 zł., tj. do kwoty 334 632 755 zł;
3. Deficyt budżetu ulega zwiększeniu o kwotę 1 002 595 zł, tj. z kwoty /-/53 766 543 zł do kwoty /-/ 54 769 138 zł;
4. Przychody uległy zwiększeniu o kwotę 1 002 595 zł, tj. z kwoty 112 243 780 zł do kwoty 113 246 375 zł.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny

(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta

(-) Ewa Wójcik

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) oraz art 60 ust 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 75, poz. 952, poz. 2270, Dz. U. z 2020 r., poz. 2400)

Rada Miasta Częstochowy
uchwała:

§ 1. 1. Określa się wysokość miesięcznej dotacji celowej w kwocie 150,00 zł (słownie: sto pięćdziesiąt złotych) dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów na każde dziecko objęte opieką zamieszkałe na terenie miasta Częstochowy.

2. Podmioty prowadzące żłobek, klub dziecięcy lub podmioty zatrudniające dziennych opiekunów oraz dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub do wykazu dziennych opiekunów prowadzonych przez Prezydenta Miasta Częstochowy, są podmiotami uprawnionymi do dotacji celowej, o której mowa w ust. 1.

§ 2. 1. Dotację celową przeznacza się na sprawowanie opieki nad dzieckiem, prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych z wyłączeniem wydatków związanych z wyżywieniem i wydatków poniesionych na remonty i inwestycje.

2. Podmioty uprawnione do dotacji celowej przedstawiają Prezydentowi Miasta Częstochowy pisemny wniosek o udzielenie dotacji celowej.

§ 3. 1. Dotacja celowa przekazywana będzie na podstawie informacji podmiotu uprawnionego o liczbie dzieci objętych opieką, o których mowa w § 1 ust. 1 niniejszej uchwały.

2. Dotacja obliczana jest jako iloczyn liczby wskazanych dzieci, o których mowa w ust. 1 oraz kwoty przysługującej na dziecko objęte opieką, o której mowa w § 1 ust. 1.

3. Ostateczne rozliczenie dotacji za okres roczny nastąpi w terminie do 31 stycznia roku następnego po roku, w którym została udzielona dotacja. Rozliczenie dotacji na okres krótszy niż rok, nastąpi w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.

§ 4. Do podmiotów prowadzących niepubliczne żłobki i kluby dziecięce, które uzyskały dotację celową w 2022 roku ma zastosowanie uchwała Nr 83.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta Częstochowy w zakresie dotacji na 2022 rok.

§ 5. Traci moc uchwała Nr 83.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta Częstochowy z zastrzeżeniem § 4.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 7. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 roku.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

Projekt uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.

Zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 75, poz. 952, poz. 2270, Dz. U. z 2020 r., poz. 2400) podmioty prowadzące niepubliczne żłobki lub kluby dziecięce lub zatrudniające dziennych opiekunów oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 mogą otrzymać na dziecko objęte opieką w żłobku, klubie dziecięcym, lub przez dziennego opiekuna dotację celową z budżetu gminy.

Celem przyznania dotacji celowej jest wspieranie systemu opieki nad dziećmi poprzez zwiększenie liczby miejsc opieki w mieście. Dotacja może być udzielona podmiotom wpisanym do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub do wykazu dziennych opiekunów prowadzonych przez Prezydenta Miasta Częstochowy.

Na terenie miasta Częstochowy pojawiły się nowe formy opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, do funkcjonujących już podmiotów prowadzących niepubliczne żłobki i kluby dziecięce, w 2020 oraz 2021 rok dołączyły również podmioty zatrudniające dziennych opiekunów oraz kolejny klub dziecięcy. Obecnie opiekę nad dziećmi do lat 3 sprawuje:

- 5 żłobków niepublicznych z łączną ilością miejsc 140,
- 2 niepubliczne kluby dziecięce z łączną ilością miejsc 30,
- punkt dziennej opieki zatrudniający 8 dziennych opiekunów sprawujących opiekę nad 40 dziećmi oraz
- publiczny Żłobek Miejski „Reksio wraz z Filią z 220 miejscami.

W obowiązującej dotychczas uchwale nr 83.X.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 kwietnia 2015r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie miasta Częstochowy uwzględniono niepubliczne żłobki i kluby dziecięce jako podmioty, które mogą starać się o dotację celową. Mając na uwadze równość podmiotów uregulowaną w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3, w przedstawianym projekcie uchwały uwzględniono również możliwość dotowania opieki sprawowanej przez dziennych opiekunów. Jednocześnie określono jednakową wysokość miesięcznej dotacji na dziecko objęte opieką w każdym podmiocie sprawującym opiekę, zarówno w żłobku niepublicznym, klubie dziecięcym i u dziennego opiekuna. W świetle obecnie obowiązujących przepisów w ramach opieki w żłobku, w klubie dziecięcym oraz u dziennego opiekuna realizowane są funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Nie ma istotnych różnic co do formy oraz czasu sprawowania opieki, a także kwalifikacji opiekunów w żłobku, klubie dziecięcym i dziennych opiekunów.

Zapisy projektu uchwały dają podmiotom uprawnionym do dotacji celowej równą możliwość jej uzyskania w takiej samej wysokości.

Celem wypracowania zasady równości podmiotów i stworzenie możliwości dofinansowania wszystkich form opieki nad dziećmi zgodnie z rejestrem żłobków i klubów dziecięcych i wykazem dziennych opiekunów prowadzonych przez Prezydenta Miasta Częstochowy, zasadnym jest podjęcie nowej uchwały i uchylenie dotychczas obowiązującej. W związku z powyższym przygotowano projekt uchwały Rady Miasta Częstochowy określający wysokość i zasady ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.

Projekt uchwały zakłada zachowanie dotychczasowych zasad dla podmiotów, które otrzymały dotację na 2022 rok i umożliwi złożenie wnosków o dotację dla nowych podmiotów od 1 września 2022 roku.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

**Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miasta Częstochowy**

BR.0012.8.3.2022

**Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny
Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy**

Dot. projektów uchwał skierowanych na LIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbytym dnia 25 stycznia 2022 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawie:

- określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.(BR.3.LIV.22),
- ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.(BR.4.LIV.22),
- zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń.(BR.15.LIV.22),
- przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.(BR.16.LIV.22),
- przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.(BR.17.LIV.22),
- przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.(BR.18.LIV.22),
- kontynuacji programu pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”.(BR.19.LIV.22).

**Wiceprzewodnicząca Komisji
Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miasta Częstochowy
(-) Ewa Lewandowska**

Do wiadomości:

- Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1372, 1834), oraz art. 58 ust. 1 i art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 75, poz. 952, poz. 2270, Dz. U. z 2020r., poz. 2400)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

- § 1.** 1. Ustala się miesięczną opłatę za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 17% minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłoszanego przez Prezesa Rady Ministrów na dany rok.
2. Ustala się opłatę dodatkową za pobyt dziecka w żłobku ponad 10-godzinny dzienny wymiar opieki nad dzieckiem w wysokości 20,00 zł (słownie: dwadzieścia złotych) za każdą rozpoczętą godzinę.
- § 2.** Ustala się maksymalną wysokość opłaty za wyżywienie dziecka w żłobku w wysokości 15,00 zł (słownie: piętnaście złotych) dziennie.
- § 3.** Ustala się warunki częściowego zwolnienia od opłaty za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 25% za drugie i kolejne dziecko uczęszczające do tego samego żłobka,
- § 4.** Traci moc Uchwała Nr 93/VIII/2011 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat.
- § 5.** Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.
- § 7.** 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 roku.

Uzasadnienie

Obecnie obowiązuje uchwała Nr 93/VIII/2011 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat warunkująca opłatę za pobyt dziecka w żłobku od dochodów rodziców. Wykazywane dochody nie są rzeczywiste bowiem nie odzwierciedlają faktycznych dochodów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dodatkowe świadczenia na dzieci nie są wliczane do dochodów. Ponadto rodzice nie chcą ujawniać swoich dochodów i wolą płacić najwyższą stawkę. Biorąc pod uwagę stale rosnące koszty utrzymania żłobka oraz fakt, że od 2011 roku opłata nie uległa zmianie. Proponuje się przyjąć rozwiązanie dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku następująco:

- ustalenie opłaty miesięcznej za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 17% minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłaszanego przez Prezesa Rady Ministrów na dany rok, która w 2022 roku wyniesie 511,70 zł.
- zwiększenie opłaty dodatkowej za pobyt dziecka w żłobku ponad 10-godzinny dzienny wymiar opieki nad dzieckiem z 10,00 zł do 20,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę,
- zwiększenie maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w żłobku z 8,00 zł do 15,00 zł dziennie,
- ustalenie warunków zwolnienia od opłaty w wysokości 25% za drugie i kolejne dziecko uczęszczające do tego samego żłobka.

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym, która zakłada, że:

- wprowadzono nowe świadczenie kierowane do rodzin z dziećmi w maksymalnej wysokości 12 tys. zł na drugie i kolejne dziecko w wieku od 12 do 36 miesiąca życia,
- kwota w/w świadczenia będzie wypłacana w miesięcznych ratach. Miesięczna wysokość wsparcia będzie wynosić 500,00 zł przez 2 lata lub 1000,00 zł miesięcznie przez 1 rok,
- wsparcie będzie niezależne od dochodów rodziny,
- środki nie będą opodatkowane,
- wsparcie będzie też przysługiwać rodzinom, które będą posiadały drugie i kolejne dziecko w wieku od 12 do 36 miesiąca w dniu wejścia ustawy. Osoby te będą mogły otrzymywać wsparcie proporcjonalnie za okres od 1 stycznia 2022 roku do ukończenia przez drugie i kolejne dziecko 36 miesiąca życia.

Ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym wprowadziła też zmiany w w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 polegające m.in. na:

- dofinansowaniu dla dziecka nieobjętego nowym świadczeniem opiekuńczym do pobytu w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Dofinansowanie będzie przeznaczone na pokrycie opłaty za pobyt

dziecka w instytucji opieki. Dofinansowanie spowoduje obniżenie przez podmiot prowadzący opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt (bez wyżywienia),

- dofinansowaniu do pobytu dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w wysokości 400,00 zł miesięcznie ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dziecka,

- dofinansowanie w wysokości 400,00 zł będzie przekazywane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek w terminie do 20 dnia każdego miesiąca,

- wniosek o wypłatę dofinansowania będzie składany przez rodziców do w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych tylko elektronicznie przez portal Emp@tia, Platformę Usług Elektronicznych ZUS lub bankowość elektroniczną,

- świadczenie będzie wypłacane na wniosek osoby uprawnionej i nie będzie uzależnione od dochodów oraz nie będzie opodatkowane.

Dofinansowanie w wysokości 400,00 zł przysługiwać będzie :

- na dziecko pierwsze i jedyne w rodzinie,
- na dziecko pierwsze z rodzin, w których kolejne dziecko jest objęte rodzinnym kapitałem opiekuńczym,
- także na dziecko w wieku przed ukończeniem 12 miesiąca życia i po ukończeniu 36 miesiąca życia.

Wobec powyższego przygotowano projekt uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat. Projekt uchwały zakłada wejście w życie nowych zasad od 1 września 2022 roku tj. począwszy od nowej rekrutacji w Żłobku.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 14 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1372, zm. poz. 1834), art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1973, zm. poz. 1718, 2269; M.P. 2021 r. poz. 814, 960)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Określa się zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia.....2022 r.

Zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne (zwane dalej procedurą)

Kryteria wyboru zadania

§ 1. 1. Gmina Miasto Częstochowa udziela dotacji celowej z budżetu miasta Częstochowy dla osób fizycznych na zadania inwestycyjne, polegające na zdemontowaniu i zlikwidowaniu źródła ciepła (kotła) starego typu opalanego węglem, miałem, koksem lub ekogroszkiem i zastąpieniu go:

- 1) podłączeniem do sieci ciepłowniczej;
- 2) ogrzewaniem elektrycznym (za wyjątkiem przenośnych urządzeń grzewczych);
- 3) kotłem gazowym; 4) kotłem olejowym;
- 5) pompą ciepła.

2. Celem udzielonej dotacji jest osiągnięcie efektu ekologicznego oraz poprawa stanu środowiska i zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców, wynikających z zanieczyszczenia powietrza i powstającego w związku z nim smogu. Poprzez efekt ekologiczny należy rozumieć zmniejszenie ilości zanieczyszczeń (głównie: pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu) wprowadzanych do powietrza w relacji przed i po zrealizowaniu zadania inwestycyjnego, będącego przedmiotem dotacji.

3. Dofinansowanie przysługuje jeżeli jedynym źródłem ciepła zamontowanym w budynku jest kocioł wyprodukowany nie wcześniej niż w 2007 r. opalany węglem, miałem, koksem lub ekogroszkiem. Dotacja nie przysługuje jeżeli układ grzewczy stanowią dwa źródła ciepła, jak np. kocioł węglowy wraz z gazowym, kocioł węglowy wraz z olejowym, wymiennik ciepła i kocioł węglowy. Dopuszcza się stosowanie źródeł pomocniczych, np. dogrzewanie za pomocą kominka, energii elektrycznej.

4. Dotacja przysługuje na zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji.

5. Dofinansowanie nie przysługuje w przypadku zlikwidowania starego źródła ciepła (kotła) opalanego węglem, miałem, koksem lub ekogroszkiem przed datą zawarcia umowy dotacji.
6. Dofinansowaniu nie podlegają źródła ciepła zakupione lub zamontowane przed datą zawarcia umowy dotacji.
7. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, które:
- 1) posiadają tytuł prawny do nieruchomości, na której znajduje się budynek lub lokal mieszkalny, w którym zamierza się instalować ekologiczne urządzenie grzewcze oraz pisemną zgodę właściciela/współwłaścicieli nieruchomości na wykonanie zadania inwestycyjnego, a w przypadku współposiadania również pisemną zgodę współposiadaczy;
 - 2) zamierzają zlikwidować zamontowany kocioł węglowy, wyprodukowany nie wcześniej niż w 2007 r., w istniejącym budynku mieszkalnym, oddanym do użytkowania minimum 5 lat przed datą złożenia wniosku (Wnioskodawca zlikwiduje dotychczasowe urządzenie grzewcze poprzez złomowanie);
 - 3) planują wymianę instalacji grzewczej wyszczególnionej w ust. 1;
 - 4) w okresie 5 lat od otrzymania dotacji nie zmieniają źródła ciepła na emitujące większą ilość zanieczyszczeń do powietrza (pyłu, CO₂), pod rygorem zwrotu dotacji;
 - 5) nie posiadają zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy, w tym żadnych zaległości na nieruchomości objętej wnioskiem.
8. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, posiadające tytuł prawny do budynku lub lokalu mieszkalnego położonego na terenie miasta Częstochowy, z zastrzeżeniem, że w roku złożenia wniosku na nieruchomości, na której znajduje się budynek lub lokal mieszkalny, w którym zamierza się przeprowadzić modernizację systemu grzewczego - nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakakolwiek inna działalność - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym nieruchomość nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego ani nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego.
9. Dotacja do instalacji ekologicznego urządzenia grzewczego przysługuje tylko do jednego urządzenia w danym budynku lub lokalu mieszkalnym.
10. Z dofinansowania na modernizację systemu grzewczego w budynku lub lokalu mieszkalnym na terenie danej nieruchomości można skorzystać tylko raz w ciągu 5 lat.
11. Łączna kwota przyznanych dotacji nie może przekroczyć wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie Gminy Miasta Częstochowy na rok 2022.

Warunki i kryteria udzielania dotacji

§ 2. 1. Kwota dofinansowania wynosi do 70 % kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na zakup nowego źródła ciepła (bez kosztów projektu, montażu oraz dodatkowych materiałów) lub na wykonanie przyłącza do węzła cieplnego wraz z węzłem (w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej), jednak nie więcej niż 5 000 zł.

2. Przedmiotem dotacji mogą być zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji, a zakończenie wraz ze złożeniem wniosku o rozliczenie dotacji, nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25 nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

3. Warunkiem ubiegania się o udzielenie dotacji celowej jest złożenie kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku o przyznanie dotacji.

4. Kwalifikowanie zadań inwestycyjnych do dofinansowania dokonywane będzie w oparciu o kolejność złożenia kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku w ramach środków finansowych zabezpieczonych na ten cel w budżecie miasta, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W pierwszej kolejności do dofinansowania kwalifikowane będą prawidłowo złożone, kompletne wnioski osób, które podpisały umowy dotacji w 2021 r., a nie rozliczyły przyznanej dotacji ze względu na brak możliwości podłączenia do sieci gazowej, udokumentowany umową o przyłączenie do sieci gazowej zawartą nie później niż do 31 maja 2021 r.

Tryb przyznawania dotacji

§ 3. 1. Wniosek o przyznanie dotacji podpisany własnoręcznym, odręcznym podpisem, na druku określonym w załączniku nr 1 do niniejszej procedury, powinien zostać złożony w Urzędzie Miasta Częstochowy w formie papierowej, bezpośrednio w punkcie kancelaryjnym lub za pośrednictwem operatora pocztowego.

2. Wnioskodawca jest zobowiązany przed złożeniem wniosku do zapoznania się z niniejszą uchwałą oraz stosowania się do określonej w niej procedury, terminów i zasad.

3. Złożenie wniosku o przyznanie dotacji nie jest równoznaczne z przyznaniem dotacji.

4. Termin składania wniosków upływa z dniem **31 marca 2022 r.** Decyduje data wpływu wniosku do Urzędu Miasta Częstochowy.

5. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 4, nie będą rozpatrywane.

6. Do wniosku dołącza się:

- 1) w przypadku prawa własności - oświadczenie o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości,

na której znajduje się budynek lub lokal mieszkalny, w którym zamierza się przeprowadzić modernizację systemu grzewczego; w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością (oryginał wraz z kserokopią - oryginał podlega zwrotowi po zakończeniu procedury);

2) w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) – pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na wykonanie modernizacji systemu grzewczego, w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli nieruchomości lub zarządcy nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;

3) oświadczenia w sprawie:

a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,

b) niekorzystania z dofinansowania w budynku lub lokalu mieszkalnym na terenie danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,

c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w budynku lub lokalu mieszkalnym w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania,

d) daty oddania budynku do użytkowania,

e) posiadanego systemu ogrzewania, typu likwidowanego kotła oraz roku jego produkcji,

f) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności w roku złożenia wniosku,

g) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,

h) świadomości odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.);

4) umowę o przyłączenie do sieci gazowej zawartą nie później niż do 31 maja 2021 r. – w przypadku osób, o których mowa w § 2 ust. 5.

7. Wszystkie składane załączniki, które wymagają podpisu winny być podpisane własnoręcznymi, odręcznymi podpisami.

8. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje, niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o przyznanie dotacji.

9. Brak uzupełnienia wniosku o dokumenty oraz informacje, o których mowa w ust. 8, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, będzie skutkowało odrzuceniem wniosku.

10. Złożone wnioski będą rejestrowane.

11. Za kompletność wniosku odpowiada ubiegający się o dotację.
12. Oceną wniosków pod względem formalnym i merytorycznym oraz kwalifikacją zajmuje się powołana przez Prezydenta Miasta Częstochowy Komisja ds. przyznawania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
13. Podanie danych we wniosku, które po weryfikacji okażą się nieprawidłowe, spowoduje odrzucenie wniosku.
14. Wnioski niespełniające wymogów formalnych i merytorycznych podlegają odrzuceniu.
15. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji (do wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie miasta) i wysokość dotacji oraz listy rezerwowe zatwierdza Prezydent Miasta, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji.
16. Zatwierdzenie przez Prezydenta Miasta listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji jest podstawą zawarcia umowy z Wnioskodawcą.
17. Ocena Komisji w sprawie przyznania lub odmowy przyznania dotacji jest ostateczna.
18. Wnioskodawcy ubiegającemu się o dotację, któremu odmówiono jej udzielenia, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych, merytorycznych bądź z powodu wyczerpania środków w budżecie miasta na ten cel, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.
19. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz listy rezerwowe podlegają podaniu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Upublicznieniu podlega imię i nazwisko.
20. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy dotacji.
21. Umowa dotacji na dofinansowanie zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego pomiędzy Gminą Miastem Częstochowa a Wnioskodawcą sporządzana jest w formie umowy cywilnoprawnej, po pozytywnej weryfikacji wniosku.
22. Umowa dotacji powinna określać w szczególności: strony umowy, datę zawarcia umowy, nazwę zadania inwestycyjnego, opis zakresu rzeczowego zadania inwestycyjnego, wysokość udzielonej dotacji, sposób i termin przekazania dotacji, termin realizacji zadania inwestycyjnego oraz sposób rozliczenia udzielonej dotacji.
23. O terminie podpisania umowy Wnioskodawca jest zawiadamiany pisemnie lub telefonicznie.

24. Niepodpisanie umowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy, jest jednoznaczne z rezygnacją z przyznanego dofinansowania, bez prawa roszczeń z tego tytułu.

25. W przypadku rezygnacji z przyznanej dotacji lub nieprawidłowego jej rozliczenia przez osobę objętą dofinansowaniem, dopuszcza się podpisanie umowy w terminie późniejszym z Wnioskodawcą z listy rezerwowej.

Sposób rozliczania dotacji

§ 4. 1. Po dacie zawarcia umowy dotacji, Wnioskodawca rozpoczyna realizację zadania inwestycyjnego i po jego zakończeniu dokonuje rozliczenia dotacji poprzez złożenie w Urzędzie Miasta Częstochowy wniosku o rozliczenie dotacji wraz z kompletem dokumentów potwierdzających jego wykonanie.

2. Wniosek o rozliczenie dotacji w formie papierowej, na druku określonym w załączniku nr 2 do niniejszej procedury, należy złożyć nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25, nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

3. Brak złożenia wniosku o rozliczenie dotacji, o którym mowa w ust. 2, jest równoznaczny z rezygnacją z przyznanej dotacji.

4. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 2, nie będą rozpatrywane.

5. Jako termin zakończenia zadania inwestycyjnego uznaje się potwierdzoną w dokumentach datę:

- 1) pierwszego uruchomienia zamontowanego urządzenia przez autoryzowanego serwisanta - w przypadku montażu kotła gazowego, kotła olejowego lub pompy ciepła;
- 2) rozpoczęcia dostawy energii cieplnej – w przypadku ogrzewania z sieci ciepłowniczej;
- 3) kontroli technicznej i odbioru elektrycznej instalacji grzewczej potwierdzoną przez instalatora, który posiada wymagane przepisami uprawnienia – w przypadku ogrzewania elektrycznego.

6. Dokumentami potwierdzającymi wykonanie zadania inwestycyjnego są:

- 1) w przypadku zmiany na ogrzewanie elektryczne:
 - a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 779 z późn. zm.) (oryginał wraz z kserokopią),
 - b) umowa sprzedaży energii elektrycznej z dystrybutorem energii (oryginał wraz z kserokopią),
 - c) protokół kontroli technicznej i odbioru elektrycznej instalacji grzewczej po zamontowaniu

urządzenia grzewczego sporządzony przez instalatora, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią),

d) imienna faktura VAT na zakup elektrycznego źródła ciepła (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto elektrycznych urządzeń grzewczych lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto źródła ciepła (oryginał wraz z kserokopią);

2) w przypadku zmiany na ogrzewanie gazowe zasilane z zewnętrznej sieci gazowej:

a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią),

b) aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), tj. pozwolenie na budowę instalacji gazowej lub dokument potwierdzający zgłoszenie robót budowlanych związanych z przebudową istniejącej instalacji gazowej, uzyskany przez Wnioskodawcę przed rozpoczęciem prac z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu (kserokopia),

c) umowa na dostarczanie gazu do celów grzewczych z dystrybutorem gazu (oryginał wraz z kserokopią),

d) protokół pierwszego uruchomienia kotła gazowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią),

e) protokół próby szczelności wewnętrznej instalacji gazowej sporządzony przez wykonawcę, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią), wraz z kopią zaświadczenia o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego oraz kopią decyzji o nadaniu odpowiednich uprawnień,

f) ostateczna opinia kominiarska dotycząca prawidłowego podłączenia kotła gazowego wykonana przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią),

g) imienna faktura VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła gazowego lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią);

3) w przypadku zmiany na ogrzewanie olejowe:

a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem

potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią),

b) protokół pierwszego uruchomienia kotła olejowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią),

c) ostateczna opinia kominiarska dotycząca prawidłowego podłączenia kotła olejowego wykonana przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią),

d) imienna faktura VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła olejowego lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią);

4) w przypadku zmiany na ogrzewanie z sieci ciepłowniczej:

a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią),

b) umowa na dostarczanie ciepła z dystrybutorem ciepła (oryginał wraz z kserokopią),

c) protokół montażu układu pomiarowo-rozliczeniowego energii cieplnej sporządzony przez dostarczającego ciepło (oryginał wraz z kserokopią),

d) protokół rozpoczęcia dostawy energii cieplnej sporządzony przez dostarczającego ciepło (oryginał wraz z kserokopią),

e) rachunek lub faktura VAT na wykonanie przyłącza do węzła cieplnego wraz z węzłem, z wyszczególnioną ceną netto (oryginał wraz z kserokopią);

5) w przypadku zmiany na ogrzewanie gazowe – zbiornikowe (gaz płynny):

a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią),

b) aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego, tj. pozwolenie na budowę instalacji gazowej lub dokument potwierdzający zgłoszenie robót budowlanych związanych z przebudową istniejącej instalacji gazowej, uzyskany przez Wnioskodawcę przed rozpoczęciem prac z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu (kserokopia),

c) umowa na dostawę gazu płynnego do celów grzewczych z dystrybutorem gazu (oryginał wraz z kserokopią),

d) protokół pierwszego uruchomienia kotła gazowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią),

e) protokół próby szczelności wewnętrznej instalacji gazowej sporządzony przez wykonawcę, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią), wraz z kopią zaświadczenia o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego oraz kopią decyzji o nadaniu odpowiednich uprawnień,

f) ostateczna opinia kominiarska dotycząca prawidłowego podłączenia kotła gazowego wykonana przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią),

g) imienna faktura VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła gazowego lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią);

6) w przypadku zmiany na pompę ciepła:

a) oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią),

b) protokół pierwszego uruchomienia pompy ciepła sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią),

c) oświadczenie wykonawcy o prawidłowości wykonania robót zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami (oryginał wraz z kserokopią),

d) deklaracja zgodności CE,

e) imienna faktura VAT na zakup pompy ciepła (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto pompy ciepła lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto pompy ciepła (oryginał wraz z kserokopią).

7. W przypadku dołączania do wniosku dokumentów w języku obcym, obowiązkowo dołączyć należy ich tłumaczenie przysięgłe na język polski. Koszt tłumaczenia pokrywa Wnioskodawca.

8. Rozliczeniem dotacji zajmuje się Komisja powołana przez Prezydenta Miasta.

9. W przypadku stwierdzenia uchybień formalno-prawnych lub innych wad we wniosku rozliczającym przyznaną dotację wzywa się Wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

10. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o rozliczenie przyznanej dotacji oraz zrealizowanego zadania inwestycyjnego.

11. W przypadku nieuzupełnienia wniosku o wszystkie wymagane dokumenty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, jak również w przypadku niedotrzymania pozostałych zasad niniejszej procedury, dotacja nie będzie wypłacona, a umowa dotacji wygasa.

12. Przekazanie dotacji nastąpi po zaakceptowaniu przedłożonych przez Wnioskodawcę dokumentów przez powołaną Komisję do ich rozliczenia oraz po zatwierdzeniu przez Prezydenta Miasta.

13. Dotacja zostanie przekazana Wnioskodawcy w sposób określony w zawartej umowie dotacji.

14. Ocena Komisji w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia rozliczenia przyznanej dotacji jest ostateczna.

15. Wnioskodawcy, któremu odmówiono rozliczenia dotacji, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych lub merytorycznych, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.

Sposób kontroli wykonania zadania

§ 5. 1. Gmina Miasto Częstochowa ma możliwość kontroli prawidłowości wykonania zadania inwestycyjnego zarówno przed, w trakcie realizacji prac oraz po rozliczeniu dotacji w ciągu 5 lat od jej otrzymania, licząc od 1 stycznia 2023 r.

2. Upoważnieni pracownicy Urzędu Miasta Częstochowy dokonają kontroli wykonania zadania inwestycyjnego. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych zostanie sporządzony protokół.

3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do wstępu na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, wykonywania niezbędnych czynności kontrolnych, żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego, żądania dokumentów i udostępniania wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

4. Kontrolowana osoba fizyczna obowiązana jest umożliwić przeprowadzenie kontroli.

5. Wykorzystanie dotacji niezgodnie z niniejszą procedurą lub niedotrzymanie warunków zawartej umowy, spowoduje konieczność zwrotu udzielonej dotacji wraz z należnymi odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Wzory dokumentów §

6. Wzory dokumentów:

- 1) załącznik nr 1 do procedury udzielania dotacji - wniosek o przyznanie dotacji celowej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z

ochroną powietrza, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu mieszkalnym na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną;

2) załącznik nr 2 do procedury udzielania dotacji - wniosek o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z ochroną powietrza, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu mieszkalnym na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną.

Częstochowa, dn.

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek

o przyznanie dotacji celowej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z ochroną powietrza, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu mieszkalnym na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

.....
(dowód osobisty nr, wydany przez)

.....
(nr rachunku bankowego)

Proszę o udzielenie dofinansowania do planowanego zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu* mieszkalnym:

adres: Częstochowa ul. nr

powierzchnia użytkowa budynku/lokalu* mieszkalnego wynosi m².

W przedmiotowym budynku/lokalu* mieszkalnym zamierzam przeprowadzić modernizację systemu grzewczego, polegającą na likwidacji kotła opalanego: węglem/miałem/koksem/ekogroszkiem*

Zamierzam zainstalować nowe źródło ciepła*:

- ogrzewanie elektryczne typu o mocy.....kW,
- kocioł gazowy typu..... o mocykW, zasilany gazem z sieci miejskiej,
- kocioł gazowy typu o mocy.....kW, zasilany gazem płynnym zbiornikowym,
- kocioł olejowy typu o mocykW,
- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- pompę ciepła typu.....o mocy.....kW.

Szacunkowy koszt nowego źródła ciepła (kotła) wynosi: zł.

Modernizację systemu grzewczego wykonam po dacie zawarcia umowy dotacji, nie później niż do dnia 20 września 2022 r.

Zobowiązuję się, w okresie 5 lat od otrzymania dotacji, licząc od 1 stycznia 2023 r., że nie zmienię źródła ciepła na emitujące większą ilość zanieczyszczeń do powietrza (pył, CO₂), pod rygorem zwrotu dotacji w całości wraz z odsetkami.

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

*właściwe podkreślić

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na modernizację systemu grzewczego

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Podane przez Panią/Pana dane będą przetwarzane w ramach postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego, a następnie po zakwalifikowaniu do przyznania dotacji w celu podpisania i realizacji umowy dotacji. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. b, c i e RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być osoby korzystające z Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy oraz czytający tablicę ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy ponieważ zgodnie z Uchwałą listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz listy rezerwowe podlegają podaniu do publicznej wiadomości (lista zawiera imię i nazwisko). Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w

tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowanych w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym wynikającym z Uchwały w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Brak podania danych osobowych będzie skutkował brakiem możliwości rozpatrzenia wniosku.

Do wniosku dołączam:

1. w przypadku prawa własności - oświadczenie nr 1 o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości, na której znajduje się budynek lub lokal mieszkalny, w którym zamierza się przeprowadzić modernizację systemu grzewczego;
2. w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością (oryginał wraz z kserokopią);
3. w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) - pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na wykonanie modernizacji systemu grzewczego, w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli lub zarządcy nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;
4. oświadczenie nr 2 w sprawie:
 - a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,

- b) niekorzystania z dofinansowania w budynku lub lokalu mieszkalnym na terenie danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,
 - c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w budynku lub lokalu mieszkalnym w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania;
5. oświadczenie nr 3 w sprawie:
- a) daty oddania budynku do użytkowania,
 - b) posiadanego systemu ogrzewania, typu likwidowanego kotła oraz roku jego produkcji,
 - c) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności w roku złożenia wniosku,
 - d) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,
 - e) świadomości odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
6. umowę o przyłączenie do sieci gazowej zawartą nie później niż do 31 maja 2021 r. – w przypadku osób, o których mowa w § 2 ust. 5 procedury udzielania dotacji.

Oświadczenie nr 1

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a)
oświadczam, że dla nieruchomości, na której zamierzam przeprowadzić modernizację systemu grzewczego, w Sądzie Rejonowym w Częstochowie prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr

Oświadczam, że w ww. księdze wieczystej wszystkie wpisy są aktualne i zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku.

Częstochowa, dnia
.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 2

Ja niżej podpisany(a)
zamieszkały(a)
oświadczam, że:

- a) zapoznałem(am) się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne,
- b) w ostatnich 5 latach nie otrzymałem(am) dofinansowania na modernizację systemu grzewczego w budynku lub lokalu mieszkalnym na terenie nieruchomości objętej wnioskiem,
- c) wyrażam zgodę na przeprowadzenie kontroli, przez przedstawicieli Urzędu Miasta Częstochowy, zmodernizowanej instalacji grzewczej, w ciągu 5 lat od otrzymania dofinansowania.

Częstochowa, dnia
.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 3

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a)
oświadczam, że:

- a) modernizację systemu grzewczego zamierzam przeprowadzić w budynku mieszkalnym w Częstochowie przy ul. nr, który został oddany do użytkowania w roku,

- b) w ww. budynku jedynym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo: typ o mocykW, wyprodukowany w roku,
- c) na nieruchomości, na której znajduje się budynek lub lokal mieszkalny, w którym zamierzam przeprowadzić modernizację systemu grzewczego - nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakakolwiek inna działalność - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwo rolne, nieruchomość nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego,
- d) nie posiadam zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy ani ww. nieruchomość nie jest obciążona innymi zobowiązaniami wobec Gminy Miasta Częstochowy,
- e) **jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny za przedłożenie fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów albo nierzetelnych oświadczeń dotyczących okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania od Gminy Miasta Częstochowy*.**

Częstochowa, dnia

.....

(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

***Art. 297 Kodeksu karnego**

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

.....

Częstochowa, dn.....

(imię i nazwisko udzielającego zgodę)

.....

(adres zamieszkania udzielającego zgodę)

.....

(PESEL udzielającego zgodę)

ZGODA

współwłaściciela/współposiadacza lub zarządcy na modernizację systemu grzewczego

Ja, niżej podpisany(a), wyrażam zgodę na likwidację starego źródła ciepła, tj. kotła opalanego:węglem/miałem/koksem/ekogroszkiem* i zastąpienie go nowym źródłem ciepła, tj. w budynku/lokalu* mieszkalnym położonym na terenie nieruchomości przy ul. nr w Częstochowie, której jestem współwłaścicielem/współposiadaczem/zarządcą*.

.....
(czytelny podpis – imię i nazwisko)/
(pieczętka i czytelny podpis zarządcy)*

*właściwe podkreślić

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na modernizację systemu grzewczego

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Pani/Pana dane w postaci imienia, nazwiska, adresu zamieszkania i numeru PESEL będą przetwarzane w postępowaniu o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. c RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowników w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Pani/Pana dane osobowe jako osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na modernizację systemu grzewczego zostały pozyskane od osoby wnioskującej o przyznanie dotacji, w związku z wymogiem wskazanym w Uchwale.

Częstochowa, dn.

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z ochroną powietrza, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu mieszkalnym na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

Proszę o rozliczenie przyznanej w 2022 r. dotacji celowej na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na modernizacji systemu grzewczego w budynku/lokalu* mieszkalnym położonym w Częstochowie przy ul.nr

Termin zakończenia zadania: 2022 r. (zgodnie z § 4 ust. 5 procedury przyznawania dotacji).

Cena netto nowego źródła ciepła (kotła – bez kosztów projektu, montażu oraz dodatkowych materiałów):
..... zł

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

* właściwe podkreślić

Do wniosku dołączam:*

W przypadku zmiany na ogrzewanie elektryczne:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);
2. umowę sprzedaży energii elektrycznej z dystrybutorem energii (oryginał wraz z kserokopią);

3. protokół kontroli technicznej i odbioru elektrycznej instalacji grzewczej po zamontowaniu urządzenia grzewczego sporządzony przez instalatora, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);
4. imienną fakturę VAT na zakup elektrycznego źródła ciepła (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto elektrycznych urządzeń grzewczych lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto źródła ciepła (oryginał wraz z kserokopią).

W przypadku zmiany na ogrzewanie gazowe zasilane z zewnętrznej sieci gazowej:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);
2. aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego, tj. pozwolenie na budowę instalacji gazowej lub dokument potwierdzający zgłoszenie robót budowlanych związanych z przebudową istniejącej instalacji gazowej, uzyskany przez Wnioskodawcę przed rozpoczęciem prac z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu (kserokopia);
3. umowę na dostarczanie gazu do celów grzewczych z dystrybutorem gazu (oryginał wraz z kserokopią);
4. protokół pierwszego uruchomienia kotła gazowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią);
5. protokół próby szczelności wewnętrznej instalacji gazowej sporządzony przez wykonawcę, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią), wraz z kopią zaświadczenia o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego oraz kopią decyzji o nadaniu odpowiednich uprawnień;
6. ostateczną opinię kominiarską dotyczącą prawidłowego podłączenia kotła gazowego wykonaną przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);
7. imienną fakturę VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła gazowego lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią).

W przypadku zmiany na ogrzewanie olejowe:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);
2. protokół pierwszego uruchomienia kotła olejowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią);
3. ostateczną opinię kominiarską dotyczącą prawidłowego podłączenia kotła olejowego wykonaną przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);
4. imienną fakturę VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła olejowego lub

w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią).

W przypadku zmiany na ogrzewanie z sieci ciepłowniczej:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);
2. umowę na dostarczenie ciepła z dystrybutorem ciepła (oryginał wraz z kserokopią);
3. protokół montażu układu pomiarowo-rozliczeniowego energii cieplnej sporządzony przez dostarczającego ciepło (oryginał wraz z kserokopią);
4. protokół rozpoczęcia dostawy energii cieplnej sporządzony przez dostarczającego ciepło (oryginał wraz z kserokopią);
5. rachunek lub fakturę VAT na wykonanie przyłącza do węzła cieplnego wraz z węzłem, z wyszczególnioną ceną netto (oryginał wraz z kserokopią).

W przypadku zmiany na ogrzewanie gazowe – zbiornikowe (gaz płynny):

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);
2. aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego, tj. pozwolenie na budowę instalacji gazowej lub dokument potwierdzający zgłoszenie robót budowlanych związanych z przebudową istniejącej instalacji gazowej, uzyskany przez Wnioskodawcę przed rozpoczęciem prac z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu (kserokopia);
3. umowę na dostawę gazu płynnego do celów grzewczych z dystrybutorem gazu (oryginał wraz kserokopią);
4. protokół pierwszego uruchomienia kotła gazowego sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią);
5. protokół próby szczelności wewnętrznej instalacji gazowej sporządzony przez wykonawcę, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią), wraz z kopią zaświadczenia o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego oraz kopią decyzji o nadaniu odpowiednich uprawnień;
6. ostateczną opinię kominiarską dotyczącą prawidłowego podłączenia kotła gazowego wykonaną przez osobę, która posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);
7. imienną fakturę VAT na zakup kotła grzewczego (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto danego typu kotła gazowego lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto kotła (oryginał wraz z kserokopią).

W przypadku zmiany na pompę ciepła:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o likwidacji węglowego kotła grzewczego wraz z dokumentem potwierdzającym jego złomowanie, tj. formularzem przyjęcia odpadów metali, wystawionym zgodnie z ustawą o odpadach (oryginał wraz z kserokopią);

2. protokół pierwszego uruchomienia pompy ciepła sporządzony przez autoryzowanego serwisanta (oryginał wraz z kserokopią);
3. oświadczenie wykonawcy o prawidłowości wykonania robót zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami (oryginał wraz z kserokopią);
4. deklarację zgodności CE;
5. imienną fakturę VAT na zakup pompy ciepła (oryginał wraz z kserokopią). Faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę oraz zawierać wyszczególnioną cenę netto pompy ciepła lub w przypadku faktury zbiorczej - dołączoną specyfikację (stanowiącą załącznik do faktury), obejmującą ujętą w niej cenę netto pompy ciepła (oryginał wraz z kserokopią).

*właściwe podkreślić

Oświadczenie o likwidacji węglowego kotła grzewczego

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a)
oświadczam, że:

a) w budynku/lokalu* mieszkalnym położonym przy ul. nr w Częstochowie
w dniu 2022 r. zlikwidowałem(am) poprzez złomowanie kocioł grzewczy opalany:
węglem/miałem/koksem/ekogroszkiem* i zastąpiłem(am) go nowym źródłem ciepła
(podać jakim):

Na dowód powyższego przedkładam formularz przyjęcia odpadów metali z punktu skupu złomu,

b) **jest mi znana odpowiedzialność karna, w szczególności za złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania wynikająca z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny**.**

Częstochowa, dnia

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

* właściwe podkreślić

****Art. 297 Kodeksu karnego**

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Jednym z zadań dotacyjnych planowanych do realizacji ze środków budżetu miasta Częstochowy w 2022 roku, wynikającym z uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw oraz Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji jest „Dofinansowanie zadań na modernizację systemów grzewczych”. Dotacje udzielone będą podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku (do których należą osoby fizyczne) na finalizowanie celów publicznych związanych z realizacją zadań jednostek samorządu terytorialnego. Do zadań Gminy Miasta Częstochowa należy poprawa jakości powietrza. Działaniem przynoszącym efekt w postaci ograniczenia emisji zanieczyszczeń jest likwidacja wysokoemisyjnych lokalnych kotłów opalanych węglem, miałem, koksem lub ekogroszkiem i zastąpienie ich innym, ekologicznym źródłem ciepła.

Przyznawanie dotacji z budżetu miasta jest zgodne z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021, poz. 1973 z późn. zm.).

Projekt uchwały zawiera procedurę przyznawania dofinansowania dla osób fizycznych realizujących w budynkach i lokalach mieszkalnych zadanie pn. „Modernizacja systemów grzewczych”, stanowiącą kontynuację programu ograniczenia niskiej emisji realizowanego dotychczas.

W planie finansowym wydatków budżetu miasta Częstochowy na rok 2022 kwota przeznaczona na zadanie to 500 000 zł.

BR.0012.5.2.2022

**Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny
Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy**

dot. projektów uchwał skierowanych na LIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Klimatu Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbytym dnia 26 stycznia 2022 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawie:

- (BR.5.LIV.22) zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
- (BR.6.LIV.22) zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
- (BR.7.LIV.22) zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.

**Przewodniczący Komisji
Łukasz Banaś**

Do wiadomości:

1. Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk

Częstochowa, 2022-01-25
Załącznik nr 16 do protokołu

Komisja Rozwoju Regionalnego i Gospodarki

Rady Miasta Częstochowy

BR.0012.4.4.2022

Szanowny Pan

Zbigniew Niesmaczny

Przewodniczący Rady

Miasta Częstochowy

Dot. projektów uchwał skierowanych na LIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Rozwoju Regionalnego i Gospodarki Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbytym dnia 24 stycznia 2022 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwały w sprawie:

- zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.(BR.5.LIV.22),
- zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.(BR.6.LIV.22),
- zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.(BR.7.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei Wolności.(BR.8.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.(BR.9.LIV.22),
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.(BR.10.LIV.22),

Urząd Miasta Częstochowy
Biuro Rady Miasta
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. 34 370-73-13, fax. 34 370-71-74
www.czestochowa.pl, br@czestochowa.um.gov.pl

- przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.(BR.14.LIV.22),
- zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.(BR.13.LIV.22).

Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej (BR.12.LIV.22) Komisja zaopiniowała **negatywnie**.

Natomiast do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9(BR.11.LIV.22) Komisja **nie wydała opinii** (za- 2 głosy, przeciw- 2 głosy, wstrzymujących się – 1 głos).

**Przewodniczący Komisji
Rozwoju Regionalnego i Gospodarki
Rady Miasta Częstochowy**

Piotr Wrona

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.

Poprawka do projektu uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne, na druku (BR.5.LIV.22)

Rada zmienia

§2 ust.1 załącznika

Z:

Kwota dofinansowania wynosi do **70 %** kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na zakup nowego źródła ciepła (bez kosztów projektu, montażu oraz dodatkowych materiałów) lub na wykonanie przyłącza do węzła cieplnego wraz z węzłem (w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej), jednak nie więcej niż **5 000 zł**.

Na:

Kwota dofinansowania wynosi do **90 %** kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na zakup nowego źródła ciepła (bez kosztów projektu, montażu oraz dodatkowych materiałów) lub na wykonanie przyłącza do węzła cieplnego wraz z węzłem (w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej), jednak nie więcej niż **9 000 zł**.

i

§3 ust. 4 załącznika

Z:

Termin składania wniosków upływa z dniem **31 marca 2022 r.** Decyduje data wpływu wniosku do Urzędu Miasta Częstochowy.

Na:

Termin składania wniosków upływa z dniem **30 czerwca 2022 r.** Decyduje data wpływu wniosku do Urzędu Miasta Częstochowy.

W imieniu Klubu Radnych PiS

**Piotr
Wrona**

Elektronicznie
podpisany przez Piotr
Wrona
Data: 2022.01.26
23:22:21 +01'00'

Załącznik nr 18 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1372, zm. poz. 1834), art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1973, zm. poz. 1718, 2269; M.P. 814, 960)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Określa się zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia.....2022 r.

Zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne (zwane dalej procedurą)

Kryteria wyboru zadania

§ 1. 1. Gmina Miasto Częstochowa udziela dotacji celowej z budżetu miasta Częstochowy dla osób fizycznych na zadania inwestycyjne, realizowane na nieruchomościach położonych na terenie miasta Częstochowy, polegające na:

1) likwidacji pokryć dachowych i elewacyjnych zawierających azbest z budynków mieszkalnych, gospodarczych oraz garażowych, obejmującej demontaż (zdjęcie), transport oraz unieszkodliwienie poprzez składowanie odpadów na uprawnionym składowisku;

2) likwidacji zmagazynowanych wyrobów budowlanych zawierających azbest, które zostały zdemontowane na terenie nieruchomości przed 1 stycznia 2021 r., obejmującej transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

2. Celem udzielonej dotacji jest osiągnięcie efektu ekologicznego oraz poprawa stanu środowiska i zmniejszenie uciążliwości dla mieszkańców, wynikających z zanieczyszczenia środowiska. Poprzez efekt ekologiczny rozumie się zmniejszenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska w relacji przed i po zrealizowaniu zadania inwestycyjnego, będącego przedmiotem dotacji.

3. Dotacja przysługuje na zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji.

4. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, które:

1) posiadają tytuł prawny do nieruchomości, z której planowane jest usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest oraz pisemną zgodę właściciela/współwłaścicieli nieruchomości na

wykonanie zadania inwestycyjnego, a w przypadku współposiadania również pisemną zgodę współposiadaczy;

2) zamierzają zlikwidować pokrycie dachowe, elewacyjne zawierające azbest, znajdujące się na budynku mieszkalnym, gospodarczym oraz garażowym, oddanym do użytkowania do końca 1996 r. lub zamierzają zlikwidować zmagazynowane na nieruchomości odpady azbestowe, które zostały na niej zdemontowane przed 1 stycznia 2021 r.;

3) nie posiadają zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy, w tym żadnych zaległości na nieruchomości objętej wnioskiem.

5. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, posiadające tytuł prawny do nieruchomości, na której planowane jest usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest, z zastrzeżeniem, że w roku złożenia wniosku na przedmiotowej nieruchomości - nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakakolwiek inna działalność - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym nieruchomość nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego ani nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego.

6. Dofinansowaniu będą podlegać koszty wykonania prac związanych z usuwaniem z nieruchomości położonych na terenie miasta Częstochowy odpadów azbestowych, powstających przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych, elewacji.

7. Poprzez koszty dofinansowania zadania inwestycyjnego rozumie się koszty:

1) demontażu (zdjęcia) płyt azbestowo-cementowych płaskich i falistych z dachu, elewacji obiektu budowlanego, zabezpieczenia ich zgodnie z obowiązującymi przepisami, załadunku, transportu oraz unieszkodliwienia poprzez składowanie odpadów na uprawnionym składowisku – w przypadku zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;

2) załadunku, transportu oraz unieszkodliwienia poprzez składowanie odpadów na uprawnionym składowisku – w przypadku zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

8. Prace, o których mowa w ust. 7, realizować mogą Wykonawcy spełniający szczegółowe przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 r. Nr 71 poz. 649; Dz. U. 2010 r. Nr 162 poz. 1089), natomiast transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest mogą wykonać podmioty posiadające zezwolenia wydane w trybie przepisów ustawy o odpadach.

9. Dofinansowanie na zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przyznaje się tylko raz dla danego obiektu budowlanego.

10. Z dofinansowania na demontaż, transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych na terenie danej nieruchomości można skorzystać tylko raz w ciągu 5 lat, natomiast dofinansowanie na transport oraz unieszkodliwienie zmagazynowanych odpadów azbestowych przysługuje jednorazowo.

11. Dofinansowanie nie pokrywa kosztów związanych z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych lub elewacji, a także nie obejmuje kosztów wykonania dokumentacji technicznej.

12. Łączna kwota przyznanych dotacji nie może przekroczyć wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie Gminy Miasta Częstochowy w 2022 r.

Warunki i kryteria udzielania dotacji

§ 2. 1. Kwota dofinansowania wynosi do:

- 1) 60 % kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na demontaż, transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych, jednak nie więcej niż 4 000 zł;
- 2) 40 % kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych, jednak nie więcej niż 1 000 zł.

2. Warunkiem koniecznym ubiegania się o dofinansowanie zadania, określonego w § 1 ust. 1, jest przedłożenie w Urzędzie Miasta Częstochowy informacji o wyrobach zawierających azbest zgodnie z § 10 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 r. Nr 8 poz. 31). Powyższą informację składa się corocznie.

3. Przedmiotem dotacji mogą być zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji, a zakończenie wraz ze złożeniem wniosku o rozliczenie dotacji, nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25 nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

4. Warunkiem ubiegania się o udzielenie dotacji celowej jest złożenie kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku o przyznanie dotacji.

5. Kwalifikowanie zadań inwestycyjnych do dofinansowania dokonywane będzie w oparciu o kolejność złożenia kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku w ramach środków finansowych zabezpieczonych na ten cel w budżecie miasta.

Tryb przyznawania dotacji

§ 3. 1. Wniosek o przyznanie dotacji podpisany własnoręcznym, odręcznym podpisem, na druku określonym w załączniku nr 1 do niniejszej procedury, powinien zostać złożony w Urzędzie Miasta

Częstochowy w formie papierowej, bezpośrednio w punkcie kancelaryjnym lub za pośrednictwem operatora pocztowego.

2. Wnioskodawca jest zobowiązany przed złożeniem wniosku do zapoznania się z niniejszą uchwałą oraz stosowania się do określonej w niej procedury, terminów i zasad.
3. Złożenie wniosku o przyznanie dotacji nie jest równoznaczne z przyznaniem dotacji.
4. Termin składania wniosków upływa z dniem **31 marca 2022 r.** Decyduje data wpływu wniosku do Urzędu Miasta Częstochowy.
5. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 4, nie będą rozpatrywane.
6. Do wniosku dołącza się:
 - 1) w przypadku prawa własności – oświadczenie o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości, na której planowane jest usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest; w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością
(oryginał wraz z kserokopią – oryginał podlega zwrotowi po zakończeniu procedury);
 - 2) w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) – pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest; w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli nieruchomości lub zarządcy nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;
 - 3) oświadczenia w sprawie:
 - a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,
 - b) niekorzystania z dofinansowania na usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,
 - c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli na terenie nieruchomości w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania,
 - d) daty oddania budynku do użytkowania - w przypadku, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 1,
 - e) daty demontażu oraz pochodzenia odpadów azbestowych - w przypadku, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 2,
 - f) złożenia informacji o wyrobach zawierających azbest,
 - g) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej

działalności w roku złożenia wniosku,

h) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,

i) świadomości odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.);

4) ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;

5) kolorowe zdjęcie obiektu budowlanego lub miejsca, z którego planowane jest usunięcie wyrobów zawierających azbest.

7. Wszystkie składane załączniki, które wymagają podpisu winny być podpisane własnoręcznym, odręcznym podpisem.

8. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o przyznanie dotacji.

9. Brak uzupełnienia wniosku o dokumenty oraz informacje, o których mowa w ust. 8, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, będzie skutkowało odrzuceniem wniosku.

10. Złożone wnioski będą rejestrowane.

11. Za kompletność wniosku odpowiada ubiegający się o dotację.

12. Oceną wniosków pod względem formalnym i merytorycznym oraz kwalifikacją zajmuje się powołana przez Prezydenta Miasta Częstochowy Komisja ds. przyznawania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości, realizowanych przez osoby fizyczne.

13. Podanie danych we wniosku, które po weryfikacji okażą się nieprawidłowe, spowoduje odrzucenie wniosku.

14. Wnioski niespełniające wymogów formalnych i merytorycznych podlegają odrzuceniu.

15. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji (do wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie miasta) i wysokość dotacji oraz listę rezerwową zatwierdza Prezydent Miasta, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji.

16. Zatwierdzenie przez Prezydenta Miasta listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji jest podstawą zawarcia umowy z Wnioskodawcą.

17. Ocena Komisji w sprawie przyznania lub odmowy przyznania dotacji jest ostateczna.

18. Wnioskodawcy ubiegającemu się o dotację, któremu odmówiono jej udzielenia, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych, merytorycznych bądź z powodu wyczerpania środków w budżecie miasta na ten cel, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.

19. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz lista rezerwowa podlegają podaniu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Upublicznieniu podlega imię i nazwisko.

20. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy dotacji.

21. Umowa dotacji na dofinansowanie zadania inwestycyjnego, polegającego na usuwaniu wyrobów budowlanych zawierających azbest pomiędzy Gminą Miastem Częstochowa a Wnioskodawcą sporządzana jest w formie umowy cywilnoprawnej, po pozytywnej weryfikacji wniosku.

22. Umowa dotacji powinna określać w szczególności: strony umowy, datę zawarcia umowy, nazwę zadania inwestycyjnego, opis zakresu rzeczowego zadania inwestycyjnego, wysokość udzielonej dotacji, sposób i termin przekazania dotacji, termin realizacji zadania inwestycyjnego oraz sposób rozliczenia udzielonej dotacji.

23. O terminie podpisania umowy Wnioskodawca jest zawiadamiany pisemnie lub telefonicznie.

24. Niepodpisanie umowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy, jest jednoznaczne z rezygnacją z przyznanego dofinansowania, bez prawa roszczeń z tego tytułu.

25. W przypadku rezygnacji z przyznanej dotacji lub nieprawidłowego jej rozliczenia przez osobę objętą dofinansowaniem, dopuszcza się podpisanie umowy w terminie późniejszym z Wnioskodawcą z listy rezerwowej.

Sposób rozliczania dotacji

§ 4. 1. Po dacie zawarcia umowy dotacji, Wnioskodawca rozpoczyna realizację zadania inwestycyjnego i po jego zakończeniu dokonuje rozliczenia dotacji poprzez złożenie w Urzędzie Miasta Częstochowy wniosku o rozliczenie dotacji wraz z kompletem dokumentów potwierdzających jego wykonanie.

2. Wniosek o rozliczenie dotacji w formie papierowej, na druku określonym w załączniku nr 2 do niniejszej procedury, należy złożyć nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25, nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

3. Brak złożenia wniosku o rozliczenie dotacji, o którym mowa w ust. 2, jest równoznaczny z rezygnacją z przyznanej dotacji.

4. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 2, nie będą rozpatrywane.

5. Jako termin zakończenia zadania inwestycyjnego uznaje się potwierdzoną w karcie przekazania odpadu datę przekazania wyrobów azbestowych z nieruchomości objętej wnioskiem do miejsca unieszkodliwienia.

6. Dokumentami potwierdzającymi wykonanie zadania inwestycyjnego są:

1) oświadczenie Wnioskodawcy o zastąpieniu wyrobów zawierających azbest innymi materiałami budowlanymi niezawierającymi azbestu, z podaniem ilości pozostałego azbestu na nieruchomości wraz z określeniem planowanej daty jego usunięcia;

2) aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), tj.: zgłoszenie robót budowlanych, polegających na wymianie pokrycia dachu lub pozwolenie na budowę bądź rozbiórkę, związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest uzyskane przez Wnioskodawcę przed rozpoczęciem prac z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu, jeżeli jest wymagany (kserokopia) – dotyczy realizacji zadania, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 1;

3) imienna faktura VAT za demontaż, transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych - w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 1 lub imienna faktura VAT za transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych - w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 2 (oryginał wraz z kserokopią);

4) karta przekazania odpadu z nieruchomości objętej wnioskiem do miejsca unieszkodliwienia (oryginał wraz z kserokopią);

5) pisemne oświadczenie Wykonawcy o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych zgodnie z § 8 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (oryginał wraz z kserokopią);

6) zgłoszenie robót przez Wykonawcę do organu nadzoru budowlanego, okręgowego inspektora pracy oraz państwowego inspektora sanitarnego (kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę) - w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1ust. 1 pkt 1.

7. Rozliczeniem dotacji zajmuje się Komisja powołana przez Prezydenta Miasta.

8. W przypadku stwierdzenia uchybień formalno-prawnych lub innych wad we wniosku rozliczającym przyznaną dotację, wzywa się Wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

9. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o rozliczenie przyznanej dotacji oraz zrealizowanego zadania inwestycyjnego.

10. W przypadku nieuzupełnienia wniosku o wszystkie wymagane dokumenty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, jak również w przypadku niedotrzymania pozostałych zasad niniejszej procedury, dotacja nie będzie wypłacona, a umowa dotacji wygasa.

11. Przekazanie dotacji nastąpi po zaakceptowaniu przedłożonych przez Wnioskodawcę dokumentów przez powołaną Komisję do ich rozliczenia oraz po zatwierdzeniu przez Prezydenta Miasta.

12. Dotacja zostanie przekazana Wnioskodawcy w sposób określony w zawartej umowie dotacji.

13. Ocena Komisji w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia rozliczenia przyznanej dotacji jest ostateczna.

14. Wnioskodawcy, któremu odmówiono rozliczenia dotacji, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych lub merytorycznych, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.

Sposób kontroli wykonania zadania

§ 5. 1. Gmina Miasto Częstochowa ma możliwość kontroli prawidłowości wykonania zadania inwestycyjnego zarówno przed, w trakcie realizacji prac oraz po rozliczeniu dotacji w ciągu 5 lat od jej otrzymania, licząc od 1 stycznia 2023 r.

2. Upoważnieni pracownicy Urzędu Miasta Częstochowy dokonają kontroli wykonania zadania inwestycyjnego. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych zostanie sporządzony protokół.

3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do wstępu na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, wykonywania niezbędnych czynności kontrolnych, żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego, żądania dokumentów i udostępniania wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

4. Kontrolowana osoba fizyczna obowiązana jest umożliwić przeprowadzenie kontroli.

5. Wykorzystanie dotacji niezgodnie z niniejszą procedurą lub niedotrzymanie warunków zawartej umowy, spowoduje konieczność zwrotu udzielonej dotacji wraz z należnymi odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Wzory dokumentów §

6. Wzory dokumentów:

1) załącznik nr 1 do procedury udzielania dotacji - wniosek o przyznanie dotacji celowej w 2022 r.

na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną;

2) załącznik nr 2 do procedury udzielania dotacji - wniosek o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony

środowiska, związanego z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną.

Częstochowa, dn.....

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek

o przyznanie dotacji celowej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

.....
(dowód osobisty nr, wydany przez)

.....
(nr rachunku bankowego)

Informacje o zadaniu:

1. Lokalizacja planowanych prac:

Częstochowa, ul..... nr

2. Zakres planowanych prac (zaznaczyć właściwe):

- demontaż, transport oraz unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- transport oraz unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest zmagazynowanych na posesji.

3. Rodzaj obiektu budowlanego, z którego planowane jest zdjęcie materiałów budowlanych zawierających azbest lub z którego pochodzą zmagazynowane odpady (zaznaczyć właściwe):

- budynek mieszkalny,
- budynek gospodarczy, budynek garażowy.

4. Rodzaj planowanych prac lub prac, w wyniku których powstały odpady (zaznaczyć właściwe): wymiana pokrycia, likwidacja.

5. Rodzaj powierzchni planowanej do wymiany/likwidacji lub z której pochodzą zmagazynowane odpady (zaznaczyć właściwe):
- dach,
 - elewacja.
6. Rodzaj płyt azbestowo-cementowych (zaznaczyć właściwe):
- faliste, płaskie.
7. Wielkość powierzchni przeznaczanej do wymiany/likwidacji lub wielkość powierzchni, z której pochodzą zmagazynowane odpady..... m².
8. Szacunkowa ilość odpadów [kg] lub [Mg]:
9. Szacunkowa wysokość kosztów demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów azbestowych lub transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów azbestowych [zł]:.....

Zadanie inwestycyjne wykonam po dacie zawarcia umowy dotacji, nie później niż do dnia 20 września 2022 r.

Częstochowa, dnia.....

.....

(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na usuwaniu wyrobów budowlanych zawierających azbest jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Podane przez Panią/Pana dane będą przetwarzane w ramach postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na usuwaniu wyrobów budowlanych zawierających azbest, a następnie po zakwalifikowaniu do przyznania dotacji w celu podpisania i realizacji umowy dotacji. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. b, c i e RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony

środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być osoby korzystające z Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy oraz czytający tablicę ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy ponieważ zgodnie z Uchwałą listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz listy rezerwowe podlegają podaniu do publicznej wiadomości (lista zawiera imię i nazwisko). Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowanych w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym wynikającym z Uchwały w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Brak podania danych osobowych będzie skutkowało brakiem możliwości rozpatrzenia wniosku.

Do wniosku dołączam:

1. w przypadku prawa własności – oświadczenie nr 1 o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości, na której planowane jest usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest;
2. w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością (oryginał wraz z kserokopią);
3. w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) – pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na usunięcie wyrobów zawierających azbest, w przypadku innego prawa niż własność (np.

najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli nieruchomości lub zarządcy nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;

4. oświadczenie nr 2 w sprawie:
 - a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,
 - b) niekorzystania z dofinansowania na usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,
 - c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli na terenie nieruchomości w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania;
5. oświadczenie nr 3 w sprawie:
 - a) daty oddania budynku do użytkowania – w przypadku o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 procedury,
 - b) daty demontażu oraz pochodzenia odpadów azbestowych – w przypadku, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 procedury,
 - c) złożenia informacji o wyrobach zawierających azbest,
 - d) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności w roku złożenia wniosku,
 - e) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,
 - f) świadomości odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
6. ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
7. kolorowe zdjęcie obiektu budowlanego lub miejsca, z którego planowane jest usunięcie wyrobów zawierających azbest.

Oświadczenie nr 1

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a).....
oświadczam, że dla nieruchomości, z której planuję usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest, w Sądzie Rejonowym w Częstochowie prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr.....

Oświadczam, że ww. księga wieczysta zawiera aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku.

Częstochowa, dnia.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 2

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a)
oświadczam, że:

- a) zapoznałem(am) się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne,
- b) w ostatnich 5 latach nie otrzymałem(am) dofinansowania na usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu nieruchomości objętej wnioskiem,
- c) wyrażam zgodę na przeprowadzenie kontroli na terenie nieruchomości objętej wnioskiem przez przedstawicieli Urzędu Miasta Częstochowy, w ciągu 5 lat od otrzymania dofinansowania.

Częstochowa, dnia
 (czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 3

Ja niżej podpisany(a).....
 zamieszkały(a)
 oświadczam, że:

- a) demontaż wyrobów zawierających azbest zamierzam przeprowadzić na budynku mieszkalnym/gospodarczym/garażowym* w Częstochowie przy ul. nr, który został oddany do użytkowania w roku – w przypadku, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 procedury,
- b) zmagazynowane na nieruchomości odpady budowlane zawierające azbest zostały zdemontowane wroku z budynku mieszkalnego/gospodarczego/garażowego* – w przypadku, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 procedury,
- c) w dniu2022 r. złożyłem(am) do Prezydenta Miasta Częstochowy informację o wyrobach zawierających azbest, znajdujących się na terenie nieruchomości objętej wnioskiem,
- d) na nieruchomości, z której planuję usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest - nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakakolwiek inna działalność - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym nieruchomość nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego, nieruchomość nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego,
- e) nie posiadam zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy ani ww. nieruchomość nie jest obciążona innymi zobowiązaniami wobec Gminy Miasta Częstochowy,
- f) **jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny za przedłożenie fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów albo nierzetelnych oświadczeń dotyczących okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania od Gminy Miasta Częstochowy**.**

Częstochowa, dnia.....
 (czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

*właściwe podkreślić

****Art. 297 Kodeksu karnego**

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego /instalacji przemysłowej:

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

Rodzaj zabudowy¹⁾:

Numer działki ewidencyjnej²⁾: Numer
obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa / nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem(np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	

13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywiewiania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np.: zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np.: domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np.: strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np.: opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiektu, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
i imię)

.....
Właściciel / Zarządca (nazwisko
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

- 2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
- płyty azbestowo - cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo - cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo - cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo - kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo - kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- 4) Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- 5) Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

.....

Częstochowa, dn.....

(imię i nazwisko udzielającego zgodę)

.....

(adres zamieszkania udzielającego zgodę)

.....

(PESEL udzielającego zgodę)

ZGODA

współwłaściciela/współposiadacza lub zarządcy na usuwanie wyrobów zawierających azbest

Ja, niżej podpisany(a), wyrażam zgodę na usunięcie wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. nr....., której jestem współwłaścicielem/współposiadaczem/zarządcą*.

.....

(czytelny podpis – imię i nazwisko)/

(pieczęć i czytelny podpis zarządcy)*

*właściwe podkreślić

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na usuwaniu wyrobów budowlanych zawierających azbest jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Pani/Pana dane w postaci imienia, nazwiska, adresu zamieszkania i numeru PESEL będą przetwarzane w postępowaniu o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na modernizacji systemu grzewczego. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. c RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowanych w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w

sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Pani/Pana dane osobowe jako osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest zostały pozyskane od osoby wnioskującej o przyznanie dotacji, w związku z wymogiem wskazanym w Uchwale.

Częstochowa, dn.....

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek

o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, związanego z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

Adres nieruchomości, na której dokonano prace: Częstochowa, ul.....nr.....

Rodzaj wykonanych

prac:..... Ilość odpadów [kg]

lub [Mg]:

Termin zakończenia prac:2022 r.

Wysokość netto kosztów demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów azbestowych [zł] lub

transportu oraz unieszkodliwienia zmagazynowanych odpadów azbestowych [zł]:.....

Częstochowa, dnia.....

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Do wniosku dołączam:

1. oświadczenie Wnioskodawcy o zastąpieniu wyrobów zawierających azbest innymi materiałami budowlanymi niezawierającymi azbestu, z podaniem ilości pozostałego azbestu na nieruchomości wraz z określeniem planowanej daty jego usunięcia;
2. aktualny dokument wynikający odpowiednio z Prawa budowlanego, tj.: zgłoszenie robót budowlanych, polegających na wymianie pokrycia dachu lub pozwolenie na budowę bądź rozbiórkę, związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest uzyskane przed rozpoczęciem prac przez Wnioskodawcę z Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej tut. Urzędu, jeżeli jest wymagany (kserokopia) – w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 procedury;
3. imienną fakturę VAT za demontaż, transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych – w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 procedury lub imienną fakturę VAT za

transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych – w przypadku realizacji zadania, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 procedury (oryginał wraz z kserokopią);

4. kartę przekazania odpadu z nieruchomości objętej wnioskiem do miejsca unieszkodliwienia (oryginał wraz z kserokopią);
5. pisemne oświadczenie Wykonawcy o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych zgodnie z § 8 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (oryginał wraz z kserokopią);
6. zgłoszenie robót przez Wykonawcę do organu nadzoru budowlanego, okręgowego inspektora pracy oraz państwowego inspektora sanitarnego (kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę) – w przypadku realizacji zadania o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 procedury.

Oświadczenie

Ja niżej podpisany(a).....

zamieszkały(a).....

oświadczam, że:

- a) na budynku mieszkalnym/gospodarczym/garażowym* położonym na terenie nieruchomości w Częstochowie przy ul. nr wyroby zawierające azbest w postaci płyt falistych/płaskich* zabudowane na dachu/elewacji* zastąpiłem innym materiałem (podać jakim),
- b) na terenie nieruchomości objętej wnioskiem nie ma zmagazynowanych wyrobów zawierających azbest,
- c) na terenie ww. nieruchomości, po zrealizowaniu inwestycji, pozostało szacunkowo..... m² wyrobów zawierających azbest, które przewiduję usunąć w roku,
- d) **jest mi znana odpowiedzialność karna, w szczególności za złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania wynikająca z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny**.**

Częstochowa, dnia.....

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

*właściwe podkreślić

**Art. 297 Kodeksu karnego

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Jednym z zadań dotacyjnych planowanych do realizacji ze środków budżetu miasta Częstochowy w 2022 r. jest „Dofinansowanie zadań na usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Dotacje udzielane będą podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku (do których należą osoby fizyczne) na finalizowanie celów publicznych związanych z realizacją zadań jednostek samorządu terytorialnego. Do zadań Gminy Miasta Częstochowa należy gospodarka odpadami wynikająca z ustaw, „Krajowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” oraz „Programu Oczyszczania Miasta Częstochowy z Azbestu na lata 2010 - 2032”. Usuwanie materiałów budowlanych zawierających azbest jest jednym z elementów realizacji założeń wynikających ze wspomnianych powyżej dokumentów. Źródłami odpadów zawierających azbest są między innymi elementy budowlane (np. pokrycia dachów, płyty ocieplające) pochodzące z budynków mieszkalnych, gospodarczych oraz garażowych.

Podstawę prawną zaplanowanych działań stanowi art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.).

Projekt uchwały zawiera procedurę przyznawania dofinansowania dla osób fizycznych realizujących na nieruchomości zadanie pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest” – stanowiącą kontynuację zadania realizowanego dotychczas.

W planie finansowym wydatków budżetu miasta Częstochowy na rok 2022 kwota przeznaczona na zadanie to 50 000 zł.

Załącznik nr 19 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1372, zm. poz. 1834), art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 1973, zm. poz. 1718, 2269; M.P. 814, 960)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Określa się zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia.....2022 r.

Zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne (zwane dalej procedurą)

Kryteria wyboru zadania

§ 1. 1. Gmina Miasto Częstochowa udziela dotacji celowej z budżetu miasta Częstochowy dla osób fizycznych na zadania inwestycyjne, polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych.

2. Dofinansowanie nie przysługuje jeżeli na nieruchomości istnieje instalacja OZE (odnawialne źródło energii), jak np. kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompa ciepła.

3. Dotacja przysługuje na zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji.

4. Dofinansowaniu nie podlegają instalacje fotowoltaiczne zakupione lub zamontowane przed datą zawarcia umowy dotacji.

5. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, które:

1) posiadają tytuł prawny do nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierza się montować instalację fotowoltaiczną oraz pisemną zgodę właściciela/współwłaścicieli nieruchomości na wykonanie zadania inwestycyjnego, a w przypadku współposiadania również pisemną zgodę współposiadaczy;

2) zamierzają montować instalację fotowoltaiczną na istniejącym, oddanym do użytkowania budynku mieszkalnym jednorodzinym, którego dach nie jest pokryty materiałem zawierającym azbest, a budynek ogrzewany jest z sieci ciepłowniczej, ogrzewaniem elektrycznym, kotłem gazowym, olejowym lub na paliwo stałe, który spełnia minimum standard emisyjny zgodny z piątą klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012;

3) w okresie 5 lat od otrzymania dotacji nie zdemontują instalacji fotowoltaicznej, pod rygorem zwrotu dotacji;

4) nie posiadają zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy, w tym żadnych zaległości na nieruchomości objętej wnioskiem.

6. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne, posiadające tytuł prawny do budynku mieszkalnego jednorodzinnego położonego na terenie miasta Częstochowy, z zastrzeżeniem, że w roku złożenia wniosku na nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierza się montować instalację fotowoltaiczną - nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakiegokolwiek inna działalność - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym nieruchomość nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego ani nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej, ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego.

7. Z dofinansowania na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na terenie danej nieruchomości można skorzystać raz w ciągu 10 lat.

8. Łączna kwota przyznanych dotacji nie może przekroczyć wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie Gminy Miasta Częstochowy na rok 2022.

9. Przyznanie dofinansowania na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej wyklucza ubieganie się o środki z innych projektów pomocowych prowadzonych przez Gminę Miasto Częstochowa na tę instalację.

Warunki i kryteria udzielania dotacji

§ 2. 1. Dofinansowanie obejmuje pokrycie części kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznej w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

2. Kwota dofinansowania wynosi do 50 % kosztów netto poniesionych przez Wnioskodawcę na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej, jednak nie więcej niż 5 000 zł.

3. Dofinansowanie nie pokrywa kosztów modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej niezbędnej dla wykorzystania energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej, kosztów wzmocnienia konstrukcji dachu, dokumentacji projektowej.

4. Przedmiotem dotacji mogą być zadania inwestycyjne planowane do realizacji, których rozpoczęcie nastąpi po dacie zawarcia umowy dotacji, a zakończenie wraz ze złożeniem wniosku o rozliczenie dotacji, nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25 nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

5. Warunkiem ubiegania się o udzielenie dotacji celowej jest złożenie kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku o przyznanie dotacji.

6. Kwalifikowanie zadań inwestycyjnych do dofinansowania dokonywane będzie w oparciu o kolejność złożenia kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku w ramach środków finansowych zabezpieczonych na ten cel w budżecie miasta.

Tryb przyznawania dotacji

§ 3. 1. Wniosek o przyznanie dotacji podpisany własnoręcznym, odręcznym podpisem, na druku określonym w załączniku nr 1 do niniejszej procedury, powinien zostać złożony w Urzędzie Miasta Częstochowy w formie papierowej, bezpośrednio w punkcie kancelaryjnym lub za pośrednictwem operatora pocztowego.

2. Wnioskodawca jest zobowiązany przed złożeniem wniosku do zapoznania się z niniejszą uchwałą oraz stosowania się do określonej w niej procedury, terminów i zasad.

3. Złożenie wniosku o przyznanie dotacji nie jest równoznaczne z przyznaniem dotacji.

4. Termin składania wniosków upływa z dniem **31 marca 2022 r.** Decyduje data wpływu wniosku do Urzędu Miasta Częstochowy.

5. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 4, nie będą rozpatrywane.

6. Do wniosku dołącza się:

- 1) w przypadku prawa własności - oświadczenie o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy, zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierza się montować instalację

fotowoltaiczną; w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością (oryginał wraz z kserokopią – oryginał podlega zwrotowi po zakończeniu procedury);

2) w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) – pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na montaż instalacji fotowoltaicznej, w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;

3) oświadczenia w sprawie:

a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,

b) niekorzystania z dofinansowania na montaż instalacji OZE na terenie danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,

c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w budynku mieszkalnym w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania,

d) daty oddania budynku do użytkowania,

e) pokrycia dachu materiałem, który nie zawiera azbestu,

f) sposobu ogrzewania budynku,

g) braku instalacji OZE na nieruchomości,

h) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności w roku złożenia wniosku,

i) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,

j) świadomości odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.).

7. Wszystkie składane załączniki, które wymagają podpisu winny być podpisane własnoręcznymi, odręcznymi podpisami.

8. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o przyznanie dotacji.

9. Brak uzupełnienia wniosku o dokumenty oraz informacje, o których mowa w ust. 8, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, będzie skutkowało odrzuceniem wniosku.

10. Złożone wnioski będą rejestrowane.

11. Za kompletność wniosku odpowiada ubiegający się o dotację.
12. Oceną wniosków pod względem formalnym i merytorycznym oraz kwalifikacją zajmuje się powołana przez Prezydenta Miasta Częstochowy Komisja ds. przyznawania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.
13. Podanie danych we wniosku, które po weryfikacji okażą się nieprawidłowe, spowoduje odrzucenie wniosku.
14. Wnioski niespełniające wymogów formalnych i merytorycznych podlegają odrzuceniu.
15. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji (do wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie miasta) i wysokość dotacji oraz listy rezerwowe, zatwierdza Prezydent Miasta, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji.
16. Zatwierdzenie przez Prezydenta Miasta listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji jest podstawą zawarcia umowy z Wnioskodawcą.
17. Ocena Komisji w sprawie przyznania lub odmowy przyznania dotacji jest ostateczna.
18. Wnioskodawcy ubiegającemu się o dotację, któremu odmówiono jej udzielenia, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych, merytorycznych bądź z powodu wyczerpania środków w budżecie miasta na ten cel, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.
19. Listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz listy rezerwowe podlegają podaniu do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy w terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Upublicznieniu podlega imię i nazwisko.
20. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy dotacji.
21. Umowa dotacji na dofinansowanie zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej pomiędzy Gminą Miastem Częstochowa a Wnioskodawcą sporządzana jest w formie umowy cywilnoprawnej, po pozytywnej weryfikacji wniosku.
22. Umowa dotacji powinna określać w szczególności: strony umowy, datę zawarcia umowy, nazwę zadania inwestycyjnego, opis zakresu rzeczowego zadania inwestycyjnego, wysokość udzielonej dotacji, sposób i termin przekazania dotacji, termin realizacji zadania inwestycyjnego oraz sposób rozliczenia udzielonej dotacji.
23. O terminie podpisania umowy Wnioskodawca jest zawiadamiany pisemnie lub telefonicznie.

24. Niepodpisanie umowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy, jest jednoznaczne z rezygnacją z przyznanego dofinansowania, bez prawa roszczeń z tego tytułu.

25. W przypadku rezygnacji z przyznanej dotacji lub nieprawidłowego jej rozliczenia przez osobę objętą dofinansowaniem, dopuszcza się podpisanie umowy w terminie późniejszym z Wnioskodawcą z listy rezerwowej.

Sposób rozliczania dotacji

§ 4. 1. Po dacie zawarcia umowy dotacji, Wnioskodawca rozpoczyna realizację zadania inwestycyjnego i po jego zakończeniu dokonuje rozliczenia dotacji poprzez złożenie w Urzędzie Miasta Częstochowy wniosku o rozliczenie dotacji wraz z kompletem dokumentów potwierdzających jego wykonanie.

2. Wniosek o rozliczenie dotacji w formie papierowej, na druku określonym w załączniku nr 2 do niniejszej procedury, należy złożyć nie później niż do dnia **20 września 2022 r.**, a w przypadku osób, o których mowa w § 3 ust. 25, nie później niż do dnia 20 października 2022 r.

3. Brak złożenia wniosku o rozliczenie dotacji, o którym mowa w ust. 2, jest równoznaczny z rezygnacją z przyznanej dotacji.

4. Wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 2, nie będą rozpatrywane.

5. Jako termin zakończenia zadania inwestycyjnego uznaje się potwierdzoną w dokumentach datę montażu licznika dwukierunkowego.

6. Dokumentami potwierdzającymi wykonanie zadania inwestycyjnego są:

1) szkic lokalizacji instalacji fotowoltaicznej;

2) protokół odbioru końcowego montażu instalacji fotowoltaicznej przez instalatora, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);

3) oświadczenie instalatora, że mikroinstalacja w budynku wykonana została zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej i znajduje się w stanie umożliwiającym włączenie jej pod napięcie oraz zapewnia wymagania techniczne i eksploatacyjne określone w art. 7a ustawy Prawo energetyczne (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 716 z późn. zm.) (oryginał wraz z kserokopią);

4) dokumenty wynikające z przepisów Prawa budowlanego (j.t. Dz. U. 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), jeżeli są wymagane, tj. potwierdzenie uzgodnienia z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, projekt urządzeń fotowoltaicznych oraz potwierdzenie zawiadomienia organów Państwowej Straży Pożarnej (oryginały wraz z kserokopiami);

5) zgłoszenie mikroinstalacji do sieci elektroenergetycznej (kserokopia) z potwierdzeniem wpływu do dystrybutora (oryginał wraz z kserokopią);

6) zaświadczenie operatora sieci dystrybucyjnej potwierdzające montaż licznika dwukierunkowego wraz z numerem punktu poboru energii (oryginał wraz z kserokopią);

7) imienna faktura VAT na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej, bez kosztów modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej niezbędnej dla wykorzystania energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej, kosztów wzmocnienia konstrukcji dachu, dokumentacji projektowej (oryginał wraz z kserokopią) - faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę.

7. W przypadku dołączania do wniosku dokumentów w języku obcym, obowiązkowo dołączyć należy ich tłumaczenie przysięgłe na język polski. Koszt tłumaczenia pokrywa Wnioskodawca.

8. Rozliczeniem dotacji zajmuje się Komisja powołana przez Prezydenta Miasta.

9. W przypadku stwierdzenia uchybień formalno-prawnych lub innych wad we wniosku rozliczającym przyznaną dotację, wzywa się Wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

10. W postępowaniu można żądać od Wnioskodawcy dodatkowe dokumenty oraz informacje niezbędne do prawidłowej oceny złożonego wniosku o rozliczenie przyznanej dotacji oraz zrealizowanego zadania inwestycyjnego.

11. W przypadku nieuzupełnienia wniosku o wszystkie wymagane dokumenty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, jak również w przypadku niedotrzymania pozostałych zasad niniejszej procedury, dotacja nie będzie wypłacona, a umowa dotacji wygasa.

12. Przekazanie dotacji nastąpi po zaakceptowaniu przedłożonych przez Wnioskodawcę dokumentów przez powołaną Komisję do ich rozliczenia oraz po zatwierdzeniu przez Prezydenta Miasta.

13. Dotacja zostanie przekazana Wnioskodawcy w sposób określony w zawartej umowie dotacji.

14. Ocena Komisji w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia rozliczenia przyznanej dotacji jest ostateczna.

15. Wnioskodawcy, któremu odmówiono rozliczenia dotacji, po weryfikacji wniosku, z przyczyn formalnych lub merytorycznych, nie przysługuje z tego tytułu jakiegokolwiek roszczenie.

Sposób kontroli wykonania zadania

§ 5. 1. Gmina Miasto Częstochowa ma możliwość kontroli prawidłowości wykonania zadania inwestycyjnego zarówno przed, w trakcie realizacji prac oraz po rozliczeniu dotacji w ciągu 5 lat od jej otrzymania, licząc od 1 stycznia 2023 r.

2. Upoważnieni pracownicy Urzędu Miasta Częstochowy dokonają kontroli wykonania zadania inwestycyjnego. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych zostanie sporządzony protokół.

3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do wstępu na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, wykonywania niezbędnych czynności kontrolnych, żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego, żądania dokumentów i udostępniania wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

4. Kontrolowana osoba fizyczna obowiązana jest umożliwić przeprowadzenie kontroli.

5. Wykorzystanie dotacji niezgodnie z niniejszą procedurą lub niedotrzymanie warunków zawartej umowy, spowoduje konieczność zwrotu udzielonej dotacji wraz z należnymi odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Wzory dokumentów §

6. Wzory dokumentów:

1) załącznik nr 1 do procedury udzielania dotacji - wniosek o przyznanie dotacji celowej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną;

2) załącznik nr 2 do procedury udzielania dotacji - wniosek o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną.

Częstochowa, dn.

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek

o przyznanie dotacji celowej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

.....
(dowód osobisty nr, wydany przez)

.....
(nr rachunku bankowego)

Proszę o udzielenie dofinansowania do planowanego zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego:

adres: Częstochowa ul. nr

powierzchnia użytkowa budynku wynosi m².

W przedmiotowym budynku zamierzam zamontować instalację fotowoltaiczną o mocy kW.

Szacunkowy koszt zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej wynosi: zł.

Montaż instalacji fotowoltaicznej zamierzam wykonać po dacie zawarcia umowy dotacji, nie później niż do dnia 20 września 2022 r.

Zobowiązuję się, w okresie 5 lat od otrzymania dotacji, licząc od 1 stycznia 2023 r., że nie zdemontuję instalacji fotowoltaicznej, pod rygorem zwrotu dotacji w całości wraz z odsetkami.

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na montaż instalacji fotowoltaicznej

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Podane przez Panią/Pana dane będą przetwarzane w ramach postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej, a następnie po zakwalifikowaniu do przyznania dotacji w celu podpisania i realizacji umowy dotacji. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. b, c i e RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być osoby korzystające z Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy oraz czytający tablicę ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy ponieważ zgodnie z Uchwałą listy osób zakwalifikowanych do przyznania dotacji oraz listy rezerwowe podlegają podaniu do publicznej wiadomości (lista zawiera imię i nazwisko). Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowanych w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania

dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym wynikającym z Uchwały w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Brak podania danych osobowych będzie skutkowało brakiem możliwości rozpatrzenia wniosku.

Do wniosku dołączam:

1. w przypadku prawa własności - oświadczenie nr 1 o księdze wieczystej (księga winna zawierać aktualne wpisy zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku) prowadzonej dla nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierza się montować instalację fotowoltaiczną;
2. w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) - tytuł prawny uprawniający do władania nieruchomością (oryginał wraz z kserokopią);
3. w przypadku współwłasności (w tym również współwłasności małżeńskiej) – pisemną zgodę wszystkich współwłaścicieli na montaż instalacji fotowoltaicznej, w przypadku innego prawa niż własność (np. najem, dzierżawa, użyczenie itp.) – pisemną zgodę właścicieli nieruchomości oraz pisemną zgodę ewentualnych współposiadaczy;
4. oświadczenie nr 2 w sprawie:
 - a) zapoznania się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji z budżetu miasta Częstochowy,
 - b) niekorzystania z dofinansowania na montaż instalacji OZE na terenie danej nieruchomości w ciągu ostatnich 5 lat,
 - c) upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w budynku mieszkalnym w okresie do 5 lat od otrzymania dofinansowania;
5. oświadczenie nr 3 w sprawie:
 - a) daty oddania budynku do użytkowania,
 - b) pokrycia dachu materiałem, który nie zawiera azbestu,
 - c) sposobu ogrzewania budynku,
 - d) braku instalacji OZE na nieruchomości,
 - e) niewykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności w roku złożenia wniosku,
 - f) braku zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy,
 - g) świadomości odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

Oświadczenie nr 1

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a)
oświadczam, że dla nieruchomości, na której zamierzam montować instalację fotowoltaiczną, w Sądzie Rejonowym w Częstochowie prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr

Oświadczam, że w ww. księdze wieczystej wszystkie wpisy są aktualne i zgodne ze stanem faktycznym na dzień złożenia wniosku.

Częstochowa, dnia

(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 2

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a).....
oświadczam, że:

- a) zapoznałem(am) się z zasadami i trybem udzielania oraz sposobem rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne,
- b) w ostatnich 5 latach nie otrzymałem(am) dofinansowania na montaż instalacji OZE (odnawialnego źródła energii), jak np. kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pompy ciepła na terenie nieruchomości objętej wnioskiem,
- c) wyrażam zgodę na przeprowadzenie kontroli, przez przedstawicieli Urzędu Miasta Częstochowy, zamontowanej instalacji fotowoltaicznej, w ciągu 5 lat od otrzymania dofinansowania.

Częstochowa, dnia.....

(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczenie nr 3

Ja niżej podpisany(a).....
zamieszkały(a).....
oświadczam, że:

- a) montaż instalacji fotowoltaicznej zamierzam wykonać w budynku mieszkalnym jednorodzinnym w Częstochowie przy ul. nr, który został oddany do użytkowania w roku,
- b) dach budynku pokryty jest materiałem, który nie zawiera azbestu, tj.:.....
- c) ww. budynek mieszkalny ogrzewany jest:
 - z sieci ciepłowniczej,
 - ogrzewaniem elektrycznym,
 - kotłem gazowym,
 - kotłem olejowym,

- kotłem na paliwo stałe, który spełnia minimum standard emisyjny zgodny z piątą klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012,
 - inne (jakie?):
- d) nie posiadam na ww. nieruchomości instalacji OZE (odnawialnego źródła energii), jak np. kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, pompy ciepła,
- e) na nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny jednorodzinny, na którym zamierzam montować instalację fotowoltaiczną – nie jest zarejestrowana żadna działalność gospodarcza ani jakakolwiek inna działalność – bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym nieruchomość nie wchodzi w skład gospodarstwa rolnego, nieruchomość nie jest wykorzystywana lub przeznaczona na cele działalności gospodarczej ani jakiegokolwiek innej działalności - bez względu na jej formę prawną oraz sposób realizacji, w tym gospodarstwa rolnego,
- f) nie posiadam zaległości w opłatach i podatkach wobec Gminy Miasta Częstochowy ani ww. nieruchomość nie jest obciążona innymi zobowiązaniami wobec Gminy Miasta Częstochowy,
- g) **jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny za przedłożenie fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów albo nierzetelnych oświadczeń dotyczących okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania od Gminy Miasta Częstochowy*.**

Częstochowa, dnia

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

***Art. 297 Kodeksu karnego**

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

.....
Częstochowa, dn.....

(imię i nazwisko udzielającego zgodę)

.....
(adres zamieszkania udzielającego zgodę)

.....
(PESEL udzielającego zgodę)

ZGODA

współwłaściciela/współposiadacza* na montaż instalacji fotowoltaicznej

Ja, niżej podpisany(a), wyrażam zgodę na montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku mieszkalnym jednorodzinny położonym na terenie nieruchomości przy ul.nr w Częstochowie, której jestem współwłaścicielem/współposiadaczem*.

.....
(czytelny podpis – imię i nazwisko)

*właściwe podkreślić

Informacja dot. przetwarzania danych osobowych osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na montaż instalacji fotowoltaicznej

Realizując obowiązek informacyjny w związku z wymaganiami art. 14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO informujemy, że:

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miasta Częstochowy w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej jest Prezydent Miasta Częstochowy z siedzibą w Częstochowie (42-217) przy ul. Śląskiej 11/13.

Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres email: info@czestochowa.um.gov.pl, za pośrednictwem ePUAP (adres skrytki ePUAP: /97j3t1ixjk/SkrytkaESP) lub pisemnie na adres siedziby administratora.

Prezydent Miasta Częstochowy wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres email: iod@czestochowa.um.gov.pl, listownie na adres siedziby administratora lub telefonicznie pod numerem 34 3707 373. Z inspektorem ochrony danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Pani/Pana dane w postaci imienia, nazwiska, adresu zamieszkania i numeru PESEL będą przetwarzane w postępowaniu o udzielenie dofinansowania kosztów zadania inwestycyjnego, polegającego na montażu

instalacji fotowoltaicznej. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 lit. c RODO, w związku z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz uchwałą w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne dalej zwaną Uchwałą.

Odbiorcami, do których mogą być przekazywane Pani/Pana dane osobowe są podmioty uprawnione do ich przetwarzania na podstawie przepisów prawa oraz podmioty wspierające Administratora w wypełnianiu uprawnień i obowiązków oraz świadczeniu usług, w tym zapewniających asystę i wsparcie techniczne dla użytkowników w Urzędzie systemów informatycznych tj. m.in. ASSECO Data System S.A., ul. Podolska 21, 81-321 Gdynia – podmiot serwisujący system EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami), INTALIO S.J., ul. Piękna 30, 60-591 Poznań – podmiot serwisujący system poczty elektronicznej, przy czym zakres przekazania danych tym odbiorcom ograniczony jest wyłącznie do możliwości zapoznania się z tymi danymi w związku ze świadczeniem usług wsparcia technicznego i usuwaniem awarii. Odrębną kategorią odbiorców, którym mogą być ujawnione dane są podmioty uprawnione do obsługi doręczeń (Poczta Polska), podmioty świadczące usługi doręczania przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (np. ePUAP).

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do dnia ostatecznego zakończenia i rozliczenia realizacji dotacji celowej oraz do wygaśnięcia wszelkich zobowiązań wynikających z zadania dla stron, a następnie przechowywane nie krócej niż przez okres 10 lat licząc od roku następnego po zakończeniu sprawy zgodnie z kategorią archiwalną dokumentacji niearchiwalnej BE10. Powyższe wynika z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Na zasadach określonych przepisami RODO przysługuje Pani/Panu prawo żądania od Administratora: dostępu do treści swoich danych osobowych, sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych, usunięcia swoich danych osobowych po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.

W sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2, tel. 22 531 03 00).

Pani/Pana dane osobowe jako osoby będącej współwłaścicielem/współposiadaczem lub zarządcą budynku/lokalu, udzielającej zgody osobie wnioskującej o przyznanie dotacji celowej na montaż instalacji fotowoltaicznej zostały pozyskane od osoby wnioskującej o przyznanie dotacji, w związku z wymogiem wskazanym w Uchwale.

Częstochowa, dn.....

PREZYDENT MIASTA CZĘSTOCHOWY

Wniosek

o rozliczenie dotacji celowej przyznanej w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego na terenie miasta Częstochowy, realizowanego przez osobę fizyczną

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

.....
(PESEL)

Proszę o rozliczenie przyznanej w 2022 r. dotacji celowej na dofinansowanie kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska, polegającego na montażu instalacji fotowoltaicznej o mocykW na potrzeby budynku mieszkalnego jednorodzinnego położonego w Częstochowie przy ul.

..... nr

Wysokość kosztów netto zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej (bez kosztów modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej niezbędnej dla wykorzystania energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej, kosztów wzmocnienia konstrukcji dachu, dokumentacji projektowej) zł.

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

Oświadczam, że jest mi znana odpowiedzialność karna, w szczególności za złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania wynikająca z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny*.

Częstochowa, dnia

.....
(czytelny podpis Wnioskodawcy – imię i nazwisko)

***Art. 297 Kodeksu karnego**

§ 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, **podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w § 1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

Do wniosku dołączam:

1. szkic lokalizacji instalacji fotowoltaicznej;
2. protokół odbioru końcowego montażu instalacji fotowoltaicznej przez instalatora, który posiada wymagane przepisami uprawnienia (oryginał wraz z kserokopią);
3. oświadczenie instalatora, że mikroinstalacja w budynku wykonana została zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej i znajduje się w stanie umożliwiającym włączenie jej pod napięcie oraz zapewnia wymagania techniczne i eksploatacyjne określone w art. 7a ustawy Prawo energetyczne (oryginał wraz z kserokopią);
4. dokumenty wynikające z przepisów Prawa budowlanego, jeżeli są wymagane, tj. potwierdzenie uzgodnienia z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, projekt urządzeń fotowoltaicznych oraz potwierdzenie zawiadomienia organów Państwowej Straży Pożarnej (oryginały wraz z kserokopiami);
5. zgłoszenie mikroinstalacji do sieci elektroenergetycznej (kserokopia) z potwierdzeniem wpływu do dystrybutora (oryginał wraz z kserokopią);
6. zaświadczenie operatora sieci dystrybucyjnej potwierdzające montaż licznika dwukierunkowego wraz z numerem punktu poboru energii (oryginał wraz z kserokopią);
7. imienną fakturę VAT na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej, bez kosztów modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej niezbędnej dla wykorzystania energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej, kosztów wzmocnienia konstrukcji dachu, dokumentacji projektowej (oryginał wraz z kserokopią) - faktura powinna wskazywać Wnioskodawcę jako nabywcę.

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne

Jednym z zadań dotacyjnych planowanych do realizacji ze środków budżetu miasta Częstochowy w 2022 roku jest „Dofinansowanie do montażu paneli fotowoltaicznych”. Dotacje udzielane będą podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku (do których należą osoby fizyczne), na finalizowanie celów publicznych związanych z realizacją zadań jednostek samorządu terytorialnego. Do zadań Gminy Miasta Częstochowa należy ochrona środowiska, w tym ochrona klimatu. Działaniami przyczyniającymi się do zapobiegania pogłębiania się zmian klimatycznych w skali lokalnej oraz łagodzenia negatywnych ich następstw jest m.in. wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Energia pochodząca ze słońca przyczynia się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, chroni klimat i środowisko naturalne, ponieważ jest to energia czysta, zeroemisyjna. Dodatkowo energia z odnawialnych źródeł poza tym, że jest ekologiczna, jest również ekonomicznie opłacalna dla mieszkańców.

Przyznawanie dotacji z budżetu miasta jest zgodne z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2021, poz. 1973 z późn. zm.).

Projekt uchwały zawiera procedurę przyznawania dofinansowania dla osób fizycznych realizujących zadanie pn. „Montaż paneli fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych”, stanowiącą kontynuację zadania realizowanego w roku ubiegłym.

W planie finansowym wydatków budżetu miasta Częstochowy na rok 2022 kwota przeznaczona na zadanie to 200 000 zł.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonych w pobliżu Alei Wolności**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

- § 1.** Wyraża się zgodę na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie w pobliżu Alei Wolności oznaczonych w obrębie 185 jako działki nr nr 15/4, 16/4, 17/4 o powierzchni łącznej 0,1309 ha.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie w pobliżu Alei Wolności

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości położonych w dzielnicy Śródmieście, w pobliżu Alei Wolności, oznaczonych w obrębie 185 jako działki nr nr 15/4, 16/4, 17/4 o powierzchni łącznej 0,1309 ha. Teren, na którym znajdują się działki, nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, działki leżą na terenie oznaczonym symbolem UMC – zabudowa usługowo-mieszkaniowa w centrum miasta. W aktualnym stanie zagospodarowania nieruchomości są w części zabudowane budynkiem dworca kolejowego. Od kilku lat gmina czyniła starania w celu dokonania zamiany nieruchomości, o których mowa w uchwale, na prawo użytkowania wieczystego działki nr 14/34 obręb 185 (stanowiącej fragment Placu Rady Europy), jednak z uwagi na okoliczność, że w ocenie prawnej spółki PKP SA zamiana nie jest możliwa, gmina planuje bezprzetargowe zbycie działek nr nr 15/4, 16/4, 17/4, przy jednoczesnym bezprzetargowym nabyciu prawa użytkowania wieczystego działki nr 14/34.

Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy, prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości o wartości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ przewidywana wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady.

Uznając propozycję przeznaczenia nieruchomości do zbycia za zgodną z zasadami prawidłowej gospodarki, wnoszę o podjęcie uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa
w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej
własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie:

- 1) udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa, wynoszącego 9/12 części w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12, oznaczonej w obrębie 148 jako działka nr 62 o powierzchni 0,0911 ha;
- 2) nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14, oznaczonej w obrębie 148 jako działka nr 61 o powierzchni 0,0781 ha.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem udziału wynoszącego 9/12 części w nieruchomości położonej przy ul. Przemysłowej 12, oznaczonej w obrębie 148 jako działka nr 62 o powierzchni 0,0911 ha oraz nieruchomości położonej przy ul. Przemysłowej 14, oznaczonej w obrębie 148 jako działka nr 61 o powierzchni 0,0781 ha. Nieruchomości zabudowane są budynkami w złym stanie technicznym. Teren, na którym znajdują się działki nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z uchwałą nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy działki są położone na terenie oznaczonych symbolem SMU– zabudowa śródmiejska mieszkaniowo-usługowa. Teren objęty przystąpieniem do sporządzenia planu. Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady.

Uznając propozycję przeznaczenia nieruchomości do zbycia za zgodną z zasadami prawidłowej gospodarki, wnoszę o podjęcie uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6, oznaczonych w obrębie 108 jako działka nr 15/5 i w obrębie 74 jako działka nr 40/7, o łącznej powierzchni 0,4826 ha.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości położonych w dzielnicy Stare Miasto, przy ul. Krótkiej 5 i 6, oznaczonych w obrębie 108 jako działka nr 15/5 i w obrębie 74 jako działka nr 40/7, o łącznej powierzchni 0,4826 ha. Teren, na którym znajdują się działki, jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z uchwałą nr 388.XXIX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie Alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulic: Wilsona i Warszawskiej (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 4189), działki leżą na terenie oznaczonych symbolem 5M/UC (działka nr 40/7) i 3M/UC (działka nr 15/5) – zabudowa mieszkaniowa i usługowa.

Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady.

Uznając propozycję przeznaczenia nieruchomości do zbycia za zgodną z zasadami prawidłowej gospodarki, wnoszę o podjęcie uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9, oznaczonych w obrębie 148 jako działki nr nr 31/2 i 32
o łącznej powierzchni 0,1677 ha.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

**do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy
Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9**

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości zabudowanych, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9 (dzielnica Stare Miasto), oznaczonych w obrębie 148 jako działki nr nr 31/2 i 32 o łącznej powierzchni 0,1677 ha. Działka nr 31/2 jest zabudowana budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym oraz dwoma budynkami niemieszkalnymi. Działka nr 32 zabudowana jest budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym. Wszystkie budynki są w złym stanie technicznym. Teren, na którym znajdują się działki nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z uchwałą nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy działki leżą na terenie oznaczonym symbolem SMU – zabudowa śródmiejska mieszkaniowo-usługowe. Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady miasta.

Uznając propozycję przeznaczenia nieruchomości do zbycia za zgodną z zasadami prawidłowej gospodarki, wnoszę o podjęcie uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej, oznaczonej w obrębie 81 jako działka nr 22/13 o powierzchni
0,3467 ha.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

**do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy
Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej**

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej (dzielnica Częstochówka-Parkitka), oznaczonej w obrębie 81 jako działka nr 22/13 o powierzchni 0,3467 ha. Nieruchomość jest objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr 213.XV.2011 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka w rejonie ulic: Nowobialskiej, Okulickiego, Łódzkiej i Poleskiej (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 128) i leży na obszarze oznaczonym symbolem U, ZP – tereny zabudowy usługowej i tereny zieleni.

Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy, prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady.

Uznając przeznaczenie nieruchomości do zbycia za zgodne z zasadami prawidłowej gospodarki, wnoszę o podjęcie uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 25 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w
Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców
Westerplatte**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 3 ust. 1, art. 20 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 741, 784, 922, 1873 i 1986), Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. 1. Uchwala się zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte, nazywaną dalej „zmianą planu” po stwierdzeniu, że zmiana planu nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, przyjętego uchwałą nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r.

2. Zmiana planu obejmuje zmianę poszczególnych zapisów części tekstowej planu, stanowiącej treść uchwały nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy CzęstochówkaParkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 5471) oraz odpowiednią zmianę fragmentu rysunku planu w granicach obszaru objętego zmianą planu, zgodnie z uchwałą nr 550.XXXIX.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte.

§ 2. 1. W uchwale nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 6:

a) w ust. 6:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) na budynkach usługowych, za wyjątkiem budynków usługowych zlokalizowanych w granicach terenów oznaczonych symbolami: MN2, MN4, MN5 i U/MN, a także na obiektach usług sportu i rekreacji oraz na budynkach zamieszkania zbiorowego – realizacja dachów jako płaskich, z dopuszczeniem realizacji dachów o geometrii dostosowanej do wymagań technologicznych i rozwiązań konstrukcyjnych, bez wprowadzenia ograniczeń dotyczących nachylenia połaci dachowych;”

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) na budynkach usługowych zlokalizowanych w granicach terenów oznaczonych symbolami: MN2, MN4, MN5 i U/MN, realizacja dachów jako stromych (dwuspadowych lub wielospadowych), z dopuszczeniem dachów płaskich;”

2) w § 7:

a) ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dopuszcza się lokalizację budynków lub wiat zaplecza gospodarczo-magazynowego jako wolno stojących lub w zabudowie bliźniaczej wyłącznie w granicach terenów oznaczonych symbolami: MN2, MN4, MN5, U/MN i US;”

3) w § 13:

a) w ust. 1:

- pkt 1 lit. a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„a) dla terenu oznaczonego symbolem: MN3;”

- pkt 1 lit. b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„b) dla terenów oznaczonych symbolami: MN2, MN4, MN5 i U/MN;”

- pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku wydzielania działek dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej szeregowej lub grupowej w granicach terenu oznaczonego symbolem MN3, z zastrzeżeniem, że minimalna wielkość nowo wydzielanych działek wyniesie co najmniej 300 m², przy minimalnej szerokości nowo wydzielanych działek wynoszącej co najmniej 7 m;”

b) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w granicy terenu oznaczonego symbolem: MN3 – 600 m², z dopuszczeniem zmniejszenia powierzchni działek budowlanych do 500 m² w przypadku wydziałania działek dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w zabudowie bliźniaczej i do 300 m² w przypadku wydziałania działek dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w zabudowie szeregowej lub grupowej;”

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w granicy terenów oznaczonych symbolami: MN2, MN4, MN5 i U/MN – 800 m², z dopuszczeniem zmniejszenia powierzchni nowo wydziałanych działek budowlanych do 500 m² w przypadku wydziałania działek dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej lub usługowej w zabudowie bliźniaczej;”

4) w § 15:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami MW1, MW2 i MW3 ustala się:”

-pkt 4 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) wielkość powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej:

-dla terenów MW1 i MW2 – do 0,3, z dopuszczeniem zwiększenia powierzchni zabudowy do 0,4 w przypadku lokalizacji budynków mieszkalnych w zabudowie ścisłej,

-dla terenu MW3 – do 0,4;”

-pkt 4 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:

-dla terenów MW1 i MW2 – 35%, z dopuszczeniem zmniejszenia udziału powierzchni biologicznie czynnej do 25% w przypadku lokalizacji budynków mieszkalnych w zabudowie ścisłej, - dla terenu MW3 – 25%;”

5) w § 16:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„1. Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem MN3 ustala się:”,

b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: MN2, MN4 i MN5 ustala się:”.

- w pkt 4 lit. d, tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„- maksymalna powierzchnia zabudowy pojedynczego budynku o funkcji usługowej w terenach MN4 i MN5 – 200 m²”,

- po tiret trzecie dodaje się tiret czwarte w brzmieniu:

„- maksymalna powierzchnia zabudowy pojedynczego budynku o funkcji usługowej w terenie MN2 – 500 m²”.

2. W granicach określonych w uchwale nr 550.XXXIX.2021 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte, zmienia się fragment rysunku planu stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte w zakresie obejmującym:

- 1) zmianę oznaczenia graficznego oraz symbolu wraz z numerem porządkowym, odnoszących się do zmiany przeznaczenia terenu MN1 na MW3;
- 2) zmianę oznaczenia graficznego oraz symbolu wraz z numerem porządkowym, odnoszących się do zmiany przeznaczenia południowego fragmentu terenu MN2 na KDL2;
- 3) zmianę przebiegu nieprzekraczalnych linii zabudowy, wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy terenu MW3 (zwiększenie odległości nieprzekraczalnych linii zabudowy od linii rozgraniczających teren z 3 m do

6 m);

- 4) zamieszczenie aktualnego wrysu ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, przyjętego uchwałą nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r.

§ 3. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) załącznik nr 1 - rysunek zmiany planu wykonany na kopii mapy zasadniczej w skali 1 : 1000, będący integralną częścią niniejszej uchwały;

2) załącznik nr 2 - rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie realizacji zapisanych w zmianie planu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej należących do zadań własnych gminy oraz zasadach ich finansowania;

3) załącznik nr 3 - rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany planu;

4) załącznik nr 4 - dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

ZMIANA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
obszaru położonego

W CZĘSTOCHOWIE

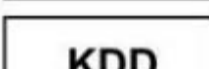
W DZIELNICY CZĘSTOCHÓWKA-PARKITKA W REJONIE ULIC:
POLESKIEJ, ŁÓDZKIEJ I OBROŃCÓW WESTERPLATTE

LEGENDA

OZNACZENIA OBOWIĄZUJĄCE

	GRANICE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM MIEJSCOWYM
	LINIE ROZGRANICZAJĄCE TERENY O RÓŻNYM PRZEZNACZENIU LUB RÓŻNYCH ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA
	NIEPRZEKRACZALNE LINIE ZABUDOWY

PRZEZNACZENIE TERENÓW WYODRĘBNIONYCH LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI:

	MW	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ
	MN	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
	KDL	TERENY DRÓG PUBLICZNYCH – DROGA LOKALNA
	KDD	TERENY DRÓG PUBLICZNYCH – DROGA DOJAZDOWA

WYRYS ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA CZĘSTOCHOWY SKALA 1:10 000

 GRANICA OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM

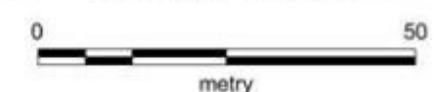
 MWN obszary zabudowy mieszanej wielorodzinnej i jednorodzinnej

ZAŁĄCZNIK NR 1

DO UCHWAŁY NR RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY z dnia
w sprawie

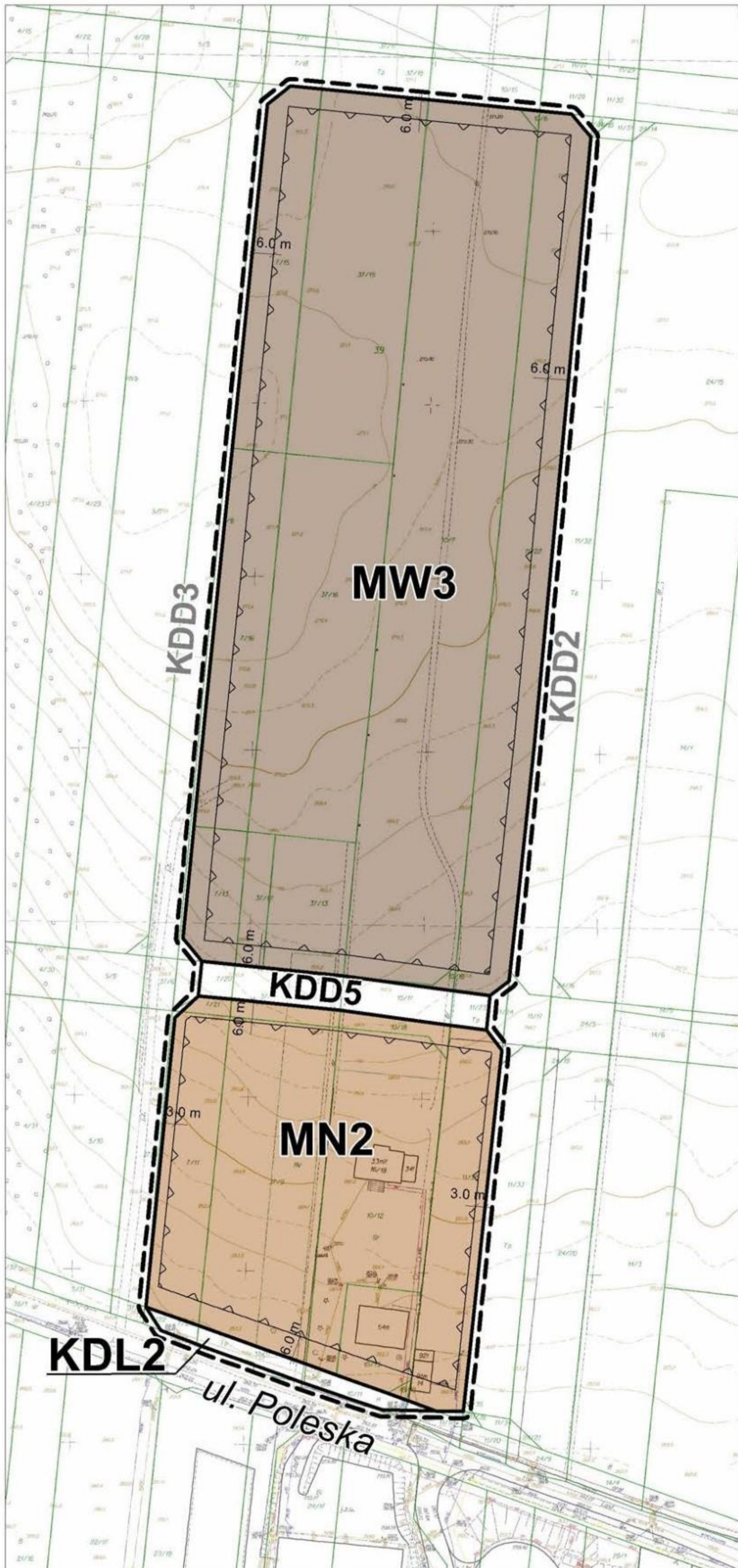
ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
obszaru położonego w CZĘSTOCHOWIE w dzielnicy Częstochówka
-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte

RYSUNEK ZMIANY PLANU MIEJSCOWEGO skala 1:1000

MIEJSKA PRACOWNIA URBANISTYCZNO-PLANISTYCZNA

42-202 Częstochowa, ul. Legionów 52 tel. 34 3707888

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr Rady
Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

Rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie realizacji zapisanych w zmianie planu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, należących do zadań własnych gminy oraz zasadach ich finansowania, zgodnie z przepisami o finansach publicznych

1. Rada Miasta Częstochowy zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) ustala, że inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, zapisane w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie, w dzielnicy CzęstochówkaParkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte, będą realizowane przez miasto i finansowane z:

- 1) dochodów własnych budżetu miasta,
- 2) środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- 3) innych źródeł.

2. Wykonanie inwestycji powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr Rady
Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

Rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie, w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte

1. Rada Miasta Częstochowy, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.), po zapoznaniu się z listą nieuwzględnionych uwag, wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie, w dzielnicy CzęstochówkaParkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte, postanawia o ich nieuwzględnieniu.

2. Lista nieuwzględnionych uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

Nr	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej zgłaszającego uwagi	Treść uwagi (streszczenie), oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu planu dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
----	-------------------	---	--	--	---	------------------------------

1.	17.11.2021 r.	osoba fizyczna	Właściciel nieruchomości jest przeciwny wprowadzeniu na jego działce zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Wnosi o pozostawienie przeznaczenia terenu z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tj. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Dotyczy dz. o nr ewid. 10/7 obręb 39.	MW3	uwaga nieuwzględniona	W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – przyjętym Uchwałą Nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. – przedmiotowa działka przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. W oparciu o ustalenia powyższego planu miejscowego zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna nie jest realizowana. Wobec dużego zainteresowania inwestycyjnego w tym rejonie Częstochowy, związanego z realizacją zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zmieniono przeznaczenie terenu na zabudowę mieszkaniową wielorodziną.
----	---------------	----------------	--	-----	-----------------------	--

Strona 1

Strona
2

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr Rady
Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.
Zalacznik4.xml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

Uzasadnienie

rozwiązań przyjętych w projekcie

zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte, przyjęty uchwałą Nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r. poz. 5471) obejmuje obszar o powierzchni ok. 25 ha.

Przystąpienie do prac planistycznych związanych z jego zmianą jest wynikiem działań podejmowanych przez Wydział Mienia i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Częstochowy w zakresie regulacji terenowo-prawnych.

Granice części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte podlegającej zmianie, pokrywają się z liniami rozgraniczającymi tereny oznaczone na rysunku planu symbolem MN1, MN2 i KDD5. Powierzchnia obszaru objętego projektem wynosi ok. 3,5 ha.

Zakres zmiany dokumentu ogranicza się do zmiany przeznaczenia terenów ozn. symb. MN1 i MN2 wraz ze zmianą przebiegu nieprzekraczalnych linii zabudowy wzdłuż terenów komunikacji oraz zmiany przeznaczenia południowego fragmentu terenu MN2 na KDL2 – w części graficznej planu miejscowego oraz fragmentów tekstu planu miejscowego – w zakresie powiązanych ze zmianą części graficznej, o której mowa powyżej.

Zmiana planu ma charakter nowelizacji dokumentu obowiązującego.

Zmiana planu miejscowego nie wykazuje sprzeczności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, przyjętego uchwałą Nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r. Kierunkami przeznaczenia odnoszącymi się do terenu objętego sporządzonym projektem zmiany planu miejscowego są obszary zabudowy mieszanej wielorodzinnej i jednorodzinnej (ozn. symb. MWN).

Sposób realizacji wymogów wynikających z art. 1 ust. 2-4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

a) wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, a także wymóg uwzględnienia walorów architektonicznych i krajobrazowych zrealizowano poprzez uwzględnienie stanu istniejącego oraz ustaleń planów miejscowych obowiązujących względem terenów okalających obszar objęty zmianą, w związku z art. 2 ust. 4 upizp,

b) stan wymagań w zakresie: ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów

rolnych i leśnych; ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062); potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa; potrzeb interesu publicznego; potrzeb w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych; potrzeb zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności - pozostają bez zmian,

c) walory ekonomiczne przestrzeni oraz prawo własności, potrzeby ochrony istniejącego stanu zagospodarowania terenu, jak i zmian w zakresie jego zagospodarowania, a także wyniki przeprowadzonych analiz uwzględniono stosownie do uwarunkowań lokalnych,

d) wymogi zapewnienia udziału społeczeństwa w pracach nad zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;

- Ogłoszenie prasowe opublikowane w Gazecie Wyborczej z dnia 5 marca 2021 r. oraz Obwieszczenie umieszczone na stronie BIP Urzędu Miasta Częstochowy, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy od dnia 05.03.2021 r. do dnia 31.03.2021 r. zawierające informacje o przystąpieniu do sporządzenia projektu zmiany planu i jego przedmiocie oraz możliwości składania wniosków,

- rozpatrzenie wniosku złożonego do sporządzanego projektu zmiany planu - Zarządzenie Nr 1676.2021 r.

z dnia 5 lipca 2021 r.,

- Ogłoszenie prasowe opublikowane w Gazecie Wyborczej z dnia 5 października 2021 r. oraz Obwieszczenie umieszczone na stronie BIP Urzędu Miasta Częstochowy, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy od dnia 05.10.2021 r. do dnia 08.11.2021 zawierające informacje o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany planu miejscowego wraz z uzasadnieniem,

- umożliwienie zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy w miejscu wyłożenia tj. w Miejskiej Pracowni Urbanistyczno-Planistycznej a także na stronie internetowej BIP Urzędu Miasta Częstochowy,

- zorganizowanie dyskusji publicznej nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie zmiany planu miejscowego w dniu 29 października 2021 r., przy użyciu środków porozumiewania się na odległość,

- umożliwienie składania uwag do projektu zmiany planu w terminie do 30 listopada 2021 r.

W wyznaczonym terminie, wpłynęła 1 uwaga,

- rozpatrzenie uwagi zgłoszonej do projektu zmiany planu - Zarządzenie Nr 1925.2021 r. z dnia 16 grudnia 2021 r.

e)wymogi zachowania jawności i przejrzystości procedur planistycznych zrealizowano poprzez:

- ogłoszenie w miejscowej prasie oraz obwieszczenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany ww. planu miejscowego z określeniem formy, miejsca i terminu składania wniosków do planu,
- zawiadomienie na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany ww. planu miejscowego instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu.
- uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień do sporządzonego projektu zmiany planu,
- ogłoszenie w miejscowej prasie oraz obwieszczenie o wyłożeniu projektu zmiany planu, do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia, o terminie i miejscu dyskusji publicznej oraz danych dotyczących wnoszenia uwag do przyjętych rozwiązań projektowych,
- wyłożenie projektu zmiany planu do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni, • zorganizowanie dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie zmiany planu rozwiązaniami,
- umożliwienie zainteresowanym wniesienia uwag do przyjętych rozwiązań projektowych.

Zgodność z wynikami analizy, o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wraz z datą uchwały Rady Gminy, o której mowa w art. 32 ust. 2 ww. ustawy:

zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte nie została umieszczona w Wieloletnim programie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przyjętym Uchwałą Nr 436.XXXII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych miasta Częstochowy.

Projekt sporządzany jest w oparciu o § 3 ww. uchwały, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego innych, niż wymienione w ww. programie.

Wpływ na finanse publiczne, w tym budżet gminy przedstawiony został w prognozie finansowej sporządzonej na potrzeby zmiany planu miejscowego. Bilans dochodów i wydatków bezpośrednich wskazuje, iż dochody będą znacznie przewyższały niezbędne do poniesienia wydatki. Suma dochodów bezpośrednich gminy, związanych z uchwaleniem planu szacowana jest na ok. 1 584,3 tys. zł i dotyczy głównie dochodów z tytułu zbycia gruntów i zamiany gruntów. Wysokość wydatków, będących bezpośrednim następstwem

uchwalenia planu, określona jest na ok. 44 tys. zł. i związana będzie z wykupem terenów pod poszerzenie drogi dojazdowej KDL2.

Środki finansowe zabezpieczane są w budżecie Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego – w dziale 700, rozdział 70005, § 6050, zad. MN/M/G/005 – Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Załącznik nr 26 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, 1834), art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 305, 1535, 1773, 1236, 1535, 1927¹⁾) oraz art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1073)

Rada Miasta Częstochowy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie Miasta Częstochowy w latach 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program określa cele, zasady i kryteria udzielania oraz rozliczania dotacji służących poprawie infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych na terenie Miasta Częstochowy w latach 2022-2024.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

¹⁾Dz.U.2021.1981, Dz.U.2021.2270

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr Rady
Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

**Program poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych na terenie Miasta Częstochowy w latach
2022-2024.**

§ 1. 1. Program określa cele, kryteria i zasady udzielania oraz rozliczania dotacji celowych służących poprawie infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024.

2. Znaczenie użytych w Programie pojęć dotyczących rodzinnych ogrodów działkowych określają przepisy ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1073), zwanej dalej „ustawą”.

3. Ilekroć w Programie jest mowa o beneficjencie - należy przez to rozumieć podmiot, któremu na zasadach określonych niniejszym Programem przyznano dotację z budżetu Gminy Miasta Częstochowy.

§ 2. Wysokość dotacji celowych dla rodzinnych ogrodów działkowych określa się w uchwale budżetowej oraz w wieloletniej prognozie finansowej.

§ 3. 1. Z budżetu Gminy Miasta Częstochowy mogą być udzielane dotacje celowe na sfinansowanie przedsięwzięcia jeżeli rodzinny ogród działkowy łącznie spełnia następujące kryteria:

- 1) znajduje się na obszarze miasta Częstochowy;
- 2) nie jest w pełni wyposażony w infrastrukturę lub gdy istniejąca infrastruktura jest w złym stanie technicznym;
- 3) istnieje społeczne zapotrzebowanie na utrzymanie rodzinnego ogrodu działkowego.

3. Dotacja może być udzielona na cele wymienione w art. 17 ust. 2 ustawy, w szczególności na inwestycje związane z:

- a) zaopatrzeniem w wodę,
- b) odprowadzaniem ścieków,
- c) drogami dojazdowymi,
- d) budową lub remontem ogrodzeń i budynków stanowiących część wspólną ogrodu, e) usuwaniem azbestu.

4. Beneficjent będzie realizował inwestycje w granicach rodzinnego ogrodu działkowego, a Urząd Miasta Częstochowy poza jego granicami.

§ 4. 1. Dotacja na wykonanie przedsięwzięcia może być udzielona do wysokości 80% nakładów na to przedsięwzięcie.

2. Dotacja może być udzielona podmiotowi posiadającemu osobowość prawną.

3. Nakłady, o których mowa w ust. 1, pomniejsza się o naliczony podatek od towarów i usług, jeżeli beneficjentowi przysługuje prawo do jego odliczenia.

§ 5. 1. Przyznawanie dotacji odbywa się na wniosek o udzielenie dotacji, złożony w sposób określony w ogłoszeniu Prezydenta Miasta Częstochowy o naborze wniosków.

2. Ogłoszenie o naborze wniosków określające w szczególności sposób, miejsce i termin ich składania podaje się do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Częstochowy.

3. Beneficjenci składają wnioski w terminie do dnia 30 kwietnia w roku budżetowym.

4. Wnioski o dotacje sporządzane są według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego Programu.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca dołącza oświadczenie o możliwości lub braku możliwości odliczenia podatku od towarów i usług.

§ 6. 1. Wnioski o dotacje kierowane są do Prezydenta Miasta Częstochowy.

2. Przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie dotacji uwzględnia się w szczególności:

1) możliwości finansowe budżetu;

2) stan techniczny istniejącej infrastruktury ogrodowej;

3) braki wyposażenia w infrastrukturę ogrodową;

4) społeczne zapotrzebowanie na działki w rodzinnym ogrodzie działkowym;

5) udział środków własnych stowarzyszenia ogrodowego ubiegającego się o dotację lub środków otrzymywanych na ten cel od innych organów.

3. Wnioski o dotacje są ocenione przez Komisję powołaną przez Prezydenta Miasta Częstochowy

§ 7. Przekazanie dotacji następuje na podstawie umowy określającej w szczególności:

1) kwotę dotacji, tryb i termin jej przekazania;

2) opis przedsięwzięcia, termin jego wykonania;

3) tryb kontroli wykonania umowy;

- 4) termin wykorzystania dotacji;
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

§ 8. 1. Kontrola realizacji umowy, na podstawie której przekazano dotację, przeprowadzana jest przez pracowników Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie upoważnienia udzielonego przez Prezydenta Miasta Częstochowy.

2. Celem kontroli, o której mowa w ust. 1 jest sprawdzenie:

- 1) stanu realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania;
- 3) zgodności wydatkowania dotacji z celem, na który została przyznana;
- 4) gospodarności i rzetelności wydatkowania dotacji.

§ 9. 1. Rozliczenie dotacji beneficjent zobowiązany jest złożyć Prezydentowi Miasta Częstochowy w terminie 30 dni od daty zakończenia przedsięwzięcia. Wzór rozliczenia dotacji stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Programu.

2. Do rozliczenia załącza się potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie faktur (rachunków) pokrytych w całości lub w części ze środków pochodzących z dotacji.

3. Faktury (rachunki) winny być opatrzone na odwrocie pieczęcią beneficjenta oraz zawierać sporządzony w sposób trwały opis zawierający informacje: z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconej należności. Informacja ta powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych.

4. Beneficjent może zostać zobowiązany do złożenia w wyznaczonym terminie rozliczenia częściowego z wykonanych prac.

WNIOSEK

o udzielenie z budżetu Miasta Częstochowy dotacji celowej na realizację przedsięwzięcia w rodzinnym ogrodzie działkowym (ROD)

1. Dane ROD:

- 1) pełna nazwa
- 2) NIP REGON
- 3) miejsce położenia
- 4) tytuł prawny do gruntu
- 5) nazwa banku i numer rachunku
- 6) nazwiska i imiona oraz funkcje osób statutowo upoważnionych do reprezentowania podmiotu w kontaktach zewnętrznych i zawierania umów:

Dane dotyczące przedsięwzięcia:

- 1) zakres rzeczowy przedsięwzięcia:
- 2) uzyskane pozwolenia (zgłoszenia) na wykonanie przedsięwzięcia (wydane przez, data, nr zezwolenia):
- 3) uzasadnienie konieczności wykonania przedsięwzięcia:
3. Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji przedsięwzięcia:
Całkowity koszt, w tym:
- 1) wnioskowana wielkość dotacji: 2) wielkość środków własnych:
- 3) inne źródła (należy wskazać):
4. Informacja o środkach publicznych przyznanych z innych źródeł na realizację przedsięwzięcia oraz informacja o wystąpieniu o takie środki złożone do innych podmiotów:

.....
.....
.....
.....

5. Terminy:

- 1) wnioskowany termin przekazania dotacji:
- 2) termin rozpoczęcia prac:
- 3) termin zakończenia prac:

6. Dodatkowe informacje mogące mieć znaczenie przy ocenie wniosku:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Wykaz załączników wymaganych przy składaniu wniosku:

- 1) Harmonogram prac wraz ze szczegółowym kosztorysem zawierającym wszystkie składniki cenotwórcze i wskazaniem źródeł finansowania (jeżeli finansowanie danej pozycji następuje z kilku źródeł, należy wskazać kwoty finansowania z każdego źródła oddzielnie),
- 2) kserokopia uzyskanego pozwolenia (zgłoszenia) na wykonanie zamierzonego przedsięwzięcia (jeśli jest wymagane),
- 3) projekt (jeśli jest wymagany), 4) oświadczenie o możliwości lub braku możliwości odliczenia podatku od towarów i usług.

.....,
(miejsowość, data)

.....
(podpis osoby upoważnionej do reprezentowania wnioskodawcy)

.....
 (pieczęć beneficjenta)

**ROZLICZENIE WYKORZYSTANIA DOTACJI CELOWEJ Z BUDŻETU MIASTA CZĘSTOCHOWY
 NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA W RODZINNYM OGRODZIE DZIAŁKOWYM.**

Wnioskowany zakres realizowanego zadania

.....

Osiągnięte rezultaty realizacji zadania

.....

**I. Rozliczenie ze względu na
 rodzaj kosztów**

L.P.	Rodzaj kosztów wg kosztorysu	Całość zadania zgodnie z umową (w zł)			
		ogółem	dotacja	środki własne	inne źródła
I.					
II.					

III.					

II. Rozliczenie ze względu na źródło finansowania

L.P.	Źródło finansowania	Całość zadania zgodnie z umową	
		zł	%
I.	Koszty pokryte z dotacji		
II.	Koszty pokryte środków własnych (minimum 20 %)		
III.	Inne źródła finansowania		

Zestawienie faktur

III. (rachunków)

LP.	Numer dokumentu księgowego	Numer pozycji kosztorysu (zgodnie z tab. I)	Data wystawienia dokumentu księgowego	Nazwa Kosztu	Kwota (zł)	Z tego ze środków pochodzących z dotacji (zł)	Z tego ze środków finansowych własnych	Inne źródła	Data zapłaty	Sposób zapłaty

Oświadczam(-y), że:

- wszystkie podane w niniejszym sprawozdaniu informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym; -
- wszystkie kwoty wymienione w zestawieniu faktur (rachunków) zostały faktycznie poniesione.

Częstochowa, dnia

.....
(podpis osoby upoważnionej do reprezentowania beneficjenta)

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1073) określa zasady zakładania, funkcjonowania i likwidacji rodzinnych ogrodów działkowych (ROD), prawa i obowiązki działkowców, zasady ich zrzeszania się oraz zadania organizacji działkowców. Ustawa zobowiązuje organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego do tworzenia warunków dla rozwoju ROD (art. 6 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy stowarzyszenie ogrodowe, prowadzące ROD na obszarze danej gminy może otrzymywać dotację celową z budżetu tej gminy, z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku. Dotacja ma służyć realizacji celu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy i może być przeznaczona w szczególności na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej, jeżeli wpłynie to na poprawę warunków do korzystania z ROD przez działkowców, lub zwiększy dostępność społeczności lokalnej do tego ROD.

Zadanie ujęto w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na okres 3 lat:

1. 2022 – 100.000 zł.
2. 2023 – 100.000 zł.
3. 2024 – 100.000 zł.

W roku 2022 środki zabezpieczone zostały w budżecie Gminy Miasta Częstochowy: Dział 900, rozdział 90095 § 6230.

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie niniejszej uchwały należy uznać za uzasadnione.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) w związku art. 11 ust. 2. art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.¹⁾)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. W Statucie Częstochowskiego Centrum Świadczeń, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 381.XXIX.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2016 r. w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016, poz. 4867), zmienionej Uchwałą Nr 489.XXXVI.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 lutego 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017, poz.1351) i Uchwałą Nr 812.LVI.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018, poz. 4168) oraz Uchwałą Nr 473.XXXIV.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r., poz. 7768) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 po pkt 11 c dodaje się punkt 11 d w brzmieniu:

„11d) ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym”;

2) w § 4 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) ustalanie i wypłacanie dodatku osłonowego”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

¹⁾Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, poz. 1535, poz. 1773, poz. 1927, poz. 1981, poz. 2270

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1) nałożono na gminy obowiązek wypłaty dodatku osłonowego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej rada gminy może upoważnić jednostki organizacyjne gminy. Częstochowskie Centrum Świadczeń jest wyspecjalizowaną jednostką organizacyjną w zakresie wypłaty świadczeń na rzecz mieszkańców miasta Częstochowy. Z tych też przyczyn podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne dla prawidłowego realizowania przepisów ustawy.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 28 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy do roku 2030”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.)

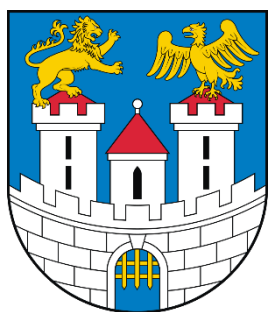
Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy do roku 2030”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030

CZĘSTOCHOWA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5

1. RAMY PRAWNE.....	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNO-PROGRAMOWE.....	7
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE	13
1. INFORMACJE OGÓLNE O MIEŚCIE	13
2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	13
3. PROBLEM STARZENIA SIĘ.....	16
4. ZASOBY MIESZKANIOWE.....	27
5. GOSPODARKA	31
6. RYNEK PRACY I PROBLEM BEZROBOCIA	33
7. EDUKACJA, WYCHOWANIE I OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.....	43
8. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	53
9. ZDROWIE	61
10. POMOC SPOŁECZNA, WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA.....	68
11. SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	89
12. UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU	110
13. PROBLEM NARKOMANII.....	121
14. PRZEMOC W RODZINIE	128
15. KRYZYS BEZDOMNOŚCI.....	135
16. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	141
17. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA.....	150
18. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII MIESZKAŃCÓW MIASTA	159
19. ANALIZA SWOT.....	176
20. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z DIAGNOZY	191
III. PLAN STRATEGICZNY	194
1. MISJA, WIZJA, CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I PROGNOZA ZMIAN	194
2. RAMY FINANSOWE I REALIZACJA STRATEGII	203
3. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	205
SPIS TABEL I WYKRESÓW	209

WPROWADZENIE

Polityka społeczna to działalność państwa, samorządów oraz sektora pozarządowego w zakresie kształtowania warunków życia ludności oraz pożądaných struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych. Obejmuje ona wiele ważnych sfer i dziedzin życia obywateli (m.in. pomoc społeczną, pracę i rynek pracy, ochronę zdrowia, edukację, kulturę, opiekę senioralną), a zasadniczym jej celem jest

kreowanie rozwoju społecznego, zaspokajanie różnorodnych potrzeb społeczeństwa i rozwiązywanie występujących w nim problemów społecznych.

Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących realizacji polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. To dokument, który przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia i integracji mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Niniejsza strategia została przygotowana na okres do roku 2030, rozwijając myśl planistyczną zawartą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na szczeblu globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia została opracowana w procesie partycypacyjnym. W pracach nad nią uczestniczyli reprezentujący różne środowiska i interesy różnych grup społecznych przedstawiciele samorządu lokalnego (tzw. liderzy lokalni) oraz mieszkańcy miasta. Zastosowanie procedury grupowego planowania i podejmowania decyzji przez reprezentantów wszystkich zainteresowanych stron, tak na etapie opracowania dokumentu, jak i w toku konsultacji społecznych jego wypracowanej treści, pozwoliło na skonstruowanie prawidłowego dokumentu, określającego formy i środki współpracy różnych podmiotów i środowisk na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz zapewniającego spójność w działaniu pomiędzy nimi.

Prace nad strategią prowadzone były na podstawie Zarządzenia Nr 1428.2021 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 26 lutego 2021 r., powołującego w ramach Zespołów ds. opracowania dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej dla Miasta Częstochowy na lata 2021-2027 (zmienionego Zarządzeniem Nr 1946.2021 z dnia 27 grudnia 2021 r.), Zespół ds. opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Praca Zespołu była wspierana przez powołane powyższym Zarządzeniem tematyczne grupy robocze, utworzone odpowiednio do rodzaju problemów społecznych (Grupa robocza I. „Rodzina” – obszary: rodzina, dzieci i młodzież, demografia, problem starzenia się, mieszkalnictwo; Grupa robocza II. „Problemy i kwestie społeczne” – obszary: rynek pracy i gospodarka, problemy społeczne, w tym ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc; Grupa robocza III. „Usługi społeczne” – obszary: edukacja, wychowanie, opieka nad dziećmi do lat 3., kultura, sport i rekreacja, turystyka, zdrowie, pomoc społeczna; Grupa robocza IV. „Bezpieczeństwo publiczne”; Grupa robocza V. „Aktywność obywatelska” – obszary: ekonomia społeczna, w tym sektor pozarządowy i współpraca z nim).

Z uwagi na przypadające na czas opracowywania dokumentu liczne obostrzenia i ograniczenia spowodowane wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 pandemią choroby zakaźnej COVID-19, posiedzenia Zespołu i powołanych w jego ramach grup roboczych organizowane były zdalnie.

Poniższa tabela przedstawia skład Zespołu ds. opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela 1. Skład Zespołu ds. opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych

imię i nazwisko oraz stanowisko w Zespole	nazwa reprezentowanego podmiotu
Agnieszka Grabińska – przewodnicząca Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy
Dominik Bilecki – sekretarz Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy
Elżbieta Antosz – członek Zespołu	Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie
Agata Boral – członek Zespołu	Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy
Lidia Czuma-Imińczuk – członek Zespołu	Częstochowskie Centrum Świadczeń
Joanna Rozner-Kołodziej – członek Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy
Artur Hałubiczko – członek Zespołu	Straż Miejska w Częstochowie
Dariusz Kapinos – członek Zespołu	Radny Miasta Częstochowy
Agnieszka Kowal-Smugowska – członek Zespołu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie
Iwona Kupilas – członek Zespołu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie
Agnieszka Lipińska – członek Zespołu	Wydział Kultury Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy
Agnieszka Marchewka – członek Zespołu	Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy
Agnieszka Marciniak – członek Zespołu	Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy
Barbara Pamuła-Wesołek – członek Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy
Ewa Piasecka – członek Zespołu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie
Agnieszka Romańska – członek Zespołu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie
Janusz Sośniak – członek Zespołu	Wydział Kultury Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy
Andrzej Sowa – członek Zespołu	Radny Miasta Częstochowy
Sławomir Stępnik – członek Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy
Agnieszka Świercz – członek Zespołu	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy

Źródło: Zarządzenie Nr 1428.2021 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie powołania Zespołów ds. opracowania dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej dla Miasta Częstochowy na lata 2021-2027, zmienione Zarządzeniem Nr 1946.2021 z dnia 27 grudnia 2021 r.

Strategia składa się z kilku części. W pierwszej z nich przedstawiono podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe, tj. analizę opracowanych na szczeblu ponadgminnym i gminnym dokumentów, z którymi jest zgodna.

Druga część dokumentu obejmuje podstawowe informacje na temat miasta Częstochowy oraz diagnozę sytuacji społecznej na jego terenie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców miasta, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: Sytuacja demograficzna; Problem starzenia się; Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka; Rynek pracy i problem bezrobocia; Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi do lat 3.; Kultura, sport, rekreacja i turystyka; Zdrowie; Pomoc społeczna, wsparcie rodziny i piecza zastępcza; Sytuacja osób z niepełnosprawnością; Uzależnienie od alkoholu, Problem narkomanii; Przemoc w rodzinie; Kryzys bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne i Aktywność obywatelska.

Na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy wyznaczono obszary problemowe, nad którymi powinna skupić się w kolejnych latach lokalna polityka społeczna. Następnie, przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego i powiatowego, przygotowano część programową dokumentu, w ramach której sformułowano misję samorządu miasta w realizacji strategii i jego wizję, wyznaczono cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Wskazano realizatorów i partnerów w realizacji strategii oraz czas wdrażania wyznaczonych w nim kierunków działań, przedstawiono prognozę zmian do roku 2030, ramy finansowe strategii i źródła jej finansowania oraz programy mogące służyć realizacji strategii. Zamieszczono również informację na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. RAMY PRAWNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które w ramach zadań własnych gminy przewidują „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i

innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”, a w ramach zadań własnych powiatu „opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”. Na treść i realizację strategii mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie gminnym i ponadgminnym – globalnym, europejskim, krajowym, i wojewódzkim. Tworzą one warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Do dokumentów tych należą:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030; Strategia Rozwoju Miasta Częstochowy 2030+.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi,

stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwany efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na

wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów, jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społecznogospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata

2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli.

Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego+ i Funduszu Spójności. Proponowane programy operacyjne obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadoptowanie się do nowych warunków.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem, który określa ramy strategiczne dla działań służących dalszemu ograniczaniu ubóstwa, rozwijaniu usług społecznych oraz wspieraniu integracji społecznej.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na następujących obszarach: przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie bezdomności, rozwijanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Dokument ustanawiając ramy strategiczne tak dla działań ogólnokrajowych, jak i regionalnych, umożliwi planowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, finansowanych zarówno ze środków krajowych, jak i z funduszy europejskich, przewidzianych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej ma na celu wzmocnienie procesów dotyczących zwiększania spójności i solidarności społecznej, a także rozwoju lokalnego i społeczno-gospodarczego, w szczególności w wymiarze wspólnot lokalnych i samorządowych. Dokument wyznacza kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

W programie przedstawiono przede wszystkim plany i działania realizowane przez administrację rządową na szczeblu krajowym oraz kompleksową strukturę systemu wsparcia ekonomii społecznej na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem roli innych przedstawicieli sektora administracji rządowej, a także jednostek samorządu terytorialnego i sektora ekonomii społecznej i solidarnej.

Działania przewidziane w dokumencie ujęto w czterech obszarach tematycznych: 1. Solidarna wspólnota lokalna (obejmuje działania dotyczące współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową), 2. Solidarny rynek pracy (zawiera działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej oraz określające warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego i najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach), 3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna (obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmocnić swoją samodzielność), Solidarne społeczeństwo (zawiera działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną).

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 jest dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju regionalnej polityki społecznej. Zawiera on m.in. obszerną diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa śląskiego, misję, cele strategiczne i kierunki działań.

Kierunki działania zakładają: wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, wzmocnianie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin, promowanie rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju, wzmocnianie rodzin wielodzietnych, pomoc dzieciom zgłoszonym do przysposobienia i przysposobionym, w tym przeciwdziałanie ich ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin w województwie śląskim, kreowanie polityki senioralnej celem zaspokojenia potrzeb osób starszych i umożliwienia wykorzystania ich zasobów dla rozwoju społeczności lokalnych, rozwijanie opieki środowiskowej w społecznościach lokalnych ukierunkowanej na wsparcie niesamodzielnych seniorów, tworzenie sieci wsparcia opartych na zasobach indywidualnych (rodzina, otoczenie) i zasobach instytucjonalnych, niwelowanie barier w dostępie seniorów do rynku dóbr i usług, promowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, propagowanie idei i działań służących korzystaniu z potencjału seniorów oraz więzi między pokoleniowych, organizowanie

kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników systemu pomocy i integracji społecznej oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz podnoszenie standardu i jakości świadczonych usług.

Za ważne uznano również: rozwijanie działalności terapeutycznej regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie bezrobociu, integrację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami, wzmacnianie bazy instytucjonalnej systemu pomocy i integracji społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, diagnozowanie warunków oraz jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i społecznie wykluczonych, tworzenie programów wsparcia, rozwijanie podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, wzmocnienie funkcjonowania systemu wsparcia ekonomii społecznej i solidarnej w regionie, zwiększenie roli ekonomii społecznej i solidarnej w życiu mieszkańców i instytucji publicznych województwa śląskiego, prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków i alkoholu oraz uzależnieniom behawioralnym, wzmacnianie oddziaływań profilaktycznych, procesu leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych i ich rodzin, badanie i monitorowanie problemów związanych z używaniem narkotyków i alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Strategia Rozwoju Miasta Częstochowy 2030+ jest najważniejszym dokumentem strategicznym miasta wyznaczającym kierunki jego rozwoju. Obejmuje on m.in. diagnozę społeczno-gospodarczą miasta oraz formułuje jego wizję oraz cele i kierunki działań w 4 obszarach: Przestrzeń, Praca, Społeczność i Centrum.

W ramach obszaru „Społeczność” wyznaczono takie kierunki działań, jak: przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym, w tym objęcie szczególną opieką rodzin osób uzależnionych, aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez organizację prac interwencyjnych i wsparcie rozwoju spółdzielczości socjalnej, kontynuacja i rozwój form wsparcia osób niepełnosprawnych w sposób umożliwiający im pełną aktywność zawodową, społeczną, obywatelską, kulturalną, sportową, rozwój lokalnych centrów samopomocy społecznej mobilizujących wspólnotę sąsiedzką do wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem, tworzenie mieszkań „chronionych” umożliwiających usamodzielnianie osób dotkniętych niepełnosprawnością lub osamotnieniem w starszym wieku, wprowadzanie, przy współpracy z ruchem Uniwersytetów Trzeciego Wieku i wspólnotami sąsiedzkimi, różnorodnych form wsparcia aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej, obywatelskiej osób w wieku senioralnym, znoszenie barier architektonicznych, dostosowanie przestrzeni publicznej miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych, kobiet brzemiennych i z małymi dziećmi, kontynuacja działań na rzecz ochrony minimalnych praw dziecka, w tym ochrony przed przemocą, zagwarantowania potrzebującym posiłku, miejsca rozwoju intelektualnego oraz niezbędnego wypoczynku, rozwój działań na rzecz rodzin i osób bezdomnych zmierzających do wyprowadzenia z bezdomności tych rodzin oraz osób, w tym poprzez tworzenie mieszkań chronionych, wspieranie amatorskiej aktywności kulturalnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz grup senioralnych oraz wsparcie rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku, przy promowaniu w nich aktywności umacniającej tożsamość lokalną słuchaczy.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE

1. INFORMACJE OGÓLNE O MIEŚCIE

Częstochowa jest miastem na prawach powiatu, położonym w północnej części województwa śląskiego, na obszarze historycznej Małopolski. Graniczy z gminami Mykanów, Rędziny, Mstów, Olsztyn, Poczesna, Konopiska i Blachownia z powiatu częstochowskiego oraz z gminami Wręczyca Wielka i Kłobuck z powiatu kłobuckiego.

Pod względem fizycznogeograficznym miasto leży nad Wartą, na obszarze Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, na styku trzech dużych mezoregionów geograficznych: Wyżyny Częstochowskiej (zwanej też Jurą), Wyżyny Wieluńskiej i Obniżenia Górnej Warty.

Częstochowa zajmuje 160 km² i składa się z 20 dzielnic: Błeszno, Częstochówka-Parkitka, Dźbów, Gnaszyn-Kawodrza, Grabówka, Kiedrzyn, Lisiniec, Mirów, Ostatni Grosz, Podjasnogórska, Północ, Raków, Stare Miasto, Stradom, Śródmieście, Trzech Wieszców, Tysiąclecie, Wrzosowiak, Wyczerpy-Aniołów i ZawodzieDąbie.

Miasto ma bardzo dobre położenie względem głównych szlaków transportowych kraju i regionu; przez jego teren przebiega jeden z europejskich korytarzy sieci bazowej TEN-T (Trans-European Transport Networks) łączący Bałtyk z Morzem Adriatyckim. Od strony zachodniej i północnej miasto otacza autostrada A1, do której dostęp zapewniają 4 węzły autostradowe.

Częstochowa jest siedzibą władz miasta i powiatu częstochowskiego oraz miejscem funkcjonowania instytucji administracji samorządowej i rządowej. Jest dużym ośrodkiem z szeroko rozbudowaną infrastrukturą i znacznym zapleczem społeczno-ekonomicznym.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2018-2020 liczba mieszkańców Częstochowy systematycznie zmniejszała się (z 222 292 w 2018 r. do 217 530 w 2020 r.). Wśród nich większość stanowi kobiety (117 958 w 2018 r., 116 982 w 2019 r., 115 663 w 2020 r.).

W analizowanym okresie z roku na rok spadała liczba dzieci i młodzieży (z 33 945 w 2018 r. do 33 391 w 2020 r.) oraz osób w wieku produkcyjnym (z 129 859 w 2018 r. do 123 614 w 2020 r.), zwiększała się z kolei liczba osób starszych (z 58 488 w 2018 r. do 60 525 w 2020 r.).

W latach 2018-2020 przyrost naturalny w mieście był ujemny (-1 223 w 2018 r., -1 249 w 2019 r., -1 760 w 2020 r.), podobnie saldo migracji (-819 w 2018 r., -757 w 2019 r., -746 w 2020 r.), odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym. Na uwagę zasługuje dodatnie saldo migracji w ruchu zagranicznym (68 w 2018 r., 69 w 2019 r., 28 w 2020 r.), co w głównej mierze było spowodowane napływem chcących podjąć pracę w mieście obywateli Ukrainy.

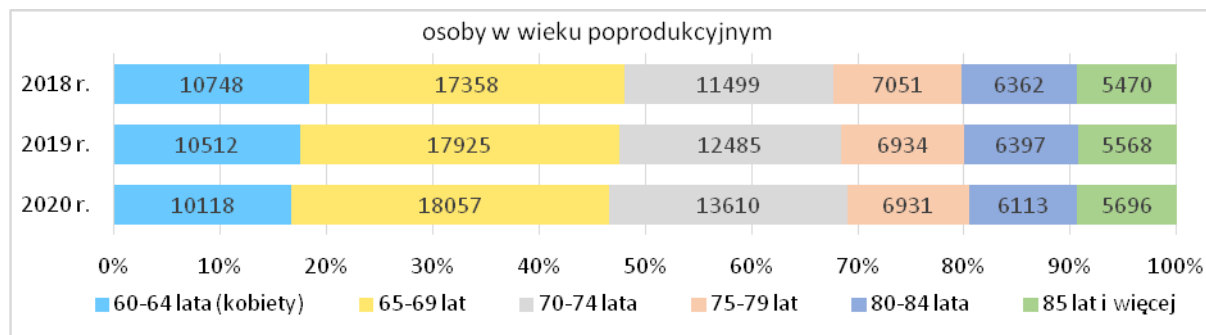
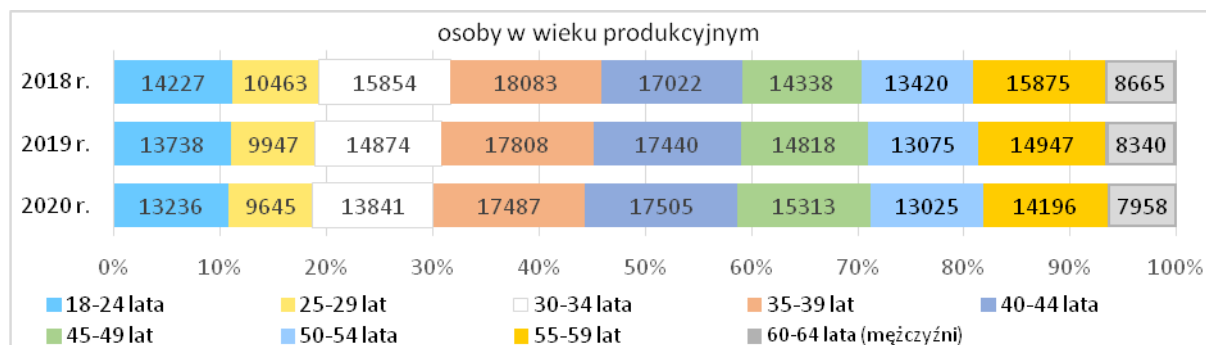
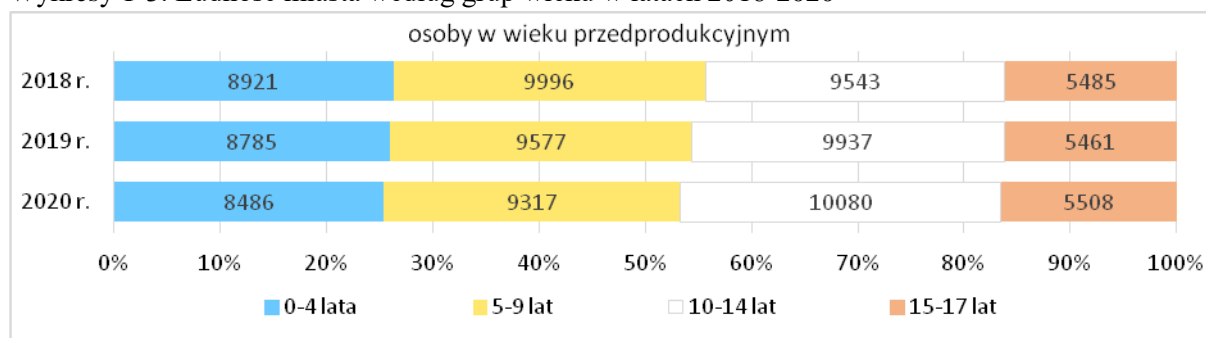
Dane szczegółowe na temat sytuacji demograficznej w mieście przedstawiają poniższa tabela i poniższe wykresy.

Tabela 2. Sytuacja demograficzna w mieście w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba mieszkańców miasta	222 292	220 433	217 530
w tym liczba mężczyzn	104 334	103 451	101 867
w tym: liczba kobiet	117 958	116 982	115 663
w tym liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	33 945	33 760	33 391
w tym liczba osób w wieku produkcyjnym	129 859	126 852	123 614
w tym liczba osób w wieku poprodukcyjnym	58 488	59 821	60 525
przyrost naturalny ogółem	-1 223	-1 249	-1 760
w tym: liczba urodzeń żywych	1 749	1 638	1 567
w tym liczba zgonów	2 972	2 887	3 327
saldo migracji ogółem	-819	-757	-746
w tym: saldo migracji wewnętrznych	-887	-826	-774
w tym: saldo migracji zagranicznych	68	69	28

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Wykresy 1-3. Ludność miasta według grup wieku w latach 2018-2020

Źródło danych: opracowanie własne Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 stale zmniejszała się liczba dzieci i młodzieży w grupach wiekowych 0-4 lata (z 8 921 w 2018 r. do 8 486 w 2020 r.) i 5-9 lat (z 9 996 w 2018 r. do 9 317 w 2020 r.). Jednocześnie systematycznie rosła liczba osób w wieku 10-14 lat (z 9 543 w 2018 r. do 10 080 w 2020 r.), a w 2020 r., po spadku w 2019 r., wzrosła również liczba młodzieży w wieku 15-17 lat (5 485 w 2018 r., 5 461 w 2019 r., 5 508 w 2020 r.).

W analizowanym okresie systematycznie zmniejszała się liczba ludzi młodych, w grupach wiekowych 18-24 lata (z 14 227 w 2018 r. do 13 236 w 2020 r.), 25-29 lat (z 10 463 w 2018 r. do 9 645 w 2020 r.), 30-34 lata (15 854 w 2018 r. do 13 841 w 2020 r.) oraz 35-39 lat (18 083 w 2018 r. do 17 487 w 2020 r.), a także mieszkańców w wieku 50-54 lata (z 13 420 w 2018 r. do 13 025 w 2020 r.), 55-59 lat (15 875 w 2018 r. do 14 196 w 2020 r.) oraz mężczyzn w wieku 60-64 lata (8 665 w 2018 r. do 7 958 w 2020 r.). Wśród osób w wieku produkcyjnym, jedyny wzrost miał miejsce w grupach wiekowych 40-44 lata (z 17 022 w 2018 r. do 17 505 w 2020 r.) i 45-49 lat (14 338 w 2018 r. do 15 313 w 2020 r.), czyli w gronie osób z pokolenia wyżu demograficznego z lat 70. i 80. XX wieku.

W latach 2018-2020 największy przyrost osób starszych nastąpił w grupach wiekowych 70-74 lata (11 499 w 2018 r. do 13 610 w 2020 r.) i 65-69 lat (z 17 358 w 2018 r. do 18 057 w 2020 r.). W gronie kobiet w wieku 60-64 lata miał miejsce z kolei spadek (z 10 748 w 2018 r. do 10 118 w 2020 r.), podobnie jak w przypadku osób w grupie wiekowej 75-79 lat (z 7 051 w 2018 r. do 6 931 w 2020 r.). W analizowanym okresie systematycznie rosła liczba osób w najstarszej grupie wiekowej 85 lat i więcej (z 5 470 w 2018 r. do 5 696 w 2020 r.). Jednocześnie podkreślenia wymaga znaczny spadek w 2020 r. liczby seniorów w wieku 80-84 lata (6 362 w 2018 r., 6 397 w 2019 r., 6 113 w 2020 r.), na co wpływ mogła mieć m.in. pandemia COVID-19.

Podsumowując analizę sytuacji demograficznej w mieście, szczególną uwagę należy zwrócić na systematyczny wzrost udziału osób starszych wśród jego mieszkańców, któremu towarzyszy stały spadek liczby dzieci i młodzieży. W latach 2018-2020 zwiększał się zarówno współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (32,7 w 2018 r., 34,5 w 2019 r., 36,2 w 2020 r.), jaki i odsetek ludności miasta w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym (71,2% w 2018 r., 73,8% w 2019 r., 76% w 2020 r.). Dane te wskazują na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, który w najbliższych latach przyniesie dalszy wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym oraz spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności w świetle prognozy Głównego Urzędu Statystycznego do 2050 roku rysują się jako dynamicznie zmieniający się proces, który nie może pozostać bez wpływu na kształt realizowanej polityki społecznej. Zakłada się, że do 2025 roku będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej, natomiast znacząco wzrośnie udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat urodzonych w latach 1949-1965.

Po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatek i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Z prognoz do

roku 2040 wynika, że osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Z uwagi na fakt, iż starość i proces starzenia się mają wymiar nie tylko demograficzny, ale także ekonomiczny i społeczny, czego wyrazem są m.in. zmiany struktury konsumpcji i wzrost zapotrzebowania na usługi (opieka medyczna, wsparcie społeczne), wymagają one podejścia interdyscyplinarnego.

3. PROBLEM STARZENIA SIĘ

Starzenie się społeczeństwa i rosnąca przeciętna długość życia zwiększają zapotrzebowanie na świadczenia opieki zdrowotnej, usługi opiekuńcze i domy pomocy społecznej, a także powodują konieczność dostosowania bazy edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej do potrzeb seniorów. Postępujący proces starzenia się populacji wymaga zatem wielokierunkowych działań, których głównym celem jest zapewnienie godnego starzenia się poprzez poprawę jakości i poziomu życia oraz tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych.

Miasto Częstochowa, w ramach prowadzonej polityki senioralnej, stale powiększa katalog udzielanych form wsparcia i dedykowanych osobom starszym aktywności oraz programów i projektów. Zakres podejmowanych działań na rzecz seniorów jest szeroki – od doraźnej pomocy, poprzez zapewnienie pomocy w egzystencji osobom, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku lokalnym, po aktywizację społeczną, zawodową i ruchową.

Osoby, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagają opieki, mogą otrzymać wsparcie, które jest kierowane głównie do osób samotnych. Pomoc udzielana jest również osobom posiadającym rodzinę, która z przyczyn obiektywnych nie jest w stanie zapewnić niezbędnej pomocy członkowi rodziny. Świadczone wsparcie może być udzielane w różnych formach: w miejscu zamieszkania podopiecznego, w formie dziennego pobytu w ośrodku wsparcia albo stałego zamieszkania w domu pomocy społecznej czy w postaci pieniężnej i rzeczowej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Ważną rolę odgrywają również działania aktywizujące osoby starsze, w tym edukacyjne, kulturalne i sportowo-rekreacyjne, oraz realizowane na ich rzecz programy i projekty, w tym socjalne i zdrowotne.

Usługi opiekuńcze

Jedną z podstawowych form wsparcia osób starszych są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację, a także, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów podopiecznego z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to z kolei forma pomocy dostosowana do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Są one świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Na terenie miasta Częstochowy usługi opiekuńcze świadczone są 5 razy w tygodniu oraz, w uzasadnionych przypadkach, w dni wolne od pracy. W 2019 r. liczba osób nimi objętych wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w 2020 r., z uwagi na wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 pandemię choroby zakaźnej COVID-19 i obawy o stan zdrowia, wiele osób zrezygnowało z ww. formy pomocy. Powodami przyznania usług były: wiek, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Dane szczegółowe na temat usług opiekuńczych świadczonych w latach 2018-2020 seniorom w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Usługi opiekuńcze świadczone seniorom w mieście w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	726	809	685
liczba udzielonych świadczeń (w godzinach)	184 154	206 978	170 565
wysokość świadczeń (w zł)	2 936 205	3 435 823	3 198 144

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Ośrodki wsparcia dla osób starszych

Dzienne ośrodki wsparcia udzielają pomocy seniorom, którzy nie wymagają opieki całodobowej, ale ze względu na swoje problemy potrzebują asysty w codziennym funkcjonowaniu. Placówki oferują opiekę w ciągu dnia, w tym posiłki, rehabilitację, zajęcia kulturalno-oświatowe, terapię zajęciową grupową i indywidualną dla podtrzymywania kondycji psychofizycznej, psychoterapię i wspólne z innymi osobami starszymi spędzanie czasu wolnego. Wszystkie zajęcia odbywają się pod opieką doświadczonych specjalistów – pracowników socjalnych, terapeutów zajęciowych, fizykoterapeutów.

W Częstochowie funkcjonują trzy takie ośrodki wsparcia: Dzienny Dom Senior+ przy ul. Marysia 93, Dzienny Dom Senior+ przy ul. Wincentego Rapackiego 6 oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. ks. Stanisława Staszica 10, działający przy Częstochowskim Centrum Aktywności Seniorów. Każda z placówek przeznaczona jest dla 30 osób w wieku senioralnym. Częstochowskie Centrum Aktywności Seniorów świadczy również pomoc nieodpłatną w godzinach od 15.00-18.00 dla seniorów z terenu miasta Częstochowy, stając się dla nich miejscem spotkań, wymiany myśli, rozrywki i spędzania czasu wolnego. Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące seniorów korzystających z ośrodków wsparcia w mieście.

Tabela 4. Osoby starsze korzystające z ośrodków wsparcia w latach 2018-2020

	2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	DDPS ¹	DDS+ ²	DDPS ¹	DDS+ ²	DDPS ¹	DDS+ ²
liczba osób objętych wsparciem	31	60	34	77	31	66
liczba udzielonych świadczeń	67	134	69	158	42	93
wysokość świadczeń (w zł)	273 600	540 000	273 600	517 500	313 600	540 000

¹ DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

2

DDS+ – Dzielne Domy Senior+

Pobyt w domu pomocy społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu udzielana jest pomoc w postaci skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W Częstochowie, przy ul. Wieluńskiej 1, funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla osób w wieku senioralnym. Jest on przeznaczony dla 135 osób. Liczba osób skierowanych do ww. placówki w latach 2018-2020 utrzymywała się na podobnym poziomie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Osoby starsze skierowane do Domu Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej	30	33	31
wysokość świadczeń (w zł)	2 931 391,31	3 046 847,18	2 903 885,57

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Zasiłki z pomocy społecznej: stały, okresowy i celowy

Osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego, przyznawana jest pomoc pieniężna w postaci zasiłku stałego. Ponadto, gdy posiadany dochód nie zabezpiecza wszystkich podstawowych potrzeb tej grupy osób, mogą one uzyskać pomoc w postaci zasiłku okresowego, celowego lub posiłku. Seniorzy, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego, w 2018 r. obejmowani byli wsparciem w ramach programu rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, a od 2019 r. w ramach programu „Posiłek w szkole i domu”.

Dane szczegółowe na temat pomocy pieniężnej i rzeczowej, świadczonej seniorom w mieście w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Osoby starsze korzystające ze świadczeń w latach 2018-2020

formy przyznano świadczenie	liczba osób, którym świadczeń kwota świadczeń (w zł) wsparcia								
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zasiłek stały	335	337	356	3 665	3 761	4 010	1 823 905,94	1 888 309,84	1 996 059,14
zasiłek okresowy	117	60	64	527	321	419	37 394,35	26 422,11	28 604,25
zasiłek celowy	347	317	320	1 214	1 110	1 205	162 056,46	155 634,56	166 251,82
dożywianie	285	286	287	19 872	20 588	22 311	283 836,75	335 225,60	376 905,29

Pomoc seniorom ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Osobom starszym dotkniętym niepełnosprawnością przyznawana jest także pomoc dofinansowana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Obejmuje ona: dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat realizowanych w mieście w latach 2018-2020 form wsparcia dla seniorów, dofinansowywanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela 7. Formy wsparcia realizowane na rzecz seniorów w mieście w latach 2018-2020, dofinansowywane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

formy wsparcia	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	dla 216 osób	dla 242 osób	dla 228 osób
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	z niepełnosprawnością i 76 opiekunów na kwotę 339 625 zł	z niepełnosprawnością i 92 opiekunów i 166 opiekunów na kwotę 420 164 zł	z niepełnosprawnością w na kwotę 518 837 zł
dofinansowanie zaopatrzenia na kwotę 6 556 zł	dla 25 osób na kwotę 5 798 zł	dla 17 osób na kwotę 5 003 zł	dla 17 osób w sprzęt rehabilitacyjny dofinansowanie likwidacji
barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	dla 75 osób na kwotę 225 318 zł	dla 74 osoby na kwotę 357 227 zł	dla 78 osób na kwotę 349 549 zł i
dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 357 świadczeń dla 1 580 osób na kwotę 725 049 zł	2 642 świadczenia dla 1 765 osób na kwotę 919 073 zł	3 099 świadczeń dla 1 877 osób na kwotę 970 326 zł

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Dodatki mieszkaniowe, energetyczne i zasiłki pielęgnacyjne, Karta Dużej Rodziny

Seniorzy w mieście mogą również skorzystać z pomocy realizowanej przez Częstochowskie Centrum Świadczeń, tj. zasiłków pielęgnacyjnych, dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych oraz Karty Dużej Rodziny. Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest niezależnie od dochodu wnioskodawcy i jest związany z odpowiednim wiekiem lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Z kolei dodatki mieszkaniowe i energetyczne służą odciążeniu miesięcznych wydatków osoby je pobierającej, związanych z utrzymaniem gospodarstwa domowego.

Od 2019 r. seniorzy mają możliwość ubiegania się o przyznanie Karty Dużej Rodziny, a tym samym korzystania z systemu zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jest to efektem zmian, które stanowią, że prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę,

w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat zasiłków pielęgnacyjnych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz Kart Dużej Rodziny przyznanych seniorom w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 8. Świadczenia realizowane na rzecz seniorów w mieście przez Częstochowskie Centrum Świadczeń w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób, które otrzymały zasiłek pielęgnacyjny	1 755	1 859	1 815
liczba osób, które otrzymały dodatek mieszkaniowy	1 674	1 695	1 419
liczba osób, które otrzymały dodatek energetyczny	355	430	350
Liczba osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny	0	1 633	791

Źródło danych: Częstochowskie Centrum Świadczeń.

Programy i projekty socjalne

Akcja „Kawiarenka dla seniora” adresowana jest do osób w wieku senioralnym. Organizowana jest corocznie od 2009 r., przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie z częstochowskimi restauratorami. Cieszy się ona dużym zainteresowaniem seniorów, których liczba rośnie z roku na rok. W 2020 r., ze względu na stan pandemii, po raz pierwszy od wielu lat nie realizowano akcji „Kawiarenka dla seniora”.

Projekty socjalne „Senior Młody” i „Podano do stołu” skierowane były do osób starszych, samotnych, których sytuacja zdrowotna czy materialna nie pozwalała samodzielnie włączać się w życie społeczne. W roku pilotażowym 2018 do udziału w projektach przystąpiło 9 wolontariuszy, studentów kierunku praca socjalna z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie oraz 8 seniorów. Z kolei projekt „Podano do stołu” realizowało 2 wolontariuszy na rzecz 2 seniorów. W 2020 r., z uwagi na stan pandemii nie realizowano programów socjalnych.

W 2020 r., ze względu na pandemię COVID-19, powstał program Wspieraj Seniora – Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów. Polega na dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć jego wychodzenie z domu, zwłaszcza w okresach nasilonej pandemii. Program realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dzięki działaniom wolontariuszy, tylko w grudniu 2020 r. pomoc uzyskało 22 seniorów. W analizowanym roku na realizację programu wydatkowano kwotę 5 036,23 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat kierowanych do seniorów programów i projektów socjalnych, które były realizowane w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 9. Programy i projekty socjalne dla seniorów, realizowane w mieście w latach 2018-2020

	liczba osób, objętych programem			liczba świadczeń		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Akcja „Kawiarenka dla seniora”	260	280	X	4 400	4 517	X

Projekt socjalny „Senior – młody”	7	2	X	59	11	X
Projekt socjalny „Podano do stołu”	2	2	X	6	4	X
Program „Wspieraj Seniora”	X	X	22	X	X	60

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Częstochowskie emerytki powyżej 60. roku życia i emeryci powyżej 65. roku życia mogą korzystać z rocznego biletu miejskiego dla seniora. Zapisywany na e-karcie i wydawany na podstawie ważnej legitymacji emeryta bilet kosztuje 100 zł i zachowuje ważność przez 365 kolejnych dni od dowolnie wybranego momentu.

Częstochowscy seniorzy mogą również skorzystać z oferty zniżek, rabatów i promocji, udzielanych w ramach Karty seniora. Założeniem przedsięwzięcia jest zachęcenie osób starszych do korzystania z wielu aktywnych form socjalizacji. Zamieszkałe na terenie miasta Częstochowy osoby w wieku 60+, dzięki posiadaniu karty „Częstochowski Senior”, mogą skorzystać z promocji przygotowanych przez partnerów, których baza obejmuje: kawiarnie, instytucje kultury, obiekty sportowe i rekreacyjne, klub fitness, usługi medyczne, rehabilitacyjne i fizjoterapeutyczne, szkoły językowe, biuro tłumaczeń, usługi fryzjerskie i kosmetyczne, taxi, ośrodki wypoczynkowe i sanatoryjne.

Programy i projekty profilaktyczne i zdrowotne

Mieszkańcy miasta będący w wieku poprodukcyjnym są również odbiorcami realizowanych na jego terenie programów oraz projektów profilaktycznych i zdrowotnych. Dane szczegółowe na ich temat przedstawiono poniżej.

Tabela 10. Programy profilaktyczne i zdrowotne dla seniorów, realizowane w mieście w latach 2018-2020

nazwa programu	liczba osób objętych programem			koszt programu (w zł)		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Rehabilitacja i Wspieranie Program Profilaktyki dla Osób „Trzeciego i Czwartego Wieku” – Mieszkańców Miasta Częstochowy na lata 2016-2020 Aktywności Ruchowej dla Seniorów, Mieszkańców Miasta Częstochowy na lata 2013-2017. Kontynuacja Programu na lata 2018-2020	206	277	X	43 985,62	120 000	X
2018-2020						
Programa ochronne przeciw grypie dla Mieszkańców Częstochowy z grup szczególnego ryzyka na lata 2014-2018 oraz Kontynuacja Programu na lata 2019-2023	4 024	X	452	187 205,11	X	35 629,50

Pogodna Jesień –Starzej Się						
	1 000	12 000	X	100 000	120 000	X
Zdrowiej						

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

Od 1 września 2020 r. w mieście realizowany jest projekt pn. „W ochronie życia i zdrowia – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic”. Jest on skierowany do seniorów 65+ z Częstochowy i wdraża w miejscu zamieszkania zdalne usługi zdrowotne dopasowane do potrzeb, tzw. teleopiekę I telemedycynę. Realizatorami projektu są: Stowarzyszenie „EBI Association”, OPIEKANOVA Sp. z o.o. i jej NZOZ OPIEKANOVA, lider opieki kardiologicznej – TELEMEDYCYNĄ Polska S.A. oraz Miasto Częstochowa. W ramach projektu udzielane jest bezpłatne wsparcie w postaci opieki zdalnej. Seniorzy noszą w domu niewielkie urządzenie na nadgarstku lub szyi, które jest wyposażone w przycisk umożliwiający wezwanie pomocy. Wciśnięcie przycisku w razie wypadku powoduje natychmiastowe połączenie się z teleopiekunem. Bez względu na porę dnia lub nocy w Centrum Teleopieki czekają na wezwania wykwalifikowani opiekunowie i asystenci senioralni. W godzinach dziennych pracuje także psycholog. Teleopiekun, czyli wykwalifikowany pracownik Centrum, ocenia sytuację i zawiadamia osoby podane do kontaktu, np. sąsiadkę, syna, wnuczkę, a w razie konieczności – wzywa pogotowie lub przelęcza do medyka. Pozostaje w kontakcie do momentu udzielenia pomocy lub rozwiązania problemu. Projekt jest kontynuacją projektu „Bezpiecznie we własnym domu – usługi teleopiekuńcze w mieście Częstochowa”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych.

W dyspozycji seniorów jest aplikacja alarmowa na smartfony „Czuj się bezpiecznie”; ma ona przyjazny dla seniora wygląd i intuicyjny interfejs, można jej używać łatwo, nawet w sytuacji stresu. Aplikacja jest bardzo prosta w obsłudze – korzystający z niej senior, w przypadku niebezpieczeństwa, w sytuacji zagrożenia lub jakiegoś nagłego wypadku przytrzymuje przycisk alarmowy na wyświetlaczu i automatycznie powiadamia o tym, że dzieje się coś złego, wybraną sieć pomocową. To może być sąsiad, przyjaciel, syn, córka, wnuk, opiekun medyczny, lekarz rodzinny (można ją pobrać ze strony www.czestochowa.pl (baner „Czuj się bezpiecznie”).

„Koperta życia” ma na celu zapewnienie osobom starszym oraz samotnym wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby medyczne. „Koperta życia” zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o danej osobie w jednym miejscu, tak, by służby wezwane w sytuacji zagrożenia życia nie traciły czasu na poszukiwania o niej informacji. W kopercie znajduje się karta informacyjna, która zawiera m.in. następujące informacje: dane właściciela karty, telefon do najbliższych osób, przechodzone choroby, przyjmowane lekarstwa, uczulenia, alergie, dane lekarza prowadzącego i placówki zdrowia. Informacje o znajdującej się w mieszkaniu „Kopercie życia” służby niosące pomoc uzyskują przy drzwiach wejściowych (od strony mieszkania należy umieścić naklejkę z napisem „Koperta życia”, która znajduje się w pakiecie).

Uniwersytety Trzeciego Wieku

Uniwersytety Trzeciego Wieku są formułą działalności edukacyjnej, która przyczynia się do zaspokajania takich potrzeb seniorów, jak: samokształcenie, poznawanie środowiska, poszerzanie wiedzy i umiejętności, wykonywanie społecznie użytecznych działań, wypełnienie czasu wolnego, utrzymywanie więzi towarzyskich, stymulacja psychiczna i fizyczna, a czasem nawet możliwość realizacji młodszych marzeń; wpisują się one w idee edukacji otwartej. Korzystanie z usług większości Uniwersytetów Trzeciego Wieku jest jednak uwarunkowane koniecznością spełnienia pewnych wymagań przez jego przyszłych słuchaczy (np. posiadania statusu emeryta/rencisty, osiągnięcia określonego wieku). Innymi celami Uniwersytetów Trzeciego Wieku są: rozwój intelektualny, społeczny, aktywność fizyczna osób starszych, wspieranie poszerzania wiedzy i umiejętności seniorów, ułatwianie kontaktów z takimi instytucjami, jak: służba zdrowia, ośrodki kultury, ośrodki rehabilitacyjne, angażowanie słuchaczy w aktywność sportową i turystyczną oraz w aktywność na rzecz otaczającego ich środowiska. Ponadto uniwersytety pełnią istotną rolę na rzecz podtrzymywania więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej wśród seniorów. Na terenie miasta działają 4 Uniwersytety Trzeciego Wieku:

- przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, Aleja Armii Krajowej 19b,
- przy Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie ul. Jerzego Waszyngtona 4/8,
- Stowarzyszenie Częstochowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Jasnogórska 8,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku Akademii Polonijnej, ul. Kazimierza Pułaskiego 4/6.

W 2020 r. Uniwersytety zawiesiły wiele działań z uwagi na pandemię COVID-19; prowadzone były wykłady on-line, m.in. pn. „Przygotowanie cyklu programów edukacyjnych dla seniorów 2020” – 9 cykli, których celem było zapewnienie wsparcia osobom starszym, przebywającym w domu i ośrodkach wsparcia, na stronach internetowych trwała nauka języków obcych i zajęcia terapeutyczne.

Miejska Rada Seniorów

Głównym celem Miejskiej Rady Seniorów jest służenie osobom starszym poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz miasta. Rada zajmuje się m.in. zapobieganiem i przełamywaniem marginalizacji seniorów, wspieraniem aktywności ludzi starszych, profilaktyką i promocją zdrowia seniorów, przełamywaniem stereotypów na temat seniorów i starości wraz z budowaniem ich autorytetu, rozwojem form wypoczynku, dostępu do edukacji i kultury, a także warunkami mieszkaniowymi. W 2020 r., z uwagi na pandemię COVID-19, odbyły się tylko dwa spotkania; Rada odpowiadała na pisemne problemy zgłaszane przez seniorów.

Biuro Obsługi Seniora

Biuro Obsługi Seniora mieści się w budynku Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Śląskiej 11/13, w Biurze Obsługi Interesanta BOI B3 i 4 oraz w pokoju 412 (IV piętro). Ma na celu koordynację wszystkich działań realizowanych na terenie miasta, zarówno przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie, jak i partnerów społecznych czy Uniwersytety III Wieku. Seniorzy trafiając do Biura mogą otrzymać kompleksową informację, z czego, kiedy, gdzie i w jaki sposób mogą w mieście skorzystać. Równolegle uruchomiony jest numer informacyjny 34 370 71 11, pod którym seniorzy, w godzinach pracy Urzędu, mogą uzyskać wszystkie informacje w zakresie realizowanych na ich rzecz działań, zarówno przez Urząd Miasta Częstochowy, jak i inne jednostki miejskie.

Przedsięwzięcia kulturalne

W latach 2018-2020 podejmowano w mieście szereg przedsięwzięć kulturalnych adresowanych do osób starszych oraz promujących przepływy międzypokoleniowe. W ich ramach m.in.:

- w celu zwiększenia aktywizacji społeczno-kulturalnej osób starszych organizowano niebiletowane imprezy (głównie plenerowe) z programem, w który wpisano propozycje znajdujące odbiorców w tej grupie wiekowej, np. akcja „Aleje – tu się dzieje!”, Festiwal Retro Częstochowa (w 2020 r., z uwagi na pandemię COVID-19 i wprowadzone w związku z nią zakazy i obostrzenia, nie zorganizowano imprez masowych mających swoje stałe miejsce w miejskim kalendarzu wydarzeń kulturalnych);
- organizacyjnie, finansowo i promocyjnie wspierano organizacje pozarządowe w realizacji zadań na rzecz osób starszych (w 2018 r. dotowano m.in.: łączący pokolenia projekt „Teatr Maska”, realizowany przez Stowarzyszenie Serce dla Dzieci Zawodzia), realizowany przez Stowarzyszenie „Częstochowski Uniwersytet Trzeciego Wieku” program wspierania inicjatyw i twórczych działań na rzecz osób starszych), przygotowaną przez Stowarzyszenie Senior Tur wystawę fotograficzną „Sacrum w drewnie”; w 2019 r. dotowano m.in.: integracyjny, łączący pokolenia Festyn „Wrzosowiak”, zorganizowany przez Inicjatywę Wspierania szkoły „Osiemnastka”; w 2020 r., jako zadania, których liczną grupę odbiorców stanowili seniorzy, dotowano m.in.: VIII Festiwal „Jurajska Jesień Muzyczna”, zorganizowany przez Towarzystwo Muzyczne w Częstochowie, projekt „Muzyka w Świątyniach – edycja III”, realizowany przez Stowarzyszenie Instytut Sztuki w Częstochowie, Dni Lwowa i Kultury Kresowej, zorganizowane przez częstochowski oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich;
- w dystrybuowanym nieodpłatnie miesięczniku „Co Gdzie Kiedy” zapewniano miejsce na publikację artykułów dotyczących środowiska częstochowskich senierek i seniorów;
- w placówkach bibliotecznych (do czasu spowodowanego pandemią COVID-19 zamknięcia bibliotek, tj. do 11 marca 2020 r.) realizowano różnorodne propozycje kulturalno-edukacyjne kierowane do osób starszych, kontynuowano dotychczasową lub nawiązywano nową współpracę z różnymi organizacjami działającymi na rzecz seniorów (m.in. ze Stowarzyszeniem Senior Tur, Stowarzyszeniem Aktywny Senior,

Klubem Literackim „Złota Jesień”, Stowarzyszeniem „Dar serca”, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z

Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Częstochowie, Częstochowskim Stowarzyszeniem „Jesteśmy Razem”, Świetlicą Socjoterapeutyczną Stowarzyszenia Pielęgniarsko-Opiekuńczego „Z ufnością w trzecie tysiąclecie”, Fundacją „Mozaika”, Fundacją Oczami Brata, Stowarzyszeniem Rodzin Osób Niepełnosprawnych „Serce”, Fundacją Chrześcijańską „Adullam”, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom z Autyzmem, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca), prowadzono akcję „Książka do domu” (dostarczanie literatury osobom chorym i starszym), podejmowano działania w Partnerstwie na rzecz częstochowskich seniorów „Częstochowa – Seniorom”;

- w Teatrze im. Adama Mickiewicza organizowano Salony Poezji, wykłady i spektakle dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku częstochowskich uczelni, akcję promocyjną „Bilet 60+” obowiązującą na minimum dwóch spektaklach w każdym miesiącu, Dzień otwarty z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru, Koncert i spektakle specjalne, np. „Myśmy wszystko zapomnieli”, „Czyż nie dobiega się koni?”, brano udział w Ogólnopolskiej akcji Dzień Teatru Publicznego – Teatr za grosze;
- w Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana organizowano 2 razy w roku koncerty dla słuchaczy częstochowskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku, połączone z odpowiadającym repertuarowi wykładem na tematy muzyczne (poza 2020 r., w którym koncerty te nie odbywały się z powodu pandemii COVID-19), współorganizowano coroczny kolędowy przegląd chórów Uniwersytetów Trzeciego Wieku (poza 2020 r.) oraz oferowano Preferencyjne Ceny Biletów dla ich słuchaczy;
- w Miejskiej Galerii Sztuki i w Kinie OKF „Iluzja” organizowano warsztaty plastyczno-edukacyjne dla dziadków i wnuków „Zróbmy to razem”, oprowadzano po wystawach słuchaczy częstochowskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku, dwa razy w miesiącu organizowano prezentacje filmów specjalnie wybranych dla seniorów oraz Dojrzały Festiwal, czyli Kino Seniora od rana do wieczora – czterodniowy festiwal filmów adresowanych do seniorów;
- organizowano wydarzenia dla seniorów w Muzeum Częstochowskim, które oferowało im zniżki;
- organizowano spotkania literackie dla seniorów w Ośrodku Promocji Kultury Gaude Mater (w tym spotkania Klubu Literackiego „Złota Jesień”), wystawy (w tym w przestrzeni publicznej poza siedzibą Ośrodka), projekcje filmowe i pokazy multimedialne oraz Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”;
- w Miejskim Domu Kultury oferowano seniorom zniżki (Karty Rodzina+, Senior), organizowano cykle wywiadów ze znanymi osobowościami z regionu w wirtualnej filmotece oraz wirtualny spacer po obiekcie instytucji (Pałacyk Hantkego);
- organizowano Częstochowskie Święto Seniorów „Senioralia” – coroczną imprezę łączącą propozycje kulturalne z rekreacyjnymi; wydarzenie, realizowane przy współpracy Urzędu Miasta Częstochowy, Miejskiego Domu Kultury, Hali Sportowej Częstochowa oraz Stowarzyszenia Sportowa Częstochowa, jest okazją do zabawy i aktywnego spędzenia czasu w gronie znajomych (frekwencja w 2018 r.: 3 913 osób, w 2019 r. 3 250 osób, w 2020 r., ze względu na pandemię COVID-19, imprezy nie organizowano).

Przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne

Miasto Częstochowa od wielu lat realizuje zadanie pn. upowszechnianie sportu, w ramach którego wspiera organizacje pozarządowe realizujące przedsięwzięcia m.in. dla osób starszych. W tym zakresie w latach 2018-2020 współpracowano m.in. z takimi podmiotami, jak: Klub Rekreacyjno-Sportowy TKKF Sportowiec, KRS TKKF Hutnik, KRS TKKF Pegaz, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Częstochowie, Stowarzyszeniem Klubem Ludzi Aktywnych Zabiegani Częstochowa. Oferta tych podmiotów daje możliwość udziału seniorom we współzawodnictwie sportowym (np. w turnieju badmintona pn. Deble 100 lat) lub w zajęciach rekreacyjnych, ogólnorozwojowych, w tym takich, jak: jazda konna, tenis stołowy, badminton, lekka atletyka itp. W latach 2018-2019 zawarto po 7 umów w tym zakresie, a w 2020 r. 9 umów.

Warto dodać, że Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie realizuje program „Aktywny Senior”, dzięki któremu osoby starsze, praktycznie przez cały rok, mogą brać udział w zajęciach organizowanych na Pływalni Krytej „Sienkiewicz Częstochowa”, na Pływalni Krytej przy Alei Niepodległości, na Miejskim Stadionie Lekkoatletycznym, w Hali Sportowo-Widowiskowej „Polonia” i w Sali Sportowej „Częstochowianka”. Program obejmuje zajęcia typu: gimnastyka w wodzie, zajęcia ogólnorozwojowe, ćwiczenia ruchowe na bieżni i w siłowni oraz zajęcia z tenisa stołowego.

Aktywizacji osób starszych służą również place rekreacji ruchowej przeznaczone dla seniorów, a lokalizowane systematycznie w poszczególnych dzielnicach miasta. Na koniec 2020 r. zakończono prace budowlane w dzielnicach: Raków, Stare Miasto, Stradom, Wyczerpy-Aniołów oraz przy ul. Prof. Stanisława Kontkiewicza, z kolei prace trwały w dzielnicy Błeszno i przy ul. Zdrowej.

Wszystkie urządzenia outdoor-fitness zamontowane na świeżym powietrzu umożliwiają aktywne formy spędzania czasu, są miejscem spotkań dla seniorów, rodziców wychodzących z dzieckiem na spacer i dla młodzieży. W 2020 r., z uwagi na stan pandemii COVID-19, dostępne na terenie miasta place rekreacji ruchowej dla seniorów otwarto z początkiem czerwca.

4. ZASOBY MIESZKANIOWE

Prawo do mieszkania stanowi podstawę prowadzenia polityki mieszkaniowej państwa, której cele kształtowane są na szczeblu krajowym, a za ich osiągnięcie odpowiadają władze lokalne. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie gminnego budownictwa mieszkaniowego na podstawie art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym należy do zadań własnych gminy. Z kolei art. 4. ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego stanowi, iż do zadań własnych gminy należy tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Gmina, na zasadach i w przypadkach określonych w ustawie, zapewnia lokale w ramach najmu socjalnego i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach.

W mieście Częstochowie mieszkaniowy zasób gminy na dzień 31.12.2020 r. tworzyło 7 796 mieszkań, o łącznej powierzchni 343 035,70 m², zlokalizowanych w 638 budynkach o różnorodnej strukturze własności i zróżnicowanym wieku oraz standardzie. Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego wynosiła 44 m². Najem socjalny z zasobów gminnych obejmował 553 lokale o łącznej powierzchni 19 924,93 m², co stanowiło 5,8% powierzchni użytkowej wszystkich lokali komunalnych.

W poniższej tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące zasobu komunalnego miasta w latach 2018-2020.

Tabela 11. Zasoby komunalne miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	liczba budynków mieszkalnych			liczba lokali mieszkalnych		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
budynki stanowiące 100 % własność gminy 176 175	174	2 055	2 093	2 073	budynki z wyodrębniona własnością lokali	
	413	413	412	5 235	5 176	5 118
–wspólnoty mieszkaniowe						
budynki stanowiące współwłasność gminy i osób fizycznych	7	6	6	68	62	62
budynki o nieuregulowanym stanie prawnym (w samoistnym posiadaniu gminy)	48	47	46	579	551	543
ogółem	644	641	638	7 937	7 882	7 796

Źródło danych: Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy.

W związku z nowelizacją ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego opracowano i przyjęto nowe zasady wynajmu lokali mieszkalnych. Pozwalają one na realizację wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także na skuteczne reagowanie

na potrzeby i problemy grupy społecznej, która nie jest w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoich potrzeb mieszkaniowych, tj. np. rodzin, które posiadają umowę najmu okazjonalnego bądź instytucjonalnego, wychowanków pieczy zastępczej osób samodzielnie wychowującym dziecko lub dzieci, osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, osób doświadczających przemocy, matek z dziećmi przebywających w przytuliskach, osób przebywających w mieszkaniach chronionych lub treningowych lub w miejscu zbiorowego zakwaterowania typu przytulisko, schronisko, noclegownia, pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego. Przyjęcie punktowej kwalifikacji wniosków osób ubiegających się o mieszkanie pozwala na wyłonienie osób znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej i udzielenie im pomocy w pierwszej kolejności.

W poniższej tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące osób oczekujących na najem lokalu w latach 2018-2020.

Tabela 12. Osoby oczekujące na najem lokalu w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba wniosków oczekujących na mieszkanie komunalne	345	380	352
w tym: liczba wniosków oczekujących na mieszkanie socjalne	48	44	49
liczba wyroków eksmisyjnych	1 125	809	711
ogółem	1 470	1 189	1 063

Źródło danych: Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy.

Poniższa tabela zawiera dane liczbowe na temat wynajętych lokali z zasobu mieszkaniowego miasta w latach 2018-2020.

Tabela 13. Lokale wynajęte z zasobu mieszkaniowego miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
wynajem lokali na czas nieoznaczony	69	75	90
w tym: na rzecz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	23	18	16
w tym: z powodu klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru	4	2	0
wynajem lokali na czas oznaczony, w tym:	127	185	111
w tym: najem socjalny	119	174	71
w tym: tymczasowe pomieszczenia	8	11	40
wynajem lokali w wyniku zamiany	38	125	25
wynajem lokali w wyniku regulacji tytułu prawnego do lokalu	100	85	87
wynajem lokali z tytułu przedłużenia lub ponownego spisania umowy najmu	110	123	96
wynajem izby przyległej	2	1	0
łącznie	446	594	409

Źródło danych: Biuro Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Częstochowy.

Miasto Częstochowa w ramach prowadzonej polityki mieszkaniowej podejmuje działania zmierzające do:

- zwiększenia liczby lokali mieszkalnych; zgodnie z wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2021-2025 planowana jest budowa nowych budynków mieszkalnych, modernizacja i remonty budynków i lokali, jak również zakup lub wynajem mieszkań od innych podmiotów. Oprócz budowy nowych budynków mieszkalnych ze środków budżetu miasta, w Częstochowie równolegle funkcjonuje budownictwo realizowane w formule Towarzystwa Budownictwa Społecznego – oprócz wzniesionych w latach 2009-2018 13 budynków wielorodzinnych z 564 pełnostandardowymi lokalami mieszkalnymi, w kolejnych latach realizowana będzie koncepcja budowy 13 czterokondygnacyjnych budynków mieszkalnych z 350 lokalami mieszkalnymi;
- poprawy stanu technicznego budynków, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania z przeznaczeniem na remonty kapitalne i modernizacje budynków (podniesienie standardu, likwidację wspólnych węzłów sanitarnych i kuchni, zmianę sposobu ogrzewania), likwidację barier architektonicznych oraz dostosowanie mieszkań do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Mieszkaniowy zasób gminy zlokalizowany w budynkach jedno i wielorodzinnych o różnym standardzie i stanie technicznym rozproszony jest na terenie całego miasta. Większość budynków, które są własnością miasta wymaga szeregu remontów ze względu na ich wiek, ogólny stan techniczny i konieczność dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych. Pomimo systematycznie prowadzonych prac, znaczna część zasobu mieszkaniowego wymaga modernizacji i remontów o różnym zakresie rzeczowym;
- umożliwienia pozyskania mieszkania z zasobu gminy szerszej grupie potrzebujących; zwiększono progi dochodowe, utworzono wspomniany powyżej system kwalifikacji punktowej, który pozwala na wyłonienie w sposób obiektywny osób znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej;
- zapobiegania powstawaniu zjawiska bezdomności poprzez stosowanie ułatwień w spłacie zadłużenia z tytułu używania lokali mieszkalnych osobom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej; dłużnicy mają możliwość skorzystania z takich form pomocy, jak: rozłożenie zadłużenia na raty, odroczenie terminów płatności należności, których termin zapłaty jeszcze nie minął, umorzenia odsetek naliczonych do końca 2019 r. po spłacie należności głównej, a także odpracowania zaległości czynszowych;
- udzielenia pomocy w zamianie mieszkań; działanie realizowane jest przez Biuro Obsługi Interesantów Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o.; zamiana lokali umożliwia mieszkańcom poprawę warunków mieszkaniowych, dostosowanie lokalu do aktualnych potrzeb, pomoc w spłacie zadłużenia;
- przekazywania lokali do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej; w ramach pomocy nieinstytucjonalnej dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, funkcjonuje 12 mieszkań

chronionych i mieszkań chronionych treningowych, w których do samodzielnego życia przygotowywane są osoby usamodzielniające się m.in. opuszczające pieczę zastępczą.

W ramach ustawowych obowiązków gminy, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2021-2025 i zasady wynajmowania lokali mieszkalnych zostały uchwalone przez Radę Miasta Częstochowy.

Oprócz zwiększenia podaży lokali mieszkalnych, poprawy standardu lokali oraz działań służących zapobieganiu powstawania zjawiska bezdomności, równolegle wdrażane są działania mające na celu poprawę jakości zamieszkania, m.in. zwiększenie dostępu do terenów zielonych i miejsc rekreacji, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom. Programy, akcje i konkursy skierowane do najemców mieszkaniowego zasobu gminy („Praca za czynsz”, „Abolicja odsetkowa”, „Akcja udostępniania ofert pracy”, „Częstochowskie dni sąsiadów”, „Rzetelny lokator”, „Wspólny dom – wspólna sprawa”) realizowane są przez pomysłodawcę, tj. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o., który, we współpracy z innymi podmiotami, prowadzi również liczne akcje informacyjne i kampanie edukacyjne skierowane do wszystkich mieszkańców miasta: „Bądź bezpieczny seniorze”, „Ostrożnie z gazem”, „Czyste podwórko to czyste miasto”, „Bezpieczna Częstochowa”, „Stop nielegalnemu graffiti”. W ramach wspólnego z miastem przedsięwzięcia pn. „Częstozielona” zarządca Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o. finansuje i zagospodarowuje niewielkie tereny, tworząc parki kieszonkowe, miejsca odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców miasta.

Mieszkańcy miasta, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną, nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymują, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Jest to świadczenie pieniężne udzielane przez Częstochowskie Centrum Świadczeń w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek mieszkaniowy	3864	3 518	3 158
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	37 112	33 967	30 379
kwota wydatkowana na wypłatę dodatków mieszkaniowych (w zł)	9 062 296,90	8 242 602,28	7 998 983,17
liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek energetyczny	782	754	704
liczba wypłaconych dodatków energetycznych	6 417	6 169	5 349
kwota wydatkowana na wypłatę dodatków energetycznych (w zł)	90 609,83	86 313,52	73 339,76

5. GOSPODARKA

Częstochowa jest miastem z tradycjami przemysłowymi sięgającymi XIV w. W ślad za tym idzie wysoka kultura pracy. W XIX w. miasto, leżące w połowie drogi pomiędzy Katowicami i Łodzią, które wyrosło na tradycji górniczej/wydobywczej oraz przetwórstwa metali, stało się również prężnym ośrodkiem włókienniczym. W tradycję częstochowską wpisane jest także przetwórstwo szkła.

To krótkie wprowadzenie opisuje także dzisiejszy charakter gospodarki. Dwa wielkie koncerny szklane (Stoelzle i Guardian), Huta ISD, która w końcu znalazła nowego właściciela (Grupa Liberty) oraz największy pracodawca prywatny w mieście (ZF Group – ok 6 000 zatrudnionych), który nie tylko szyje pasy i poduszki powietrzne, ale także posiada w mieście europejskie centrum rozliczeń, centrum inżynieryjne, centrum zakupów, a pod koniec czerwca 2021 r. najnowszy zakład elektroniki ogłosił rozbudowę (inwestycja 230 mln.).

Obwodnica miasta w ramach sieci TENT Bałtyk – Adriatyk oraz nowe połączenie A1, skróciło do 20 min dystans pomiędzy Częstochową a lotniskiem Katowice-Pyrzowice. Miasto posiada trzy lokalizacje nieruchomości w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej przy węzłach autostradowych i drodze krajowej nr 1, a także buduje czwarty oddział Parku Technologicznego. Poza budową kolejnej już hali pod wynajem, Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie realizuje działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, zgodnie z wykładnią polityki regionalnej Polski i Unii Europejskiej. Wiodące projekty to: Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego (ROEFS) w Częstochowie, Punkt Konsultacyjny Krajowego Systemu Usług, Fundusz Pożyczkowy dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa śląskiego, Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, Częstochowski Park PrzemysłowoTechnologiczny.

W miejskich planach zagospodarowania, 550 hektarów przeznaczono na działalność produkcyjną i tyle samo na usługową. Miasto stale współpracuje także ze spółką Operator ARP, zarządzającą terenami pohucianymi oraz z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A., także w zakresie promocji gospodarczej i promocji szkolnictwa technicznego i branżowego.

Branże kluczowe dla miasta to: automotive, hutnictwo i branża szklana. Częstochowa jest także alternatywą dla centrów usług wspólnych i outsourcingu oraz w bardzo szybkim tempie rozwija się sektor magazynowo-logistyczny, czyli wszelkie usługi okołotransportowe. Doskonała lokalizacja to również łatwy dostęp do zasobów ludzkich – 8,5 mln osób w zasięgu 1,5h. Potencjalny inwestor – firma produkcyjna – maksymalnie w ciągu 50 dni jest w stanie skompletować wykwalifikowaną 100 osobową załogę.

Rozbudowywana jest wciąż sieć dróg wewnętrznych i dojazdowych do miasta. Nowocześnie działają szkoły techniczne i branżowe dostosowane do potrzeb gospodarki i osiem szkół wyższych. Innowacyjność w Częstochowie dotyczy głównie innowacji społecznych. Miasto szczyty się przede wszystkim skutecznym

szkoleniem kadr na potrzeby przemysłu i biznesu. Szkoły techniczne i branżowe w mieście profilowane są pod kątem wymagań firm i we współpracy z nimi. Na rynku najbardziej poszukiwani są obecnie mechatronicy, informatycy, spedytorzy i logistycy, ale także zawody klasyczne (w chwili obecnej niszowe) takie jak dekarz, stolarz, krawiec, kierowca – mechanik, elektryk.

W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście systematycznie zwiększała się (25 962 w 2018 r., 26 213 w 2019 r., 26 602 w 2020 r.). Zdecydowaną większość z nich stanowiły podmioty prywatne (25 405 w 2018 r., 25 652 w 2019 r., 26 035 w 2020 r.).

Dominującymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonej w mieście były: handel i usługi w zakresie napraw (6 964 w 2018 r., 6 809 w 2019 r., 6 792 w 2020 r.), przetwórstwo przemysłowe (3 2252 w 2018 r., 3 201 w 2019 r., 3 165 w 2020 r.), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (2 750 w 2018 r., 2 852 w 2019 r., 2 900 w 2020 r.), budownictwo (2 147 w 2018 r., 2 249 w 2019 r., 2 382 w 2020 r.), pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (1 732 w 2018 r., 1 764 w 2019 r., 1 798 w 2020 r.), transport i gospodarka magazynowa (1 513 w 2018 r., 1 578 w 2019 r., 1 601 w 2020 r.), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (1 239 w 2018 r., 1 278 w 2019 r., 1 323 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście przedstawiają poniższe wykresy.

Tabela 15. Podmioty gospodarcze działające w mieście w latach 2018-2020

sekcja według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)	w 2018 r.			w 2019 r.			w 2020 r.		
	SPU ¹	SPR ²	OG ³	SPU ¹	SPR ²	OG ³	SPU ¹	SPR ²	OG ³
A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	231	231	0	233	233	0	233	233
B – górnictwo i wydobywanie	0	19	19	0	20	20	0	21	21
C – przetwórstwo przemysłowe	1	3 251	3 252	0	3 201	3 201	0	3 165	3 165
D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	38	38	5	43	48	5	40	45
E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	72	77	5	76	81	5	74	79
F – budownictwo	0	2 147	2 147	0	2 249	2 249	1	2 381	2 382
G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa samochodowych, motocykle	2	6 962	6 964	2	6 807	6 809	2	6 790	6 792
H – transport i gospodarka magazynowa	4	1 509	1 513	4	1 574	1 578	4	1 597	1 601
I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	581	588	7	570	577	7	592	599

J – informacja i komunikacja	0	741	741	0	775	775	0	807	807
K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	892	893	1	877	878	1	882	883
L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	267	972	1 239	265	1 013	1 278	264	1 059	1 323
M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5	2 745	2 750	6	2 846	2 852	7	2 893	2 900
N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2	657	659	2	681	683	2	718	720
O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31	17	48	34	17	51	34	17	51
P – edukacja	198	709	907	197	720	917	204	730	934
Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20	1 719	1 739	19	1 762	1 781	17	1 808	1 825
R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13	411	424	13	424	437	13	428	441
S – pozostała działalność usługowa, T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; produkuje wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	1 731	1 732	1	1 763	1 764	1	1 797	1 798
U – organizacje i zespoły eksterytorialne	0	1	1	0	1	1	0	3	3
ogółem	557	25 405	25 962	561	25 652	26 213	567	26 035	26 602

Źródło danych: Urząd Miasta Częstochowy.

¹SPU – sektor publiczny, ²SPR – sektor prywatny, ³OG – ogółem

6. RYNEK PRACY I PROBLEM BEZROBOCIA

Lata 2018-2019 przyniosły wyraźną poprawę sytuacji na częstochowskim rynku pracy. Dowodem tego były wskaźniki określające poziom bezrobocia (stopa bezrobocia, liczba osób bezrobotnych), które kształtowały się na coraz niższym poziomie. Wizja szybkiego wzrostu gospodarczego w kolejnych latach pozwalała sądzić, że bezrobocie przestanie być zjawiskiem, które będzie hamowało poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców miasta. Dążenie do wymarzonej równowagi na lokalnym rynku pracy zakłóciła jednak niespodziewanie pandemia COVID-19.

Pandemia, która dotarła do naszego kraju w pierwszym kwartale 2020 r., spowodowała potężne zachwianie wielu gałęzi gospodarki. Niektóre z nich jak: turystyka, gastronomia, czy cała branża rozrywkowa, przestały normalnie funkcjonować, wywołując prawdziwy exodus zwalnianych pracowników, zasilających także szeregi osób bezrobotnych.

W tym trudnym czasie, przyszłość wielu mikro i małych przedsiębiorstw, zaczęła zależeć od wsparcia zaproponowanego przez państwo w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej. Częstochowski urząd pracy przez wiele miesięcy 2020 r. koncentrował wysiłki na wypłacie świadczeń w ramach wspomnianej „tarczy”.

Widoczną konsekwencją wystąpienia pandemii był wzrost poziomu bezrobocia odnotowany na koniec 2020 r. W tym okresie w Częstochowie wzrosła także liczba dokonywanych zwolnień grupowych. Te wyjątkowo niekorzystne zjawiska kazały zmienić prognozy dotyczące przyszłości częstochowskiego rynku pracy. Zależać ona będzie od ewentualnego wystąpienia kolejnej fali pandemii, jej dotkliwości społecznej, a po ustąpieniu od umiejętności szybkiego powrotu do normalności. W dalszej perspektywie od zasobów gospodarczych miasta i zasobów siły roboczej, którą będzie miasto dysponowało.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Częstochowie w latach 2018-2020 w porównaniu z województwem śląskim i krajem.

Tabela 16. Osoby bezrobotne w mieście, w województwie śląskim i kraju w latach 2018-2020

na koniec:	Częstochowa		województwo śląskie		Polska	
	liczba osób bezrobotnych	wzrost/spadek (+/-) rok do roku (w%)	liczba osób bezrobotnych do roku (w%)	wzrost/spadek (+/-) rok	liczba osób bezrobotnych	wzrost/spadek (+/-) rok do roku (w%)
2018 r.	4 060	X	80 079	X	968 888	X
2019 r.	3 228	-20,5	66 521	-16,9	866 374	-10,6
2020 r.	4 732	+46,6	91 032	+36,9	1 046 432	+20,8

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie osób bezrobotnych z miasta systematycznie zmniejszała się do czasu wystąpienia pandemii COVID-19 w I kwartale 2020 r. Od miesiąca kwietnia 2020 r. można było zaobserwować tendencję wzrostową liczby bezrobotnych w mieście – na koniec roku odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych aż o 46,6% w stosunku do końca 2019 r. Dla porównania w województwie śląskim wystąpił wzrost bezrobotnych o 36,9%, a w Polsce o 20,8%.

Zachwianie na rynku pracy spowodowane wystąpieniem pandemii COVID-19 zaobserwowano także w wielkości statystycznej określanej jako stopa bezrobocia, opisującej poziom bezrobocia. Na koniec 2019 r. stopa bezrobocia w mieście Częstochowie kształtowała się na poziomie 2,9% i była niższa o 0,8% w porównaniu z końcem roku poprzedniego. Z kolei na koniec 2020 r. odnotowano wzrost tego wskaźnika do poziomu 4,4%. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stopa bezrobocia w mieście, w województwie śląskim i kraju w latach 2018-2020

stopa bezrobocia na koniec:	Częstochowa	województwo śląskie	Polska
-----------------------------	-------------	---------------------	--------

2018 r.	3,7%	4,3%	5,8%
2019 r.	2,9%	3,6%	5,2%
2020 r.	4,4%	4,9%	6,3%

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Analizując sytuację mieszkańców miasta znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w latach 2018-2020 ich udział w ogóle bezrobotnych stale się zmniejszał (78,7%, w 2018 r., 75,8% w 2019 r., 73,6% w 2020 r.). Ta korzystna tendencja widoczna była także w województwie śląskim (81,9% w 2018 r., 79,4% w 2019 r., 76,8% w 2020 r.). Należy przy tym zauważyć że udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych z Częstochowy był w każdym roku niższy niż w województwie śląskim. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	3 195	2 448	3 485
w tym: osoby do 30. roku życia	784	581	870
w tym: osoby do 25. roku życia	305	243	331
w tym: długotrwale bezrobotne	1 719	1 145	1 648
w tym: osoby powyżej 50. roku życia	1 322	1 075	1 519
w tym: osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	73	70	6
w tym: osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia	642	442	571
w tym: osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia	10	8	7
w tym: niepełnosprawni	511	467	489

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe za lata 2018-2020 z podziałem bezrobotnych w mieście według płci, wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia.

Tabela 19. Bezrobotni w mieście w latach 2018-2020 według płci, wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

wyszczególnienie	2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	liczba osób	udział (w %)	liczba osób	udział (w %)	liczba osób	udział (w %)
bezrobotni według płci						
ogółem	4 060	100	3 228	100	4 732	100
kobiety	2 237	55,1	1 782	55,2	2 509	49,2
mężczyźni	1 823	44,9	1 446	44,8	2 223	50,8

bezrobotni według wieku						
18-24	305	7,5	243	7,5	331	7,0
25-34	1 031	25,4	752	23,3	1 099	23,2
35-44	1 045	25,7	853	26,4	1 248	26,4
45-54	781	19,2	649	20,1	1 087	23,0
55-59	555	13,7	434	13,5	608	12,8
60 i powyżej	343	8,5	297	9,2	359	7,6
bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy						
do 1 miesiąca	578	14,2	537	16,6	453	9,6
1-3 miesiące	944	23,2	835	25,9	907	19,2
3-6 miesięcy	686	16,9	578	17,9	809	17,1
6-12 miesięcy	568	14,0	505	15,6	1322	27,9
12-24 miesiące	521	12,8	374	11,6	783	16,5
pow. 24 miesięcy	763	18,9	399	12,4	458	9,7
bezrobotni według stażu pracy						
do 1 roku	805	19,8	639	19,8	864	18,3
1-5	825	20,3	658	20,4	1 014	21,4
5-10	623	15,4	500	15,5	707	14,9
10-20	541	13,3	471	14,6	770	16,3
20-30	544	13,4	410	12,7	613	13,0
30 lat i więcej	120	3,0	122	3,8	200	4,2
bez stażu	602	14,8	428	13,2	564	11,9
bezrobotni według poziomu wykształcenia						
wyższe	983	24,2	763	23,6	1 068	22,6
policealne i średnie zawodowe	967	23,8	830	25,7	1 143	24,1
średnie ogólnokształcące	367	9,1	311	9,7	467	9,9
zasadnicze zawodowe	793	19,5	614	19,0	986	20,8
gimnazjalne/podstawowe i poniżej	950	23,4	710	22,0	1 068	22,6

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Na koniec lat 2018-2019 kobiety stanowiły większość wśród zarejestrowanych bezrobotnych z miasta Częstochowy, a na koniec 2020 r. sytuacja uległa zmianie i kobiety stanowiły 49,2%. Korzystnie, w porównaniu z danymi z województwa śląskiego, przedstawiała się w mieście sytuacja osób młodych, tj. do 25. roku życia – na koniec 2020 r. bezrobocie w tej grupie wynosiło 7%, tj. o 4% mniej niż w województwie. Niepokój budził natomiast dużo wyższy udział osób w najlepszym wydawałoby się wieku do podejmowania pracy, tj. w wieku 25-44 lata. W tej grupie bezrobotni w mieście stanowili prawie połowę zarejestrowanych (49,6%; dla porównania w województwie śląskim 45,1%). Ze znacznym problemem znalezienia pracy borykały się osoby powyżej 55. roku życia, których trudności na rynku pracy wynikają głównie z restrukturyzacji gospodarki i niedostosowania kwalifikacji do wymagań pracodawców. Na koniec 2020 r. osoby te stanowiły 20,4% ogółu bezrobotnych z Częstochowy, a w województwie śląskim – 17,3%. Należy przy tym zauważyć, że w 2020 r., w porównaniu z latami poprzednimi, udział osób powyżej 55 lat w ogóle bezrobotnych w mieście zmniejszył się (22,2%, w 2018 r., 22,7% w 2019 r., 20,4% w 2020 r.). Sytuacja tych osób poprawiła się dzięki kierowaniu ich na szkolenia zawodowe oraz realizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie projektom i programom, kierowanym m.in. do osób starszych.

W 2020 r., w stosunku do lat poprzednich, nastąpił znaczny wzrost wśród bezrobotnych osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (14,0%, w 2018 r., 15,6% w 2019 r., 27,9% w 2020 r.). Bardzo duże zmiany wystąpiły także w grupie pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy; w latach 2018-2020 miały miejsce ich spadek o prawie połowę (18,9% w 2018 r., 12,4% w 2019 r., 9,7% w 2020 r.).

Jeśli chodzi o staż pracy, w 2020 r. 39,7% bezrobotnych z miasta posiadało staż krótszy niż 5 lat, osoby z ponad 20-letnim doświadczeniem zawodowym stanowiły 17,2% bezrobotnych, a 16,3% osób bez pracy miało staż od 10 do 20 lat. Największe wahania odnotowano w gronie bezrobotnych ze stażem pracy 30 lat i więcej i bez staży pracy. Udział tych pierwszych wśród bezrobotnych stale zwiększał się (z 3% w 2018 r. do 4,2% w 2020 r.), a udział tych drugich systematycznie malał (z 14,8% w 2018 r. do 11,9% w 2020 r.).

W analizowanym okresie bezrobocie najsilniej dotykało osoby z niskim poziomem wykształcenia i brakiem kwalifikacji do wykonywania pracy – prawie połowa bezrobotnych mieszkańców Częstochowy posiadała wykształcenie gimnazjalne lub niższe oraz zasadnicze zawodowe (43,4% na koniec 2020 r.). Choć w latach 2018-2020 odsetek osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych w mieście stale się zmniejszał (z 24,2% w 2018 r. do 22,6% w 2020 r.), to był on o ok. 10% wyższy niż w województwie śląskim (15,1% na koniec 2020 r.). Sytuacja ta spowodowana może być niedostosowaniem oferty kształcenia zawodowego w mieście do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy, a także brakiem zapotrzebowania ze strony pracodawców na wysoko wykwalifikowaną kadrę pracowniczą.

Najwięcej osób bezrobotnych z miasta pracowało poprzednio w przetwórstwie przemysłowym (862 w 2018 r., 694 w 2019 r., 1 135 w 2020 r.), handlu (853 w 2018 r., 648 w 2019 r., 908 w 2020 r.), zajmowało się działalnością w zakresie usług administrowania i działalnością wspierającą (396 w 2018 r., 360 w 2019 r., 513 w 2020 r.) i było zatrudnionych w budownictwie (256 w 2018 r., 217 w 2019 r., 329 w 2020 r.).

W latach 2018-2020 liczba zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej z miasta Częstochowy stale i znacznie zmniejszała się (z 12 174 w 2018 r. do 5 228 w 2020 r.). Tak wysoki spadek jest niepokojący i nie można go wytłumaczyć wyłącznie pandemią COVID-19. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej z miasta Częstochowy zgłoszone w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	12 174	7 124	5 228
w tym: subsydiowanej	1 372	1 024	609
w tym: z sektora publicznego	358	179	209

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

W latach 2018-2020 widoczna była wyraźna tendencja spadkowa liczby wyłączeń osób z ewidencji bezrobotnych (z 10 194 w 2018 r. do 5 471 w 2020 r.), przy czym w 2020 r. ogromny wpływ na sytuację miała

pandemia COVID-19, która spowodowała zmianę funkcjonowania urzędu oraz zmianę obsługi osób bezrobotnych.

Najważniejszą przyczynę wyłączenia stanowiło podjęcie pracy (46,9% wszystkich wyłączeń w 2018 r., 44,5%, w 2019 r., 66,6% w 2020 r.), a następnie niepotwierdzenie przez osoby bezrobotne gotowości do pracy (25,8%, w 2018 r., 26,6%, w 2019 r., 9,0% w 2020 r.) oraz dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego (6,4% w 2018 r., 8,1% w 2019 r., 5,6% w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych z miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba bezrobotnych wyłączonych z ewidencji ogółem	10 194	9 364	5 471
w tym: z powodu podjęcia pracy (niesubsydiowanej i subsydiowanej)	4 781	4 168	3 641
w tym: z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy	2 634	2 495	491
w tym z powodu dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	661	764	305
w tym: z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	439	428	109
w tym: z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego	179	138	131
w tym: z powodu nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	131	87	72
w tym: z powodu podjęcia nauki	29	18	32

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizuje aktywizację zawodową w ramach usług i instrumentów rynku pracy. Środki na ten cel pochodzą z Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Ten ostatni wspiera realizowane przez urząd pracy programy i projekty.

W latach 2018-2020 liczba uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu z miasta Częstochowy wyraźnie zmniejszyła się (z 1 203 w 2018 r. do 534 w 2020 r.). Znaczny spadek w 2020 r. spowodowany był wystąpieniem pandemii COVID-19, która w pierwszej kolejności obligowała urząd do wypłaty świadczeń pomocowych w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej. Należy także zwrócić uwagę na stale zmniejszającą się wysokość środków będących w dyspozycji Urzędu Pracy przeznaczonych ten cel.

Z form aktywizacyjnych najbardziej popularne w analizowanym okresie były staże (430 w 2018 r., 404 w 2019 r., 167 w 2020 r.) oraz zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (200 w 2018 r., 182 w 2019 r., 108 w 2020 r.). Bezrobotni chętnie sięgali także po środki wspierające ich przy zakładaniu działalności gospodarczej (161 w 2018 r., 176 w 2019 r. 104 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Aktywne formy pomocy osobom bezrobotnym z miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
------------------	---------	---------	---------

prace interwencyjne	123	59	61
roboty publiczne	94	44	48
staże	430	404	167
szkolenia i przekwalifikowania	65	40	10
jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	161	176	104
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	200	182	108
prace społecznie użyteczne	12	10	9
podjęcie pracy w związku z przyznaniem: bonu na zasiedlenie, bonu zatrudnieniowego, lub dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat	57	29	20
podjęcie pracy w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanego bezrobotnego do 30 roku życia (art. 150f)	61	50	7
ogółem	1203	994	534

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w ramach swojej działalności realizuje również projekty i programy wspierające aktywizację zawodową osób bezrobotnych. W tym gronie są także osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in. osoby z niepełnosprawnościami i osoby powyżej 50. roku życia. W 2020 r. ze środków zapisanych w projektach realizowano także zadania w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej, które objęły również osoby zatrudnione i samozatrudnione.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat projektów i programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w latach 2018-2020.

Tabela 23. Projekty i programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w latach 2018-2020

nazwa projektu i rok jego realizacji	liczba uczestników projektu	wartość projektu (w zł)
projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego		
Projekt pn. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (III) – 2018 r.	696	7 786 624,30
Projekt pn. Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (III) – 2018 r.	565	7 005 423,90
Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (IV)” – 2019 r.	762	7 199 227
Projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (IV)” – 2019 r.	581	6 508 835

Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (IV)” – 2020 r.	346 bezrobotnych, 1 750 osób pracujących ¹	11 086 639,64
Projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ Urzędzie Pracy w Częstochowie (IV)” – 2020 r.	402 osoby zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie, bezrobotne,	23 883 468,01
	5 839 pracujących ¹	
programy i projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy		
Program pn. „Nowe szanse, nowy start” – 2018 r.	65	552 465,79
Program Regionalny dla osób 50+ – 2018 r.	36	350 000
Program specjalny pn. „Skuteczna aktywizacja” – 2019 r	31	341 414,90
Program specjalny pn. „Pomocna dłoń” –2020 r.	36	196 549,35
Program specjalny pn. „Aktywny rozwój zawodowy” – 2020 r.	21	185 247,86
Program specjalny pn. „Nowa perspektywa” – 2020 r.	12	83 067,30.
Programy realizowane w ramach Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (źródło finansowania także Fundusz Pracy)		
Projekt pn. „Szansa na zatrudnienie” – 2018 r.	22	126 411,62
Program pn. „Czas na doświadczenie” – 2018 r.	33	168 360,15
Program pn. „Praca dla środowiska” – 2019 r.	27	147 123,82
Program pn. „Aktywna wieś” – 2019 r.	29	157 418,37

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

¹

wsparcie w ramach tzw. Tarczy antykryzysowej

Wsparcie przedsiębiorców po wystąpieniu pandemii

Zapobieganie negatywnym skutkom występowania pandemii było dla urzędów pracy jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi stanęły w 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizował wszystkie zadania zlecone urzędowi pracy, a zapisane w tzw. Tarczy antykryzysowej, czyli ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Należały do nich:

- dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15ztc);
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15ztd);
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15te);
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła

Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zze2);

- niskooprocentowane pożyczki z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd);
- niskooprocentowane pożyczki z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych (art. 15zzda);
- dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art.15zze4).

W 2020 r. na realizację usług związanych z tzw. Tarczą antykryzysową Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wydatkował kwotę: 145 617 632,14 zł. Dane szczegółowe na temat poniesionych wydatków na poszczególne formy wsparcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Wydatki na realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie usług związanych z tzw. Tarczą antykryzysową w 2020 r.

nazwa zadania	wysokość wydatkowanych środków (w zł)
dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zyc)	13 099 737,27 dla
dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb)	39 295 613,07
dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15zze)	2 563 683,09
dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zze2)	982 441,20
niskooprocentowane pożyczki z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd)	89 210 906,13
niskooprocentowane pożyczki z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych (art. 15zzda)	465 251,38 (art. 15zzda)
dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art.15zze4)	forma uruchomiona pod koniec 2020 r.; środki rozpoczęto wydatkować w 2021 r.

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców miasta, wspierania rozwoju przedsiębiorczości i promocji zatrudnienia podejmuje również Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy. Obejmują one szereg inicjatyw, m.in. organizację staży, robót

publicznych, prac społecznie użytecznych, stosowanie zrównoważonych zamówień publicznych przez jednostki organizacyjne miasta i Urzędu Miasta, a także realizację projektów, mających na celu łagodzenie skutków bezrobocia oraz profilaktykę tego zjawiska. W latach 2018-2020 m.in.:

- wspomagano działalność centrów integracji społecznej w mieście – samorządowego zakładu budżetowego Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie (346 osób w 2018 r., 250 w 2019 r., 103 w 2020 r.), Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej „Feniks” (330 osób w 2018 r., 240 w 2019 r., 252 w 2020 r.), Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” (16 osób w 2018 r., 65 w 2019 r., 48 w 2020 r.), w których osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy społecznej, miały szansę na usamodzielnienie poprzez uczestnictwo w warsztatach, m.in. kulinarno-gastronomicznym, administracyjno-biurowym, monitoringu i dozoru, ogrodniczym, porządkowym, krawieckim oraz remontowo-budowlanym;
- realizowano obowiązek stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, przez wydziały Urzędu Miasta i jednostki organizacyjne miasta; w ramach stosowania klauzul w latach 2018-2020 zatrudniono odpowiednio 59, 54 i 57 osób;
- realizowano projekt informacyjno-promocyjny „Młodzi-Kreatywni”, którego celem było rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz zwiększanie zainteresowania tematem przedsiębiorczości;
- realizowano projekt „Ciekawi świata. Ciekawi przyszłości”, którego celem było wprowadzanie uczniów szkół ponadpodstawowych w tematykę realiów rynku pracy, rozwijanie umiejętności społecznych, kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów.

Podsumowując analizę sytuacji na częstochowskim rynku pracy, należy podkreślić, że pandemia COVID19 w nagły i niespodziewany sposób odcisnęła na nim swoje piętno. Rozlewająca się w niekontrolowany sposób pandemia oraz kolejne jej fale w oczywisty sposób nie tylko osłabiły wiele dziedzin życia mieszkańców miasta, ale również rozregulowały rynek pracy. Co prawda nie przeszedł on dramatycznych zawirowań ani zapaści, ale jego obraz nieco się zmienił.

Rosnący poziom bezrobocia, niestabilna sytuacja wielu podmiotów gospodarczych ograniczająca tak planowany ich rozwój, jaki i plany rekrutacyjne dotyczące pozyskania nowych pracowników, każą z dużą ostrożnością formułować wnioski na przyszłość.

Z analizy danych statystycznych wynika, że w ostatnich latach, zmniejszyła się liczba zgłaszanych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Można się spodziewać, że najbliższe lata będą pod tym względem podobne. Dlatego do najistotniejszych zadań w kontekście lokalnego biznesu będzie należało wzmocnienie jego potencjału i ewentualne dobre przygotowanie kandydatów do pracy. W procesie zatrudniania niebagatelną rolę będą odgrywać kompetencje – kwalifikacje i umiejętności przyszłych pracowników.

Za niepojące zjawisko należy uznać fakt, że szeregi częstochowskich bezrobotnych w coraz większym stopniu zasilają osoby z wykształceniem wyższym. Potwierdzają to nie tylko statystyki Powiatowego Urzędu Pracy, ale również wnioski płynące z badań dotyczących prognozy zapotrzebowania na zawody i specjalności. Pokazują one, że częstochowski rynek pracy nastawiony jest na pracownika z wyuczonym zawodem, zatrudnianym w zakładach produkcyjnych, usługach czy handlu. W najbliższych latach trudno się spodziewać zasadniczych zmian w tym zakresie.

Aktywizacja lokalnego rynku pracy w najbliższych latach, być może z nowymi przygotowywanymi formami wsparcia, zależeć będzie również od wysokości przeznaczonych na ten cel środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, przewidzianych w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

7. EDUKACJA, WYCHOWANIE I OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.

W Częstochowie funkcjonuje 113 jednostek oświatowych, w tym Zespoły Poradni PsychologicznoPedagogicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa. W ramach nich funkcjonują szkoły i przedszkola jako odrębne jednostki oraz wchodzące w skład zespołów lub zespołów szkolno-przedszkolnych. Ponadto funkcjonuje Biuro Finansów Oświaty, które zajmuje się obsługą administracyjno-finansową 87 placówek.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące funkcjonujących w mieście placówek oświatowych z podziałem na typy szkół i z uwzględnieniem liczby uczniów w latach 2018-2020 (wykaz publicznych szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa znajduje się pod adresem <https://www.czestochowa.pl/placowki-oswiatowe>).

Tabela 25. Typy placówek oświatowych w mieście w latach 2018-2020

typ placówki	liczba placówek	liczba uczniów		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.
miejskie przedszkola	38	5 286	5 138	5 113
szkoły podstawowe	45	13 614	13 683	13 847
gimnazjum	1	48	0	0
licea ogólnokształcące	10	4 607	5 761	5 637
technika	11	4 935	6 090	5 877
zasadnicze szkoły zawodowe	8	310	0	0
branżowe szkoły I stopnia	8	636	1 265	1 250
branżowe szkoły II stopnia	0	0	0	81
szkoły specjalne	6	393	389	376
szkoły policealne	1	44	44	71

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

W związku z wprowadzeniem reformy oświatowej, z dniem 1 września 2017 r. dotychczasowe gimnazja zostały włączone do szkół podstawowych i funkcjonowały w nich jako oddziały gimnazjalne do czasu

wygaszenia, tj., do 31 sierpnia 2019 r. Jako samodzielne, funkcjonowało Gimnazjum nr 17. Z dniem 1 września 2017 r. sześciolletnie szkoły podstawowe zostały przekształcone w ośmioletnie szkoły podstawowe, zasadnicze szkoły zawodowe – w branżowe szkoły I stopnia, w których do czasu wygaszenia, tj. do 31 sierpnia 2019 r. funkcjonowały oddziały dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych, a trzyletnie licea ogólnokształcące – w licea ogólnokształcące czteroletnie, w których do czasu ich wygaszenia, tj. do 31 sierpnia 2022 r. funkcjonują oddziały dotychczasowego trzyletniego liceum.

Na terenie miasta funkcjonują również placówki oświatowe niepubliczne i publiczne prowadzone przez organy inne niż jednostka samorządu terytorialnego, dotowane przez Miasto Częstochowa. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Typy placówek oświatowych niepublicznych i publicznych prowadzonych przez organy inne niż jednostka samorządu terytorialnego, dotowane przez Miasto Częstochowa w latach 2018-2020

typ placówki	liczba placówek			liczba uczniów		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
szkoły podstawowe	11	11	11	1 865	1 805	1 524
szkoły podstawowe specjalne	6	6	6	789	287	321
przedszkola	31	31	32	1 758	1 829	1 808
przedszkola specjalne	2	2	2	42	47	70
Inne formy wychowania przedszkolnego	6	6	5	111	96	88
technika	4	3	4	57	860	1033
szkoły policealne	2	12	12	23	2161	2484
licea ogólnokształcące	3	13	13	608	1693	1601
licea ogólnokształcące specjalne	13	2	2	2 093	15	23
szkoły zawodowe specjalne	17	3	3	1 555	135	141
specjalne ośrodki wychowawcze	1	3	3	13	166	165
wczesne wspomaganie rozwoju realizowane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne w tym poradnie specjalistyczne	3	4	4	105	454	518
placówki wychowania pozaszkolnego	3	3	3	148	311	198
internat i bursy szkolne	4	1	1	512	29	20

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonuje również 5 uczelni wyższych. Należą do nich: Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza, Politechnika Częstochowska, Akademia Polonijna, Wyższa Szkoła Lingwistyczna i Wyższa Szkoła Zarządzania.

Infrastruktura jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa jest, w miarę posiadanych środków finansowych, sukcesywnie modernizowana i wzbogacana, w tym także w zakresie termomodernizacji budynków, budowy lub remontu boisk czy sal gimnastycznych. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat zasobów ww. placówek na koniec 2020 r.

Tabela 27. Zasoby placówek oświatowych w 2020 r., dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa

nazwa jednostki	liczba						nazwa jednostki	liczba					
	B ¹	Ś ²	ST ³	BO ⁶				B ¹	Ś ²	ST ³	PK ⁴	SG ⁵	BO ⁶
Szkoła Podstawowa nr 1	1	1	1	1	2	1	Szkoła Podstawowa nr 54 z Oddziałami Integracyjnymi	1	1	1	2	3	2
Szkoła Podstawowa nr 2	1	1	1	2	2	1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	1	1	1	1	2	1
Szkoła Podstawowa nr 7	1	1	1	1	3	0	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	1	1	1	1	1	0
Szkoła Podstawowa nr 8	1	1	1	1	4	1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa nr 9	1	1	1	2	1	1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa nr 11	1	1	1	2	2	1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa nr 12	1	1	1	1	2	1	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	1	1	1	1	1	1
nazwa jednostki	liczba						nazwa jednostki	liczba					
	B ¹	Ś ²	ST ³	PK ⁴	SG ⁵	BO ⁶		B ¹	Ś ²	ST ³	PK ⁴	SG ⁵	BO ⁶
Szkoła Podstawowa nr 13	1	1	1	2	2	1	I Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	1	1	0
Szkoła Podstawowa nr 14	1	1	1	1	1	1	II Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	1	2	1
Szkoła Podstawowa nr 15	1	1	1	2	1	1	IV Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	2	3	0
Szkoła Podstawowa nr 16	1	1	1	1	1	1	IX Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	2	4	0
Szkoła Podstawowa nr 17	1	1	1	1	1	1	Techniczne Zakłady Naukowe	1	0	0	11	3	1
Szkoła Podstawowa Nr 19	1	1	1	1	1	1	V Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	2	2	0
Szkoła Podstawowa nr 21	1	1	1	1	2	1	VI Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	1	1	0
Szkoła Podstawowa nr 22	1	1	1	1	2	1	VII Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	2	3	0
Szkoła Podstawowa nr 24	1	1	1	2	1	1	VIII Liceum Ogólnokształcące Samorządowe	1	0	0	1	3	2
Szkoła Podstawowa nr 25	1	1	1	1	1	1	Zespół Szkół Ekonomicznych	1	0	1	4	3	0
Szkoła Podstawowa nr 26	1	1	1	1	2	2	Zespół Szkół Gastronomicznych	1	0	0	2	1	0
Szkoła Podstawowa nr 27	1	1	1	1	1	1	Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	1	0	0	2	1	0
Szkoła Podstawowa nr 29	1	1	1	2	1	1	Zespół Szkół im. dr Władysława Biegańskiego	1	0	0	2	3	0
Szkoła Podstawowa nr 30	1	1	0	1	1	1	Zespół Szkół im. gen. W. Andersa	1	0	0	2	1	0

Szkoła Podstawowa nr 31	1	1	1	2	1	2	Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego	1	0	0	3	3	1
Szkoła Podstawowa nr 32	1	1	1	2	2	1	Zespół Szkół MechanicznoElektrycznych	1	0	0	2	3	0
Szkoła Podstawowa nr 33	1	1	1	2	2	1	Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. S. Reymonta	1	0	0	3	2	1
Szkoła Podstawowa nr 34	1	1	1	2	2	1	Zespół Szkół Samochodowych	1	0	0	3	2	1
Szkoła Podstawowa nr 35	1	1	1	3	1	0	Zespół Szkół Technicznych	1	0	0	3	2	1
Szkoła Podstawowa nr 36	1	1	1	1	3	1	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego	1	0	0	5	2	1
Szkoła Podstawowa nr 37	1	1	1	1	1	1	Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	1	0	0	2	3	1
Szkoła Podstawowa nr 38	1	1	1	1	2	2	Bursa Miejska	0	0	3	0	0	1
nazwa jednostki	liczba						nazwa jednostki	liczba					
	B ¹	Ś ²	ST ³	PK ⁴	SG ⁵	BO ⁶		B ¹	Ś ²	ST ³	PK ⁴	SG ⁵	BO ⁶
Szkoła Podstawowa nr 39	1	1	1	1	2	1	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	1	0	0	3	0	0
Szkoła Podstawowa nr 41	1	1	0	1	2	1	Samorządowy Ośrodek Doskonalenia	0	0	0	1	0	0
Szkoła Podstawowa nr 42	1	1	1	1	2	1	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Częstochowie	1	1	0	1	1	0
Szkoła Podstawowa nr 46	1	1	1	1	1	1	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 5 w Częstochowie	0	1	1	0	1	0
Szkoła Podstawowa nr 48	1	1	1	3	4	2	Zespół Szkół Specjalnych Nr 23 im. Janusza Korczaka	1	1	0	1	2	0
Szkoła Podstawowa nr 49	1	1	1	1	4	1	Zespół Szkół Specjalnych Nr 28	1	1	0	1	1	0

Szkoła							Zespół Szkół						
Podstawowa nr 50	1	1	1	1	1	2	Specjalnych nr 45	1	1	0	0	1	0
Szkoła							Zespół Poradni						
Podstawowa nr 52	1	1	1	1	1	2	PsychologicznoPedagogicznych	1	0	0	0	0	0
Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi	1	1	1	2	4	2	razem	72	50	48	125	133	61

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

¹ B – biblioteka, ² Ś – świetlica, ³ ST – stołówka, ⁴ PK – pracownia komputerowa, ⁵ SG – sala gimnastyczna, ⁶ BO – boiska

Formy pomocy udzielanej dzieciom i młodzieży, w tym zajęcia dla uczniów ze specjalistami

W jednostkach oświatowych (bez specjalnych), dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa, realizowane są różne formy zajęć dla dzieci i uczniów wymagających wsparcia z uwzględnieniem opinii psychologiczno-pedagogicznych oraz orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Są to zajęcia: terapeutyczne, socjoterapeutyczne, logopedyczne, rehabilitacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, rewalidacyjne, rewalidacyjnowychowawcze, a także wczesne wspomaganie rozwoju oraz zindywidualizowana ścieżka realizacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Zajęcia dla dzieci i uczniów wymagających wsparcia, realizowane w latach 2018-2020 w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa

rodzaj zajęć	liczba uczestr		
	2019 r.	2020 r.	
zajęcia terapeutyczne	292	305	342
wczesne wspomaganie rozwoju	9	8	10
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	590	813	822
rodzaj zajęć	liczba uczestników zajęć		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zajęcia logopedyczne	2 728	2 930	2 796
zajęcia rehabilitacyjne	104	106	106
zajęcia rewalidacyjne	591	611	644
zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	2	3	4
zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	24	45	67
zajęcia socjoterapeutyczne	2	3	2
zajęcie dydaktyczno-wyrównawcze	544	968	1 151
zindywidualizowana ścieżka	0	2	2

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

W latach 2018-2020 nastąpił wzrost liczby uczniów uczestniczących w zajęciach korekcyjnokompensacyjnych, rewalidacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne i w

zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych. Biorąc pod uwagę pandemię COVID-19 w 2020 r. i jej skutki należy prognozować, iż tendencja ta będzie się utrzymywać.

W związku z powyższym, jesienią 2020 r. powstał w mieście pomysł stworzenia programu dodatkowych zajęć „Edu-Akcja”, aby – zgodnie z zasadą wspomagania osób z różnymi potrzebami, zwłaszcza w „kryzysowym” czasie pandemii – wesprzeć najmłodszych w taki sposób, aby jak najbardziej ograniczyć negatywne konsekwencje zdalnej nauki, by w jak najmniejszym stopniu zaważyły na późniejszych etapach edukacji, nie spowodowały drastycznych różnic w opanowaniu podstawy programowej przez różne grupy dzieci. Stworzenie ww. programu dodatkowych zajęć było zatem także perspektywiczną, obliczoną na długi okres inwestycją w najmłodsze pokolenie mieszkańców Częstochowy, w ich zdolność przejścia z powodzeniem przez kolejne szczeble wykształcenia, aż po studia wyższe i wejście na rynek pracy. W październiku 2020 r. zainicjowano pilotażowo akcję, która była odpowiedzią na zdiagnozowane przez dyrektorów i nauczycieli potrzeby edukacyjne dzieci. Od października do grudnia 2020 r. skorzystało z niej ponad 1 tys. uczniów, a zajęcia odbywały się w 8 szkołach podstawowych. Akcja przyczyniła się do wzrostu postępów uczniów w nauce, w szczególności uczniów, którzy mieli problemy z opanowaniem materiału. Dzięki niej uczniowie byli także objęci w szerszym zakresie pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

W analizowanym okresie w jednostkach oświatowych zapewniona była również opieka dla dzieci w świetlicach szkolnych oraz realizowane były zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania dzieci i uczniów.

Od 2018 r., na podstawie porozumienia nr MEN/2017/DWKI/1909 z dnia 8 grudnia 2017 r., zawartego pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Gminą Miasto Częstochowa, w Zespole Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie realizowano zadania w ramach rządowego programu kompleksowego wsparcia dla rodzin pn. „Za życiem”. W jego ramach zatrudniono specjalistów z zakresu: terapii integracji sensorycznej, indywidualnych zajęć z pedagogiem specjalnym, indywidualnych zajęć z terapeutą pedagogicznym, indywidualnych zajęć z tyflopedagogiem, zajęć z psychologiem dla dziecka i jego rodziny, indywidualnych zajęć z logopedą, indywidualnych zajęć z neurologopedą, terapii behawioralnej, terapii Biofeedback, indywidualnych zajęć z fizjoterapeutą i hipoterapii. W trakcie trwania programu opieką zostało objętych: 82 dzieci w 2018 r., 140 dzieci w 2019 r., w tym 85 dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju, oraz 120 dzieci w 2020 r., w tym 91 dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju.

Warto dodać, że dla każdego dziecka powołuje się lub modyfikuje istniejący zespół wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz opracowuje program wsparcia. Rodzice i opiekunowie dziecka otrzymują wsparcie w ramach m.in. konsultacji indywidualnych, instruktażu, rozmów z psychologiem, skierowań na konsultacje medyczne lub do innych instytucji. Systematycznie modyfikuje się bazę instytucji świadczących pomoc i wsparcie oraz edukację dla dzieci z niepełnosprawnościami lub zagrożonych niepełnosprawnością.

Dla uczniów częstochowskich szkół przeznaczone są również cykliczne programy realizowane w okresie ferii letnich i zimowych pn. „Ferie w mieście” i „Lato w mieście”. Są one dofinansowywane z budżetu gminy, a ich celem jest zapewnienie uczniom możliwości bezpiecznego wypoczynku, zdobywania nowych doświadczeń i rozwijania zainteresowań. Zajęcia odbywają się w ramach półkolonii, tzw. „otwartych drzwi” oraz wycieczek (w związku ze stanem pandemicznym, a tym samym ograniczeniem funkcjonowania jednostek oświatowych, w 2020 r. nie organizowano zajęć w ramach programu „Lato w mieście”).

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat realizacji w latach 2018-2020 programów „Ferie w mieście” i „Lato w mieście”.

Tabela 29. Szkoły i uczniowie objęci programami „Ferie w mieście” i „Lato w mieście” w latach 2018-2020

rok	Ferie w mieście		Lato w mieście	
	liczba szkół	liczba uczestników	liczba szkół	liczba uczestników
2018	18	611	0	0
2019	18	2 000	13	1 000
2020	13	1 800	10	1 000

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w mieście Częstochowie są również realizowane zadania związane z dowożeniem oraz ze zwrotem kosztów przejazdu dzieci i uczniów z niepełnosprawnością z miejsca zamieszkania do przedszkola, szkoły lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, prawnych opiekunów oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą.

Działania profilaktyczne w placówkach oświatowych

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, szkoły i placówki realizują programy wychowawczo-profilaktyczne obejmujące treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. W ramach ww. programów podejmowane i realizowane są zadania w zakresie: rozpoznawania potrzeb i możliwości dzieci, kształtowania postaw patriotycznych i społecznych, wdrażania wartości moralnych i etycznych, zapobiegania agresji i przemocy, zapobiegania niepowodzeniom dydaktycznym, zapobiegania uzależnieniom od komputera, Internetu i innych mediów cyfrowych; alkoholu, nikotyny, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, promowania zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa.

Przepis art. 26 ustawy Prawo oświatowe nie dotyczy przedszkoli, niemniej jednostki te w aktywny i intensywny sposób podejmują i realizują programy profilaktyczne przede wszystkim w zakresie promocji

zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa, kształtowania wartości patriotycznych moralnych. Działania te mają odzwierciedlenie w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.

Działalność Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie jest publiczną placówką oświatową, której terenem działania jest miasto Częstochowa w swoich granicach administracyjnych. W skład Zespołu wchodzi 4 placówki:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 ul. Marysia 93b;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 ul. Ireny Kosmowskiej 5;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 ul. Mjra Waleriana Łukasińskiego 40; □ Centrum Informacji Zawodowej ul. Mjra Waleriana Łukasińskiego 40.

Z usług placówki korzystać mogą dzieci i młodzież przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania Zespołu oraz ich rodzice (prawni opiekunowie), a także nauczyciele i wychowawcy. Dzieciom nieuczęszczającym do przedszkola i szkoły, a także ich rodzicom Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych udziela pomocy, o ile ich miejsce zamieszkania leży w obrębie działania Zespołu.

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych udziela dzieciom (od momentu urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także świadczy rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom wsparcie psychologiczno-pedagogiczne związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat form pomocy udzielanej w latach 2018-2020 przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie.

Tabela 30. Pomoc udzielana przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie w latach 2018-2020

forma pomocy	liczba osób objętych pomocą		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży			
liczba dzieci przyjętych przez placówki wchodzące w skład zespołu	25 571	23 879	9 844
terapia psychologiczna, w tym psychoterapia	347	451	189
zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach	4 004	11 862	1 462
zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia zawodu	2 555	4 683	1 498
terapia logopedyczna	226	227	208
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (terapia pedagogiczna)	79	48	57
odroczenie obowiązku szkolnego	42	69	85
przyspieszenie obowiązku szkolnego	2	1	0
rodzaje wydanych orzeczeń dla uczniów			

niełyszących i słabosłyszących 37 25 22 niewidomych i słabowidzących 30 31 35 z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją 19 61 78 z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim 49 84 88 z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym 51 62 8 lub znacznym z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera 168 189 230 z niepełnosprawnościami sprzężonymi 103 130 127 zagrożonych niedostosowaniem społecznym 12 9 16 o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych 18 17 4 o potrzebie nauczania indywidualnego 317 322 317

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

Placówki oświatowe w mieście podejmują współpracę z licznymi instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny. W latach 2018-2020 należały do nich: Urząd Miasta Częstochowy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Centrum Diagnostyki i Terapii In Corpore, Sąd Rejonowy w Częstochowie/Kuratorzy Sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie, Towarzystwo Nasz Dom, Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej, Towarzystwo Patriotyczne KRESY, Straż Pożarna w Częstochowie, Fundacja Maxima Dzieciom, Biblioteka Publiczna im. dr Władysława Biegańskiego w Częstochowie, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Częstochowie, Miejska Komenda Policji w Częstochowie, Straż Miejska w Częstochowie, Centrum Informacji Zawodowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Fundacja „Niech się Dzieje”, Fundacja dla Rodziny, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę Fundacja Dr Clown, Stowarzyszenie IFMSA – Poland przy Akademii Medycznej w Bydgoszczy, Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Polski Czerwony Krzyż Oddział Regionalny w Częstochowie, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Częstochowie, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Regionalny Oddział w Częstochowie, Instytucje kultury (kino, w tym Kino studyjne OKF „Iluzja”, filharmonia, teatr, muzea), Stowarzyszenie Daj mi Czas, Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Autyzmem, Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Ruchowo, Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Caritas Archidiecezji w Częstochowie, Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, Fundacja Auchan, Klub Politechnik w Częstochowie, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Częstochowie, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie, Radio FIAT, Centrum Edukacji i Profilaktyki z Bielska-Białej EPSILON, Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Kuratorium Oświaty, Fundacja Forum Humanum, Centrum Profilaktyki Społecznej Społem PSS Jedność w Częstochowie, Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Częstochowie, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (m.in. w Kłobucku, Mykanowie, Kłomnicach),

Centrum Edukacyjno-Interwencyjne w Częstochowie, Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie „Dla

RODZINY”, Klub LKS GOL – START w Częstochowie, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie, Poradnictwo dietetyczne „Dieta dla Ciebie” Lidia Krawczyk, Związek Stowarzyszeń Sportowych „Sprawni Razem” w Warszawie, Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy, Szkół Polskich Oddział Częstochowa, Regionalny Ośrodek Kultury oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego w Częstochowie.

Opieka nad dziećmi do lat 3.

Na terenie miasta Częstochowy opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. realizują: jeden żłobek miejski z filią, sześć żłobków niepublicznych oraz jeden klub dziecięcy. W latach 2018-2020 systematycznie zwiększała się liczba dzieci objętych opieką (321 w 2018 r., 366 w 2019 r., 400 w 2020 r.).

W analizowanym okresie stale rosła również liczba osób zatrudnionych w placówkach zapewniających opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. (72 w 2018 r., 80 w 2019 r., 86 w 2020 r.).

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat funkcjonujących w mieście placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

Tabela 31. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 w mieście w latach 2018-2020

nazwa i adres placówki	liczba dzieci			liczba zatrudnionych		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
placówki publiczne						
Żłobek Miejski „Reksio”, Aleja Armii Krajowej 66a, Filia, ul. Sportowej 34a	204	204	220	50	51	50
placówki niepubliczne						
Żłobek 2 mama, ul. Lwowska 115	16	16	16	3	3	4
Żłobek „Tęcza”, ul. Ignacego Mościckiego 22	25	25	25	5	6	6
Żłobek „Bajkowy Mini Żłobek”, ul. Haliny Poświatowskiej 23	21	38	38	5	6	6
Żłobek „Bajka”, ul. Piastowska 189	X	43	43	X	7	8
Żłobek „Kredka”, ul. Biskupa Teodora Kubiny 70	X	X	18	X	X	4
Żłobek „Aniołkowo”, ul. Michała Faradaya 36	25	25	25	4	5	5
Żłobek „Bajkowy Żłobek”, ul. Tomasza Edisona 4	15	X	X	3	X	X
Klub dziecięcy Politechniki Częstochowskiej „Żaczek”, ul. Gen. Jana Henryka Dąbrowskiego 69	15	15	15	2	2	3

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

Dzięki realizacji w 2018 r. projektów „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci” i „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci 2”, a w 2020 r. projektu „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci 3”, w 2018 r. w Żłobku Miejskim „Reksio” zwiększono liczbę miejsc o 24, a w 2020 r. o kolejne 16.

Działalność Żłobka Miejskiego „Reksio” była finansowana z budżetu miasta w wysokości 2 461 983,81 zł w 2018 r., 2 861 506,54 zł w 2019 r. i 2 642 785,75 zł w 2020 r.

W 2020 r. w Żłobku Miejskim „Reksio” przy Alei Armii Krajowej 66a przeprowadzony był generalny remont, co spowodowało, że opiekę nad dziećmi sprawowała jego filia przy ul. Sportowej 34a. Zgodnie z decyzją stacji sanitarno-epidemiologicznej na czas remontu placówka zapewniała opiekę dla 158 dzieci od 20. tygodnia życia do 3 lat. Żłobek Miejski przy Alei Armii Krajowej 66a wznowił swoją działalność od grudnia 2020 r. Po remoncie Żłobek Miejski „Reksio” przy Alei Armii Krajowej zapewnia opiekę dla 111 dzieci, a filia przy ul. Sportowej 34a dla 109 dzieci. Poniższa tabela zawiera informacje na temat remontów i inwestycji przeprowadzonych ostatnich latach w Żłobku Miejskim „Reksio”.

Tabela 32. Remonty i inwestycje w Żłobku Miejskim „Reksio” w Częstochowie w latach 2016-2021

zakres i efekty remontu/inwestycji	okres realizacji
prace remontowo-adaptacyjne pomieszczeń w żłobku przy Alei Armii Krajowej 66a w ramach projektu „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci 1” – utworzono dodatkowo 10 miejsc dla dzieci	2016-2018
remont i przystosowanie placu zabaw przy żłobku oraz zakup bezpiecznej nawierzchni	
prace remontowo-adaptacyjne pomieszczeń w filii żłobka przy ul. Sportowej 34a w ramach projektu „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci 2” – utworzono dodatkowo 15 miejsc dla dzieci	2017-2018
prace remontowo-adaptacyjne pomieszczeń w żłobku przy Alei Armii Krajowej 66a w ramach projektu „Aktywni rodzice – szczęśliwe dzieci 3” – utworzono dodatkowo 13 miejsc dla dzieci	2019-2021
generalny remont budynku żłobka przy Alei Armii Krajowej 66a – wykonanie robót związanych z przebudową żłobka i przystosowaniem budynku do przepisów przeciwpożarowych	2019-2020 – utworzono dodatkowo 3 miejsca dla dzieci

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

W 2019 r. żłobek niepubliczny, tj. „Bajkowy Żłobek” przy ul. Tomasza Edisona 4 został zlikwidowany. W analizowanym roku powstał jeden żłobek niepubliczny, tj. Żłobek „Bajka” dla 43 dzieci, a w 2020 r. uruchomiony został kolejny żłobek niepubliczny „Kredka” dla 18 dzieci.

W analizowanym okresie, zgodnie z uchwałą Rady Miasta Częstochowy, placówki niepubliczne korzystały z dotacji celowej na każde dziecko. Dotacja celowa w żłobku niepublicznym na jedno dziecko wyniosła miesięcznie 210 zł, a w klubie dziecięcym 105 zł. Ogółem z budżetu gminy na działalność niepublicznych placówek przekazano 184 362,08 zł w 2018 r., 228 625,69 zł w 2019 r. i 167 708,74 zł w 2020 r.

W latach 2019-2020 dodatkowo funkcjonowało odpowiednio 4 i 10 opiekunów dziecięcych, którzy zapewniali odpowiednio 20 i 46 miejsc dla dzieci w wieku do lat 3.

8. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Sfera kultury postrzegana jest jako jeden z podstawowych czynników rozwoju społecznego. W mieście

Częstochowie zadania własne gminy z zakresu kultury oraz jej upowszechniania realizują Referat Kultury w Wydziale Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy, samorządowe instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe.

W latach 2018-2020 najważniejszymi działaniami podejmowanymi w tym zakresie w mieście były: prowadzenie samorządowych instytucji kultury, promocja rodzimych środowisk twórczych, organizacyjne i finansowe wspieranie inicjatyw obywatelskich, dofinansowanie amatorskiego ruchu artystycznego, wspieranie inicjatyw z zakresu edukacji kulturalnej (działania realizowane przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe), opieka nad miejscami pamięci narodowej, organizacja uroczystości państwowych i miejskich, działania na rzecz estetyki miasta.

Prowadzony przez miasto mecenat przyczynia się do zapewnienia funkcjonowania instytucji kultury, sprzyja również realizacji innych, równie ważnych, celów: pozwala na monitorowanie bieżącej kondycji kultury, inspiruje twórcze działania, sprzyja rozwojowi środowisk artystycznych, a także – co istotne – stwarza dla różnych grup społecznych (także tych zagrożonych wykluczeniem) szansę aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, pełniąc jednocześnie w lokalnej społeczności funkcję integracyjną. W tym aspekcie duże znaczenie ma konsekwentne konstruowanie oferty kulturalnej z uwzględnieniem różnych oczekiwań, przy równoczesnej dbałości o zachowanie odpowiedniej jakości realizowanych przedsięwzięć – działalność kulturalna winna bowiem nie tylko zaspokajać potrzeby odbiorców, ale również kształtować ich gust i zainteresowania.

W latach 2018-2020 sprawowany przez miasto mecenat przyjmował różne formy, były to m.in.: Stypendia Artystyczne Prezydenta Miasta Częstochowy, Nagrody Miasta Częstochowy w Dziedzinie Kultury, Nagroda Teatralna Prezydenta Miasta Częstochowy.

Podobnie jak w latach wcześniejszych, wiodącą rolę w kształtowaniu życia artystycznego i kulturalnego miasta pełniły samorządowe instytucje kultury, dla których organizatorem jest Gmina Miasto Częstochowa:

- Teatr im. Adama Mickiewicza;
- Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana;
- Muzeum Częstochowskie zarządzające w latach 2018-2020 dziesięcioma obiektami (Ratusz, Kamienica Mieszczańska – Muzeum Żydów Częstochowian, Pawilon Wystawowy, Zagroda Włociańska, Pawilon Etnograficzny, Muzeum Górnictwa Rud Żelaza, Rezerwat Archeologiczny, Galeria Dobrej Sztuki, Dom Poezji – Muzeum Haliny Poświatowskiej, Multicentrum „Zodiak”);
- Miejska Galeria Sztuki z działającym w jej strukturach Kinem OKF „Iluzja”;
- Biblioteka Publiczna im. dr Władysława Biegańskiego (Biblioteka Główna z Wypożyczalnią Główną, Czytelnią Główną, Oddziałem dla Dzieci i Młodzieży oraz działami wewnętrznymi, a także 22 osiedlowe placówki filialne, w tym Muzoteka); Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”; Miejski Dom Kultury.

Znaczący wpływ na kształt częstochowskiego życia kulturalnego miał także Regionalny Ośrodek Kultury – instytucja kultury Samorządu Województwa Śląskiego.

Do wzbogacenia miejskiej oferty kulturalnej przyczyniły się również częstochowskie szkoły artystyczne (Zespół Szkół Plastycznych im. J. Malczewskiego i Zespół Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego) oraz Wydziały Artystyczne Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza. O kształcie i jakości kultury w Częstochowie współdecydowali także artyści i twórcy indywidualni, promujący miasto i wzbogacający jego potencjał. Częstym zjawiskiem było włączanie się w działania kulturalne pubów, kawiarni, prywatnych klubów muzycznych, prywatnych galerii itp.

W latach 2018-2019 realizowane były projekty, których celem było wyjście z działaniami artystycznymi w przestrzeń publiczną miasta. Wśród nich należy wymienić: Festiwal Frytka OFF-jazd, Festiwal Retro Częstochowa, Festiwal Hip Hop Elements, Częstochowską Noc Kulturalną, cykl imprez organizowanych w ramach interdyscyplinarnego projektu „Aleje – tu się dzieje!” (w 2020 r. – z uwagi na pandemię COVID-19 – nie organizowano imprez plenerowych, nie był również realizowany projekt „Alejowy”), a także Dzień Samorządu Terytorialnego, Dni Częstochowy, Noc Sylwestrowa czy Senioralia. W przypadku ww. przedsięwzięć istotne znaczenie ma fakt szerokiej do nich dostępności. Ponieważ jest ważne, aby w przypadku oferty kulturalnej ceny biletów nie stanowiły bariery dla określonych grup społecznych, na podkreślenie zasługuje dbałość miasta o organizację niebiletowanych imprez, adresowanych do wszystkich odbiorców. W tym kontekście istotne są także przedsięwzięcia realizowane przez częstochowskie instytucje kultury – cykle wprowadzone wcześniej i kontynuowane w latach 2018-2020 oraz nowe propozycje. Są to projekty adresowane do różnych grup wiekowych i społecznych: dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnością czy podopiecznych placówek oświatowo-wychowawczych. W przypadku dużej liczby propozycji obowiązywał wstęp wolny lub ulgowe ceny biletów.

W analizowanym okresie zauważalna była duża aktywność organizacji pozarządowych podejmujących różnorodne działania w sferze kultury i jej upowszechniania. Duża liczba projektów realizowana była przez podmioty pozarządowe z wykorzystaniem środków z budżetu miasta (dotacje uzyskane w drodze otwartych konkursów ofert oraz w formie tzw. małych grantów).

Do najważniejszych przedsięwzięć kulturalnych realizowanych przez miejskie instytucje kultury w latach 2018-2020 należały m.in.:

- Biblioteka Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego – Deklinacja książki, Czytaj i działaj!, Festiwal Bajki (projekty promujące czytelnictwo w ramach programu „Partnerstwo dla książki”), „Aleje – tu się dzieje!”, „#NieZostawiamCzytelnika” (akcja w czasie pandemii COVID-19), Domowa Biblioteka, „W sierpniu czytamy książki o Powstaniu Warszawskim”, Dyskusyjny Klub Książki, Salony Poezji, wykłady z cyklu „Uniwersytet w Bibliotece”, zajęcia edukacyjne, literackie, plastyczne, teatralne, muzyczne, integracyjne;

- Teatr im. Adama Mickiewicza – wydarzenia artystyczne, w tym spektakle i koncerty własne i impresaryjne, Salony Poezji, „Szkoła Teatru”, lekcje i warsztaty teatralne, wykłady, prelekcje i spotkania z aktorami, spacery teatralne, Dzień Teatru Publicznego, Dzień Otwarty z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru, „Niedzielny Teatr Rodzinny, Przegląd Zespołów Teatralnych Szkół Średnich, „Środy studenckie w teatrze”, akcja promocyjna :Bilet 60+”;
- Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana – 12. Festiwal Wiolinistyczny im. Bronisława Hubermana, 6. Konkurs wokalny im. Jana, Edwarda, Józefiny Reszków, Obchody Roku Stanisława Moniuszki, Współpraca Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej z artystami z Portugalii, Koncert Jubileuszowy z okazji 75-lecia Filharmonii Częstochowskiej;
- Miejska Galeria Sztuki – wystawy artystów (Szaybo, Pągowski, Sobocki, Lebenstein, Lustyk, Bednarski), 10. Triennale Sztuki Sacrum „Świętość natury”, 8. Międzynarodowy Salon Martwa Natura w fotografii 2018, „Sztuka dla każdego” (pokazy prezentacje, warsztaty artystyczne wydarzenie plenerowe), warsztaty plastyczno-edukacyjne dla dziadków i wnuków „Zróbmy to razem”, Polska Szkoła Plakatu. Plakaty filmowe i teatralne ze zbiorów Muzeum Śląskiego w Katowicach i Muzeum Kinematografii w Łodzi, Scriptorium, cykl warsztatów kaligrafii dla młodzieży i osób dorosłych, Transfiguracje. Naturakultura. Kim jestem, jak jestem w czasach zarazy?;
- Kino OKF „Iluzja” – Złota Piątka OKF Iluzja, Festiwal Wiosna Filmów, Weekend z Millenium Docs Against Gravity, Festiwal Filmowy Kino Dzieci, EFF Festiwal Integracja Ty i Ja, Milos Forman – retrospektywa twórczości reżysera, 5. Festiwal Filmów Dokumentalnych im. Braci Krzemińskich „Moja mała ojczyzna”, Niepodległa 2018, Częstochowa w kadrze, Met Opera Live in HD, Wielka sztuka na ekranie, National Theatre Live, Retransmisje koncertów Andre Rieu, Cykl 30 filmów na 30-lecie kina, Obchody Europejskiego Dnia Kina Artystycznego, Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej;
- Muzeum Częstochowskie – Konkurs Sztuki Ludowej „Ażurowe piękno. W świetle koronki i wycinanki”, „Podróże wycinanek”, wystawy czasowe („Husaria – broń wschodnia”, „Inne Światy – Salvador Dali versus Tomasz Sętowski”, „Częstochowski obszar rudonośny”, „KinoPasje Częstochowy”, portretprovincji.pl. Fotografie. Jacenty Dędek, 7. Dywizja Piechoty. Zapomniani Bohaterowie 1939, RAKÓW. Z dziejów częstochowskiej dzielnicy, Szopki krakowskie, Wiwisekcja balansu – rzeźby Jerzego Kędziory, 1000-lecie. Z dziejów częstochowskiej dzielnicy), Noc Muzeów, Industriada – Święto Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego, zajęcia edukacyjne (lekcje muzealne, warsztaty, wykłady, prelekcje i spotkania, spacer i wycieczki), Ferie w mieście, Lato w Muzeum, Częstochowskie Dni Rodziny, cykl wykładów „Wokół kolekcji”, wirtualne spotkania w ramach cyklu „Czas na miasto, czas na Muzeum...”, wydawanie publikacji („Rocznik Muzeum Częstochowskiego”, Encyklopedia Częstochowy);

□ Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater” – Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, Noc Kulturalna, JAZZtochowa, Międzynarodowe Biennale Miniatury, Międzynarodowy Konkurs Fotografii

Ulicznej Moment Street Photo Awards, przedsięwzięcia z zakresu edukacji i animacji kulturalnej; □ Miejski Dom Kultury – zajęcia edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, basen, imprezy, wydarzenia (m.in. koncerty), wystawy, sesje nagraniowe, udział w konkursach, festiwalach, zawodach.

Na terenie miasta Częstochowy działa około 200 podmiotów sportowych i rekreacyjnych, w tym z 65 uczniowskich klubów sportowych, 117 stowarzyszeń zajmujących się działalnością sportową, 3 kluby sportowe działające w formie spółek akcyjnych, 6 ognisk towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, 13 okręgowych związków sportowych oraz kilka innych organizacji funkcjonujących w obszarze kultury fizycznej.

W latach 2018-2020 za główne priorytety w zakresie kultury fizycznej i turystyki przyjęto upowszechnianie kultury fizycznej poprzez: szkolenie sportowe dla dzieci i młodzieży, współorganizację imprez międzynarodowych i ogólnopolskich, aktywizację do uprawiania sportu osób z niepełnosprawnością, propagowanie różnych dyscyplin sportu, rozwój sportu szkolnego i realizację systemu szkolenia w wybranych dyscyplinach sportu, propagowanie krajoznawstwa oraz aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.

Zadania publiczne miasta z zakresu upowszechniania kultury fizycznej realizowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi na podstawie otwartych konkursów ofert. W latach 2018-2020 zawarto odpowiednio 183, 183 i 117 umów dotacji na kwotę 6 188 185,64 zł w 2018 r., 6 956 030 zł w 2019 r. i 5 477 300 zł w 2020 r. W ich ramach realizowano następujące zadania: szkolenie sportowe dzieci i młodzieży, szkolenie sportowe dla osób z niepełnosprawnością, organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych z udziałem osób z niepełnosprawnością, organizacja imprez sportowych rangi międzynarodowej i ogólnopolskiej, upowszechnianie rekreacji ruchowej i sportu oraz zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne, współzawodnictwo sportowe szkół i działalność Dzielnicowych Ośrodków Sportu Szkolnego, upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa, organizacja wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży, różne przedsięwzięcia sportowe i rekreacyjne – małe granty oraz organizacja i udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa.

Kolejnym zadaniem realizowanym w zakresie kultury fizycznej jest promocja miasta poprzez sport. Na ten cel wydatkowano z budżetu miasta kwotę 6 465 696,99 zł w 2018 r., 5 599 997 zł, w 2019 r. i 2 329 985 zł w 2020 r. Zadanie zlecano Klubowi Sportowemu „AZS Częstochowa” Sportowa Spółka Akcyjna (tylko w 2018 r.), Częstochowskiemu Klubowi Motocyklowemu „Włókniarz” Spółka Akcyjna, Klubowi Uczelnianemu AZS UJD oraz wspierano organizacje i instytucje, które na terenie miasta organizowały imprezy sportowe o charakterze międzynarodowym.

W latach 2018-2020 realizację zadań z zakresu współzawodnictwa sportowego szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz system szkolenia w wybranych dyscyplinach sportu w

Dzielnicowych Ośrodkach Sportu Szkolnego powierzano w wyniku konkursu ofert Miejskiemu Zarządowi Szkolnego Związku Sportowego. W organizowanych przez niego Igrzyskach Miejskich we współzawodnictwie sportowym dziewcząt i chłopców, w każdym roku szkolnym brało udział ponad 40 szkół podstawowych i ponad 20 szkół ponadpodstawowych. Rozgrywki szkolne prowadzone były w takich dyscyplinach sportowych, jak: siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, lekka atletyka, tenis stołowy, pływanie, gry i zabawy dla klas I-IV, łyżwiarstwo, szachy, dwubój, rugby, ringo, liga rowerowa, badminton. We współzawodnictwie sportowym szkół uczestniczyło w każdym roku szkolnym ok 10 000-12 000 uczniów.

W roku szkolnym 2017/2018 realizowano system szkolenia w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców, koszykówce dziewcząt i chłopców oraz piłce ręcznej dziewcząt, który prowadzono w 8 następujących ośrodkach (szkołach): Szkoła Podstawowa nr 1 (od września 2018 r. w Szkole Podstawowej nr 29) i Techniczne Zakłady Naukowe – koszykówka chłopców, Szkoła Podstawowa nr 40 – koszykówka dziewcząt, Szkoły Podstawowe nr 34 i 50 – piłka siatkowa dziewcząt, Szkoły Podstawowe nr 2 i 39 – piłka siatkowa chłopców i Szkoła Podstawowa nr 14 – piłka ręczna dziewcząt. Szkoleniem w tych dyscyplinach sportu objętych zostało 150 uczniów.

W roku szkolnym 2018/2019 system szkolenia realizowany był w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców, koszykówce dziewcząt i chłopców oraz piłce ręcznej dziewcząt. Powyższy system szkolenia prowadzono w 8 następujących ośrodkach (szkołach): Szkoła Podstawowa nr 29 i Techniczne Zakłady Naukowe – koszykówka chłopców, Szkoła Podstawowa nr 40 – koszykówka dziewcząt, Szkoły Podstawowe nr 34 i 50 – piłka siatkowa dziewcząt, Szkoły Podstawowe nr 2 i 39 – piłka siatkowa chłopców i Szkoła Podstawowa nr 14 – piłka ręczna dziewcząt. Szkoleniem w tych dyscyplinach sportu objętych zostało 150 uczniów.

W roku szkolnym 2019/2020 kontynuowano realizację systemu szkolenia w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców oraz koszykówce chłopców. Powyższy system szkolenia prowadzono w 3 następujących ośrodkach (szkołach): Techniczne Zakłady Naukowe – koszykówka chłopców, Szkoła Podstawowa nr 34 – piłka siatkowa dziewcząt, Szkoła Podstawowa nr 2 – piłka siatkowa chłopców. Szkoleniem w tych dyscyplinach sportu objętych zostało ok. 100 uczniów.

Na podstawie otwartych konkursów ofert zlecano organizacjom pozarządowym następujące zadania: upowszechnianie turystyki kwalifikowanej (pieszej nizinnej i górskiej, rowerowej, kajakowej, marszów na orientację) i krajoznawstwa wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, oraz wypoczynek zimowy i letni dla dzieci oraz młodzieży. Prowadzono koordynację organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Propozycje zajęć ogólnodostępnych w ramach akcji wypoczynku dotyczyły głównie imprez sportowo-rekreacyjnych, jednodniowych wycieczek z programem krajoznawczym oraz zajęć świetlicowych realizowanych przez szkoły i różne placówki oświatowo-wychowawcze.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie administruje następującymi obiektami sportoworekreacyjnymi: Camping „Oleńka”, ul. Oleńki 22/30, Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43, Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Gen. Jana Henryka Dąbrowskiego 58/64, Miejski Stadion Piłkarski, ul. Loretańska 20, Miejski Stadion Piłkarski „Raków”, ul. Bronisława Limanowskiego 83, Miejski Stadion „zielonaenergia.com Arena Częstochowa”, ul. Olsztyńska 123/127, Miejskie Korty Tenisowe, ul. 3 Maja 1, Park Wodny

Częstochowa, ul. Dekabrystów 47, Park Wypoczynkowy „Lisinieć”, ul. O. Augustyna Kordeckiego 99, Pływalnia

Kryta, Aleja Niepodległości 20/22, Pływalnia Kryta „Sienkiewicz Częstochowa”, Aleja Najświętszej Maryi Panny

56, Pływalnia Letnia, ul. Dekabrystów 45, Pływalnia Letnia, ul. Jana III Sobieskiego 5, Sala Sportowa „Częstochowianka”, ul. Tadeusza Rejtana 7c oraz Sztuczne Lodowisko, ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 6/8.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują następujące obiekty sportowo-rekreacyjne: Stadion piłkarski Klubu Ogólnosportowego Victoria 1922, Stadion piłkarski Ludowego Klubu Sportowego Płomień, Boisko piłkarskie Ludowego Klubu Sportowego Płomień, Stadion piłkarski Klubu Sportowego Stradom, Boisko piłkarskie Stowarzyszenia Sportowa Częstochowa, Boisko piłkarskie Klubu Sportowego Orzeł Kiedrzyn, Pływalnia kryta Miejskiego Domu Kultury, Hala Sportowa Częstochowa, Akademickie Centrum Sportowe (wielofunkcyjna hala sportowa i sala do tenisa stołowego), Hala sportowa Studium WFiS Politechniki Częstochowskiej, Strzelnica sportowa Częstochowskiego Stowarzyszenia Strzeleckiego CSS, Tory speedrowerowe w Dzielnicach Północ i Wrzosowiak, Tor mini żużlowy, Ośrodek sportów konnych KR-S TKKF Pegaz, Klub Taurus Fitness&Spa, Centrum Rekreacyjno-Sportowe SCOUT, Stacja Grawitacja, FORMA Fitness

Klub Południe, FORMA Fitness Klub Północ, Calypso Fitness i Siłownia Częstochowa Bór, Calypso Fitness i Siłownia Częstochowa Galeria Jurajska, Planet Fitness Club s.c., Korty tenisowe, ul. Krakowska 80, Korty tenisowe przy SP nr 1, SP nr 40 i SP nr 41, Korty tenisowe Aspro, Skate park przy SP nr 53, Skate park Promenada Niemena, Skate park Park Wypoczynkowy „Lisinieć”, Przyszkolne hale sportowe (IX LO im. Cypriana Kamila Norwida, Zespół Szkół im. dr. Władysława Biegańskiego, VII LO im. Mikołaja Kopernika, IV LO im.

Henryka Sienkiewicza z krytą bieżnią lekkoatletyczną, SP nr 7, SP nr 53, SP nr 21), Przyszkolne pływalnie kryte

(SP nr 2, SP nr 48, II LO im. Romualda Traugutta), Moje Boisko Orlik (SP nr 52, SP nr 53, Techniczne Zakłady Naukowe), Młodzieżowy Ośrodek Sportu przy SP nr 50.

Na dofinansowanie zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej w 2018 r. zawarto 4 umowy z 4 podmiotami na łączną kwotę 93 380 zł, w 2019 r. – 4 umowy z 4 podmiotami na łączną kwotę 99 698,94 zł, a w 2020 r. – 1 umowę z 1 podmiotem na łączną kwotę 12 500 zł. Na podstawie art. 19b Ustawy o działalności

pożytku publicznego i o wolontariacie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, zrealizowano następujące przedsięwzięcia: w 2018 r. – City Cross Częstochowa, edycja 6 (Klub Sportowy City Cross), Częstochowa StreetBall CUP vol. 6 (Stowarzyszenie Sportowa Częstochowa), III Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Klubu Sportowego SPIN, XI Puchar Orientu (Klub Sportowy Orient), w których udział wzięło 1 191 sportowców, w 2018 r. – 7 Bieg City Cross Częstochowa (Klub Sportowy City Cross), Częstochowa StreetBall CUP vol. 7 (Stowarzyszenie Sportowa Częstochowa), IV Turniej Tenisa Stołowego o Puchar K.S. SPIN Częstochowa, XII Gwiazdkowy Puchar Orientu (Klub Sportowy Orient), w których udział wzięło 1 537 sportowców, w 2020 r. – we współpracy z Klubem Sportowym SPIN, przedsięwzięcie pn. V Turniej Tenisa Stołowego o Puchar K.S. SPIN Częstochowa, w którym udział wzięło 66 sportowców.

W latach 2018-2020 miasto wspierało również organizację międzynarodowych i ogólnopolskich imprez sportowo-rekreacyjnych. W tym celu w 2018 r. zawarto 40 umów z organizacjami z terenu miasta Częstochowy, w 2019 r. 41 umów, a w 2020 r. 32 umowy. Najważniejsze imprezy realizowane cyklicznie w analizowanym okresie to: Bieg Częstochowski, Memoriał im. Artura Szymy i Artura Ociepy – zawody z cyklu Pucharu Polski w LA, Złota Mila Częstochowy – Międzynarodowy Bieg Masowy, Wyścig Kolarski Grand Prix Częstochowy o Puchar Prezydenta Miasta, Ogólnopolski Turniej Piłki Siatkowej Kobiet o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy, Memoriał im. Przemysława Kożucha – halowy turniej piłki nożnej, SKRA CUP – turniej piłki nożnej, Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Wincentego Szyńskiego i Mariana Chudego, Ogólnopolski Turniej Otwarcia Sezonu Koszykówki w kategorii Senior, Puchar Śląska w Siatkówce Piłkowej Kobiet i Mężczyzn, Międzynarodowy Turniej Siermięczy w szpadzie dzieci KMICIC CUP. W imprezach współorganizowanych przez miasto brało udział od 8 000 do 10 000 sportowców (za wyjątkiem 2020 r., kiedy panowała pandemia COVID19).

Miasto Częstochowa posiada liczne zabytki i atrakcje turystyczne. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: układ urbanistyczny miasta, zespół klasztorny na Jasnej Górze, archikatedra pw. św. Rodziny, kościół św. Zygmunta, Ratusz, kościół św. Barbary i Andrzeja apostoła, plebania kościoła św. Barbary i Andrzeja apostoła – dawny klasztor, kaplica św. Barbary, kościół św. Jakuba, kościół pw. Najświętszego Imienia Maryi, plebania archikatedry pw. św. Rodziny, kościół św. Rocha i Sebastiana, kościół pw. Pana Jezusa Konającego, plebania kościoła św. Zygmunta – dawny klasztor, kaplica św. Marii Magdaleny, kościół ewangelicko-augsburski Wniebowstąpienia Pańskiego, zespół cmentarzy Kule, cmentarz wyznania mojżeszowego – Kirkut, zespół cmentarzy św. Rocha, kamienica – Dom Frankego, Dom Duchowieństwa Prawosławnego tzw. „Popówka” – obecnie muzeum, budynek Kurii Biskupiej budynek Gminy Żydowskiej tzw. „łaźnie żydowskie” – Mykwa.

Warte odwiedzenia są również obiekty Muzeum Częstochowskiego (wspomniany Ratusz, Kamienica Mieszkańska – Muzeum Żydów Częstochowian, Pawilon Wystawowy, Zagroda Włociańska, Pawilon

Etnograficzny, Muzeum Górnicztwa Rud Żelaza, Rezerwat Archeologiczny, Galeria Dobrej Sztuki, Dom Poezji – Muzeum Haliny Poświatowskiej, Multicentrum „Zodiak”), a także Muzea Jasnej Góry (Skarbiec, Muzeum Sześćsetlecia, Arsenał, Bastion św. Rocha), Muzeum Historii Kolei, Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II, Muzeum Produkcji Zapalek, Muzeum Wyobraźni Tomasza Sętowskiego i Muzeum Archidiecezji Częstochowskiej. Miłośnicy dekoracyjnego malarstwa ściennego znajdą z kolei w różnych częściach miasta kilkanaście murali (Wieża Babel, Gravity, Langusta, xO =:O ;>, Oko Cyklopa, Świtezianka, Nieskończoność, Częstochowa, Strażnik Czasu, Barako Sztuka, Miasto, Our Rust).

Przez miasto przebiegają następujące szlaki turystyczne: piesze (Szlak Jury Wieluńskiej, Szlak Orlich Gniazd, Szlak Walk 7 Dywizji Piechoty, wrzesień 1939, Olsztyński, Częstochowska Droga św. Jakuba: Błachownia – Góra św. Anny, Jasnogórska Droga św. Jakuba: Konopiska – Piekary Śląskie, droga św. Jakuba; z Warszawy), rowerowe (Jurajski Szlak Rowerowy Orlich Gniazd, Jurajski Szlak Rowerowy Zygmunta Krasieńskiego, Jurajski Szlak Rowerowy Olsztyński, Jurajski Szlak Rowerowy Dębówcówka, Szlak Jaskini Szmaragdowej, czarny do Julianki, Szlak Przełomu Warty), kajakowy (szlak w obszarze Mirowskiego Przełomu Warty) i samochodowe (Szlak Architektury Drewnianej – Pętla Częstochowska, Szlak Zabytków Techniki województwa śląskiego, Śląskie Smaki).

Na terenie miasta występują także formy ochrony przyrody: Natura 2000 Przełom Warty koło Mstowa PLH240026, Natura 2000 Walaszczyki w Częstochowie PLH240028, Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015, Park Krajobrazowy Orlich Gniazd oraz 19 pomników przyrody. Wypoczynkowi służą również:

Mirowski Przełom Warty, Promenada Niemena, Las Aniołowski, parki (Park Wypoczynkowy „Lisinec”, Park im.

Stanisława Staszica, Park 3 Maja, Park im. Gabriela Narutowicza, Park Piastów (Motte), Park Hantkego, Park Tysiąclecia, Park przy ul. Gen. Augusta Fieldorfa-Nila, Park osiedlowy w Parkitce) oraz skwery (skwer wokół kościoła św. Jakuba, Skwer Solidarności, Skwer Sokołów, Skwer Sybiraków, skwer przy ul. Juliana Tuwima).

9. ZDROWIE

Jednym z ważnych warunków dla realizacji zadowalającego poziomu jakości życia jest dostęp i jakość usług zdrowotnych. Zdrowie jako stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego daje możliwość określania i realizowania dążeń, zaspokajania potrzeb, a także zmiany środowiska bądź radzenia sobie z nim. Dlatego zdrowie jest postrzegane jako zasób życiowy, a nie cel życia. Jest to pojęcie obejmujące zasoby osobiste i społeczne oraz możliwości fizyczne. Rozpoznając kwestię zdrowia, rozróżnia się jej trzy dziedziny:

- profilaktykę jako zapobieganie chorobom poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka i warunków jego życia rzutujących na jego zdrowie,

- lecznictwo skierowane na człowieka chorego, na rozpoznanie i leczenie,
- rehabilitację będącą przywracaniem do zdrowia, sprawności osób z niepełnosprawnością lub niedomagających fizycznie, psychicznie lub społecznie.

Zwiększająca się populacja osób starszych w Częstochowie jest odbiciem tendencji krajowej i europejskiej – starzejącego się społeczeństwa. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wpływa na zapotrzebowanie na określone świadczenia zdrowotne i pielęgnacyjne. W grupie osób starszych wzrasta zachorowalność na choroby wieńcowe, nowotworowe, reumatyczne i okulistyczne.

Świadczenia zdrowotne na terenie miasta Częstochowy udziela 256 podmiotów leczniczych zarejestrowanych w rejestrze wojewody śląskiego i 2 099 praktyk zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Lekarskiej w Częstochowie, 101 praktyk zawodowych pielęgniarek i położnych zarejestrowanych w rejestrze Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie oraz 79 praktyk zawodowych fizjoterapeutów zarejestrowanych w Krajowej Izbie Fizjoterapeutów.

Świadczenia zdrowotne w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia realizowane są przez 165 podmioty, w tym z zakresu: lecznictwa szpitalnego – 6 podmiotów, podstawowej opieki zdrowotnej – 43 podmioty, ambulatoryjnej opieki zdrowotnej – 54 podmioty, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – 13 podmiotów, rehabilitacji leczniczej – 13 podmiotów, leczenia stomatologicznego – 50 podmiotów, opieki paliatywnej i hospicyjnej – 4 podmioty, świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych – 13 podmiotów, ratownictwa medycznego – 1 podmiot, pomocy doraźnej i transportu sanitarnego – 2 podmioty.

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonują 3 podmioty lecznicze w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Dwa z nich to podmioty, dla których organem założycielskim jest samorząd częstochowski: Miejski Szpital Zespólny przy ul. Mirowskiej 15 realizujący świadczenia z zakresu lecznictwa szpitalnego oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Pogotowia Ratunkowego świadcząca usługi w zakresie ratownictwa medycznego. Trzecim podmiotem jest podmiot, dla którego organem założycielskim jest samorząd wojewódzki: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny przy ul. Bialskiej 104/106, realizujący świadczenia z zakresu lecznictwa szpitalnego oraz pomocy doraźnej i transportu sanitarnego.

Miejski Szpital Zespólny z siedzibą przy ul. Mirowskiej 15 (zlokalizowany w trzech obiektach przy ul. Mirowskiej 15, ul. Adama Mickiewicza 12 i ul. Bony Sforzy 1/3) realizuje świadczenia zdrowotne finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na oddziałach: psychiatrycznym dziennym, chorób wewnętrznych, geriatrycznym, chirurgicznym ogólnym, chirurgii urazowo-ortopedycznej, pediatrycznym, urologicznym, neurologicznym, ginekologiczno-położniczym, neonatologicznym, gruźlicy i chorób płuc, dermatologicznym, anestezjologii i intensywnej terapii, rehabilitacyjnym, szpitalnym oddziale ratunkowym oraz w zakładzie

opiekuńczo-lecznicy. Szpital dysponuje 496 łózkami i 30 miejscami psychiatrycznymi. W szpitalu funkcjonują poradnie specjalistyczne i pracownie diagnostyczne.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe dotyczące łóżek, osób leczonych i porad udzielonych w Miejskim Szpitalu Zespolonym w 2020 r.

Tabela 33. Łóżka i pacjenci leczenia w Miejskim Szpitalu Zespolonym w 2020 r.

nazwa oddziału	liczba łóżek	liczba leczonych	średnia liczba dni pobytu	wykorzystanie łóżek (w %)
chorób wewnętrznych (ul. Mirowskiej 15)	42	1 126	11,5	84,5
chorób wewnętrznych (ul. Adama Mickiewicza 12)	49	955	13,3	70,8
chirurgiczny ogólny	46	1 378	7,9	64,4
chirurgii urazowo-ortopedycznej	30	1 207	4,8	52,9
neurologiczny	25	607	7,2	47,5
udarowy	16	615	9,7	102,1
anestezjologii i intensywnej terapii	8	149	17,8	90,4
gruźlicy i chorób płuc	44	699	13,9	60,2
rehabilitacyjny	20	143	22,3	43,5
neonatologiczny	16	679	3,5	40,8
ginekologiczno-położniczy	31	1404	3,3	40,6
urologiczny	20	720	5,1	50,2
dermatologiczny	18	327	10,9	53,9
pediatryczny	26	548	5,6	32,0
psychiatryczny dzienny	30	104	35,7	–
geriatryczny	40	876	8,5	50,6
zakład opiekuńczo leczniczy	60	171	111,4	86,7
szpitalny oddział ratunkowy	4	19 862	–	–
szpitalny oddział ratunkowy	5	1 182	1,7	109,1
ogółem:	496	32 752	3,6	64,9

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

Tabela 34. Porady udzielone w Miejskim Szpitalu Zespolonym w 2020 r.

nazwa i lokalizacja poradni	liczba porad
gastroenterologiczna, ul. Mirowska 15	963
kardiologiczna, ul. Mirowska 15	4 125
leczenia bólu, ul. Mirowska 15	4 781
gruźlicy i chorób płuc, ul. Mirowska 15	4 379
chirurgii ogólnej, ul. Mirowska 15	4 477
proktologiczna, ul. Mirowska 15	207
chirurgii urazowo-ortopedycznej, ul. Mirowska 15	15 804
preluksacyjna, ul. Mirowska 15	793
urologiczna, ul. Mirowska 15	5 724
neurologiczna, ul. Mirowska 15	3 511
diabetologiczna, ul. Mirowska 15	4 090
diabetologiczna, ul. Bony Sforzy 1/3	1 770

dermatologiczna, ul. Bony Sforzy 1/3	1 663
rehabilitacyjna, ul. Adama Mickiewicza 12	262
zdrowia psychicznego, ul. Bony Sforzy 1/3	6 881
ośrodek domowego leczenia tlenem, ul. Mirowska 15	137
ginekologiczno-położnicza, ul. Adama Mickiewicza 12	1 384
ogółem porad specjalistycznych	60 951
porady izby przyjęć MSZ	1 202
poradnia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej	5 003
ogółem	67 156

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

Stacja Pogotowia Ratunkowego z siedzibą przy ul. Jana Kilińskiego 10 realizuje zadania z zakresu ratownictwa medycznego, transportu sanitarnego oraz świadczenia w rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie nocnej i świątecznej w filii Kłomnice. Stacja obsługuje miasto Częstochowę oraz powiaty częstochowski, lubliniecki i kłobucki, realizując zadania w 9 filiach: Częstochowa – ul. Tadeusza Rejtana 23/35 i ul. Gen. Władysława Sikorskiego 82/94, Koniecpol – ul. Armii Krajowej 6a, Kłomnice – ul. Częstochowska 3,

Poczesna – ul. Wolności 2, Blachownia – ul. Sosnowa 16, Mykanów – ul. Samorządowa 1, Dąbrowa Zielona – Plac Kościuszki 47, Janów – ul. Przyrowska 2. Stacja dysponuje 17 zespołami ratownictwa medycznego, w tym:

3 specjalistycznymi (2 w Częstochowie, 1 w Koniecpolu) oraz 14 podstawowymi zespołami. W filii Stacji przy ul. Gen. Władysława Sikorskiego funkcjonuje Zintegrowane Stanowisko Dyspozytorskie i Koordynacji Medycznej, które posiada 4 stanowiska dyspozytorskie. Na stanowiskach dyspozytorskich zatrudnionych jest 39 dyspozytorów medycznych.

Stacja udziela świadczenia zdrowotne w rodzaju „ratownictwo medyczne” na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wartość kontraktu w 2020 r. wyniosła 35 977 943 zł. W analizowanym roku z miasta Częstochowy, powiatu częstochowskiego, kłobuckiego i lublinieckiego przyjęto 36.614 zgłoszeń zakończonych wyjazdem zespołu ratownictwa medycznego; liczba wyjazdów do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego wyniosła 16 053.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny z siedzibą przy ul. Bialskiej 103/118 (zlokalizowany w dwóch obiektach przy ul. Bialskiej 103/118 i przy ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 1), realizuje świadczenia zdrowotne na oddziałach: chorób wewnętrznych, gastroenterologii i chorób wewnętrznych, kardiologii i intensywnego nadzoru kardiologicznego, nefrologii z pododdziałem dializ otrzewnowych, neurologii z pododdziałem udarowym, neurologii, onkologii z pododdziałem dziennym chemioterapii, chorób płuc, obserwacyjno-zakaźnym, reumatologii, anestezjologii i intensywnej terapii, anestezjologii i intensywnej terapii dziecięcej z zespołem wyjazdowym „N”, noworodków i wcześniaków, neonatologii, patologii i intensywnej terapii noworodka, ginekologii i położnictwa z pododdziałem patologii

cięży, położniczoginekologicznym, pediatrii z pododdziałem dziennym pediatrycznym, nefrologii i hematologii, pediatrii, chirurgii ogólnej i naczyń z pododdziałem urazów wielonarządowych, chirurgii ogólnej, chirurgii i traumatologii dziecięcej, chirurgii onkologicznej z pododdziałem chorób piersi, neurochirurgii z pododdziałem chirurgii szczękowo-twarzowej, ortopedii i chirurgii urazowej, okulistyki, otolaryngologii, psychiatrii, opieki paliatywnej, rehabilitacji neurologicznej, psychiatrii dziennej oraz w zakładzie opiekuńczo-lecznym. Szpital dysponuje 1 043 łózkami. Ponadto w szpitalu funkcjonują poradnie specjalistyczne oraz pracownie diagnostyczne.

Świadczenia z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Częstochowy realizują: Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie przy ul. Mirowskiej 15 i Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie przy ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 1. Poradnie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej czynne są w godzinach 18.00 – 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w soboty, niedziele i święta. Na terenie miasta funkcjonuje 100 aptek, w tym jedna całodobowo przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 4/6.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

Gmina Miasto Częstochowa ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania dzieci pozbawianych opieki i wychowania przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych, w zakładach rehabilitacji leczniczej. Opłata za pobyt dziecka w zakładzie wynosi 200% najniższej emerytury. W latach 2018-2020 w zakładach przebywało po 17 dzieci w każdym roku.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku liczba porad udzielonych w mieście w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była niższa niż w latach 2018-2019 (984 684 w 2018 r., 974 913 w 2019 r., 873 186 w 2020 r.), podobnie jak liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (2 043 449 w 2018 r., 2 001 033 w 2019 r., 1 716 776 w 2020 r.). Wpływ na spadek liczby udzielonych porad miała pandemia COVID-19. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Porady udzielone mieszkańcom miasta w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2018-2020

rodzaj porad	liczba porad		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
porady lekarskie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	984 684	974 913	873 186
porady lekarskie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	2 043 449	2 001 033	1 716 776

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Z danych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach wynika, że w latach 2018-2019 najczęściej stwierdzanymi u mieszkańców miasta w wieku do 18 lat schorzeniami były: alergia – dychawica oskrzelowa (1 489 osób w 2018 r., 1 511 osób w 2019 r.), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (1 396 osób w 2018 r., 1 375 osób w 2019 r.) oraz zniekształcenia kręgosłupa (1 051 osób w 2018 r., 1 022 w 2019 r.). Z kolei u osób

dorosłych w wieku 19 lat i więcej najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (23.231 osób w 2018 r., 25 017 osób w 2019 r.), cukrzycę (6 977 w 2018 r., 7 414 w 2019 r.) oraz choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (6 392 w 2018 r., 6 751 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Schorzenia najczęściej stwierdzane u mieszkańców miasta w latach 2018-2019

schorzenia	liczba osób rodzaj	
	2018 r.	2019 r.
dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat będący pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej		
niedokrwistość	334	333
niedożywienie	51	48
otyłość	183	163
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	1 396	1 375
alergia – dychawica oskrzelowa	1 489	1 511
alergie pokarmowe	537	537
alergie skórne	527	514
zniekształcenia kręgosłupa	1 051	1 022
choroby układu moczowego	183	193
zaburzenia rozwoju fizycznego	315	308
zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	105	111
osoby w wieku 19 lat i więcej będące pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej		
choroby tarczycy	2 508	3 103
cukrzyca	6 977	7 414
choroby układu krążenia	23 231	25 017
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	4 443	4 893
przewlekłe choroby układu trawiennego	4 067	4 438
choroby układu mięśniowo- kostnego i tkanki łącznej	6 392	6 751
choroby tarczycy	2 508	3 103
cukrzyca	6 977	7 414

Źródło danych: opracowanie Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy na podstawie danych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Wśród chorób zakaźnych nadal zdarzają się przypadki szkarlatyny (59 przypadków w 2019 r.), krztuśca (7 przypadków w 2019 r.) oraz wirusowego zapalenia wątroby (134 przypadków w 2019 r., w tym 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu B). Do najczęstszych przyczyn zgonów w Częstochowie należą: choroby układu krążenia, nowotwory oraz tzw. zewnętrzne przyczyny.

Mając na uwadze poprawę stanu zdrowia mieszkańców samorząd miasta realizował w latach 2018-2020 programy zdrowotne, zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wczesnej interwencji. Były one skierowane do różnych grup beneficjentów: dzieci, seniorów, kobiet, osób czynnych zawodowo. Efektami ich wdrożenia były: popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej mieszkańców, podniesienie świadomości zdrowotnej, upowszechnienie szczepień ochronnych, zapobieganie chorobom, zwiększenie wykrywalności chorób, poprawa

stanu zdrowia mieszkańców, zwiększenie dostępu do rehabilitacji osób starszych, zapobieganie problemom zdrowotnym, jakie niesie za sobą wiek senioralny, wczesne wykrycie wad słuchu u dzieci i zastosowanie odpowiedniego leczenia, wczesne wykrywanie wad postawy u dzieci i skierowanie do dalszego leczenia, wczesna profilaktyka w zakresie cukrzycy, poprawa stanu uzębienia u dzieci objętych badaniami profilaktycznymi poprzez lakowanie zębów, przeciwdziałanie złym nawykom żywieniowym, popularyzacja wiedzy w zakresie szkodliwości eksperymentowania z narkotykami i środkami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami, ograniczanie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, podniesienie wiedzy i uczenie tolerancji w stosunku do osób chorych na HIV i AIDS, zmiana postrzegania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz tworzenie płaszczyzny tolerancji dla osób chorych psychicznie.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat programów polityki zdrowotnej i programów profilaktycznych realizowanych w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 37. Programy polityki zdrowotnej i programy profilaktyczne realizowane w mieście w latach 2018-2020

nazwa programu	odbiorcy programu	liczba odbiorców		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.
Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)	12-letnie dziewczynki – mieszkanki miasta	438	520	–
Program profilaktycznych szczepień dzieci przeciwko pneumokokom	dzieci w wieku od 24 do 35 miesiąca życia (trzeci rok życia)	413	–	–
Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych	uczniowie klas II szkół podstawowych	940	1 600	–
Program korekcji wad postawy dla uczniów klas III i IV szkół podstawowych	uczniowie klas III i IV szkół podstawowych	3 600	–	–
Program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas I szkół podstawowych	uczniowie klas I szkół podstawowych	1 483	1 540	–
nazwa programu	odbiorcy programu	liczba odbiorców		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.
Szczepienia ochronne przeciw grypie	osoby powyżej 65 lat, dzieci do 18 lat chore na schorzenia przewlekłe i nowotworowe	4 024	–	452
Profilaktyka i wczesna diagnostyka astmy, chorób alergicznych u dzieci	dzieci ze szkół podstawowych	244	350	–
Program wczesnego wykrywania cukrzycy typu II cukrzycy	osoby w wieku 40-60 lat, zagrożone wystąpieniem	202	304	38
Program profilaktyki dla osób „trzeciego i czwartego wieku”	osoby, które ukończyły lub ukończą 60, 61 i 62 lata, osoby, które ukończyły lub ukończą 75, 76 i 77 lat, osoby w wieku 85 lat i więcej	206	277	–
Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów	osoby po 65 roku życia z niepełnosprawnością w zakresie narządu ruchu	726	677	82

Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego	pary, które spełniały kryteria określone uchwałą Rady Miasta	41 procedur, uzyskano 12 ciąż	35 procedur, uzyskano 9 ciąż	30 procedur, uzyskano 6 ciąż
Pogodna jesień – starzej się zdrowiej	osoby po 60 roku życia	10 000	12 000	–
Wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych w rodzinach wysokiego ryzyka zachorowania na raka piersi i raka jajnika	kobiety z grup ryzyka w wieku 25-50 lat	276	235	–
Badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania autyzmu u dzieci	dzieci od 18 do 35 miesiąca życia	–	312	119
Promocja i edukacja zdrowotna – profilaktyka onkologiczna	mieszkańcy miasta	6 000	3 490	2 000
Wsparcie działań z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków i środków psychoaktywnych	mieszkańcy miasta	1 500	1 800	745
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	mieszkańcy miasta mieszkańcy miasta	755	720	250
Zapobieganie żółtaczce pokarmowej	nieuodpornieni przeciwko			
– szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A typu A	wirusowemu zapaleniu wątroby	–	1 060	–

Źródło danych: Wydział Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy.

10. POMOC SPOŁECZNA, WSPARCIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej to z kolei zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców (art. 2 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Głównymi podmiotami realizującymi na terenie miasta Częstochowy zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej są: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, podmiot organizujący pracę z rodziną, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjne, Częstochowskie Centrum Świadczeń oraz organizacje należące do sektora pozarządowego, którym samorząd miasta zleca realizację zadań. Nadzór nad prowadzonymi działaniami sprawuje Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Podmiotem organizującym pracę z rodziną i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Częstochowy jest Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”, które, w oparciu o umowę zawieraną z Gminą Miastem Częstochowa, realizuje zadanie publiczne pod nazwą „Realizacja zadań w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla Miasta Częstochowy przewidzianych dla Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny”. Pozostałe zadania własne powiatu z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, takie jak prowadzenie placówek wsparcia dziennego i placówek opiekuńczo-wychowawczych (z wyłączeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego) również zostały zlecone organizacjom pozarządowym.

W latach 2018-2020 roku wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście zwiększały się z roku na rok (296 139 781 zł w 2018 r., 343 063 728 zł w 2019 r., 389 980 892 zł w 2020 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które w kolejnych latach wydatkowano odpowiednio 101 285 086 zł, 143 910 082 zł i 189 130 958 zł.

Dane szczegółowe na temat wydatków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście w latach 2018-2020

rozdziały i zadania ogółem	2018 r.	2019 r.	2020 r.
działy razem	296 139 781	343 063 728	389 980 892
851 ochrona zdrowia			
85153 przeciwdziałanie narkomanii	94 333	151 192	91 336
85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi	5 019 241	5 189 373	5 290 101
852 pomoc społeczna			
85202 domy pomocy społecznej	28 132 843	30 059 809	30 776 433
85203 ośrodki wsparcia	4 559 803	5 002 312	5 819 950
85205 zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	46 528	95 144	68 525
85213 składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz X 978 366 960 703 za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej			
rozdziały i zadania	2018 r.	2019 r.	2020 r.
852 pomoc społeczna			
85214 zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	4 237 490	3 682 576	3 643 179
85215 dodatki mieszkaniowe	9 196 159	8 380 588	8 088 515
85216 zasiłki stałe	9 267 582	9 630 804	9 390 797
85218 powiatowe centra pomocy rodzinie	2 701 358	0	0
85219 ośrodki pomocy społecznej	15 785 906	17 497 096	18 070 731
85220 jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	485 878	723 106	548 369
85228 usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 323 878	6 509 289	5 864 601

85230 pomoc w zakresie dożywiania	2 365 690	2 242 247	1 994 513
85231 pomoc dla cudzoziemców	38 820	0	0
85232 centra integracji społecznej	86 001	139 995	149 994
85278 usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0
85295 pozostała działalność	12 554 952	10 738 965	10 291 227
853 pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
85311 rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	98 000	60 320	136 640
85321 zespoły orzekania o niepełnosprawności	1 238 753	1 553 746	1 849 983
85324 państwowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych	644 388	713 651	867 037
85395 pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	167 225	220 545	939 673
854 edukacyjna opieka wychowawcza			
85415 pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	965 568	863 549	621 037
85416 pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	32 508	0	0
855 rodzina			
85501 świadczenie wychowawcze	101 285 086	143 910 082	189 130 958
85502 świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	64 609 061	65 991 271	66 012 619
85504 wspieranie rodziny	6 972 321	7 123 666	7 319 665
85505 tworzenie i funkcjonowanie żłobków	2 820 144	4 226 652	3 969 483
85506 tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	12 915	12 495	5 774
85507 dzienni opiekunowie	0	0	0
85508 rodziny zastępcze	9 909 988	9 881 300	10 225 518
85510 działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	7 487 362	6 940 709	7 164 320
85513 składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	X	544 880	689 211
85514 składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	X	0	0
85578 usuwanie skutków klęsk żywiołowych	X	0	0

Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

W ostatnich latach obserwuje się stały wzrost liczby zadań realizowanych przez sektor pomocy społecznej, co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na zatrudnianie oraz z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego kadry, poszerzania posiadanej przez nią wiedzy i umiejętności. Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat kadry pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 39. Kadra pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

rodzaj placówki	liczba osób			liczba etatów		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
ośrodek pomocy społecznej	293	297	286	289,58	294,33	283,08
w tym: pracownicy socjalni ogółem	142	147	148	141,75	147	148

domy pomocy społecznej	129	325	332	125,33	315,88	316,46
ośrodki interwencji kryzysowej	16	17	16	13	13	12,5
ośrodki wsparcia	85	152	139	81,05	133,04	120,54
w tym: ośrodki wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie	39	38	11	37,5	36,54	9,54
w tym: środowiskowe domy samopomocy	12	11	11	10,04	9,54	9,54
dzienne domy pomocy	6	22	8	6	19	7
w tym: domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	8	8	9	8	6	5,50
w tym: noclegownie, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności	0	47	13	0	36	13
ogółem	523	791	773	508,96	756,25	732,58

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2018-2020 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w mieście, stale zmniejszała się (z 9 071 w 2018 r. do 8 467 w 2020 r.). Systematycznie spadała również liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 7 998 w 2018 r. do 6 785 w 2020 r.), świadczenie pieniężne (z 5 746 w 2018 r. do 4 978 w 2020 r.) i świadczenie niepieniężne (z 5 037 w 2018 r. do 3 883 w 2020 r.). Wśród osób, którym przyznano świadczenie, większość stanowiły osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej (3 949 w 2018 r., 3 640 w 2019 r., 3 346 w 2020 r.). W analizowanym okresie z roku na rok zmniejszała się także liczba osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 8 918 w 2018 r. do 7 780 w 2020 r.).

Spadek objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej dotyczył przede wszystkim osób w wieku produkcyjnym oraz rodzin z dziećmi. Wśród czynników mających wpływ na tendencję spadkową można wskazać polegającą na kierowaniu do uczestnictwa w centrach integracji społecznej aktywizację osób długotrwale bezrobotnych oraz zawieranie kontraktów socjalnych. Należy również przyjąć, że bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji finansowej rodzin miało także świadczenie wychowawcze, udzielane w ramach rządowego programu „Rodzina 500+”.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat korzystających z pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 40. Mieszkańcy miasta objęci pomocą społeczną w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia			
liczba osób	9 071	8 683	8 467
osoby, rodziny i osoby w rodzinach, którym przyznano świadczenie			
liczba osób	5 946	5 564	5 077
w tym: liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej	3 949	3 640	3 346
w tym: liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 205	1 112	900
w tym: liczba osób w wieku produkcyjnym	3 380	3 111	2 954
w tym: liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 375	1 454	1 320
wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.

liczba rodzin	4 772	4 567	4 275
liczba osób w rodzinach	7 998	7 344	6 785
osoby, rodziny i osoby w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne			
liczba osób	3 656	3 382	3 281
liczba rodzin	3 573	3 331	3 233
liczba osób w rodzinach	5 746	5 180	4 978
osoby, rodziny i osoby w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne			
liczba osób	3 183	3 026	2 511
liczba rodzin	2 538	2 469	2 081
liczba osób w rodzinach	5 037	4 636	3 883
osoby, rodziny i osoby w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy			
liczba osób	5 579	5 434	5 165
liczba rodzin	5 478	5 369	5 087
liczba osób w rodzinach	8 918	8 514	7 780

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających z pomocy społecznej, najliczniejsze grupy w latach 2018-2020 stanowiły osoby samotne (3 703 w 2018 r., 3 629 w 2019 r., 3 422 w 2020 r.). Wśród rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych dominowały rodziny z jednym dzieckiem (odpowiednio 483 i 257 rodzin w 2018 r., 431 i 226 w 2019 r., 362 i 207 w 2020 r.), a wśród rodzin emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe (877 w 2018 r., 980 w 2019 r., 854 w 2020 r.). Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2018-2020

typy rodzin	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
rodziny ogółem	5 318	5 087	4 667	8 811	8 172	7 395
o liczbie osób: 1	3 703	3 629	3 422	3 703	3 629	3 422
o liczbie osób: 2	684	637	520	1 368	1 274	1 040
o liczbie osób: 3	373	345	289	1 119	1 035	867
o liczbie osób: 4	303	260	233	1 212	1 040	932
o liczbie osób: 5	172	138	123	860	690	615
o liczbie osób: 6 i więcej	83	78	80	549	504	519
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	1 092	979	867	3 957	3 495	3 148
o liczbie dzieci: 1	483	431	362	1 282	1 115	926
o liczbie dzieci: 2	342	311	284	1 263	1 135	1 043
o liczbie dzieci: 3	171	155	141	809	736	674
o liczbie dzieci: 4	72	62	58	416	356	336
o liczbie dzieci: 5	14	11	15	98	76	107
o liczbie dzieci: 6	7	5	4	60	40	33
o liczbie dzieci: 7 i więcej	3	4	3	29	37	29
rodziny niepełne ogółem	502	449	403	1 518	1 349	1 206
o liczbie dzieci: 1	257	226	207	571	497	461
o liczbie dzieci: 2	147	134	119	479	427	375
o liczbie dzieci: 3	62	57	50	267	241	211
o liczbie dzieci: 4 i więcej	36	32	27	201	184	159
rodziny emerytów i rencistów ogółem	1 080	1 203	1 005	1 345	1 482	1 203
o liczbie osób: 1	877	980	854	877	980	854
o liczbie osób: 2	163	183	117	326	366	234

o liczbie osób: 3			27	28	26	81	84	78
o liczbie osób: 4 i więcej	13	12	8	61	52	37		

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2018-2020 najczęściej mieszkańców Częstochowy korzystało z pomocy społecznej z powodu: ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności i bezrobocia. Kolejnymi przyczynami otrzymania wsparcia były: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezdomność, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Najbardziej powodami objęcia wsparciem z systemu pomocy społecznej były: zdarzenie losowe, narkomania, przemoc w rodzinie, sytuacja kryzysowa oraz trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat powodów przyznawania w latach 2018-2020 pomocy społecznej w mieście.

Tabela 42. Powody przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy społecznej	liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
ubóstwo	3 340	3 027	2961	5 488	4 784	4 659
sieroctwo	0	1	0	0	2	0
bezdomność	538	526	519	570	526	521
potrzeba ochrony macierzyństwa	157	148	118	733	679	546
w tym: wielodzietność	94	95	71	511	505	372
bezrobocie	1 336	1 048	909	2 931	2 238	1 908
niepełnosprawność	2 733	2 758	2553	3 852	3 953	3 597
długotrwała lub ciężka choroba	3 184	3 205	2856	4 859	4 749	4 232
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	813	748	790	2580	2295	2295
w tym: rodziny niepełne	470	435	397	1 382	1 257	1 257
w tym: rodziny wielodzietne	178	165	147	960	887	887
przemoc w rodzinie	9	8	9	14	19	19
alkoholizm	310	287	221	342	316	316
narkomania	17	19	7	25	24	24
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	1	0	0	5	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	63	44	62	95	56	56
zdarzenie losowe	17	5	0	26	14	14
sytuacja kryzysowa	2	5	6	3	8	8

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Świadczenia pomocy społecznej mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w mieście w latach 2018-2020

forma świadczenia	liczba osób			liczba świadczeń		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
świadczenia pieniężne						
zasiłek stały	1 757	1 705	1 635	17 601	17 310	17 054
zasiłek okresowy	2 103	1 649	1 548	9 643	7 527	7 436
świadczenia niepieniężne						
posiłek						
posiłek	1 671	1 438	1 264	238 483	228 308	137 786
w tym: dla dzieci	1 205	1 039	832	133 640	135 746	43 760
schronienie	388	387	373	85 480	88 232	X
ubranie	0	0	0	0	0	0
sprawienie pogrzebu	54	38	39	54	38	39
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	563	567	559	6 077	6 804	6 708
usługi						
usługi opiekuńcze	999	1 075	896	221 823	244 835	199 660
w tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze	204	199	162	20 167	20 715	17 034
specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi						
poradnictwo specjalistyczne	32 ¹	374 ¹	1 238 ¹	X	X	X
praca socjalna	3 942 ¹	3 884 ¹	3 293 ¹	X	X	X
interwencja kryzysowa	8 ¹	11 ¹	3 ¹	X	X	X
kontrakt i projekt socjalny	1 246	1 296	754	X	X	X

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

¹ liczba rodzin

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2018-2020 liczba osób objętych zasiłkiem celowym zmniejszała się z roku na rok (z 3 145 w 2018 r. do 2 786 w 2020 r.).

Dominującą formą wsparcia niepieniężnego z systemu pomocy społecznej był z kolei posiłek (objęto nim 1 671 osób w 2018 r., 1 438 w 2019 r., 1 264 w 2020 r.), udzielany głównie dzieciom w ramach wieloletniego

programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania. Program realizowany w 2018 r. nosił nazwę „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, a w latach 2019-2020 realizowany był pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu”. Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W latach 2018-2019 wsparciem w ramach Programu objęci zostali wszyscy mieszkańcy miasta, którzy o nie wystąpili i spełnili niezbędne warunki. Udzielana pomoc była dostosowywana do indywidualnych potrzeb rodzin.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna. Ma ona na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Jest ona prowadzona m.in. w oparciu o zawarte kontrakty socjalne. W 2020 r. liczba rodzin objętych pracą socjalną była mniejsza niż w latach 2018-2019 (3 942 w 2018 r., 3 884 w 2019 r., 3 293 w 2020 r.).

Od 1.03.2018 r. do 31.08.2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie realizowany był projekt pn. „Komplementarni w działaniu”, którego celem była zmiana organizacji pracy Ośrodka poprzez wdrożenie modelu oddzielenia zadań administracyjnych od pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych. W efekcie wprowadzonych zmian możliwe jest lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów w skutecznej i komplementarnej pracy na rzecz osób i grup wymagających włączenia społecznego i wsparcia oraz usprawnienie pracy pracowników socjalnych w nowo wyodrębnionych zespołach, które specjalizują się w danym obszarze pracy:

- Stanowisko ds. pierwszego kontaktu – pracownicy pierwszego kontaktu informują o wszelkich możliwych formach pomocy i przysługujących prawach osobom zgłaszającym się do ośrodka, przeprowadzają rozmowę diagnozującą i rozpoznają wstępnie problem, a także przyjmują wnioski o udzielenie wsparcia, wydają zaświadczenia i kierują do odpowiednich zespołów właściwych do załatwienia określonej sprawy;
- Zespół ds. świadczeń – jego pracownicy przeprowadzają wywiady środowiskowe, badają potrzeby i zasoby rodziny, przyznają pomoc finansową i rzeczową, ustalając zakres i wysokość świadczeń, określają zakres współpracy z klientem. Do zespołu ds. świadczeń trafiają dokumenty wcześniej przyjęte i zweryfikowane przez pracownika pierwszego kontaktu;
- Zespół ds. pracy socjalnej – w tym zespole pracownicy prowadzą wyłącznie pracę socjalną, korzystając z nowoczesnych narzędzi, których wykorzystanie zwiększy szansę na kompleksową i adekwatną diagnozę, co warunkuje skuteczność i adekwatność działań pracy socjalnej;
- Zespół ds. usług socjalnych – jego zadaniem jest organizowanie, koordynowanie i nadzór nad realizacją usług w mieście. W tym zespole pracownicy przyznają pomoc w postaci różnych usług, w tym:

opiekuńczych, specjalistycznych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ośrodków wsparcia, mieszkań chronionych i kierują do domów pomocy społecznej.

Pracownicy Zespołu koordynują bazę usług społecznych dedykowanych mieszkańcom całego miasta.

Rodziny przeżywające trudności otrzymały wsparcie i były motywowane do zmian postaw życiowych, poprawy warunków socjalno-bytowych, budowania prawidłowych relacji i więzi rodzinnych. Celem finalnym metodycznej pracy socjalnej było podniesienie jakości życia klienta, jego aktywizacja społeczno-zawodowa i usamodzielnienie.

Pracownik socjalny, oferując pomoc rodzinie lub osobie przeżywającej trudności w prawidłowo wypełnianych rolach społecznych, opracowuje wspólnie z rodziną lub osobą plan współpracy skierowany na osiągnięcie określonego celu. W tym dążeniu zawiera się z rodziną lub osobą kontrakt socjalny, który jest bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej. W zależności od sytuacji i potrzeb osoby lub rodziny, plan pracy podlega modyfikacji. Pracownik socjalny, monitorując działania klienta, dokonuje okresowej oceny sytuacji klienta, a także efektów prowadzonej pracy. W procesie metodycznej pracy socjalnej, podejmuje działania wspierające w kształtowaniu właściwych postaw rodzicielskich oraz umiejętności wychowawczych. Informuje o przysługujących klientowi prawach, formach i możliwościach uzyskania pomocy. W ramach prowadzonej metodycznej pracy socjalnej pracownik socjalny współpracuje ze szkołami i innymi placówkami w celu ustalenia sytuacji małoletnich dzieci, a także, w celu zwiększenia bezpieczeństwa członków rodziny (głównie małoletnich dzieci) z Policją, Sądem, Kuratorską Służbą Sądową. Zgodnie z misją pracy socjalnej umożliwia się wszystkim ludziom rozwój ich potencjału, wzbogacenie ich życia i zapobiegania dysfunkcjom.

W Zespole ds. Pracy Socjalnej w 2019 r. metodyczną pracą socjalną objętych zostało 410 rodzin, natomiast w 2020 r. 288 rodzin. Istotny jest fakt, iż z powodu pandemii COVID-19, zamknięcie w domach doprowadziło do ograniczenia spotkań, w tym ze znajomymi i dalszą rodziną. Zarówno edukacja, jak i praca z domu sprawiły, że rodziny spędzały ze sobą znacznie więcej czasu, zmieniając dynamikę bliskich więzi. Zrodziły się nowe problemy, pojawiło się wiele konfliktów. Ciągły stres związany nie tylko z obawą o zdrowie, ale także np. z lękiem o pracę i dochody niejednokrotnie był źródłem konfliktów małżeńskich. W trudnej sytuacji znalazły się również dzieci, którym aktywność społeczna jest niezbędna do prawidłowego rozwoju i socjalizacji. Pozbawione kontaktu z rówieśnikami, częściej spędzały czas w świecie wirtualnym. Głęboka izolacja z powodu pandemii, szczególnie dotkliwie dotknęła osoby samotne, mieszkające w pojedynkę czy też osoby w wieku senioralnym.

W Częstochowie, przy ul. Św. Kazimierza 1, od 2008 r. funkcjonuje Częstochowskie Okno Życia im. bł. Edmunda Bojanowskiego. Opiekują się nim Siostry Służebniczki Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, które prowadzą tam Interwencyjny Ośrodek Proadopcynny „Dom Życia”. Okno Życia jest miejscem, w którym kobiety, które nie mają możliwości zapewnienia swojemu nowonarodzonemu dziecku opieki, mogą anonimowo pozostawić niemowlę, ratując tym samym jego życie.

W Częstochowie, przy ul. ks. Stanisława Staszica 5 funkcjonuje Dom Samotnej Matki i Dziecka. Ośrodek ten, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, przeznaczony jest dla 40 osób. Głównym jego celem jest zapewnienie niezbędnej pomocy samotnym rodzicom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, przebywającym na terenie miasta. Osoby skierowane do placówki znajdują tam wsparcie duchowe i materialne, a przede wszystkim szansę na zbudowanie lepszej przyszłości oraz pomoc w procesie usamodzielniania i powrotu do społeczeństwa. Główną misją Domu jest ochrona życia. Podopieczni mają zapewniony pobyt, wyżywienie, opiekę medyczną, pomoc psychologiczną, opiekę duchową oraz opiekę wychowawców. W 2018 r. w ramach ośrodka wsparciem objęto 47 samotnych rodziców i dzieci, w 2019 r. 54 samotnych rodziców i dzieci, a w 2020 r. 35 samotnych rodziców i dzieci.

W mieście funkcjonują również mieszkania chronione treningowe, skierowane do samotnych rodziców z dziećmi. Są one formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby w niej przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia. Mieszkania chronione treningowe znajdują się: przy ul. Wacława Sieroszewskiego 12 m. 68 (3 miejsca), przy ul. Gen. Jana Henryka Dąbrowskiego 1 m. 22 (4 miejsca) oraz przy ul. Jerzego Waszyngtona 73 m. 14 (4 miejsca).

Ważnym elementem w procesie wspierania mieszkańców miasta jest system świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego i świadczenie wychowawcze przyznane w mieście w latach 2018-2020

rok	świadczenia rodzinne		świadczenia z funduszu alimentacyjnego		świadczenie wychowawcze	
	liczba rodzin	kwota wypłaconych świadczeń	liczba rodzin	kwota wypłaconych świadczeń	liczba rodzin	kwota wypłaconych świadczeń
2018	12 670	49 435 980	1 339	8 440 440	13 568	99 713 209
2019	12 290	51 995 038	1 175	7 650 612	21 949	141 863 061
2020	10 619	52 715 777	1 088	6 980 113	21 916	187 536 944

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Częstochowskie Centrum Świadczeń.

Wzrost wydatków na realizację świadczeń rodzinnych związany był ze stałym podnoszeniem kwot zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń pielęgnacyjnych oraz wprowadzeniem od 2016 r. świadczenia rodzicielskiego. Z kolei spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego spowodowany był głównie niespełnianiem warunków otrzymania świadczeń w związku z

przekroczeniem kryterium dochodowego oraz ogólnym spadkiem liczby osób ubiegających się o to świadczenie.

Istotną rolę odgrywa także świadczenie wychowawcze, które przyznawane jest w oparciu o ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program „Rodzina 500+”). Od lipca 2019 r., zmianami wprowadzonymi do wyżej wymienionej ustawy, świadczenie przyznawane jest na każde dziecko w rodzinie do ukończenia 18. roku życia niezależnie od wysokości dochodu w rodzinie. W związku z powyższym kwota wypłaconych świadczeń w 2020 r. znacznie wzrosła w porównaniu do lat poprzednich. W 2020 r., w stosunku do 2019 r., zmniejszyła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych przy jednoczesnym wzroście kwoty wypłaconych świadczeń na ten cel. Z kolei w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego spadła liczba rodzin korzystających oraz kwota wypłaconych świadczeń.

Kolejnymi formami wsparcia kierowanymi do dzieci pochodzących z rodzin ubogich lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. dotkniętych bezrobociem, są stypendia i zasiłki szkolne. Stypendium szkolne przyznawane jest uczniom, młodzieży, w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej. Zasiłek szkolny jest z kolei jednorazową pomocą finansową przeznaczoną dla uczniów, którzy znajdują się w trudnym położeniu z powodu zdarzenia losowego, powodującą przejściowe pogorszenie sytuacji materialnej rodziny ucznia.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych w latach 2018-2020 oraz środki przekazane na realizację zadań.

Tabela 45. Stypendia i zasiłki szkolne przyznane w mieście w latach 2018-2020

forma świadczenia	liczba uczniów			kwota wypłaconych świadczeń		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
stypendium szkolne	758	683	680	874 639	726 814	460 422
zasiłek szkolny	19	20	26	9 890	11 700	15 100

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2018-2020 stale zmniejszała się liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium szkolne (z 758 w 2018 r. do 680 w 2020 r.), a liczba osób, którym przyznano zasiłek szkolny, systematycznie rosła (z 19 w 2018 r. do 26 w 2020 r.).

Ważną rolę w systemie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pełni praca z rodziną realizowana przez asystenta rodziny. Zakłada się, że powinna być ona prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną.

W 2020 r. w mieście zatrudnionych było 9 asystentów rodziny, tj. o 1 mniej niż w 2019 r. Zmniejszyła się również liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny. W analizowanym roku ok. 9% rodzin objętych wsparciem zostało usamodzielnionych ze względu na osiągnięcie celów zawartych w planach pracy z rodziną.

Spadła liczba rodzin, które w efekcie pracy asystenta rodziny odzyskały możliwość sprawowania opieki nad dziećmi. Warto podkreślić, iż jest to obszar pracy z rodziną, w którym osiągnięcie celów wynikających z planu pracy z rodziną, jest bardzo trudne. Dlatego też wymaga on intensyfikacji działań ze strony asystenta, a także ścisłej współpracy z pracownikiem socjalnym i większej motywacji ze strony rodziny.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat wsparcia udzielanego w mieście w latach 2018-2020 przez asystenta rodziny.

Tabela 46. Wsparcie udzielane rodzinom w mieście przez asystenta rodziny w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba zatrudnionych asystentów rodziny	12	10	9
liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	237	163	195
liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi korzystających z pomocy społecznej w mieście	813	748	790
liczba rodzin z którymi asystent rodziny zakończył pracę	54	49	25
w tym: liczba rodzin usamodzielnionych z powodu osiągnięcia celów	26	22	18
liczba rodzin, które w związku z pracą asystenta odzyskały możliwość sprawowania opieki nad dziećmi	10	9	7
koszt zatrudnienia asystentów rodziny (w zł)	517 064	389 504	483 210

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina taka, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pomimo dostępności informacji dotyczących korzyści wynikających z zatrudnienia rodziny wspierającej, ze względu na brak osób zainteresowanych, na przestrzeni lat 2018-2020 ustanowiono tylko jedną taką rodzinę. Warto zaznaczyć, iż w otoczeniu rodzin wychowujących dzieci i mających problemy opiekuńczo-wychowawcze są osoby je wspierające, pomagające na miarę swoich możliwości, jednakże nie wszystkie te osoby chcą wiązać się formalnie umową z ośrodkiem pomocy społecznej jako rodzina wspierająca.

Istotną funkcję w procesie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej odgrywają placówki wsparcia dziennego. Mogą być one prowadzone w formie: opiekuńczej (w tym w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych), specjalistycznej i pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. Do podstawowych zadań placówek wsparcia dziennego należy: analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomoc w integracji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążenie do reintegracji rodziny. Oferując pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, placówki wsparcia dziennego współpracują z rodzicami lub opiekunami, placówkami oświatowymi i

podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo dzieci w organizowanych przez nie zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd.

Poniższe tabele zawierają wykaz placówek wsparcia dziennego funkcjonujących w mieście. W pierwszej z nich przedstawiono podmioty, które posiadają zezwolenie Prezydenta Miasta Częstochowy na ich prowadzenie i zawarły z Gminą Miastem Częstochowa umowę o wsparcie realizacji zadania publicznego pn. „Wsparcie rodziny poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego”.

Tabela 47. Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w mieście w ramach zadania zleconego przez Gminę Miasto Częstochowa na koniec 2020 r. nazwa placówki adres placówki podmiot prowadzący placówkę

(zgodnie z zezwoleniem)		
nazwa placówki (zgodnie z zezwoleniem)	Wychowawcze adres placówki	podmiot prowadzący placówkę
Świetlica z elementami socjoterapii dla dzieci i młodzieży „Życie poza szkołą”	ul. Krakowska 34	Fundacja Chrześcijańska „Adullam”
Młodzieżowa Świetlica Socjoterapeutyczna	ul. Krakowska 80, bl. 3	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Skrawek Nieba”
Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa „Nasza Dziupła”	ul. Warszawska 13	Częstochowskie Towarzystwo Ognisk Wychowawczych
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Otwarte Drzwi”	ul. Warszawska 13	Częstochowskie Towarzystwo Ognisk Wychowawczych
Świetlica Socjoterapeutyczna „Ludki z Błazanej Budki”	ul. Piotra Bardowskiego 60	Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej
Placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	Aleja Pokoju 12	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
Świetlica Socjoterapeutyczna	ul. Feliksa Nowowiejskiego 15	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Okręgowy
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	ul. Gen. Władysława	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
Nr 1 Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	Sikorskiego 56	Oddział Okręgowy ul. Eugeniusza Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
Nr 2 Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	Kwiatkowskiego 3/1	Oddział Okręgowy Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
Nr 4 „Radosny Dom”	ul. Ludowa 58	Oddział Okręgowy Zarząd Miejski Polskiego Pomocy Społecznej
„Pszczółki” Świetlica terapeutyczna dla dzieci i młodzieży z autyzmem	Aleja Pokoju 5	Fundacja „Twój Rozwój” Stowarzyszenie Pomocy Osobom
Katolickie Ognisko przy Parafii Św. Maksymiliana M. Kolbe	ul. Zofii Nałkowskiej 11 z ul. Stefana Starzyńskiego 11	Autyzmem Rzymskokatolicka Parafia pw. Św. Maksymiliana Kolbe
Klub Środowiskowy „Parasol”	ul. Gen Mieczysława Dąbkowskiego 39/41	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Częstochowie

Ośrodek Wychowawczo-Rewalidacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej	Aleja Pokoju 13	Polski Związek Niewidomych, Okręg Śląski
Katolickie Ognisko Wychowawcze „Florianum”	ul. Bolesława Limanowskiego 120	Rzymskokatolicka Parafia św. Floriana M.

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Tabela 48. Podmioty posiadające zezwolenie Prezydenta Miasta Częstochowy na prowadzenie placówki wsparcia dziennego, które nie są dotowane przez Gminę Miasto Częstochowa na koniec 2020 r.

placówki	adres placówki	podmiot nazwa
Świetlica Środowiskowa Caritas Archidiecezji Częstochowskiej	ul. ks. Stanisława Staszica 5	posiadający zezwolenie Caritas Archidiecezji Częstochowskiej Fundacja Pomocy Kobietom
Świetlica „EuroHelp”		ul. Przemysłowa 9 „EuroHelp”

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W 2020 r. liczba funkcjonujących w mieście placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży była niższa niż w latach poprzednich. Jednym z powodów zaprzestania działalności części placówek była systematycznie zmniejszająca się liczba uczestników zajęć. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż średnia wysokość środków przekazywanych przez samorząd na wsparcie działalności poszczególnych placówek wsparcia dziennego systematycznie rosła. Wysokość środków ogółem przekazanych na działalność placówek wsparcia dziennego obrazuje poniższa tabela.

Tabela 49. Wysokość środków przekazanych przez samorząd na funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba placówek	25	22	17
kwota dotacji	535 890	624 056	569 330

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Pieczą zastępczą

W sytuacji, gdy praca z rodziną, jej wspieranie nie przynosi zamierzonych efektów, rodzina nie zabezpiecza potrzeb dzieci, dobro i bezpieczeństwo dziecka w rodzinie jest zagrożone, dziecko może zostać objęte pieczą zastępczą. Pieczę zastępczą dzieli się na rodzinną i instytucjonalną, przy czym dzieci do 10 roku życia powinny być umieszczane w jej rodzinnych formach. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej trwa do osiągnięcia pełnoletności, przy czym za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki wychowanek może, po osiągnięciu pełnoletności, pozostać w dotychczasowej

formie pieczy zastępczej do ukończenia 25. roku życia, jednak pod warunkiem dalszego kształcenia się. Pobyt dziecka w pieczy zastępczej powinien mieć charakter czasowy i prowadzić do zmiany sytuacji prawnej dziecka, tj. przywrócenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej, a w dalszej konsekwencji do powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub przysposobienia dziecka w procesie adopcyjnym.

Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza – spokrewniona (tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka), niezawodowa (tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka) i zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna, a także rodzinny dom dziecka oraz rodziny pomocowe (jest to forma pomocy dla rodzin zastępczych realizowana w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą, na wniosek rodziny zastępczej).

Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców, którzy nie wypełniają właściwie wobec swojego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Oznacza to, że zostali oni ograniczeni, pozbawieni lub zawieszani w wykonywaniu władzy rodzicielskiej.

W latach 2018-2020 liczba funkcjonujących na terenie miasta Częstochowy rodzinnych form pieczy zastępczej utrzymywała się na podobnym poziomie. Zauważyć należy jednak progres w rozwoju zawodowych form pieczy zastępczej, tj. rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka. W 2018 r. w mieście funkcjonowało 12 rodzin zastępczych zawodowych i 3 rodzinne domy dziecka, natomiast w 2020 r. liczba rodzin zastępczych zawodowych wzrosła do 15, a rodzinnych domów dziecka do 5.

W 2020 r. w strukturze rodzin zastępczych dominowały rodziny spokrewnione z dzieckiem, które stanowiły ponad 69% rodzin zastępczych. Można założyć, że rodziny te, przyjmując dziecko, kierują się przede wszystkim obowiązkiem moralnym wobec bliskich im osób. Z kolei rodziny niezawodowe stanowiły prawie 23% rodzin zastępczych w mieście, a rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka łącznie 8%. Odsetek tych ostatnich jest niewystarczający w stosunku do potrzeb. Odczuwalny jest również brak rodzin zawodowych specjalistycznych, zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Poniższe tabele zawierają dane szczegółowe na temat rodzinnych form pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 50. Rodzinne formy pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzinnych form pieczy zastępczej ogółem	268	261	257
w tym: liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	185	179	179

w tym: liczba rodzin zastępczych niezawodowych	68	63	58
w tym: liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym: liczba zawodowych specjalistycznych rodzin zastępczych oraz w formie pogotowia rodzinnego)	12 (2)	14 (2)	15 (2)
w tym: liczba rodzinnych domów dziecka	3	5	5

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2018-2020 liczba dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych ulegała wahaniom, a liczba dzieci przebywających w tej formie pieczy zastępczej utrzymywała się na podobnym poziomie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 51. Dzieci umieszczone i przebywające w rodzinnych formach pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020

typ rodzinnej formy pieczy zastępczej	liczba dzieci umieszczanych w rodzinnej formie pieczy zastępczej			liczba dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
rodzina zastępcza spokrewniona	26	25	28	240	230	228
rodzina zastępcza niezawodowa	8	17	7	85	80	74
rodzina zastępcza zawodowa	9	15	12	30	41	43
rodzinny dom dziecka	3	21	7	15	28	30
ogółem	46	78	54	370	379	375

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W analizowanym okresie najważniejszym powodem umieszczenia dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej była bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Częstymi przyczynami były również pólsieroctwo i sieroctwo, a także pobyt jednego z rodziców za granicą w celach zarobkowych oraz uzależnienie. Wówczas w ok. 70% przypadków pieczę nad dzieckiem przejmują rodziny spokrewnione z dzieckiem, co – jak już wspomniano – wynika po części z poczucia obowiązku moralnego i chęci pomocy najbliższemu.

Dane szczegółowe na temat powodów umieszczenia dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 52. Powody umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020

powód umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	2018 r.	2019 r.	2020 r.
sieroctwo	20	21	20
pólsieroctwo	43	38	40
uzależnienie, w tym od alkoholu	15	11	12
przemoc w rodzinie	0	0	0
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	274	293	290

powód umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	2018 r.	2019 r.	2020 r.
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	4	4	2
długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	0	0	0
ubóstwo	0	0	0
bezrobocie	0	0	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	13	12	10
małoletnie matki	0	0	0
inne	1	0	1

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Miasto Częstochowa wraz z jednostkami wykonującymi zadania w zakresie pieczy zastępczej podejmuje szereg działań o charakterze promocyjnym, służących pozyskaniu kandydatów na rodziców zastępczych. Inicjowaniem i koordynowaniem tych działań zajmuje się powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr 1812/13 z dnia 27 listopada 2013 r. (z późn. zm.). Zespół działający na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego. Priorytetowymi celami promocji rodzicielstwa zastępczego, które zostały wypracowane przez Zespół, są: realizacja założonych działań do czasu powstania 30 nowych rodzinnych form pieczy zastępczej, tj. rodzinnych domów dziecka, rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego, oraz propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego na terenie miasta. Warto dodać, że w Częstochowie funkcjonują dwa ośrodki adopcyjne, z którymi współpracuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Współpraca ta polega przede wszystkim na inicjowaniu i podejmowaniu działań na rzecz rodzin zastępczych w mieście oraz rodzin adopcyjnych.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępczej sprawowana jest w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego), regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Placówka opiekuńczo-wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne, realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny, zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi i zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

W placówce umieszcza się dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Dzieci młodsze umieszcza się w placówkach w wyjątkowych przypadkach. Pobyt dziecka powinien mieć charakter przejściowy, tj. do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub w rodzinie przysposabiającej.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego przyjmują dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki: na podstawie orzeczenia sądu; w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną; na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej; lub umieszcza się w nich dziecko w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2020 r. na terenie Częstochowy funkcjonowało 11 placówek opiekuńczo-wychowawczych dysponujących 122 miejscami. Większość z nich (8) prowadzono w ramach zadania zleconego, pozostałe 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego to jednostki organizacyjne miasta. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w mieście w 2020 r.

nazwa placówki	adres placówki	liczba miejsc	podmiot prowadzący placówkę
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”	ul. Wręczycka 56	12	Zgromadzenie Sióstr św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym
Dom Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży	ul. Zabrzeńska 6	14	Stowarzyszenie Rotundus
Dom Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży nr 2	ul. Gdyńska 14	14	Stowarzyszenie Rotundus
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus”	ul. Św. Brata Alberta 36/40	13	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom ze Środowisk Zagrożonych „Amicus”
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Legionów”	ul. Skrzetuskiego 35a	14	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom ze Środowisk Zagrożonych „Amicus”
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Ludowa”	ul. Ludowa 100	12	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom ze Środowisk Zagrożonych „Amicus”
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystanek Bardo”	ul. Piotra Bardowskiego 27b, lok. 13/14	11	Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczna Przystań”	ul. Przemysłowa 9	14	Fundacja Pomocy Kobietom „EuroHelp”
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82	ul. Kolorowa 82	6	Gmina Miasto Częstochowa
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza			

typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Połanieckiej 175	ul. Połaniecka 175	6	Gmina Miasto Częstochowa
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Artura Oppmana Or-ota 9	ul. Artura Oppmana Or-ota 9	6	Gmina Miasto Częstochowa.

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W wyniku systematycznie prowadzonych działań ukierunkowanych na deinstytucjonalizację pieczy zastępczej w mieście Częstochowa obserwuje się coraz mniejszy napływ dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W efekcie prowadzonych w powyższym kierunku działań oraz utrzymującej się tendencji spadkowej w zakresie napływu dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej, na przełomie lat 2018-2019 dwa podmioty prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze w ramach zadania zleconego zakończyły z miastem Częstochowa współpracę w tym zakresie i uzyskały zezwolenie wojewody na likwidację prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na koniec 2019 roku wszystkie placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące w mieście, w terminie wcześniejszym niż wskazany w ustawie (1 stycznia 2021 r.) osiągnęły standard liczby miejsc, nie więcej niż 14 osób. Proces osiągania standardu liczby miejsc w placówkach odbywał się płynnie i sukcesywnie, bez traumy dla dzieci, zgodnie z celem głównym ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jakim jest zapewnienie dziecku stabilnego i trwałego środowiska wychowawczego. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat liczby dzieci przebywających w latach 2018-2020 w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mieście.

Tabela 54. Dzieci umieszczone i przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	47	37	25
liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	141	115	113

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W analizowanym okresie najważniejszymi powodami umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej były uzależnienia, w tym od alkoholu, oraz bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 55. Powody umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020

powód umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2018 r.	2019 r.	2020 r.
sieroctwo	1	1	1
pólsieroctwo	3	5	4
uzależnienie, w tym od alkoholu	63	48	41
przemoc w rodzinie	7	10	8
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	48	40	49
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	0	0	0

długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	10	4	5
ubóstwo	0	0	0
bezrobocie	0	0	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	1	0	0
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	4
małoletnie matki	0	2	0
Inne	8	5	1

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Wspieranie usamodzielnianych wychowanków

Wsparcia w procesie usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczoterapeutyczną udziela organizator rodzinnej pieczy zastępczej, którym w mieście Częstochowa jest Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie natomiast udziela pomocy i wsparcia pełnoletnim wychowankom, którzy weszli w proces usamodzielnienia, zgodnie z art. 88 ustawy o pomocy społecznej, a mianowicie opuszczając: dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

W 2020 r. liczba usamodzielnianych wychowanków w mieście spadła. Zwiększyła się natomiast nieznacznie wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 56. Usamodzielniani wychowankowie w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba usamodzielnianych wychowanków ogółem	191	168	146
w tym: z rodzin zastępczych	110	102	75
w tym: z placówek opiekuńczo-wychowawczych	61	54	60
w tym: z młodzieżowych ośrodków wychowawczych	17	11	10
w tym: z zakładów poprawczych	2	1	1
w tym: ze specjalnych ośrodków wychowawczych	1	0	0

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Tabela 57. Koszty usamodzielnienia wychowanków w mieście w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
koszt usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej ogółem (w zł)	841 948	733 862	744 543

w tym: koszt usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych (w zł)	531 419	436 635	402 038
w tym: koszt usamodzielnienia wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych (w zł)	310 529	297 227	342 505

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Do usamodzielnianych wychowanków kieruje się następujące formy wsparcia: finansowe, tj. pomoc na usamodzielnienie, pomoc na kontynuowanie nauki i pomoc na zagospodarowanie oraz niefinansowe – praca socjalna, w tym pomoc i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego oraz pobyt w mieszkaniu chronionym.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat liczby usamodzielnianych wychowanków kontynuujących naukę i pobierających w latach 2018-2020 świadczenie na ten cel.

Tabela 58. Usamodzielniani wychowankowie kontynuujący naukę i pobierający na ten cel świadczenie w latach 2018-2020

wyszczególnianie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej korzystający z pomocy na kontynuowanie nauki	149	123	115
w tym pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych	78	62	57
w tym: pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	71	61	58

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Dodatkową formą wsparcia osób rozpoczynających proces usamodzielnienia, jaką oferuje samorząd miasta, jest mieszkanie chronione. Może być ono przyznane osobie pełnoletniej, ze względu na trudną sytuację życiową i wiek, w szczególności osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy i zakład dla nieletnich. Ta forma pomocy ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych dla wychowanków pieczy zastępczej wkraczających w proces usamodzielnienia, a jednocześnie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej. Na terenie miasta do końca 2020 r. funkcjonowały przeznaczone dla 12 wychowanków 4 mieszkania chronione, które pozostawały w zasobach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Dzieci wychowujące się w rodzinie zastępczej mają większe szanse na optymalny rozwój osobisty czy osiągnięcie sukcesów edukacyjnych niż dzieci wychowujące się w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ok. 65% wychowanków rodzin zastępczych podejmuje i zdobywa wykształcenie średnie maturalne, by w przyszłości podjąć naukę na wyższym szczeblu edukacji, w tym zdobyć wykształcenie wyższe. Z kolei dzieci opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze rzadziej podejmują takie działania. Najslabiej w tym zakresie wypadają wychowankowie placówek typu: zakład poprawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy itp.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje szczegółowe na temat poziomu wykształcenia usamodzielnianych wychowanków w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 59. Poziom wykształcenia usamodzielnianych wychowanków w mieście w latach 2018-2020

poziom wykształcenia	liczba wychowanków						placówek typu: zakład poprawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii itd.		
	rodzin zastępczych			placówek opiekuńczo-wychowawczych					
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
wyższe	22	15	17	5	2	1	0	1	1
średnie	58	60	49	42	38	40	14	9	8
zawodowe	20	18	6	12	12		5	2	2
podstawowe lub gimnazjalne	10	9	3	2	2	11	1	0	0
				8					
ogółem	110	102	75	61	54	60	20	12	11

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

11. SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność jako trwałą albo okresową niezdolność wypełniania poszczególnych ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu. Polityka społeczna powinna aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także umożliwiać wyrównywanie ich szans życiowych i przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu tej grupy osób.

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku, wynika, że w mieście Częstochowie zamieszkiwały 35 603 osoby z niepełnosprawnością, w tym 15 263 mężczyzn i 20 340 kobiet. Stanowiły one 15% ogółu ludności miasta. Zdecydowaną większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (24 671 osób), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 60. Liczebność osób z niepełnosprawnością w mieście w 2011 r.

wyszczególnienie	liczba osób
liczba osób niepełnosprawnych ogółem	35 603
liczba osób niepełnosprawnych prawnie	24 671
liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie	10 932

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny 2011.

Orzecznictwo o niepełnosprawności na terenie kraju realizowane jest w ramach trzech systemów, tj.: orzecznictwa branżowego (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, orzecznictwo resortowe, gdzie określa się całkowitą bądź częściową niezdolność do pracy), orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i orzecznictwa w powiatowych zespołach ds. orzekania o niepełnosprawności.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat orzeczeń wydanych mieszkańcom miasta w latach 2018-2020 przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Tabela 61. Orzeczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba wydanych orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	10	33	27
liczba wydanych orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy	42	41	33
liczba wydanych orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy	0	0	0
liczba wydanych orzeczeń ogółem	52	74	60

Źródło danych: Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Oddział Regionalny w Częstochowie.

W 2020 roku liczba wydawanych mieszkańcom miasta orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy była znacznie niższa niż w latach 2018-2019, z kolei w latach 2019-2020 liczba orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji była znacznie wyższa niż w 2018 r. W analizowanym okresie mieszkańcom miasta nie wydawano orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat orzeczeń wydanych mieszkańcom miasta w latach 2018-2020 przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Częstochowie.

Tabela 62. Orzeczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	liczba wydanych orzeczeń o trwałej całkowitej niezdolności do samodzielnej
702 egzystencji liczba wydanych orzeczeń o okresowej niezdolności do samodzielnej	440	2 184	1	
183 egzystencji	1 090	1 372	1	
liczba wydanych orzeczeń o trwałej całkowitej niezdolności do pracy	389	301	185	
liczba wydanych orzeczeń o okresowej całkowitej niezdolności do pracy	1 026	902	766	
liczba wydanych orzeczeń o trwałej częściowej niezdolności do pracy	470	320	140	
o okresowej częściowej niezdolności do pracy	1 628	1 465	1 289	
liczba wydanych orzeczeń ogółem	5 043	6 544	5 265	

Źródło danych: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Częstochowie.

W latach 2019-2020 znacznie wzrosła, w porównaniu z 2018 r., liczba wydawanych przez Zespół Ubezpieczeń Społecznych orzeczeń o trwałej całkowitej niezdolności do samodzielnej egzystencji. Zwiększyła się również liczba orzeczeń o okresowej niezdolności do samodzielnej egzystencji. Jednocześnie stale spadała

liczba wydanych orzeczeń w pozostałych kategoriach. Świadczyć to może o systematycznym pogarszaniu się stanu zdrowia osób podlegających orzekaniu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, co będzie prowadzić w przyszłości do wzrostu liczby osób potrzebujących kompleksowego wsparcia.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat orzeczeń wydanych mieszkańcom miasta w latach 2018-2020 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Częstochowie.

Tabela 63. Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

kod przyczyny niepełnosprawności	liczba orzeczeń wydanych osobom poniżej 16 lat			liczba orzeczeń wydanych osobom powyżej 16 lat		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
01-U upośledzenie umysłowe	4	8	8	75	72	72
02-P choroby psychiczne	18	22	17	671	694	458
03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	17	20	7	219	201	141
04-O choroby narządu wzroku	21	19	17	371	343	271
05-R upośledzenie narządu ruchu	50	43	27	1 805	1 916	1 479
06-E epilepsja	16	18	9	57	53	53
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	158	142	113	1 275	1 363	835
08-T choroby układu pokarmowego	8	11	7	303	287	227
09-M choroby układu moczowo-płciowego	24	15	14	211	269	169
10-N choroby neurologiczne	73	46	66	917	1004	502
11-I inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia,	85	105	74	523	610	476
choroby układu krwiotwórczego	liczba orzeczeń wydanych osobom poniżej 16 lat			liczba orzeczeń wydanych osobom powyżej 16 lat		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	183	155	154	16	19	22
razem	657	604	513	6 443	6 831	4 705

Źródło danych: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Częstochowie.

W latach 2018-2020 miał miejsce stały spadek ogólnej liczby wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o niepełnosprawności dla dzieci do 16. roku życia (z 657 w 2018 r. do 513 w 2020 r.). Jednocześnie po wzroście w 2019 r. (do 6 831), w 2020 r. znacznemu spadkowi uległa liczba wydawanych orzeczeń dla osób powyżej 16. roku życia (do 4 705). Powodami tego mogły być zarówno

obostrzenia związane z pandemią COVID-19, jak i przedłużenie terminu ważności orzeczeń, na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W latach 2018-2020 osobom powyżej 16. roku życia najczęściej wydawano orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (łącznie 7 971 orzeczeń). Wśród osób powyżej 16 lat, które otrzymały orzeczenie, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej (9 377).

Ze względu na to, że zarówno osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 60 lat, jak i wszystkie osoby w wieku senioralnym stanowią grupę, która ma podobne potrzeby, należy zwiększać zakres działań służących zapobieganiu wykluczaniu tych osób z życia społecznego (m.in. poprzez dostosowanie infrastruktury, programy prozdrowotne, ułatwienie dostępu do leczenia i rehabilitacji).

W analizowanym okresie najwięcej osób powyżej 16. roku życia, którym wydano orzeczenie, posiadało wykształcenie średnie (w sumie 6 376 osób) i zasadnicze (łącznie 5 008 osób). W 2020 r. jedynie w przypadku osób bez wykształcenia nastąpił wzrost liczby wydanych im orzeczeń.

Osoby z niepełnosprawnością, ze względu na różnorodne ograniczenia wynikające z ich stanu zdrowia, mogą mieć utrudniony dostęp do edukacji, szczególnie na poziomie wyższym. Należy propagować i rozwijać wszelkie działania, które mogą przyczynić się do zmiany tego stanu. Istniejący system dofinansowań, stypendiów, asystentury oraz likwidacja barier są rozwiązaniami, które wpływają na zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnością mogących podnieść poziom swojego wykształcenia, a tym samym zwiększyć szanse na przyszłe zatrudnienie. Działania w tym zakresie powinny być kontynuowane i odpowiednio wspierane.

Niekorzystnym, utrzymującym się od wielu lat zjawiskiem, jest bardzo niski odsetek osób z niepełnosprawnością aktywnych zawodowo – w latach 2018-2020 tylko 22,3% osób, które uzyskały orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, było zatrudnionych. Problem ten wynikał m.in. ze zbyt małej liczby zakładów pracy chronionej, działających na terenie miasta i gmin ościennych. Wpływ mógł mieć także brak odpowiedniego wykształcenia osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności – w analizowanym okresie zaledwie 15,8% z nich posiadało wykształcenie wyższe. Wspieranie podnoszenia poziomu wykształcenia osób z niepełnosprawnością, a także propagowanie przykładów dobrych praktyk w obszarze zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz pozytywnego wizerunku takiego pracownika powinny przynieść poprawę.

Dzieci i młodzież z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi powinny być kierowane do odpowiedniej placówki, zapewniającej właściwe formy kształcenia, na podstawie orzeczenia wydanego przez zespoły orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz innych poradniach specjalistycznych. Na terenie miasta Częstochowy znajduje się Zespół Poradni PsychologicznoPedagogicznych, w skład którego wchodzi:

- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 przy ul. Marysia 93b w Częstochowie,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 przy ul. Ireny Kosmowskiej 5 w Częstochowie,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3 przy ul. Mjra Waleriana Łukasińskiego 40 w Częstochowie,
- Centrum Informacji Zawodowej – Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przy ul. Marysia 93b w Częstochowie.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, wydanych w latach 2018-2020 przez poradnie wchodzące w skład Zespołu Poradni PsychologicznoPedagogicznych w Częstochowie.

Tabela 64. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane w latach 2018-2020 przez poradnie wchodzące w skład Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie

nazwa poradni	liczba orzeczeń w roku szkolnym		
	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1	200	162	194
Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2	155	135	216
Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3	253	211	217
ogółem	608	508	627

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

W roku szkolnym 2020/2021, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wzrosła do poziomu wyższego niż w roku szkolnym 2018/2019 (608 w roku 2018/2019, 508 w roku 2019/2020, 627 w roku 2020/2021).

Na terenie miasta Częstochowy działają 2 rodzaje placówek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami: placówki oświatowe z oddziałami integracyjnymi (Miejskie Przedszkola Integracyjne nr 35 i 43 i Szkoły Podstawowe nr 17, 31, 53 i 54) oraz szkoły specjalne (Specjalne Ośrodki SzkolnoWychowawcze nr 1 i 5, Zespoły Szkół Specjalnych nr 23, 28 i 45, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej).

Liczba dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, które realizowały edukację w placówkach edukacyjnych w mieście, stale rosła (z 902 w roku szkolnym 2018/2019 do 937 w roku szkolnym 2020/2021). Sytuacja ta mogła być związana ze zwiększeniem świadomości rodziców oraz systematycznym poszerzaniem się wiedzy w zakresie zdrowia – coraz częściej rodzice uświadamiają sobie, że ich dzieci mogą wymagać dodatkowego wsparcia podczas rozwoju, a uzyskanie stosownych orzeczeń dla dzieci jest koniecznością w kontekście lepszego samopoczucia oraz braku wykluczenia tychże dzieci. Warto przy tym dodać, że w latach 2019-2020 wydatki miasta ponoszone na kształcenie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością były większe niż w 2018 r. (41 mln zł w 2018 r., 47 mln zł w 2019 r., 51 mln zł w 2020

r.), a wysokość subwencji ministerialnej w 2020 r. zmniejszyła się w porównaniu do lat poprzednich (41 mln zł w 2018 r., 43 w 2019 r., 39 mln zł w 2020 r.). Jednocześnie stale rosły wydatki ponoszone na szkoły i placówki specjalne (z 23 mln zł w 2017 r. do 29 mln zł w 2020 r.), co mogło mieć bezpośredni związek ze stałym wzrostem liczby wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży.

Dane szczegółowe dotyczące dzieci i młodzieży z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w latach 2018-2020, w podziale na rodzaje placówek edukacyjnych działających na terenie miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela 65. Dzieci i młodzież posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, realizujący edukację w placówkach edukacyjnych w mieście w latach 2018-2020

rodzaj placówki edukacyjnej	liczba dzieci i młodzieży z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym:		
	2018/2019	2019/2020	2020/2021
przedszkola	93	109	110
szkoły podstawowe	413	385	394
zespoły szkolno-przedszkolne	34	39	33
szkoły ponadpodstawowe	100	142	132
specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	103	96	89
szkoły specjalne	159	153	179
ogółem	902	924	937

Źródło danych: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy.

Zasiłki z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne

Niepełnosprawność jest jednym z najczęstszych powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście, a jedną z głównych form pomocy udzielanej osobom z niepełnosprawnością przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie są zasiłki pieniężne – celowe, okresowe i stałe. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 66. Zasiłki z pomocy społecznej udzielane osobom z niepełnosprawnością w latach 2018-2020

rodzaj zasiłku	2018 r.			2019 r.			2020 r.		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zasiłki celowe i w naturze ogółem	11 358	9 845	9 763	2 763	2 381	2 225	zasiłki celowe i w naturze dla osób		
	7 758	6 744	6 646	1 721	1 461	1 369			
z niepełnosprawnością									
zasiłek okresowy ogółem	9 649	7 531	7 218	2 104	1 651	1 503	zasiłek okresowy dla osób		
	4 866	3 575	3 363	1 029	653	577			
z niepełnosprawnością									
							liczba osób korzystających		
							liczba udzielonych świadczeń		
							liczba osób korzystających		
							liczba udzielonych świadczeń		
rodzaj zasiłku	2018 r.			2019 r.			2020 r.		
zasiłek stały ogółem	17 642	17 359	17 008	1 763	1 715	1 616	zasiłek stały dla osób		

				15 905	15 444	14 931	1 618	1 546	1 440
z niepełnosprawnością									
zasiłki razem	38 649	34 735	33 989	6 630	5 747	5 344	zasiłki dla osób		
				28 529	25 763	24 940	4 368	3 660	3 386
z niepełnosprawnością razem									

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodzice lub opiekunowie mogą uzyskać również wsparcie finansowe w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego. Pomoc ta jest przyznawana i wypłacana przez Częstochowskie Centrum Świadczeń, które w 2017 roku przejęło obsługę tego zadania od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 67. Świadczenia udzielane osobom z niepełnosprawnością przez Częstochowskie Centrum Świadczeń w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba udzielonych świadczeń			kwota przyznanych świadczeń (w zł)		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zasiłek pielęgnacyjny	59 277	61 998	61 939	9 363 414	11 741 797	13 361 373
świadczenie pielęgnacyjne	9 033	9 954	10 617	13 268 838	15 326 220	19 301 104
specjalny zasiłek opiekuńczy	2 247	2 041	1 872	1 193 448	1 259 276	1 157 240

Źródło danych: Częstochowskie Centrum Świadczeń.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymagają pomocy osób trzecich, udziela się pomocy w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu ich zamieszkania. Usługi te obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Dane liczbowe dotyczące osób objętych usługami opiekuńczymi i kwot wydatkowanych na ten cel w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 68. Usługi opiekuńcze świadczone w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	793	877	734
liczba udzielonych świadczeń (w godzinach)	200 740	222 813	182 626
wysokość świadczeń (w zł)	4 030 404	4 660 918	3 426 916

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W 2019 r. liczba osób, które korzystały z usług opiekuńczych wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (z 793 w 2018 r. do 877 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (z 200 740 w 2018 r. do 222 813 w 2019 r.). Wzrost ten świadczył o dużym zapotrzebowaniu na tę usługę. W 2020 r., ze względu na stan pandemii COVID-19, zainteresowanie usługami opiekuńczymi zmniejszyło się – podopieczni rezygnowali z pomocy usługowej lub zmniejszyli liczbę godzin usług (liczba osób spadła do 734, a liczba świadczeń do 182 626).

Inną formę pomocy udzielanej w analizowanym okresie stanowiły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi polegają m.in. na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym motywowaniu do aktywności, prowadzeniu treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, pomocy w gospodarowaniu pieniędzmi oraz na wsparciu psychologicznym i usprawnianiu zaburzonych funkcji organizmu. Dane liczbowe dotyczące osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi oraz kwot wydatkowanych na ten cel w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 69. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	21	19	23
liczba udzielonych świadczeń (w godzinach)	11 424	10 293	10 555
wysokość świadczeń (w zł)	248 943	259 746	262 622

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2018-2020 liczba osób, które korzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych, pozostawała na porównywalnym poziomie (22 w 2017 r., 21 w 2018 r., 19 w 2019 r., 23 w 2020 r.), bowiem na stałym poziomie utrzymywała się liczba osób z niepełnosprawnością zgłaszających zapotrzebowanie na te usługi. Należy podkreślić, że w porównaniu do usług opiekuńczych ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta tylko znikomy procent osób.

Ośrodki wsparcia

Ośrodki wsparcia to placówki stanowiące ważny element polityki społecznej miasta Częstochowy wobec osób z niepełnosprawnością, które z powodu choroby wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina tych osób nie może im takiej pomocy zapewnić.

Zadaniem Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie zlokalizowanego przy ul. Jasnogórskiej 36 jest zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym ruchowo, w tym z niepełnosprawnością intelektualną, opieki i usług zmierzających do poprawy ich ogólnego rozwoju i sprawności psychofizycznej. W ramach Centrum funkcjonują:

- Dom Dziennego Pobytu, zapewniający podopiecznym rehabilitację z zakresu: kinezyterapii, hydroterapii, fizykoterapii, jak również zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, muzykoterapię, relaksację, psychoterapię, dogoterapię, stymulację polisensoryczną;
- Ośrodek Rehabilitacji Usprawniającej, zapewniający indywidualną rehabilitację z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, hydroterapii oraz masaż;
- Ośrodek Konsultacji i Poradnictwa, udzielający konsultacji i porad z zakresu rehabilitacji, psychologii, logopedii, pedagogiki;
- Klub Dziecka i Rodzica „Słoneczko”, prowadzący zajęcia dla dzieci z niepełnosprawnością oraz z mikrodeficytami rozwojowymi wspierające rozwój psychomotoryczny dzieci, a rodzicom zapewniające wsparcie psychologiczne.

W mieście funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy. Jeden z nich zlokalizowany jest przy ul. Lakowej 101 i stanowi placówkę dziennego pobytu, której celem jest zapewnienie opieki oraz udziału w aktywnych formach współżycia w grupie i środowisku społecznym osobom z zaburzeniami psychicznymi. Podopieczni mogą korzystać z: treningu funkcjonowania w codziennym życiu, treningu umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, treningu umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwa psychologicznego, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, niezbędnej opieki, terapii ruchowej oraz innych form przygotowujących do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęciu zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Drugi Środowiskowy Domy Samopomocy działa od 1 grudnia 2021 r. i mieści się przy ul. Feliksa Nowowiejskiego 15. Jest to ośrodek wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi. Świadczona w nim pomoc ma na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i instytucjonalizacji, tj. umieszczeniu osoby z zaburzeniami psychicznymi w placówce o charakterze całodobowej opieki. Placówka przeznaczona jest dla 16 osób.

Częstochowskie Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną znajduje się przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 71a. Placówka zapewnia opiekę i świadczy usługi zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności psychofizycznej i fizycznej osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzi działania integracyjne, świadczy rehabilitację i terapię. Działający w ramach Centrum Całodobowy Ośrodek Wsparcia zabezpiecza potrzeby podopiecznych. Mogą w nim przebywać osoby, nad którymi rodzice lub opiekunowie prawni nie mogą czasowo sprawować opieki. W ramach Centrum funkcjonują: gabinety rehabilitacji ruchowej, Dom Dziennego Pobytu dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, całodobowy ośrodek wsparcia, wspierane mieszkanie chronione.

Na terenie miasta Częstochowy działają także placówki dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób niewidomych. Są to: Świetlica terapeutyczna dla dzieci i młodzieży z autyzmem, prowadzona przez

Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Autyzmem, Klub Środowiskowy „Parasol”, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Częstochowie, Klub „Pszczółki”, prowadzony przez Fundację „Twój Rozwój” oraz Ośrodek Wychowawczo-Rewalidacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej, prowadzony przez Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski.

Głównym celem działalności ww. placówek jest wspieranie dzieci i młodzieży w czynnościach dnia codziennego, edukacja i rozwój oraz rehabilitacja psychospołeczna osób z niepełnosprawnością poprzez zwiększenie ich zaradności osobistej i poprawę relacji interpersonalnych w społeczeństwie.

Domy pomocy społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu m.in. wieku, choroby, niepełnosprawności, niemożności samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu, udziela się pomocy w postaci skierowania i umieszczenia ich w domu pomocy społecznej. W mieście Częstochowie o skierowaniu do domu pomocy społecznej decyduje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Na terenie miasta funkcjonują następujące domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku, ul. Wieluńska 1, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego A` Paulo w Częstochowie, dysponujący 135 miejscami;
- Dom Pomocy Społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, ul. Wesola 14, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim w Częstochowie, dysponujący 80 miejscami;
- Dom Pomocy Społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn, ul. Św. Jadwigi 84/86, prowadzony przez Zgromadzenie Braci Albertynów w Częstochowie, dysponujący 82 miejscami;
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych, ul. Prof. Stanisława Konkiewicza 2, dysponujący 192 miejscami.

Poniżej przedstawiono dane szczegółowe na temat osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w latach 2017-2020.

Tabela 70. Osoby umieszczone w domach pomocy społecznej na terenie miasta w latach 2018-2020

nazwa placówki	liczba osób		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Dom Pomocy Społecznej, ul. Wieluńska 1	30	33	31
Dom Pomocy Społecznej, ul. Wesola 14	3	7	5
Dom Pomocy Społecznej, ul. Św. Jadwigi 84/86	4	1	4
Dom Pomocy Społecznej, ul. Prof. Stanisława Konkiewicza 2	11	18	17
ogółem	48	59	57

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W latach 2019-2020 liczba osób z niepełnosprawnością umieszczanych w domach pomocy społecznej była wyższa niż 2018 r. Ze względu na brak odpowiedniej liczby miejsc w istniejących placówkach, osoby, dla których zabrakło miejsca, a które z uwagi na sytuację zdrowotną lub rodzinną wymagały pilnego skierowania do domu pomocy społecznej, były umieszczane w domach pomocy społecznej poza terenem miasta Częstochowy.

Mieszkania chronione

Miasto Częstochowa udziela wsparcia osobom z niepełnosprawnością m.in. w formie przyznania pobytu w mieszkaniu chronionym. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca, pod opieką specjalistów, osoby

przebywające w mieszkaniu do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagająca te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Na terenie miasta Częstochowy mieszkania chronione dla osób z niepełnosprawnością usytuowane są w dwóch lokalizacjach:

- 6 mieszkań wspieranych przy Częstochowskim Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (ul. Marszałka Ferdynanda Focha 71a) – z zasobów korzysta 6 osób z niepełnosprawnością intelektualną lub z zaburzeniami psychicznymi,
- 1 mieszkanie treningowe przy ul. Józefa Gaczkowskiego 16/20 m. 25 (prowadzone przez Fundację Oczami Brata) – mieszkanie przeznaczone jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną lub z zaburzeniami psychicznymi oraz z niepełnosprawnością ruchową – korzystają z niego 2 osoby.

Miasto Częstochowa prowadzi również działania w kierunku stworzenia rodzinom ubiegającym się o wynajęcie lokali, wchodzących w skład mieszkaniowych zasobów miasta, możliwości uzyskania lokalu uwzględniającego potrzeby osób z niepełnosprawnością. Na przełomie 2016 i 2017 r. oddano do użytku oraz zasiedlono nowy budynek komunalny, w którym znajduje się 36 lokali mieszkalnych, w tym 8 przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2019 r. oddano do użytkowania kolejny budynek, w którym znajduje się 65 mieszkań, w tym 14 przystosowanych dla osób z niepełnosprawnością.

Rehabilitacja społeczna

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej, wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie. Działania w tym zakresie, świadczone dla osób z niepełnosprawnością, stanowią odpowiedź na zdiagnozowane trudności tych osób, ograniczające, a często wręcz uniemożliwiające ich funkcjonowanie w środowisku oraz kontakt z otoczeniem. Zadanie realizowane jest przede wszystkim poprzez:

- dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
- dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Ponadto, od 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, którego zasadniczym celem jest eliminowanie lub zmniejszanie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program przewiduje przyznawanie pomocy w formie m.in. dofinansowania uzyskania prawa jazdy, dostosowania samochodu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, dofinansowania zakupu wózków elektrycznych czy sprzętu elektronicznego, a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W poniższej tabeli przedstawiono dane szczegółowe na temat realizowanych w mieście w latach 2018-2020 form wsparcia z zakresu rehabilitacji społecznej, dofinansowywanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela 71. Formy wsparcia z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane w mieście w latach 2018-2020, dofinansowywane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze			
liczba osób, którym przyznano pomoc	2 943 + 1 stowarzyszenie	3 278 + 2 stowarzyszenia	3 841 + 3 stowarzyszenia
kwota świadczeń (w zł)	1 080 214	1 291 632	1 451 655
dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym			
liczba osób, którym przyznano pomoc	414 + 235 opiekunów	417 + 233 opiekunów	394 + 352 opiekunów
kwota świadczeń (w zł)	740 000	799 645	938 536
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych			
liczba osób, którym przyznano pomoc	118	106	110
kwota świadczeń (w zł)	579 959	559 034	569 737
dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki			
liczba dotowanych imprez, liczba osób, którym przyznano pomoc	35 imprez, 1550 osób	35 imprez, 1 549 osób	29 imprez, 729 osób
kwota świadczeń (w zł)	77 186	67 521	41 304
dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej			
liczba osób, którym przyznano pomoc	30	30	60
dofinansowanie ze środków PFRON (w zł)	497 880	542 880	1 229 760
dofinansowanie ze środków budżetu miasta (w zł)	97 467	60 315	136 640
Program „Aktywny Samorząd”			
liczba osób, którym przyznano pomoc	176	235	217
kwota świadczeń (w zł)	547 694	881 510	837 652
ogółem			
liczba osób, którym przyznano pomoc	5 231 osób z niepełnosprawnością, 235 opiekunów i 1 Stowarzyszenie	5 615 osób z niepełnosprawnością, i 2 Stowarzyszenia	5 351 osób z niepełnosprawnością, pomoc i 3 Stowarzyszenia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W 2019 r. liczba osób z niepełnosprawnością, które skorzystały z możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do różnych form rehabilitacji społecznej, była wyższa niż w 2018 r. (5.231 w 2018 r., 5.615 w 2019 r.). W 2020 r., z powodu

pandemii COVID19, liczba odbiorców była niższa (5.351); spadek dotyczył przede wszystkim liczby osób, które otrzymały dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki (z 1.549 w 2019 r. do 729 w 2020 r.).

Zwiększenie w 2020 r. dofinansowania kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej oraz liczby osób z nich korzystających (do 60) wynikał z rozpoczęcia w tym roku działalności kolejnej tego typu placówki w mieście; do końca 2019 r. funkcjonował jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „INTEGRACJA”, a od 1 stycznia 2020 r. rozpoczął działalność kolejny Warsztat Terapii Zajęciowej, funkcjonujący przy Fundacji Oczami Brata.

W analizowanym okresie stale zwiększała się liczba osób i organizacji, które otrzymały dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (z 2 943 osób i 1 stowarzyszenie w 2018 r. do 3 841 i 3 stowarzyszenia w 2020 r.). Warto przy tym dodać, że w 2018 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej utworzono bezpłatną wypożyczalnię sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Częstochowy. Jej celem jest ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które utraciły sprawność swoich organizmów. Osoby, chcące skorzystać z usług wypożyczalni, mogą jednorazowo wynająć sprzęt na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, z możliwością ubiegania się o przedłużenie. W latach 2018-2020 zawarto 21 umów na wypożyczenie. Ze względu na pandemię COVID-19, od kwietnia do grudnia 2020 r. działalność wypożyczalni została zawieszona.

Rehabilitacja zawodowa

Osoby z niepełnosprawnością figurują w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie jako osoby bezrobotne i osoby poszukujące pracy. Są grupą w niewielkim stopniu aktywną zawodowo. Posiadając osłonę materialną w postaci świadczeń wypłacanych z tytułu niepełnosprawności (renta inwalidzka), nierzadko także świadczeń socjalnych, wolą pozostawać bierne zawodowo. Ich przeświadczenie, że praca nie poprawi poziomu ich życia, powoduje brak zainteresowania współpracą z pracodawcami. Przełamanie tego stereotypowego myślenia należy do najtrudniejszych zadań w kontekście rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

W latach 2018-2020 liczba osób z niepełnosprawnością (bezrobotnych, poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie ulegała nieznacznym wahaniom (569 w 2018 r., 520 w 2019 r., 539 w 2020 r.). Wśród nich najwięcej osób posiadało orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (375 w 2018 r., 333 w 2019 r., 341 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 72. Osoby z niepełnosprawnością w mieście, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	511	467	489
w tym: liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	9	9	7
w tym: liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	136	135	153
w tym: liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	366	323	329
liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu	58	53	50
w tym: liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności	9	7	4
w tym: liczba osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	40	36	34
w tym: liczba osób z lekkim stopniem niepełnosprawności	9	10	12
ogółem	569	520	539

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami prowadzona jest w mieście przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, zarówno ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak i środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych programów i projektów.

Dane szczegółowe na temat osób, które w latach 2018-2020 skorzystały z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 73. Osoby korzystające z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020

forma wsparcia	liczba osób			wysokość wsparcia (w zł)		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (staż)	3	1	1	19 926	5 347	4 697
przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	2	1	2	44 300	25 000	50 000
dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osób niepełnosprawnych	9	8	4	279 800	256 000	132 000

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

W latach 2018-2020 niewielkim zainteresowaniem ze strony bezrobotnych i niepozostających w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnością cieszyło się dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (3 w 2018 r., po 1 w latach 2019-2020). Uwagę zwracał również spadek liczby dofinansowań dla pracodawców

dotyczących zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością (z 9 w 2018 r. do 4 w 2020 r.).

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w ramach swojej działalności realizuje również współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego projekty wspierające aktywizację zawodową m.in. osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 74. Projekty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w latach 2018-2020, w których uczestniczyły osoby z niepełnosprawnością

nazwa projektu i rok jego realizacji	liczba uczestników z niepełnosprawnością	wartość projektu (w zł)
Projekt pn. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (III) – 2018 r.	14	7 786 624,30
Projekt pn. Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (III) – 2018 r.	40	7 005 423,90
Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (IV)” – 2019 r.	7	7 199 227
Projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (IV)” – 2019 r.	28	6 508 835
Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (IV)” – 2020 r.	7	11 086 639,64
Projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy (IV)” – 2020 r.	15	23 883 468,01 w Częstochowie

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizował również kierowane m.in. do osób z niepełnosprawnościami programy specjalne, finansowane ze środków Funduszu Pracy oraz pozyskiwał środki Funduszu Pracy z Rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (od 7 października 2020 r. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej) na aktywizację zarejestrowanych w urzędzie pracy bezrobotnych, w tym na aktywizację osób z niepełnosprawnościami.

Zakład Aktywności Zawodowej „YAVA”

Ważną rolę w rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością w mieście odgrywa Zakład Aktywności Zawodowej. Jest on wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką, utworzoną w celu zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Pierwszy Zakład Aktywności Zawodowej w Częstochowie został utworzony 1 grudnia 2016 r. przez Stowarzyszenie „YAVA”. Na jego utworzenie Stowarzyszenie uzyskało dofinansowanie w kwocie 206 954,81

zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Placówka zajmuje się przygotowaniem osób z niepełnosprawnością do życia w otwartym środowisku, w tym, w miarę możliwości, do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Działalność Zakładu ma charakter hybrydowy, co oznacza, że można go umieścić w obszarze ekonomii społecznej jako podmiot działający w dwóch sferach:

- reintegracyjnej – służącej reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- gospodarczej – na którą składają się organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych.

Zakład Aktywności Zawodowej „YAVA” posiada status przedsiębiorstwa o charakterze niekomercyjnym, a zatem zatrudnione w nim osoby z niepełnosprawnością są pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy. W latach 2018-2019 Zakład zatrudniał 20 osób z niepełnosprawnością, a w 2020 roku zatrudnienie podwojono.

Działalność placówki jest dofinansowywana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Marszałka Województwa Śląskiego. Wysokość dofinansowania nie może przekroczyć 90% ogółu kosztów działalności.

Programy i projekty realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością

Miasto Częstochowa bierze udział w realizacji różnorodnych programów i projektów, których odbiorcami są osoby z niepełnosprawnością. Jednym z nich jest Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III, realizowany w 2020 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie. Jego beneficjentami były osoby z niepełnosprawnością, które w okresie od 9 marca do 16 listopada 2020 r. utraciły możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówkach rehabilitacyjnych, wyszczególnionych w zasadach programu, m.in. w warsztatach terapii zajęciowej, środowiskowych domach samopomocy czy dziennych domach pomocy społecznej.

Dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych objęto 329 osób z niepełnosprawnością, wydatkując na ten cel kwotę 707 000 zł.

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” był realizowany w ramach Funduszu Solidarnościowego – funduszu celowego, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Służy on zapewnieniu osobom z niepełnosprawnością wsparcia społecznego, zawodowego lub zdrowotnego. Realizacja Programu rozpoczęła się w 2019 r., a jego celem było zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku do 75 lat, a także dla dzieci do 16. roku życia, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem. Miasto

Częstochowa otrzymało dofinansowanie w wysokości 50% kosztów przeznaczonych na organizację usług opiekuńczych, zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w formie specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w ośrodkach wsparcia, tj. w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie oraz w Częstochowskim Centrum dla Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Otrzymano dotację w kwocie 412 280 zł, z czego na usługi opiekuńcze przeznaczono 320 972 zł, a na specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w ośrodkach wsparcia 91 308 zł.

W ramach Funduszu Solidarnościowego realizowany jest także Program „Opieka wytchnieniowa”. Jego odbiorcami są osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę wymagali wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tym osobami. Zadanie jest zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym, wybranym w otwartym konkursie ofert. Realizacja programu obejmuje trzy moduły: I – świadczenie usług „Opieki wytchnieniowej” w ramach pobytu dziennego w: miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej lub ośrodka wsparcia, II – realizacja usług „Opieki wytchnieniowej” w ramach pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia, w formie pobytów 7- lub 14-dniowych, III – realizacja usług „Opieki wytchnieniowej” w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego oraz nauki pielęgnacji, rehabilitacji i dietetyki.

W latach 2019-2020 wsparciem w ramach Programu objęto odpowiednio 17 i 16 osób. Ogólna kwota dotacji otrzymanej w 2019 r. wyniosła 242 560 zł (faktyczna wysokość wydatkowanych środków wyniosła 146 725 zł), a kwota zaplanowanego i zabezpieczonego udziału środków z budżetu miasta – 55 640 zł. W 2020 r. na realizację Programu miasto otrzymało od Wojewody Śląskiego dotację w wysokości 76 800 zł, kwota z budżetu miasta wyniosła 19 200 zł.

W 2019 r. realizacja zadania została powierzona Fundacji Oczami Brata, a w 2020 r. Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Koło w Częstochowie. W 2021 r. kontynuowano realizację Programu.

Kolejnym programem finansowanym z Funduszu Solidarnościowego, do którego przystąpiło miasto Częstochowa, był Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2020. Jego celem jest pomoc przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym zamieszkałym na terenie miasta pełnoletnim osobom z niepełnosprawnością, posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W 2020 r. realizacja zadania została zlecona trzem organizacjom pozarządowym wybranym w otwartym konkursie ofert. W analizowanym roku usługi w ww. zakresie realizowało 68 asystentów, którzy objęli wsparciem 175 osób z niepełnosprawnością. Na ten cel wydatkowano 910 529,45 zł; środki te w całości pochodziły z Funduszu Solidarnościowego. W 2021 r. kontynuowano realizację Programu. Projekt „Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie” był realizowany w latach 2017-2018, w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Jego głównym celem była szeroko pojęta aktywizacja osób z niepełnosprawnością, nieaktywnych zawodowo i społecznie, które ze względu na rodzaj niepełnosprawności i zagrożenie niesamodzielną, wymagają wsparcia w zakresie nie tylko podstawowego funkcjonowania, ale także działań na rzecz integracji i reintegracji społecznej oraz zawodowej. Łączna wartość projektu wyniosła 1 052 981 zł.

W latach 2019-2020 realizowano projekt „Innowacje w częstochowskiej pomocy społecznej”, zadanie 1. Ośrodek wsparcia dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością – zadanie z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. Jego celem był wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu świadczonych w lokalnej społeczności oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych na terenie Częstochowy. W ramach projektu m.in.: uruchomiono Ośrodek wsparcia dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością, utworzono miejsca świadczenia usług rehabilitacyjnych oraz zorganizowano rehabilitację medyczną. Na realizację projektu w 2019 r. wydatkowano 249 305,70 zł, a w 2020 r. – 276 219,30 zł.

Projekt „Bezpiecznie we własnym domu – usługi teleopiekuńcze w mieście Częstochowa” był realizowany od 1 czerwca 2017 r do 31 maja 2019 r. i zakładał wdrożenie usług teleopiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób nie w pełni samodzielnych z Częstochowy, których aktywność była ograniczona do własnego domu z uwagi na podeszły wiek, niepełnosprawność czy stan zdrowia.

W ramach Programu pn. „Wyrównywanie różnic między regionami III”, z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych dofinansowano: w 2019 r. zakup mikrobusa 9-osobowego z windą do przewozu osób z niepełnosprawnością dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Prof. Stanisława Kontkiewicza 2 w Częstochowie w kwocie 157 390 zł (w tym 80 000 zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i 77 390 zł wkład własny), a w 2020 r. zakup 9-miejscowego samochodu osobowego do przewozu osób z niepełnosprawnością, do przewozu pracowników przez Zakład Aktywności Zawodowej „YAVA” przy Alei Pokoju 14 w Częstochowie w kwocie 80 000 zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W latach 2017-2020 realizowano również program „Rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów mieszkańców miasta Częstochowy na lata 2013-2017 kontynuacja 2018-2022”, który przeznaczony był dla osób z niepełnosprawnością. Na realizację programu z budżetu miasta wydatkowano środki finansowe w wysokości: w 2017 r. – 155 552 zł, w 2018 r. – 149 800 zł, w 2019 r. – 149 906 zł, w 2020 r. – 24 497 zł. W ramach zadania „Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla osób cierpiących na chorobę Alzheimera i ich rodzin” prowadzono terapię i rehabilitację osób cierpiących na chorobę Alzheimera oraz organizowano różnorodne formy wsparcia prawnego. W latach 2017-2020 ww. zadanie dofinansowano kwotą 159 920 zł, w tym: 40 000 zł w 2017 r., 40 120 zł w 2018 r., 37 800 zł w 2019 r. i 42 000 zł w 2020 r.

W ramach zadania „Wspieranie inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnością” dofinansowane były projekty zgłaszane przez organizacje pozarządowe, mające na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie

umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, ich aktywizację poprzez udział w imprezach sportowych i kulturalnych, a także kształtowanie w społeczeństwie postaw otwartości i życzliwości wobec osób z niepełnosprawnością i ich problemów. W latach 2017-2019 na realizację zadania przeznaczono 171 030 zł, w tym: 68 900 zł w 2017 r., 59 080 zł w 2018 r. i 43 050 zł w 2019 r.

Działalność na rzecz dostosowania infrastruktury miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnością i zapewnienia im dostępu do transportu

Miasto Częstochowa podejmuje szereg działań mających na celu dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz zapewnienie im dostępu do transportu. Systematycznie modernizowane są ulice i chodniki oraz obniżane krawężniki na przejściach dla pieszych, co czyni je dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W wielu miejscach zamontowane są płyty z wypustkami dla osób niedowidzących, w ramach likwidacji barier związanych z brakiem miejsc postojowych na terenie miasta, wyznaczono 344 takich miejsc, w tym 136 w strefie płatnego parkowania. Stale prowadzone są również działania służące zwiększaniu dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną, dostosowywane są obiekty sportowe. Likwidowane są bariery architektoniczne, umieszczane oznaczenia dla osób niedowidzących i niewidomych, a także umożliwia się osobom niesłyszącym skorzystanie z usługi tłumacza bądź wideotłumacza. Ułatwieniem dla osób z niepełnosprawnością jest także istnienie dedykowanej im podstrony www.czestochowa.pl/niepelnospawni oraz dostosowanie stron urzędowych do wymagań standardu WCAG 2.0.

Miasto Częstochowa prowadzi działania zmierzające do likwidacji barier związanych z brakiem możliwości przemieszczania się mieszkańców z niepełnosprawnością po jego terenie. Są one podejmowane zarówno przez Urząd Miasta Częstochowy (organizacja indywidualnych przewozów osób z niepełnosprawnością), Miejski Zarząd Dróg oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o., które na koniec 2020 r. dysponowało 17 tramwajami i 193 autobusami niskopodłogowymi, przystosowanymi do przewozu niepełnosprawnych pasażerów. Przystanki autobusowe w centrum miasta zostały wyposażone w system dynamicznej informacji pasażerskiej (wizualny i głosowy). Osoby niewidome i niedowidzące mogą otrzymać specjalne piloty (dotychczas rozdysponowano 1 000 sztuk), które ułatwiają im korzystanie z informacji umieszczonych na przystankach.

W ostatnich latach obsługę komunikacyjną osób z niepełnosprawnością na terenie miasta Częstochowy realizują podmioty wyłaniane cyklicznie, co roku, w drodze przetargu nieograniczonego prowadzonego w Urzędzie Miasta Częstochowy. Dzięki istnieniu tej formy wsparcia, osoby z niepełnosprawnością mają ułatwiony dojazd do szkół, zakładów pracy, placówek ochrony zdrowia i innych miejsc. W latach 2018-2020 stale zwiększała się liczba pojazdów wykorzystywanych do realizacji usług transportowych dla osób z niepełnosprawnością (z 11 w 2018 r. do 14 w 2020 r.), a w 2019 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się liczba osób korzystających z usług (z 1 253 w 2017 r. do 1 552 w 2019 r.). W 2020 r., ze

względu na pandemię COVID-19, mobilność uległa ograniczeniu (do 1 035 osób), co było szczególnie zauważalne w miesiącach, w których zamknięto placówki edukacyjne.

Warto podkreślić, że od 2015 r. na terenie miasta funkcjonuje Partnerstwo Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Częstochowa – Niepełnosprawnym”. Jest to platforma współpracy samorządu i organizacji pozarządowych, której celem jest organizowanie szeroko rozumianej integracji, aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością, promocja dobrych praktyk, wzmoczenie działań łamiących stereotypy oraz promujących pozytywne postawy wobec osób niepełnosprawnych.

Przedsięwzięcia kulturalne i sportowo-rekreacyjne na rzecz osób z niepełnosprawnością

W latach 2018-2020 finansowo i organizacyjnie wspierano organizacje pozarządowe realizujące zadania na rzecz lub/i z udziałem osób z niepełnosprawnością, wśród nich: projekt „Dodajmy kolorów do lat”, koncert „Barwy Jesieni”, wydarzenie kulturalne „Bądź zdrowa Mamo – częstochowianie dla Mam” (realizowane przez Stowarzyszenie Częstochowskie Amazonki), projekty „Teatr Oczami Brata” i „Samodzielni dzięki teatrowi – warsztaty teatralne dla osób z niepełnosprawnością” (realizowane przez Fundację Oczami Brata), Festiwale Piosenki Podwórkowej dla Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (organizowane przez częstochowskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną).

W placówkach bibliotecznych prowadzone są, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, działania na rzecz osób z różnorodnymi dysfunkcjami, zarówno poprzez budowanie oferty kulturalnoedukacyjnej czy prowadzenie działań integrujących, jak również poprzez przystosowanie do ich potrzeb lokali bibliotecznych. Osobom z dolegliwościami narządów wzroku proponuje się audiobook, Czytark lub działania muzyczne, a osobom z dolegliwościami słuchu – książkę w tradycyjnej formie (np. serię tzw. duże litery) albo odpowiadające im zajęcia czy warsztaty. Trudno jest jednak zaoferować działania kulturalno-edukacyjne osobom z jednoczesnymi chorobami wzroku i słuchu.

Teatr im. Adama Mickiewicza oferuje bilety promocyjne m.in. dla grup terapeutycznych, domów dziecka, szkół specjalnych, osób bezrobotnych oraz dla podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Z kolei Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana nieodpłatnie udostępnia placówkom kształcenia specjalnego i integracyjnego jedną audycję w miesiącu (poza czasem, od marca 2020 r., gdy z powodu pandemii COVID-19 audycje umuzykalniające dla dzieci nie odbywały się), a także okazjonalnie daje stowarzyszeniom i placówkom działającym na rzecz osób z niepełnosprawnościami możliwość bezpłatnego uczestnictwa w koncercie (zwykle dla grup kilku- lub kilkunastoosobowych). W działania na rzecz osób niepełnosprawnych włącza się również Miejska Galeria Sztuki, która, we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, organizuje Wojewódzki Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży z

niepełnosprawnością intelektualną, ruchową oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi (w 2018 r. wzięły w nim udział 74 osoby, w 2019 r – 68, a w 2020 r. – 88). Do osób z niepełnosprawnościami kierowana jest również większość wydarzeń organizowanych w Muzeum Częstochowskim (oferowane są dla nich zniżki). Obiekty muzealne, w których odbywają się te wydarzenia, są w znacznym stopniu przystosowane do potrzeb ww. osób. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami podejmuje również Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”. Należą do nich m.in.: transmisje na żywo wybranych spotkań autorskich, rejestracje wydarzeń artystycznych, bezpłatne udostępnianie przygotowanych nagrań w sieci internetowej przy wykorzystaniu ogólnodostępnych i popularnych mediów społecznościowych, platform streamingowych, a także strony internetowej instytucji. Z kolei Miejski Dom Kultury, wychodząc naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnościami, podjął m.in. takie działania, jak: oznaczenie pomieszczenia instytucji w tabliczki dwujęzyczne: polski i Braille, zainstalowanie planów sytuacyjnych, zmodernizowanie strony internetowej instytucji oraz utworzenie miejsc parkingowych.

W ramach kierowanych do osób z niepełnosprawnością przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych, w latach 2018-2020 Miasto Częstochowa realizowało zadanie pn. „Szkolenie sportowe dla osób z niepełnosprawnością”. Jego celem była popularyzacja różnych dyscyplin sportu poprzez realizację systemu szkolenia dla osób z niepełnosprawnością oraz aktywizowanie ich środowiska do uprawiania sportu poprzez organizację skierowanych do nich cyklicznych zajęć sportowych i rekreacyjnych oraz udział w zawodach. W powyższym zakresie podejmowano współpracę m.in. z takimi podmiotami, jak: Ludowy Klub Sportowy Gol – Start Częstochowa, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących Klub Jutrzenka, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Częstochowie, Integracyjny Klub Sportowy Lavoro, Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Autyzmem, Uczniowski Klub Sportowy Awans, Uczniowski Klub Sportowy Olimp, Stowarzyszenie Współpracy z Osobami Niepełnosprawnymi „Tacy Sami”. Mieszkańcy miasta mogli brać udział w zajęciach ogólnorozwojowych oraz z zakresu: rugby na wózkach, pływakich, bowlingu, bocci, lekkiej atletyki. W 2018 r. zawarto w tym zakresie 9 umów, a w latach 2019-2020 po 10 umów. W analizowanym okresie wspierano również imprezy sportowo-rekreacyjne dla osób z niepełnosprawnością, np.: Ogólnopolski Turniej w Bowlingu Niewidomych i Słabowidzących czy Parapływackie Grand Prix Polski w Pływaniu.

12. UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU

Uzależnienie od alkoholu jest problemem społecznym, które wpływa negatywnie na wszystkie sfery życia człowieka, na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie oraz życie zawodowe. Stąd niezwykle istotne są profilaktyka i rozwiązywanie problemów

alkoholowych oraz integracja społeczna osób nimi dotkniętych. Zadania te realizowane są na szczeblu gminnym, zgodnie z ustawą z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Liczba osób zmagających się z problemami alkoholowymi jest trudna do ustalenia. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ocenia szacunkowo wielkość populacji, która może być nimi dotknięta. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 75. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

nazwa populacji	procent populacji	w Polsce 38,6 mln	w mieście 230 tys. mieszkańców
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 4 600 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 9 200 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 9 200 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	11 500-16 000 osób
osoby doświadczające przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	ok. 11 000 osób dorosłych i dzieci

Źródło: Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

W latach 2018-2020 maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Częstochowy wyniosła po 2 600 w każdym roku. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zmniejszała się z roku na rok (z 694 w 2018 r. do 663 w 2020 r.), a liczba ważnych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych znacznie wzrosła w 2020 r. (443 w 2018 r., 433 w 2019 r., 642 w 2020 r.). Liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia i wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych stale spadała (z 299 w 2018 r. do 211 w 2020 r.), a liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych systematycznie rosła (z 78 w 2018 r. do 132 w 2020 r.). Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 76. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta (uchwała nr 783.LIV.2018 z 25.04.2018 r.	2 600	2 600	2 600
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa, powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) lub powyżej 18% alkoholu	694	683	663

w tym: przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	476	468	470
w tym: przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	218	215	193
liczba ważnych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych	443	433	642
w tym: przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	269	276	528
w tym: przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	174	157	114
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia i wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	299	281	211
w tym: w sprawie wygaśnięcia zezwolenia	296	280	211
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń 78	103	132	na sprzedaż napojów alkoholowych
w tym: przez pracowników Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy	69	65	100
w tym: przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów	9	38	32
Alkoholowych			

Źródło: Urząd Miasta Częstochowy.

Inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu zajmuje się w mieście Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracuje ona w zespołach: ds. profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy, ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach swoich zadań Komisja m.in. udziela pomocy osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom poprzez motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby podejrzewanej o uzależnienie od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Dane szczegółowe na temat działalności Komisji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 77. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba otrzymanych przez Komisję wniosków w sprawie objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym	231	215	209
liczba osób skierowanych przez Komisję na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii	205	191	152
liczba wniosków skierowanych przez Komisję do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	192	153	126
liczba rozmów motywująco-wspierających z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu, przeprowadzonych przez Zespół ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego	76	69	284
liczba posiedzeń Zespołu do spraw rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego	103	51	84

liczba posiedzeń Zespołu do spraw profilaktyki i przeciwdziałania przemocy	85	108	96
liczba posiedzeń Zespołu do spraw wstępnego opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	43	44	10
liczba posiedzeń Zespołu do spraw kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	20	65	58
liczba posiedzeń Komisji	21	23	26
liczba wydanych postanowień w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholowych	182	176	251 napojów

Źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie.

Z powyższych danych wynika, że działania podejmowane na terenie Częstochowy przynoszą wymierne efekty w postaci stopniowo malejącej liczby składanych wniosków w sprawie objęcia osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym. Spada również liczba osób kierowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii, a także, znacząco, liczba kierowanych przez Komisję wniosków do sądu dotyczących zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Można przyjąć, że jest to efektem prowadzonych przez zespół ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego regularnych rozmów motywacyjno-wspierających, których liczba w 2020 r.

istotnie wzrosła (z 69 w 2019 r. do 284 w 2020 r.).

Pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną osobom uzależnionym od alkoholu w mieście świadczą następujące placówki:

- Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 78,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach, ul. Częstochowska 1,
- Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych w Częstochowie, ul. 1 Maja 25, □ Centrum Terapii w Częstochowie, ul. Norberta Barlickiego 2.

Dane szczegółowe na temat liczby osób objętych wsparciem przez ww. placówki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 78. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie			
liczba osób dorosłych przebywających w placówce	5 771	5 253	4 002
liczba osób nieletnich przebywających w placówce	8	10	5
Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych i Centrum Terapii w Częstochowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach			
liczba porad udzielonych w placówkach	23 764	23 282	29 035
liczba pacjentów	1 986	1 449	1 616

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych w Częstochowie, Centrum Terapii w Częstochowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach.

W latach 2018-2020 systematycznie spadała liczba osób dorosłych przebywających w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie (z 5 771 w 2018 r. do 4 002 w 2020 r.). Jedną z form udzielanej im pomocy były rozmowy na temat szkodliwego wpływu alkoholu na organizm człowieka i innych konsekwencji jego spożywania oraz rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. Należy dodać, że Ośrodek realizował również program korekcyjno-edukacyjny pn. „Nie krzywdzę” i program psychologicznoterapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W analizowanym okresie placówki leczenia uzależnień, tj. Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych w Częstochowie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach, realizowały podstawowy program terapii oraz w 2020 r. innowacyjną metodę terapeutyczną w stacjonarnym leczeniu uzależnień osób dorosłych pn. Terapia Krótkoterminowa Skoncentrowana na Rozwiązaniu (SFBT). Ponadto prowadzono ambulatoryjny i ponadpodstawowy program terapii uzależnień, a w jego ramach zajęcia: „Jak żyć w trzeźwości”, „Zapobieganie nawrotom picia”, „Rozwoju osobistego”, „Dla uzależnionych kobiet” oraz programy dla dzieci z rodzin alkoholowych i dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA). W oddziale leczenia alkoholowego zespołu abstynenckiego w Parzymiechach i Częstochowie prowadzono detoksykację alkoholową. Z kolei w Centrum Terapii realizowano podstawowy program terapii, obejmujący codziennie zajęcia organizowane przez 8 tygodni oraz program pogłębiony. Harmonogram i czas trwania terapii uzależniony był od potrzeb jego uczestników. Po ukończeniu programu podstawowego i pogłębionego, pacjenci mogli uczestniczyć w zajęciach rozwoju osobistego oraz w spotkaniach grupy wsparcia.

Od marca 2020 r. liczba pacjentów wzrosła, na co wpływ miała sytuacja związana z wystąpieniem pandemii COVID-19. Centrum Terapii ściśle współpracowało z Ośrodkiem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Częstochowie, zapewniając pomoc zarówno w obszarze współuzależnienia, jak i rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie.

Osoby uzależnione i współuzależnione otrzymywały wsparcie w funkcjonujących na terenie miasta stowarzyszeniach, klubach abstynenckich oraz od innych podmiotów, które podejmowały działania informacyjne (prelekcje, pogadanki itp.), profilaktyczne (spotkania grup wsparcia, zajęcia edukacyjne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, konsultacje indywidualne, poradnictwo) oraz oferowały wsparcie socjalne. Do podmiotów tych należały m. in.:

- Stowarzyszenie Abstynenckie „Północ”, ul. Bronisława Czecha 21,
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Rozsądek”, ul. Księżycowa 12,
- Klub Abstynenta „Wytrwałość”, ul. Jerzego Waszyngtona 39,
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Ostoja”, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 78,

- Klub Abstynencki „Droga do wolności” przy Fundacji Chrześcijańskiej „Adullam”, ul. Krakowska 34,
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne „Jozue”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a,
- Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej, ul. Tadeusza Rejtana 7,
- Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „POWRÓT z U”, Oddział Wojewódzki w Częstochowie, ul. Wiolinowa 1,
- Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „POWRÓT z U”, ul. Wiolinowa 1,
- Częstochowskie Stowarzyszenie ETOH, Aleja Pokoju 12,
- Stowarzyszenie MONAR, ul. Ogrodowa 66,
- Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem, Aleja Pokoju 12.

Osobom dotkniętym i zagrożonym alkoholizmem oraz towarzyszącą mu niejednokrotnie przemocą świadczona jest również pomoc społeczna oraz wsparcie w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej.

Zajmują się tym:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2,
- Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Tadeusza Rejtana 7b,
- Samorządowy Zakład Budżetowy Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie, ul. Legionów 50a,
- Centrum Integracji Społecznej Fundacji Integracji Społecznej „Feniks”, ul. Legionów 21,
- Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, ul. Złota 47,
- Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej, wchodzące w skład Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego „JOZUE”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a,
- placówki wspierające osoby bezdomne dotknięte problemem uzależnień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie wspiera osoby i rodziny zagrożone i dotknięte alkoholizmem, prowadząc pracę socjalną, aktywizację społeczną i zawodową, wnioskując o przyznanie asystenta rodziny, przyznając świadczenia pieniężne i w naturze, a w razie potrzeby organizując wsparcie w formie posiłku w jadłodajni. Osoby zmagające się problemem alkoholizmu, Ośrodek kieruje do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub ośrodków terapii uzależnień na terenie miasta, natomiast osoby, które odbyły leczenie, do jednego z funkcjonujących w mieście centrów integracji społecznej. Pracownicy socjalni współpracują również z placówkami leczenia uzależnień i współuzależnień, poradniami zdrowia psychicznego, sądami, kuratorami sądowymi, Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w Częstochowie, a także z placówkami oświatowymi i wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Funkcjonujące w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dwa Zespoły ds. Pracy Socjalnej prowadzą metodyczne działania nakierowane na rodziny dotknięte problemem alkoholowym, wspomagają proces powrotu osób uzależnionych do życia w rodzinie oraz wskazują sposoby wyjścia z sytuacji

kryzysowej. Z kolei Sekcja ds. Przeciwdziałania Bezdomności wspiera osoby dotknięte problemem bezdomności, w tym osoby, u których zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu.

Bezdomność i uzależnienia nie dają szansy na normalne życie, a zerwanie z nałogiem w przypadku osób pozostających bez dachu nad głową jest szczególnie trudne. Niezwykle istotne są zatem działania podmiotów wspierających te osoby, uwzględniające profilaktykę i wczesne rozpoznawanie problemów alkoholowych oraz motywowanie do zaprzestania zachowań ryzykownych (picia alkoholu, używania narkotyków). Na rzecz osób w kryzysie bezdomności przebywających na terenie miasta Częstochowy, zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych podejmowane są działania profilaktyczne, interwencyjne, diagnostyczno-konsultacyjne, wspierające, osłonowe, prewencyjne, aktywizacyjne i readaptacyjne.

Ważną rolę w systemie wsparcia osób z problemem alkoholowym pełni również Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, które podejmuje w środowisku lokalnym działania obejmujące m.in. świadczenie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego oraz usług mediatora. Centrum udziela bezpłatnego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu, wymagającym pomocy w formie czasowego pobytu poza dotychczasowym miejscem zamieszkania, w celu odizolowania osób dotkniętych przemocą od osób stosujących przemoc. Ponadto prowadzi grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą, współpracując z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny, udostępnia materiały na temat przemocy w rodzinie, prowadzi zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz profilaktyki uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Poniższe tabele zawierają dane szczegółowe na temat liczby osób z problemem alkoholowym objętych wsparciem przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie.

Tabela 79. Osoby i rodziny z problemem alkoholowym objęte wsparciem w latach 2018-2020 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie			
liczba rodzin objętych przez MOPS wsparciem z powodu alkoholizmu	3 922	3 659	3 423
liczba rodzin objętych przez MOPS wsparciem z powodu uzależnienia	88	68	40
liczba nadużywania alkoholu			lub
Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie			
liczba osób z problemem alkoholowym korzystających ze wsparcia placówki	84	137	72
w tym: liczba kobiet	52	91	54
w tym: liczba mężczyzn	17	25	11
w tym: liczba dzieci	15	21	7
liczba osób z problemem alkoholowym, które skorzystały ze schronienia	22	41	25
liczba w hostelu			
w tym: liczba kobiet	11	23	19
w tym: liczba mężczyzn	0	3	1
w tym: liczba dzieci	11	15	5

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie.

Na terenie Częstochowy swoją działalność prowadzą 4 centra integracji społecznej. Są to:

- samorządowy zakład budżetowy Centrum Integracji Społecznej,
- Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „Feniks”,
- Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”,
- Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej, wchodzące w skład Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczyńnego „JOZUE”, ul. Józefa Gaczkowskiego 15a.

W funkcjonujących w obszarze wspierania zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym centrach integracji społecznej podejmowane są następujące działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej: umożliwianie osobom uzależnionym podjęcia pracy w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym, zapewnianie profesjonalnej pomocy interwencyjnej, prowadzenie zajęć terapeutyczno-edukacyjnych, dotyczących podstawowych zasad trzeźwego życia, budowanie zdrowych relacji ze społecznością, wzmacnianie poczucia własnej wartości, udzielanie pomocy psychologicznej rodzinom z problemami alkoholowymi, organizowanie spotkań okolicznościowych w celu integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące osób objętych wsparciem przez działające w mieście centra integracji społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 80. Osoby wspierane w ramach centrów integracji społecznej w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba uczestników zajęć w centrach integracji społecznej	595	555	512
w tym: liczba osób uzależnionych od alkoholu	29	87	105
liczba osób, które ukończyły program zatrudnienia socjalnego	364	251	298
w tym: liczba osób uzależnionych od alkoholu	10	44	45

Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Pomoc udzielana w centrach integracji społecznej dotyczy nie tylko reintegracji społecznej i zawodowej, ale również obejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień. W ramach programu reintegracji społecznej są przeprowadzane cykliczne zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, gospodarowania budżetem domowym i samozatrudnienia. Organizowane są również pokazy filmów profilaktycznych. Centra stwarzają osobom uzależnionym możliwość wykonywania pracy, która dostarcza pozytywne emocje, pozwalając utrzymać abstynencję i dając możliwość budowania życia bez nałogu. Uczestnicy centrów mają możliwość pozyskania nowych kompetencji i wiedzy oraz podnoszenia poczucia własnej wartości.

Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom podejmują również Policja, Straż Miejska i Sąd Rejonowy w Częstochowie. Z informacji pozyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie wynika, że problem alkoholizmu w mieście występuje najczęściej w rodzinach, w których małżonkowie

pozostają bez pracy i utrzymują się z pomocy społecznej, w rodzinach, w których dochodzi do konfliktów między mężem i żoną lub innymi jej członkami, oraz w rodzinach, których członkowie pozostają w konflikcie z prawem. Nadużywanie alkoholu przez jednego lub obojga małżonków jest przyczyną rozpadu rodzin, prowadzi do demoralizacji dzieci oraz przemocy domowej.

Problemem jest również naruszanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. W celu ograniczenia tego zjawiska funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej w Częstochowie stale patrolują okolice placówek handlowych i lokali gastronomicznych. Ponadto, w ramach działań profilaktyczno-edukacyjnych, Straż Miejska przeprowadza spotkania w placówkach oświatowych, w tym w ośrodkach szkolno-wychowawczych i opieki pozaszkolnej. Warto podkreślić, że w zajęciach profilaktycznych z młodzieżą na temat narkotyków i uzależnień od substancji psychoaktywnych, Straż Miejska korzysta z pracy eksperta instytucjonalnego – przewodnika psa służbowego ds. wykrywania narkotyków. Zajęcia takie stanowią duże urozmaicenie formuły prelekcji oraz odnoszą się do praktycznych zagadnień związanych z postępowaniem w sprawach nieletnich lub innych osób posiadających, handlujących, wnoszących na teren szkoły narkotyki lub je używających.

Działania w tym obszarze podejmuje również Sąd Rejonowy w Częstochowie. Wydziały rodzinne i nieletnich wydają postanowienia o zobowiązaniu do poddania się leczeniu odwykowemu w placówkach niestacjonarnych i stacjonarnych. Przedstawiciele Zespołów Kuratorów Zawodowych prowadzą także edukację i rozmowy na temat szkodliwości picia alkoholu we wszystkich grupach wiekowych, mobilizują do kontynuowania podjętego leczenia i utrzymywania abstynencji oraz współpracują z placówkami pomocy społecznej, policją, prokuraturą i poradniami leczenia uzależnień w zakresie wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie przez Komendę Miejską Policji, Straż Miejską i Sąd Rejonowy w Częstochowie w latach 2018-2020.

Tabela 81. Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom przez Komendę Miejską Policji, Straż Miejską i Sąd Rejonowy w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Komenda Miejska Policji w Częstochowie			
liczba przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu	931	860	724
w tym: liczba przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie	1	11	10
liczba ujawnionych wykroczeń w związku z sprzedażą lub podawaniem	7 649	5 710	8 428
alkoholowych w wypadkach, kiedy jest to zabronione			
liczba sporządzonych wniosków w związku z			
sprzedażą lub podawaniem	55	63	101
napojów alkoholowych w wypadkach, kiedy jest to zabronione			
liczba nałożonych mandatów w związku			
z sprzedażą lub podawaniem			

	1 984	1 629	2 345	napojów
alkoholowych w wypadkach, kiedy jest to zabronione				
Straż Miejska w Częstochowie liczba osób będących pod wpływem alkoholu, zatrzymanych na gorącym	58	41	34	
uczynku lub bezpośrednio po dokonaniu przestępstwa liczba podjętych interwencji w związku z nieprzestrzeganiem zakazu				
spożywania alkoholu w miejscach publicznych liczba nałożonych mandatów w związku z nieprzestrzeganiem zakazu	7 716	4 639	5 955	
spożywania alkoholu w miejscach publicznych liczba punktów sprzedaży alkoholu, w których ujawniono sprzedaż alkoholu	2 129	1 831	1 556	
osobom nietrzeźwym	0	4	0	nioletnim i
liczba punktów sprzedaży alkoholu, w których ujawniono sprzedaż alkoholu bez zezwolenia	0	2	0	
Sąd Rejonowy w Częstochowie				
liczba wniosków złożonych przez kuratorów zawodowych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym	26	18	17	

Źródło danych: Komenda Miejska Policji, Straż Miejska i Sąd Rejonowy w Częstochowie.

Działalność profilaktyczna

W ramach prowadzonej w mieście działalności profilaktycznej w obszarze przeciwdziałania problemom alkoholowym Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostkami organizacyjnymi miasta, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w ww. obszarze, realizuje kierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców miasta przedsięwzięcia profilaktyczne, w których szczególną rolę odgrywa profilaktyka pozytywna, polegająca na wzmacnianiu tego, co czyni ludzi młodych bardziej odpornymi na zagrożenia oraz na usuwaniu samych zagrożeń.

Podejmowane w ostatnich latach działania obejmowały m.in. organizowanie konferencji i kampanii społecznych, wspieranie podmiotów (w tym organizacji pozarządowych) i zlecenie im do realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy, realizowanie programów „Młodość bez uzależnień”, „Oblicza uzależnień” i „Profilaktyka poprzez sport”, wdrożenie rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programu profilaktyczno-wychowawczy „EPSILON”, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, uczęszczającym do placówek wsparcia dziennego, prowadzenie pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniami (np. poprzez „streetworking” i działalność podwórkową), podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach publicznych, w tym wdrożenie projektu „Powstrzymaj pijanego kierowcę” i realizowanie kolejnych edycji „Częstochowskich Dni Profilaktyki”, a także prowadzenie działalności profilaktycznej w Punkcie

Konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób z problemami uzależnień, Centrum

Edukacyjno-Interwencyjnym funkcjonującym w ramach Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie oraz przez Częstochowski Telefon Zaufania przy Częstochowskim Towarzystwie Profilaktyki Społecznej. Dane szczegółowe w tym ostatnim zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 82. Działalność Centrum Edukacyjno-Interwencyjnego, Punktu Konsultacyjnego i Telefonu Zaufania w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Punkt Konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób z problemami uzależnień			
liczba rozmów przeprowadzonych z osobami z problemem alkoholowym	434	175	141
rozmów przeprowadzonych z członkiem rodziny osoby z problemem alkoholowym	252	137	126
liczba rozmów przeprowadzonych z osobami doznającymi przemocy	94	156	123
rozmów przeprowadzonych z osobami stosującymi przemoc	15	0	14
Centrum Edukacyjno-Interwencyjne przy Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie			
liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Centrum	2 829	2 108	177
nieletnich wezwanych przez Zespół do spraw przeprowadzania profilaktyczno-wychowawczych	27	24	3
Częstochowski Telefon Zaufania przy Częstochowskim Towarzystwie Profilaktyki Społecznej			
liczba przeprowadzonych rozmów	3 197	3 382	3 711

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie i Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej.

Z powyższych danych wynika, że działania Centrum Edukacyjno-Interwencyjnego przy Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie w dużej mierze uzależnione są od funkcjonowania placówek oświatowych. W związku z trwającą pandemią COVID-19 i zamknięciem szkół, w 2020 r. liczba przeprowadzonych zajęć znacząco spadła (z 2 108 w 2019 r. do 177 w 2020 r.). Jednocześnie odnotowano stale zwiększające się zapotrzebowanie na rozmowy prowadzone przez Częstochowski Telefon Zaufania (z 3 197 w 2018 r. do 3 711 w 2020 r.).

Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonuje Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”, które zostało zawiązane 1 grudnia 2015 r. W jego ramach w latach 2018-2020 podejmowano m.in. takie działania, jak debata „Przemoc, agresja i media – debata oxfordzka”, konferencja rodzin zastępczych – ochrona dzieci przed przemocą, Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Narkomanii – Przegląd Małych Form Artystycznych, Częstochowskie Dni Profilaktyki – piknik profilaktyczny połączony z happeningiem, Częstochowska Gra Profilaktyczna w ramach programu „Młodość bez uzależnień”,

Piknik Rodzinny – promocja zdrowego stylu życia bez uzależnień, konferencja „Uzależnienia dzieci i młodzieży przejawem dysfunkcji rodziny” – rodzina patologiczna czy dysfunkcyjna, rodzinne formy przemocy wobec dziecka, udział w kampanii Białej Wstążki, udział w kampanii „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”, realizacja zadania publicznego w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie JST w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, zadanie pn. „Moc tkwi w świadomości. Przemoc nie kończy się sama”, konferencja naukowa „Nowe metody leczenia uzależnień”, debata panelowa „Kultura PRZECIW przemocy”, profilaktyka na rzecz dzieci i młodzieży poprzez sport – biegi im. Marka Kotańskiego.

13. PROBLEM NARKOMANII

Uzależnienie od narkotyków jest jednym z poważniejszych problemów współczesnego społeczeństwa. Prowadzi do powstania wielu szkód somatycznych, psychicznych i społecznych, a często kończy się śmiercią z powodu następstw zdrowotnych. Uzależnienie zazwyczaj rozwija się od eksperymentalnego lub towarzyskiego przyjmowania środków psychoaktywnych, a następnie poprzez zwiększenie intensywności i częstotliwości przechodzi w uzależnienie zaawansowane. W wyniku przyjmowania substancji psychoaktywnej dochodzi do zmiany sprawności psychofizycznej, co prowokuje powstawanie sytuacji zagrażających zarówno dla przyjmującego, jak i dla otoczenia; przykładem jest prowadzenie samochodu pod wpływem marihuany, co powoduje rosnącą przestępczość. Uzależnienie od narkotyków jest przyczyną innych problemów społecznych, bowiem powoduje bezrobocie, przemoc, ubóstwo oraz choroby. Jest to problem wielosektorowy, obejmuje zarówno opiekę zdrowotną, oświatę, pomoc społeczną, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, służby celne jak i środki masowego przekazu.

Na terenie miasta Częstochowy wiele instytucji i podmiotów współpracuje ze sobą w celu podejmowania różnych działań ograniczających dostępność narkotyków i eliminujących skutki ich zażywania w aspekcie społecznym, rodzinnym i osobistym. Szczególnie duże znaczenie przywiązuje się do działań profilaktycznych, zwłaszcza w środowisku dzieci i młodzieży.

W obszarze przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków w mieście Częstochowie działają następujące podmioty:

- Komenda Miejska Policji,
- Straż Miejska w Częstochowie,
- Prokuratura Rejonowa Częstochowa-Północ oraz Częstochowa-Południe w Częstochowie,
- Sąd Rejonowy w Częstochowie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Częstochowie,
- Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej,

- Stowarzyszenie Monar, Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Częstochowie, □ Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Uzależnionych „Powrót z U”, Oddział Wojewódzki,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Okręgowy w Częstochowie.

W 2019 r., w ramach Europejskiego Programu Badań Ankiety w Szkołach (ESPAD) i na zlecenie Urzędu Miasta Częstochowy, zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas pierwszych (w wieku 15-16 lat) i uczniów klas trzecich (w wieku 17-18 lat) szkół średnich w mieście. Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych oraz pomiar dostępności środków psychoaktywnych. Badanie miało także na celu ocenę czynników wpływających na rozpowszechnienie ich zażywania.

Badania wykazały, że ze wszystkich grup nielegalnych środków psychoaktywnych najbardziej rozpowszechnione wśród częstochowskiej młodzieży jest używanie marihuany i haszyszu, a następnie amfetaminy. Wśród innych środków, oprócz najczęściej zażywanego alkoholu i tytoniu, przyjmowane są leki uspokajające i nasenne bez recepty w celach niemedycznych, substancje wziewne i leki przeciwbólowe. Młodzież częstochowska często eksperymentuje również przez łączenie alkoholu z lekami oraz alkoholu z marihuaną lub haszyszem. W większości przypadków przyjmowanie przez młodzież nielegalnych środków psychoaktywnych nie ma charakteru regularnego, dotyczy częściej prób eksperymentowania niż stałego ich zażywania.

W Częstochowie ma miejsce szersze niż w skali kraju rozpowszechnienie używania marihuany i haszyszu, zwłaszcza w grupie młodzieży w wieku 17-18 lat. Przynajmniej raz w życiu sięgało po te używki 42,4% starszych uczniów i 20,8% młodszych uczniów, natomiast w Polsce odpowiednio 37,2% i 21,4%. Jeśli chodzi o przetwory konopi, młodzi ludzie oceniają, że są one dość łatwo dostępne, nie doceniają jednocześnie ryzyka konsekwencji i szkód zdrowotnych związanych z ich przyjmowaniem, znaczna część przyznaje, że przyjaźni się i zna z osobami je zażywającymi. Wysoka dostępność substancji, niska świadomość zagrożeń zdrowotnych i społecznych związanych z ich przyjmowaniem oraz używanie ich w najbliższym otoczeniu rówieśniczym stanowią poważne czynniki ryzyka, zwiększające prawdopodobieństwo sięgania i używania ich przez ludzi młodych.

Z danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie wynika, iż zagrożenie związane z problemem narkomanii dotyczy wszystkich placówek oświatowych. Najbardziej narażona jest młodzież grupująca się w takich miejscach, jak: puby, kluby, dyskoteki, kawiarenki internetowe, siłownie, okolice blokowisk – klatki schodowe, piwnice. Zażywanie narkotyków w coraz większym stopniu dotyczy osób z rodzin dobrze sytuowanych, a nie tylko rodzin patologicznych bądź biednych. Często w celu pozyskania środków finansowych na zakup narkotyków nieletni dopuszczają się czynów karalnych.

Przestępstwa narkotykowe stanowią specyficzną grupę przestępstw, uregulowaną w systemie prawnym w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Przepisy tej ustawy nie przewidują kary za

używanie środków odurzających, lecz m.in. za posiadanie, wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu, udzielanie takich środków innym osobom. Wymiar kary za popełnianie tego typu przestępstw w dużym stopniu uzależniony jest od ilości niedozwolonej substancji, która użyta została do popełnienia przestępstwa; im większa jej ilość, tym surowsza kara.

Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe na temat podjętych przez Policję w latach 2018-2020 interwencji dotyczących przestępstw narkotykowych, z podziałem na obszary działania poszczególnych komisariatów w mieście.

Tabela 83. Interwencje Policji dotyczące przestępstw narkotykowych w latach 2018-2020

Komisariat Policji	liczba interwencji		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Komisariat Policji I w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Podjasnogórską, Śródmieście, Gnaszyn-Kawodrza, Lisiniec)	70	72	71
Komisariat Policji II w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Ostatni Grosz, Stradom i Dźbów)	28	25	26
Komisariat Policji III w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Tysiąclecie, Parkitka, Grabówka)	30	27	26
Komisariat Policji IV w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Stare Miasto, Zawodzie-Dąbie, Mirów, Wyczerpy)	18	46	51
Komisariat Policji V w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Północ, Kiedrzyn, Wyczerpy)	16	15	10
Komisariat Policji VI w Częstochowie (obejmuje dzielnice: Raków, Wrzosowiak i Błeszno)	26	29	23
razem	188	214	207

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

Z powyższych danych wynika, że w latach 2018-2020 najczęściej realizowanych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie interwencji dotyczących przestępstw narkotykowych miało miejsce na obszarze działania Komisariatu Policji I. Ich liczba była na podobnym poziomie (70 w 2018 r., 72 w 2019 r., 71 w 2020 r.). Uwagę zwracał systematyczny wzrost liczby interwencji przeprowadzonych w rejonie działania Komisariatu Policji IV (z 18 w 2018 r. do 51 w 2020 r.).

Obszary działania Komisariatów Policji I i IV, na których w latach 2019-2020 przeprowadzono odpowiednio 55,1 i 59% interwencji, obejmują m.in. ścisłe centrum miasta – Aleja Najświętszej Maryi Panny, Aleja Wolności, Stare Miasto i Park Lisiniec, gdzie znajdują się główne ciągi komunikacyjne oraz miejsca masowej rozrywki, tj. puby, dyskoteki.

Najmniej interwencji dotyczących przestępstw narkotykowych miało miejsce na terenie działania Komisariatu Policji V (16 w 2018 r., 15 w 2019 r., 10 w 2020 r.).

Wykrywalność przestępstw narkotykowych na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Częstochowie była w analizowanym okresie na poziomie powyżej 94%. Większość przestępstw związana była z posiadaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych. Liczba nieletnich w przestępstwach popełnianych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz liczba ujawnionych podczas kontroli Policji nieletnich pod wpływem środków odurzających na terenie miasta Częstochowy utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela. Tabela 84. Przestępczość narkotykowa nieletnich w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	liczba przestępstw nieletnich z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	liczba ujawnionych nieletnich
osoby pod wpływem środków odurzających	5	3	2	72	54
osoby pod wpływem narkotyków i alkoholu	72	78	54		

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

Z danych Prokuratury Rejonowej i Sądu Rejonowego w Częstochowie wynika, iż w latach 2018-2020 wzrosła przestępczość z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zwiększyła się liczba skierowanych przez Prokuraturę do Sądu aktów oskarżenia z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (z 63 w 2018 r. do 130 w 2020 r.), spadła natomiast liczba umorzonych spraw z art. 62a ww. ustawy (ze 105 w 2018 r. do 67 w 2020 r.).

Art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zakłada, że jeśli przedmiotem czynu są środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości. Dane szczegółowe na temat działań Prokuratury Rejonowej w Częstochowie podejmowanych w latach 2018-2020 z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 85. Działania Prokuratury Rejonowej w Częstochowie podejmowane z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba skierowanych do sądu aktów oskarżenia z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	63	81	130
liczba umorzeń, np. z art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	105	95	67

Źródło danych: Prokuratura Rejonowa Częstochowa-Północ i Prokuratura Rejonowa Częstochowa-Południe w Częstochowie.

W latach 2018-2020 stale rosła również liczba spraw rozpoznanych i rozstrzygniętych przez Sąd Rejonowy w Częstochowie przeciwko osobom oskarżonym o przestępstwa stypizowane w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (z 95 w 2018 r. do 143 w 2020 r.). Sprawy z terenu Częstochowy stanowiły 60%.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 86. Sprawy rozpoznane i rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy w Częstochowie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba spraw rozpoznanych i rozstrzygniętych	95	107	143
liczba osób, wobec których orzeczono dozór kuratora	18	17	7

Źródło danych: Sąd Rejonowy w Częstochowie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, działania kontrolne prowadzi Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Częstochowie, na bieżąco podejmując kroki nadzorcze w zakresie wprowadzania do obrotu handlowego środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”. Z uwagi na fakt, że rynek nowych narkotyków stale się rozwija i możliwości syntezy nowych związków są praktycznie nieograniczone, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, działając na rzecz ograniczenia dostępu do środków zastępczych, a co za tym idzie do eliminowania zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, ściśle współpracuje z organami Policji, Straży Miejskiej oraz Urzędu Celnego.

W 2019 r. pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Częstochowie znajdowało się 7 obiektów wprowadzających prekursorzy narkotyków i dopalaczy kategorii 3, 1 obiekt wprowadzający prekursorzy kategorii 2, 17 podmiotów, w których stosowane były prekursorzy kategorii 3 oraz 4 podmioty stosujące prekursorzy kategorii 2. Monitorowanie zatruć nowymi narkotykami odbywało się na bieżąco. W 2018 r. zgłoszonych zostało 25 podejrzeń zatruć środkami zastępczymi, tzw. „dopalaczami”, w 2019 r. dokonano 24 zgłoszeń, a w 2020 r. 17 zgłoszeń.

Działania prewencyjne w zakresie przeciwdziałania zjawisku narkomanii lub walki z przestępczością narkotykową, tj. posiadania, handlu, wytwarzania, udostępniania substancji psychoaktywnych, prowadzi również Straż Miejska w Częstochowie. W latach 2018-2020, w ramach ograniczenia dostępu do narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych i alkoholu ze źródeł nielegalnych, Straż Miejska przeprowadzała akcje z psem służbowym ukierunkowane na wykrywanie nielegalnego posiadania substancji odurzających (12 akcji w 2018 r., 6 w 2019 r., 21 w 2020 r.). W analizowanym okresie przeprowadzono także kontrole szkół pod kątem rozprowadzania substancji niedozwolonych (193 kontrole w 2018 r., 217 w 2019 r., 109 w 2020 r.). Ponadto, w ramach współpracy Straży Miejskiej z Krajową Administracją Skarbową, zorganizowano na terenie miasta wspólne akcje, w wyniku których ujawniano przypadki wyczerpujące znamiona czynu karnoskarbowego typu sprzedaż tytoniu lub alkoholu poza akcyzą. Ich liczba znacznie wzrosła w 2020 r. (po 4 akcje i przypadki w 2018 r., po 3 akcje i przypadki w 2019 r., po 7 akcji i przypadków w 2020 r.).

W Częstochowie osoby uzależnione od narkotyków i środków psychoaktywnych oraz ich rodziny mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej realizowanej w warunkach stacjonarnych, dziennych oraz ambulatoryjnych. Opiekę nad osobami zagrożonymi uzależnieniem, uzależnionymi, współuzależnionymi oraz osobami po ukończonym procesie terapii uzależnienia od narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz uzależnień behawioralnych prowadzą:

- Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Uzależnionych „Powrót z U” Oddział Wojewódzki,
- Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej,
- Stowarzyszenie Monar, Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Częstochowie.

Podmioty te zajmują się szeroko pojętą terapią osób uzależnionych i ich rodzin, post-rehabilitacją osób po zakończonym procesie terapii oraz ich readaptacją społeczną, a także profilaktyką uzależnień. Grupą bezpośrednich odbiorców są głównie osoby z uzależnieniami, a grupą pośrednią osoby bliskie i rodziny. Swoją działalność ww. podmioty finansują z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, z projektów Ministerstwa Zdrowia, w tym z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, jak również z budżetu miasta Częstochowy.

W 2020 r., w porównaniu z latami 2018-2019, liczba osób wymagających pomocy i wsparcia z powodu uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych wzrosła. W 2018 r. z poradni lekarskich, psychiatrycznych i psychologicznych skorzystały 4 084 osoby, rok później – 3 929 osób, a w 2020 r. 4 445 osób.

Z kolei ze świadczeń w 2018 r. skorzystały 792 osoby uzależnione od narkotyków, w 2019 r. – 712 osób, a w 2020 r. – 669 osób. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 87. Osoby z uzależnieniami od narkotyków i środków psychoaktywnych, korzystające z poradni oraz leczone w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób korzystających z poradni ogółem	4 084	3 929	4 445
liczba osób leczonych ogółem	792	712	669
w tym: liczba osób uzależnionych z rozpoznaniem F11-F19	489	463	400
w tym: liczba osób współuzależnionych	209	127	106
w tym: liczba osób z rozpoznaniem F63 i F63.8	84	122	163

Źródło danych: Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Uzależnionych „Powrót z U” Oddział Wojewódzki, Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej, Stowarzyszenie Monar, Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Częstochowie.

Częstochowskie Towarzystwo Polityki Społecznej prowadzi również dysponujący 26 miejscami Młodzieżowy Ośrodek Leczenia Uzależnień (MOLU) w Częstochowie, w którym uzależniona od substancji psychoaktywnych młodzież w wieku 13-19 lat może skorzystać z trwającej od 9 do 12 miesięcy terapii długoterminowej. Zajęcia terapeutyczne prowadzone są w formie grupowej, warsztatowej i zindywidualizowanej pracy z terapeutą. Ponadto Towarzystwo prowadzi program post-rehabilitacyjny dla pacjentów, którzy ukończyli terapię w Ośrodku – Projekt Hostellove. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 88. Osoby młode z uzależnieniami od narkotyków i środków psychoaktywnych, leczone w Młodzieżowym Ośrodku Leczenia Uzależnień w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba hospitalizacji w Młodzieżowym Ośrodku Leczenia Uzależnień	78	76	58 liczba
pacjentów w Młodzieżowym Ośrodku Leczenia Uzależnień	65	66	60 liczba pacjentów
uczestniczących w projekcie Hostellove	10	22	23
Liczba osób z rozpoznaniem F63 i F63.8	91	67	81

Źródło danych: Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej.

Środki, od których są uzależnieni pacjenci Młodzieżowego Ośrodka Leczenia Uzależnień, to najczęściej: amfetamina, metamfetamina, marihuana, NSP, w tym głównie mefedron, leki, MDMA oraz LSD. W 2020 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba uzależnień behawioralnych (F63 i F63.8). Są to uzależnienia od Internetu, od gier komputerowych oraz hazardu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Problemem jest również ponowne rozpoczynanie zażywania substancji uzależniających po zakończonym procesie terapeutycznym, co wskazuje na konieczność zapewnienia intensywniejszej opieki post-rehabilitacyjnej oraz readaptacji społecznej i zawodowej celem powrotu do społeczeństwa i pełnienia na nowo ról społecznych.

Działalność profilaktyczna

W Częstochowie prowadzone są różnorodne formy profilaktyki narkotykowej. Uczestniczą w niej wszystkie podmioty zaangażowane w miście w przeciwdziałanie narkomanii. Dzięki ich współpracy realizowanych jest szereg programów i działań profilaktycznych, wśród nich wiele spotkań, warsztatów, happeningów, konkursów. Wzmocnieniem podejmowanych w tym zakresie działań jest funkcjonowanie miejskiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Narkomanii, w skład którego wchodzi przedstawiciele tych podmiotów.

Każdego roku z budżetu miasta finansowane są zadania dotyczące wsparcia działań z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków i środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania w 2018 r. wyniosła 83 498,89 zł, w 2019 r. 151 191,66 zł, a w 2020 r. 86 341,00 zł. W latach 2018-2020 realizowano następujące zadania:

- organizowano spotkania profilaktyczne, grupy terapeutyczne, warsztaty dla osób uzależnionych i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi,
- zakupiono i wykonywano testy na zawartość metabolitów narkotyków i dopalaczy w organizmie oraz przeprowadzano poradnictwo około-testowe,
- przeprowadzono zajęcia edukacyjne, szkolenia dla młodzieży, rodziców i nauczycieli,
- realizowano kolejne edycje Kampanii Społecznej Białych Serc, w ramach których organizowano różnorodne zajęcia w szkołach, happeningi, spotkania,
- zorganizowano obchody Międzynarodowego Dnia Przeciwdziałania Narkomanii,
- w 2018 i 2019 r. wystawiono w Miejskim Domu Kultury dla młodzieży szkół

częstochowskich spektakl profilaktyczny pt. „My, dzieci z dworca ZOO” z udziałem aktorów Teatru Kamienica.

14. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób będących członkami rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. Prowadzić może nie tylko do rozpadu rodziny, ale także do naruszeń norm społecznych, moralnych oraz prawnych.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne i wynikać z pobudek osobistych, frustracji, stresu, uzależnienia, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych i z doświadczeń wyniesionych z domu rodzinnego. U podstaw przemocy mogą także leżeć mechanizmy dyskryminacji i wykluczenia.

W mieście Częstochowie problematyką przemocy, jej przeciwdziałaniem oraz wspieraniem osób i rodzin nią dotkniętych zajmują się różnorodne podmioty. Wśród nich m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy, Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem, Komenda Miejska Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz wspieraniem osób dotkniętych przemocą w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie wynika, że w latach 2018-2020 liczba rodzin dotkniętych przemocą, którym udzielane było wsparcie w postaci pracy socjalnej, nieznacznie spadała (z 496 w 2018 r. do 471 w 2020 r.). Wiązało się to ze spadkiem liczby procedur „Niebieskie Karty”. Stale zmniejszała się również liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, które skorzystały z terapii krótkoterminowej, prowadzonej przez specjalistów Ośrodka (z 14 w 2018 r. do 6 w 2020 r.). Ponad dwukrotny spadek w 2020 r. liczby osób korzystających z ww. terapii, w stosunku do roku poprzedniego, wynikał z licznych obostrzeń i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19. W każdym roku, z powodu przemocy w rodzinie, ze wsparcia finansowego Ośrodka korzystało kilka rodzin (8 w 2018 r., 3 w 2019 r., 9 w 2020 r.). Dane szczegółowe na temat wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie osobom i rodzinom dotkniętym przemocą przedstawia poniższa tabela.

Tabela 89. Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie osobom dotkniętym przemocą i osobom stosującym przemoc w rodzinie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzin objętych wsparciem finansowym z powodu przemocy w rodzinie	8	3	9
liczba rodzin objętych pracą socjalną	496	487	471
liczba osób objętych terapią krótkoterminową skoncentrowana na rozwiązaniach	14	13	6

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie jest odpowiedzialny za obsługę organizacyjnotechniczną Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy, a także deleguje do niego swoich pracowników. Pracownicy Ośrodka powoływani są do każdej grupy roboczej; jej członkowie opracowują indywidualny plan pomocy rodzinie, w której została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”, motywują osoby doświadczające przemocy i osoby stosujące przemoc do jego realizowania, jak również prowadzą pracę socjalną i monitoring sytuacji w tej rodzinie. W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” podejmowana jest również współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie miasta na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadaniem Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, funkcjonującego na terenie miasta Częstochowy, jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2018-2020 stale zmniejszała się liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu (z 414 w 2018 r. do 402 w 2020 r.). Systematycznie spadała również liczba wniosków, skierowanych przez Zespół do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o zastosowanie leczenia odwykowego względem osoby podejrzewanej o uzależnienie od alkoholu (z 61 w 2018 r. do 52 w 2020 r.). Warto jednocześnie zauważyć, że w latach 2018-2020 z roku na rok rosła liczba rodzin, w których przebywały dzieci dotknięte przemocą lub są jej świadkami (ze 184 w 2018 r. do 195 w 2020 r.), a tym samym zwiększyła się liczba wniosków złożonych przez Zespół do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci (z 223 w 2018 r. do 254 w 2020 r.). Są one obligatoryjnie kierowane do sądu, kiedy dochodzi do przemocy w rodzinie, w której przebywają osoby nieletnie.

W latach 2018-2020 stale rosła również liczba rodzin, w których przemocą dotknięte były osoby z niepełnosprawnością (z 7 w 2018 r. do 11 w 2020 r.). W latach 2019-2020, w porównaniu z 2018 r., wyższa była także liczba rodzin, w których przemocą dotknięte były osoby starsze (26 w 2018 r., 36 w 2019 r., 33 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie miasta w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 90. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba Niebieskich Kart złożonych do Zespołu Interdyscyplinarnego	414	408	402
liczba rodzin, gdzie dzieci dotknięte są przemocą lub są jej świadkami	184	187	195
liczba rodzin, gdzie przemocą dotknięte są osoby starsze	26	36	33
liczba rodzin, gdzie przemocą dotknięte są osoby z niepełnosprawnością	7	9	11
liczba wniosków złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci	223	243	254
liczba wniosków złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	61	58	52

Źródło danych: Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy.

Jednym z najważniejszych podmiotów świadczących w mieście pomoc rodzinom dotkniętym przemocą jest Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, którego zadaniem jest udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy, w szczególności psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej, dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej, a w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy. W latach 2018-2020 liczba osób korzystających w Centrum z pomocy specjalistycznej, tj. psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia, ulegała wahaniom (447 w 2018 r., 511 w 2019 r., 458 w 2020 r.), podobnie jak liczba osób korzystających z dostępnego w jego ramach hostelu (45 w 2018 r., 68 w 2019 r., 51 w 2020 r.). Jednocześnie systematycznie rosła liczba osób z problemami życiowymi (m.in. problemami związanymi ze zdrowiem psychicznym i przemocą domową), które skorzystały z Częstochowskiego Telefonu Zaufania (z 3 197 w 2018 r. do 3 703 w 2020 r.). Znaczny wzrost w 2020 r. mógł być spowodowany obostrzeniami wynikającymi z wybuchu pandemii COVID-19, które ograniczyły możliwość bezpośrednich spotkań z pracownikami Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej.

W latach 2018-2019 na zbliżonym poziomie pozostawała liczba osób objętych wsparciem w ramach telefonu dla osób doświadczających przemocy domowej „Niebieska Linia” (świadczona pomoc wiązała się głównie z problemem przemocy domowej i dotyczyła uzyskania informacji na temat możliwości otrzymania wsparcia; 198 w 2018 r., 194 w 2019 r.) W 2020 r. telefon dla osób doświadczających przemocy domowej „Niebieska Linia” nie funkcjonował; jego rolę przejął Telefon Interwencji Kryzysowej, który w analizowanym roku odnotował znaczny wzrost liczby osób objętych pomocą (389 w 2018 r., 347 w 2019 r., 557 w 2020 r.). Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat działalności Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w latach 2018-2020.

Tabela 91. Działalność Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
------------------	---------	---------	---------

liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia	447	511	458
liczba osób, które skorzystały ze schronienia w hostelu	45	68	51
liczba osób, które skorzystały z Częstochowskiego Telefonu Zaufania	3 197	3 382	3 703
liczba osób, które skorzystały z telefonu dla osób doświadczających przemocy domowej „Niebieska Linia”	198	194	nie działał
liczba osób, które skorzystały z Telefonu Interwencji Kryzysowej	389	347	557

Źródło danych: Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmuje również Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie. W latach 2018-2020 jej członkowie kontaktowali się z osobami doznającymi przemocy w rodzinie (119 w 2018 r., 133 w 2019 r., 84 w 2020 r.) oraz stosującymi przemoc w rodzinie (44 w 2018 r., 133 w 2019 r., 84 w 2020 r.), prowadzili rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy oraz motywowali sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych (44 w 2018 r., 40 w 2019 r., 39 w 2020 r.). Warto dodać, że w 2020 r. wzrosła liczba osób poinformowanych o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych (58 w 2018 r., 78 w 2019 r., 122 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, podejmowanych w latach 2018-2020 w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 92. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób doznających przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się	119	133	84
członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się	44	133	84
członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”	1	1	0
liczba przeprowadzonych rozmów z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania ich sytuacji w rodzinie	119	133	84
liczba rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy	44	40	39
liczba dorosłych osób doświadczających przemocy zmotywowanych do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy	119	133	84
liczba sprawców przemocy zmotywowanych do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	44	40	39
liczba osób poinformowanych o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych	58	78	122
wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.

liczba powiadomień skierowanych do sądu rodzinnego o sytuacji dziecka	3	1	0
liczba osób doznających przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	119	133	84
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	44	133	84

Źródło danych: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie.

Ważnym elementem w miejskim systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, który w ramach swojej działalności, świadczy poradnictwo w punkcie konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy domowej, a także realizuje programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Z danych Ośrodka wynika, że w latach 2018-2020 znacznie spadła liczba porad udzielonych osobom doświadczającym przemocy domowej w punkcie konsultacyjnym (ze 169 w 2018 r. do 44 w 2020 r.), przy czym na spadek w 2020 r. wpływ miały obostrzenia i ograniczenia związane z pandemią COVID-19. Jednocześnie po wzroście w 2019 r., w 2020 r. spadała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły i ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (z odpowiednio 60 i 59 w 2018 r. do odpowiednio 41 i 29 w 2020 r.; ze względu na pandemię COVID-19, w 2020 r. nie odbyła się jedna edycja programu). Na tym samym poziomie pozostawała z kolei liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły i ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny (po 10).

Dane szczegółowe na temat działań Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie podejmowanych w latach 2018-2020 na rzecz osób zmagających się z problemem przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 93. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy domowej	169	95	44
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	45	60	41
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	41	59	29
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu psychologiczno-terapeutycznego	10	10	10
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny	10	10	10

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie.

W ramach działań interwencyjnych Ośrodek prowadził noclegownię dla 2 osób, w stosunku do których orzeczono obowiązek opuszczenia lokalu z powodu stosowania przemocy w rodzinie, jak również doraźne odizolowanie osoby stosującej przemoc będącej pod wpływem alkoholu.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany jest także przez Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem, prowadzony przez Stowarzyszenie ETOH w Częstochowie. Liczba osób, które przystąpiły do programu w 2020 r., była niższa niż w 2019 r. (22 w 2019 r., 30 w 2020 r.), z kolei liczba osób, które go ukończyły – wyższa (15 w 2019 r., 23 w 2020 r.; w 2018 r. programu nie realizowano). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 94. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem Stowarzyszenia ETOH w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu	–	22	30
oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program	–	15	23
oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych			

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Częstochowie Stowarzyszenia ETOH.

W analizowanym okresie Ośrodek udzielał bezpłatnej pomocy psychologicznej i pomocy terapeutycznej, prowadził konsultacje psychiatryczne, pokrywał koszty świadczeń zdrowotnych, koszty związane z kształceniem w szkołach publicznych, finansował okresowe dopłaty do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za media, organizował i finansował kursy i szkolenia podnoszących kwalifikacje zawodowe osób doświadczających przemocy, pokrywał koszty zakupu żywności, odzieży, bielizny, środków czystości, w ramach interwencji kryzysowej pomagał w zakupie wyposażenia (zakup pralki, lodówki, kuchenki, mebli), świadczył bezpłatną pomoc prawną.

Jednym z podmiotów uprawnionych do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” jest Policja, która podejmuje również działania interwencyjne związane z przemocą w rodzinie. Według danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, w latach 2018-2020 systematycznie zmniejszała się liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” (z 563 w 2018 r. do 492 w 2020 r.), liczba przeprowadzonych interwencji domowych (z 5 730 w 2018 r. do 4 846 w 2020 r.), liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc w rodzinie (ze 112 w 2018 r. do 83 w 2020 r.) oraz, w związku z powyższym, liczba osób stosujących przemoc, będących pod wpływem alkoholu (z 335 w 2018 r. do 258 w 2020 r.). Wynikało to m.in. z lepszej znajomości problemu przemocy oraz poprawy umiejętności dostrzegania, przez osoby zobligowane do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”, różnicy między przemocą w rodzinie a np. konfliktem małżeńskim. Jednocześnie niepokój budziła stale rosnąca liczba przeprowadzonych interwencji w rodzinie, w których świadkami przemocy były dzieci (ze 152 w 2018 r. do 187 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 95. Działania podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Częstochowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba przeprowadzonych interwencji domowych	5 730	5 061	4 846
liczba sporządzonych Niebieskich Kart	563	553	492
liczba osób dotkniętych przemocą	573	525	467
w tym: liczba kobiet	484	462	390
liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc w rodzinie	112	107	83
liczba osób stosujących przemoc, będących pod wpływem alkoholu	335	319	258
liczba interwencji w rodzinach, w których świadkami przemocy były dzieci	152	174	187

Źródło danych: Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

8. Działalność profilaktyczna

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa działalność profilaktyczna. Podmioty działające w tym obszarze w mieście organizują, współorganizują lub biorą udział w wielu przedsięwzięciach profilaktycznych, kierowanych zarówno do dzieci, młodzieży i ich rodziców lub opiekunów, jak i do swoich członków/przedstawicieli. W latach 2018-2020 były to m.in.:

- edukacja antydyskryminacyjna – realizowany w częstochowskich szkołach projekt „Strefa Empatii”, którego celem jest propagowanie postaw sprzyjających tolerancji, umiejętności dostrzegania i akceptowania różnic między ludźmi, szkolenia dla uczniów i uczennic, kadry pedagogicznej w zakresie posługiwania się językiem porozumienia i rozwiązywania konfliktów, gra antydyskryminacyjna „Na tropie uprzedzeń”,
- udział w międzynarodowej kampanii „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”,
- Częstochowskie Dni Profilaktyki,
- realizacja rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programu profilaktyczno-wychowawczego „Epsilon”, kierowanego do uczniów szkół podstawowych w zakresie profilaktyki zachowań problemowych, w tym przemocy i zaburzeń zachowania, uzależnień, konsultacje dla wychowawców klas biorących udział w programie,
- cykl szkoleń dla wychowawców klas „Profilaktyczny Bank Dobrych Praktyk” z zakresu radzenia sobie z problemem przemocy w grupach klasowych,
- cykliczne warsztaty i zajęcia profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, poświęcone tematyce przemocy i radzenia sobie z emocjami, w tym zajęcia edukacyjno-profilaktyczne dla uczniów

częstochowskich szkół, organizowane przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie,

- zajęcia oraz programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży na poziomie profilaktyki uniwersalnej (całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze),
- realizacja programów terapeutycznych i socjoterapeutycznych w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje rodzicielskie i mające na celu wzmocnienie relacji rodzinnych, wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinie, poznawanie własnych praw, motywowanie do podjęcia działań we własnej obronie i obronie dziecka,
- Szkoła Dla Rodziców poświęcona bezpieczeństwu uczniów i najmłodszych mieszkańców Częstochowy (cyberprzemoc, przemoc rówieśnicza, dopalacze, narkotyki, alkohol itp.).

15. KRYZYS BEZDOMNOŚCI

Bezdomność stanowi we współczesnym świecie jedną z najbardziej dotkliwych kwestii społecznych. Zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej, osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności. To także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Oznacza to, iż w przypadku osoby posiadającej zameldowanie na pobyt stały, ale z różnych przyczyn (np.: konfliktów rodzinnych, przemocy domowej, złych warunków technicznych lokalu), niezamieszkałej, mamy do czynienia z problemem bezdomności.

Co roku, na terenie miasta Częstochowy przeprowadzane jest badanie liczebności osób w kryzysie bezdomności, zarówno w dedykowanym im placówkach, jak i w innych miejscach, w których mogą one przebywać – w szpitalach, hospicjach, areszcie śledczym, placówkach leczenia odwykowego i w Dziale Opieki Nad Osobami w Stanie Nietrzeźwości w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, ośrodku interwencji kryzysowej, na dworcach kolejowych i PKS. Z badań przeprowadzonych w latach 2017-2019 (w 2020 r., z uwagi na pandemię COVID-19, nie przeprowadzono badania liczebności osób w kryzysie bezdomności w mieście) wynika, że liczba osób w kryzysie bezdomności na terenie miasta zmniejszała się nieznacznie z roku na rok (z 379 w 2017 r. do 351 w 2019 r.). Wśród nich zdecydowaną większość stanowili mężczyźni (300 w 2017 r., 282 w 2018 r., 285 w 2019 r.). Najwięcej osób przebywało w schroniskach i domach dla osób w kryzysie bezdomności oraz hostelach (290 w 2017 r., 246 w 2018 r., 241 w 2019 r.). W dalszej kolejności miejscem pobytu osób będących w kryzysie bezdomności były ogrzewalnie, noclegownie i punkty noclegowe (29 w 2017 r., 19 w 2018 r., 37 w 2019 r.) oraz, od 2018 r., dom dla matek z małoletnimi

dziećmi i kobiet w ciąży (38 w 2018 r., 18 w 2019 r.). Poza placówkami w każdym roku przebywało 30 i więcej osób (30 w 2017 r., 36 w 2018 r., 35 w 2019 r.). Dane szczegółowe na temat liczby osób przebywających w latach 2017-2019 w placówkach dla osób w kryzysie bezdomności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 96. Osoby przebywające w placówkach dla osób w kryzysie bezdomności w latach 2017-2019

miejsce przybywania	liczba osób w 2017 r.				liczba osób w 2018 r.				liczba osób w 2019 r.			
	O ¹	M ²	K ³	D ⁴	O ¹	M ²	K ³	D ⁴	O ¹	M ²	K ³	D ⁴
ogrzewalnia, noclegownia, punkt noclegowy	29	24	5	0	19	15	4	0	37	32	5	0
schronisko, dom dla osób w kryzysie bezdomności, hostel	290	228	42	20	246	210	31	5	241	209	32	0
dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0	0	0	0	38	0	14	24	18	0	7	11
ośrodek interwencji kryzysowej	0	0	0	0	2	0	2	0	3	0	1	2
specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	5	0	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0
mieszkania wspierane, chronione, treningowe, wynajmowane	3	1	1	1	3	1	1	1	1	1	0	0
szpitale, hospicja, zakłady opiekuńczo-lecznicze, inne placówki zdrowia	12	11	1	0	15	13	2	0	11	9	2	0
zakłady karne, areszty śledcze	5	5	0	0	10	10	0	0	5	5	0	0
Dział Opieki Nad Osobami w Stanie Nietrzeźwości w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, pogotowia socjalne	5	5	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
poza placówkami	30	26	4	0	36	31	5	0	35	29	6	0
razem	379	300	55	24	371	282	59	30	351	285	53	13

¹ O – ogółem, ² M – mężczyźni, ³ K – kobiety, ⁴ D – dzieci

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Warto dodać, że do najczęstszych przyczyn bezdomności wskazywanych podczas badania liczebności osób w kryzysie bezdomności w 2019 r. należały: eksmisja, wymeldowanie z mieszkania, konflikt rodzinny, uzależnienie od alkoholu, rozpad związku, zadłużenie, bezrobocie, brak pracy, zły stan zdrowia, niepełnosprawność, przemoc domowa i odejście/śmierć rodzica/opiekuna w dzieciństwie.

Szersza skala problemu bezdomności w mieście wyłania się z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. W latach 2018-2020 działaniami funkcjonującej w jego ramach Sekcji ds.

Przeciwdziałania Bezdomności objętych było odpowiednio 747, 780 i 728 osób będących w kryzysie bezdomności. Były to osoby przebywające na terenie miasta Częstochowy, którym udzielono pomocy, w tym z którymi przeprowadzono rodzinny wywiad środowiskowy, wobec których podejmowano pracę socjalną, którym udzielono schronienia i pomocy finansowej, a także w przypadku których refundowano koszty świadczonego wsparcia i potwierdzano prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Z kolei w rejestrze obsługiwane przez Ośrodek systemu informatycznego „Pomost” znajdowało się ponad 500 osób w kryzysie bezdomności w każdym roku (519 w 2018 r., 507 w 2019 r., 501 w 2020 r.). Wśród nich były osoby, które przebywały w schroniskach, ogrzewalni miejskiej, domach pomocy społecznej i w szpitalach, osoby którym potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej i/lub które kierowano do placówek, a także osoby, które przebywały w przestrzeni publicznej. Najliczniejsze grupy w ich gronie stanowiły: osoby w wieku 56-65 lat (189 w 2018 r., 173 w 2019 r., 178 w 2020 r.), osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (193 w 2018 r., 191 w 2019 r., 189 w 2020 r.) oraz osoby mające dochód 477 zł i więcej na osobę (251 w 2018 r., 243 w 2019 r., 252 w 2020 r.). Wśród osób w kryzysie bezdomności w mieście znaczną grupę stanowiły osoby z niepełnosprawnością. Ich udział w ogóle osób pozostających w kryzysie bezdomności wynosił ponad 50% (po 57,2% w latach 2018-2019, 55,5% w 2020 r.).

Pomoc świadczona osobom będącym w kryzysie bezdomności polega na ich wspieraniu w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności poprzez zapewnienie: schronienia w schroniskach oraz ogrzewalni, prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych, niezbędnego ubrania, tj. bielizny, odzieży i obuwia, pomocy doraźnej lub okresowej w postaci obiadów w jadalni, pomocy finansowej w postaci zasiłków stałych, celowych i okresowych, pomocy w naturze w formie paczek higienicznych, odzieży oraz pracy socjalnej polegającej na działaniach osłonowych, zapobiegających degradacji biologicznej i społecznej osób w kryzysie bezdomności. Osoby te mogą zostać objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, którego celem jest wszechstronne wsparcie w pokonywaniu trudności oraz pomoc w wyjściu z kryzysu i usamodzielnieniu się.

Usamodzielnienie osoby w kryzysie bezdomności to indywidualna, długa ścieżka. Trudności wynikają z braku wystarczającej liczby mieszkań w zasobach gminy oraz znalezienia i utrzymania zatrudnienia. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość, pracę należy rozpocząć od skutecznego odbycia terapii odwykowej. Celowość kolejnych działań uwarunkowana jest bowiem motywacją do ich podjęcia. Planowanie i wymaganie innej aktywności wobec osoby uzależnionej z pominięciem terapii odwykowej jest z góry skazane na niepowodzenie, ponieważ mechanizmy charakterystyczne dla uzależnień są silniejsze od woli klienta.

W latach 2018-2020 wśród osób w kryzysie bezdomności w mieście korzystających ze wsparcia finansowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie największą grupę stanowiły osoby objęte pomocą w postaci zasiłku stałego (230 w 2018 r., 225 w 2019 r., 233 w 2020 r.) i okresowego (165 w

2018 r., 161 w 2019 r., 179 w 2020 r.). Z kolei wśród odbiorców świadczeń niepieniężnych, najwięcej osób korzystało ze schronienia w placówkach dla osób w kryzysie bezdomności (388 w 2018 r., 387 w 2019 r., 361 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 97. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych osobom w kryzysie bezdomności w mieście w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia pieniężnego	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	liczba osób		
zasiłek stały	230	225	233
zasiłek okresowy	165	161	179
zasiłek celowy	20	63	197
program państwa	81	50	98
rodzaj świadczenia niepieniężnego	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	liczba osób		
schronienie	388	387	361
leki	89	48	0
paczki czystościowe	61	49	68
posiłek w jadłodajni	120	100	165
dożywianie w szkole	11	0	0
paczki świąteczne	0	0	0
ubezpieczanie zdrowotne – Narodowy Fundusz Zdrowia	175	193	234

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W analizowanym okresie na zbliżonym poziomie pozostawała liczba osób, które odpracowały zadłużenia czynszowe (42 w 2018 r., 40 w 2019 r., 39 w 2020 r.) oraz którym umorzono zadłużenie czynszowe (3 w 2018 r., 1 w 2019 r.). Jednocześnie w latach 2019-2020 odnotowano znaczny spadek liczby osób, którym umorzono odsetki po spłacie należności głównej (17 w 2018 r., 7 w 2019 r., 5 w 2020 r.), a z roku na rok spadała liczba osób, którym rozłożono zaległości na raty (z 218 w 2018 r. do 73 w 2020 r.).

W ramach działań uprzedzających utratę lokalu mieszkalnego poprzez działania oddłużeniowe (m.in. prace społecznie użyteczne, szkolenia w zakresie gospodarowania budżetem domowym) podejmowane są następujące działania: motywowanie osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego do systematycznego regulowania zadłużenia, monitorowanie systematycznych spłat zaległości, występowanie z wnioskami o rozłożenie zaległości na raty lub umorzenie zaległości i/lub odsetek, motywowanie osób borykających się z problemami finansowymi do podjęcia zatrudnienia w tym zatrudnienia wspieranego. W latach 2018-2020 systematycznie rosła liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków osób w kryzysie bezdomności w sprawie najmu lokalu mieszkaniowego (z 30 w 2018 r. do 81 w 2020 r.). Z kolei na zbliżonym poziomie pozostawała

liczba zrealizowanych wniosków, co skutkowało wynajęciem mieszkania (4 w 2018 r., 6 w 2019 r., 2 w 2020 r.).

Na terenie miasta Częstochowy i w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne podmioty świadczące pomoc i wsparcie dla osób zagrożonym bezdomnością i pozostającym w kryzysie bezdomności. Oprócz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie i działającej w jego strukturach Sekcji ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy ul. Krakowskiej 34 należą do nich:

- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, która udziela całodobowego schronienia wraz z jednym gorącym posiłkiem w następujących placówkach: Schronisko dla kobiet „Oaza”, Częstochowa, ul. ks. Stanisława Staszica 5 (liczba miejsc: 25), Schronisko dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta, Częstochowa, ul. Krakowska 80/2 (liczba miejsc: 35),
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Agape”, które udziela całodobowego schronienia wraz z jednym gorącym posiłkiem w Schronisku dla Bezdomnych nr 1, Lubojenka, ul. Prosta 99a, Schronisku dla Bezdomnych, Marianka Rędzińska, ul. Srebrna 25 (łącznie liczba miejsc: 80) i Schronisku dla Bezdomnych nr 2 z usługami opiekuńczymi, Lubojenka, ul. Prosta 99b (liczba miejsc: 40) oraz, poprzez zespół streetworkerów, realizuje działania osłonowe,
- Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, która udziela całodobowego schronienia wraz z jednym gorącym posiłkiem w Schronisku dla mężczyzn bezdomnych „Adullam”, Częstochowa, ul. Legionów 50a (liczba miejsc: 50) oraz realizuje działania profilaktyczne, osłonowe, zajmuje się wydawaniem żywności, odzieży i obuwia,
- Fundacja Św. Barnaby, która w ramach podejmowanych działań osłonowych udziela wsparcia w zakresie motywacji do podjęcia leczenia terapii uzależnień, świadczy pomoc w załatwianiu spraw urzędowych oraz zapewnia ciepłe napoje,
- Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 78, który w ramach swojej działalności wspiera m.in. osoby pozostające w kryzysie bezdomności,
- Ogrzewalnia Miejska w Częstochowie, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 78a (liczba miejsc: 35), prowadzona przez samorządowy zakład budżetowy Centrum Integracji w Częstochowie; działa całorocznie i zapewnia miejsca w ciepłym pomieszczeniu, dostęp do bieżącej wody, toalety, ciepłych napojów i udostępnia podstawowe środki higieniczne,
- centra integracji społecznej zajmujące się reintegracją społeczną i zawodową osób wykluczonych społecznie, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej: samorządowy zakład budżetowy Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie, ul. Legionów 50a, Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej Feniks w Częstochowie, ul. Legionów 21, Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej, wchodzące w skład Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczyńnego „JOZUE”, ul. Józefa

Gaczkowskiego 15a, Centrum Integracji Społecznej przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” w Częstochowie, ul. Złota 47,

- mieszkania chronione dla osób bezdomnych w Częstochowie, ul. Feliksa Nowowiejskiego 14 m. 77, ul. Bronisława Limanowskiego 106/110 m. 12; mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia,
- Spółdzielnia Socjalna „Jasne, że dom i wnętrze” w Częstochowie, ul. Stawowa 18; spółdzielnia jest przedsiębiorstwem społecznym zrzeszającym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu czy narkotyków, zagrożonych bezdomnością i będących w kryzysie bezdomności.

Partnerstwo lokalne na rzecz przeciwdziałania bezdomności na terenie miasta Częstochowy

Z myślą o jak najskuteczniejszym rozwiązywaniu problemów związanych ze zjawiskiem bezdomności, w dniu 16 października 2012 r. powstało partnerstwo lokalne na rzecz przeciwdziałania bezdomności na terenie miasta Częstochowy. W jego skład wchodziły instytucje i organizacje działające w mieście na rzecz osób w kryzysie bezdomności, w ramach realizowanego w latach 2012-2014 przez Gminę Miasto Częstochowa projektu pn. „Standardy w bezdomności – nowa jakość”. W dniu 9 marca 2018 r. porozumienie o współpracy partnerskiej „Partnerstwo lokalne na rzecz przeciwdziałania bezdomności na terenie Gminy Miasta Częstochowy” zostało zaktualizowane. Administratorem Partnerstwa jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie. Do porozumienia o Partnerstwie przystąpiły następujące podmioty działające na terenie miasta Częstochowy: Urząd Miasta Częstochowy, Fundacja Św. Barnaby, Straż Miejska, Kurator Okręgowy Sądu Okręgowego, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny,

Miejski Szpital Zespolony, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Pogotowia Ratunkowego, samorządowy zakład budżetowy Centrum Integracji Społecznej, Fundacja Integracji Społecznej „Feniks”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasza Praca”, Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Agape”, Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Monar” i Komenda Miejska Policji.

W ramach Partnerstwa odbywają się cyklicznie spotkania z udziałem partnerów. W ich trakcie zostały wypracowane procedury postępowania z osobami w kryzysie bezdomności wymagającymi pomocy na terenie miasta Częstochowy. Określają one działania poszczególnych służb wobec osób w kryzysie bezdomności, w zależności od ich stanu zdrowia, trzeźwości, aktualnej sytuacji mieszkaniowej, meldunkowej oraz miejsca pobytu. Dokument zawiera informacje o numerach telefonów interwencyjnych, alarmowych, placówkach udzielających schronienia osobom w kryzysie bezdomności, adresach jadłodajni, punktach pomocy doraźnej oraz klubach i stowarzyszeniach abstynenckich.

16. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z zadań samorządu terytorialnego. Działania podejmowane w tym zakresie powinny być oparte o współpracę wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku, a w szczególności samorządu, społeczności lokalnej, Policji, wymiaru sprawiedliwości czy organizacji pozarządowych.

Z danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie wynika, że po wzroście w 2019 r., w 2020 r. liczba przestępstw stwierdzonych na terenie jej działania znacznie spadła (3 999 w 2018 r., 4 225 w 2019 r., 3 658 w 2020 r.). Wśród nich w analizowanym okresie odnotowano łącznie 1 688 kradzieży mienia, 1 162 kradzieże z włamaniem, 829 uszkodzeń mienia, 583 przestępstwa narkotykowe, 214 przypadków uszczerbku na zdrowiu, 130 rozbojów, 116 bójek i pobic oraz 87 kradzieży pojazdów. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 98. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie w latach 2018-2020

kategorie przestępstw	liczba przestępstw stwierdzonych w 2018 r.						KP V ⁷	KP VI ⁸	OG ⁹
	WPG ¹	WK ²	KP I ³	KP II ⁴	KP III ⁵	KP IV ⁶			
przestępstwa stwierdzone ogółem	490	844	1142	492	590	746	465	564	3999
w tym: bójka i pobicie	X	5	12	4	3	13	6	6	44
w tym: kradzież	X	66	152	43	72	119	50	52	488
w tym: kradzież z włamaniem	X	38	41	23	40	71	36	95	306
w tym: rozbój	X	14	14	4	10	18	5	7	58
w tym: kradzież pojazdów	X	0	12	1	13	1	13	5	45
w tym: uszkodzenie mienia	X	9	60	29	61	76	18	40	284
w tym: uszczerbek na zdrowiu	X	4	26	8	9	14	1	7	65
w tym: przestępstwo narkotykowe	X	127	89	29	37	39	17	26	237
kategorie przestępstw	liczba przestępstw stwierdzonych w 2019 r.						KP V ⁷	KP VI ⁸	OG ⁹
	WPG ¹	WK ²	KP I ³	KP II ⁴	KP III ⁵	KP IV ⁶			
przestępstwa stwierdzone ogółem	459	416	1 253	526	694	649	500	603	4 225
w tym: bójka i pobicie	X	1	20	4	12	4	3	3	46
w tym: kradzież	X	2	170	57	82	123	43	77	552
w tym: kradzież z włamaniem	X	0	56	31	51	64	177	93	472
w tym: rozbój	X	3	17	2	7	4	6	6	42
w tym: kradzież pojazdów	X	0	1	2	1	1	2	0	7
w tym: uszkodzenie mienia	X	1	80	20	90	31	34	48	303
w tym: uszczerbek na zdrowiu	X	8	33	12	16	9	2	13	85
w tym: przestępstwo narkotykowe	X	139	59	15	36	35	11	36	192
kategorie przestępstw	liczba przestępstw stwierdzonych w 2020 r.						KP V ⁷	KP VI ⁸	OG ⁹
	WPG ¹	WK ²	KP I ³	KP II ⁴	KP III ⁵	KP IV ⁶			
przestępstwa stwierdzone ogółem	818	844	946	459	687	627	385	554	3 658
w tym: bójka i pobicie	X	2	8	1	5	8	2	2	26

w tym: kradzież	X	37	155	51	137	147	70	88	648
w tym: kradzież z włamaniem	X	4	102	18	102	62	42	58	384
w tym: rozbój	X	16	6	4	2	5	3	10	30
w tym: kradzież pojazdów	X	0	4	2	14	5	4	6	35
w tym: uszkodzenie mienia	X	6	60	13	53	40	29	47	242
w tym: uszczerbek na zdrowiu	X	4	27	6	10	7	6	8	64
w tym: przestępstwo narkotykowe	X	271	65	20	23	23	10	13	154

¹ WPG – Wydział Przystępczości Gospodarczej, ² WK – Wydział Kryminalny, ³ KP I, KP II, KP III, KP IV, KP V, KP VI – Komisariaty Policji I, II, III, IV, V, VI, ⁹OG – ogółem

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

W analizowanym okresie dokonywane kradzieże mienia dotyczyły linii telekomunikacyjnych i energetycznych, pieniędzy, dokumentów, rowerów i mienia w sklepach, kradzieże z włamaniem odbywały się do mieszkań, domów, budynków w budowie, budynków gospodarczych, domków letniskowych, altan, piwnic, zbiorników z paliwem, placówek handlowych i usługowych. Uszkodzenia mienia były efektem wybrków chuligańskich, rozboje dokonywane były na osobach będących pod wpływem alkoholu i starszych, a przestępstwa samochodowe dotyczyły kradzieży i włamań do pojazdów.

Największe zagrożenie w rejonie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Częstochowie wystąpiło w samym mieście Częstochowie, z uwagi na dużą liczbę mieszkańców, turystów, pielgrzymów, a co za tym idzie duże natężenie ruchu. Większość zdarzeń została popełniona w rejonie Śródmieścia, gdzie występuje zwarta zabudowa, znajduje się duża liczba placówek handlowych, bankowych, punktów kasowych, lokali rozrywkowych, a także bram i podwórz, które sprzyjają dokonywaniu przestępstw pospolitych, oraz w rejonie przyklasztornym, gdzie głównie odnotowywano kradzieże mienia, w tym kradzieże kieszonkowe.

Do miejsc o największym współczynniku zagrożenia przestępczością na terenie działania poszczególnych Komisariatów Policji należały:

- Komisariat Policji I – Park Lisiniec wraz z rejonem ściśle przyległym do restauracji La Playa (gromadzenie się osób w znacznej mierze znajdujących się pod wpływem alkoholu; zagrożenia: bójki i pobicia, kradzieże rozbójnicze, uszkodzenie ciała, kradzieże, uszkodzenia mienia, przestępstwa narkotykowe, nietrzeźwi kierujący w rejonie dróg dojazdowych), teren i rejon przyległy do Klasztoru Jasnogórskiego, w szczególności w okresie pielgrzymkowym (zagrożenie kradzieżami mienia i kieszonkowymi), parki jasnogórskie, rejon deptaku Alei Najświętszej Maryi Panny, teren „Kwadratów”, rejon dworca PKP i Placu Rady Europy wraz z drogą do nich prowadzącą, Aleja Wolności, os. Trzech Wieszców z ulicami przyległymi, okolice dworca PKS, bramy i podwórza w ciągu alejowym i Alei Wolności, w szczególności Aleja Wolności 66 i Aleja Najświętszej Maryi Panny, rejon lokalu przy Alei Najświętszej Maryi Panny 64 i 36, rejon ul. Wały Dwernickiego, rejon zaplecza Szkoły Podstawowej nr 9 przy ul. Jana III Sobieskiego 15, skwer

„Sokołów”, skwer przed Urzędem Miasta, ul. Tomasza Zana – deptak, okolice sklepu „Lewiatan”, ul. Janusza Korczaka – sklep monopolowy,

- Komisariat Policji II – okolice bloków przy Alei Niepodległości 39, Mehoffera 61 – sklep monopolowy, ul. Piastowska 91/93 – sklep z alkoholami, sklep monopolowy – Aleja Niepodległości 27, Plac Walecznych, os. Dźbów, ul. Piotra Bardowskiego,
- Komisariat Policji III – ciągi komunikacyjne, parkingi niestrzeżone, osiedlowe, przy działkach pracowniczych, podwórka, posesje, rejony sklepów monopolowych, barów, pijalni piwa, placówki handlowe położone z dala od głównych ciągów komunikacyjnych, rejon os. Parkitka, 1000-lecia, ul. Św. Rocha, ul. Bialska, ul. Łódzka, ul. Wały Dwernickiego, ul. Gen. Leopolda Okulickiego, ul. Gabrieli Zapolskiej oraz rejon Miasteczka Akademickiego,
- Komisariat Policji IV – ciągi komunikacyjne MPK, targowiska, giełdy – ul. Michała Faradaya, ul. Olsztyńska, ul. Legionów, parkingi niestrzeżone – osiedlowe i przy działkach pracowniczych, podwórka posesji, rejony sklepów monopolowych, barów, pijalni piwa, place handlowe położone z dala od głównych ciągów komunikacyjnych,
- Komisariat Policji V – ul. Jarosława Iwazkiewicza, Aleja Wyzwolenia, ul. Stefana Starzyńskiego, ul. Cypriana Kamila Norwida, ul. Prof. Stanisława Kontkiewicza, ul. Józefa Maksymiliana Ossolińskiego, ul. Gen. Stanisława Sosabowskiego, Aleja Wyzwolenia,
- Komisariat Policji VI – okolice sklepu „Sezam”, okolice barów piwnych – ul. Sportowa, skwer przy ul. Kazimierzy Iłłakowiczówny, market przy Alei Pokoju, Plac Orłąt Lwowskich, Skwer Junaków, rejon starego Rakowa – ul. Bolesława Limanowskiego, ul. Mjra Waleriana Łukasińskiego, ul. Żarecka, ul. Józefa Mireckiego, Aleja Pokoju i ulice przyległe.

Do przyczyn występowania zagrożeń należy zaliczyć: niewłaściwe zabezpieczenie mienia, naiwność ludzką, nieuwagę pokrzywdzonych, niedostateczne oświetlenie, niewystarczającą liczbę funkcjonariuszy, niedostateczną liczbę środków transportowych, zbyt rozległy teren poszczególnych komisariatów, mnogość barów, sklepów monopolowych, a tym samym łatwość dostępu do alkoholu, duże skupiska, zagęszczenie pojazdów i wielkość niestrzeżonych parkingów samochodowych, możliwość łatwego i szybkiego opuszczenia rejonu przez sprawców poza miasto, funkcjonowanie miasteczka akademickiego i wyższych uczelni, funkcjonowanie dużych szpitali, rozległość i charakter zabudowy niektórych dzielnic, brak monitoringu w miejscach nasilonego ruchu i popełniania przestępstw, bezrobocie, alkoholizm, chęć lekkiego zysku, skomasowanie środowiska przestępczego.

W latach 2019-2020 na terenie miasta odnotowano mniej wypadków drogowych niż w 2018 r. (123 w 2018 r., 101 w 2019 r., 99 w 2020 r.). Najczęściej dochodziło do nich w rejonie działania Komisariatu Policji III (23 w 2018 r., 14 w 2019 r., 28 w 2020 r.) i Komisariatu Policji I (39 w 2018 r., 35 w 2019 r., 22 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 99. Wypadki drogowe odnotowane na terenie miasta w latach 2018-2020

Komisariat Policji	liczba wypadków drogowych		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Komisariat Policji I	39	35	22
Komisariat Policji II	13	9	15
Komisariat Policji III	23	14	28
Komisariat Policji IV	18	19	12
Komisariat Policji V	14	13	16
Komisariat Policji VI	16	11	6
ogółem	123	101	99

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

W latach 2018-2020 systematycznie rosła liczba zarejestrowanych na terenie miasta wykroczeń w 4 kategoriach: zakłócanie spokoju lub porządku publicznego, kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy, zanieczyszczenie miejsca publicznego oraz spożywanie alkoholu w miejscu publicznym (17 699 w 2018 r., 20 022 w 2019 r., 25 466 w 2020 r.). Wśród odnotowywanych wykroczeń dominowały wykroczenia polegające na spożywaniu alkoholu w miejscu publicznym (7 791 w 2018 r., 9 405 w 2019 r., 8 419 w 2020 r.), przy czym w 2020 r. znacznie wzrosła liczba wykroczeń polegających na zakłócaniu spokoju lub porządku publicznego (3 541 w 2018 r., 3 554 w 2019 r., 9 659 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 100. Wykroczenia zarejestrowane na terenie miasta w latach 2018-2020

kategorie wykroczeń	liczba wykroczeń w 2018 r.				KP V ⁵	KP VI ⁶	OG ⁷
	KP I ¹	KP II ²	KP III ³	KP IV ⁴			
zakłócanie spokoju lub porządku publicznego	706	612	616	505	253	849	3 541
kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej	571	201	505	533	264	474	2 548
zanieczyszczenie miejsca publicznego	1 082	350	613	750	403	621	3 819
spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	2 401	850	1 265	1 230	643	1 402	7 791
kategorie wykroczeń	liczba wykroczeń w 2019 r.				KP V ⁵	KP VI ⁶	OG ⁷
	KP I ¹	KP II ²	KP III ³	KP IV ⁴			
zakłócanie spokoju lub porządku publicznego	693	579	670	477	391	744	3 554
kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej	629	212	533	487	232	663	2 756
zanieczyszczenie miejsca publicznego	1 229	340	807	861	531	539	4 307
spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	2 569	1 184	1 486	1 685	959	1 522	9 405
kategorie wykroczeń	liczba wykroczeń w 2020 r.				KP V ⁵	KP VI ⁶	OG ⁷
	KP I ¹	KP II ²	KP III ³	KP IV ⁴			
zakłócanie spokoju lub porządku publicznego	2 930	1 824	2 050	853	584	1 418	9 659
kradzież lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej	738	264	670	591	343	671	3 277

zanieczyszczenie miejsca publicznego								1 046	322	704	854	534	651	4 111	
spożywanie alkoholu w miejscu publicznym								2 419	1 097	1 478	1 352	933	1 140	8 419	
¹	²	³	⁴	⁵	⁶				⁷						
KP I, KP II, KP III, KP IV, KP V, KP VI – Komisariaty Policji I, II, III, IV, V, VI, OG – ogółem															

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

Na terenie działania poszczególnych Komisariatów Policji do miejsc popełniania wykroczeń szczególnie uciążliwych należały:

- Komisariat Policji I – rejon Ronda Adama Mickiewicza, parki jasnogórskie, Rynek Wieluński, Aleja Najświętszej Maryi Panny, ul. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Aleja Wolności,
- Komisariat Policji II – ul. Sosnowa, Aleja Niepodległości, ul. Botaniczna, ul. Piastowska, ul. Józefa Mehoffera, ul. Sabinowska, ul. Piotra Bardowskiego, ul. Powstańców Warszawy, Plac Walecznych, skwer przy ul. Pustej/Iglastej, Aleja Niepodległości 27 – sklep monopolowy,
- Komisariat Policji III – rejon ul. Eugeniusza Romera, ul. Gabrieli Zapolskiej, Aleja Armii Krajowej, ul. Dekabrystów, ul. Gen. Leopolda Okulickiego, Aleja Jana Pawła II, ul. Obrońców Westerplatte,
- Komisariat Policji IV – rejon ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego i ulice przyległe, park przy ul. Żabiej, ul. Tomasz Wilsona, ul. Krakowska, ul. Mirowska, Aleja Najświętszej Maryi Panny, ul. Warszawska,
- Komisariat Policji V – sklepy przy ul. Witolda Gombrowicza 5, ul. Kazimierza Michałowskiego 10, ul. Gen. Augusta Fieldorfa-Nila 8, ul. Grażyny Bacewicz 2, 4 i 6, ul. Gen. Stanisława Sosabowskiego 11, ul. Wincentego Witosa 1, ul. Jacka Kaczmarskiego, ul. Jarosława Iwaszkiewicza 8, Aleja Wyzwolenia 7, Promenada Niemena,
- Komisariat Policji VI – Aleja Pokoju 8 – market, ul. Jagiellońska – market, ul. Sportowa, ul. Józefa Mireckiego, ul. Bolesława Limanowskiego.

Z kolei do miejsc popełniania wykroczeń polegających na spożywaniu alkoholu w miejscu publicznym należały:

- w obszarze działania Komisariatu Policji I – tzw. „kwadraty”, zaplecze posesji Aleja Najświętszej Maryi Panny 64, bramy i podwórza w ciągu alejowym, Aleja Wolności, okolice Traktu Wiedeńskiego, lokale przy Biznes Centrum, rejon budek handlowych przy Megasamie, brama Alei Najświętszej Maryi Panny 21, sklep monopolowy przy ul. Krasieńskiego 2, ul. Janusza Korczaka, posesja przy Alei Wolności 44, skwer przy ul. Tadeusza Boya-Żeleńskiego, ul. Spółdzielczości 4, ul. 1 Maja (kładka), Rondo Mickiewicza,
- w obszarze działania Komisariatu Policji II – okolice bloków przy Alei Niepodległości 39, 41a, 41b, 41 – sklep „Społem”, ul. Józefa Mehoffera 61 – sklep monopolowy, ul. Piastowska 91/93 – sklep z alkoholami, Aleja Niepodległości 27 – sklep monopolowy, Stacja Paliw przy ul. Piotra Bardowskiego, Aleja Wojska Polskiego, Plac Walecznych – osiedle Dźbów, ul. Powstańców Warszawy 144,

- w obszarze działania Komisariatu Policji III – bary i sklepy przy ul. Dekabrystów 33 i 41, 42, 9/17, Aleja Armii Krajowej 38-52, 64-84, ul. Gabrieli Zapolskiej, ul. Gen. Leopolda Okulickiego 61, ul. Ignacego Mościckiego 12, ul. Obrońców Westerplatte 21, skwery i sklepy przy ul. Okólnej, ul. Stanisława Wodzickiego, ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 2b i c, ul. Kiedrzyńskiej, ul. Łódzka, okolice sklepów z alkoholem w dzielnicach Lisiniec, Grabówka, parki i skwery na terenie całego rejonu,
- w obszarze działania Komisariatu Policji IV – ul. Senatorska, ul. Krakowska, ul. Legionów, ul. Krótka, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego, skwery ul. Warszawska, Stary Rynek, ul. Krakowska, ul. Marysia, ul. Legionów, ul. Mirowska, ul. Złota, ul. Srebrna, ul. Nadrzeczna, ul. Żabia – parki,
- w obszarze działania Komisariatu Policji V – sklepy przy ul. Witolda Gombrowicza 5, ul. Kazimierza Michałowskiego 10f, ul. Gen. Augusta Fieldorfa-Nila 8, ul. Grażyny Bacewicz 2, 4 i 6, ul. Gen. Stanisława Sosabowskiego 11, ul. Wincentego Witosa 1, ul. Jacka Kaczmarskiego 1, ul. Jarosława Iwaszkiewicza 8, Aleja Wyzwolenia 7,
- w obszarze działania Komisariatu Policji VI – Aleja Pokoju – Plac Orłąt Lwowskich, ul. Kazimiery Hłakowiczówny – okolice sklepu, ul. Jagiellońska, bary piwne, ul. Sportowa – okolice sklepów, teren Żłobka, ul. Władysława Orkana – teren przychodni.

Zadania z zakresu ochrony porządku publicznego na terenie miasta wykonuje również Straż Miejska w Częstochowie. Dane szczegółowe na temat podejmowanych przez nią działań w latach 2018-2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 101. Działania podjęte przez Straż Miejską w Częstochowie w latach 2018-2020 w trybie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych

rodzaj wykroczenia	rok	ŚW ¹	ML ²	MK ³	WS ⁴	IC ⁵	RM ⁶
przeciwko ustawie Kodeks wykroczeń	2018	22 227	3 422	319 150	322	121	26 092
	2019	19 249	3 032	298 920	94	4	22 379
	2020	16 364	2 155	226 770	58	1	18 578
w tym: przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	2018	1 302	430	66 220	43	17	1 792
	2019	1 110	295	50 940	11	0	1 416
		1 056	235	39 870	11	0	1 302
w tym: przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	2018	31	26	6 450	2	0	59
	2019	14	15	3 650	0	0	29
	2020	15	10	2 650	0	0	25

2020

w tym: przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	2018	240	58	4 670	5	1	304
	2019	194	31	3 600	4	0	229
	2020	117	35	3 550	1	0	153
w tym przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	2018	66	0	0	0	0	66
	2019	90	0	0	0	0	90
	2020	3 614	726	69 600	25	1	4 366
w tym: przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	2018	4 853	897	80 500	36	1	5 787
	2019	5 044	998	97 830	45	2	6 089
	2020	3 614	726	69 600	25	1	4 366
w tym: przeciwko zdrowiu	2020	404	89	4 310	0	0	493
w tym: przeciwko obyczajności publicznej	2018	9 429	1 062	84 220	208	1	10 700
	2019	8 093	826	70 290	19	0	8 938
	2020	7 179	494	43 750	10	0	7 683
w tym: przeciwko 6 306 949 77 090 28 4 7 287 urządzeniom użytku publicznego	2018	4 704	867	72 610	15	2	5 588
	2019	4 704	867	72 610	15	2	5 588
	2020	3 978	566	63 040	11	0	4 555
przeciwko ustawie o wychowywaniu w trzeźwości i p. alkoholizmowi	2018	631	140	10 400	1	0	772
	2019	470	111	9 400	1	0	582
	2020	4 356	1 556	128 960	33	0	5 945
przeciwko ustawie o ochronie zdrowia	2018	859	210	16 030	25	8	1 102
	2019	1 139	125	10 690	10	0	1 274
	2020	1 005	129	13 680	8	1	1 143
przeciwko utrzymaniu czystości i porządku	2018	631	140	10 400	1	0	772
	2019	470	111	9 400	1	0	582
	2020	4 356	1 556	128 960	33	0	5 945

przeciwko ustawie o ochronie zwierząt	2018	1	0	0	0	0	1
	2019	1	1	50	0	0	2
	2020	2	0	0	0	0	2
przeciwko ustawie o odpadach	2018	167	191	19 310	5	0	363
	2019	134	139	15 190	6	0	279
	2020	104	86	10 230	1	0	191
przeciwko ustawie Prawo ochrony środowiska	2018	148	1	50	0	0	149
	2019	126	3	200	0	0	129
	2020	56	0	0	0	0	56
przeciwko ustawie Prawo o miarach	2018	7	8	370	1	0	16
	2019	9	3	150	0	0	12
	2020	15	0	0	0	0	15
z ustawy o ochronie zdrowia	2018	73	47				
	2019	78	33	1 820	2	0	113
	2020	3 260	1	0			
chorób	2020	121					
inne	2018	18	0	0	0	0	18
	2019	8	0	0	0	0	8
	2020	18	0	0	0	0	18

2020

¹ ŚW – środki wychowawcze, ² ML – liczba mandatów, ³ MK – kwota mandatów (w zł), ⁴ WS – wnioski do sądu, ⁵ IC – inne czynności, ⁶ RM – razem

Źródło danych: Straż Miejska w Częstochowie.

Tabela 102. Pozostałe działania Straży Miejskiej w Częstochowie podjęte w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.
blokada kół pojazdów i ich unieruchomienie	309	1 134	1 492
wydane dyspozycje usunięcia pojazdów	38	11	29
w tym: na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym	2	1 789	29
osoby doprowadzone do Działu Opieki Nad Osobami w Stanie Nietrzeźwości w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi lub do miejsca zamieszkania	2 505	244	1 315
ujawnione przestępstwa	118	235	51
osoby ujęte i przekazane Policji	280	4	157
zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego takim zdarzeniem	31	0	0
chronione obiekty komunalne i urządzenia użyteczności publicznej	2	2	2
przyjęte zgłoszenia od mieszkańców	20 510	18 332	14 672
w tym: dotyczące zakłócenia porządku publicznego i spokoju	8 244	6 490	5 763
w tym: dotyczące zagrożeń w ruchu drogowym	3 201	3 566	2 462
w tym: dotyczące ochrony środowiska i gospodarki odpadami	3 180	3 120	2 370
w tym: dotyczące zagrożeń życia i zdrowia	217	146	119
w tym: dotyczące zagrożeń pożarowych (katastrofy)	34	20	26

w tym: dotyczące awarii technicznych	1 602	1 198	694
w tym: dotyczące zwierząt	1 585	1 694	1 370
pozostałe zgłoszenia	2 447	2 098	1 868

Zródło danych: Straż Miejska w Częstochowie.

Głównym priorytetem Straży Miejskiej w Częstochowie jest szybkie odpowiadanie na zgłoszenia i udzielanie pomocy jej mieszkańcom. W latach 2018-2020 liczba interwencji podjętych przez częstochowskich strażników miejskich zmniejszała się z roku na rok (40 430 w 2018 r., 34 978 w 2019 r., 31 225 w 2020 r.). Około połowa interwencji (20 510 w 2018 r., 18 332 w 2019 r., 14 672 w 2020 r.) wynikała z telefonicznych zgłoszeń na stanowisko dyżurnego. Zdecydowana większość podjętych interwencji kończyła się pouczeniami.

Najczęściej interwencje Straży Miejskiej związane były z wykroczeniami przeciwko obyczajności publicznej (10 700 w 2018 r., 8 938 w 2019 r., 7 683 w 2020 r.), wykroczeniami przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (7 720 w 2018 r., 6 509 w 2019 r., 5 945 w 2020 r.), wykroczeniami przeciwko urządzeniom użytku publicznego (7 287 w 2018 r., 5 588 w 2019 r., 4 555 w 2020 r.) oraz wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (5 787 w 2018 r., 6 089 w 2019 r., 4 366 w 2020 r.).

Wykonując czynności służbowe strażnicy miejscy nałożyli 29 677 pouczeń w 2018 r., 22 853 pouczeń w 2019 r. i 22 377 pouczeń w 2020 r., wypisali 6 148 mandatów w 2018 r., 5 278 mandatów w 2019 r. i 4 023 mandaty w 2020 r., a wobec osób, które odmówiły przyjęcia mandatu, skierowali w 2018 r. 400 wniosków, w 2019 r. 151 wniosków, a w 2020 r. 103 wnioski o ukaranie do Sądu.

W analizowanym okresie strażnicy miejscy kontynuowali działania podejmowane w oparciu o miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020 pn. „Bezpieczna Częstochowa”. Należały do nich m.in. następujące działania: restrykcyjnorepresyjne, zmierzające do ograniczenia lub eliminacji najbardziej uciążliwych zagrożeń (kradzieży mienia, przestępczości samochodowej, włamań do mieszkań i obiektów oraz rozbojów i wybryków chuligańskich), działania prewencyjno-wychowawcze w celu zapobiegania zagrożeniom występującym wśród młodzieży i dzieci (z uwzględnieniem subkultur i sekt) oraz przemocy w rodzinie, działania porządkowe związane z zagrożeniami wynikającymi ze spożywania napojów alkoholowych przez dorosłych i nieletnich oraz z zagrożeniami dotyczącymi agresji, zakłóceń porządku publicznego przez grupy młodzieży, a także działania w zakresie poprawy estetyki, czystości i porządku, a w szczególności likwidacji „dzikich wysypisk”.

W mieście działa również Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które realizuje zadania dotyczące wspomagania działań służb ratowniczych i jest jednocześnie ośrodkiem koordynującym działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności w sytuacji katastrof naturalnych, awarii technicznych oraz sytuacji kryzysowych czy klęsk żywiołowych. W 2020 r.

na terenie miasta rozmieszczonych było 49 syren alarmowych, w tym 26 elektromechanicznych i 23 elektroniczne.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat zdarzeń zarejestrowanych w MiejskoPowiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Częstochowie w latach 2018-2020.

Tabela 103. Zdarzenia zarejestrowane w Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Częstochowie w latach 2018-2020

nazwa zdarzenia	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zagrożenia naturalne (powódzie, burze, gradobicia, silny wiatr, dzikie zwierzęta, zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne)	33	35	38
zagrożenia chemiczne i radiacyjne	15	6	7
wypadek, katastrofa, zagrożenia miejscowe	21	13	6
pożary	51	36	30
awarie (gazowe, wodociągowe, ciepłownicze, energetyczne i inne)	146	117	100
zdarzenia na drogach (akcja zima, uszkodzona nawierzchnia, sygnalizacja świetlna, oświetlenie ulic, infrastruktura drogowa)	1 238	1 614	1 388
zagrożenia terrorystyczne	8	18	24
inne (bezdumni, niewybuchy, zdarzenia ze zwierzętami, tlenek węgla)	538	522	502
razem	2 050	2 361	2 095

Źródło danych: Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Częstochowie.

W latach 2018-2020 zapewniono gotowość bojową 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta (Błeszno, Brzeziny Małe, Brzeziny Wielkie, Częstochowa, Dźbów, Gnaszyn, Kawodrza Dolna, Kawodrza Górna, Kiedrzyn, Kuźnica Marianowa, Liszka Dolna, Wielki Bór), w tym jednej jednostce zajmującej się ratownictwem wodnym i podwodnym (Ochotnicza Straż Pożarna Częstochowa). Jednostki wyjeżdżały do zdarzeń ratowniczo-gaśniczych na wezwanie Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej i MiejskoPowiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Cztery jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych były włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (Błeszno, Dźbów, Gnaszyn i Częstochowa).

W latach 2018-2020 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta brały udział w odpowiednio 1 003, i 727 i 923 akcjach ratowniczo-gaśniczych.

17. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Spółeczeństwo obywatelskie charakteryzuje się aktywnością i zdolnością do samorealizacji oraz określenia i osiągnięcia wyznaczonych celów, bez impulsu ze strony władzy państwowej i niezależnie od instytucji państwowych. Podstawową jego cechą jest świadomość wśród jego członków potrzeb wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania.

Ekonomia społeczna i solidarna

Jednym z przejawów społeczeństwa obywatelskiego są podmioty ekonomii społecznej, które, poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego, służą integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Częstochowa jest miastem, które posiada certyfikat w kategorii „Społecznie odpowiedzialny samorząd”, zdobyty w prestiżowym ogólnopolskim konkursie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2020”. Celem konkursu było wyróżnienie podmiotów ekonomii społecznej, które z powodzeniem łączą działalność ekonomiczną za społecznym zaangażowaniem, a także samorządów, wykorzystujących potencjał tego sektora do budowy społecznie odpowiedzialnej wspólnoty lokalnej. Posiadanie „Znaku Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej” stanowi prestiżowe wyróżnienie Częstochowy wśród miast w Polsce dbających o rozwój i wzmocnienie ekonomii społecznej.

Na koniec 2020 r. w mieście Częstochowie działały 1 022 organizacje pozarządowe, zajmujące się głównie sportem, turystyką, rekreacją i hobby, rynkiem pracy i sprawami społecznymi, kulturą i sztuką, ochroną zdrowia, gospodarką oraz edukacją i wychowaniem. Ze względu na posiadany potencjał oraz strukturę wiekową członków, ich aktywność jest zróżnicowana. Wśród organizacji przeważają stowarzyszenia i ich jednostki terenowe – 59,1% ogółu, z kolei 11,4% stanowią stowarzyszenia sportowe, 23,2% – fundacje, 4,1% stowarzyszenia zwykłe, a 2,3% – ochotnicze straże pożarne.

W latach 2018-2020 na podobnym poziomie utrzymywała się liczba jednostek terenowych, stowarzyszeń sportowych i ochotniczych straży pożarnych. Widoczny był natomiast niewielki wzrost liczby stowarzyszeń zwykłych i rejestrowych oraz fundacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 104. Rodzaje organizacji pozarządowych w mieście w latach 2018-2020

rodzaj organizacji	2018 r.	2019 r.	2020 r.
stowarzyszenia rejestrowe	464	470	478
jednostki terenowe	125	126	126
fundacje	224	223	237
stowarzyszenia sportowe i uczniowskie kluby sportowe	114	119	116
stowarzyszenia zwykłe	31	37	42
ochotnicze straże pożarne	23	23	23
razem	981	998	1 022

Źródło danych: Referat Ekonomii Społecznej Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Głównymi źródłami finansowania dla organizacji pozarządowych są fundusze zewnętrzne, w tym dotacje samorządowe, środki unijne oraz składki członkowskie, innymi – darowizny i prywatni sponsorzy, rzadziej odpłatna działalność pożytku publicznego lub działalność gospodarcza.

Dla organizacji posiadających status pożytku publicznego ważnym źródłem dochodu są wpłaty z tytułu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. W ramach 1% podatku podatnicy podlegający częstochowskiemu urzędowi skarbowemu, rozliczając się za 2019 r., przekazali w 2020 r. organizacjom pożytku publicznego łączną kwotę 8 511 576 zł. W ramach tej sumy, 2 367 202 zł przekazano na rzecz lokalnych organizacji. W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób decydujących się na tę formę wsparcia częstochowskich organizacji, a co za tym idzie, wzrost wysokości środków przekazywanych organizacjom. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 105. Wsparcie w postaci 1% podatku przekazanego w latach 2018-2020 organizacjom pozarządowym posiadającym status organizacji pożytku publicznego

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	liczba podatników, którzy przekazali 1% dla wszystkich organizacji
pożytku publicznego wysokość środków finansowych przekazanych dla wszystkich organizacji pożytku publicznego (w zł)	7 256.397,90	8 146 563	8 511	104 038 107 697 111 230
liczba podatników, którzy przekazali 1% dla częstochowskich organizacji pożytku publicznego	28 570	27 461	27 916	
wysokość środków finansowych przekazanych częstochowskich organizacji pożytku publicznego (w zł)	2 065 931 2 142 927 2 367 202 dla			

Źródło danych: Referat Ekonomii Społecznej Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Samorząd miasta Częstochowy podejmuje współpracę z organizacjami w formach finansowych i pozafinansowych, przede wszystkim poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych w oparciu o otwarte konkursy ofert, ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, a także w trybie pozakonkursowym, tzw. małych zleceń. Miasto przekazuje dotacje na realizację zadań publicznych z zakresu: wychowania i edukacji, edukacji ekologicznej, sportu, turystyki i rekreacji, ochrony zwierząt, kultury i sztuki, ochrony zdrowia, patologii społecznych, pomocy społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 106. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w mieście w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	liczba konkursów ofert	34	22	21 w
tym: liczba konkursów ogłoszonych na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	20	8	14	publicznego i o			
wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.				
w tym: liczba konkursów ogłoszonych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym	14	14	7				
liczba złożonych ofert	535	477	369				
liczba udzielonych dotacji ogółem	432	441	300				
w tym: liczba udzielonych dotacji w trybie małych zleceń	28	22	6				

wartość dofinansowania (w zł)	33 155 472,92	38 227 031,56	34 207 460,99
-------------------------------	---------------	---------------	---------------

Źródło danych: Referat Ekonomii Społecznej Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Wysokość środków finansowych przekazywanych organizacjom pozarządowym rośnie wraz ze wzrostem liczby przekazywanych im zadań publicznych. W 2020 r. najwięcej środków przekazano na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na prowadzenie placówek – 26,7 mln zł i na zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki – 5,18 mln zł. Dla porównania, w 2018 r. na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na prowadzenie placówek, przekazano 23,3 mln zł, a na zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki – 6,07 mln zł.

W związku z wybuchem w 2020 r. pandemii COVID-19, miasto Częstochowa, jak i organizacje pozarządowe stanęły przed licznymi wyzwaniami. Ze względu na wprowadzone ogólnokrajowe ograniczenia, wiele zaplanowanych na ten rok zadań nie było realizowanych lub zostało zrealizowanych częściowo (m.in. z zakresu kultury fizycznej i turystyki). Jednocześnie duża część aktywności musiała zostać przeniesiona do Internetu.

Samorząd miasta Częstochowy zleca organizacjom pozarządowym realizację zadań wieloletnich, w tym w zakresie opieki nad zwierzętami i pomocy społecznej, oraz przekazuje środki w formie dotacji organizacjom pozarządowym będącym jego partnerami w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W latach 2018-2020 miasto, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizowało następujące projekty aktywizujące społeczność lokalną:

- „Z nową pracą w lepszą przyszłość” – projekt realizowany od 1 sierpnia 2017 r. do 31 lipca 2019 r. przez miasto Częstochowę i Fundację dla Rozwoju; całkowita wartość projektu: 2 059 317,37 zł; cel projektu: zwiększenie możliwości zatrudnienia w mieście Częstochowie i powiecie częstochowskim; odbiorcy projektu: osoby bezrobotne powyżej 30. roku życia, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie lub bierni zawodowo z terenu miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego; bezrobotni zostali objęci kompleksowym wsparciem poprzez podniesienie lub uzupełnienie ich kwalifikacji oraz nabywanie lub uzupełnianie ich doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu,
- „Stare Miasto – Nowe Życie” – projekt realizowany od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. przez miasto Częstochowę i Fundację Chrześcijańską „Adullam”; całkowita wartość projektu: 2 048 614,05 zł; cel projektu: zwiększenie integracji oraz wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, z założeniem reintegracji społecznej, polegającej na odbudowaniu i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, reintegracji zawodowej, polegającej na

odbudowaniu i podtrzymaniu zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy; w ramach projektu objęto wsparciem 331 osób z terenu dzielnicy Stare Miasto,

- „Częstochowa silna dzielnicami” – projekt realizowany od 2 kwietnia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. przez Gminę Miasto Częstochowa we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie, Fundacją dla Rozwoju, Stowarzyszeniem Aktywna Częstochowa, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – Oddział Okręgowy w Częstochowie, Stowarzyszeniem Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” i Częstochowskim Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych PERASADA; całkowita wartość projektu: 5 371 808,86 zł; cel projektu: zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenach zdegradowanych i peryferyjnych miasta Częstochowy; cel działań: odbudowanie i podtrzymanie u osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, rozwój postaw prospołecznych i proaktywnych, zagospodarowanie czasu; w ramach projektu utworzono 13 Dzielnicowych Ośrodków Społeczności Lokalnej oraz Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej,
- „Innowacje w częstochowskiej pomocy społecznej” – projekt realizowany od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. przez Gminę Miasto Częstochowa i Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY” i Fundację Oczami Brata; całkowita wartość projektu: 1 394 316 zł; cel projektu: deinstytucjonalizacja usług społecznych oraz podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych w lokalnej społeczności; w ramach projektu utworzono Ośrodek wsparcia dla pełnoletnich osób z niepełnosprawnością oraz realizowano zadanie „Wsparcie dla Rodziny”,
- „Akcja-Aktywizacja” – projekt był realizowany od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. W lutym 2021 r. została zawarta umowa partnerska na rzecz realizowanego od stycznia 2021 r. projektu „Akcja Aktywizacja II”, pomiędzy Stowarzyszeniem Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”, a Gminą Miastem Częstochowa, w imieniu i na rzecz której działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie; całkowita wartość projektu: 2.137.377,19 zł (kwota dofinansowania projektu: 2.030.508,33 zł, z czego na realizację zadań Partnera przypada 55.200 zł); celem projektu jest zwiększenie zdolności osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym do powrotu na otwarty rynek pracy poprzez aktywizację i reintegrację zawodową i społeczną 113 uczestników centrum integracji społecznej z terenu Częstochowy oraz zwiększenie potencjału Centrum Integracji Społecznej „Podaj Dalej” poprzez rozwój i doposażenie czterech warsztatów zawodowych (reintegracja zawodowa odbywa się na zajęciach w pracowniach warsztatowych: remontowo-stolarskiej, poligrafii i intrologacji, aranżacji wnętrz i handmade oraz administracji i teleinformatyki; reintegracja społeczna ma na celu przywrócić lub wzmocnić kompetencje społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej uczestników), □ „Przyszłość to My – CIS rozwój” – projekt realizowany od 1 października 2019 r. do 1

maja 2023 r. przez Fundację Integracji Społecznej „Feniks” w partnerstwie z Gminą Miastem Częstochowa, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie; całkowita wartość projektu: 4 495 803,79 zł;

cel projektu: reintegracja społeczno-zawodowa oraz zwiększenie zdolności do zatrudnienia 120 osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Częstochowy poprzez wsparcie społeczno-zawodowe w Centrum Integracji Społecznej Feniks oraz 120 osób z ich otoczenia,

- „W ochronie życia i zdrowia” – nowoczesne technologie teleopiekuńcze i telemedyczne dla mieszkańców Częstochowy i okolic” – projekt realizowany od 1 września 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. przez Stowarzyszenie „EBI Association”, lidera w teleopiece w Polsce – OPIEKANOVA Sp. z o.o., lidera opieki kardiologicznej – TELEMEDYCYNA Polska S.A. oraz miasto Częstochowę; całkowita wartość projektu: 4 495 803,79 zł; odbiorcy projektu: seniorzy, którzy otrzymują bezpłatne wsparcie w postaci opieki zdalnej.

W mieście funkcjonuje Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych, które wspiera podmioty ekonomii społecznej w działaniach na rzecz jego mieszkańców. Koordynowaniem działalności Centrum zajmuje się Referat Ekonomii Społecznej Wydziału Polityki Społecznej.

Do zadań Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych należy: profesjonalizacja częstochowskich podmiotów ekonomii społecznej poprzez organizację szkoleń i doradztwa, informowanie organizacji o potencjalnych źródłach finansowania i zasadach udzielania dotacji, udzielanie rekomendacji i opinii organizacjom współpracującym z miastem, które ubiegają się o dofinansowanie projektów realizowanych ze źródeł zewnętrznych, promowanie programów, na które można uzyskać środki ze źródeł zewnętrznych, udostępnianie adresu na siedzibę organizacji w celu prowadzenia działalności statutowej, umożliwianie organizacjom korzystania ze swoich zasobów, takich jak: sale, sprzęt i wyposażenie na cele związane z działalnością pożytku publicznego w budynkach przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 i ul. Śląskiej 3/5, udzielanie wsparcia technicznego, organizacyjnego i merytorycznego, w szczególności poradnictwa, organizowanie szkoleń tematycznych i doradztwa oraz udzielanie pomocy merytorycznej przy zakładaniu nowych organizacji, a także wymiana informacji i dobrych praktyk, wspieranie powstających organizacji.

W Częstochowie oprócz organizacji pozarządowych działają następujące podmioty ekonomii społecznej:

- 2 warsztaty terapii zajęciowej wykonujące rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością: przy ul. Olszowej 2, prowadzony przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „INTEGRACJA” (dla 30 uczestników) oraz przy ul. Mjra Waleriana Łukasińskiego 40, prowadzony przez Fundację Oczami Brata (dla 35 uczestników),
- 4 centra integracji społecznej, realizujące specjalistyczny program pracy z osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem: samorządowy zakład budżetowy Centrum Integracji

Społecznej przy ul. Legionów 50, Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Fundację Integracji Społecznej „Feniks” przy ul. Legionów 21, Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” przy ul. Złotej 47 oraz Powiatowo-Miejskie Centrum Integracji Społecznej „Jozue”, prowadzone przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne „JOZUE” przy ul. Józefa Gaczkowskiego 15a,

- Zakład Aktywności Zawodowej, prowadzony przez Stowarzyszenie YAVA przy Alei Pokoju 14; jest on wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką, zatrudniającą osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, niepełnosprawność intelektualną lub chorobę psychiczną,
- 14 spółdzielni socjalnych, w tym 5 spółdzielni, dla których organem założycielskim było miasto Częstochowa i organizacje pozarządowe (Spółdzielnia socjalna „Jasne, że BUS”, współzałożyciel – Fundacja Integracji Społecznej „Feniks”, Spółdzielnia socjalna „Jasne, że dom i wnętrze”, współzałożyciel – Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, Spółdzielnia socjalna „Jasne, że zmiana”, współzałożyciel – Zarząd Miejski w Częstochowie Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Spółdzielnia socjalna „Jasne, że alternatywa 21”, współzałożyciel – Fundacja Oczami Brata, Spółdzielnia socjalna „Jasne, że manufaktura”, współzałożyciel – Fundacja Integracji Społecznej „Feniks”). Z dniem 31 marca 2016 r. miasto Częstochowa przestało być członkiem Spółdzielni socjalnej „Jasne, że BUS”, a z dniem 11 września 2018 r. pozostałych czterech spółdzielni, dla których było współzałożycielem.

Budżet Obywatelski

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego jest także budżet obywatelski, czyli demokratyczny proces dyskusji i podejmowania decyzji, w którym mieszkańcy decydują o tym, w jaki sposób wydać część środków z budżetu samorządowego.

Sposób wdrożenia budżetu obywatelskiego w Częstochowie jest innowacyjny i w pełni oddaje zasady partycypacji społecznej. Reguły jego funkcjonowania opracowano wspólnie z mieszkańcami, a przygotowaniem modelowego wdrożenia tego narzędzia zajęli się przedstawiciele Urzędu Miasta Częstochowy i działająca w tym obszarze organizacja pozarządowa.

Mieszkańcy miasta nie tylko decydują o wyborze zadań do realizacji na terenie miasta, ale również, po zakończeniu każdej edycji budżetu, biorą udział w wysłuchaniu publicznym, podczas którego dyskutowane są zasady budżetu i procedury wdrażania w celu ich dostosowania do potrzeb mieszkańców miasta oraz obowiązujących regulacji prawnych.

W latach 2018-2020 przeprowadzono odpowiednio V, VI i VII edycję budżetu obywatelskiego w mieście, w każdym roku rozdysponowując na ten cel kwotę 9 486 489 zł. W 2018 r. spośród 510 zgłoszonych

zadań, wybrano 123 zadania do realizacji w 2019 r., w tym 12 zadań ogólnomiejskich i 111 zadań dzielnicowych. W

2019 r. spośród 423 zgłoszonych zadań, wybrano 127 zadań do realizacji w 2020 r., w tym 9 zadań ogólnomiejskich i 118 zadań dzielnicowych. Z kolei w 2020 r. spośród 455 zgłoszonych zadań, wybrano 139 zadań do realizacji w 2021 r., w tym 12 zadań ogólnomiejskich i 127 zadań dzielnicowych.

Partnerstwa lokalne

W Częstochowie prężnie realizowaną formą działań społecznych są formalne partnerstwa lokalne. Miasto było inicjatorem i współzałożycielem partnerstw dzielnicowych, a także branżowych (np. na rzecz osób z niepełnosprawnością czy seniorów). Partnerstwo jest jedną z podstawowych zasad Unii Europejskiej, a doświadczenia z pierwszych lat obecności Polski w Unii wskazują, iż efektywne wykorzystanie funduszy nie może obejść się bez tej formy współpracy. Pojęcie partnerstwa jest bardzo szerokie, istnieje zatem wiele jego rodzajów. Partnerstwo to włączenie w proces podejmowania decyzji i ich realizację odpowiednich szczebli władz wspólnotowych i krajowych, jak również instytucji oraz środowisk regionalnych i lokalnych, najlepiej znających potrzeby i możliwości swojego regionu.

Idea długofalowej współpracy między lokalnymi władzami, organizacjami oraz społecznie odpowiedzialnymi przedsiębiorcami spotyka się z coraz większym zainteresowaniem osób i instytucji chętnych do wspólnego działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych lokalnej społeczności. Współpraca pomiędzy takimi partnerami społecznymi, niezależnie od różnic istniejących pomiędzy nimi, jest łatwiejsza, jeśli opiera się o doświadczenie działania na rzecz tej samej społeczności lokalnej.

W ramach partnerstw lokalnych w Częstochowie organizowanych jest szereg inicjatyw i wydarzeń służących dobru społeczności lokalnej, tj. promocja idei budżetu obywatelskiego, organizacja pikników oraz wydarzeń tematycznych, a także przeprowadzanie kampanii społecznych. Partnerstwa w mieście zrzeszają organizacje pozarządowe, instytucje oświatowe, prywatnych przedsiębiorców, mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji administracji publicznej.

Na terenie miasta Częstochowy są zawiązane i działają następujące partnerstwa lokalne:

- Partnerstwo „Częstochowa – seniorom”,
- Partnerstwo na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności oraz łagodzenia jego skutków na terenie Gminy Miasta Częstochowy,
- Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”,
- Partnerstwo „Częstochowa dla rodziny”,
- Partnerstwo „Częstochowa na rzecz osób z niepełnosprawnością”,
- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Stare Miasto – Nowa Życie”,

- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Razem za Ostatni Grosz”,
- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Raków – Reaktywacja”,
- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Trzech Wieszców – Nowy Rozdział”,
- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Wspólne Zawodzie-Dąbie”,
- Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Stradom Razem”, Partnerstwo na rzecz Aktywności Lokalnej „Teraz Błeszno”.

Częstochowska Rada Działalności Pożytku Publicznego

W mieście działa również Częstochowska Rada Działalności Pożytku Publicznego, której skład został powołany Zarządzeniem nr 1751.2021 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 31 sierpnia 2021 r. Zakres i zasady działania oraz zadania Rady określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Do zadań Rady należy w szczególności:

- opiniowanie projektów strategii rozwoju gmin i powiatów,
- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy, oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy,
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych.

W 2021 r. Rada odbyła 6 spotkań, podczas których opiniowała akty prawa miejscowego oraz programy operacyjne.

18. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII MIESZKAŃCÓW MIASTA

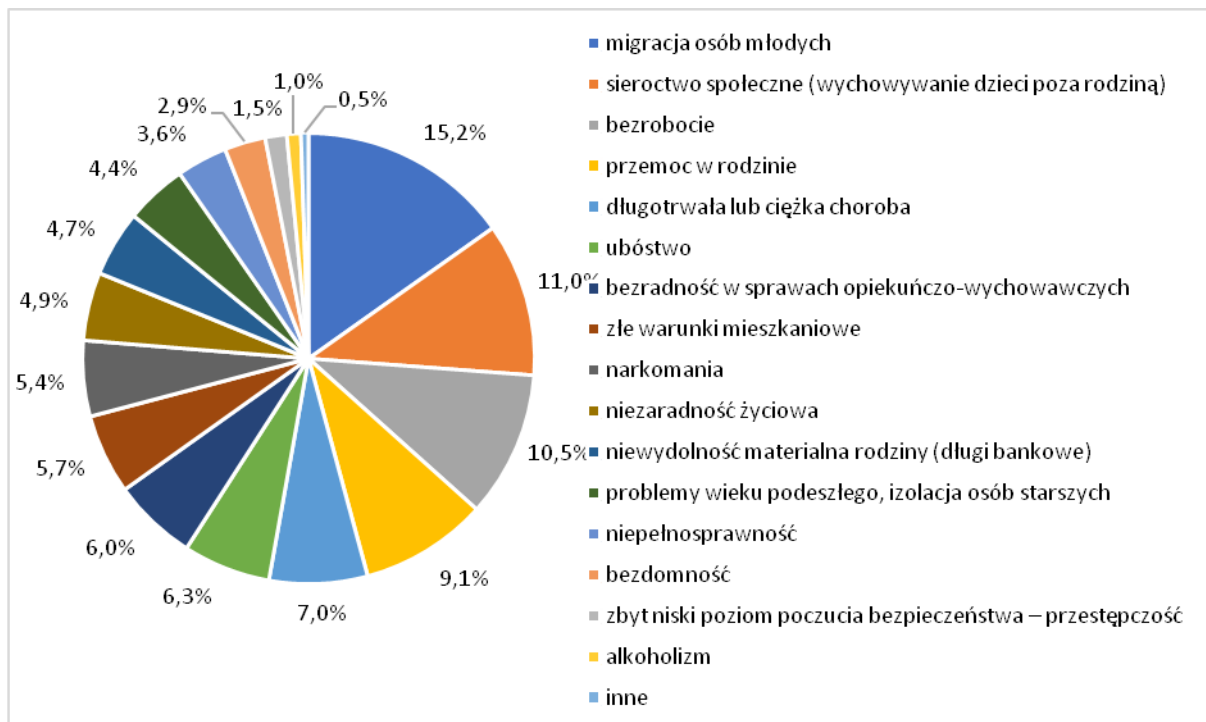
Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej posłużyły poznaniu opinii mieszkańców miasta Częstochowy na temat problemów społecznych występujących na jego terenie oraz propozycji ich rozwiązania. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiety, która została udostępniona mieszkańcom na stronie internetowej miasta Częstochowy.

W sumie w badaniu wzięły udział 454 osoby, w tym 358 kobiet i 96 mężczyzn. Struktura wiekowa ankietowanych przedstawia się następująco: 18-29 lat – 29 osób, 30-39 lat – 111 osób, 40-49 lat – 152 osoby, 50-59 lat – 126 osób, 60-69 lat – 35 osób, 70 lat i więcej – 1 osoba. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia badanych, najwięcej osób posiadało wykształcenie wyższe – 387. Mniej liczne grupy stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 34 osoby, policealnym – 27 osób, zasadniczym zawodowym – 5 osób i podstawowym ukończonym – 1 osoba. Wśród respondentów dominowały osoby, które jako zawód wskazały

pracownik umysłowy – 389, a w dalszej kolejności: przedsiębiorca – 17, pracownik fizyczny – 12, emeryt/rencista – 10, uczeń/student – 3 oraz inny zawód – 14.

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie problemów społecznych, które ich zdaniem należy uznać za najważniejsze w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jakie problemy społeczne należy uznać za najważniejsze w mieście?

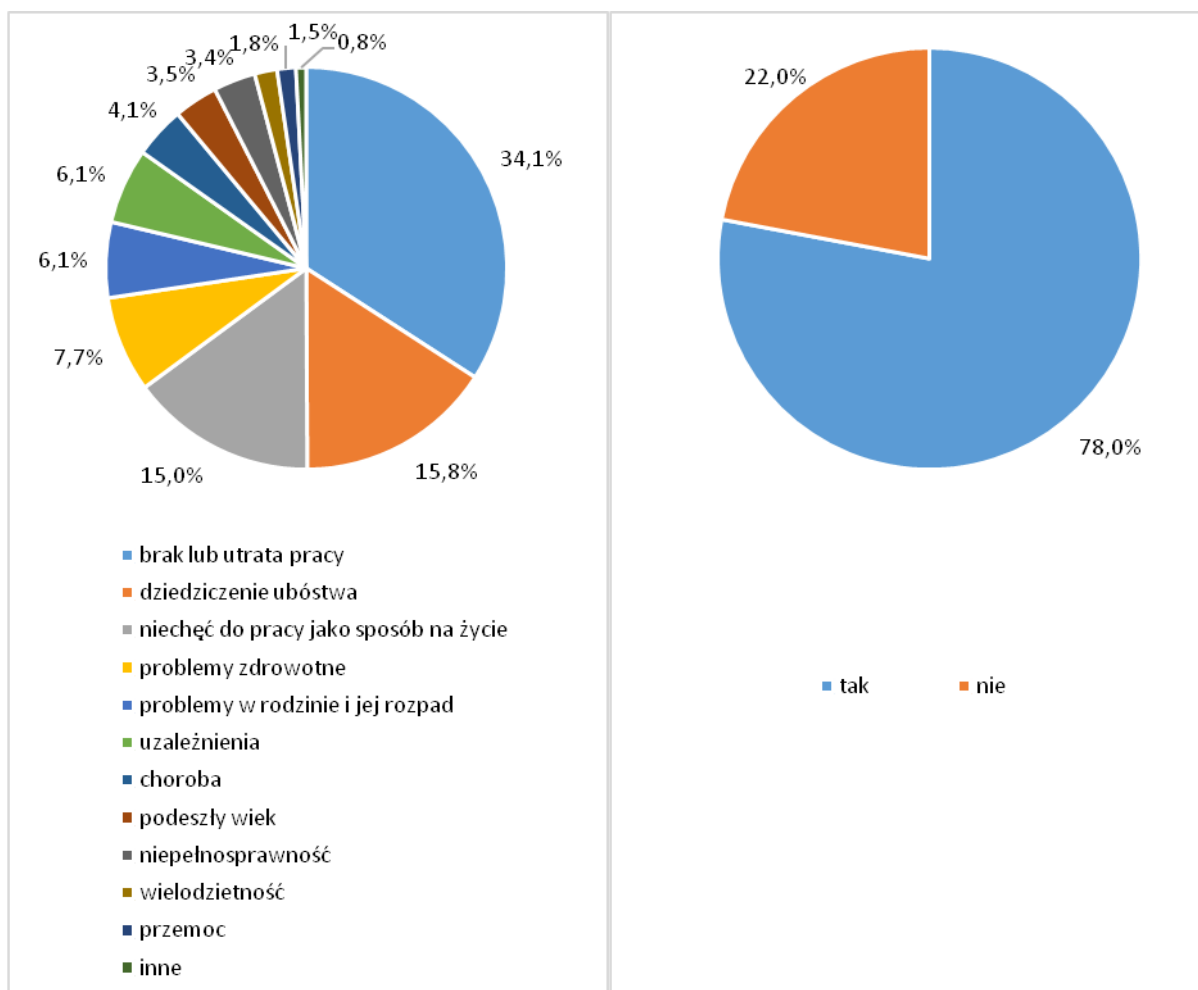
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Za najważniejsze problemy społeczne występujące w mieście, ankietowani uznali: migrację osób młodych (15,2% wskazań), sieroctwo społeczne (wychowywanie dzieci poza rodziną: w domach dziecka, rodzinach zastępczych; 11%), bezrobocie (10,5%) oraz przemoc w rodzinie (9,1%).

W kolejnych pytaniach zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny występowania zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców miasta oraz poproszono o ocenę zajmowanych przez nich obecnie lokali mieszkalnych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Jakie są najczęstsze przyczyny występowania zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców miasta?

Wykres 6. Czy obecnie zajmowany lokal jest pod względem metrażu i liczby pomieszczeń dostosowany do potrzeb Pani/Pana i Pani/Pana rodziny?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

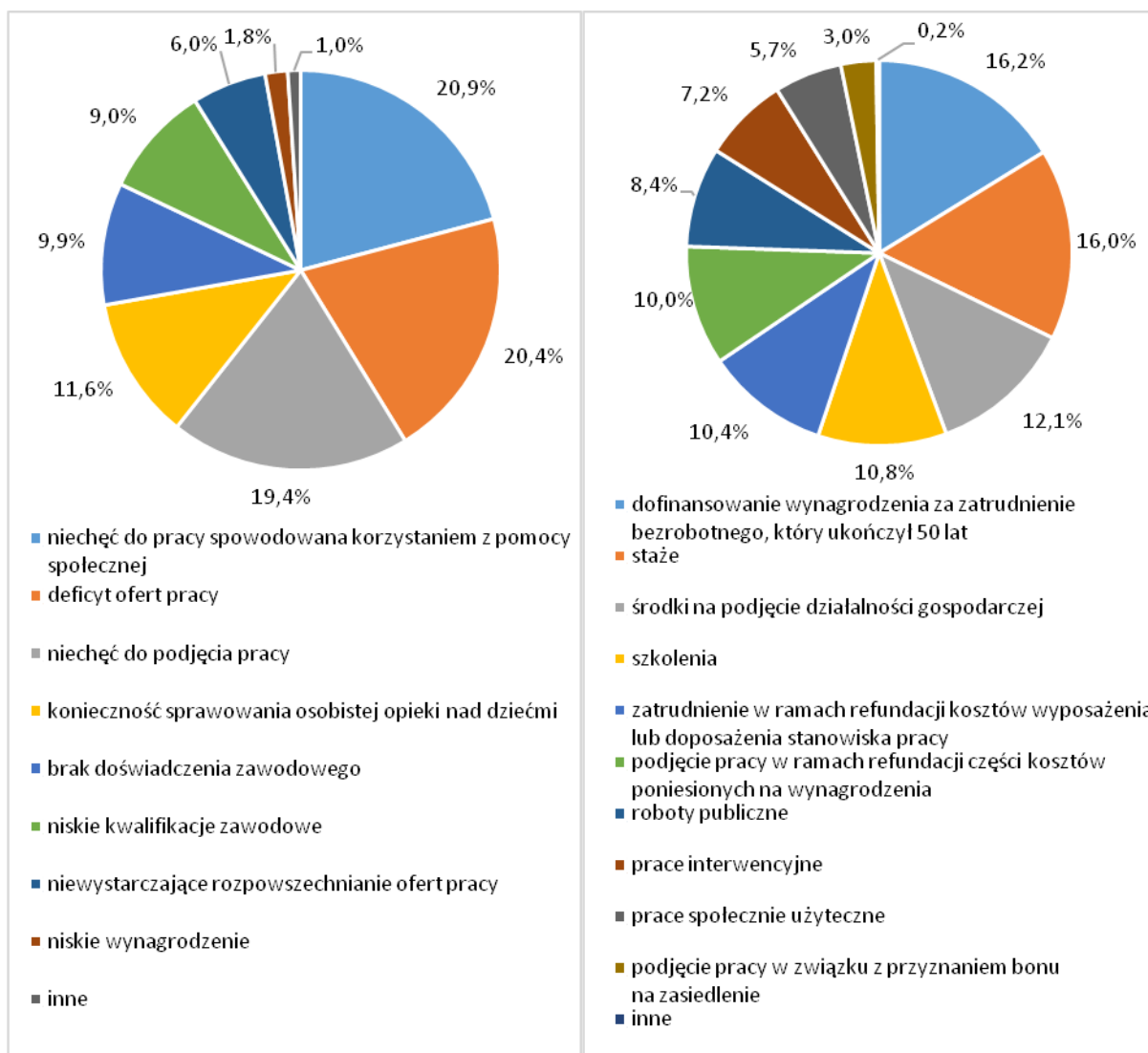
Wśród najczęstszych przyczyn występowania ubóstwa wśród mieszkańców miasta badani wskazywali brak lub utratę pracy (34,1%), a także dziedziczenie ubóstwa (15,8%) oraz niechęć do pracy jako sposób na życie (15%).

Zdecydowana większość ankietowanych (78%) stwierdziła, że lokal mieszkalny, jaki obecnie zajmuje, dostosowany jest, pod względem metrażu i liczby pomieszczeń, do potrzeb ich rodzin.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające wskazać respondentom główne problemy lokalnego rynku pracy oraz formy aktywizacji zawodowej, które ich zdaniem są najbardziej efektywne. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 7. Jakie są główne problemy lokalnego rynku pracy?

Wykres 8. Jakiej formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych są najbardziej efektywne?

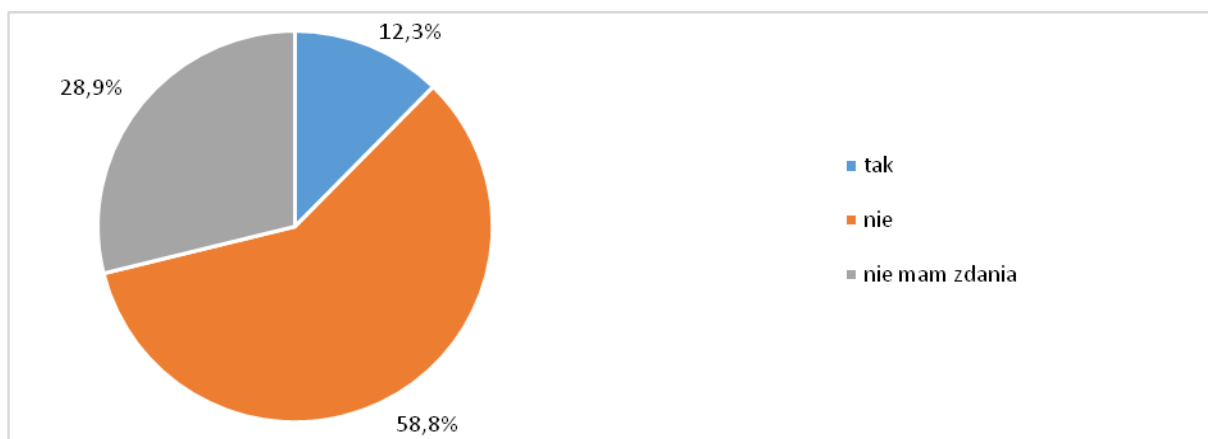
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Wśród głównych problemów lokalnego rynku pracy ankietowani wymienili: niechęć do pracy spowodowaną korzystaniem z pomocy społecznej (20,9%), deficyt ofert pracy (20,4%) i konieczność sprawowania osobistej opieki nad dziećmi (19,4%).

Z kolei do najbardziej efektywnych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych badani zaliczyli: dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat (16,2%), staże (16%) oraz środki na podjęcie działalności gospodarczej (12,1%).

W uzupełnieniu powyższych pytań, poproszono respondentów o ocenę oferty zawodów, w których kształcą się młodzież w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem oferta zawodów, w których kształcą się młodzież w mieście, zapewnia jej pracę?

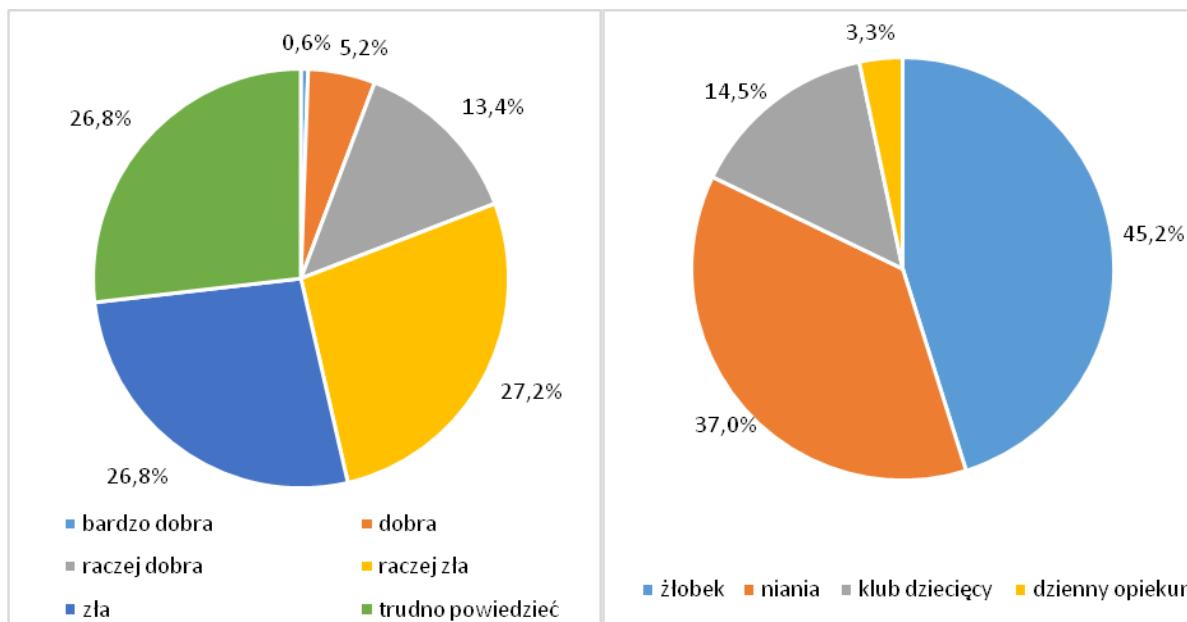
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Zdaniem większości ankietowanych (58,8%) oferta zawodów, w których kształcą się młodzież w mieście, nie zapewnia jej pracy. Odm inną opinię wyraziło 12,3% badanych, a 28,9% respondentów nie miało na ten temat zdania.

W ankiecie poruszono również kwestię dostępności w mieście opieki nad dzieckiem do lat 3. oraz jej preferowanych form. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Jaka jest dostępność opieki nad dzieckiem do lat 3. w mieście? Pani/Pan?

Wykres 11. Z jakiej formy opieki nad dzieckiem do lat 3. skorzystałaby/skorzystałby Pani/Pan?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

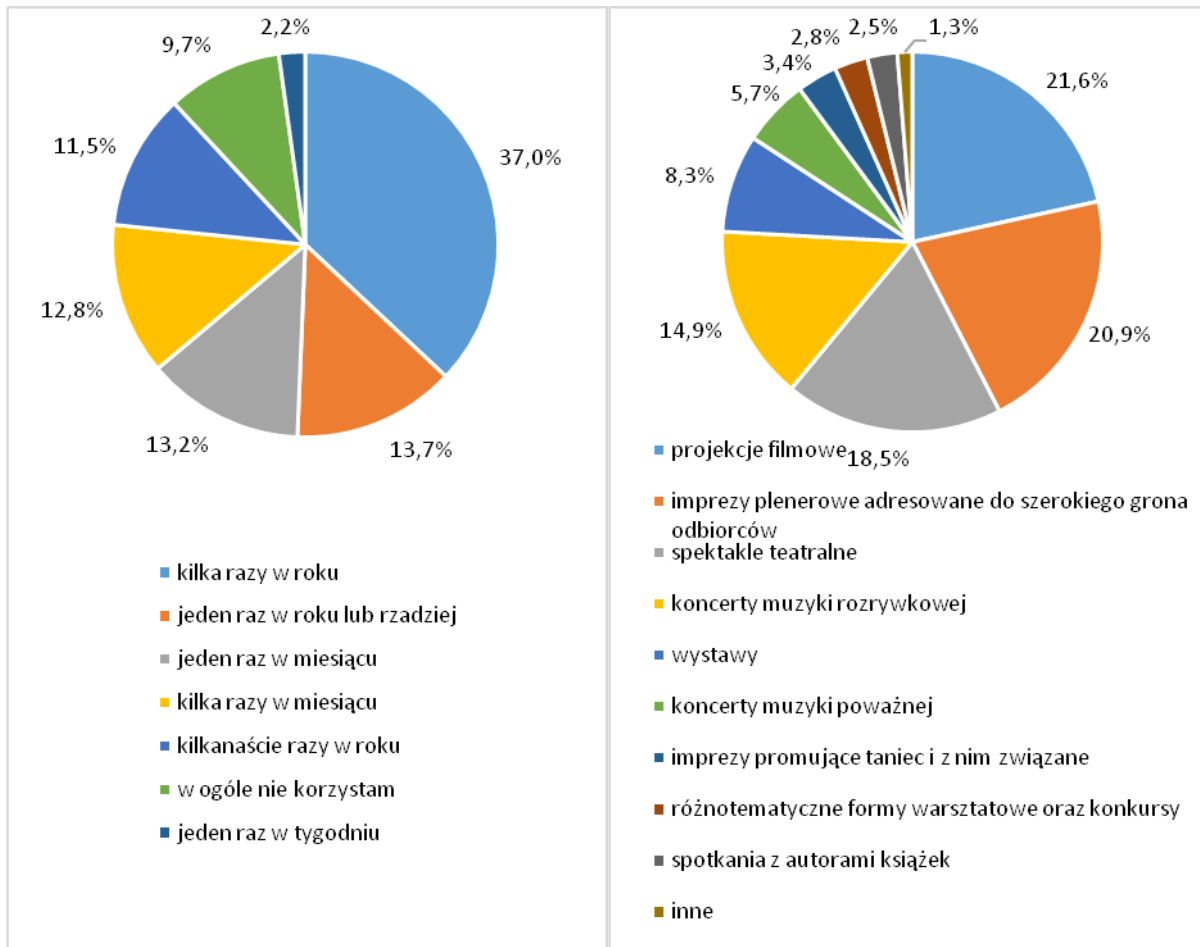
Większość badanych (łącznie 54%) uznała dostępność w mieście opieki nad dziećmi do lat 3. za raczej złą lub złą. Odm inną opinię wyraziło w sumie 19,2% respondentów, a 26,8% ankietowanych nie miało w tej

sprawie zdania. Do preferowanych form opieki nad dziećmi do lat 3. ankietowani zaliczyli: żłobek (45,2%) i nianię (37%).

W badaniach podjęto również kwestię oferty kulturalnej miasta, prosząc ankietowanych o wskazanie częstotliwości, z jaką z niej korzystają, oraz rodzaju wydarzeń, w jakich najczęściej uczestniczą. Odpowiedzi w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 12. Jak często korzysta Pani/Pan kulturalnej miasta?

Wykres 13. W jakich wydarzeniach z oferty kulturalnych najczęściej Pani/Pan uczestniczy?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

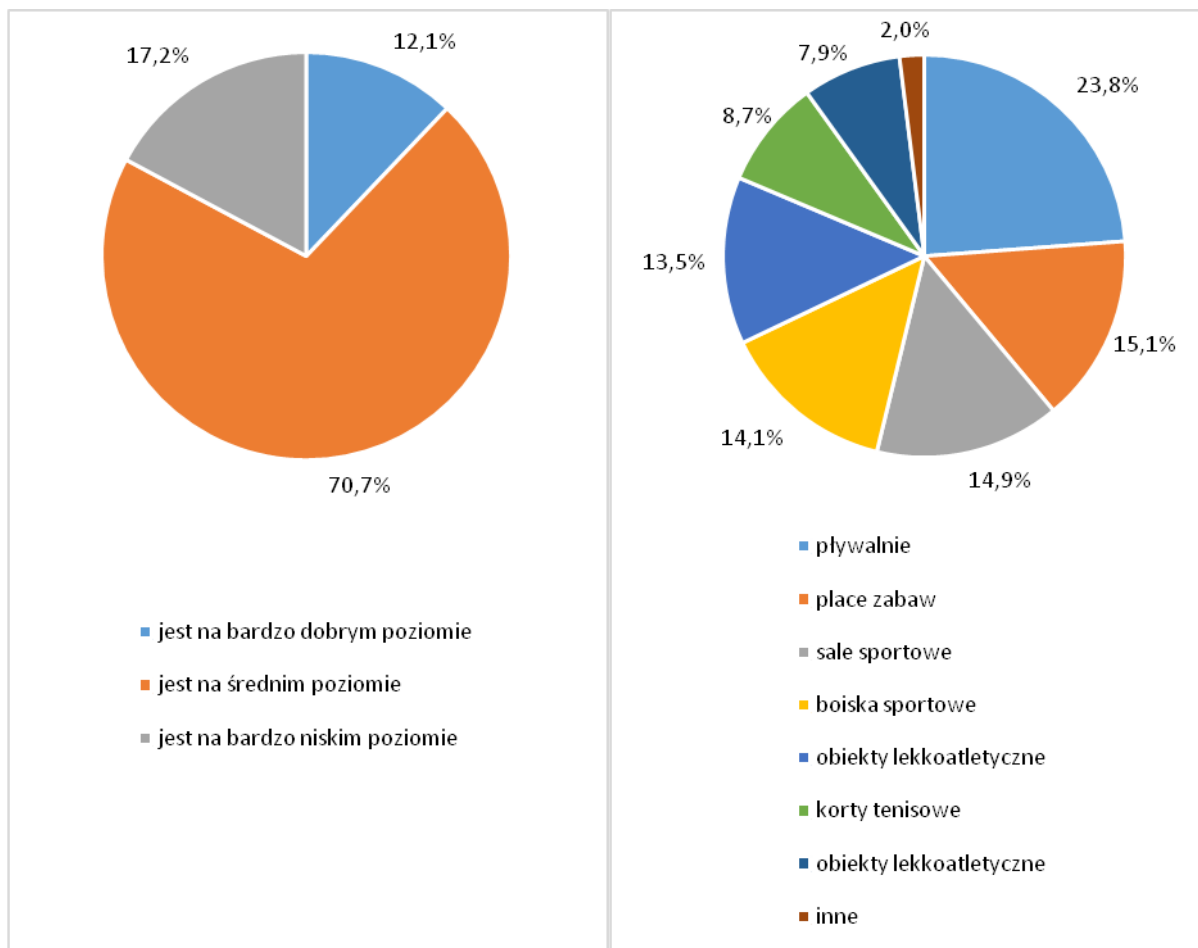
Najwięcej respondentów (37%) przyznało, że z oferty kulturalnej miasta korzysta kilka razy do roku. Znacznie mniej ankietowanych wskazało odpowiedzi „jeden raz w roku lub rzadziej” (13,7%), „jeden raz w miesiącu” (13,2%) oraz „kilka razy w miesiącu” (12,8%).

Do najczęściej wybieranych wydarzeń kulturalnych badani zaliczyli: projekcje filmowe (21,6%), adresowane do szerszego grona odbiorców imprezy plenerowe (20,9%), spektakle teatralne (18,5%) oraz koncerty muzyki rozrywkowej (14,9%).

W kolejnych pytaniach poproszono ankietowanych o ocenę jakości i dostępności infrastruktury sportowej na terenie miasta oraz wskazanie obiektów i/lub urządzeń sportowo-rekreacyjnych, których ich zdaniem brakuje w mieście. Udzielone odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 14. Ocena jakości i dostępności sportowej na terenie miasta

Wykres 15. Jakich obiektów i/lub urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnych brakuje w mieście?

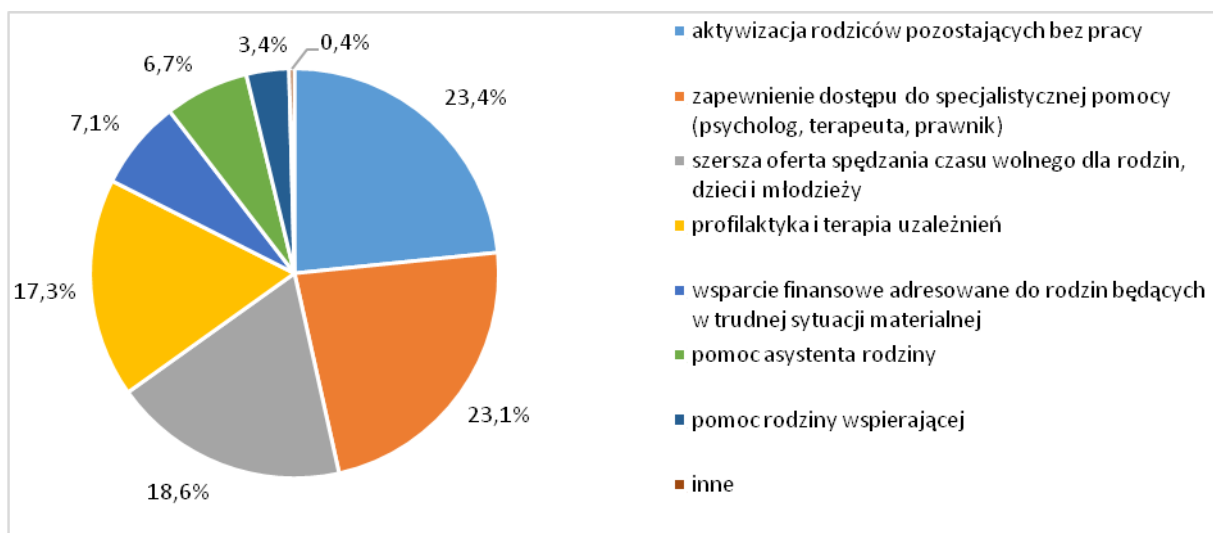

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

W opinii zdecydowanej większości badanych (70,7%), jakość i dostępność infrastruktury sportowej na terenie miasta jest na średnim poziomie. Jednocześnie do obiektów i/lub urządzeń sportowo-rekreacyjnych, których brakuje w mieście, respondenci zaliczyli: pływalnie (23,8%), place zabaw (15,1%), sale sportowe (14,9%) oraz boiska sportowe (14,1%).

W kolejnym pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie działań, jakie poprawiłyby sytuację rodzin w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 16. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin w mieście?

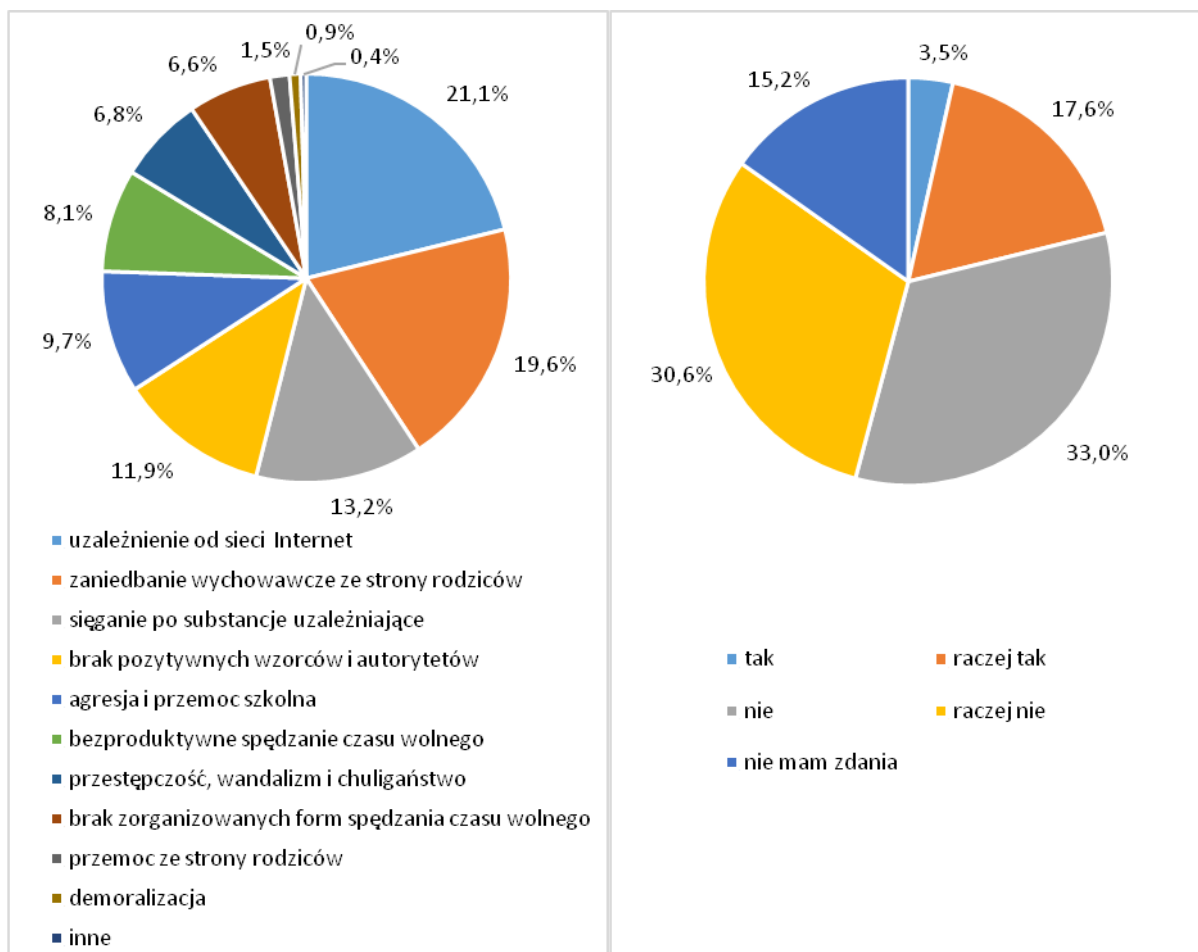
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Wśród działań, które poprawiłyby sytuację rodzin w mieście, ankietowani najczęściej wskazywali: aktywizację rodziców pozostających bez pracy (23,4%), zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy (psycholog, terapeuta, prawnik; 23,1%), rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży (18,6%) oraz prowadzenie profilaktyki i zapewnienie dostępu do terapii uzależnień (17,3%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży, które najczęściej można dostrzec w mieście, oraz o ocenę dostępności pomocy psychologicznej w działających w mieście szkołach. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 17. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży można najczęściej dostrzec w mieście?

Wykres 18. Czy dostęp do pomocy psychologicznej w szkołach w mieście jest wystarczający?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

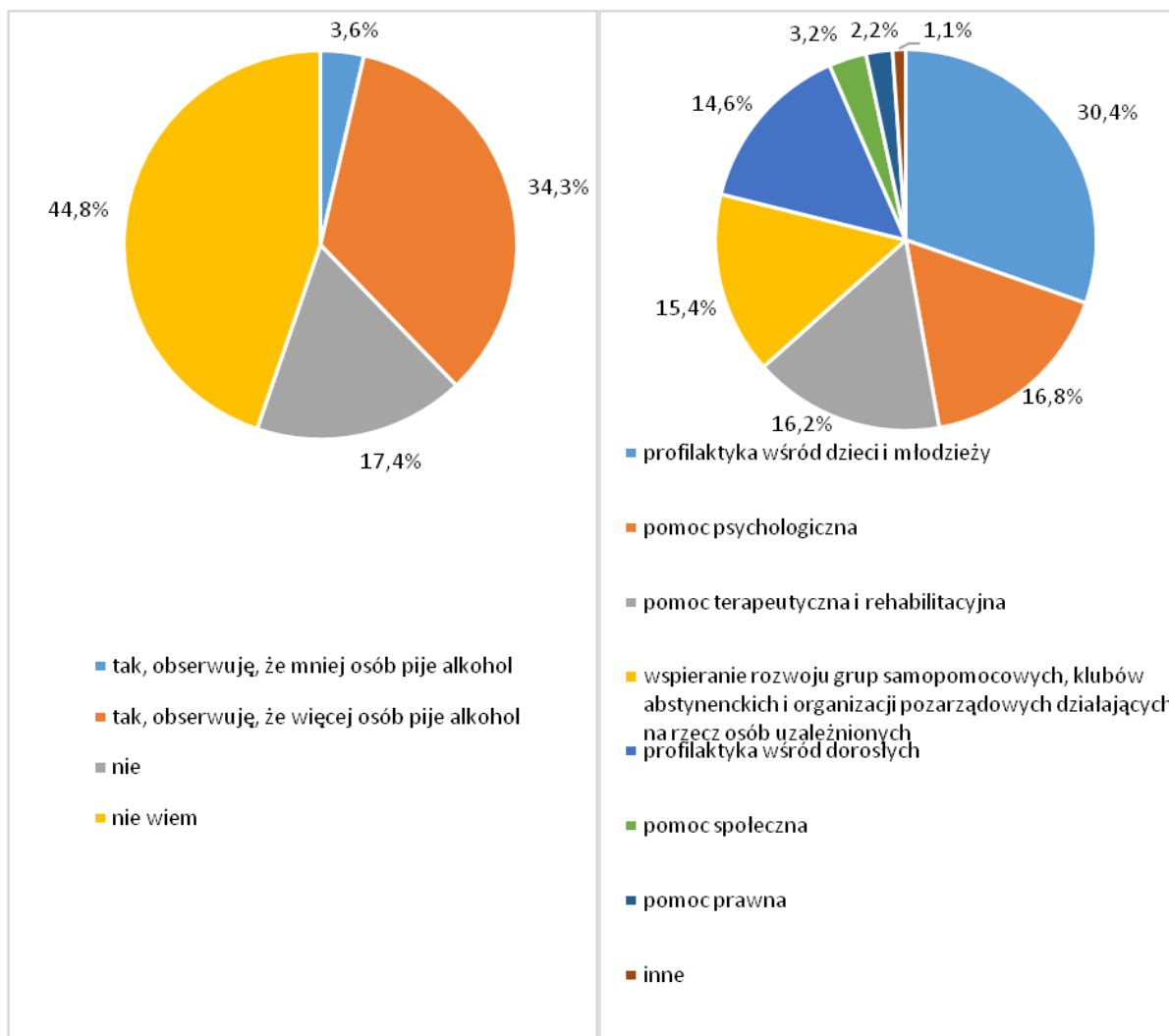
Do negatywnych zjawisk, które można najczęściej dostrzec wśród dzieci i młodzieży w mieście ankietowani zaliczyli: uzależnienie od sieci Internet (21,1%), zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców (19,6%), a także sięganie po środki uzależniające (13,2%) oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów (11,9%).

Z kolei oceniając dostęp do pomocy psychologicznej w szkołach w mieście, zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że jest ona niewystarczająca lub raczej niewystarczająca (łącznie 63,6%). Odmiennego zdania było w sumie 21,1% badanych.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające poznać opinie respondentów na temat zmiany zachowań mieszkańców miasta dotyczących spożycia alkoholu oraz działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu w mieście. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 19. Czy w ostatnich 12 miesiącach zachowania mieszkańców miasta

Wykres 20. Jakiego działania powinny być zmienione na rzecz przeciwdziałania dotyczące spożycia alkoholu? uzależnieniu od alkoholu w mieście?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

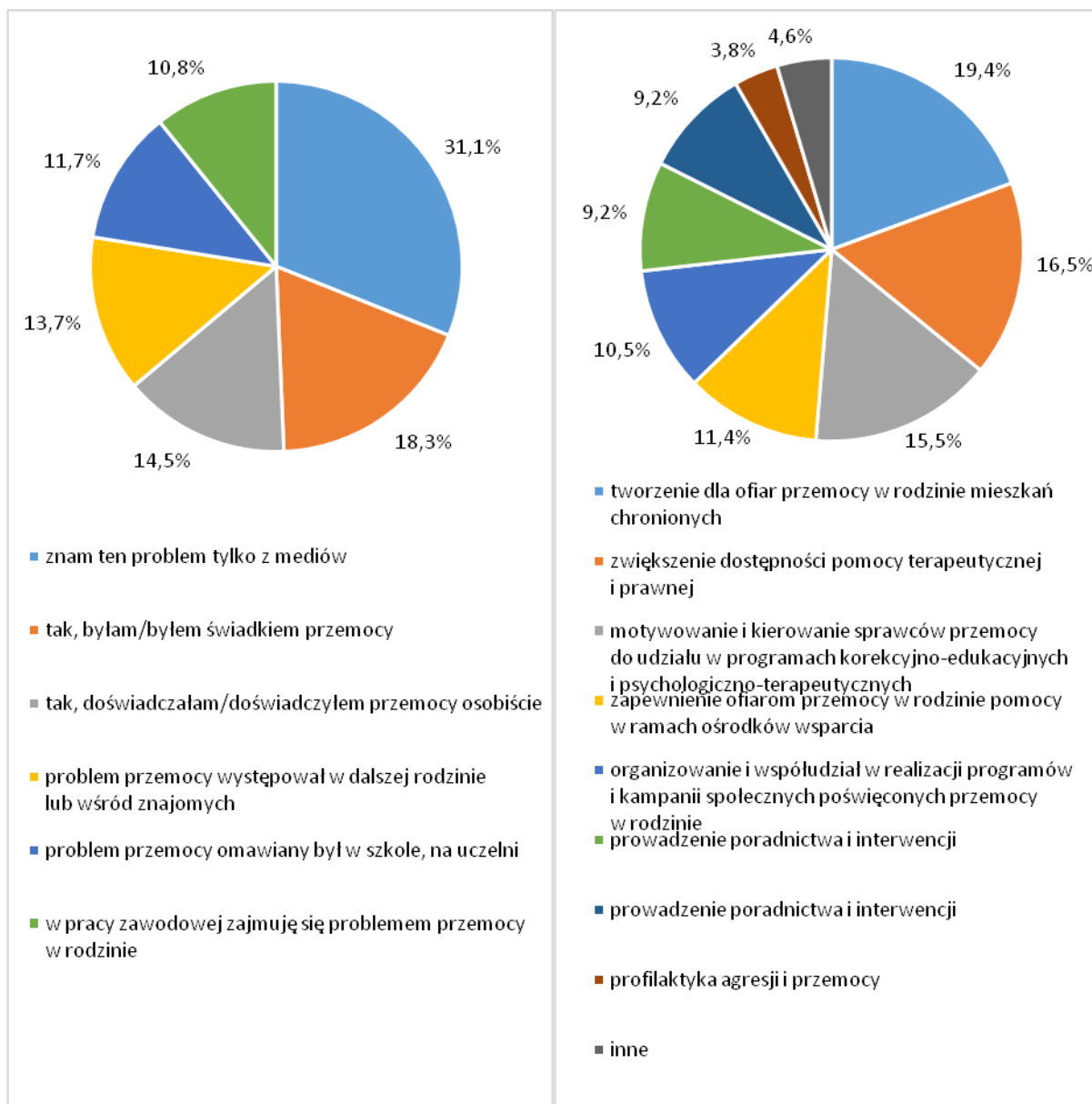
Najwięcej ankietowanych (44,8%) nie miało zdania na temat zmiany zachowań mieszkańców miasta dotyczących spożycia alkoholu w ostatnich 12 miesiącach. Jednocześnie 34,3% respondentów przyznało, że w okresie tym zaobserwowało więcej osób pijących alkohol, a 17,4% badanych stwierdziło, że w ostatnich 12 miesiącach nie zmieniły się zachowania mieszkańców miasta dotyczące spożycia alkoholu.

Do działań, które powinny być podejmowane na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu w mieście, respondenci zaliczyli przede wszystkim profilaktykę wśród dzieci i młodzieży (30,4%) oraz zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej (16,8%), terapeutycznej i rehabilitacyjnej (16,2%).

W kolejnych pytaniach podjęto kwestię przemocy w rodzinie – zapytano badanych o znajomość jej przypadków oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 21. Czy Pani/Pan doświadczyła/doświadczył kiedyś przemocy lub była/był jej świadkiem?

Wykres 22. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania lub przemy w rodzinie w mieście?

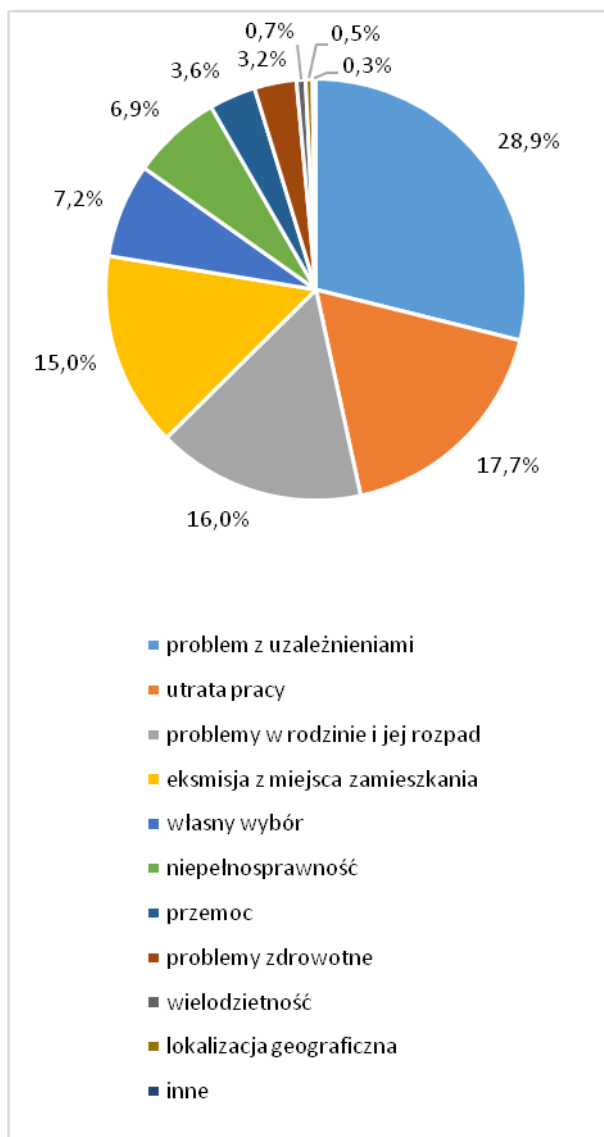
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Najwięcej ankietowanych (31,1%) odpowiedziało, że problem przemocy w rodzinie zna tylko z mediów. Jednocześnie 18,3% respondentów stwierdziło, że było świadkiem przemocy, 14,5% badanych przyznało, że doświadczyło jej osobiście, a 13,7% że problem ten występował w dalszej rodzinie lub wśród znajomych (13,7%).

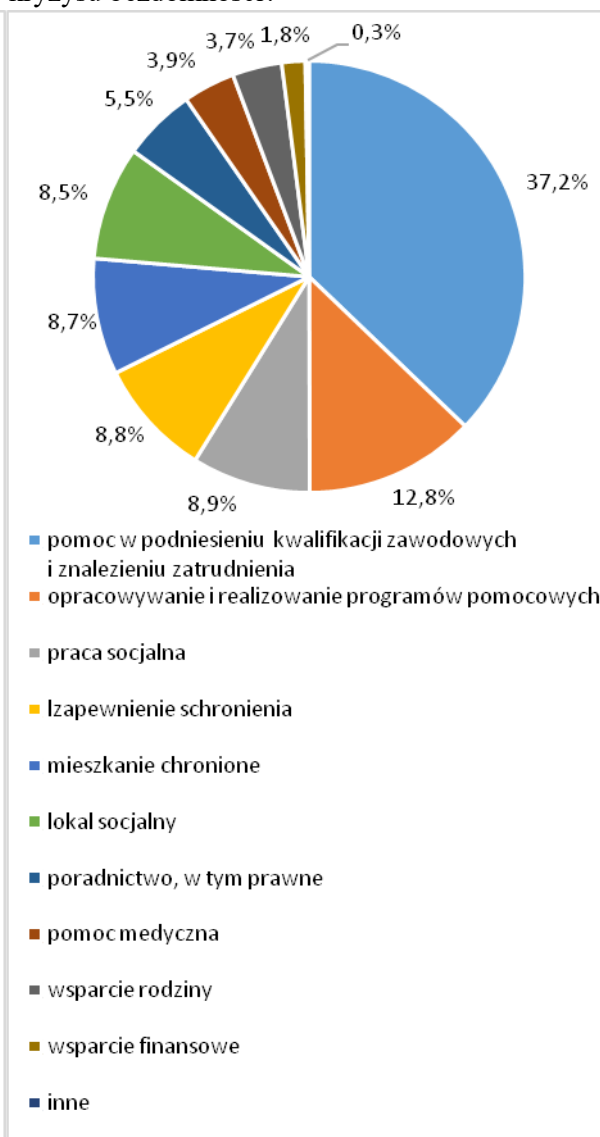
Zdaniem ankietowanych, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim tworzyć mieszkania chronione dla osób doświadczających przemocy (19,4%), zwiększyć dostępność do pomocy terapeutycznej i prawnej (16,5%) oraz motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych (15,5%).

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające poznać opinie respondentów na temat zjawiska bezdomności – jego przyczyn i niezbędnych do podjęcia działań. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 23. Jaka jest najczęstsza przyczyna występowania zjawiska bezdomności?

Wykres 24. Jakie działania mogłyby się w największym stopniu przyczynić do wsparcia osób w kryzysie bezdomności i wyjścia z kryzysu bezdomności?

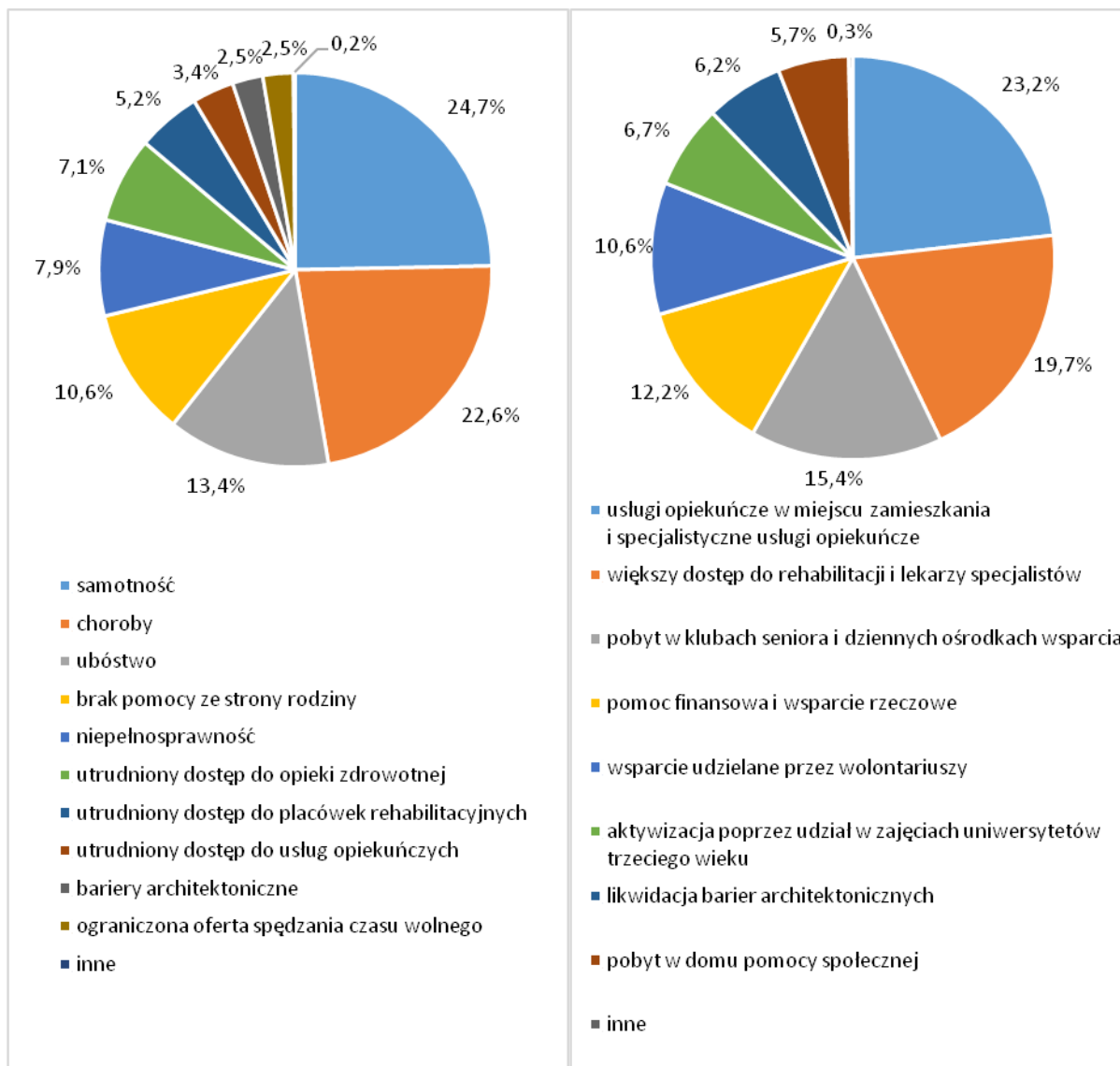
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Zdaniem ankietowanych, do najczęstszych przyczyn występowania zjawiska bezdomności należą: problem z uzależnieniami (28,9%), utrata pracy (17,7%), problemy w rodzinie i jej rozpad (16%) oraz eksmisja z miejsca zamieszkania (15%).

W opinii badanych, do działań, które mogłyby się w największym stopniu przyczynić do wsparcia osób w kryzysie bezdomności i wyjścia z kryzysu bezdomności, należy zaliczyć: udzielenie pomocy w podniesieniu kwalifikacji zawodowych i znalezieniu zatrudnienia (37,2%), a następnie opracowywanie i realizowanie programów pomocowych (12,8%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie problemów społecznych, z którymi najczęściej zmagają się osoby starsze, oraz form wsparcia, które poprawiłyby sytuację tych osób. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 25. Jakie problemy społeczne Wykres 26. Jakie formy wsparcia poprawiłyby najczęściej dotykają osób starszych? sytuację osób starszych?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

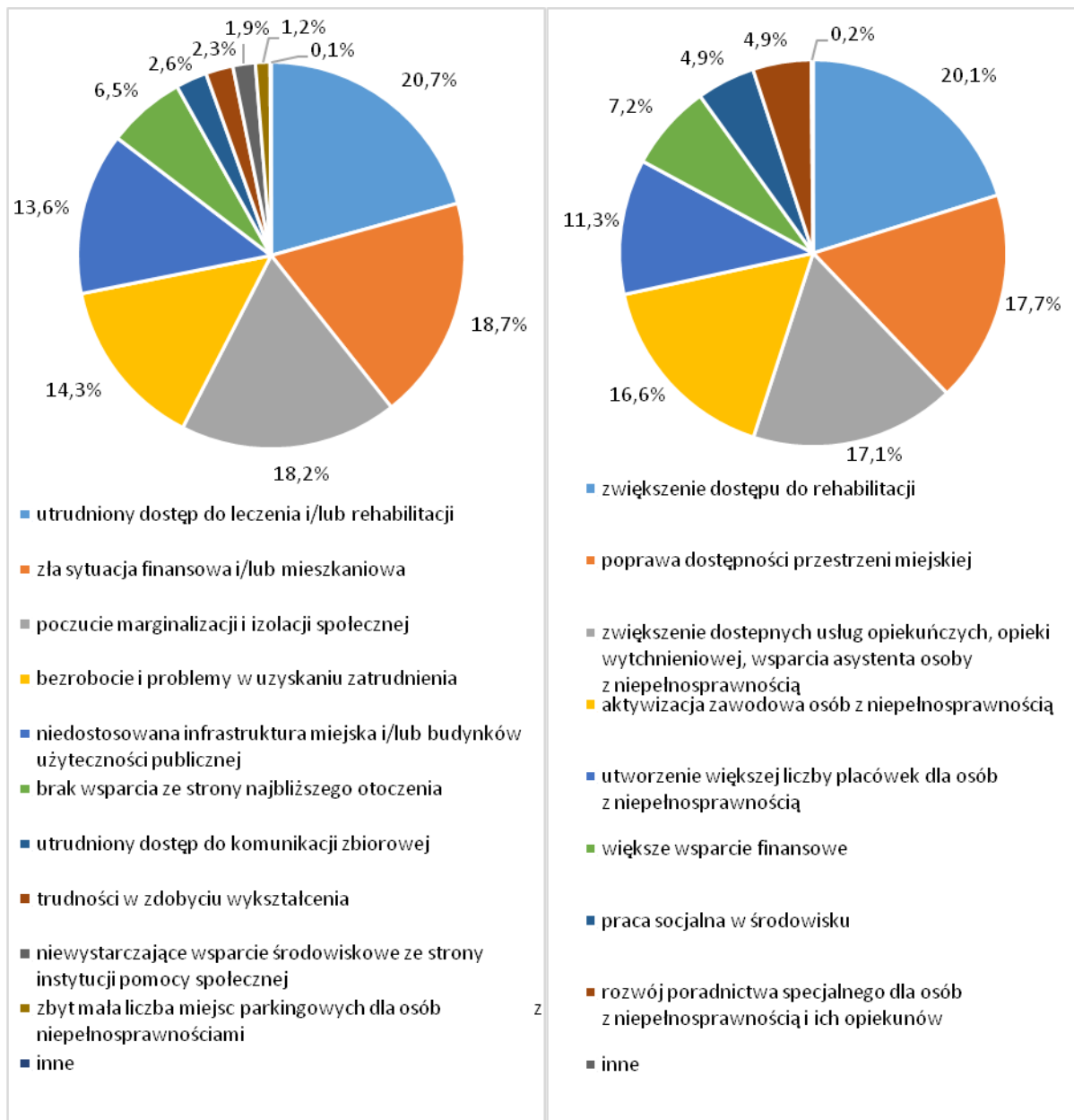
Zdaniem badanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w mieście, są: samotność (24,7%) i choroby (22,7%).

W opinii respondentów, sytuację osób starszych poprawiłoby: świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i specjalistycznych usług opiekuńczych (23,2%), zwiększenie dostępu do rehabilitacji i lekarzy specjalistów (19,7%) oraz zapewnienie pobytu w klubach seniora i dziennych ośrodka wsparcia (15,4%).

Ankietowani wskazywali także przyczyny największych problemów osób z niepełnosprawnością oraz działania, jakie mogłyby wpłynąć na poprawę sytuacji tych osób oraz i ich opiekunów. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 27. Co jest przyczyną największych problemów osób z niepełnosprawnością i opiekunów?

Wykres 28. Jakie działania mogą poprawić sytuację osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

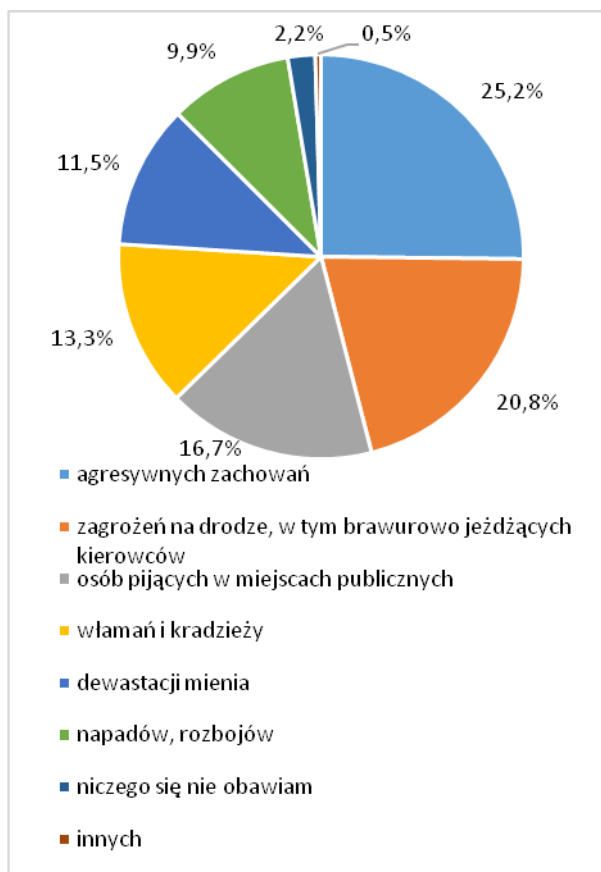
W opinii badanych, do przyczyn największych problemów osób z niepełnosprawnością należą:

utrudniony dostęp do leczenia i/lub rehabilitacji (20,7%), zła sytuacja finansowa i/lub mieszkaniowa (18,7%), poczucie marginalizacji i izolacji społecznej (18,2%) oraz bezrobocie i problemy w uzyskaniu zatrudnienia (14,3%).

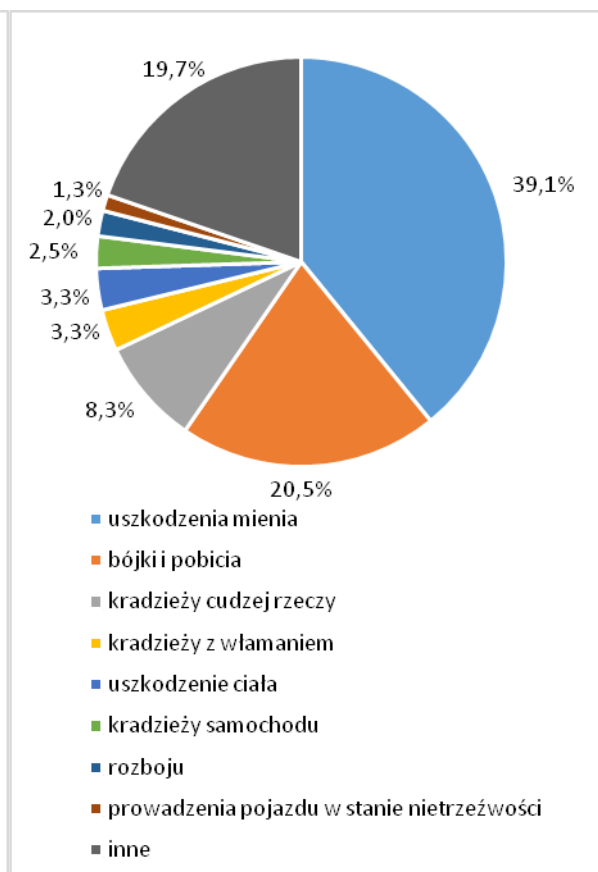
Wśród działań, które poprawiłyby sytuację osób z niepełnosprawnością w mieście, ankietowani najczęściej wskazywali: zwiększenie dostępu do rehabilitacji (20,1%), poprawę dostępności przestrzeni miejskiej (17,7%), zwiększenie dostępnych usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej, wsparcia asystenta osoby z niepełnosprawnością (17,1%) i aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością (16,6%).

W badaniach podjęto również kwestie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i przestępczości na terenie miasta. Opinie ankietowanych na ten temat przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 29. Jakich zagrożeń najbardziej obawia się Pan/Pani w pobliżu miejsca ofiarą w okresie ostatniego roku?

Wykres 30. Jakiego przestępstwa na terenie miasta była/był Pani/Pan świadkiem lub zamieszkania?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

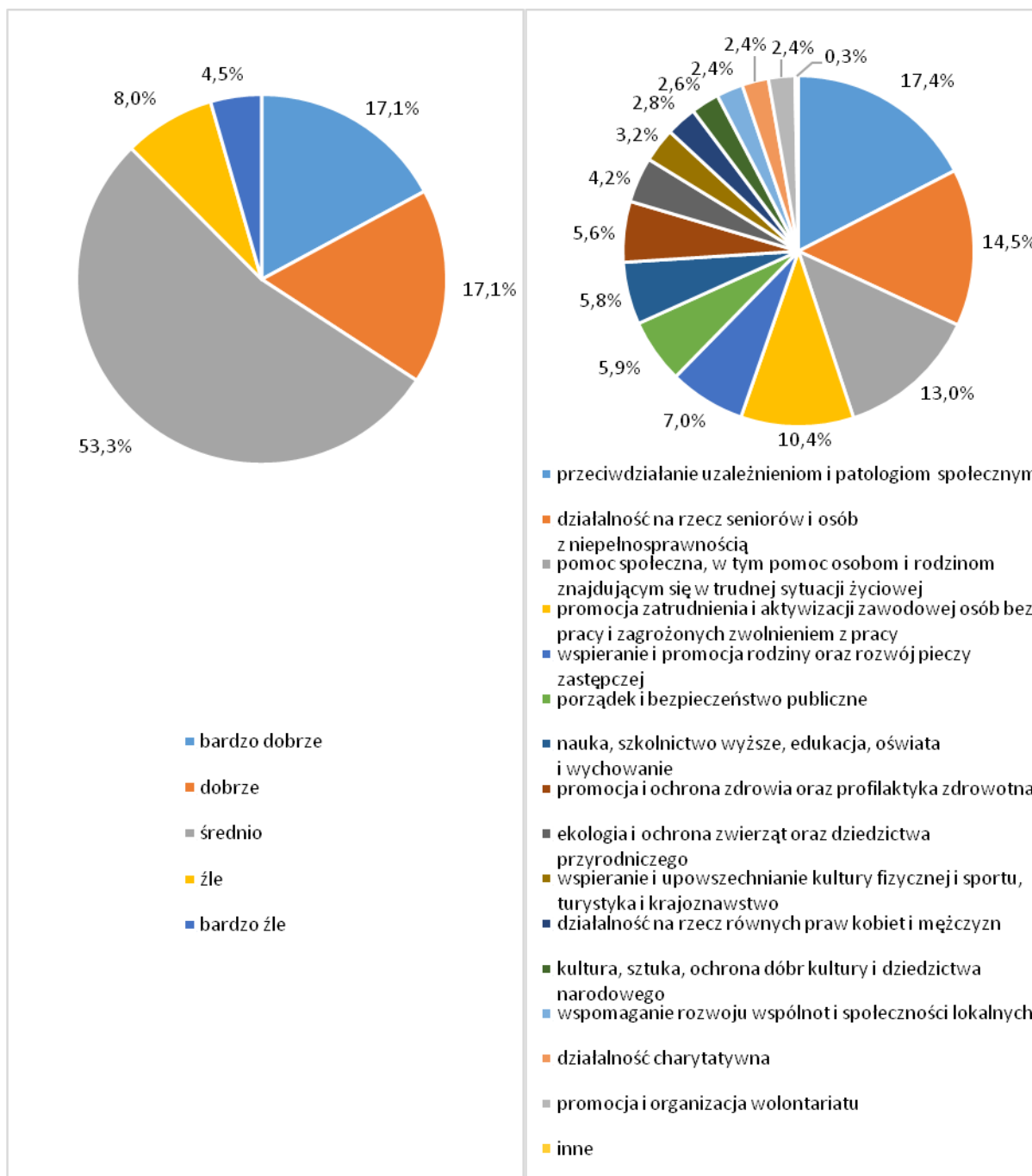
Wskazując zagrożenia w pobliżu miejsca zamieszkania, które budzą największe obawy, ankietowani najczęściej wymieniali: agresywne zachowania (25,2%), zagrożenia na drodze, w tym brawurowo jeżdżących kierowców (20,8%) oraz osoby pijące w miejscach publicznych (16,7%).

Wśród przestępstw popełnionych w okresie ostatniego roku na terenie miasta, których świadkami lub ofiarami byli badani, wymienić należy uszkodzenia mienia (39,1%) oraz bójki i pobicia (20,5%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o ocenę działalności podmiotów ekonomii społecznej w mieście oraz o wskazanie obszarów, w których powinny one podejmować działania. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 31. Jak Pani/Pan ocenia działalność ekonomii społecznej w mieście?

Wykres 32. W jakich obszarach podmioty ekonomii społecznej w mieście powinny podejmować działania?

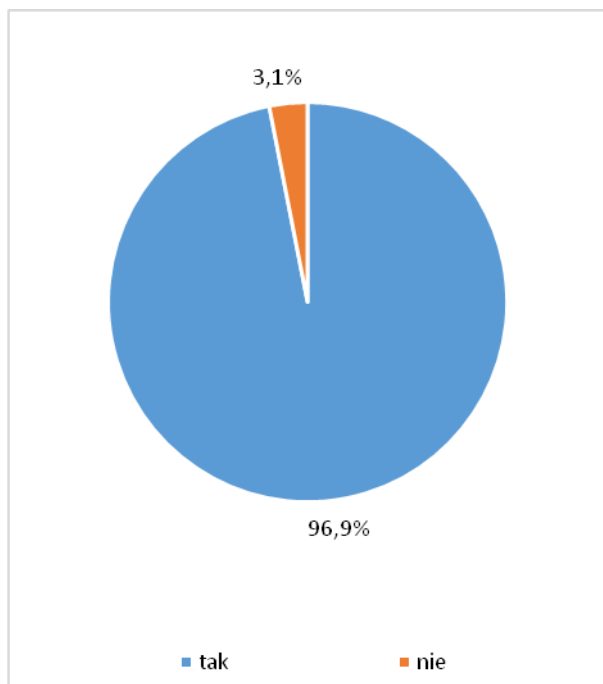
Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Większość ankietowanych (53,3%) średnio oceniła działalność podmiotów ekonomii społecznej w mieście. Jednocześnie bardzo dobrą lub dobrą ocenę przyznało łącznie 34,2% badanych.

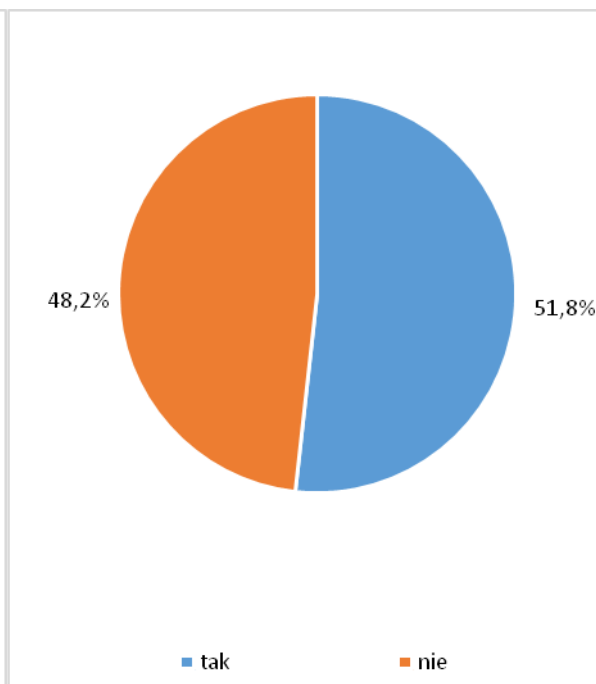
Zdaniem respondentów, podmioty ekonomii społecznej w mieście powinny podejmować działania przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (17,4%), działalność na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością (14,5%), pomoc społeczna, w tym pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (13%) oraz promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy (10,4%).

W ankiecie zapytano również badanych o znajomość budżetu obywatelskiego realizowanego w mieście oraz o zaangażowanie w działalność na rzecz swojej dzielnicy. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 33. Czy słyszała/słyszał Pani/Pan o budżecie obywatelskim realizowanym w mieście? Pani/Pan mieszka?

Wykres 34. Czy angażuje się Pani/Pan w działalność na rzecz dzielnicy, w której w której mieszka?

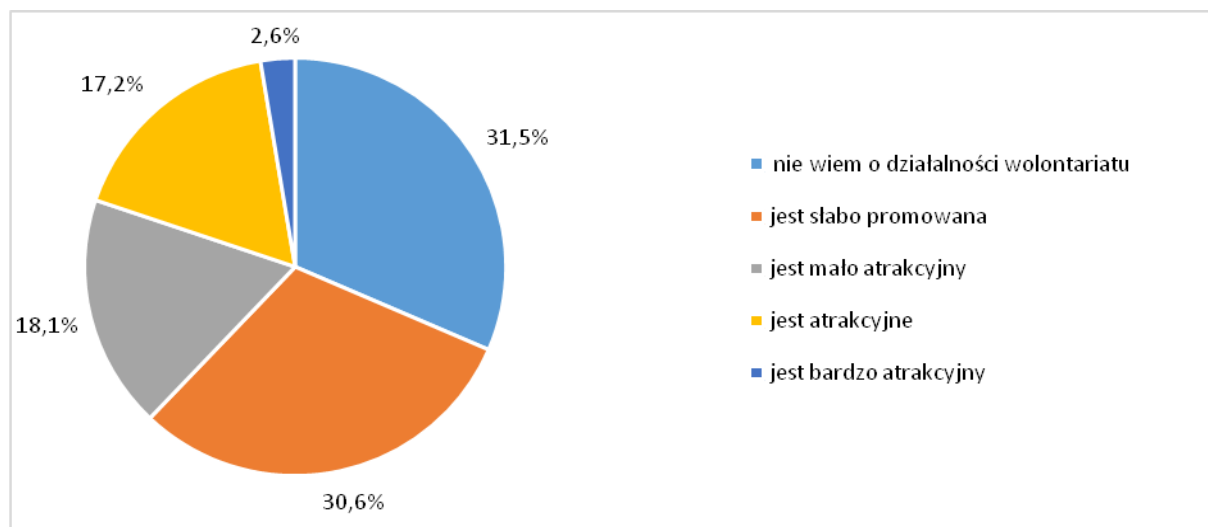

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Zdecydowana większość respondentów (96,9%) odpowiedziała, że słyszała o realizowanym w mieście budżecie obywatelskim. Jednocześnie ponad połowa ankietowanych (51,8%) przyznała, że angażuje się w działalność na rzecz dzielnicy, w której mieszka.

W ostatnim pytaniu poproszono badanych o ocenę działalności wolontariatu funkcjonującego przy jednostkach pomocy społecznej oraz organizacjach pozarządowych w mieście. Uzyskane odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 35. Jak Pani/Pan ocenia działalność wolontariatu funkcjonującego przy jednostkach pomocy społecznej oraz organizacjach pozarządowych w mieście?

Źródło danych: Badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Najwięcej ankietowanych (31,5%) nie miało wiedzy o działalności wolontariatu funkcjonującego przy jednostkach pomocy społecznej oraz organizacjach pozarządowych w mieście. Jednocześnie 30,6% respondentów stwierdziło, że działalność ta jest słabo promowana, łącznie 19,8% respondentów przyznało, że jest ona atrakcyjna lub bardzo atrakcyjna, a 18,1% badanych było odmiennego zdania.

19. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: rodzina, dzieci i młodzież, piecza zastępcza; sytuacja mieszkaniowa i zasoby mieszkaniowe; gospodarka; rynek pracy i wsparcie osób bezrobotnych; edukacja i wychowanie, opieka nad dziećmi do lat 3.; kultura, sport, rekreacja i turystyka; zdrowie; problem starzenia się, pomoc osobom starszym i samotnym; niepełnosprawność, pomoc osobom z niepełnosprawnością; uzależnienia; przemoc; kryzys bezdomności; bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i aktywność obywatelska, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej.

Tabela 107. Analiza SWOT

obszar: rodzina, dzieci i młodzież, piecza zastępcza

mocne strony

- oferowanie rodzinom bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego
- rozbudowana sieć placówek pomocy społecznej dla rodzin, dzieci i młodzieży (np. placówki wsparcia dziennego, mieszkania chronione, placówki opiekuńczo-wychowawcze)
- wyspecjalizowana kadra pracująca z rodziną
- odpowiednio opracowana polityka świadczeń, pozwalająca na optymalne obejmowanie pomocą osób i rodzin wymagających wsparcia
- bezzwłoczne reagowanie przez pracowników socjalnych w sytuacjach kryzysowych, wymagających nagłego zdiagnozowania sytuacji osoby lub rodziny i zapewnienia wstępnego wsparcia (np. w ramach interwencji w rodzinach, często przy udziale służb mundurowych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecka)
- działalność poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym niepublicznych
- funkcjonowanie dwóch ośrodków adopcyjnych
- działalność zespołu na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego
- funkcjonowanie Miejskiej Rady Rodziców Zastępczych
- dobra współpraca sektora pomocy społecznej z placówkami oświatowymi
- skoordynowane działania samorządu miasta i sektora pozarządowego na rzecz dziecka i rodziny, tym system partnerstw

słabe strony

- niewystarczające środki finansowe na rozwój oferty placówek wsparcia dziennego, m.in. na zwiększenie zasobów kadrowych, rozszerzenie działalności na więcej niż 5 dni w tygodniu
- zbyt długi czas oczekiwania na wsparcie, diagnozę i opinię w poradniach psychologiczno-pedagogicznych
- niedostateczny przepływ informacji między instytucjami o posiadanej ofercie, realizowanych zadaniach, beneficjentach
- brak rodzin wspierających
- niewystarczająca liczba niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka
- deficyt rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego i rodzin zastępczych specjalistycznych brak zaplecza mieszkań na potrzeby zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej trudności w zapewnieniu odpoczynku, w tym urlopów zawodowym rodzicom zastępczym.
- niewystarczające możliwości zapewnienia opieki w ramach rodzinnej pieczy zastępczej dzieciom poniżej 10-go roku życia, posiadającym starsze rodzeństwo
- niewystarczający dostęp do bezpłatnej specjalistycznej opieki zdrowotnej, w szczególności do neurologa i psychiatry dziecięcego
- zbyt niski poziom wynagrodzenia kadry pracującej z rodziną, w tym dla prowadzących rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe

szanse

- podniesienie jakości życia osób korzystających ze świadczeń (program Rodzina 500+, Dobry Start)
- wsparcie dla rodzin wielodzietnych – uczestnictwo w programie Karta Dużej Rodziny
- ogólnopolskie regulacje w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych
- możliwość pozyskania dotacji celowych na realizację stypendiów i zasiłków szkolnych oraz środków z funduszy europejskich na wsparcie rodzin.
- tworzenie nowych programów oraz form pomocy skierowanych do rodzin z dziećmi
- wprowadzenie do systemu pomocy funkcji trenera-opiekuna wspierającego pracę asystentów rodziny
- dostępność i możliwość dofinansowywania szkoleń dla kadry wspierającej rodzinę i dziecko

obszar: rodzina, dzieci i młodzież, piecza zastępcza

zagrożenia

- wieloaspektowość dysfunkcji szczególnie w rodzinach wielodzietnych

- niska motywacja rodziców biologicznych do zmian prowadzących do odzyskania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- łatwiejszy dostęp dzieci i młodzieży do używek, substancji psychoaktywnych.
- niezgłaszanie przez rodziny, sąsiadów wieloletnich przypadków stosowanej przemocy w rodzinie
- wpływ pandemii COVID-19 i obostrzeń z nią związanych na pracę z rodziną i dzieckiem
- niepewna sytuacja gospodarcza kraju powodująca wzrost bezrobocia
- niewystarczający poziom finansowania zadań zleconych i przekazywanie samorządom zadań do realizacji bez przekazywania środków finansowych
- stosowanie identycznych i sztywnych procedur i zasad w projektach unijnych, utrudniających integrację społeczną wśród środowisk i pomiędzy różnymi grupami społecznymi (restrykcyjne dedykowanie działań i wydatków)

obszar: sytuacja mieszkaniowa i zasoby mieszkaniowe

mocne strony

- posiadanie przez miasto własnego zasobu mieszkaniowego
- stałe podnoszenie standardów mieszkań
- posiadanie terenów pod budownictwa wielorodzinne
- uzbrajanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację remontów i inwestycji

słabe strony

- niewystarczająca liczba lokali skutkująca brakiem możliwości bieżącej realizacji wniosków osób, których warunki mieszkaniowe wymagałyby pomocy oraz wykonania wyroków eksmisyjnych
- rozproszony zasób mieszkaniowy na terenie miasta
- niski standard wielu lokali (wspólne węzły sanitarne, piece węglowe)
- budynki o złym stanie technicznym

szanse

- nowe regulacje prawne wspierające rozwój budownictwa mieszkalnego i modernizację zasobu
- dostępność środków bezzwrotnych i niskooprocentowanych kredytów na inwestycje mieszkaniowe, modernizację i remonty zasobów

zagrożenia

- zmiany obowiązujących przepisów w zakresie podatku VAT, zamówień publicznych i dostępności dla osób za szczególnymi potrzebami
- wzrost kosztów remontów i inwestycji z uwagi na podnoszenie kwoty wynagrodzenia minimalnego i wzrost cen materiałów budowlanych
- katastrofy budowlane, klęski żywiołowe

obszar: gospodarka

mocne strony

- korzystne plany zagospodarowania przestrzennego
- funkcjonowanie katowickiej specjalnej strefy ekonomicznej i innowacyjne podejście do inwestycji
- zaplecze naukowe i sprofilowane szkoły techniczne
- korzystne warunki zatrudnienia
- wykorzystanie tradycji przemysłowych bliskość terenów dla rekreacji i odpoczynku

słabe strony

- bliska odległość od miast konkurencyjnych (np. Łodzi i aglomeracji śląskiej), wymagająca dynamicznej promocji i innowacyjności ze strony miasta
- starzejące się kadry, odpływ młodych kadr z miasta
- zmniejszające się zasoby terenów inwestycyjnych
- brak środków finansowych na promocję gospodarczą gminy na wysokim poziomie

obszar: gospodarka

szanse

- bliskość autostrady A1
- powrót do szkolnictwa dualnego na poziomie podstawowym i wyższym
- zmiany w prawie dotyczącym przedsiębiorców na poziomie centralnym
- przywrócenie województwa częstochowskiego
- wykorzystanie potencjału kadrowego gmin i powiatów ościennych
- nowa, wyremontowana sieć dróg wewnętrznych oraz dojazdowych do miasta
- doprowadzenie do budowy węzła drogowego DK nr 91 z nowym przebiegiem DK nr 46 (ul. Bugajska)

zagrożenia

- dalsza centralizacja władzy
- dopłacanie przez samorządy do rządowych zadań zleconych
- niekorzystna sytuacja demograficzna
- spadek wpływów z PIT w sytuacji wprowadzenia przepisów „Nowego Ładu”
- brak logicznej metodologii działania w przypadku kolejnej fali pandemii COVID-19
- brak dynamicznego działania ze strony spółek skarbu państwa zarządzających terenami inwestycyjnymi na obszarze Częstochowy
- wstrzymanie obcokrajowcom pozwoleń na pracę w efekcie działań na poziomie urzędu wojewódzkiego
- działania spółki Tauron w kontekście uzbrojenia miejskich terenów inwestycyjnych w strefie własności katowickiej specjalnej strefy ekonomicznej

obszar: rynek pracy i wsparcie osób bezrobotnych

mocne strony

- doświadczenie publicznych służb zatrudnienia w realizacji form wsparcia dla osób bezrobotnych i pracodawców
- skuteczność realizacji projektów i programów współfinansowanych z funduszy unijnych
- możliwość wspierania pracodawców w ramach form aktywizacji ułatwiających funkcjonowanie podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie miasta
- tworzenie sprzyjającego klimatu do rozwoju firm już działających i lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych w mieście, w tym w specjalnych strefach ekonomicznych
- skoordynowane działania poszczególnych instytucji wspierających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (pomoc międzyinstytucjonalna)
- organizacja giełd i targów pracy (także w formie online), będących najlepszymi formami kontaktu osób bezrobotnych z pracodawcą
- możliwość elastycznego reagowania na zapotrzebowanie rynku pracy poprzez szkolenia zawodowe i szkolenia pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

słabe strony

- niewielka efektywność zatrudnieniowa pracowników odbywających staże w częstochowskich jednostkach samorządu terytorialnego
- spadająca liczba ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej
- brak ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem (duży procentowy udział osób z wykształceniem wyższym w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy)
- utrzymywanie się zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród odbiorców pomocy społecznej
- niepodnoszenie kwalifikacji przez osoby długotrwale bezrobotne

szanse

- środki finansowe na aktywizację osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027
- reforma publicznych służb zatrudnienia zwalniająca powiatowe urzędy pracy z obowiązku rejestracji osób ubiegających się o ubezpieczenie społeczne
- zwiększenie środków na Krajowy Fundusz Szkoleniowy pozwalający na zmianę, rozszerzenie lub nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych w ramach szkoleń i kursów skierowanych do pracowników firm

- wejście na lokalny rynek pracy coraz większej liczby zatrudnianych najczęściej na stanowiskach produkcyjnych cudzoziemców, wypełniających lukę powstającą w efekcie niskiego zainteresowania pracowników z Częstochowy i okolic
- rozwój szkolnictwa wyższego (Politechnika Częstochowska, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza) w oparciu o faktyczne zapotrzebowanie na specjalistów określonych branż

obszar: rynek pracy i wsparcie osób bezrobotnych

zagrożenia

- kryzys demograficzny i spadek liczby osób aktywnych zawodowo mieszkających w Częstochowie
- opuszczanie miasta przez młodych, zdolnych, którzy nie dostrzegają w nim szans na rozwój zawodowy; niewielka skala działań zapobiegających temu zjawisku
- kolejne fale pandemii COVID-19, powodujące wzrost liczby osób bezrobotnych (zwolnienia grupowe w kilku częstochowskich zakładach) oraz rujnujące prognozy dotyczące rynku pracy
- ograniczenie środków Funduszu Pracy na aktywizację zawodową bezrobotnych
- duża liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych
- brak kompleksowych rozwiązań wspierających osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą

obszar: edukacja i wychowanie, opieka nad dziećmi do lat 3.

mocne strony

- zapewnianie miejsc wychowania przedszkolnego
- modernizacja infrastruktury szkolnej, w tym sportowej
- wysokie kwalifikacje pracowników, dobrze wykształcona, stale doksztalająca się kadra
- zapewnianie dobrych warunków do nauki w placówkach, w tym placówkach specjalnych
- coraz większy udział szkół w projektach unijnych
- szeroka oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych w zakresie szkolnictwa zawodowego dobra oferta placówek realizujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3.
- dofinansowanie przez samorząd form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. w niepublicznych klubach i żłobkach dziecięcych

słabe strony

- deficyt miejsc wychowania przedszkolnego
- wymagająca stałej modernizacji szkolna baza lokalowa
- zbyt niska efektywność i skuteczność działań z zakresu diagnostyki i poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży
- niewystarczające środki finansowe na realizację zadań oświatowych niedostateczna liczba miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
- ograniczone możliwości finansowe miasta

szanse

- racjonalizacja sieci szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- szeroka oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych w zakresie szkolnictwa zawodowego
- poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- polepszanie bazy lokalowej placówek oświatowych
- możliwość pozyskania środków finansowych na zorganizowanie i prowadzenie żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów

zagrożenia

- częste zmiany w prawie, powodujące niestabilność i utrudniające planowanie działań
- skomplikowane procedury określone przepisami prawa – wymagana pozytywna opinia kuratora oświaty
- zmienne preferencje uczniów
- ewoluujący rynek pracy
- zbyt niska liczba urodzeń i starzenie się społeczeństwa

- ograniczona liczba miejsc w placówkach przeznaczonych na pobyt dzieci w wieku do lat 3.

obszar: kultura

mocne strony

- zróżnicowana oferta kulturalna, skierowana do różnych grup wiekowych
- realizacja projektów w ramach budżetu obywatelskiego
- sprawdzone akcje i programy promocyjne, adresowane do osób starszych i mające na celu ich aktywizację i pobudzanie do uczestnictwa w kulturze
- dobra i rozwijająca się współpraca instytucji kultury z uniwersytetami trzeciego wieku, owocująca uczestnictwem seniorów w wydarzeniach kulturalnych (głównie koncertach i spektaklach teatralnych)
- posiadanie przez miejskie instytucje kultury dobrze przygotowanej merytorycznie i kompetentnej kadry mogącej realizować projekty pozaartystyczne, m.in. profilaktyczne, aktywizujące, warsztatowe dla różnych grup wiekowych i społecznych
- znaczące walory kulturowe miasta jako czynnik intensyfikacji ruchu turystycznego
- szkoły artystyczne na wysokim poziomie; wyższe uczelnie w mieście, kształcące artystów i animatorów kultury
- działalność instytucji kultury służąca zwiększeniu dostępności oferty kulturalnej oraz niwelowania zjawiska „wykluczenia kulturalnego” (m.in. organizacja niebiletowanych imprez, wprowadzanie ulgowych cen biletów, przygotowywanie propozycji dedykowanych konkretnej grupie społecznej)
- finansowe, organizacyjne i promocyjne wsparcie ze strony samorządu miasta dużej liczby organizacji pozarządowych działających w sferze kultury, realizujących przedsięwzięcia na rzecz i/lub z udziałem osób z niepełnoprawnościami, osób starszych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób o niskim statusie materialnym

słabe strony

- bariery architektoniczne i niedostosowanie niektórych obiektów kultury (np. budynku teatru) do przyjmowania osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych z dysfunkcjami ruchowymi
- brak spójnego, wspólnego projektu (projektów) społecznego, wypracowanego przez kilka instytucji kultury
- niewystarczająca współpraca ze środowiskiem biznesowym
- brak ujęcia w ramy systemowe cyklicznych działań podejmowanych przez instytucje kultury na rzecz poszczególnych grup społecznych
- niewystarczająca świadomość wagi edukacji kulturalnej
- niewystarczająco efektywny sposób docierania do poszczególnych grup społecznych z informacjami na temat miejskiej oferty kulturalnej dezintegracja środowisk twórczych

szanse

- zwiększenie aktywizacji społeczności lokalnych (współpraca z różnymi grupami społecznymi, towarzystwami, świetlicami środowiskowymi)
- wzrost średniej wieku mieszkańców miasta automatycznie zwiększające grono beneficjentów projektów i działań podejmowanych na rzecz osób starszych
- wyższy poziom dofinansowania kultury poza środkami samorządowymi
- przemiany świadomości i potrzeb ludności dotyczących spędzania czasu wolnego
- wzmacnianie marki Częstochowy poprzez organizację imprez kulturalnych o ogólnopolskim i międzynarodowym zasięgu
- udział instytucji kultury oraz innych podmiotów w projektach realizowanych z wykorzystaniem środków zewnętrznych (środki unijne, ministerialne, środki z budżetu samorządu województwa śląskiego)
- wzrost nakładów na remonty i modernizacje obiektów użytkowanych przez instytucje kultury – szczególnie w kontekście ich adaptacji do potrzeb osób z niepełnoprawnościami

zagrożenia

- niewystarczające środki finansowe na realizację działań
- niż demograficzny

- pogłębiająca się izolacja i funkcjonowanie w przestrzeni online
- obawa zarażenia się podczas uczestnictwa w wydarzeniach z udziałem szerszej publiczności
- kryzys ekonomiczny, wpływający na dostępność dóbr kultury
- niekontrolowany spadek wydatków na kulturę

obszar: sport, rekreacja i turystyka

mocne strony

- zapewnianie corocznego wsparcia finansowego dla podmiotów sportowych i turystycznych oraz dbałość o finansowanie wyróżniających się dyscyplin sportowych w mieście
- ciągłe doskonalenie i zwiększanie atrakcyjności miejsc aktywnego wypoczynku i obiektów sportoworekreacyjnych

słabe strony

- wysokie koszty utrzymania miejsc wypoczynku i rekreacji, obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz konieczność ich bieżącej modernizacji i rozbudowy
- ryzyko zaprzestania działalności podmiotów/osób, które prowadziły atrakcyjne zajęcia sportoworekreacyjne lub organizowały cieszące się popularnością wśród ich uczestników imprezy sportowoturystyczne

szanse

- wykorzystanie potencjału naturalnego (zbiorniki wodne, rzeka) do stworzenia infrastruktury sportoworekreacyjnej oraz turystycznej i kolejnych miejsc wypoczynku i aktywności fizycznej z opcją wielofunkcyjności/kompleksowości obiektów i miejsc
- zwiększenie aktywności jednostek, których zadaniem jest organizowanie i promowanie działań prosportowych oraz zwiększenie finansowania sportu

zagrożenia

- komercjalizacja usług organizacji czasu wolnego oraz trudności w pozyskaniu sponsorów dla poszczególnych dyscyplin sportowych/organizowanych imprez
- proces starzenia kadry szkoleniowej oraz coraz mniejsza liczba chętnych wolontariuszy, zatrudnianych do pracy w podmiotach sportowych i turystycznych

obszar: zdrowie

mocne strony

- podmioty lecznicze dysponujące specjalistyczną bazą diagnostyczną i terapeutyczną
- wdrażanie innowacyjnych technologii w medycynie (zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz specjalistycznych środków transportu)
- możliwości organizacyjne i finansowe sprzyjające realizacji inicjatyw zdrowotnych na terenie miasta
- dobrze wykształcona kadra medyczna
- podmioty lecznicze posiadające certyfikaty jakości
- działalność organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

słabe strony

- podział środków nieadekwatny do potrzeb
- niewystarczające zasoby kadrowe i łóżkowe
- brak koordynacji działań podmiotów realizujących promocję, edukację zdrowotną i profilaktykę chorób
- niska zgłaszalność na profilaktyczne badania populacyjne
- długi czas oczekiwania na realizację wybranych świadczeń zdrowotnych

szanse

- lepsze dostosowanie do potrzeb wykorzystywanych środków finansowych
- możliwość zmiany formy organizacyjno-prawnej podmiotów leczniczych
- aktywizacja mieszkańców i innych podmiotów działających w obszarze ochrony zdrowia, w tym organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki
- wdrożenie unijnych standardów opieki zdrowotnej

- możliwość pozyskania środków unijnych na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych
- rozszerzenie oferty świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych

obszar: zdrowie

zagrożenia

- emigracja specjalistycznych kadr medycznych
- niewystarczająca wysokość środków finansowych na ochronę zdrowia
- zmiana przepisów prawa
- nasilenie się negatywnych procesów demograficznych i niekorzystnych tendencji epidemiologicznych
- niska świadomość zdrowotna mieszkańców na temat profilaktyki chorób i zachowań prozdrowotnych
- niewystarczające środki na finansowanie świadczeń zdrowotnych
- niewystarczające środki finansowe na inwestycje w podmiotach leczniczych
- pogarszanie się sytuacji finansowej podmiotów leczniczych
- rosnące zapotrzebowanie na usługi zdrowotne w związku ze starzeniem się społeczeństwa i wzrostem liczby osób powyżej 65. roku życia

obszar: problem starzenia się, pomoc osobom starszym i samotnym

mocne strony

- różnorodna oferta klubów seniora i ośrodków wsparcia dziennego (Częstochowskie Centrum Aktywności Seniora, Dzielne Domy Seniora+)
- świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej
- działalność uniwersytetów trzeciego wieku
- ulgi w ramach Kart Seniora: Częstochowski Senior i Ogólnopolska Karta Seniora
- duża liczba obiektów użyteczności publicznej bez barier architektonicznych
- inwestycje miasta związane z zapewnieniem terenów zielonych do wypoczynku i miejsc do rekreacji
- transport dostosowany do osób starszych i niepełnosprawnych (autobusy niskopodłogowe)
- wyspecjalizowana, doświadczona i zaangażowana kadra, znająca potrzeby osób starszych i samotnych
- działalność Miejskiej Rady Seniorów wpływającej na politykę senioralną miasta
- prężnie działające organizacje pozarządowe na rzecz seniorów (np. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Stowarzyszenie Częstochowskich Amazonek, Caritas)
- partnerstwo samorządu z organizacjami pozarządowymi w działaniach na rzecz osób starszych
- współpraca samorządu miasta z innymi miastami w zakresie polityki senioralnej

słabe strony

- ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i specjalistycznych placówek medycznych; długi okres oczekiwania na miejsce w placówkach opieki długoterminowej
- deficyt wyspecjalizowanej kadry (terapeuci, lekarze geriatrzy, pielęgniarki geriatryczne)
- brak kompleksowej pomocy osobom starszym
- nieodpowiednie środki finansowe na działania związane ze wsparciem seniorów
- niewystarczająca informacja adresowana do osób starszych, dotycząca możliwości skorzystania z różnych form pomocy i wsparcia
- utrudnienia w przestrzeni miejskiej dla osób z problemami w poruszaniu się (np. wysokie krawężniki, nierówne chodniki)
- brak zainteresowania części seniorów udziałem w działaniach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych
- niewystarczająca liczba klubów seniora, zwłaszcza w dzielnicach z dominującą liczbą osób starszych
- duże koszty związane z utrzymaniem placówek dla seniora

szanse

- tworzenie strategii ogólnokrajowych mających na celu stworzenie miejsc pracy wspierających seniorów
- zmiana sposobu myślenia i nastawienia do własnej osoby w grupie seniorów

- propagowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w mediach i przestrzeni publicznej
- polepszenie sytuacji materialnej mieszkańców – osób starszych i samotnych poprzez otrzymanie dodatkowych świadczeń od państwa
- realizacja nowych, dedykowanych seniorom projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych, w tym ze środków unijnych
- zwiększenie środków finansowych na programy kierowane do seniorów
- zwiększenie zainteresowania tematyką senioralną i wrażliwości społecznej na problemy osób starszych

obszar: problem starzenia się, pomoc osobom starszym i samotnym

zagrożenia

- niski status materialny dużej grupy seniorów
- brak standaryzacji usług opiekuńczych
- pogarszający się stan zdrowia – zła kondycja fizyczna i psychiczna, mająca negatywny wpływ na jakość życia seniorów
- negatywny wpływ pandemii COVID-19 na sytuację zdrowotną, rodzinną i materialną osób starszych
- starzenie się społeczeństwa, zwiększająca się zachorowalność na choroby przewlekłe
- pogarszający się stan systemu ochrony zdrowia w kraju
- brak prawnych umocowań w ustawie, które zagwarantowałyby opiekę osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym
- wykluczenie cyfrowe osób starszych
- brak poczucia bezpieczeństwa osób starszych

obszar: niepełnosprawność, pomoc osobom z niepełnosprawnością

mocne strony

- utworzenie na terenie miasta zakładu aktywności zawodowej oraz drugiego warsztatu terapii zajęciowej
- powstające spółdzielnie socjalne pomagające osobom z niepełnosprawnością odnaleźć swoje miejsce na rynku pracy
- uwzględnianie w miejskiej ofercie kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej propozycji dla osób z niepełnosprawnością; organizacja dużych wydarzeń kulturalnych i artystycznych o charakterze integracyjnym w przestrzeniach publicznych (z ogólną dostępnością) oraz wydarzeń online
- stała poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z różnymi niepełnosprawnościami
(dostępność architektoniczna, cyfrowa, tłumacze języka migowego itp.)
- rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnością (zakup niskopodłogowych autobusów i tramwajów, komunikaty głosowe w pojazdach, zakup pilotów do wywoływania komunikatów głosowych systemu dynamicznej informacji pasażerskiej)
- partnerstwo samorządu miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnością

słabe strony

- zewnętrzne i/ lub wewnętrzne bariery architektoniczne w niektórych obiektach użytkowanych przez instytucje kultury oraz w niektórych obiektach sportowo-rekreacyjnych
- brak środków finansowych na doposażenie placówek w sprzęt ułatwiający osobom z niepełnosprawnością korzystanie z oferty kulturalnej
- istnienie nieprzystosowanych po potrzeb osób z niepełnosprawnością ciągów komunikacyjnych (wysokie krawężniki)
- zbyt mała liczba mieszkań w zasobach miasta, dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową
- niewystarczająca informacja dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy i wsparcia
- niewystarczające środki w obszarze pomocy społecznej

- brak lub ograniczona ilość środków własnych niezbędnych do uczestnictwa w programach unijnych kierowanych rzecz osób z niepełnosprawnością

szanse

- możliwość korzystania z programów rządowych dedykowanych do osób z niepełnosprawnością, w tym asystent osoby niepełnosprawnej i opieka wytchnieniowa
- zwiększająca się liczba programów unijnych adresowanych do osób z niepełnosprawnością
- kampanie społeczne i upowszechnianie problematyki osób z niepełnosprawnością w mediach
- ułatwienia w dostępie do systemu opieki zdrowotnej i zaopatrzenia w wyroby medyczne dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- poprawa jakości życia osób sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnością poprzez coroczne podwyższanie kwot świadczenia pielęgnacyjnego

obszar: niepełnosprawność, pomoc osobom z niepełnosprawnością

zagrożenia

- spowolnienie gospodarcze i spadek dochodów miasta spowodowane pandemią COVID-19
- izolacja społeczna osób z niepełnosprawnością
- starzenie się społeczeństwa oraz wzrost liczby osób z niepełnosprawnością, skutkujące zwiększeniem zapotrzebowania na miejsca w placówkach opieki stacjonarnej i na usługi opiekuńcze
- zbyt niski limit środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej
- trudny dostęp do rehabilitacji leczniczej – długie terminy oczekiwania
- negatywny wpływ pandemii COVID-19 na sytuację zdrowotną, rodzinną i materialną mieszkańców miasta

obszar: uzależnienia

mocne strony

- regularna współpraca interdyscyplinarna i współdziałanie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
 - cykliczne prowadzenie badań uwzględniających problematykę uzależnień
 - konsekwentne wprowadzanie i wzmacnianie skutecznych oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnienia o dowiedzionej skuteczności, opartych o teorie lub strategię naukowe
 - zaangażowanie specjalistów różnych dziedzin we wspólne działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie
 - rozwinięty system wsparcia dla osób uzależnionych (ośrodki terapii uzależnień i współuzależnień, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kluby i stowarzyszenia abstynenckie, środowiska trzeźwościowe i samopomocowe) i dobra współpraca pomiędzy funkcjonującymi w jego ramach podmiotami
 - w pełni zdiagnozowane problemy związane z używaniem środków psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej na terenie miasta
 - profesjonalna, doświadczona kadra świadcząca usługi na rzecz osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od środków psychoaktywnych
 - duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym unijnych, na realizację programów
- m.in. z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
- nowatorska forma działań profilaktycznych prowadzona w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
 - rozwinięty system zatrudnienia socjalnego w postaci centrów integracji społecznej
 - rozbudowana sieć placówek wsparcia dziennego, realizujących m.in. programy pozytywnej profilaktyki
 - profesjonalne programy edukacyjne dla rodziców i opiekunów, zwiększające kompetencje wychowawcze w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

- stałe wspieranie działalności organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz środowisk trzeźwościowych i abstynenckich
- Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa - mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”

obszar: uzależnienia

słabe strony

- niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba placówek zajmujących się diagnozowaniem i terapią dzieci z FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych)
- odległe terminy oczekiwania na leczenie odwykowe w ośrodku całodobowym, w szczególności pacjentów zobowiązanych do leczenia przez sąd
- zróżnicowany poziom jakości zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- niewystarczająca liczba specjalistów z zakresu socjoterapii w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- nieodpowiednia dostępność programów profilaktyki interwencyjnej dla dzieci i młodzieży
- niski odsetek lekarzy stosujących procedury w zakresie wczesnego rozpoznawania problemów alkoholowych i podejmujących interwencje wobec pacjentów pijących alkohol ryzykowanie i szkodliwie
- ograniczona liczba miejsc schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinach z problemem alkoholowym
- niewystarczające zaspokojenie potrzeb w zakresie pomocy psychologicznej w szkołach i placówkach wsparcia dziennego
- ograniczone możliwości wprowadzania programów profilaktycznych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
- niewystarczające zaangażowanie w tworzenie i realizację skutecznych programów profilaktycznych

szanse

- postrzeganie uzależnień jako jednego z głównych czynników ryzyka dla zdrowia
- wzmocnienie potencjału instytucji publicznych oraz rozwój ich aktywności i współpracy z sektorem niepublicznym w obszarze wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób z problemem uzależnienia i przemocy.
- zdolności instytucjonalne oraz kompetentna kadra podmiotów działających na rzecz osób z problemem uzależnień do realizacji programów profilaktycznych
- rozwinięta sieć placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- rosnący brak akceptacji dla picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz jazdy samochodem pod wpływem środków psychoaktywnych
- zwiększenie efektywności aktywizacji społeczno-zawodowej osób z problemem uzależnień
- znaczne środki finansowe przeznaczone na realizację projektów z zakresu spraw społecznych w opracowywanych programach operacyjnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej

zagrożenia

- problem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim
- osłabienie więzi rodzinnych wskutek wyjazdów rodziców do pracy za granicę
- kryzys autorytetów, zaburzona komunikacja w relacjach rodzinnych i osłabienie wpływu rodziców i nauczycieli na proces wychowania dzieci
- kampanie reklamowe alkoholu w czasie i w miejscach dostępnych również dla dzieci i młodzieży
- ryzykowne i szkodliwe picie alkoholu oraz zjawisko upijania się i stosowania innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży
- zjawisko picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz występowanie poalkoholowych zaburzeń rozwojowych wśród dzieci
- ograniczona dostępność do specjalistycznej opieki medycznej

obszar: przemoc

mocne strony

- rozwinięty system wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy
- interdyscyplinarność w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ścisła współpraca podmiotów funkcjonujących w tym obszarze w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa - mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”
- działalność Pełnomocniczki Prezydenta Miasta Częstochowy ds. Równych Szans (edukacja antydyskryminacyjna, szkolenia, warsztaty, wspieranie osób doświadczających przemocy i dyskryminacji)
- intensywne działania informacyjne oraz edukacyjno-profilaktyczne podejmowane w mieście w obszarze przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji
- wykwalifikowana kadra specjalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programów psychologicznoterapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

słabe strony

- niewystarczające w stosunku do potrzeb środki finansowe na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy
- niewystarczający dostęp do specjalistycznej pomocy skierowanej do dzieci i młodzieży doświadczających przemocy
- niska świadomość przedstawicieli placówek oświatowych i ochrony zdrowia co do posiadanych uprawnień do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”
- niska skuteczność oddziaływań motywujących osoby stosujące przemoc do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programach psychologiczno-terapeutycznych

szanse

- pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- upowszechnienie stosowania przez odpowiednie służby przepisów dotyczących możliwości natychmiastowej izolacji sprawcy przemocy
- utrzymywane wysokiego poziomu zaangażowania przez wykwalifikowaną kadrę realizującą zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- wprowadzenie regulacji prawnych obligujących osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w spotkaniach grup roboczych Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, respektowania poczynionych na nich ustaleń oraz do udziału w programach oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych i programach psychologiczno-terapeutycznych

zagrożenia

- niska świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy oraz obowiązku reagowania na nią
- niski poziom współpracy osób doświadczających przemocy z działającymi na ich rzecz instytucjami
- niechęć osób stosujących przemoc do udziału w spotkaniach grup roboczych Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programach psychologiczno-terapeutycznych
- niestosowanie się osób stosujących przemoc w rodzinie do ustaleń podjętych w toku prac grup roboczych Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i brak narzędzi do ich egzekwowania
- utrudniona realizacja działań oraz ograniczony dostęp do instytucji pomocowych wynikające z ograniczeń spowodowanych czynnikami zewnętrznymi (np. stan epidemii)
- niedostateczna liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze przemocy, edukacji antydyskryminacyjnej i praw człowieka
- narastanie zjawiska przemocy w środowisku szkolnym
- nasilenie zjawiska cyberprzemocy (hejt, obrażanie, ośmieszanie, poniżanie innych osób w sieci)

obszar: kryzys bezdomności

mocne strony

- diagnozowanie zjawiska bezdomności w mieście, rozwój streetworkingu, szybka i skuteczna interwencja

- wdrożenie procedury postępowania z osobami w kryzysie bezdomności, wymagającymi pomocy w okresie jesienno-zimowym
- funkcjonowanie Ogrzewalni Miejskiej
- zapewnianie osobom w kryzysie bezdomności schronienia
- realizowanie usług opiekuńczych w schronisku
- sprawne działanie instytucji i organizacji oraz służb porządkowych w zakresie realizacji działań interwencyjno-osłonowych oraz pomocowych na rzecz osób w kryzysie bezdomności w ramach Partnerstwa lokalnego na rzecz przeciwdziałania bezdomności na terenie Gminy Miasta Częstochowy
- sprawnie funkcjonujący miejski system zarządzania kryzysowego, skoordynowany z działaniami służb porządkowych tj. Straży Miejskiej oraz Policji
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób w kryzysie bezdomności oraz podejmowanie działań w celu usamodzielnienia tych osób
- możliwość aktywizacji zawodowej osób w kryzysie bezdomności poprzez realizację Indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego

slabe strony

- ograniczona liczba mieszkań chronionych dla osób w kryzysie bezdomności
- zbyt mała liczba mieszkań pod najem socjalny dla osób znajdujących się w kryzysie bezdomności
- niewystarczająca liczba miejsc dla osób w kryzysie bezdomności w schronisku z usługami opiekuńczymi
- brak całodziennego wyżywienia w schroniskach

szanse

- skuteczne i konsekwentne wdrażanie programów adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- stałe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę jednostek i organizacji działających na rzecz osób w kryzysie bezdomności
- rozwój usług streetworkingu skierowanego do grupy osób przebywających w przestrzeni publicznej i w miejscach niemieszkalnych
- rozwój nieformalnych grup społecznych oraz wolontariatu
- możliwość uczestnictwa osób w kryzysie bezdomności w zajęciach mających na celu integrację społeczną oraz zawodową

zagrozenia

- stereotypy wizerunku osoby w kryzysie bezdomności
- negatywne nastawienie dużej części społeczeństwa do osób w kryzysie bezdomności
- osłabienie więzi rodzinnych, a co za tym idzie brak możliwości powrotu do rodziny
- niska skuteczność profilaktyki i terapii uzależnień
- pogarszanie się stanu zdrowia osób w kryzysie bezdomności
- niewielkie zainteresowanie osób w kryzysie bezdomności szkoleniami i przekwalifikowaniami oraz nabywaniem umiejętności na rynku pracy
- niechęć osób w kryzysie bezdomności do oferowanej pomocy

obszar: bezpieczenstwo publiczne

mocne strony

- rozbudowywany stale system monitoringu wizyjnego w mieście, odciążający w zakresie patrolowoprewencyjnym służby samorządowe i państwowe
- posiadanie przez samorząd miasta własnej infrastruktury teleinformatycznej w obszarze ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego
- bieżące realizowanie zadań z zakresu ochrony porządku publicznego przez Straż Miejską
- udział funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji w realizacji programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży oraz osób w wieku senioralnym
- posiadanie kapitału ludzkiego pozwalającego na wygenerowanie i wdrożenie rozwiązań z zakresu Smart City w przestrzeni publicznej

- sprawnie funkcjonujący miejski system zarządzania kryzysowego, skoordynowany z działaniami służb porządkowych, tj. Straży Miejskiej i Policji

obszar: bezpieczeństwo publiczne

słabe strony

- brak zintegrowanej platformy teleinformatycznej obejmującej wszystkie podmioty realizujące na rzecz samorządu miasta zadania w dziedzinie bezpieczeństwa
- ograniczone środki finansowe na zabezpieczenie kosztów eksploatacji oraz na rozbudowę systemu monitorowania miasta
- względnie niewielka skala przedsięwzięć ukierunkowanych na aktywną formę propagacji wiedzy z zakresu obronności i ochrony indywidualnej, w sytuacji zagrożeń o charakterze cywilizacyjnym
- brak obszarów „zagospodarowania” absolwentów częstochowskich uczelni w sferze bezpieczeństwa i ochrony porządku
- nie w pełni wykorzystany potencjał badawczy funkcjonujących na terenie miasta placówek akademickich
- brak przedsięwzięć aktywnie animujących lokalne wspólnoty

szanse

- rozwiązania prawne determinujące współpracę i poprawiające koordynację działań samorządowych i władz państwowych w zakresie bezpieczeństwa
- zaostrzenie przepisów prawa, m.in. dotyczących przekraczania dozwolonej prędkości
- zmiana przepisów prawa pozwalająca nakładać mandaty karne w obcej walucie
- wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby strategicznego planowania działań zabezpieczających na wypadek zagrożeń nadzwyczajnych
- wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców
- optymalizacja usług medycznych wynikająca z dotychczasowych doświadczeń pandemicznych
- postępująca poprawa stanu dróg i infrastruktury komunikacyjnych w otoczeniu miasta
- wzrost znaczenia rozwiązań teleinformatycznych w dobie zagrożeń pandemicznych (zdalna praca, systemy monitorujące na terenie miasta, integracja systemów teleinformatycznych – WCPR-112).
- możliwość wspierania planów rozwojowych przy pomocy środków zewnętrznych

zagrożenia

- zagrożenia o charakterze naturalnym (np. powodzie, pożary, susze, niska i wysoka termika otoczenia)
- zagrożenia o charakterze militarnym (np. akty terroru, proliferacja Broni Masowego Rażenia)
- zagrożenia o charakterze środowiskowym (np. wycieki substancji chemicznych, skażenia wód gruntowych i ujęć wody pitnej, nielegalne składowiska odpadów chemicznych)
- zagrożenia o charakterze pandemicznym (np. epidemie i pandemie)
- zagrożenia o charakterze technicznym (np. awarie przemysłowe, skutki katastrof w komunikacji powietrznej lądowej i wodnej)
- zagrożenia cywilizacyjno-gospodarcze (np. zaburzenia na rynku paliw i energii, sektora usług telekomunikacyjnych)
- zagrożenia o charakterze politycznym (np. korupcja w życiu publicznym, nasilenie aktywności zaburzających demokratyczny mandat sprawowania władzy)

obszar: kapitał społeczny i aktywność obywatelska, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej

mocne strony

- dobrze rozwinięta sieć instytucji pomocy społecznej, gwarantująca sprawne i efektywne działanie
- profesjonalnie przygotowana i wykwalifikowana kadra pracowników służb społecznych
- usystematyzowany zakres zadań realizowanych przez pracowników na poszczególnych stanowiskach, poprzez oddzielenie pracy administracyjnej od pracy socjalnej (metodycznej) oraz utworzenie stanowiska ds. pierwszego kontaktu

- rozbudowany sektor ekonomii społecznej, w tym duży potencjał organizacji pozarządowych w mieście
- otwartość na zdobywanie wiedzy i nowych doświadczeń ze strony przedstawicieli sektora pozarządowego
- realizacja budżetu obywatelskiego; konsultowanie jego zasad z mieszkańcami miasta
- realizowanie inicjatywy lokalnej
- rozeznanie potrzeb środowiska
- prowadzenie Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych
- działalność Częstochowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego
- wykształcona kadra zarządzająca w organizacjach pozarządowych
- działalność partnerstw lokalnych
- realizowanie programów i projektów pomocowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

obszar: kapitał społeczny i aktywność obywatelska, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej

słabe strony

- ograniczone środki finansowe samorządu miasta i brak płynności finansowej organizacji pozarządowych
- brak zwolnień z czynszu organizacji pozarządowych za wynajem lokali na potrzeby prowadzonej działalności
- ograniczone możliwości zatrudnienia ekspertów
- niewystarczający dostęp do informacji o planowanych i organizowanych przez organizacje pozarządowe przedsięwzięciach
- niski poziom wykorzystania energii młodego pokolenia
- brak stałej aktualizacji bazy danych i informacji o aktywności organizacji pozarządowych działających w mieście

szanse

- możliwość aplikowania o środki unijne umożliwiające realizację projektów z obszaru pomocy społecznej
- rozwijająca się sieć organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej
- poszerzanie i wzmacnianie współpracy wielu podmiotów z terenu miasta, w tym: instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, edukacji, zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego
- dalsze pobudzanie społeczności lokalnej do wspólnego działania; kontynuowanie działań edukacyjnych w zakresie upowszechnienia aktywności obywatelskiej
- zwiększenie zaangażowania liderów dzielnicowych budżetu obywatelskiego
- zwiększenie liczby organizacji pozarządowych
- możliwość pozyskania przez organizacje pozarządowe środków zewnętrznych, w tym unijnych

zagrożenia

- niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych będących odbiorcami pomocy społecznej
- pogłębiający się proces marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na tle postępującego procesu cyfryzacji
- niechęć odbiorców pomocy społecznej do oferowanego wsparcia i brak motywacji do zmiany sytuacji życiowej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych, aktywne poszukiwanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy
- utrudnione funkcjonowanie systemu pomocy i wsparcia w sytuacji ograniczenia kontaktów społecznych na skutek pandemii COVID-19
- likwidacja organizacji pozarządowych
- niestabilność prawna dotycząca tworzenia budżetu obywatelskiego
- nieufność społeczna do podejmowanych przez organizacje pozarządowe działań na rzecz dobra wspólnego

- niewystarczająca znajomość przepisów dotyczących zakładania organizacji pozarządowych

20. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej w mieście Częstochowie pozwoliła na wskazanie najważniejszych obszarów problemowych oraz wyzwań, przed którymi do roku 2030 stanie samorząd lokalny. Jednym z nich jest niekorzystna sytuacja demograficzna w mieście, charakteryzującą się systematycznym spadkiem liczby jego mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy stały wzrost liczby osób starszych. Tendencje te świadczą o postępującym procesie starzenia się społeczności lokalnej, który, według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego, w kolejnych latach osiągnie jeszcze większą dynamikę. Zmiany te nie mogą pozostać bez wpływu na kształt realizowanej w kolejnych latach polityki społecznej. Dalszy spadek liczby dzieci i młodzieży będzie skutkował mniejszym zapotrzebowaniem na placówki oświatowe, z kolei stały przyrost osób starszych spowoduje konieczność rozwijania wachlarza obecnie świadczonych usług (w tym usług opiekuńczych), realizowanych projektów socjalnych i zdrowotnych, oferowanych form aktywności społecznej (w tym edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej), a także modernizacji, rozwoju i zapewnienia szerszego dostępu do dedykowanej tej grupie infrastruktury, tak w postaci klubów seniora, ośrodków wsparcia dziennego i placówek ochrony zdrowia (usługi internistyczne, geriatryczne, rehabilitacyjne, czy psychiatryczne), jak i placówek instytucjonalnych świadczących pomoc całodobową, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rodzinne domy pomocy, oferujące seniorom najdogodniejsze warunki pobytu.

Postępujący proces starzenia się mieszkańców miasta będzie prowadził do zwiększenia ryzyka chorób. Wraz z wydłużającym się życiem coraz poważniejszym problemem stają się m.in. choroby otępienne, najczęściej przybierające formę choroby Alzheimera. Jej postęp uniemożliwia osobom nią dotkniętym normalne życie, doprowadzając ich do stanu całkowitej zależności od bliskich i otoczenia. Stąd też niezmiernie ważne jest kontynuowanie i rozwijanie w kolejnych latach inicjatyw służących zapewnieniu specjalistycznego wsparcia osobom cierpiącym na choroby otępienne i ich rodzinom.

Wraz ze wzrostem liczby osób starszych może się zwiększyć liczba osób z niepełnosprawnością, starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na ryzyko jej wystąpienia. Biorąc pod uwagę skalę niepełnosprawności w mieście, a szerzej sytuację osób nią dotkniętych, należałoby w kolejnych latach nadal podejmować działania w zakresie rehabilitacji społecznej, które z jednej strony będą łagodziły skutki niepełnosprawności, np. poprzez systematyczne inwentaryzowanie i likwidowanie barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, a z drugiej strony ułatwiały, poprzez rehabilitację zawodową, powrót (przynajmniej części osób z niepełnosprawnością) na rynek pracy. Dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas będą wymagały: oferta świadczonych usług, w tym poradnictwa, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych czy w zakresie transportu, zasoby ośrodków wsparcia, mieszkań

chronionych i domów pomocy społecznej, a także oferta edukacyjna i placówek dziennych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Ważną rolę będzie również odgrywało kontynuowanie realizacji programów i projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom, w tym zapewniających wsparcie asystenta osobistego czy opiekę wytchnieniową, oraz przedsięwzięć mających na celu zwiększenie dla nich dostępności miasta, m.in. poprzez dalsze likwidowanie występujących na jego terenie barier, w tym architektonicznych i komunikacyjnych.

W kolejnych latach, z uwagi na postępujący kryzys rodziny, rozluźnienie i rozpad więzi rodzinnych, istotne znaczenie będzie miało wzmacnianie rodzin i ich wspieranie w przezwyciężaniu trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ważnym elementem podejmowanych działań w tym zakresie winno stanowić dalsze promowanie wartości rodziny i prowadzenie edukacji społecznej w tym zakresie. Rozwijać należy pracę socjalną, asystenturę rodzinną oraz działalność profilaktyczną i osłonową. Zwiększenia dostępności wymaga opieka nad dziećmi do lat 3., a poszerzenia dostęp do poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego i psychologiczno-pedagogicznego. Te ostatnie formy wsparcia mają szczególne znaczenie dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych członków rodzin, którzy zmagają się z negatywnymi konsekwencjami występującej pandemii COVID-19, wśród nich z izolacją społeczną i kryzysem spowodowanym utratą pracy. Obok wzmacniania rodziny, na ograniczenie zachowań negatywnych powinno także wpłynąć podnoszenie jakości usług świadczonych w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz dalsze uatrakcyjnianie dostępnej w mieście oferty spędzania czasu wolnego.

W sytuacji braku możliwości utrzymania dziecka w domu rodzinnym, należy dokładać starań, by zapewnić mu rodzinną formę pieczy zastępczej, jednocześnie kontynuując pracę z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dziecku jak najszybszego do niej powrotu. W tym obszarze ważne jest również kontynuowanie działań na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej oraz wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, w tym poprzez udzielanie im pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Kwestiami wymagającymi zainteresowania w kolejnych latach są również uzależnienia i przemoc. Choć skala tych problemów w najbliższej przyszłości nie musi eskalować, to jednak zasadnym jest kontynuowanie działań służących podniesieniu świadomości społecznej na ich temat. Efektywność systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy może również podnieść poszerzenie wachlarza podejmowanych działań profilaktycznych i antydyskryminacyjnych, zwiększenie dostępności bazy leczenia odwykowego, zapewnienie szerszego wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz wzmocnienie oddziaływań korekcyjnych i terapeutycznych wobec jej sprawców. Stale obniżający się wiek inicjacji alkoholowej oraz coraz częstsze przypadki sięgania przez młodzież po narkotyki sprawiają z kolei, że grupa ta powinna być objęta zintensyfikowaną działalnością profilaktyczną i leczniczą.

Wyzwaniem jest również usuwanie skutków pandemii COVID-19, która wybuchła w I kwartale 2020 r. i odcisnęła piętno na częstochowskim rynku pracy, a tym samym na kondycji wielu rodzin. Wzrost poziomu bezrobocia oraz niestabilna do dziś sytuacja znacznej liczby podmiotów gospodarczych wymagają rozważenia w budowaniu obrazu częstochowskiego rynku pracy w najbliższych latach.

W ostatnich latach zmniejszyła się liczba zgłaszanych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w związku z czym do najistotniejszych zadań na najbliższe lata będzie należało wzmocnienie potencjału lokalnego biznesu i ewentualne dobre przygotowanie kandydatów do pracy. Ważne będzie również kontynuowanie działań w zakresie tworzenia warunków do inwestowania w mieście oraz pozyskania podmiotów tworzących na jego terenie nowe miejsca pracy. W odniesieniu do osób pozostających bez pracy i w trudnej sytuacji materialnej istotne będzie dalsze zachęcanie do aktywnych postaw (m.in. poprzez pracę socjalną i poradnictwo), udzielanie pomocy w znalezieniu zatrudnienia i propagowanie przedsiębiorczości. Podejmowane działania powinny koncentrować się również na wspieraniu rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, oferujących zatrudnienie socjalne, w szczególności działających w mieście spółdzielni socjalnych i centrów integracji społecznej.

Rozwój przedsiębiorczości społecznej powinien przynieść ograniczenie skutków bezrobocia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do grona tych ostatnich należą osoby ubogie i bezdomne, wobec których nadal wskazane jest podejmowanie działań uprzedzających – objęcie projektami oddłużeniowymi i prowadzenie edukacji w zakresie gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi. W kolejnych latach szczególny nacisk należy położyć na upowszechnianie aktywnych form pomocy społecznej, m.in. poprzez zawieranie kontraktów socjalnych służących motywowaniu do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Z kolei wobec osób znajdujących się w kryzysie bezdomności należy podejmować działania minimalizujące jego skutki i prowadzące do ich usamodzielnienia, wśród nich pracę socjalną, poradnictwo, kierowanie do udziału w zajęciach centrów integracji społecznej oraz, w razie potrzeby, na terapię uzależnień, a także pozyskiwanie lokali i tworzenie mieszkań chronionych.

Ważne w kolejnych latach jest również wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, inicjowanie w mieście nowych partnerstw lokalnych oraz zacieśnianie współpracy w ramach już istniejących, a także wzmacnianie i rozwijanie oraz dalsza profesjonalizacja lokalnego systemu pomocy społecznej i służb zatrudnienia.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu miasta na prawach powiatu, posłużyły do sformułowania misji samorządu miasta Częstochowy w realizacji niniejszej strategii, wizji miasta oraz wyznaczenia przedstawionych w części planistycznej dokumentu celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia do roku 2030.

III. PLAN STRATEGICZNY

1. MISJA, WIZJA, CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ I PROGNOZA ZMIAN

Misją samorządu miasta Częstochowy w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 jest:

**WZMOCNIENIE RODZINY, TWORZENIE WARUNKÓW DO LEPSZEJ PRACY,
ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
ORAZ ROZWIJANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO**

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia przedstawionych poniżej celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia wizji miasta, opartej na czterech, poniżej przedstawionych filarach:

SILNA RODZINA, LEPSZA PRACA, WIĘKSZA AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA, ŚCISŁA WSPÓŁPRACA

Cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań zostały przedstawione w poniższej tabeli, w której uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Tabela 108. Cel strategiczny 1., cele operacyjne i kierunki działań

cel strategiczny 1. Wzmacnianie rodziny, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki	realizatorzy i partnerzy w realizacji
cel operacyjny 1.1. Zwiększanie potencjału rozwojowego rodziny oraz jej wspieranie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
kierunki działań	
1.1.1. Promowanie wartości rodziny i prowadzenie jednostki organizacyjne miasta, organizacje w tym zakresie edukacji społecznej	pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
1.1.2. Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej publiczne i niepubliczne placówki przedszkolne i opieki nad dziećmi do lat 3. oraz promowanie i opieki nad dziećmi do lat 3, podmioty prywatne, i wspieranie działań w tym zakresie	organizacje pozarządowe
1.1.3. Kontynuowanie projektów na rzecz rodziny	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty
1.1.4. Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego dla rodzin znajdujących w trudnej sytuacji bytowej	Prezydent Miasta, Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Częstochowskie Centrum Świadczeń, organizacje pozarządowe i inne podmioty

1.1.5. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin w kryzysie oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe, i inne podmioty

cel operacyjny 1.1. Zwiększanie potencjału rozwojowego rodziny oraz jej wspieranie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

kierunki działań realizatorzy i partnerzy w realizacji

1.1.6. Zapewnienie rodzinom szerszego wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, podmiot organizujący pracę z rodziną, organizacje pozarządowe i inne podmioty

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodki

1.1.7. Rozwój systemu interwencji kryzysowej

interwencji kryzysowej,, organizacje pozarządowe i inne podmioty

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,

1.1.8. Rozwój oferty Centrum Pomocy Dziecku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje

Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie pozarządowe i inne podmioty

1.1.9. Poszerzanie oferty i podniesienie jakości usług w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty

cel operacyjny 1.2. Zapewnienie opieki dziecku poza rodziną oraz wspieranie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej

kierunki działań realizatorzy i partnerzy w realizacji

1.2.1. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, organizacje pozarządowe

1.2.2. Zabezpieczenie w zasobach miasta mieszkań dla wychowanków opuszczających system opieki

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, zastępczej, w tym organizowanie mieszkań

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej chronionych

cel operacyjny 1.3. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnionym oraz przemocy w rodzinie

kierunki działań realizatorzy i partnerzy w realizacji

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,

1.3.1. Zwiększenie dostępności pomocy ośrodki terapii uzależnień, Ośrodek Pomocy Osobom terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej, z Problemami Alkoholowymi, jednostki zdrowia, prawnej dla osób i rodzin dotkniętych problemami jednostki pomocy społecznej, organizacje uzależnień i przemocy pozarządowe i inne podmioty

1.3.2. Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, niepubliczne jednostki edukacyjne i zdrowia, organizacje pozarządowe i inne podmioty

1.3.3. Prowadzenie działań antydyskryminacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania narastającej kulturze przemocy

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty

1.3.4. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy

Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta

1.3.5. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, w tym ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej, jednostki zdrowia i edukacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty
1.3.6. Zwiększenie skuteczności oddziaływań pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Osobom wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki z Problemami Alkoholowymi, jednostki zdrowia, organizacje pozarządowe i inne podmioty
cel operacyjny 1.3. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnionym oraz przemocy w rodzinie	realizatorzy i partnerzy w realizacji
kierunki działań	
1.3.7. Wspomaganie działalności sektora pozarządowego i osób fizycznych w obszarze	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki
przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy zdrowia, organizacje pozarządowe i inne podmioty w rodzinie	
cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich	realizatorzy i partnerzy w realizacji
kierunki działań	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Policja, niepubliczne jednostki edukacyjne,
1.4.1. Podejmowanie działań edukacyjnych, jednostki organizacyjne miasta, Straż Miejska, informacyjnych i profilaktycznych poświęconych przestępczości i jej skutkom organizacje pozarządowe i inne podmioty	
1.4.2. Rozwój systemu monitoringu miejskiego Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, oraz patrolowanie miejsc publicznych w mieście Straż Miejska, Policja	
Czas realizacji kierunków działań: do roku 2030 Prognoza zmian:	
☐ lepsze funkcjonowanie rodziny i wyższe kompetencje rodzicielskie ☐ bogatsza oferta wsparcia specjalistycznego skierowanego do rodzin, dzieci i młodzieży ☐ wzrost liczby dzieci powracających pod opiekę rodziców biologicznych ☐ zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej ☐ lepsze funkcjonowanie rodziców wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami i bogatsza oferta zajęć ☐ wzrost liczby zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej ☐ lepsze warunki mieszkaniowe wychowanków pieczy zastępczej ☐ poprawa stanu psychofizycznego osób uzależnionych i ich rodzin ☐ szybszy proces zdrowienia i powrót do prawidłowego funkcjonowania społecznego osób uzależnionych i członków ich rodzin ☐ poprawa funkcjonowania społeczeństwa, zmniejszenie liczby osób doświadczających przemocy w rodzinie ☐ mniejsza skala zachowań dyskryminacyjnych ☐ większa wiedza mieszkańców miasta, w tym dzieci i młodzieży, na temat przestępczości i jej skutków ☐ wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta, spadek przestępczości	

Tabela 109. Cel strategiczny 2., cele operacyjne i kierunki działań

Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 2.1. Tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizowanie osób pozostających bez pracy	realizatorzy i partnerzy w realizacji
kierunki działań	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
2.1.1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, jednostki organizacyjne miasta, Agencja Rozwoju	Regionalnego, organizacje pozarządowe i inne
promowanie miasta, rozwijanie terenów	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
pod inwestycje, oferowanie ulg podatkowych podmioty	Urząd Pracy
2.1.2. Optymalizowanie oferty edukacyjnej w mieście placówki szkolnictwa zawodowego, Powiatowy	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
i jej dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy	Urząd Pracy
2.1.3. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, jednostki organizacyjne miasta, Agencja	Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy,
Rozwoju w tym mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	gospodarcze, organizacje pozarządowe i inne
podmioty oraz samozatrudnienia	podmioty
2.1.4. Dostosowanie i uelastycznienie oferty	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
Powiatowego Urzędu Pracy do zmieniających się	Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze
potrzeb na rynku pracy	
Cel operacyjny 2.1. Tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizowanie osób pozostających bez pracy	realizatorzy i partnerzy w realizacji
kierunki działań	
2.1.5. Rozwój aktywnych form pomocy i integracji	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
społecznej – prowadzenie, wspieranie i kierowanie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, centra i kluby
do centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej	integracji społecznej, organizacje pozarządowe
społecznej	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
2.1.6. Promowanie i wdrażanie zrównoważonych	Powiatowy Urząd Pracy i inne jednostki
zamówień publicznych organizacyjne miasta	
2.1.7. Promowanie zatrudnienia, w tym	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
subsydiowanego, wśród osób zagrożonych podmioty gospodarcze, podmioty ekonomii i	wykluczonych społecznie – rozwój podmiotów społecznej
ekonomii społecznej	
2.1.8. Aktywizacja i integracja osób będących	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty
Cel operacyjny 2.2. Wspieranie osób ubogich, zagrożonych bezdomnością i będących w kryzysie	
bezdomności	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
2.2.1. Aktywizowanie środowisk zagrożonych	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
ubóstwem i rozwijanie w nich kapitału społecznego pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki
w ramach partnerstw lokalnych	

	organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
2.2.2. Podejmowanie działań uprzedzających utratę lokalu mieszkalnego poprzez działania oddłużeniowe	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe i inne podmioty
Realizacja programów aktywizujących zawodowo osoby w kryzysie bezdomności	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, 2.2.3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki społecznie i pomocy społecznej, podmioty ekonomii społecznej, w tym centra integracji społecznej, spółdzielnie socjalne i organizacje pozarządowe, i inne podmioty
2.2.4.. Rozwój działań osłonowych na rzecz osób w kryzysie bezdomności, szczególnie w okresie jesienno-zimowym	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, podmioty ekonomii społecznej, w tym centra integracji społecznej i organizacje pozarządowe, Straż Miejska i inne podmioty
2.2.5. Zapewnienie schronienia osobom w kryzysie	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
organizacje bezdomności pozarządowe	
2.2.6. Zwiększenie zasobu mieszkań przeznaczonych pod najem socjalny i komunalny	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
Cel operacyjny 2.3. Aktywizowanie osób starszych oraz rozwijanie form rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
2.3.1. Podnoszenie świadomości społecznej odnośnie problemów starzenia się i niepełnosprawności	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, Miejski Ośrodek oraz
kształtowanie pozytywnych postaw społecznych osób starszych i niepełnosprawnych	Pomocy Społecznej, ośrodki wsparcia, organizacje wobec pozarządowe i inne podmioty
2.3.2. Rozwój i podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami w miejscu zamieszkania	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe i inne podmioty
Cel operacyjny 2.3. Aktywizowanie osób starszych oraz rozwijanie form rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
2.3.3. Realizacja programów profilaktycznych i zdrowotnych dla osób starszych zdrowia, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe i z niepełnosprawnością	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki
	i inne podmioty
2.3.4. Rozwijanie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej kierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnością	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, inne jednostki, edukacyjne, kulturalne i sportowo-rekreacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty
2.3.5. Rozwój sieci i oferty ośrodków wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnością	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodki

<p>2.3.6. Promowanie rodzinnych form wsparcia, w tym rodzinnych domów pomocy społecznej</p>	<p>wsparcia, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty</p>
<p>Likwidowanie barier ograniczających udział osób starszych i z niepełnosprawnością w życiu społecznym</p>	<p>Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, 2.3.7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zarząd Dróg, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe i inne podmioty</p>
<p>2.3.8. Realizowanie szkoleń i kursów dla osób z niepełnosprawnością chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe lub przekwalifikować się zawodowo</p>	<p>Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe i inne podmioty</p>
<p>2.3.9. Promowanie i wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do potrzeb organizacje pozarządowe i inne podmioty i możliwości</p>	<p>Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze, Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,</p>
<p>2.3.10. Wspieranie osób z niepełnosprawnością w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe i inne podmioty 2.3.11.</p>
<p>Opracowywanie i realizowanie programów i projektów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnością</p>	<p>Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, organizacje i z pozarządowe i inne podmioty</p>
<p>2.3.12. Inicjowanie, realizowanie i wspieranie przedsięwzięć promujących przepływy międzypokoleniowe umożliwiające wspólne</p>	<p>Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty</p>

Czas realizacji kierunków działań:
do roku 2030 Prognoza zmian:

- wzrost aktywności gospodarczej w mieście i aktywności zawodowej jego mieszkańców
- spadek bezrobocia i poprawa jakości życia osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej
- usamodzielnienie części dotychczasowych odbiorców pomocy społecznej
- poprawa sytuacji materialno-bytowej osób w kryzysie bezdomności
- zmniejszenie zjawiska marginalizacji osób w kryzysie bezdomności w życiu społecznym i na rynku pracy
- zmniejszenie liczby osób w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach niemieszkalnych
- łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym
- większa wiedza mieszkańców na temat problemów starzenia się i niepełnosprawności
- lepsza dostępność i jakość usług świadczonych osobom starszym i z niepełnosprawnością
- poprawa stanu zdrowia i sprawności osób starszych i z niepełnosprawnością
- wyższa jakość funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością w miejscu zamieszkania
- efektywniejszy udział osób starszych i z niepełnosprawnością w życiu społecznym
- wzrost aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością

spędzanie czasu wolnego

Tabela 110. Cel strategiczny 3., cele operacyjne i kierunki działań

Cel strategiczny 3. Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie lokalnych służb społecznych i zatrudnienia	
Cel operacyjny 3.1. Zwiększenie udziału i roli sektora pozarządowego oraz aktywności mieszkańców w realizacji zadań społecznych	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, 3.1.1.
Wspieranie przedsięwzięć społecznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty
3.1.2. Rozwój partycypacji społecznej zwiększającej samodzielność obywatelską, w tym wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowisk lokalnych oraz wspieranie postaw obywatelskich i lokalnych inicjatyw obywatelskich	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty
Rozwój dialogu i komunikacji społecznej z partnerami pozarządowymi i mieszkańcami	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, 3.1.3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty
3.1.4. Wspieranie działań służących zwiększeniu aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty
Cel operacyjny 3.2. Rozwój współpracy z podmiotami ekonomii społecznej oraz wspieranie ich rozwoju	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.2.1. Rozszerzenie współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego	jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.2.2. Doskonalenie systemu komunikacji z sektorem pozarządowym	jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.2.3. Wspieranie sektora pozarządowego i jego rozwoju oraz wolontariatu	jednostki organizacyjne miasta, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.2.4. Wspieranie rozwoju innych niż organizacje pozarządowe podmiotów ekonomii społecznej	jednostki organizacyjne miasta, podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, i inne podmioty
Cel operacyjny 3.3. Profesjonalizacja służb społecznych i zatrudnienia	
kierunki działań	realizatorzy i partnerzy w realizacji
3.3.1. Podnoszenie kompetencji pracowników działających na rzecz integracji społecznej odbiorców pomocy społecznej	Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.3.2. Podnoszenie kwalifikacji i jakości pracy służb zatrudnienia	Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, organizacje pozarządowe i inne podmioty Prezydent Miasta, Rada Miasta, Urząd Miasta,
3.3.3. Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie, formach świadczeń i usługach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Częstochofskie Centrum Świadczeń, Powiatowy

Czas realizacji kierunków działań: do roku 2030 Prognoza zmian:

- wzrost aktywności mieszkańców miasta
- większa samodzielność obywatelska i większa liczba inicjatyw społecznych
- lepszy przepływ informacji pomiędzy samorządem miasta a jego mieszkańcami
- większy potencjał sektora ekonomii społecznej, w tym sektora pozarządowego, i bardziej efektywna jego działalność
- większa efektywność współpracy z sektorem pozarządowym
- wyższa jakość udzielanej pomocy
- wyższe kompetencje służb społecznych i zatrudnienia
- lepszy dostęp do informacji o ofercie, dostępnych formach świadczeń i usługach

2. RAMY FINANSOWE I REALIZACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 oraz art. 112, pkt. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 111. Ramy finansowe strategii

2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	
273 mln zł	273 mln zł	273 mln zł	273 mln zł	
2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.	2030 r.
273 mln zł	273 mln zł	273 mln zł	273 mln zł	273 mln zł

Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano planowaną w budżecie miasta wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (rozdziały 75095 Współpraca ze społecznością lokalną, 85153 Zwalczanie narkomanii, 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, 85202 Domy pomocy społecznej, 85203 Ośrodki wsparcia, 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, 85215 Dodatki mieszkaniowe, 85216 Zasiłki stałe, 85219 Ośrodki pomocy społecznej, 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej, 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, 85230 Pomoc w zakresie dożywiania, 85232 Centra integracji społecznej, 85295 Pozostała działalność, 85311, Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, 85333, Powiatowe urzędy pracy, 85501 Świadczenia wychowawcze, 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego,

85504 Wspieranie rodziny, 85508 Rodziny zastępcze – Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny, 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych, 85516 Żłobek Miejski „Reksio” oraz Dofinansowanie pobytu dzieci w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2018-2020 oraz o Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.

Środki finansowe przeznaczone na realizację strategii będą ujmowane corocznie w uchwale budżetowej Rady Miasta Częstochowy. Źródłami finansowania dokumentu będą:

- budżet Miasta Częstochowy,
- fundusze zewnętrzne, w tym rządowe, pozarządowe, programy celowe i fundusze unijne,
- środki zaangażowane w partnerstwo publiczno-prawne,
- środki pozyskane z innych źródeł.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 będzie realizowana m.in. poprzez inne dokumenty strategiczne z zakresu polityki społecznej. Wśród nich należy wymienić m.in.

- program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej,
- program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zapobiegania narkomanii,
- program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- program działań na rzecz osób starszych,
- program przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności,
- program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- program ochrony zdrowia psychicznego,
- program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego,
- roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd miasta lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miasta i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków zewnętrznych, m.in. środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert) czy środków unijnych.

3. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

W procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitoring, który polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Będzie on prowadzony przez podmioty realizujące Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 oraz partnerów w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która z kolei umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji dokumentu oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie, po pełnym roku realizacji dokumentu, przez koordynatora realizacji strategii w formie raportu monitoringowego i przekazana do 30 czerwca do Prezydenta Miasta Częstochowy. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, raport monitoringowy będzie zawierał propozycje rozwiązań oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcia działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Prezydent Miasta Częstochowy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2020 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 112. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

nazwa wskaźnika	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość wskaźnika w 2030 r
cel strategiczny 1 cel operacyjny 1.1. i kierunki działań 1.1.1.-1.1.9.		
1.1.1. liczba przedsięwzięć promujących wartości rodziny	20	80
1.1.2. liczba dzieci objętych opieką przedszkolną (i opieką na dziećmi do lat 3.)	7 079 (400)	6 000 (700)
1.1.3. liczba projektów na rzecz rodziny	4	4

nazwa wskaźnika	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość wskaźnika w 2030 r
1.1.4. liczba świadczeń udzielonych z ustaw: o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych oraz o systemie oświaty – zasiłek szkolny, stypendium szkolne	365 131,30 263, 706	355 000, 30 000, 450
1.1.5. liczba osób w kryzysie objętych wsparciem specjalistycznym (i liczba dzieci objętych pomocą w zespole poradni psychologiczno-pedagogicznych)	458 (9 844)	590 (20 000)
1.1.6. liczba asystentów rodziny i liczba rodzin objętych przez nich wsparciem (oraz liczba rodzin wspierających)	9 i 229 (0)	20 i 300 (3)
1.1.7. liczba osób objętych interwencją kryzysową	458	550
1.1.8. liczba dzieci objętych wsparciem w ramach Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	281	300
1.1.9. liczba uczestników zajęć w placówkach wsparcia	232	310
dziennego cel operacyjny 1.2. i kierunki działań		
1.2.1-1.2.2.		
1.2.1. liczba rodzinnych form pieczy zastępczej (i liczba dzieci w nich przebywających)	257 (375)	320 (467)
1.2.2. liczba wychowanków, którzy otrzymali mieszkanie z zasobów miasta (i liczba mieszkań chronionych)	16 (4)	25 (6)
cel operacyjny 1.3. i kierunki działań 1.3.1.-1.3.6.		
1.3.1. wysokość dofinansowania działalności Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi (i liczba otrzymanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków w sprawie objęcia osób podejrzewanych o nadużywanie alkoholu leczeniem odwykowym)	2 304 651,38 zł (172)	2 500 000 zł (200)
1.3.2. liczba podjętych inicjatyw, kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy	18	15
1.3.3. liczba przeprowadzonych działań antidyskryminacyjnych	3	6
1.3.4. liczba złożonych do Zespołu Interdyscyplinarnego „Niebieskich Kart”	402	350
1.3.5. liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w formie schronienia w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej	46	35
1.3.6. liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (i programy psychologicznoterapeutyczne)	52 (10)	90 (20)
1.3.7. wysokość dofinansowania działań podejmowanych przez sektor pozarządowy i osoby fizyczne w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	2 184 742,31 zł	2 300 000,00zł
cel operacyjny 1.4. i kierunki działań 1.4.1.-1.4.3.		
1.4.1. liczba stwierdzonych przestępstw	3 658	3 000
1.4.2. liczba punktach kamerowych kamer monitoringu miejskiego (oraz liczba zarejestrowanych zdarzeń) cel strategiczny 2 cel operacyjny 2.1. i kierunki działań 2.1.1.-2.1.8.	105 (860)	200 (1 700)
2.1.1. liczba podmiotów gospodarczych w mieście	26 602	30 000

2.1.2. liczba utworzonych nowych kierunków kształcenia	3	10
2.1.3. liczba przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (i liczba refundacji na doposażenie 104 (108) miejsc pracy – formy subsydiowane)	130 (140)	lub wyposażenie
2.1.4. liczba osób zaktywizowanych w ramach poszczególnych instrumentów rynku pracy (i liczba osób objętych programami i projektami, w tym programami specjalnymi)	534 (8 265)	700 (1 100)
2.1.5. liczba osób skierowanych do centrów integracji społecznej (i klubów integracji społecznej)	406 (0)	450 (50)
2.1.6. liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule zielone)	46 (6)	30 (3) społeczne (i klauzule
	wartość wskaźnika	wartość
wskaźnika nazwa wskaźnika	w 2020 r.	w 2030 r
2.1.7. liczba osób objętych zatrudnieniem subsydiowanym (i liczba spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznej klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej)	348 (14, 4, 1)	500 (15, 6, 1) i
2.1.8. udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych (i liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy i zawodowym)	73,7% (10 263)	60% (11 000)
cel operacyjny 2.2. i kierunki działań 2.2.1.-2.2.6.		
2.2.1. liczba partnerstw lokalnych	12	16
2.2.2. liczba osób objętych działaniami oddłużeniowymi	117	160
2.2.3. liczba programów aktywizujących osoby zagrożone bezdomnością	5	8
2.2.4. liczba osób w kryzysie bezdomności objętych wsparciem (liczba osób w kryzysie bezdomności umieszczonych w domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo-leczniczych)	728 (8)	750 (18)
2.2.5. liczba osób, którym zapewniono schronienie	373	400
2.2.6. liczba mieszkań przeznaczonych pod najem socjalny i komunalny (liczba mieszkań wynajętych osobom w kryzysie bezdomności)	7 796 (2)	7 800 (5)
cel operacyjny 2.3. i kierunki działań 2.3.1.-2.3.12.		
2.3.1. liczba przedsięwzięć (projektów, spotkań, szkoleń)	673	754
2.3.2. liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (i usługami transportowymi)	896, 162, 23 (1 035)	1 000, 170, 50 (1 600)
2.3.3. liczba programów profilaktycznych i zdrowotnych dla osób starszych i z niepełnosprawnością (i liczba osób nimi objętych)	2 (534)	4 (3 000)
2.3.4. liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych i z niepełnosprawnością	353	600
2.3.5. liczba ośrodków wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnością (i liczba osób objętych wsparciem)	7 (368)	9 (400)
2.3.6. liczba rodzinnych domów pomocy społecznej (i liczba osób objętych opieką)	0 (0)	2 (12)

2.3.7. liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych (i liczba pojazdów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością)	198 (210)	250 (210)
2.3.8. liczba osób z niepełnosprawnością objętych szkoleniami i kursami mającymi na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie się	0	10
2.3.9. liczba nowych i dostosowanych miejsc pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością (i liczba miejsc pracy utworzonych w systemie zatrudnienia wspomaganego)	4 (490)	8 (550)
2.3.10. liczba osób z niepełnosprawnością, którym udzielono pożyczek/wsparcia finansowego (i liczba osób z niepełnosprawnością, które założyły własną działalność gospodarczą)	3 (7)	10 (12)
2.3.11. liczba programów i projektów na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością	4	7
2.3.12. liczba realizowanych przedsięwzięć promujących przepływy międzypokoleniowe	200	600
cel strategiczny 3 cel operacyjny 3.1. i kierunki działań 3.1.1.-3.1.4.		
3.1.1. liczba udzielonych dotacji (i liczba organizacji pozarządowych, które uzyskały wsparcie finansowe)	306 (146)	400 (165)
nazwa wskaźnika	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość wskaźnika w 2030 r
3.1.2. liczba projektów zgłoszonych w ramach budżetu obywatelskiego (i liczba wniosków złożonych w ramach inicjatywy lokalnej)	968 (21)	970 (30)
3.1.3. liczba konsultacji społecznych (i liczba dokumentów poddanych konsultacjom z organizacjami pozarządowymi)	2 (5)	7 (7)
3.1.4. liczba projektów służących zwiększeniu aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem	3	5
cel operacyjny 3.2. i kierunki działań 3.2.1.-3.2.4.		
3.2.1. liczba zadań przekazywanych organizacji pozarządowych publicznych do realizacji	13	17
3.2.2. liczba rozwiązań organizacyjnych	2	3
3.2.3. liczba organizacji pozarządowych współpracujących z miastem (liczba organizacji pozarządowych otrzymujących dotację na rzecz wspierania wolontariatu)	10 (8)	15 (12)
3.2.4. liczba spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznej, liczba klubów integracji społecznej, liczba zakładów aktywności zawodowej, liczba warsztatów terapii zajęciowej	14, 4, 0, 1, 2	15, 4, 2, 1, 2
cel operacyjny 3.3. i kierunki działań 3.3.1.-3.3.3.		
3.3.1. liczba szkoleń dla pracowników służb społecznych (i liczba osób nimi objętych)	58 (102)	70 (140)
3.3.2. liczba uczestników szkoleń zrealizowanych dla kadry Powiatowego Urzędu Pracy	91	100
3.3.3. liczba informacji na stronach internetowych	225	230

Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

Przy odgrywającym coraz większą rolę we współczesnym świecie planowaniu strategicznym, należy pamiętać, że opracowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. W tym zakresie odpowiedzialność spada na lokalnych polityków i przedstawicieli jednostek miejskich, od których determinacji w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków

finansowych, a także zaangażowania i ścisłej współpracy tak w ramach samorządu miasta, jak i z administracją rządową, innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sferą biznesu oraz sektorem pozarządowym zależeć będzie skuteczność wdrożenia strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Skład Zespołu ds. opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.....	4
Tabela 2. Sytuacja demograficzna w mieście w latach 2018-2020	15
Tabela 3. Usługi opiekuńcze świadczone seniorom w mieście w latach 2018-2020.....	18
Tabela 4. Osoby starsze korzystające z ośrodków wsparcia w latach 2018-2020.....	18
Tabela 5. Osoby starsze skierowane do Domu Pomocy Społecznej w latach 2018-2020.....	19
Tabela 6. Osoby starsze korzystające ze świadczeń w latach 2018-2020	19
Tabela 7. Formy wsparcia realizowane na rzecz seniorów w mieście w latach 2018-2020, dofinansowywane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.....	20
Tabela 8. Świadczenia realizowane na rzecz seniorów w mieście przez Częstochowskie Centrum Świadczeń w latach 2018-2020.....	21
Tabela 9. Programy i projekty socjalne dla seniorów, realizowane w mieście w latach 2018-2020.....	22
Tabela 10. Programy profilaktyczne i zdrowotne dla seniorów, realizowane w mieście w latach 2018-2020...	23
Tabela 11. Zasoby komunalne miasta w latach 2018-2020.....	29
Tabela 12. Osoby oczekujące na najem lokalu w latach 2018-2020	30
Tabela 13. Lokale wynajęte z zasobu mieszkaniowego miasta w latach 2018-2020	30
Tabela 14. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w latach 2018-2020	32
Tabela 15. Podmioty gospodarcze działające w mieście w latach 2018-2020.....	34
Tabela 16. Osoby bezrobotne w mieście, w województwie śląskim i kraju w latach 2018-2020.....	35
Tabela 17. Stopa bezrobocia w mieście, w województwie śląskim i kraju w latach 2018-2020.....	36
Tabela 18. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w mieście w latach 2018-2020.....	36
Tabela 19. Bezrobotni w mieście w latach 2018-2020 według płci, wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia.....	37
Tabela 20. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej z miasta Częstochowy zgłoszone w latach 2018-2020.....	38

Tabela 21. Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych z miasta w latach 2018-2020.....	39
Tabela 22. Aktywne formy pomocy osobom bezrobotnym z miasta w latach 2018-2020.....	40
Tabela 23. Projekty i programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w latach 2018-2020	40
Tabela 24. Wydatki na realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie usług związanych z tzw. Tarczą antykryzysową w 2020 r.....	42
Tabela 25. Typy placówek oświatowych w mieście w latach 2018-2020.....	44
Tabela 26. Typy placówek oświatowych niepublicznych i publicznych prowadzonych przez organy inne niż jednostka samorządu terytorialnego, dotowane przez Miasto Częstochowa w latach 2018-2020	45
Tabela 27. Zasoby placówek oświatowych w 2020 r., dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa.....	45
Tabela 28. Zajęcia dla dzieci i uczniów wymagających wsparcia, realizowane w latach 2018-2020 w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Częstochowa	47
Tabela 29. Szkoły i uczniowie objęci programami „Ferie w mieście” i „Lato w mieście” w latach 2018-2020... 49	49
Tabela 30. Pomoc udzielana przez Zespół Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych w Częstochowie w latach 2018-2020.....	50
Tabela 31. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 w mieście w latach 2018-2020	52
Tabela 32. Remonty i inwestycje w Żłobku Miejskim „Reksio” w Częstochowie w latach 2016-2021.....	53
Tabela 33. Łóżka i pacjenci leczeni w Miejskim Szpitalu Zespolonym w 2020 r.	62
Tabela 34. Porady udzielone w Miejskim Szpitalu Zespolonym w 2020 r.....	62
Tabela 35. Porady udzielone mieszkańcom miasta w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2018-2020	64
Tabela 36. Schorzenia najczęściej stwierdzane u mieszkańców miasta w latach 2018-2019.....	64
Tabela 37. Programy polityki zdrowotnej i programy profilaktyczne realizowane w mieście w latach 2018- 2020	65
Tabela 38. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście w latach 2018-2020	67
Tabela 39. Kadra pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020	69
Tabela 40. Mieszkańcy miasta objęci pomocą społeczną w latach 2018-2020	69
Tabela 41. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2018-2020.....	70
Tabela 42. Powody przyznawania pomocy społecznej w mieście w	

latach 2018-2020.....	71	Tabela 43. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w mieście w latach 2018-2020.....	71
Tabela 44. Świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego i świadczenie wychowawcze przyznane w mieście w latach 2018-2020	75		
Tabela 45. Stypendia i zasiłki szkolne przyznane w mieście w latach 2018-2020	76	Tabela 46. Wsparcie udzielane rodzinom w mieście przez asystenta rodziny w latach 2018-2020	76
Tabela 47. Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w mieście w ramach zadania zleconego przez Gminę			
Miasto Częstochowa na koniec 2020 r.....	77		
Tabela 48. Podmioty posiadające zezwolenie Prezydenta Miasta Częstochowy na prowadzenie placówki wsparcia dziennego, które nie są dotowane przez Gminę Miasto Częstochowa na koniec 2020 r.....	78		
Tabela 49. Wysokość środków przekazanych przez samorząd na funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego w latach 2018-2020.....	78		
Tabela 50. Rodzinne formy pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020.....	80		
Tabela 51. Dzieci umieszczone i przebywające w rodzinnych formach pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020.....	80		
Tabela 52. Powody umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020	80		
Tabela 53. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w mieście w 2020 r.....	82	Tabela 54. Dzieci umieszczone i przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020.....	83
Tabela 55. Powody umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mieście w latach 2018-2020.....	83		
Tabela 56. Usamodzielniani wychowankowie w mieście w latach 2018-2020	84		
Tabela 57. Koszty usamodzielnienia wychowanków w mieście w latach 2018-2020.....	84		
Tabela 58. Usamodzielniani wychowankowie kontynuujący naukę i pobierający na ten cel świadczenie w latach 2018-2020.....	85		
Tabela 59. Poziom wykształcenia usamodzielnianych wychowanków w mieście w latach 2018-2020.....	85		
Tabela 60. Liczebność osób z niepełnosprawnością w mieście w 2011 r.....	86	Tabela 61. Orzeczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020.....	86
Tabela 62. Orzeczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020.....	87	Tabela 63. Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020	87

Tabela 64. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane w latach 2018-2020 przez poradnie wchodzące w skład Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie.....	
89 Tabela 65. Dzieci i młodzież posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, realizujący edukację w placówkach edukacyjnych w mieście w latach 2018-2020	90
Tabela 66. Zasiłki z pomocy społecznej udzielane osobom z niepełnosprawnością w latach 2018-2020.....	90
Tabela 67. Świadczenia udzielane osobom z niepełnosprawnością przez Częstochowskie Centrum Świadczeń w latach 2018-2020.....	91
Tabela 68. Usługi opiekuńcze świadczone w mieście w latach 2018-2020.....	91
Tabela 69. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w mieście w latach 2018-2020	92
Tabela 70. Osoby umieszczone w domach pomocy społecznej na terenie miasta w latach 2018-2020	95
Tabela 71. Formy wsparcia z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane w mieście w latach 2018-2020, dofinansowywane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	97
Tabela 72. Osoby z niepełnosprawnością w mieście, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy w latach 2018-2020.....	99
Tabela 73. Osoby korzystające z dofinansowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w latach 2018-2020.....	99
Tabela 74. Projekty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w latach 2018-2020, w których uczestniczyły osoby z niepełnosprawnością.....	100
Tabela 75. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.....	107
Tabela 76. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2018-2020.....	107
Tabela 77. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020.....	108
Tabela 78. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście w latach 2018-2020.....	109
Tabela 79. Osoby i rodziny z problemem alkoholowym objęte wsparciem w latach 2018-2020 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie.....	112
Tabela 80. Osoby wspierane w ramach centrów integracji społecznej w mieście w latach 2018-2020.....	113
Tabela 81. Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom przez Komendę Miejską Policji, Straż Miejską i Sąd Rejonowy w latach 2018-2020	114
Tabela 82. Działalność Centrum Edukacyjno-Interwencyjnego, Punktu Konsultacyjnego i Telefonu Zaufania w latach 2018-2020.....	115

Tabela 83. Interwencje Policji dotyczące przestępstw narkotykowych w latach 2018-2020	118
Tabela 84. Przestępczość narkotykowa nieletnich w latach 2018-2020.....	118
Tabela 85. Działania Prokuratury Rejonowej w Częstochowie podejmowane z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2018-2020.....	119
Tabela 86. Sprawy rozpoznane i rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy w Częstochowie w latach 2018-2020 ...	119
Tabela 87. Osoby z uzależnieniami od narkotyków i środków psychoaktywnych, korzystające z poradni oraz leczone w latach 2018-2020.....	121
Tabela 88. Osoby młode z uzależnieniami od narkotyków i środków psychoaktywnych, leczone w Młodzieżowym Ośrodku Leczenia Uzależnień w latach 2018-2020.....	121
Tabela 89. Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie osobom dotkniętym przemocą i osobom stosującym przemoc w rodzinie w latach 2018-2020.....	123
Tabela 90. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy w latach 2018-2020	124
Tabela 91. Działalność Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie w latach 2018-2020.....	125
Tabela 92. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.....	125
Tabela 93. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie w latach 2018-2020	126
Tabela 94. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepiętstwem Stowarzyszenia ETOH w latach 2018-2020	127
Tabela 95. Działania podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Częstochowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.....	128
Tabela 96. Osoby przebywające w placówkach dla osób w kryzysie bezdomności w latach 2017-2019	130
Tabela 97. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych osobom w kryzysie bezdomności w mieście w latach 2018-2020.....	132
Tabela 98. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie w latach 2018-2020.....	135
Tabela 99. Wypadki drogowe odnotowane na terenie miasta w latach 2018-2020	137
Tabela 100. Wykroczenia zarejestrowane na terenie miasta w latach 2018-2020.....	138
Tabela 101. Działania podjęte przez Straż Miejską w Częstochowie w latach 2018-2020 w trybie ustawy z dnia	

29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.....	140
Tabela 102. Pozostałe działania Straży Miejskiej w Częstochowie podjęte w latach 2018-2020	
141 Tabela 103. Zdarzenia zarejestrowane w Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Częstochowie w latach 2018-2020	142
Tabela 104. Rodzaje organizacji pozarządowych w mieście w latach 2018-2020.....	
143 Tabela 105. Wsparcie w postaci 1% podatku przekazanego w latach 2018-2020 organizacjom pozarządowym posiadającym status organizacji pożytku publicznego.....	144
Tabela 106. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w mieście w latach 2018-2020	144
Tabela 107. Analiza SWOT.....	
169 Tabela 108. Cel strategiczny 1., cele operacyjne i kierunki działań	186
Tabela 109. Cel strategiczny 2., cele operacyjne i kierunki działań	
188	
Tabela 110. Cel strategiczny 3., cele operacyjne i kierunki działań	191
Tabela 111. Ramy finansowe strategii.....	193
Tabela 112. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	195
Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.....	
198	
Wykresy:	
Wykresy 1-3. Ludność miasta według grup wieku w latach 2018-2020.....	15
Wykres 4. Jakie problemy społeczne należy uznać za najważniejsze w mieście?.....	152
Wykres 5. Jakie są najczęstsze przyczyny występowania zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców miasta?	153
Wykres 6. Czy obecnie zajmowany lokal jest pod względem metrażu i liczby pomieszczeń dostosowany do potrzeb Pani/Pana i Pani/Pana rodziny?.....	153
Wykres 7. Jakie są główne problemy lokalnego rynku pracy?	154
Wykres 8. Jakie formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych są najbardziej efektywne?.....	154
Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem oferta zawodów, w których kształci się młodzież w mieście, zapewnia jej pracę?.....	155
Wykres 10. Jaka jest dostępność opieki nad dzieckiem do lat 3. w mieście?	155
Wykres 11. Z jakiej formy opieki nad dzieckiem do lat 3. skorzystałaby/skorzystałby Pani/Pan?.....	155
Wykres 12. Jak często korzysta Pani/Pan z oferty kulturalnej miasta?.....	156
Wykres 13. W jakich wydarzeniach kulturalnych najczęściej Pani/Pan uczestniczy?	156
Wykres 14. Ocena jakości i dostępności infrastruktury sportowej na terenie miasta.....	157
Wykres 15. Jakich obiektów i/lub urządzeń sportowo-rekreacyjnych brakuje w mieście?.....	157

Wykres 16. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin w mieście?.....	158
Wykres 17. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży można najczęściej dostrzec w mieście?.....	159
Wykres 18. Czy dostęp do pomocy psychologicznej w szkołach w mieście jest wystarczający?.....	159
Wykres 19. Czy w ostatnich 12 miesiącach zmieniły się zachowania mieszkańców miasta dotyczące spożycia alkoholu?	160
Wykres 20. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu w mieście?.....	160
Wykres 21. Czy Pani/Pan doświadczyła/doświadczył kiedyś przemocy lub była/był jej świadkiem?.	161
Wykres 22. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście?.....	161
Wykres 23. Jaka jest najczęstsza przyczyna występowania zjawiska bezdomności?.....	162
Wykres 24. Jakie działania mogłyby się w największym stopniu przyczynić do wsparcia osób w kryzysie bezdomności i wyjścia z kryzysu bezdomności?.....	162
Wykres 25. Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osób starszych?	163
Wykres 26. Jakie formy wsparcia poprawiłyby sytuację osób starszych?.....	163
Wykres 27. Co jest przyczyną największych problemów osób z niepełnosprawnością.....	164
Wykres 28. Jakie działania mogą poprawić sytuację osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów? 164	Wykres 29. Jakich zagrożeń najbardziej obawia się Pan/Pani w pobliżu miejsca zamieszkania?.....
Wykres 30. Jakiego przestępstwa na terenie miasta była/był Pani/Pan świadkiem lub ofiarą w okresie ostatniego roku?.....	165
Wykres 31. Jak Pani/Pan ocenia działalność podmiotów ekonomii społecznej w mieście?.....	166
Wykres 32. W jakich obszarach podmioty ekonomii społecznej w mieście powinny podejmować działania?	166
Wykres 33. Czy słyszała/słyszał Pani/Pan o budżecie obywatelskim realizowanym w mieście?.....	167
Wykres 34. Czy angażuje się Pani/Pan w działalność na rzecz dzielnicy, w której Pani/Pan mieszka?167	
Wykres 35. Jak Pani/Pan ocenia działalność wolontariatu funkcjonującego przy jednostkach pomocy społecznej oraz organizacjach pozarządowych w mieście?	168

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.), do zadań własnych gminy należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”, a do zadań własnych powiatu „opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030 zawiera diagnozę sytuacji społecznej w mieście, identyfikuje obszary problemowe, nad którymi powinna skupić się w kolejnych latach lokalna polityka społeczna. Formułuje misję samorządu miasta w realizacji strategii i jego wizję, wyznacza cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu, które służą racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, głównie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych, poprawy warunków życia i integracji mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na szczeblu globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Uchwała w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030” została pozytywnie zaopiniowana przez Częstochowską Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Biorąc pod uwagę powyższe, zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn.zm.) w związku z art. 92 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 920 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

- § 1.** Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia.....2022 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWIE DO ROKU 2025**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	5
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE	6
1. Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	7
2. Działalność Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie	7
3. Pomoc Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej	9
4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10
5. Wsparcie Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi	11
6. Pomoc Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem	12
7. Działania podejmowane przez Policję	13
8. Działalność profilaktyczna	13
9. Analiza SWOT	17
10. Zasoby miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	18
III. CELE I ZADANIA	22
1. Cel główny	22
2. Cele operacyjne	22
3. Zadania	22
IV. ADRESACI PROGRAMU	26
V. FINANSOWANIE PROGRAMU	27
VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	27
SPIS TABEL	32

WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, najstarsza i jednocześnie najpowszechniejsza forma życia społecznego. Prawidłowo funkcjonująca, zapewnia jednostce odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego oraz zaspokaja istotne potrzeby życiowe, w tym przede wszystkim potrzebę bezpieczeństwa i miłości. Dom rodzinny powinien być miejscem spokojnym, do którego chętnie wracamy. Jednak nie wszyscy znajdujemy w nim akceptację i zrozumienie. Niektórym osobom wręcz przeciwnie, kojarzy się ze strachem, cierpieniem fizycznym, psychicznym i emocjonalnym ze względu na niewłaściwe relacje panujące w rodzinie i doznawaną przemoc.

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne i wynikać z pobudek osobistych, frustracji, stresu, uzależnienia, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych i z doświadczeń wyniesionych z domu rodzinnego. U podstaw przemocy mogą również leżeć mechanizmy dyskryminacji i wykluczenia, dlatego tak ważna, już od najmłodszych lat, jest nauka rozpoznawania, nazywania, przeżywania emocji w taki sposób, by nie prowadziły one do negatywnych zachowań (np. przemocy słownej lub fizycznej), wyrażania uczuć i emocji w pozytywny sposób, rozwiązywania konfliktów oraz kształtowanie empatii.

Zjawisko przemocy ma swoje korzenie w uwarunkowaniach kulturowych i cywilizacyjnych, przy wpływie czynników zewnętrznych. Panujące stereotypy stanowią przeszkodę w zapewnieniu równości, a co za tym idzie negatywnie wpływają na skalę zjawiska przemocy.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby dotknięte przemocą boją się o tym mówić, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że ofiarę i sprawcę łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie może przynieść poważne konsekwencje w postaci szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych, prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety, jak wynika z dostępnych danych statystycznych.

Wyodrębnia się kilka form przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale także wiele elementów wspólnych. Są to:

- 1) przemoc fizyczna – działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest zamierzone zranienie, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, oblewanie wrzątkiem, użycie broni;

2) przemoc psychiczna – działanie, które prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, np. poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, grożenie, szantażowanie;

3) przemoc seksualna – działanie wymuszające różnego rodzaju niechciane i nieakceptowane zachowania w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych, np. nieakceptowane pieszczoty i praktyki seksualne, seks z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia;

4) przemoc ekonomiczna – działanie zmierzające do uzależnienia finansowego od sprawcy, np. niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, okradanie, zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli;

5) zaniedbanie, niezaspakajanie lub ograniczanie podstawowych potrzeb, np. jedzenia, snu, dostępu do opieki medycznej, dostępu do kuchni, łazienki, niewywiązywanie się z opieki nad dziećmi, osobami w podeszłym wieku i niepełnosprawnymi.

Przemoc w rodzinie zwykle nie jest czynem jednorazowym, nietrudno zaobserwować, że powtarza się ona według pewnych prawidłowości, tworząc błędne koło przemocy. Powtarza się w cyklach składających się z następujących po sobie faz:

1) faza narastającego napięcia – charakteryzuje się narastającymi sytuacjami konfliktowymi, czasami są to błaheostki, drobne nieporozumienia, które powodują dalszy wzrost napięcia. Osoba stosująca przemoc staje się rozdrażniona i poirytowana. Każdy drobiazg może wywołać jej złość. Osoba dotknięta przemocą w tej fazie jest bardzo napięta, czujna, odczuwa różne dolegliwości, np. bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu. W tej fazie często szuka pomocy wśród rodziny, przyjaciół, instytucji;

2) faza gwałtownej przemocy – faza, w której osoba stosująca przemoc staje się bardzo gwałtowna. Zdarza się, że sytuacja ta zagraża zdrowiu lub życiu osób krzywdzonych. Eskalację takiego zachowania wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. nieuprasowana koszula, spóźniony posiłek. Ta faza może trwać od 2 do 48 godzin, może oznaczać dla osoby pokrzywdzonej walkę o przeżycie. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, to wówczas osoba dotknięta przemocą decyduje się wezwać pomoc, czy złożyć skargę;

3) faza miodowego miesiąca – to dla osoby stosującej przemoc czas skruchy i okazywania miłości osobie pokrzywdzonej. Osoba stosująca przemoc próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynna, miła (kupuje kwiaty, prezenty). Osoba pokrzywdzona najczęściej wierzy w zapewnienia zmiany i chociaż niedawno gotowa była uciec, wbrew zdrowemu rozsądkowi zostaje. Osoba stosująca przemoc jednak niedługo przestaje być miła i uprzejma, znowu zaczyna narastać napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać. Rozpoczyna się nowy cykl przemocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym i powiatowym obejmują one m.in.: opracowanie i realizację gminnego i powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Niniejszy program został przygotowany przy współpracy Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy oraz udziale przedstawicieli innych podmiotów realizujących w mieście zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 został opracowany – w Częstochowie jako gminie na prawach powiatu - w oparciu o art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- 3) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345);
- 4) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
- 5) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 6) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245);

7) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. nr 81 poz. 448);

8) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy;

9) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W MIEŚCIE

Diagnozę, która pozwala ocenić istotę i skalę problemu przemocy w rodzinie w mieście Częstochowie, sporządzono na podstawie danych przekazanych przez następujące podmioty, które w ramach prowadzonej działalności zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w mieście oraz wspieraniem osób i rodzin nią dotkniętych:

1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie,

2) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy,

3) Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie,

4) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie,

5) Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie,

6) Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Częstochowie,

7) Komendę Miejską Policji w Częstochowie,

8) placówki oświatowe w mieście,

9) organizacje pozarządowe, zajmujące się w ramach swojej działalności przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz wspieraniem osób dotkniętych przemocą w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie.

Diagnoza obejmuje również wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (analiza SWOT) oraz identyfikację podmiotów działających w tym obszarze w mieście.

Miasto Częstochowa podejmuje liczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są one skierowane zarówno do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak i osób stosujących przemoc. Ponadto duży nacisk kładzie się na stały rozwój profilaktyki – propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, naukę umiejętności społecznych i wychowawczych, inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W latach 2018-2020 liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem finansowym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie z powodu przemocy w rodzinie była znacznie niższa niż w 2017 r. (odpowiednio 18 i 55 w 2017 r., 8 i 13 w 2018 r., 3 i 6 w 2019 r., 9 i 20 w 2020 r.). W ramach prowadzonej działalności, Ośrodek udzielał pomocy specjalistycznej osobom dotkniętym przemocą i osobom stosującym przemoc w rodzinie. W 2020 roku liczba rodzin dotkniętych przemocą, które objęto pracą socjalną, była niższa niż w latach poprzednich (493 w 2017 r., 496 w 2018 r., 487 w 2019 r., 471 w 2020 r.). Wiązało się to ze spadkiem liczby procedur „Niebieskie Karty”. Z roku na rok zmniejszała się liczba osób objętych terapią krótkoterminową skoncentrowaną na rozwiązaniach (z 17 w 2017 r. do 6 w 2020 r.). Ponad dwukrotny spadek w 2020 roku liczby osób korzystających z ww. terapii, w stosunku do roku poprzedniego, wynikał z licznych obostrzeń i ograniczeń spowodowanych wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 pandemią choroby zakaźnej COVID-19, która wybuchła w kraju w marcu 2020 r. Dane szczegółowe w zakresie wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie osobom dotkniętym przemocą i osobom stosującym przemoc w rodzinie w latach 2017-2020

forma pomocy	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzin (liczba osób w rodzinach) objętych wsparciem finansowym z powodu przemocy w rodzinie	18 (55)	8 (13)	3 (6)	9 (20)
liczba rodzin objętych pracą socjalną	493	496	487	471
liczba osób objętych terapią krótkoterminową skoncentrowaną na rozwiązaniach	17	14	13	6

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie jest odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy, a także deleguje do niego swoich pracowników. Pracownicy Ośrodka powoływani są do każdej grupy roboczej; jej członkowie opracowują indywidualny plan działania i pomocy rodzinie, w której została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.

2. Działalność Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadaniem Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, funkcjonującego na terenie miasta Częstochowy, jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez: diagnozowanie tego problemu, podejmowanie działań, w tym inicjowanie interwencji, w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach

i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W latach 2017-2020, liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego stale zmniejszała się (z 493 w 2017 r. do 402 w 2020 r.), przy czym zwiększeniu uległa liczba Kart zakładanych w sprawach okotorozwodowych. Wśród Niebieskich Kart dotyczących małoletnich zdarzały się Karty dotyczące alienacji rodzicielskiej. Głębsza diagnoza sytuacji nie potwierdziła jednak występowania ww. zjawiska, z reguły wskazując na zaogniony konflikt małżeński, często na tle finansowym (np. dotyczącym wysokości alimentów).

W analizowanym okresie systematycznie spadała również liczba wniosków, skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o zastosowanie leczenia odwykowego względem osoby podejrzewanej o uzależnienie od alkoholu (z 84 w 2017 r. do 52 w 2020 r.). Warto jednocześnie zauważyć, że po spadku w 2018 roku, w latach 2019-2020 wzrosła liczba rodzin, w których przebywają dzieci dotknięte przemocą lub są jej świadkami (ze 184 w 2018 r. do 195 w 2020 r.). W związku z tym zwiększyła się również liczba wniosków złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci (z 223 w 2018 r. do 254 w 2020 r.). Są one obligatoryjnie kierowane do sądu, kiedy dochodzi do przemocy w rodzinie, w której przebywają osoby nieletnie.

W latach 2019-2020, w stosunku do roku 2018, na wyższym poziomie pozostawała również liczba rodzin, w których przemocą dotknięte były osoby z niepełnosprawnością (z 7 w 2018 r. do 11 w 2020 r.), oraz liczba rodzin, w których przemocą dotknięte były osoby starsze (26 w 2018 r., 36 w 2019 r., 33 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie miasta w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba Niebieskich Kart złożonych do Zespołu Interdyscyplinarnego	493	414	408	402
liczba rodzin, gdzie dzieci dotknięte są przemocą lub są jej świadkami	213	184	187	195
liczba rodzin, gdzie przemocą dotknięte są osoby starsze	38	26	36	33
liczba rodzin, gdzie przemocą dotknięte są osoby z niepełnosprawnością	13	7	9	11
liczba wniosków złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci	236	223	243	254
liczba wniosków złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	84	61	58	52

Źródło danych: Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy.

3. Pomoc Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej

Celem działalności Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie jest udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy, w szczególności psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej, dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej, a w sytuacjach uzasadnionych schronienia. Pomoc świadczona jest mieszkańcom miasta znajdującym się w szeroko rozumianym kryzysie, a w szczególności osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, osobom po próbach samobójczych i ich rodzinom, osobom przeżywającym utratę kogoś bliskiego, gwałtowną, niekorzystną zmianę w życiu (utratę pracy, zdradę współmałżonka, zagrożenie ciężką chorobą) oraz trudności małżeńskie lub partnerskie oraz rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi, osobom przeciążonym psychicznie, żyjącym w stanie przewlekłego stresu, obciążonym następstwami wielu trudnych zdarzeń, doświadczonym klęską żywiołową lub katastrofą.

W latach 2017-2020 liczba osób korzystających w Częstochowskim Centrum Interwencji Kryzysowej z pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia ulegała wahaniom (505 w 2017 r., 447 w 2018 r., 511 w 2019 r., 458 w 2020 r.), podobnie jak liczba osób korzystających z dostępnego w jego ramach hostelu (64 w 2017 r., 45 w 2018 r., 68 w 2019 r., 51 w 2020 r.).

Jednocześnie po spadku w 2018 roku, w latach 2019-2020 wzrosła liczba osób z problemami życiowymi (m.in. problemami związanymi ze zdrowiem psychicznym i przemocą domową), które skorzystały z Częstochowskiego Telefonu Zaufania (z 3 197 w 2018 r. do 3 703 w 2020 r.). Znaczny wzrost w 2020 roku mógł być spowodowany obostrzeniami wynikającymi z wybuchu pandemii COVID-19, które ograniczyły możliwość bezpośrednich spotkań z pracownikami Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej.

W latach 2018-2019, w stosunku do roku 2017, zwiększyła się również liczba osób objętych wsparciem w ramach telefonu dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” (świadczona pomoc wiązała się głównie z problemem przemocy domowej i dotyczyła uzyskania informacji na temat możliwości otrzymania wsparcia; 132 w 2017 r., 198 w 2018 r., 194 w 2019 r.) W 2020 r. telefon dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” nie funkcjonował; jego rolę przejął Telefon Interwencji Kryzysowej, który w analizowanym roku odnotował znaczny wzrost liczby osób objętych pomocą (363 w 2017 r., 389 w 2018 r., 347 w 2019 r., 557 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat działalności Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Działalność Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, poradnictwa rodzinnego, grup wsparcia	505	447	511	458
liczba osób, które skorzystały ze schronienia w hostelu	64	45	68	51
liczba osób, które skorzystały z Częstochowskiego Telefonu Zaufania	3 898	3 197	3 382	3 703
liczba osób, które skorzystały z telefonu dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia”	132	198	194	nie działał
liczba osób, które skorzystały z Telefonu Interwencji Kryzysowej	363	389	347	557

Źródło danych: Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie.

4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, w ramach swojej działalności, kontaktuje się także z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, uruchamia procedurę „Niebieskie Karty”, prowadzi rozmowy z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania jej sytuacji w rodzinie oraz rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy, motywuje dorosłe ofiary przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, informuje o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych, a w razie konieczności zawiadamia Prokuraturę lub Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się (art. 207 KK) oraz innego przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej na szkodę osoby najbliższej, a także powiadamia sąd rodzinny o sytuacji dziecka.

Dane szczegółowe na temat działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, podejmowanych w latach 2017-2020 w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób doznających przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	231	119	133	84
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	178	44	133	84
liczba świadków przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	126	0	0	0

liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”	2	1	1	0
liczba przeprowadzonych rozmów z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania ich sytuacji w rodzinie	231	119	133	84
liczba rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy	184	44	40	39
liczba dorosłych ofiar przemocy zmotywowanych do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy	231	119	133	84
liczba sprawców przemocy zmotywowanych do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	184	44	40	39
liczba osób poinformowanych o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych	97	58	78	122
liczba zawiadomień do Prokuratury lub na Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się	0	0	0	0
liczba zawiadomień do Prokuratury lub na Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej na szkodę osoby najbliższej	0	0	0	0
liczba powiadomień skierowanych do sądu rodzinnego o sytuacji dziecka	18	3	1	0

Źródło danych: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie.

Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, z którymi w latach 2018-2019 kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, była znacznie niższa niż w 2017 roku (231 w 2017 r., 119 w 2018 r., 133 w 2019 r.). Na dalszy spadek w 2020 roku (do 84) wpływ miała pandemia COVID-19, która ograniczyła możliwość bezpośrednich spotkań z Komisją. W analizowanym okresie wahanom ulegała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (178 w 2017 r., 44 w 2018 r., 133 w 2019 r., 84 w 2020 r.).

W latach 2018-2020 znacznie niższa niż w 2017 roku była także liczba rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nich przemocy oraz liczba sprawców przemocy zmotywowanych do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych (184 w 2017 r., 44 w 2018 r., 40 w 2019 r., 39 w 2020 r.). Warto dodać, że w 2020 roku wzrosła liczba osób poinformowanych o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych (97 w 2017 r., 58 w 2018 r., 78 w 2019 r., 122 w 2020 r.).

5. Wsparcie Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi

Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, w ramach swojej działalności, świadczy w punkcie konsultacyjnym poradnictwo dla ofiar przemocy domowej, a także realizuje programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Po znacznym wzroście w 2018 r., w latach 2019-2020 spadła liczba porad udzielonych ofiarom przemocy domowej w punkcie konsultacyjnym (ze 169 w 2018 r. do 44 w 2020 r.). Jednocześnie po stałym wzroście w latach 2017-2019 liczby osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły i ukończyły program

oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (z odpowiednio 22 i 21 w 2017 r. do odpowiednio 60 i 59 w 2019 r.), w 2020 r. nastąpił jej spadek (do odpowiednio 41 i 29; ze względu na obostrzenia i ograniczenia związane z pandemią COVID-19 w roku tym nie odbyła się jedna edycja programu). Należy dodać, że w latach 2018-2020 na tym samym poziomie pozostawała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły i ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny (po 10).

Dane szczegółowe na temat działań Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie podejmowanych w latach 2017-2020 na rzecz osób zmagających się z problemem przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy domowej	73	169	95	44
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	22	45	60	41
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	21	41	59	29
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu psychologiczno-terapeutycznego	5	10	10	10
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny	5	10	10	10

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie.

6. Pomoc Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany jest także przez prowadzony przez Stowarzyszenie ETOH w Częstochowie Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem. Liczba osób, które przystąpiły do programu i które go ukończyły w latach 2019-2020 była niższa niż w 2017 r.; w 2018 r. programu nie realizowano (odpowiednio 37 i 30 w 2017 r., odpowiednio 22 i 15 w 2019 r., odpowiednio 30 i 23 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem Stowarzyszenia ETOH w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które przystąpiły do programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	37	–	22	30

liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	30	–	15	23
---	----	---	----	----

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Częstochowie Stowarzyszenia ETOH.

7. Działania podejmowane przez Policję

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, w latach 2017-2020 systematycznie zmniejszała się liczba przeprowadzonych interwencji domowych (z 7 536 w 2017 r. do 4 846 w 2020 r.), podobnie jak liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” (z 622 w 2017 r. do 492 w 2020 r.), liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc w rodzinie (ze 125 w 2017 r. do 83 w 2020 r.) oraz, w związku z powyższym, liczba osób stosujących przemoc, będących pod wpływem alkoholu (z 363 w 2017 r. do 258 w 2020 r.). Wynikało to m.in. z lepszej znajomości problemu przemocy oraz poprawy umiejętności dostrzegania, przez osoby zobligowane do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”, różnicy między przemocą w rodzinie a np. konfliktem małżeńskim.

Jednocześnie stale rosła liczba przeprowadzonych interwencji w rodzinie, w których świadkami przemocy były dzieci (ze 139 w 2017 r. do 187 w 2020 r.), co należy uznać za niepokojące zjawisko. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Działania podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Częstochowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2017-2020

kategorie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba przeprowadzonych interwencji domowych	7 536	5 730	5 061	4 846
liczba sporządzonych Niebieskich Kart	622	563	553	492
liczba osób dotkniętych przemocą	661	573	525	467
w tym liczba kobiet	547	484	462	390
w tym liczba mężczyzn	114	89	63	77
liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc w rodzinie	125	112	107	83
liczba osób stosujących przemoc, będących pod wpływem alkoholu	363	335	319	258
liczba interwencji w rodzinach, w których świadkami przemocy były dzieci	139	152	174	187

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Częstochowie.

8. Działalność profilaktyczna

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa działalność profilaktyczna. Podmioty działające w tym obszarze w mieście (m.in. Urząd Miasta Częstochowy, Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Częstochowy ds. Równych Szans, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Częstochowskie Centrum Wspierania Rodziny, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, placówki oświatowe, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Samorządowy Ośrodek Doskonalenia, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe) organizują, współorganizują lub biorą udział w wielu przedsięwzięciach profilaktycznych, kierowanych zarówno do dzieci, młodzieży i ich rodziców lub opiekunów, jak i do swoich członków/przedstawicieli. W latach 2017-2020 były to m.in.:

Działania cykliczne

- 1) edukacja antydyskryminacyjna – realizowany w częstochowskich szkołach projekt „Strefa Empatii”, którego celem jest propagowanie postaw sprzyjających tolerancji, umiejętności dostrzegania i akceptowania różnic między ludźmi; szkolenia dla uczniów i uczennic, kadry pedagogicznej w zakresie posługiwania się językiem porozumienia oraz rozwiązywania konfliktów, gra antydyskryminacyjna „Na tropie uprzedzeń”;
- 2) udział w międzynarodowej kampanii „16 dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć”;
- 3) Częstochowskie Dni Profilaktyki – zajęcia profilaktyczno-animacyjne dla uczniów i uczennic częstochowskich szkół, mające na celu wykształcenie postawy wolnej od przemocy i uzależnień;
- 4) miejska gra profilaktyczna dla dzieci i młodzieży z Częstochowy;
- 5) kierowany do uczniów szkół podstawowych program profilaktyczno-wychowawczy „Epsilon” w zakresie profilaktyki zachowań problemowych, w tym przemocy i zaburzeń zachowania, uzależnień, rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) zajęcia profilaktyczne dla uczniów według programu „Unplugged”;
- 7) cykl szkoleń dla wychowawców klas „Profilaktyczny Bank Dobrych Praktyk” z zakresu radzenia sobie z problemem przemocy w grupach klasowych;
- 8) warsztaty „Przemoc to zło, z którym możesz wygrać”, przeznaczone dla uczniów częstochowskich szkół z zakresu praw człowieka i praw dziecka, komunikacji interpersonalnej, z asertywności, mające na celu działania antyprzemocowe;
- 9) cykliczne warsztaty, tematyczne zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach częstochowskich;
- 10) konkurs plastyczny „Kochaj, nie bij” o tematyce antyprzemocowej, kierowany do uczniów częstochowskich szkół;

11) podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie poprzez cykliczne szkolenia kadry pracującej z rodzinami doświadczającymi przemocy – konferencje, szkolenia, debaty, kampanie mające na celu nabycie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych, dotyczących zarówno wykonywania powierzonych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, ochrony osób doświadczających przemocy, jak również poszukiwania alternatywnych rozwiązań dla sprawców przemocy.

Inne zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej

1) program profilaktyczny pn. „Moje życie wolne od uzależnień”, obejmujący m.in. cykl warsztatów profilaktycznych nt. rozwiązywania konfliktów;

2) konkurs fotograficzny pn. „Uzależnieniom i przemocy – mówimy NIE” w ramach programu „Uzależnienia – STOP”, kierowany do młodzieży częstochowskich szkół ponadpodstawowych;

3) konkurs plastyczny „Świeć przykładem – reaguj na przemoc”;

4) cykl zajęć skierowanych do młodzieży dotyczących zasad i granic w wychowaniu, okazywaniu emocji i komunikowaniu bez stosowania przemocy;

5) warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży pt. „Rozwijanie samoświadomości w zakresie uczuć i emocji”;

6) warsztaty psychologiczne wprowadzające dziecko w świat zasad i norm społecznych zrealizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Częstochowie;

7) trening umiejętności psychospołecznych dla liderów młodzieżowych „Stacja – animacja” zrealizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Częstochowie;

8) zajęcia edukacyjno-profilaktyczne dla uczniów szkół częstochowskich organizowane przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie;

9) warsztaty profilaktyczne „Akceptacja i stereotypy”, prowadzone dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (Urząd Miasta Częstochowy, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie);

10) zajęcia oraz programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży na poziomie profilaktyki uniwersalnej (całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze);

11) bajkoterapia, warsztaty plastyczne – arteterapia pn. „Strach ma wielkie oczy” – zajęcia dla dzieci mieszkanki schroniska Domu Samotnej Matki z bajką terapeutyczną, temat lęku, przemocy, trudnych sytuacji w rodzinie (Caritas Archidiecezji Częstochowskiej);

12) cykliczne zajęcia socjoterapeutyczne uczące okazywania i nazywania emocji nieraniących innych oraz konstruktywnych metod wyrażania złości (Caritas Archidiecezji Częstochowskiej);

13) pogadanki z zakresu profilaktyki prawnej oraz prelekcje na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji prawnych cyberprzemocy przeprowadzone w placówkach oświatowych przez przedstawicieli Prokuratury Rejonowej;

14) funkcjonowanie świetlic środowiskowych prowadzących zajęcia dla dzieci zagrożonych przemocą, mające na celu pokazywanie pozytywnych zmian;

15) prelekcje przedstawicieli Policji obejmujące uczniów klas IV-VIII.

Warsztaty dla rodziców i opiekunów dzieci podnoszące kompetencje wychowawcze:

1) warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje rodzicielskie w celu pogłębienia wiedzy rodziców na temat poszczególnych etapów rozwoju ich dzieci, poprawienia relacji i więzi rodzinnych wolnych od przemocy i agresji; realizator: Caritas Archidiecezji Częstochowskiej (2017, 2018);

2) szkolenia warsztatowe pod nazwą "Diagnoza i interwencja w kryzysie suicydalnym oraz doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, pedagogów" z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym; realizator: Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2017);

3) w ramach programu profilaktyczno-wychowawczego „Epsilon”, rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, konsultacje dla wychowawców klas biorących udział w programie, pisemne rekomendacje do dalszej pracy z grupami klasowymi oraz ewaluacji programu; realizatorzy: Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2017, 2018);

4) warsztaty dla rodziców mające na celu wzmocnienie relacji rodzinnych, wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinie, poznawanie własnych praw, motywowanie do podjęcia działań we własnej obronie i obronie dziecka; realizatorzy: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miasta, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (2017, 2018);

5) „Jestem odpowiedzialnym rodzicem” – działania o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym wobec rodziców uczniów, szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, konsultacje w zakresie tworzeniu klimatu wychowawczego sprzyjającego wychowywaniu i komunikowaniu się z dzieckiem bez stosowania przemocy; realizatorzy: Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, świetlica socjoterapeutyczna „Życie poza szkołą” (2017, 2018);

6) Szkoła Dla Rodziców (3 edycje, 2019) – tematem przewodnim było bezpieczeństwo uczniów i najmłodszych mieszkańców Częstochowy (cyberprzemoc, przemoc rówieśnicza, dopalacze, narkotyki, alkohol itp.); realizator: Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny.

Warsztaty dla kuratorów sądowych:

1) „Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem jako narzędzie w pracy kuratora sądowego” mające na celu pogłębienie wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2017);

2) „Przemoc seksualna i inne formy krzywdzenia dzieci”.

9. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką służącą porządkowaniu informacji. W przypadku niniejszego Programu pozwala zidentyfikować mocne i słabe strony lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także wskazać szanse i zagrożenia, jakie przed nim stoją.

Przeprowadzona analiza obejmuje: mocne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację w ww. obszarze, słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację w ww. obszarze, szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów, zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów. Wyniki analizy przedstawiono poniżej.

Mocne strony
<ol style="list-style-type: none">1) szeroki wachlarz działań edukacyjno-profilaktycznych i informacyjnych podejmowanych w mieście w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zajęcia profilaktyczne, kampanie społeczne2) interdyscyplinarność w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie3) ścisła współpraca podmiotów funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; koordynacja wspólnych działań w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”4) szeroki dostęp do placówek świadczących pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego, pedagogicznego, terapii, grup wsparcia) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie5) sprawnie funkcjonujący system przeciwdziałania problemom alkoholowym, często związanym z przemocą domową (terapia i wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych)6) realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie7) działalność Pełnomocniczki Prezydenta Miasta Częstochowy ds. Równych Szans (szkolenia, warsztaty, wspieranie osób doświadczających przemocy)
Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1) ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie2) niewystarczający dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży (nieadekwatne do potrzeb liczba i wymiar zatrudnienia psychologów/pedagogów szkolnych)3) niewystarczająca wiedza psychologów/pedagogów szkolnych, uniemożliwiająca udzielenie stosownej pomocy uczniom i uczennicom, doświadczającym dyskryminacji, których prawa, z uwagi na narodowość, tożsamość płciową i orientację seksualną, są łamane4) niewystarczający poziom wiedzy na temat procedury „Niebieskie Karty” wśród pracowników oświaty5) niska skuteczność oddziaływań motywujących osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych6) niewystarczająco rozwinięty ruch samopomocowy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie7) niewystarczające wsparcie służb pomocowych w zapobieganiu wypaleniu zawodowemu spowodowanemu nadmiarem obowiązków zawodowych i przeżywaniem silnych emocji związanych z przemocą w rodzinie
Szanse
<ol style="list-style-type: none">1) wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy w rodzinie2) możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dedykowanych działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy, poprzez udział w otwartym konkursie na realizację projektów w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”3) aktywny udział mieszkańców miasta w kampaniach społecznych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

<p>4)upowszechnienie stosowania przez odpowiednie służby przepisów dotyczących możliwości natychmiastowej izolacji sprawcy przemocy</p> <p>5)utrzymywanie wysokiego poziomu zaangażowania wykwalifikowanej kadry realizującej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>6)dalsze kształcenie kadr pomocowych w zakresie zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p> <p>7)zintensyfikowanie działań antydyskryminacyjnych</p>
<p>Zagrożenia</p> <p>1)narastanie zjawiska przemocy w środowisku szkolnym</p> <p>2)niski poziom współpracy rodzin dotkniętych przemocą ze specjalistami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy</p> <p>3)brak przepisów obligujących osoby stosujące przemoc do udziału w spotkaniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz do realizowania ustaleń poczynionych w toku pracy grup roboczych</p> <p>4)niechęć osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz brak możliwości nakazu takiego udziału</p> <p>5)przekonania i stereotypy panujące w społeczeństwie, powodujące przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej i powstrzymujące przed ujawnieniem problemu i poszukiwaniem pomocy</p> <p>6)mowa nienawiści oraz nienawistne znaki i symbole w przestrzeni publicznej</p> <p>7)utrudnione przez pandemię szukanie pomocy przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie w sytuacji ograniczonego funkcjonowania systemu wsparcia oraz przymusowego zamknięcia z osobą stosującą przemoc</p> <p>8)wypalenie zawodowe służb w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>9)znikoma liczba organizacji pozarządowych w mieście, które wśród działań statutowych mają obszar przeciwdziałania przemocy</p> <p>10)brak lokalnych organizacji pozarządowych, których obszarem działań byłaby edukacja antydyskryminacyjna</p>

10. Zasoby miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na terenie miasta Częstochowy funkcjonują różne podmioty świadczące pomoc i wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 8. Podmioty realizujące w mieście zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

lp.	nazwa i adres podmiotu	zakres działalności
1.	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Sekcja Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą, ul. Kopernika 4, Częstochowa</p>	<p>1)konsultacje dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i będących jej świadkiem</p> <p>2)konsultacje dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p> <p>3)podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie</p> <p>4)wszczynanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>5)terapia krótkoterminowa w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc</p> <p>6)współpraca i konsultacje dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</p> <p>7)praca socjalna z rodzinami dotkniętymi przemocą</p> <p>8)zapewnienie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeśli stan zdrowia osób dotkniętych przemocą tego wymaga</p> <p>9)zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie pomocy w postaci schronienia w całonocnej placówce</p> <p>10)udzielanie kompleksowych informacji o formach pomocy i wsparcia, dostępnych na terenie miasta</p>

2.	<p>Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy, ul. Kopernika 4, Częstochowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)integrowanie i koordynowanie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, w szczególności przez: 2)diagnostowanie problemu przemocy w rodzinie 3)przeciwdziałanie przemocy 4)inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie 5)rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym 6)inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie 7)opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie 8)monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy 9)dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań
3.	<p>Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie, ul. Rejtana 7b, Częstochowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)pomoc psychologiczna 2)pomoc socjalna (praca socjalna) 3)pomoc prawna 4)psychoterapia 5)grupy wsparcia 6)hostel 7)prowadzenie interwencji kryzysowych telefonicznie 8)telefon zaufania 9)internetowa poradnia kryzysowa
4.	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie, ul. Nowowiejskiego 24, Częstochowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)kontakt z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie 2)uruchamianie procedury „Niebieskie Karty” 3)prowadzenie rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nie przemocy 4)motywowanie dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych 5)informowanie o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci krzywdzonych, a w razie konieczności zawiadamianie Prokuratury lub Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa znęcania się (art. 207 KK) oraz innego przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej na szkodę osoby najbliższej 6)powiadamianie sądu rodzinnego o sytuacji dziecka 7)działalność profilaktyczno-edukacyjna
5.	<p>Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie, ul. Sikorskiego 78/80, Częstochowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych przemocą 2)programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 3)programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie
6.	<p>Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Częstochowie, al. Pokoju 12, Częstochowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)pomoc prawna 2)pomoc psychologiczna 3)pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych osobom pokrzywdzonym 4)pokrywanie kosztów kształcenia osób będących ofiarami przestępstw i bliskich im osób 5)finansowanie dopłat do zobowiązań czynszowych i opłat 6)bony żywnościowe lub pokrywanie kosztów żywności oraz bony towarowe lub pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej

7.	Dom Samotnej Matki i Dziecka w Częstochowie, ul. ks. S. Staszica 5, Częstochowa	<ol style="list-style-type: none"> 1)schronienie, wyżywienie i zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych samotnym rodzicom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży oraz innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi 2)pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, kształtowaniu prawidłowych postaw i załatwianiu spraw urzędowych 3)wsparcie w usamodzielnianiu się poprzez aktywizację zawodową i wypracowanie stabilności finansowej 4)zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej
8.	Placówki oświatowe w mieście	<ol style="list-style-type: none"> 1)diagnozowanie sytuacji i potrzeb dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie 2)udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy oraz wsparcia 3)organizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie 4)udzielanie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej oraz formach pomocy specjalistycznej na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie 5)wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie 6)współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy
9.	Placówki ochrony zdrowia w mieście	<ol style="list-style-type: none"> 1)rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy osoby pokrzywdzone bądź świadkowie próbują to ukryć 2)przeprowadzanie rozmów umożliwiających rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania 3)poinformowanie osób dotkniętych przemocą o możliwościach szukania pomocy 4)bezpłatne wydanie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach 5)po dokonaniu analizy sytuacji osoby czy rodziny i stwierdzeniu takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 6)uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” przewidzianej dla przedstawicieli ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie 7)w sytuacjach dotyczących dzieci – zwrócenie się do sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodziny 8)w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania 9)współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy
10.	Placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w mieście	<ol style="list-style-type: none"> 1)analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie 2)wzmacnianie roli i funkcji rodziny 3)rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny 4)podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny 5)pomoc w integracji rodziny

		6)przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążenie do reintegracji rodziny
11.	Częstochowskie Stowarzyszenie ETOH, al. Pokoju 12, Częstochowa	<p>1)prowadzenie Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłupstwem</p> <p>2)organizowanie i współorganizowanie akcji pomocy społecznych i charytatywnych</p> <p>3)wspieranie i realizowanie programów rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej</p> <p>4)działalność profilaktyczna na rzecz osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, m.in. poprzez rozpowszechnianie kultury fizycznej i sportu</p> <p>5)organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych</p> <p>6)organizowanie akcji pomocy dzieciom z udziałem innych podmiotów</p> <p>7)organizowanie i współorganizowanie oraz wspieranie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz rodzinnych form spędzania czasu wolnego</p> <p>8)działalność oświatowa, terapeutyczna i uzupełniająca, w szczególności na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>9)działalność edukacyjna i poradnicza, w szczególności na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>10)organizowanie i współorganizowanie działalności naukowej, badawczej i wydawniczej</p> <p>11)organizowanie i wspieranie inicjatyw na rzecz wzmocnienia więzi rodzinnych i społecznych</p> <p>12)współpraca z jednostkami wdrażającymi innowacyjne kierunki, w szczególności w zakresie metod wychowania, pomocy</p>
12.	Partnerstwo Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”	<p>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zwiększenie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez:</p> <p>1)wzmocnienie dotychczasowej współpracy polegającej na realizacji projektów,</p> <p>2)wymianę informacji oraz udział w organizowanych spotkaniach, warsztatach, konferencjach,</p> <p>3)realizację działań prewencyjnych, edukacyjnych i wychowawczych, mających na celu uwrażliwianie społeczeństwa na występujące problemy w zakresie przemocy i uzależnień</p>
13.	Komenda Miejska Policji w Częstochowie, ul. Popietuski 5, Częstochowa	<p>1)udzielanie pomocy osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w tym pierwszej pomocy</p> <p>2)organizowanie dostępu do pomocy medycznej dla członków rodziny dotkniętej przemocą</p> <p>3)przewożenie, w sytuacji zagrażającej życiu i zdrowiu, osób dotkniętych przemocą w rodzinie do placówek świadczących pomoc specjalistyczną i zapewniających schronienie</p> <p>4)prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobami najbliższymi i innymi osobami pozostającymi w stałym lub przemijającym stosunku zależności</p> <p>5)przeprowadzanie na miejscu zdarzenia czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa</p> <p>6)składanie systematycznych wizyt, sprawdzających stan bezpieczeństwa osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w zależności od planu pomocy i potrzeb określonych przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupę roboczą</p>

14.	Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie wykonujące orzeczenia w sprawach karnych, ul. Żwirki i Wigury 9/11, Częstochowa	1) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i w grupach roboczych 2) sprawowanie dozorów kuratorskich w sprawach związanych z popełnieniem przestępstwa polegającego na użyciu przemocy
-----	---	---

Źródło danych: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy.

III. CELE I ZADANIA

1. Cel główny

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 jest **zmniejszenie skali przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności wsparcia osób i rodzin dotkniętych tym problemem.**

2. Cele operacyjne

- 1) Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 3) Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 4) Zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Zadania

Osiągnięcie sformułowanych powyżej celów wymaga wdrożenia zadań. Zostały one ujęte w 4 obszarach, zgodnych z obszarami wyznaczonymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, tj.:

- 1) Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna;
- 2) Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel operacyjny: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

nazwa zadania	realizatorzy/partnerzy w realizacji
Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	podmioty realizujące w mieście zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Podniesienie świadomości społecznej odnośnie problemu przemocy w rodzinie	Urząd Miasta, MOPS ¹ , ZI ² , MKRPA ³ , placówki oświatowe, Policja, organizacje pozarządowe, lokalne media
Zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat zjawiska agresji i przemocy	placówki oświatowe, MKRPA ³ , OPOPA ⁴ , MOPS ¹ , placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, ZPPP ⁵ , Policja, organizacje pozarządowe, lokalne media
Prowadzenie poradnictwa, w tym podejmowanie działalności edukacyjnej służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	placówki oświatowe, MKRPA ³ , jednostki poradnictwa specjalistycznego, MOPS ¹ , ZI ² , ośrodki wsparcia, CCIK ⁶ , organizacje pozarządowe
Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie działalności informacyjnej i edukacyjnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Urząd Miasta, MOPS ¹ , organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

¹MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

²ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy

³MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie

⁴OPOPA – Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

⁵ZPPP – Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie

⁶CCIK – Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie

Czas realizacji zadań: lata 2021-2025

Spodziewane efekty realizacji zadań:

podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy;

rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel operacyjny: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

nazwa zadania	realizatorzy/partnerzy w realizacji
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy	ZI ¹ i powoływane w jego ramach grupy robocze

Rozwijanie, w razie potrzeby, sieci i oferty placówek udzielających wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym tworzenie punktów konsultacyjnych	Urząd Miasta, CCIK ² , OPOPA ³ , MOPS ⁴
Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Urząd Miasta, MOPS ⁴ , organizacje pozarządowe
Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Urząd Miasta, CCIK ² , OPOPA ³ , MKRPA ⁵ , MOPS ⁴ , ZI ¹ , placówki oświatowe, oraz zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, lokalne media
Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	Urząd Miasta, MKRPA ⁵ , CCIK ² , MOPS ⁴
Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”	MOPS ⁴ , ZI ¹ , MKRPA ⁵ , Policja, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej
Świadczenie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poradnictwa (medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego) i terapii oraz pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	Urząd Miasta, CCIK ² , MOPS ⁴ , ZI ¹ , OPOPA ³ , MKRPA ⁵ , ZPPP ⁶ , ośrodki wsparcia, zakłady opieki zdrowotnej, oraz organizacje pozarządowe
Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy specjalistycznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	MOPS ⁴ , CCIK ² , OPOPA ³ , organizacje pozarządowe
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej	Urząd Miasta, MOPS ⁴ , CCIK ² , DSMiD ⁷ , organizacje pozarządowe
Kontynuowanie funkcjonowania w mieście telefonów zaufania i informacyjnych oraz e-poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą	Urząd Miasta, MOPS ⁴ , CCIK ² , oraz organizacje pozarządowe
Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie	MOPS ⁴ , Policja, zakłady opieki zdrowotnej
Tworzenie preferencyjnych warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wynajem mieszkań z zasobu gminy	Urząd Miasta
Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	MOPS ⁴ , ZI ¹

¹ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta

Częstochowy

²CCIK – Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie

³OPOPA – Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

⁴MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

⁵MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie

⁶ZPPP – Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie

⁷DSMiD – Dom Samotnej Matki i Dziecka w Częstochowie

Czas realizacji zadań: lata 2021-2025

Spodziewane efekty realizacji zadań:

podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doświadczających przemocy zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel operacyjny: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

nazwa zadania	realizatorzy/partnerzy w realizacji
Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie	Urząd Miasta, MOPS ¹ , ZI ² , OPOPA ³ , Policja, organizacje pozarządowe
Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Policja, MOPS ¹ , ZI ² , MKRPA ⁴ , zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowe
Zapewnienie dostępu do terapii krótkoterminowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie i osób mających trudności w radzeniu sobie z agresją	MOPS ¹ , OPOPA ³
Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	OPOPA ³ , organizacje pozarządowe
Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	OPOPA ³ , organizacje pozarządowe
Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	OPOPA ³ , organizacje pozarządowe

¹MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

²ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy

³OPOPA – Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

⁴MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie

Czas realizacji zadań: lata 2021-2025

Spodziewane efekty realizacji zadań:

zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym rozwój programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programów psychologiczno-

terapeutycznych oraz innych programów uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc w rodzinie.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel operacyjny: Zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

nazwa zadania	realizatorzy/partnerzy w realizacji
Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	MOPS ¹ , ZI ²
Wspieranie osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	Urząd Miasta, CCIK ³ , MOPS ¹ , OPOPA ⁴ , organizacje pozarządowe, samorząd wojewódzki

¹MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

²ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy

³CCIK – Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie

⁴OPOPA – Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie

Czas realizacji zadań: lata 2021-2025

Spodziewane efekty realizacji zadań:

podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 są mieszkańcy Częstochowy, a w szczególności:

- 1) osoby i rodziny zagrożone przemocą w rodzinie,
- 2) ofiary przemocy w rodzinie,
- 3) świadkowie przemocy w rodzinie,
- 4) sprawcy przemocy w rodzinie,
- 5) służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 będzie finansowana:

- 1) ze środków własnych pochodzących z budżetu Gminy Miasta Częstochowy,
- 2) z dotacji celowych z budżetu państwa,
- 3) ze środków samorządu wojewódzkiego,
- 4) z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) z funduszy zewnętrznych,
- 6) ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie Gminy Miasta Częstochowy m.in. następujące środki finansowe:

- 1) Rozdział 85154. Przeciwdziałanie alkoholizmowi – zadanie „Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie”: 572 000,00 zł;
- 2) Rozdział 85154. Przeciwdziałanie alkoholizmowi – zadania w zakresie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: 310 000,00 zł;
- 3) Rozdział 85205. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: 86 701,00 zł;
- 4) Rozdział 85220. Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – zadanie „Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie”: 330.008,00 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2025 z budżetu Gminy Miasta Częstochowy zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miasta.

Poszczególne podmioty biorące udział we wdrażaniu Programu mogą pozyskiwać środki finansowe na jego realizację we własnym zakresie.

VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025 będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczone do ich realizacji podmioty.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie zależała m.in. od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Realizacja Programu będzie podlegała monitoringowi i ewaluacji, które będą polegały na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem i jakie uzyskano efekty ich wdrożenia. Monitoring będzie prowadzony corocznie na podstawie informacji przekazywanych Koordynatorowi realizacji Programu przez podmioty biorące udział w jego wdrażaniu, przy wykorzystaniu wyznaczonych w dokumencie wskaźników monitoringowych. W poniższej tabeli dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2020 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu.

Tabela 9. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 1

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel operacyjny: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

wskaźnik monitoringowy	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość docelowa w 2025 r.
liczba lokalnych kampanii społecznych	3	6
liczba zorganizowanych konferencji	3	7
liczba warsztatów dla dzieci i młodzieży	5	10
liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (i liczba osób, którym udzielono porady)	5 (1 023)	5 (900)
liczba organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie działalności informacyjnej i edukacyjnej	2	2

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Urząd Miasta Częstochowy.

Tabela 10. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 2

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel operacyjny: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

wskaźnik monitoringowy	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość docelowa w 2025 r.
liczba spotkań zespołu	2	4
liczba spotkań grup roboczych	1 017	917
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”	307	280
liczba funkcjonujących punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	4	5
liczba funkcjonujących domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	1	1
liczba funkcjonujących ośrodków interwencji kryzysowej	1	1

liczba funkcjonujących innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	3	3
liczba realizowanych z organizacjami pozarządowymi projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	0	1
liczba opracowanych materiałów informacyjnych	2	5
liczba wszczętych (i kontynuowanych) procedur „Niebieskie Karty”	402 (132)	380 (120)
liczba rodzin (i osób w rodzinach) objętych procedurą „Niebieskie Karty”	471 (1 648)	450 (1 575)
liczba osób objętych pomocą psychologiczną i terapią psychologiczną	497	450
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	203	195
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego	471	450
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa rodzinnego	59	55
liczba programów terapeutycznych	0	1
liczba grup wsparcia i innych grup samopomocowych	1	2
liczba osób objętych pomocą w formie grup wsparcia i innych grup samopomocowych	121	100
liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w mieście (i liczba w nich miejsc)	1 (40)	1 (40)
liczba ośrodków interwencji kryzysowej w mieście (i liczba w nich miejsc)	1 (32)	1 (32)
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w formie schronienia w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej	46	40
liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy w rodzinie	1	1
liczba przeprowadzonych rozmów telefonicznych w ramach lokalnych telefonów zaufania i informacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie	3 703	3 000
liczba e-porad dla osób doznających przemocy w rodzinie	11	30
liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	7	7
liczba mieszkań wynajętych z zasobu gminy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	1	2
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie (oraz na brak zasadności podejmowania działań)	213 (144)	190 (120)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Urząd Miasta Częstochowy.

Tabela 11. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 3

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

wskaźnik monitoringowy	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość docelowa w 2025 r.
umieszczenie informatorów na stronie internetowej miasta dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia	2	2
przekazanie aktualnego informatora w wersji elektronicznej prezesowi sądu, prokuratorom rejonowym, komendantowi miejskiej policji, komendantom jednostek żandarmerii wojskowej	2	2

liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty”	512	490
liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”	221	190
liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez umorzenie postępowania i odmowę wszczęcia	256	256
liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia	208	208
liczba wydanych przez funkcjonariuszy Policji nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia	1	10
liczba wydanych przez funkcjonariuszy Policji zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	1	10
liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (i programy psychologiczno-terapeutyczne)	2 (1)	2 (2)
liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (i programów psychologiczno-terapeutycznych)	71 (10)	105 (20)
liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (i programy psychologiczno-terapeutyczne)	52 (10)	90 (20)
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (i programu psychologiczno-terapeutycznego) powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	4 (0)	6 (0)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Urząd Miasta Częstochowy.

Tabela 12. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 4

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny: Zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

wskaźnik monitoringowy	wartość wskaźnika w 2020 r.	wartość docelowa w 2025 r.
liczba szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	5	15
liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	594	620
liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych (i liczba ich uczestników)	6 (10)	10 (20)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie i Urząd Miasta Częstochowy.

Monitoring dostarczy informacji pozwalających na ewaluację Programu, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu jego realizacji.

W terminie do 31 marca każdego roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przekaze do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie

zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

SPIS TABEL	Strona
Tabela 1. Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie osobom dotkniętym przemocą i osobom stosującym przemoc w rodzinie w latach 2017-2020	7
Tabela 2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy w latach 2017-2020	8
Tabela 3. Działalność Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej w Częstochowie w latach 2017-2020	9
Tabela 4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2017-2020	10
Tabela 5. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie w latach 2017-2020	12
Tabela 6. Wsparcie świadczone osobom dotkniętym przemocą przez Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem Stowarzyszenia ETOH w latach 2017-2020	12
Tabela 7. Działania podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Częstochowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2017-2020	13
Tabela 8. Podmioty realizujące w mieście zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	18
Tabela 9. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 1	29
Tabela 10. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 2	29
Tabela 11. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 3	30
Tabela 12. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych zadań – Obszar 4	31

Uzasadnienie

do projektu Uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych gminy i powiatu należy w szczególności tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja odpowiednio: gminnego i powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Rada Miasta Częstochowy Uchwałą Nr 902/L/2014 z dnia 24 marca 2014 r. przyjęła „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowa na lata 2014-2020”, zmieniony uchwałą Nr 128.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r. Obecnie został opracowany „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025”. Program jest kontynuacją działań wynikających z poprzedniego programu i przewiduje zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz większą skuteczność wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie w Mieście Częstochowie.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Miasta Częstochowy jest w pełni zasadne.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285, z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji program polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia.....2021 r.

**PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ „PROGRAM PROFILAKTYCZNYCH SZCZEPIEŃ PRZECIWKO
PNEUMOKOKOM DLA OSÓB 55+ MIESZKAŃCÓW CZĘSTOCHOWY NA LATA 2021-2026”**

Autor: Lidia Janiszewska– Członek Polskiego Towarzystwa Higienicznego

I. OPIS CHOROBY LUB PROBLEMU ZDROWOTNEGO I UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

1. Opis problemu zdrowotnego.

Zakażenie pneumokokowe wywoływane przez Gram-dodatnią bakterię – pneumokoki, czyli dwoinkę zapalenia płuc (łac. *Streptococcus pneumoniae*). Dwoinka zapalenia płuc została wykryta po raz pierwszy przez Ludwika Pasteura pod koniec XIX wieku. Większość pneumokoków posiada otoczkę zbudowaną z polisacharydów, które stanowią podstawę klasyfikacji tych bakterii oraz są jednym z czynników ich zjadliwości. Na podstawie różnic w budowie otoczki polisacharydowej wyróżniono 93 serotypy, z których 23 odpowiadają za większość zakażeń inwazyjnych na świecie. Jedynym znanym rezerwuarem *Streptococcus pneumoniae* jest człowiek, osiedlając się na błonie śluzowej nosa lub gardła, pneumokoki często nie wywołują objawów choroby u ogólnie zdrowych osób i prowadzą do rozwoju nosicielstwa, szacuje się, że dotyczy około 20-60 % dzieci i około 5-10 % osób dorosłych. Czas utrzymywania się nosicielstwa jest dłuższy u dzieci niż u dorosłych. Nosicielstwo wraz z wiekiem ulega zmniejszeniu zwłaszcza w krajach, które wprowadziły masowe szczepienia przeciw pneumokokom.

Pneumokoki przenoszą się z człowieka (chorego lub nosiciela) na człowieka drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni z osobą chorą lub nosicielem. Okres wylęgania zależy od postaci zakażenia i wynosi on około 1-3 dni. Do zakażeń dochodzi najczęściej zimą, szczególnie przy współwystępowaniu grypy. Najczęściej pneumokoki wywołują choroby górnych dróg oddechowych, zapalenia gardła, zatok, zapalenie oskrzeli oraz zapalenie ucha środkowego, które u niektórych dzieci mogą kończyć się trwałą głuchotą. Zakażenie pneumokokowe są też najczęstszą przyczyną pozaszpitalnego zapalenia płuc, najcięższy scenariusz to zajęcie narządów wewnętrznych tak zwanej inwazyjnej choroby pneumokokowej (ICHp). W pojęciu tym mieści się zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, sepsa (posocznica) i zapalenie płuc z bakteriami. Pneumokoki mogą również wywołać zapalenie spojówek, zapalenie otrzewnej i zapalenie stawów.

Zakażenie *Streptococcus pneumoniae* występują we wszystkich grupach wiekowych, ale najbardziej narażone są małe dzieci do 2 lat i osoby starsze powyżej 50 lat. Ponadto, na zakażenie pneumokokami są podatne osoby z wrodzonymi lub nabytymi zaburzeniami odporności humoralnej, chorzy na AIDS, osoby z brakiem śledziony lub jej niewydolnością, dzieci z implantami ślimakowymi oraz dzieci uczęszczające do żłobka/przedszkola. Zakażenia wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* występują powszechnie na całym świecie i często mają ciężki przebieg. U dorosłych zakażenie najczęściej przebiega w postaci pneumokokowego zapalenia płuc, które nawet w 25% przypadków może się zakończyć zgonem. Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), każdego roku na zakażenia wywołane przez pneumokoki umiera 1,6 mln osób. Leczenie tych zakażeń utrudnia narastająca oporność pneumokoków na antybiotyki.

W populacji dorosłych szczególnie narażona na zakażenia jest populacja ludzi dorosłych (po 50 roku życia), u których również stwierdza się deficyty odporności oraz dorosłych i dzieci cierpiących na choroby przewlekłe (tj. cukrzycę, choroby sercowo-naczyniowe, choroby układu oddechowego, w tym astmę lub zaburzenia

immunologiczne). Wśród osób dorosłych powyżej 65 roku życia chorujących przewlekłe odnotowuje się pięć razy wyższą zapadalność na inwazyjne choroby pneumokokowe, w porównaniu z grupą zdrowych dorosłych. Również picie alkoholu oraz palenie tytoniu podnoszą ryzyko ciężkiego przebiegu zakażeń pneumokokowych.

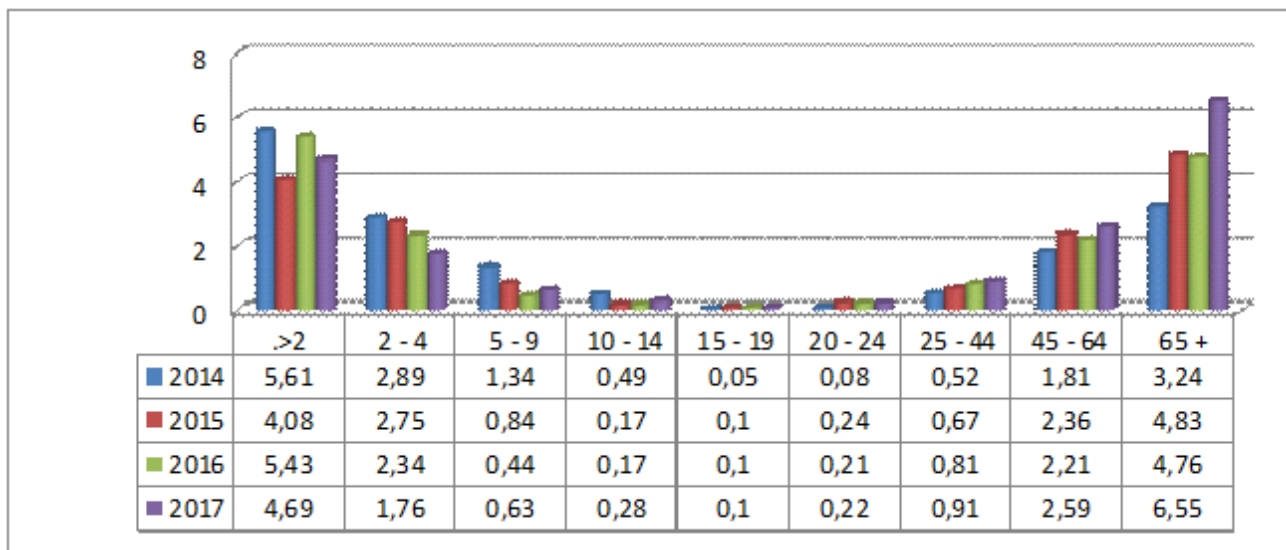
2. Dane epidemiologiczne.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) umieściła infekcje pneumokokowe, obok malarii, na pierwszym miejscu listy chorób zakaźnych, których zwalczaniu oraz zapobieganiu należy nadać najwyższy priorytet. Zakażenia dwoinką zapalenia płuc występują we wszystkich regionach świata, jednak najczęściej w krajach rozwijających się, ze względu na niezadowalające warunki higieniczne, ubóstwo i brak dostępu do nowoczesnej medycyny, szczepionek, antybiotyków.

Niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ze strony pneumokoków wynika między innymi z ich wyjątkowej zjadliwości, powszechności ich występowania, a także rosnących w ostatnich dekadach: zapadalności na choroby pneumokokowe oraz oporności bakterii na antybiotyki. W Polsce istnieją dwa systemy rejestracji przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej (IChP). Pierwszy, obowiązkowy nadzorowany przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego- Państwowy Zakład Higieny (NIZP – PZH). Drugi, dobrowolny obejmujący przypadki potwierdzone laboratoryjnie w Krajowym Ośrodku Referencyjnym ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN) .W Polsce w 2017 roku zarejestrowano 1155 przypadków IChP, zapadalność 3,01/ 100 000 mieszkańców.

Należy podkreślić, że w Polsce liczba zachorowań na IChP jest niedoszacowana, dlatego zamiast zapadalność określa się termin „wykrywalność” a szczególnie w przypadku zakażeń potwierdzonych laboratoryjnie w KOROUN. Przyczyną niedoszacowania jest wcześniejsza antybiotykoterapia oraz wciąż rzadkie zlecenie posiewów krwi.

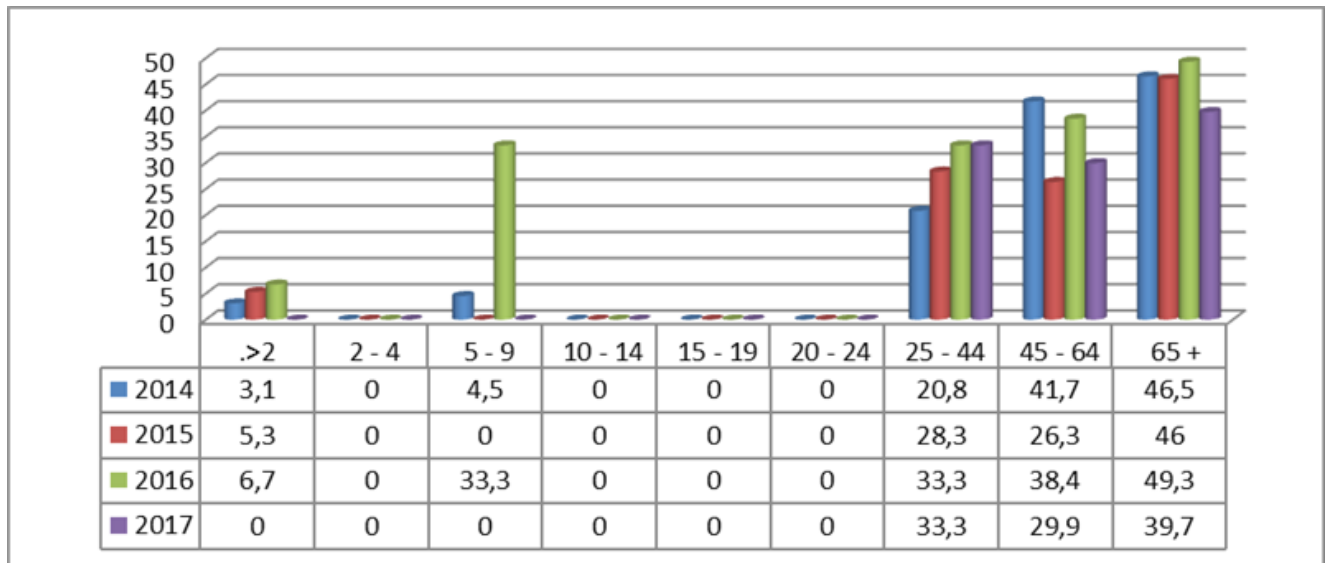
Współczynnik wykrywalności zakażeń pneumokokowych w Polsce, z podziałem na grupy wiekowe w latach 2014-2017. Dane z KOROUN.

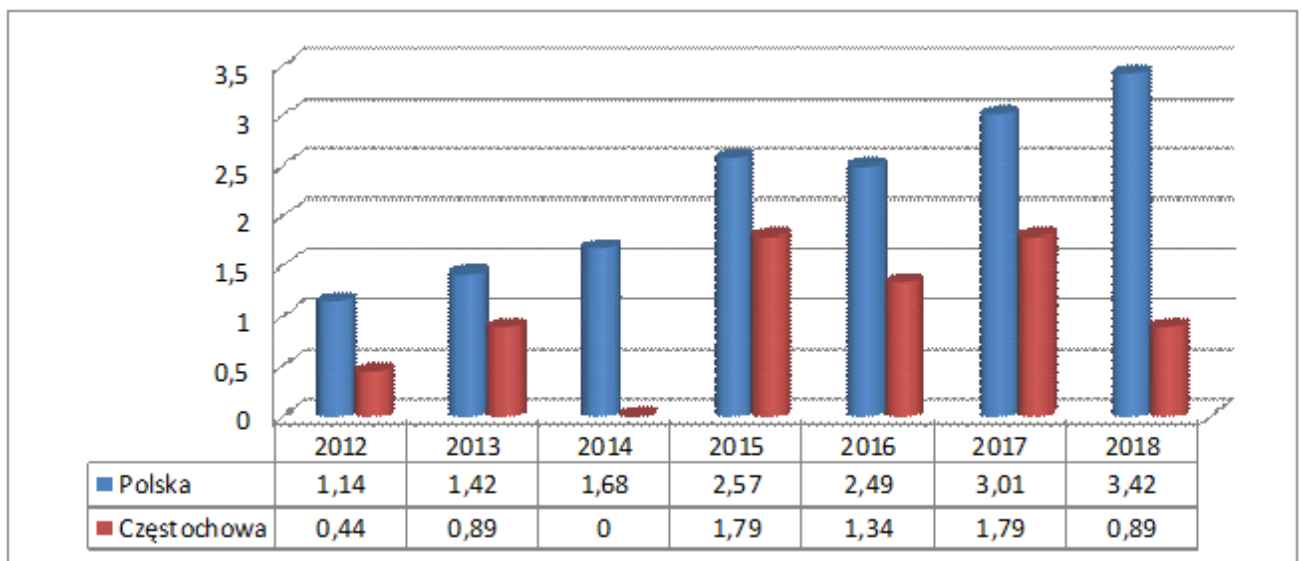
W 2017 roku KOROUN potwierdził laboratoryjnie 870 przypadków IChP (ogólna wykrywalność 2,26/100 000 mieszkańców). W Polsce, tak jak na całym świecie, zakażenia pneumokokowe, w tym inwazyjne, występują we wszystkich grupach wiekowych, ale największą zapadalność obserwuje się u dzieci < 2 roku życia i dorosłych powyżej 65 roku życia. Według danych KOROUN, w 2017 roku w wymienionych grupach wiekowych wykrywalność wyniosła odpowiednio 4,69 i 6,55/100 000. Zachorowania na pozaszpitalne zapalenia płuc (PZP) nie podlegają rejestracji, dlatego nie ma dokładnych wskaźników epidemiologicznych dotyczących tej choroby. Szacuje się, że w populacji europejskiej ogółem zapadalność na PZP wynosi 5-12/1000 osób rocznie, ale jest zdecydowanie większa u osób w wieku ≥ 75 lat, u których może osiągać >30/1000 osób.

W Stanach Zjednoczonych w roku 2016 zapadalność na IChP w populacji dzieci przed ukończeniem 1 roku życia wyniosła 13,6/100 000, w populacji dzieci przed ukończeniem 2 roku życia 13,3/100 000, u dorosłych w wieku 65-74 lat 20,1/100 000, w wieku 75- 84 lat 26,4/100 000, a u dorosłych w wieku ≥ 85 lat aż 37,9/100 000. Zauważono, że umieralność z powodu IChP zwiększyła się z wiekiem i wynosiła 0,48/100 000 wśród niemowląt oraz 8,56/10 000 wśród dorosłych w wieku ≥ 85 lat. Najczęstszą postacią kliniczną IChP było zapalenie płuc (65%), bakteriemia uogólniona (19%) oraz ZOMR (6,3%).

Współczynnik śmiertelności w Polsce związany z IChP w grupach wiekowych w latach 2014-2017. Dane z KOROUN.

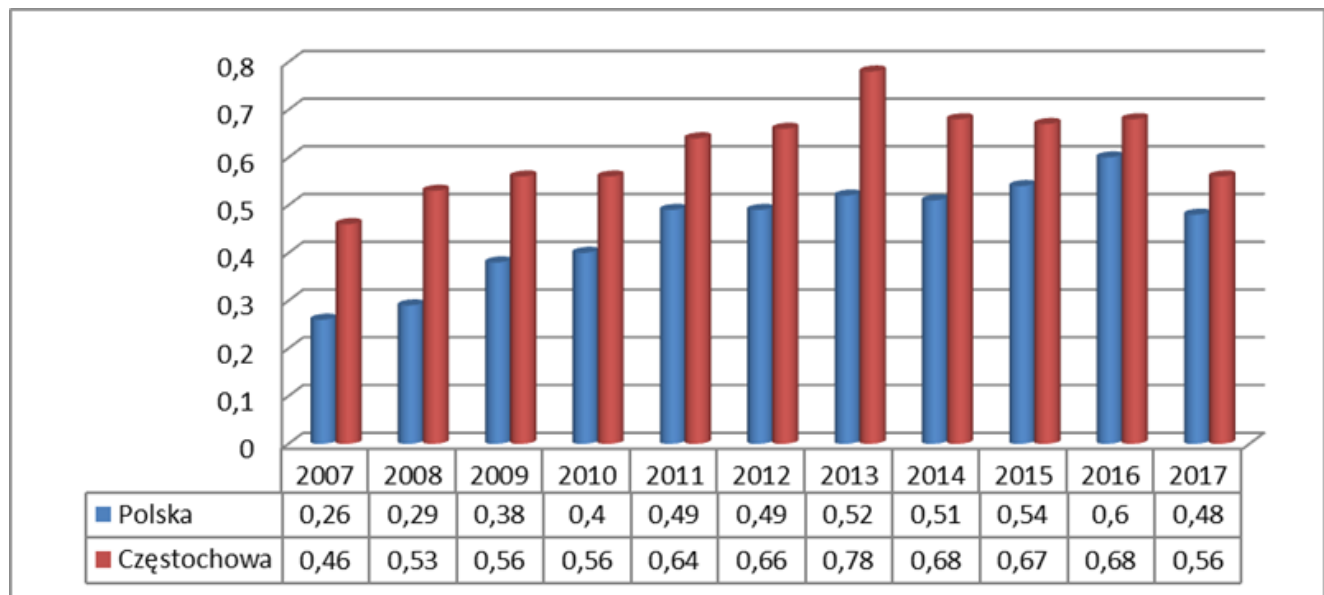

Zapadalność (na 100 tys.) na Inwazyjne Choroby Pneumokokowe w Polsce i Częstochowie w latach 2012-2018. Dane PZH, PSSE Częstochowa.

Dane zawarte na wykresie obejmują jedynie postacie inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* tj. przypadki sepsy (posocznicy) i zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych. Inne zachorowania o etiologii *Streptococcus pneumoniae* jak zapalenie płuc, zatok obocznych nosa, ucha środkowego, wsierdzia czy stawów mogą mieć również ciężki przebieg kliniczny i poważne powikłania.

Współczynnik osób zaszczepionych przeciwko pneumokokom w ramach szczepień zalecanych w latach 2007 – 2017. Dane PZH, PSSE Częstochowa.

W Europie powszechne szczepienia dzieci przeciwko pneumokokom realizują i finansują 24 z 27 państw Unii Europejskiej, a ponadto w Albanii, Islandii, Norwegii, Szwajcarii. Programy te po kilku letniej obserwacji znacznie zmniejszyły liczbę ciężkich chorób wywołanych przez pneumokoki nie tylko w populacji najmłodszych dzieci, ale także pośrednio dzięki efektowi odporności populacyjnej w starszych grupach wiekowych. W Polsce zostały wprowadzone szczepienia przeciwko pneumokokom dla wszystkich dzieci urodzonych od 1 stycznia 2017 roku. Wcześniej od 2009 r. w Programie Szczepień Ochronnych szczepieniami obowiązkowymi były objęte tylko dzieci od 2 miesiąca do ukończenia 5 roku życia z grup ryzyka, od 2011 r. wprowadzono dodatkowo szczepienia u dzieci urodzonych przed 37 tygodniem ciąży lub urodzone z masą urodzeniową poniżej 2500g.

Program skierowany jest do mieszkańców Częstochowy powyżej 55 roku życia, którzy nie zostali objęci szczepieniami przeciwko *Streptococcus pneumoniae*. Osoby w wieku powyżej 55 lat nie są objęte żadnym programem refundowanych szczepień przeciwko pneumokokom. Główny Inspektor Sanitarny w programie Szczepień Ochronnych na rok 2020 zaleca szczepienia ochronne przeciw *Streptococcus pneumoniae* osobom dorosłym powyżej 50 roku życia, z uwagi na fakt, że choroby pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn groźnych zachorowań i zgonów wśród tej populacji wiekowej.

Według danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Częstochowy liczba osób w wieku powyżej 55 roku życia zamieszkałych na terenie miasta Częstochowy wynosi 79255 osób- stan na dzień 25.10.2021 rok.

3. Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Dorośli w wieku powyżej 55 roku życia nie są objęci żadnym programem refundowanych szczepień przeciwko *Streptococcus pneumoniae*.

Powołując się m.in na Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 16 października 2019 roku w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2020- szczepienia przeciwko wybranym chorobom zakaźnym, w tym m.in.- Inwazyjnym zakażeniom *STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE* zalecane są:

- osobom dorosłym powyżej 50 roku życia,
- dzieciom i młodzieży od ukończenia 6 tygodnia życia do ukończenia 18 roku życia,
- dzieciom i osobom dorosłym z przewlekłą chorobą serca, przewlekłą chorobą płuc, cukrzycą, wyciekami płynu mózgowodzeniowego, implantem ślimakowym, przewlekłą chorobą wątroby, w tym z marskością, osobom uzależnionym od alkoholu, palącym papierosy,
- dzieciom i osobom dorosłym z anatomiczną lub czynnościową asplenią: sferocytozą i innymi hemoglobinopatiami, z wrodzoną i nabytą asplenią,
- dzieciom i osobom dorosłym z zaburzeniami odporności: wrodzonymi i nabytymi niedoborami odporności, zakażeniem HIV, przewlekłą chorobą nerek i zespołem nerczycowym, białaczką, chorobą Hodgkina, uogólnioną chorobą nowotworową związaną z leczeniem immunosupresyjnym, w tym przewlekłą steroidoterapią i radioterapią, szpiczakiem mnogim.

4. Uzasadnienie potrzeby wdrażania projektu.

WHO zaleca wprowadzenie skoniugowanej szczepionki przeciwko pneumokokom do narodowych programów szczepień ochronnych, jako działanie priorytetowe we wszystkich krajach.

Choroby pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn groźnych zachorowań i zgonów wśród noworodków i dzieci do lat 2 oraz osób w wieku 50 +.

Wprowadzenie programu szczepień przeciwko pneumokokom zwiększy dostępność do szczepionki i w ten sposób może przyczynić się do poprawy zdrowia lokalnej społeczności wyrażanej w spadku zapadalności na choroby pneumokokowe, liczby hospitalizacji i wizyt ambulatoryjnych oraz liczby stosowanych kuracji antybiotykowych.

Szczepienie przeciwko *Streptococcus pneumoniae* będzie efektem szerszym, oprócz zapobiegania zakażeniom i ich powikłaniom, będzie również przekładało się na indukowanie odporności zbiorowej.

Badania obserwacyjne wskazują na istnienie zależności między zwiększoną zapadalnością i umieralnością z powodu zakażeń pneumokokowych a wiekiem chorego. U osób dorosłych pneumokoki wywołują przede wszystkim ciężkie zapalenia płuc oraz zakażenia inwazyjne, zdefiniowane jako izolacja *S. pneumoniae* w prawidłowych jałowych tkankach lub płynach ustrojowych. Częstość zgonów w tych przypadkach jest duża i wynosi od 20% u chorych w wieku 65 lat do nawet 40% u osób w wieku 85 lat.

II. CELE PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ I MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI

1. Cel główny.

Zmniejszenie liczby infekcji (zapadalności na zakażenia pneumokokowe) poprzez zwiększenie liczby osób powyżej 55 roku życia zaszczepionych przeciw pneumokokom wśród mieszkańców Częstochowy.

2. Cele szczegółowe.

1. Zmniejszenie zachorowań na infekcje pneumokokowe oraz powikłania po zakażeniu pneumokokowym wśród osób po 55 roku życia.

2. Zmniejszenie liczby hospitalizacji z powodu Inwazyjnej Choroby Pneumokokowej u osób powyżej 55 roku życia.

3. Zmniejszenie liczby zgonów z powodu Inwazyjnych Zakażeń Pneumokokowych wśród mieszkańców Częstochowy.

4. Zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców Częstochowy powyżej 55 roku życia poprzez edukację zdrowotną podczas trwania realizacji programu.

3 Mierniki efektywności odpowiadające celom programu.

1. Liczba osób spełniających kryterium uczestnictwa w programie.

2. Odsetek osób uczestniczących w programie.

3. Liczba osób objętych szczepieniami.

4. Liczba osób które wzięły udział w działaniach edukacyjnych podczas trwania programu.

III. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI DOCELOWEJ ORAZ CHARAKTERYSTYKA INTERWENCJI JAKIE SĄ PLANOWANE W RAMACH PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

1 Populacja docelowa.

Do programu zostaną zaproszone osoby w wieku powyżej 55 roku życia zamieszkałe na terenie Częstochowy, które nie były szczepione przeciwko pneumokokom. Liczba osób w wieku powyżej 55 roku życia zamieszkałych na terenie miasta Częstochowy wynosi 79255.

Organizator programu corocznie oszacuje liczebność populacji, która objęta zostanie szczepieniami oraz wysokość środków finansowych niezbędnych do zaszczepienia beneficjentów kwalifikujących się do programu. Ostateczna liczba osób objętych programem wynikać będzie z możliwości finansowych budżetu miasta na dany rok.

2 Kryteria kwalifikacji do udziału w programie polityki zdrowotnej oraz kryteria wyłączenia z programu polityki zdrowotnej:

- wiek osoby powyżej 55 roku życia,

- mieszkańcy miasta Częstochowy,
- osoby, które nie były dotychczas zaszczepione szczepionką przeciwko pneumokokom,
- brak przeciwwskazań lekarskich do zaszczepienia.

Świadczenia w postaci wykonania szczepienia przeciwko pneumokokom otrzyma osoba spełniająca kryteria programu, która zostanie zakwalifikowana do programu, zgodnie z kolejnością zgłaszania się na szczepienie. Kryterium wyłączenia z programu stanowić będzie przeciwwskazania lekarskie do wykonania szczepienia; udział w programie będą brały osoby zgodnie z kolejnością zgłaszania się na szczepienie.

3 Planowanie interwencyjne.

Szczepienia- osoby spełniające kryteria będą włączone do programu i będą szczepione jedną dawką szczepionki przeciw pneumokokom.

W Polsce zarejestrowane są dwa preparaty szczepionkowe przeciwko *Streptococcus pneumoniae* dla osób w wieku 55 lat i powyżej:

·Szczepionka skoniugowana trzynastowalentna Prevenar 13 – zawierająca oczyszczone polisacharydy otoczkowe następujących serotypów: 1,3,4,5,6A,6B,7F,9V,14,18C,19A,19F, 23F. Szczepionka zarejestrowana jest dla dzieci od 6 tyg. życia, nastolatków i dorosłych.

·Szczepionka polisacharydowa PPSV-23 – zawiera oczyszczone polisacharydy otoczkowe, chroniąca przeciw 23 serotypów pneumokoków- zawiera następujące serotypy:

1,2,3,4,5,6B,7F,8,9N,9V,10A,11A,12A,14,15B,17F,18C,19A,19F,20,22F,23F,33F. Szczepionka jest wskazana do stosowania w zapobieganiu IChP i zapaleniu płuc osób starszych powyżej 65 lat oraz osób z grup ryzyka powyżej 2 r. ż, i starszych którzy ze względu na stan zdrowia są szczególnie narażeni na ciężkie zakażenia pneumokokowe.

Obie szczepionki podawane są drogą domięśniową w mięsień naramienny u osób starszych.

Działanie niepożądane- może wystąpić: łagodny przemijający odczyn miejscowy, zaczerwienienie, ból, obrzęk w miejscu podania szczepionki, pogorszenie samopoczucia po szczepieniu utrzymujące się do 2 dni. Profil bezpieczeństwa szczepionki określony będzie na podstawie karty charakterystyki produktu.

W Polsce nie ma szczegółowych wytycznych skupiających się jedynie na zalecaniu szczepień przeciwko pneumokokom wśród populacji osób starszych, brakuje również konkretnych zaleceń towarzystw naukowych w tym zakresie. Jednak w opinii ekspertów KOROUN i w rekomendacjach postępowania w zakażeniach bakteryjnych ośrodkowego układu nerwowego– szczepienia przeciwko pneumokokom są szczególnie zasadne u osób ≥ 50 roku życia.

Program zakłada podanie szczepionki Prevenar 13 w schemacie jednodawkowym. Szczepionka Prevenar 13 okazała się bezpieczna i immunogenna w badaniach klinicznych u dorosłych i może być stosowana u osób

>50 roku życia.

Edukacja bezpośrednia pacjentów realizowana będzie bezpośrednio poprzez rozmowę z lekarzem i pielęgniarką. Edukacja pośrednia oparta będzie o kampanię promocyjną.

Przeprowadzona edukacja zdrowotna pacjenta będzie dotyczyć zakażeń pneumokokowych, w tym propagowania prawidłowych zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby, sposobów postępowania w przypadku zakażenia się oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych.

4 Sposób udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach programu polityki zdrowotnej.

Świadczenia medyczne w postaci kwalifikacji lekarskiej przed szczepieniem oraz wykonanie szczepienia przeciwko pneumokokom otrzyma każda osoba zakwalifikowana do programu.

Osoby zakwalifikowane do programu będą informowani przez lekarza kwalifikującego do szczepienia o możliwych wystąpieniach działań niepożądanych, sposobie postępowania oraz miejscu, gdzie można zgłosić się w razie wystąpienia odczynów poszczepiennych.

W razie wystąpienia odczynu poszczepiennego (NOP) po podaniu szczepionek w ramach programu zostaną zgłoszone do odpowiednich organów nadzoru zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5 Sposób zakończenia udziału w programie polityki zdrowotnej.

Pełne uczestnictwo w programie polega na zrealizowaniu szczepienia przeciwko pneumokokom.

Zakończenie całkowite realizacji programu nastąpi po wyczerpaniu środków finansowych zabezpieczonych na realizację programu.

Zakończenie udziału w programie jest możliwe na każdym etapie programu.

IV. ORGANIZACJA PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

1. Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów.

1. Wybór w drodze konkursu ofert podmiotu/ów leczniczego/ych do realizacji programu.
2. Kampania promocyjno-edukacyjna programu poprzez plakaty, ulotki, informacje na stronach internetowych, w komunikacji miejskiej, a także podczas prelekcji organizowanych przez realizatora programu
3. Prowadzenie akcji informacyjnej na temat zakażeń pneumokokowych i zapobieganiu im.
4. Wyrażenie zgody na wykonanie szczepienia.
5. Kwalifikacja lekarska do szczepienia.
6. Wykonanie szczepienia przeciwko *Streptococcus pneumoniae* zgodnie ze wskazaniami producenta.
7. Systematyczny monitoring realizacji programu.

2 Warunki realizacji programu polityki zdrowotnej dotyczące personelu, wyposażenia i warunków lokalowych.

Szczepienia będą realizowane przez podmioty wykonujące działalność leczniczą i spełniają wszystkie wymogi do tego typu świadczeń w tym:

- gabinet szczepień- zabiegowy,
- lodówka do przechowywania preparatów szczepionkowych wyposażona w termometr,
- gabinet zabiegowy wyposażony w zestaw p/wstrząsowy i niezbędne środki sanitarne,
- placówka musi mieć również podpisaną umowę na odbiór i utylizację odpadów.

Szczepienia uczestników programu będą prowadzone przez personel medyczny - pielęgniarki posiadające ukończony kurs w zakresie wykonania szczepień ochronnych pod nadzorem lekarskim.

Szczepienia będą realizowane w pomieszczeniach, które pod względem technicznym i sanitarnym spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą z póź.zm.

V. SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

Ocena zgłaszalności do programu będzie monitorowana w trakcie trwania programu oraz po zakończeniu programu na podstawie dokumentacji osób zaszczepionych w programie.

Informacja o wysokości frekwencji będzie oszacowana w trakcie trwania programu (próba ponowienia zaproszeń w razie niskiej frekwencji) oraz po zakończeniu programu na podstawie dokumentacji uczestnictwa. Podjęcie dodatkowych akcji informacyjnych może wpłynąć na podniesienie frekwencji.

Organizator programu wyznaczy osobę odpowiedzialną za stały monitoring jakości świadczeń w programie.

Każdy z uczestników programu będzie miał możliwość wyrażenia swojej opinii na temat programu do organizatora programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń.

Pełne uczestnictwo w programie polega na zrealizowaniu schematu szczepień szczepionką przeciwko pneumokokom. Zakończenie udziału w programie jest możliwe na każdym etapie programu na życzenie uczestnika.

Program będzie oceniany przede wszystkim na podstawie informacji dotyczących:

- liczby osób, które kwalifikowały się do programu,
- liczby osób zaszczepionych w programie,
- liczby osób, które nie zostały zaszczepione w programie z powodu przeciwwskazań medycznych,

- liczby osób, które przerwały uczestnictwo w programie.

Efektywność programu szczepień przeciwko pneumokokom zależy w dużej mierze od uczestnictwa w programie. Im wyższa frekwencja tym większe prawdopodobieństwo uzyskania efektu zbliżonego do opisywanego w cytowanej literaturze naukowej.

Skuteczność programu zostanie oceniona na podstawie obserwacji trendów rutynowo zbieranych statystyk zapadalności na inwazyjne choroby pneumokokowe.

Ze względu na fakt, że inwazyjnych chorób pneumokokowych takich jak posocznica, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych odnotowuje się stosunkowo niedużo, stąd efektywność programu na przełomie kilku lat może być słabo widoczna. Doświadczenia innych krajów, w których szczepienia są bardziej rozpowszechnione obserwuje się obniżenie liczby zachorowań na choroby pneumokokowe nawet do 98%. Największy odsetek osób choruje przede wszystkim na nieinwazyjne choroby pneumokokowe (zapalenie ucha środkowego, zatok, nieinwazyjne zapalenie płuc) dla osób w wieku > 65 roku życia mogą być niebezpieczne dla życia szczególnie w grupie osób u których dodatkowo występują czynniki ryzyka takie jak: cukrzyca, astma oskrzelowa, POCHP, choroby krążeniowo-naczyniowe, stąd też monitorowanie spadku zapadalności na te choroby byłoby najlepszym miernikiem efektywności.

VI. BUDŻET PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ

1 Koszty jednostkowe.

Koszt szczepienia, na który składa się koszt szczepionki (jednej dawki), koszt kwalifikacji do szczepienia, koszt podania szczepionki – 280,00 zł.

Koszty akcji promocyjno-edukacyjnej (organizator programu oraz realizatorzy) wyniesie ok. 3 000,00 zł.

Szczegółowe koszty zostaną przedstawione przez podmioty lecznicze przystępujące do konkursu ofert.

2 Koszty całkowite.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w 2022 roku wyniesie około 40 000,00 zł. Szczegółowe koszty zostaną przedstawione przez podmioty lecznicze przystępujące do konkursu ofert.

Budżety na realizację programu w latach następnych będą ustalane z końcem każdego roku kalendarzowego.

3 Źródła finansowania.

Program w całości będzie finansowany z budżetu Miasta Częstochowy i realizowany przez realizatora programu wybranego w drodze konkursu ofert.

VII. CYTOWANE PRACE

- Albrecht P, Hryniewicz W., Kuch A. i wsp.: Rekomendacje postępowania w zakażeniach bakteryjnych ośrodkowego układu nerwowego. Rekomendacje diagnostyczno-terapeutyczno-profilaktyczne. Narodowy Instytut Leków, Warszawa 2011.
- W. Magdzik, D. Naruszewicz, A. Zielinski; Wakcynologia; wydanie II 2007 r.
- Czajka H., Inwazyjne pneumokoki zapobieganie zakażeniom, Zakażenia – Suplement 2007.
- Medycyna Praktyczna- Szczepienia, 1 (21) 2017, 4 (28) 2018.
- Biuletyny Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce (NIZP – PZH, GIS), 2016,2017.
- Stanowisko Polskiego Towarzystwa Wakcynologii w sprawie wyboru szczepionki przeciw pneumokokom (30.01.2017).
- Hryniewicz W. Epidemiologia zakażeń pneumokokowych w Polsce i na świecie,
- Nowa 13 walentna skoniugowana szczepionka przeciw pneumokokom w świetle aktualnej wiedzy na temat zakażeń Streptococcus pneumoniae, Elsevier Urban&Partner, 2010
- Duszczyk E., Talarek E., Profilaktyka zakażeń pneumokokowych u osób starszych, Zakażenia 2008.
- Albrecht P., Patrzalek M., Radzikowski A. Kliniczne i praktyczne efekty szczepień skoniugowaną szczepionką pneumokokową w zapobieganiu inwazyjnej choroby pneumokokowej, zapalenie płuc i ucha środkowego u dzieci w świetle doświadczeń polskich i światowych. Pediatria 2009.
- Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 25 października 2018 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2019.
- koroun.edu.pl

Uzasadnienie

Zadaniem własnym gminy wynikającym z treści art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy o samorządzie gminnym jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. Ponadto zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy między innymi opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Uwzględniając powyższe, w myśl art. 48 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych został opracowany program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.

Choroby pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn groźnych zachorowań i zgonów wśród osób powyżej 55 roku życia. Główny Inspektor Sanitarny każdego roku w programie Szczepień Ochronnych na dany rok zaleca, aby szczepieniami ochronnymi przeciw *Streptococcus pneumoniae* objąć już osoby powyżej 50 roku życia.

Celem głównym programu jest ograniczenie ryzyka zachorowania na choroby spowodowane zakażeniem pneumokokami poprzez zmniejszenie liczby infekcji i zwiększenie odporności wśród mieszkańców Częstochowy.

Zgodnie z założeniami programu:

·uczestnikami będą mieszkańcy Częstochowy powyżej 55 roku życia, którzy dotąd nie zostali zaszczepieni przeciw pneumokokom,

·świadczenia zdrowotne obejmują kwalifikację lekarską oraz wykonanie szczepienia,

·szczepienia przeprowadzą podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, wyłonione w drodze konkursu ofert,

·szczepienia będą przeprowadzone przez personel medyczny– pielęgniarki posiadające ukończony kurs w zakresie wykonywania szczepień ochronnych pod nadzorem lekarskim.

Zgodnie z wymogiem ustawowym program został przesłany do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji celem zaopiniowania i uzyskał pozytywną opinię. W programie uwzględniono zmiany wskazane przez Agencję. Program uzyskał również pozytywną opinię Częstochowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Szczepienia przeciwko pneumokokom nabierają szczególnego znaczenia w czasie epidemii. Towarzystwa lekarskie i naukowe zalecają szczepienia przeciwko pneumokokom dla osób powyżej 50 roku życia, które

obarczone są ryzykiem ciężkiego przebiegu zapalenia płuc. Podobne stanowisko reprezentuje Główny Inspektor Sanitarny, który zaleca szczepienia przeciwko grypie, koronawirusowi i pneumokokom osobom starszym, mającym obniżony poziom odporności oraz osobom z grup ryzyka. Rekomendacje kliniczne wskazują, że najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom i przedwczesnym zgonom z powodu zapalenia płuc, które głównie powodują bakterie pneumokoków są szczepienia, które zabezpieczają przed ciężkim przebiegiem choroby i powikłaniami.

Opisana powyżej sytuacja uzasadnia podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 31 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48 ust. 1 i 3, art. 48a ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jt. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. 1. Przyjąć kontynuację na lata 2022-2026 programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021” przyjętego Uchwałą Rady Miasta Częstochowy Nr 603.XLIV.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 7 września 2017 r.

2. Załącznik stanowiący program polityki zdrowotnej „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021” z uwzględnieniem kontynuacji programu na lata 2022-2026 otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia2022 r.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ

„ PROFILAKTYKA STOMATOLOGICZNA DLA UCZNIÓW KLAS II SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ZLOKALIZOWANYCH
NA TERENIE MIASTA CZĘSTOCHOWY W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA PRÓCHNICY ZĘBÓW NA LATA 2017 – 2021
– KONTYNUACJA NA LATA 2022-2026”

Autor:

lek. stom. Agata Horonkiewicz

przy współpracy Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Częstochowy

1. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO.

1.1 Problem zdrowotny- PRÓCHNICA ZĘBÓW.

Próchnica zębów jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych schorzeń cywilizacyjnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia szacuje się, że dotyczy ona może 60-90% populacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Jest chorobą pojawiającą się już w zębach mlecznych w pierwszym roku życia dziecka. Między 2. a 3. r. ż. występuje u 35–50% dzieci, między 3. a 4. r. ż. próchnica występuje u 56-60% dzieci, a w wieku 6–7 lat u prawie 100% dzieci. Na podstawie ostatnich przeprowadzonych badań epidemiologicznych stwierdza się, iż blisko 90% dzieci 12-letnich w Polsce ma próchnicę. Pomiędzy 5 a 12 rokiem życia, aż 89,3% dzieci miało przynajmniej jeden ząb szósty dotknięty próchnicą. Zaplanowane w programie działania stanowią uzupełnienie świadczeń gwarantowanych finansowanych przez NFZ. Stan uzębienia to nie tylko problem estetyczny, ale również psychologiczny.

Poczucie własnej wartości i samoocena kształtująca się poprzez pryzmat brakujących zębów to wielki problem społeczny, element zdrowia publicznego.

Próchnica uważana jest za najczęstszą i najkosztowniejszą chorobę przewlekłą. Jedną z najprostszych metod zapobiegania próchnicy jest profilaktyka, właściwa higiena jamy ustnej oraz świadomość pacjenta. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), Światowa Federacja Dentystyczna (FDI) oraz wiele organizacji pro zdrowotnych wyznaczyły sobie cel, który powinien w najbliższych latach zmniejszyć wpływ chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia i rozwój człowieka.

Poprzez promocję zdrowia, profilaktykę i wczesną diagnostykę szczególnie u dzieci i młodzieży możemy powyższy cel osiągnąć w nie długim czasie.

1.2. Epidemiologia.

Problem próchnicy zębów, a w szczególności próchnicy u dzieci jest problemem społecznym. PRÓCHNICA w definicji WHO (Światowej Organizacji Zdrowia) to proces patologiczny umiejscowiony, pochodzenia zewnątrz ustrojowego, który prowadzi do odwapnienia i proteolitycznego rozpadu twardych tkanek zęba. Głównym czynnikiem odpowiedzialnym za jej rozwój są bakterie, rozkładające cukry obecne w produktach żywnościowych, wytwarzające kwasy niszczące szkliwo. Liczba osób na świecie dotkniętych próchnicą sięga 5 miliardów. Ogólnopolskie badania epidemiologiczne stanu zdrowia jamy ustnej ludności prowadzone regularnie od 1987 roku wskazują na to, że próchnica zębów i choroby przyzębia stanowią poważny problem zdrowotny naszego społeczeństwa. Szczególnie ważnym problemem jest próchnica wśród dzieci. W wieku 5-7 lat pojawia się uzębienie stałe obecne u człowieka już do końca życia.

Próchnica zębów jest też główną przyczyną utraty uzębienia. Utrata zębów stałych szczególnie u dzieci w wieku szkolnym z powodu próchnicy jest zjawiskiem trudnym do zaakceptowania. W Polsce odsetek dzieci w wieku 12 lat, które utraciły z powodu próchnicy co najmniej 1 ząb stały jest wysoki i wynosi 7,2. Zjawisko całkowitej utraty uzębienia przybiera masowy charakter wśród osób po 45 roku życia. Według danych GUS

problem próchnicy dotyczy aż 70% trzylatków i 90% sześciolatków. Trudno znaleźć nastolatka, który miałby wyleczone wszystkie zęby.

Zdrowie jamy ustnej zależy w największym stopniu od nas samych, od naszej świadomości i znajomości problemu. By uchronić się przed skutkami próchnicy zębów musimy zastosować szeroko rozumianą profilaktykę: profilaktykę fluorową, profilaktykę żywieniową, higienę jamy ustnej (szczotkowanie zębów), regularne wizyty kontrolne u dentysty. Według WHO leczenie ubocznych skutków chorób jamy ustnej stanowi 5-10 % kosztów opieki zdrowotnej w państwach uprzemysłowionych.

Dane epidemiologiczne uzyskane z badań prowadzonych w ramach programu „Monitoring Zdrowia Jamy Ustnej” przez Zakład Stomatologii Zachowawczej Instytutu Stomatologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Katedrę Higieny i Epidemiologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (2010-2012):

Częstość występowania ubytków w zębach mlecznych:

- 1) w wieku 3 lat – 57,2% (frekwencja) i średnio 2,7 zębów z ubytkami,
- 2) w wieku 5 lat – 79,9% i 5,07 zębów z ubytkami.

Częstość występowania ubytków w zębach stałych:

- 1) w wieku 12 lat – 79,6% (frekwencja) i 3,5 średnio zębów z ubytkami,
- 2) w wieku 15 lat - 91,8% i 6,12 zębów,
- 3) w wieku 18 lat 96,1% i 7,95 zębów,
- 4) 35-44 lata – 99,9% i 16,91 zębów,
- 5) 43,9% osób w wieku 65-74 lat jest bezzębnych.

1.3. Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu.

Programem będą objęte dzieci z klas II szkół podstawowych z terenu miasta Częstochowy. Według danych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Częstochowy (stan na 22.10.2021 rok), populacja dzieci uczęszczająca do klas II szkół podstawowych wynosi 1729.

Edukacja zdrowotna będzie skierowana do dzieci klas drugich szkół podstawowych z terenu miasta Częstochowy, nauczycieli oraz ich rodziców/opiekunów prawnych. Edukacją zdrowotną planuje się objąć w pierwszym roku realizacji programu ok. 2 000 osób dorosłych i dzieci.

Przyjmuje się 100% udział dzieci w programie.

1.4. Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym.

Gmina Miasto Częstochowa dotychczas nie realizowała programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki próchnicy. Programy z tego zakresu realizowane są w wielu miastach i gminach w Polsce m.in. Wałbrzychu, Wronkach, Krakowie, Krośnie, Sosnowcu, Łęborku, Kaliszu, Toruniu, Ciechocinku, Włocławku, Legnicy, Gdańsku, Czarniejewie, Dobroniu.

Działania programu uzupełnią dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia poprzez zwiększenie częstości badań. Jednocześnie program zwiększa dostępność do zabiegu lakowania zębów stałych dla dzieci w wieku szkolnym. W chwili obecnej lakowanie zębów stałych w ramach świadczeń dodatkowych proponowanych przez NFZ jest możliwe u dzieci, jest to jednak nie wystarczające. Ponadto lakowanie zębów stałych w ramach środków NFZ odbywa się ze względu na wskazania (np. obniżenie szyjek zębowych, noszenie aparatów ortodontycznych czy choroba przyczyniająca się do suchości w jamie ustnej) w ramach zabiegu leczniczego a nie profilaktyki.

1.5. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu.

Światowa Organizacja Zdrowia, również Polskie Towarzystwo Stomatologiczne (PTS), Światowa Organizacja Stomatologiczna (FDI), Międzynarodowe Towarzystwo Stomatologii Dziecięcej (IAPD) określiły strategiczne cele zdrowotne w zakresie jamy ustnej do roku 2020. Głównym celem jest promocja zdrowia i zmniejszenie wpływu chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia i rozwój dziecka. Jego osiągnięcie powinno nastąpić poprzez wczesną diagnostykę, prewencję i efektywne leczenie chorób zębów – przede wszystkim próchnicy – u dzieci i młodzieży.

Wielu autorów zagranicznych i polskich przedstawia wyniki badań świadczące o niezaprzeczalnej skuteczności zabiegu uszczelniania bruzd (lakowania) w zębach trzonowych. Badania potwierdzają obniżenie wskaźnika PUW (Z) o ponad 1 jednostkę (1 ząb) u dzieci, u których zalakowano bruzdy w zębach bocznych w porównaniu z dziećmi niepoddanymi zabiegowi lakowania.

Zapobieganie próchnicy powinno mieć charakter działań kompleksowych, tzn. powinno obejmować edukację nauczycieli, edukację rodziców, edukację dzieci i naukę współodpowiedzialności za stan swojego zdrowia. Wiedza ta powinna dotyczyć zasad racjonalnego odżywiania, przestrzegania higieny jamy ustnej, obowiązkowych badań kontrolnych stomatologicznych, a także uczestnictwa w akcjach profilaktycznych z wykorzystaniem preparatów fluorowych przeprowadzanych w regularnych odstępach czasu.

Opieka stomatologiczna dzieci wymaga od lekarzy stomatologów szczególnych umiejętności nie tylko merytorycznych, ale również psychologicznych. W związku z powyższym opieka taka jest niechętnie podejmowana. Dodatkowo ograniczona świadomość zdrowotna naszego społeczeństwa, a co za tym idzie nieświadomość potrzeb stomatologicznych rodziców dzieci jest powodem, że dziecko najczęściej trafia do dentysty z powodu bólu będącego wynikiem powikłań choroby próchnicowej.

Niekorzystne uwarunkowania społeczne, ekonomiczne oraz organizacyjne w polskim systemie ochrony zdrowia, które doprowadziły do likwidacji gabinetów stomatologicznych w placówkach oświatowych oraz do ograniczania z roku na rok liczby i zakresu usług stomatologicznych świadczonych w ramach ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, są powodem bardzo ograniczonej dostępności do zabiegów profilaktyczno-leczniczych dla dzieci młodzieży. Przyczyn fatalnego stanu zdrowia zębów populacji polskiej należy szukać nie tylko w systemie opieki zdrowotnej, ale także w

naszym stylu życia. Próchnica zębów zaliczana jest do chorób przewlekłych o najszerzym zasięgu uwarunkowana stylem życia. Funkcjonujące przekonanie, że zębów mlecznych nie trzeba leczyć bo i tak wypadną jest błędne gdyż próchnica w zębach mlecznych może spowodować uszkodzenie zawiązków zębów stałych. Dziecko samo nie przyjdzie do gabinetu stomatologicznego, a rodzice często bagatelizują problem. Ponadto rodzice nie dopilnowują dzieci, aby regularnie szczotkowały zęby i nie pokazują jak mają to robić. Często sami nie wiedzą jak właściwie czyścić zęby. Dorośli nie prowadzą dzieci do lekarza stomatologa na regularne kontrole i leczenie, bo sami się boją. Swoim zachowaniem przenoszą własny strach na dziecko i tak wyrasta kolejne pokolenie, które omija gabinet stomatologiczny. Tylko zmiana nawyków i większa dbałość o higienę może zmniejszyć odsetek dzieci dotkniętych próchnicą zębów. Po zapoznaniu się z wynikami raportu Ministerstwa Zdrowia pn. „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej w latach 2010-2012” jak najbardziej słuszne wydają się działania edukacyjno-profilaktyczne ukierunkowane na budowanie prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej wśród dzieci zaproponowanych w programie. Zły stan uzębienia u dzieci, brak odpowiednich nawyków żywieniowych, profilaktyki oraz nawyków higieny jamy ustnej prowadzi do utrzymującego się przez całe życie złego stanu jamy ustnej. Poprawa stanu uzębienia oraz higieny jamy ustnej jest procesem wieloletnim, który wymaga systematycznej kontroli, nabrania odpowiednich nawyków i współpracy ze stomatologiem.

Mając na uwadze zdrowie mieszkańców Częstochowy postanowiono sfinansować Program polityki zdrowotnej na lata 2017 – 2021, obejmujący profilaktykę stomatologiczną wśród dzieci z terenu miasta Częstochowy. Dzięki wdrożeniu programu w szkołach, rodzice, nauczyciele i dzieci będą uczone prawidłowej higieny jamy ustnej, co przyniesie efekty w późniejszych latach. Lakowanie zębów, które nie zostały zalakowane w ramach środków z NFZ lub tych z których lak wypadł w znakomity sposób przedłuży żywot zębów u dzieci biorących udział w programie. Lakowanie zębów jest zabiegiem bezbolesnym, do którego stosuje specjalne preparaty zawierające duże stężenie fluoru.

Programy w zakresie stomatologii oparte o szkołę przynoszą najlepsze efekty i zapewniają najszerszy krąg oddziaływania. Inną skuteczną i zalecaną formą oddziaływania zdrowotnego jest rozmowa prowadzona z dzieckiem lub osobą dorosłą na fotelu dentystycznym, która powinna być ukierunkowana na rozwiązanie indywidualnych problemów zdrowotnych badanego.

2. CELE PROGRAMU

2.1. Cel główny.

Obniżenie częstości występowania próchnicy zębów i poprawa stanu zdrowia jamy ustnej dzieci w wieku szkolnym.

2.2. Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie dostępności do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych z zakresu stomatologii dziecięcej,

- 2) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zdrowia jamy ustnej wśród dzieci, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli,
- 3) rozwijanie prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych wśród dzieci w wieku szkolnym,
- 4) wzrost świadomości rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli na temat ważności regularnych wizyt kontrolnych w gabinecie stomatologicznym,
- 5) zmniejszenie zjawiska strachu przed wizytą w gabinecie wśród dzieci,
- 6) przeciwdziałanie rozwojowi próchnicy zębów u adresatów programu poprzez zabiegi lakowania zębów u 30% dzieci biorących udział w programie,
- 7) obniżenie ciężkości przebiegu choroby próchnicowej u dzieci w wieku szkolnym,
- 8) zmniejszenie wskaźnika intensywności próchnicy,
- 9) zmniejszenie kosztów leczenia stomatologicznego w późniejszych latach.

2.3. Oczekiwane efekty:

- 1) podniesienie świadomości rodziców/opiekunów prawnych dzieci w zakresie profilaktyki stomatologicznej,
- 2) wykrycie choroby próchnicowej zębów we wczesnym stadium rozwoju,
- 3) przyzwyczajanie dzieci do dbałości o higienę jamy ustnej.

2.4. Mierniki efektywności odpowiadające celom programu.

W ramach realizacji programu zakłada się stałe monitorowanie efektów działania, w szczególności planuje się ustalić:

- 1) liczbę osób, które uczestniczyły w działaniach w zakresie profilaktyki próchnicy,
- 2) liczbę dzieci, u których przeprowadzono lakowanie zębów,
- 3) liczba dzieci skierowanych na dalsze leczenie w gabinecie stomatologicznym,
- 4) liczba dzieci, rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli, którzy wzięli udział w edukacji.

3. ADRESACI PROGRAMU.

3.1. Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe.

Programem badań profilaktycznych będą objęci uczniowie klas II szkół podstawowych z terenu miasta Częstochowy w ilości 870 w pierwszym roku realizacji programu.

Programem objęte zostaną wszystkie dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni wyrażą zgodę w formie pisemnej na przeprowadzenie badań u ich pociech.

Organizator programu corocznie oszacuje liczebność populacji dzieci uczęszczających do klas drugich oraz wysokość środków finansowych niezbędną do realizacji programu, w tym do przeprowadzenia akcji edukacyjnej.

Szacuje się, że w latach następnych liczba dzieci uczęszczająca do klas II będzie wynosiła ok. 1500 osób.

3.2. Tryb zapraszania do programu.

Celem jest zapewnienie wysokiej frekwencji w programie, której podstawą jest odpowiedni dostęp do pełnej informacji o jego realizacji.

Dlatego też organizator oraz realizator/realizatorzy programu przeprowadzą kampanię informacyjno-edukacyjną motywującą do aktywnego udziału w programie:

- 1) organizator programu (Urząd Miasta Częstochowy)
- 2) informacja o programie na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta,
- 3) audycje radiowe/telewizyjne poświęcone programowi badań przesiewowych w mediach lokalnych,
- 4) realizatorzy programu (podmioty lecznicze wyłonione w drodze konkursu ofert)
- 5) informacje na stronie internetowej oraz siedzibie realizatora,
- 6) plakaty, ulotki w placówkach służby zdrowia, aptekach, autobusach, tramwajach, ogłoszenia parafialne,
- 7) plakaty i ulotki w szkołach,
- 8) rozpropagowanie programu na zebraniach z rodzicami w szkołach podstawowych w mieście Częstochowa,
- 9) potwierdzanie udziału w programie (pisemne zgody rodziców).

4. ORGANIZACJA PROGRAMU.

4.1. Części składowe programu, etapy i działania organizacyjne.

1. Wybór jednostek realizujących program (konkurs ofert).
2. Kampania informacyjno-edukacyjna programu będzie prowadzona równolegle przez Urząd Miasta Częstochowy i realizatora/ów programu:
 - 1) organizator programu (Urząd Miasta Częstochowy) informacja o programie na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, audycje radiowe/telewizyjne poświęcone programowi w mediach lokalnych, banery, plakaty, reklamy w tramwajach, spoty radiowe,
 - 2) realizatorzy programu (podmioty lecznicze wyłonione w drodze konkursu ofert), informacje na stronie internetowej oraz w siedzibie realizatora o realizacji programu, szkołach w których będzie realizowany program, oraz sposobie jego przeprowadzania, zaproszenia do udziału w programie (ulotki, plakaty), informowanie szkół o programie jego zasadach rekrutacji i sposobie przeprowadzenia.
3. Realizacja programu:
 - 1) edukacja zdrowotna rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli - uświadomienie rodzicom/opiekunom prawnym i nauczycielom ważności i konieczności okresowych badań stomatologicznych, nawyków żywieniowych i i odpowiedniej higieny jamy ustnej. Planuje się przeprowadzenie 6 spotkań edukacyjnych dla rodziców,
 - 2) uzyskanie zgody rodziców/opiekunów prawnych dzieci na udział w programie wraz z ankietą dot. udziału dzieci w profilaktyce stomatologicznej,

- 3) przeprowadzenie badania diagnostycznego -ocena stanu uzębienia za pomocą wskaźnika intensywności próchnicy PUW,
- 4) edukacja dzieci - nauka prawidłowej higieny jamy ustnej, w tym nauka prawidłowego szczotkowania zębów,
- 5) lakowanie zębów przedtrzonowych i siódmych trzonowych dzieciom, które nie były zalakowane lub z których wypadł lak,
- 6) przekazanie rodzicom/opiekunom prawnym dzieci paszportu uśmiechu dziecka w którym zapisane będą uwagi dotyczące ewentualnych problemów stomatologicznych u dziecka.

4. Systematyczny monitoring realizacji programu.

4.2. Planowane interwencje:

- 1) promocja programu w lokalnej prasie i mediach,
- 2) promocja programu w szkołach,
- 3) edukacja rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli na spotkaniach w szkołach w zakresie, higieny jamy ustnej i konieczności cyklicznych wizyt kontrolnych u stomatologa,
- 4) edukacja dzieci w zakresie, higieny jamy ustnej i konieczności cyklicznych wizyt kontrolnych u stomatologa,
- 5) badanie przeglądowe jamy ustnej u dzieci klas II celem określenia wskaźnika PUW dla zębów mlecznych i PUW dla zębów stałych,
- 6) lakowanie zębów trzonowych i siódmych trzonowych u dzieci, u których nie został on wykonany w ramach NFZ lub tych z których lak wypadł całkowicie lub częściowo,
- 7) przekazanie paszportów uśmiechu z zapisanym stanem uzębienia dziecka oraz zaleceniami.

4.3 Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników:

- 1) dzieci klas II szkół podstawowych zlokalizowanych w mieście Częstochowa (w danym roku realizacji),
- 2) mieszkańcy miasta Częstochowy,
- 3) pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka na przeprowadzenie badania i lakowania zębów (załącznik do programu).

4.4. Zasady udzielania świadczeń w ramach programu.

Świadczenia przewidziane w programie otrzyma każde dziecko spełniające kryteria udziału w programie.

4.5 Sposób powiązania działań Programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz.U z 2019 r., poz 1199 z póź. zm.) określa szczegółowy katalog świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego oraz warunki ich realizacji. Zadania realizowane w ramach Programu stanowią uzupełnienie zakresu leczenia stomatologicznego

finansowanego przez NFZ. Priorytetowymi założeniami Programu są edukacja z zakresu higieny jamy ustnej oraz podniesienie świadomości rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli i dzieci jak istotne znaczenie ma profilaktyka chorób jamy ustnej. Edukacja zdrowotna skierowana będzie zarówno do dzieci jak i rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli. Szczególnie zwrócimy uwagę na techniki szczotkowania zębów, odpowiednie żywienie dzieci, nawyki higieniczne i konieczność okresowych wizyt kontrolnych u stomatologa. Dziecko, u którego zostanie zdiagnozowana choroba próchnicowa, będzie miało możliwość leczenia zębów w ramach kontraktu zawartego z Narodowym Funduszem Zdrowia.

4.6 Zakończenie udziału w programie.

Po zakończeniu Programu każdy z rodziców/opiekunów prawnych będzie poinformowany o stanie jamy ustnej dziecka i na potwierdzenie otrzyma Paszport uśmiechu. Rodzice będą mogli kontynuować leczenie swoich dzieci w wybranym gabinecie stomatologicznym posiadającym kontrakt z NFZ.

4.7. Bezpieczeństwo planowanych interwencji.

Program będzie realizowany przez podmiot leczniczy/podmioty lecznicze, realizujące świadczenia z zakresu stomatologii, które będą wyłonione w drodze konkursu ofert. Planowane interwencje są badaniami bezpiecznymi, nie inwazyjnymi.

4.8. Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu.

Badania zostaną przeprowadzone przez zespół personelu w skład którego wchodzi lekarz stomatolog i wykwalifikowana asystentka stomatologiczna. Przegląd uzębienia u dzieci można wykonać poza gabinetem stomatologicznym – w szkolnych gabinetach pielęgniarstwa. W warunkach nieambulatoryjnych poza gabinetem stomatologicznym (szkolne gabinety pielęgniarstwa) wskazane jest użycie jednorazowych zestawów stomatologicznych.

Po zakończeniu badania wszystkie użyte materiały trafią do pojemnika/worka na odpady medyczne, które zostaną zabrane przez zespół wykonujący badania celem utylizacji odpadów medycznych.

4.9. Dowody skuteczności planowanych działań.

Działania profilaktyczne w zakresie stomatologii prowadzone w szkołach są według WHO najskuteczniejsze. Promocja zdrowia jamy ustnej realizowana w placówkach oświatowych okazuje się efektywna, ponieważ oddziałuje na wszystkie środowiska niezależnie od statusu socjoekonomicznego, a dodatkowo może być efektywna kosztowo. Jednym z powszechnie używanych narzędzi profilaktyki tej choroby jest również zabieg uszczelniania zębów bocznych. Wykazano, że u osób, u których go wykonano, nastąpiło istotne zahamowanie rozwoju próchnicy na powierzchniach żujących, a także zmniejszyło się jej nasilenie w całym uzębieniu.

W opracowaniu doktor Betiny Siudmak dokładnie wykazano na podstawie dziesięcioletnich badań, że ilość występowania próchnicy u dzieci z zalakowanymi zębami stałymi jest o ponad połowę mniejsza niż u dzieci, które nie miały lakowanych zębów. W cytowanej pracy w ciągu 10 lat wykonano 1546 zabiegów lakowania

zębów. Intensywność próchnicy, wyrażona średnią liczbą PUW była istotnie niższa niż w populacji z zalakowanymi trzonowcami (2,05) niż w grupie kontrolnej (bez lakowania) 4,30. Wykazuje to dobitnie o skuteczności metody i konieczności jej stosowania u jak największej liczbie dzieci w wieku 6-10 lat.

5. KOSZTY.

5.1. Koszty jednostkowe:

- 1) kampania informacyjno-edukacyjna (organizator programu oraz realizatorzy) – ok.6400,00 zł,
- 2) koszt badania diagnostycznego dziecka – ok. 55,00 zł /uczeń,
- 3) koszt lakowania zębów u ok. 30% dzieci – ok. 35,00 zł/uczeń,
- 4) koszt spotkania edukacyjnego dla rodziców – ok. 250,00 zł/spotkanie,
- 5) edukacja dzieci, w tym nauka prawidłowego mycia zębów – ok. 6,00 zł/uczeń,
- 6) zakup pasty, szczoteczki, kubeczka oraz „Paszportu uśmiechu” – ok. 10,00 zł/uczeń,
- 7) koszt koordynatora programu – ok. 1 200,00 zł/rok realizacji programu.

5.2. Planowane koszty całkowite.

Wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację programu w pierwszym roku realizacji programu wyniesie 80 000,00 zł.

Budżety na realizację programu w latach następnych będą określone każdego roku w wysokości uwzględniającej liczbę dzieci uczęszczających do klas II w danym roku oraz ceny jednostkowe.

5.3. Źródła finansowania.

Program w całości będzie finansowany z budżetu Miasta Częstochowy.

6. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

6.1. Ocena zgłaszalności do programu.

Ocena zgłaszalności do programu będzie monitorowana w trakcie trwania programu oraz po zakończeniu programu na podstawie list uczestnictwa.

W ramach monitorowania i ewaluacji programu zostaną określone następujące wskaźniki:

- 1) populacja dzieci kwalifikująca się do badania diagnostycznego -oceny stanu uzębienia dzieci zgodnie z przyjętymi kryteriami,
- 2) liczba dzieci, u których wykonano badanie diagnostyczne- ocenę stanu uzębienia, zgodnie z przyjętymi kryteriami,
- 3) liczba dzieci, których rodzice nie wyrazili zgody na badanie diagnostyczne- ocenę stanu uzębienia,
- 4) liczba rezygnacji z udziału w programie na poszczególnych etapach jego realizacji,
- 5) liczba spotkań edukacyjnych,
- 6) liczba odbiorców edukacji zdrowotnej – rodziców /opiekunów prawnych i nauczycieli,
- 7) liczba wydrukowanych paszportów uśmiechu.

Realizator programu zobowiązany będzie do składania 1 x w miesiącu sprawozdania z realizacji programu.

6.2. Ocena jakości świadczeń w programie.

Nadzór i okresowa kontrola realizacji programu będzie prowadzona przez pracowników Urzędu Miasta Częstochowa. Bieżący nadzór będzie sprawowany przez koordynatora powołanego przez organizatora programu.

6.3. Ocena efektywności programu

Ocena efektywności programu dokonana zostanie na podstawie analizy danych:

- 1) frekwencji,
- 2) wskaźników próchnicy wyrażonej wskaźnikami PUW dla zębów mlecznych i PUW dla zębów stałych na podstawie badań dzieci biorących udział w programie,
- 3) w perspektywie wieloletniej analiza intensywności próchnicy u dzieci , analiza odsetka dzieci, u których wykryto próchnicę oraz wskaźnika leczenia.

7. OKRES REALIZACJI PROGRAMU.

Program zaplanowano na lata: 2017 – 2021- kontynuacja na lata 2022-2026.

Literatura i piśmiennictwo:

1. Jańczuk Zbigniew, Próchnica zębów, zapobieganie, klinika i leczenie. Warszaw PZWL 1994.
2. Skawińska A i wsp. Profilaktyka choroby próchnicowej 2011.
3. Wójcicka A i wsp., Próchnica wieku rozwojowego chorobą cywilizacyjną. Przegląd Epidemiologiczny, 2012.
4. Szymańska J, Szalewski L., Próchnica zębów mlecznych w populacji polskich dzieci w wieku 0,5-6 lat, Zdrowie publiczne 2011.
5. Beata Pawka, Piotr Dreher, Jolanta Herda, Igor Szwiec , Próchnica zębów u dzieci problemem społecznym , Probl Hig Epidemiol 2010.
6. Betina Siudmak, Retrospektywna analiza efektywności lakowania bruzd pierwszych i drugich zębów trzonowych stałych u dzieci i młodzieży w latach 1998 – 2007.

Załącznik do
załącznika do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia2022 r.

**ZGODA NA BADANIE DIAGNOSTYCZNE
(OCENA STANU UZĘBIENIA)**

Wyrażam zgodę na wykonanie badania diagnostycznego – ocenę stanu uzębienia u mojego dziecka

(imię i nazwisko uczestnika)

w ramach realizacji programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017 – 2021-kontynuacja na lata 2022-2026”.

PESEL uczestnika

adres zamieszkania

Uczeń klasy _____ Szkoły Podstawowej nr _____

w _____

(imię i nazwisko oraz podpis rodzica/opiekuna prawnego uczestnika programu)

Uzasadnienie

Projekt uchwały zakłada kontynuację programu na lata 2022-2026.

Próchnica zębów jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych schorzeń cywilizacyjnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia szacuje się, że dotyczyć ona może 60-90% populacji dzieci i młodzieży w wieku szkolnym

Celem głównym programu jest obniżenie częstości występowania próchnicy zębów i poprawa stanu zdrowia jamy ustnej dzieci w wieku szkolnym.

W ramach programu realizowane są elementy edukacji zdrowotnej oraz świadczenia zdrowotne, a mianowicie:

- organizacja spotkań edukacyjnych wśród dzieci, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli w zakresie nauki prawidłowej higieny jamy ustnej,
- badania diagnostyczne - ocena stanu uzębienia dzieci, która opisana będzie w paszporcie uśmiechu przekazanym rodzicom/opiekunom prawnym,
- lakowanie bruzd zębowych u 30% dzieci, które nie miały wcześniej wykonanego lakowania w zębach przedtrzonowych i siódmych trzonowych, lub ten lak całkowicie lub częściowo im wypadł.

Program realizowany od 2017 roku. W ramach programu w latach 2017-2019 dokonano przeglądu jamy ustnej u 3205 osób, zalakowano 722 zęby. Z uwagi na epidemię realizacja programu w latach 2020-2021 była niemożliwa.

Realizator/realizatorzy programów zostaną wyłonieni w drodze konkursu ofert.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 32 do protokołu

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022

Na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz § 43 ust. 1 Statutu Miasta Częstochowy stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 108.VIII.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 14 marca 2019 r. (Dz. U. Woj. Śl. poz.2311), Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Zatwierdza się plan pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Komisji Rewizyjnej Rady Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Komisji
Rewizyjnej Rady Miasta
Częstochowy

Tomasz Tyl

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

Plan pracy Komisji Rewizyjnej na rok 2022

Lp.	Miesiąc	Temat
1.	Styczeń Luty Marzec	·Weryfikacja zapisów statutowych i ich stosowanie w częstochowskich szkołach podstawowych nr: 53, 36, 20, 7 i 30. ·Sprawy bieżące.
2.	Kwiecień Maj Czerwiec	·Przygotowanie projektu uchwały absolutoryjnej. ·Kontrola warunków pracy oraz wyposażenia w sprzęt ratowniczy na częstochowskich kąpieliskach. ·Sprawy bieżące.
3.	Lipiec Sierpień Wrzesień	·Kontrola procesu wynajmowania sali gimnastycznej podmiotom zewnętrznym w III Liceum Ogólnokształcące im. dra Władysława Biegańskiego w Częstochowie. ·Sprawy bieżące.
4.	Październik Listopad Grudzień	·Analiza działalności Straży Miejskiej w zakresie utrzymania czystości i porządku w mieście. ·Kontrola Straży Miejskiej dotycząca zakładanych blokad. ·Sprawy bieżące.

Przewodniczący Komisji
Rewizyjnej Rady Miasta
Częstochowy

Tomasz Tyl

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie

Na podstawie art. 18b ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz §48 ust.2 Statutu Miasta Częstochowy stanowiącego załącznik do uchwały Nr 108.VIII.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie Statutu Miasta Częstochowy (Dz. U. Woj. Śl. poz.2311), po rozpatrzeniu skargi Pana i Pani,

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Skargę uznać za bezzasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Częstochowy, upoważniając go do przesłania Skarżącym odpisu niniejszej uchwały wraz z uzasadnieniem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Komisji
Skarg, Wniosków i Petycji
Rady Miasta Częstochowy

Tomasz Blukacz

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 2022 r.

Uzasadnienie do Uchwały Rady Miasta Częstochowy z dnia w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie

W dniu 28.09.2021 r. wpłynęła do Rady Miasta Częstochowy skarga dot. Działalności Bursy Miejskiej w Częstochowie wraz z wnioskiem o odwołanie Dyrektora Bursy.

Sprawa była przedmiotem posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w dniu 05.11.2021 r., a także 17.12.2021 r.

W skardze zarzucono Dyrektorowi Bursy, że w stosunku do wychowanków stosuje się mobbing. Naddo wskazano, że dzieci uczęszczające do Szkoły Mistrzostwa Sportowego nie mają możliwości spożywania posiłków w pokojach. Zarzucono, niewłaściwe zdaniem Skarżących obowiązujące w Bursie zasady korzystania z pryszniców, pokoi, świetlicy, rzeczy prywatnych wychowanków. Za niewłaściwe uznano procedury dot. Zapobiegania Covid-19.

Wskazano na wady w procedurze przyjmowania kandydatów do Bursy. Zakwestionowano zapis umowy dot. Korzystania z placówki, a także rozwiązania umowy.

Po zapoznaniu się z wyjaśnieniami złożonymi przez Dyrektora Bursy oraz załączonymi do nich dokumentami stwierdzono, że skarga nie jest zasadna, z następujących przyczyn.

Bursa Miejska działa w oparciu o przepisy ustawy prawo oświatowe oraz statut. Szczegółowe zasady i warunki pobytu w Bursie Miejskiej są wskazane w umowach podpisywanych przez Dyrektora Bursy i rodziców wychowanków.

Zasady pobytu są zatem znane rodzicom i wychowankom, a także zainteresowanym klubom sportowym. Zasady te są równe dla wszystkich wychowanków.

Wszystkich wychowanków obowiązują nakazy wynikające z obecnego rygoru sanitarnego, którego źródłem jest obowiązujący stan pandemii, który uzasadnia stosowanie zaostrzonych obecnie reguł korzystania z pomieszczeń wspólnych Bursy oraz indywidualnych pokoi.

Obowiązujące w Bursie procedury, regulaminy, rozkład dnia i zasady zostały wypracowane i przyjęte kolegialnie przez Radę Pedagogiczną. Podlegają też modyfikacji, których źródłem są doświadczenia kadry i wychowanków Bursy. Przywołane obowiązujące w placówce dokumenty uwzględniają uwagi Młodzieżowej Rady Bursy. Istnieje zatem szeroka platforma do wspólnego wypracowania zasad przebywania w Bursie.

W tym zakresie Dyrektor Bursy zobowiązała się zorganizować spotkania z rodzicami wychowanków będących zawodnikami klubów sportowych.

W świetle poczynionych ustaleń oraz wyjaśnień, złożonej skargi nie uwzględniono.

Przewodniczący Komisji
Skarg, Wniosków i Petycji
Rady Miasta Częstochowy

Tomasz Blukacz

Załącznik nr 34 do protokołu

Rada Miasta Częstochowy

Radni - Sesja

Wyniki głosowań

LIV Sesja w dniu 27 stycznia 2022

Przeprowadzone głosowania

1. Głosowanie w sprawie **Wniosek o wprowadzenie do porządku obrad - Stanowisko Radnych Miasta Częstochowy w sprawie apelu do Prezydenta Krzysztofa Matyjaszczyka o natychmiastowe zawieszenie w pełnieniu funkcji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie Małgorzaty Mruszczyk** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 12:20, wyniki: ZA: 8, PRZECIW: 17, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (PRZECIW), Artur Gawroński (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Barbara Gieroń (PRZECIW), Małgorzata Iżyńska (PRZECIW), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (PRZECIW), Łukasz Kot (PRZECIW), Jacek Krawczyk (PRZECIW), Ewa Lewandowska (PRZECIW), Michał Lewandowski (PRZECIW), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Agata Pawłowska (PRZECIW), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (PRZECIW), Andrzej Sowa (PRZECIW), Krystyna Stefańska (PRZECIW), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (PRZECIW), SebasAan Trzeszkowski (PRZECIW), Tomasz Tyl (PRZECIW), Jolanta Urbańska (PRZECIW), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (PRZECIW)

2. Głosowanie w sprawie **Przyjęcie protokołu z obrad LIII sesji Rady Miasta Częstochowy.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 12:21, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

3. Głosowanie w sprawie **Powołanie Komisji Uchwał i Wniosków.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 13:20, wyniki: ZA: 25, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 3, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Piotr Kaliszewski (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata

Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

4. Głosowanie w sprawie **(BR.1.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2022-2038.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:31, wyniki: ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 7, BRAK GŁOSU: 2, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (BRAK GŁOSU), Katarzyna Jastrzębska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Piotr Kaliszewski (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (BRAK GŁOSU), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Paweł Ruksza (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

5. Głosowanie w sprawie **(BR.2.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2022.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:31, wyniki: ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 8, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Katarzyna Jastrzębska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Piotr Kaliszewski (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (BRAK GŁOSU), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Paweł Ruksza (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

6. Głosowanie w sprawie **(BR.3.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów działających na terenie miasta Częstochowy.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:32, wyniki: ZA: 25, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (BRAK GŁOSU), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

7. Głosowanie w sprawie **(BR.4.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku prowadzonym przez Gminę Miasto Częstochowa oraz warunków częściowego zwolnienia od ponoszenia opłat.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:32, wyniki: ZA: 17, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (BRAK GŁOSU), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Krystyna Stefańska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

8. Głosowanie w sprawie **Wniosek Klubu Radnych PiS** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:34, wyniki: ZA: 10, PRZECIW: 15, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 2, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (PRZECIW), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (PRZECIW), Małgorzata Iżyńska (PRZECIW), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (PRZECIW), Łukasz Kot (PRZECIW), Jacek Krawczyk (PRZECIW), Ewa Lewandowska (PRZECIW), Michał Lewandowski (PRZECIW), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (PRZECIW), Agata Pawłowska (PRZECIW), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (PRZECIW), Andrzej Sowa (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Krystyna Stefańska (PRZECIW), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (WSTRZYMUJĘ SIĘ), SebasAan Trzeszkowski (PRZECIW), Tomasz Tyl (PRZECIW), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (PRZECIW)

9. Głosowanie w sprawie **(BR.5.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z ochroną powietrza, polegających na modernizacji systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:35, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

10. Głosowanie w sprawie **(BR.6.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, związanych z usuwaniem wyrobów budowlanych zawierających azbest z nieruchomości na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.** - czas głosowania:

27 stycznia 2022, godz. 15:36, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (BRAK GŁOSU), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

11. Głosowanie w sprawie **(BR.7.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowych w 2022 r. na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska, polegających na montażu instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Częstochowy, realizowanych przez osoby fizyczne.** -

czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:36, wyniki: ZA: 26, PRZECIW: 1, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (BRAK GŁOSU), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

12. Głosowanie w sprawie **(BR.8.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w pobliżu Alei**

Wolności. - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:37, wyniki: ZA: 19, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA),

Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

13. Głosowanie w sprawie **(BR.9.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału stanowiącego własność Gminy Miasto Częstochowa w nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 12 oraz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Przemysłowej 14.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:38, wyniki: ZA: 20, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

14. Głosowanie w sprawie **(BR.10.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Krótkiej 5 i 6.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:38, wyniki: ZA: 19, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

15. Głosowanie w sprawie **(BR.11.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasto Częstochowa, położonych w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 7 i 9.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:39, wyniki: ZA: 19, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (BRAK GŁOSU), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

16. Głosowanie w sprawie **(BR.12.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Poleskiej.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:39, wyniki: ZA: 17, PRZECIW: 8, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 2, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (BRAK GŁOSU), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (BRAK GŁOSU), Krystyna Stefańska (PRZECIW), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

17. Głosowanie w sprawie **(BR.13.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicy CzęstochówkaParkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców WesterplaDe.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:40, wyniki: ZA: 21, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 5, BRAK GŁOSU: 2, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Katarzyna Jastrzębska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Piotr Kaliszewski (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (BRAK GŁOSU), Paweł Ruksza (BRAK GŁOSU), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

18. Głosowanie w sprawie **(BR.14.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu poprawy infrastruktury rodzinnych ogrodów działkowych położonych na terenie miasta Częstochowy w latach 2022-2024 – kontynuacja Programu z lat 2019-2021.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:40, wyniki: ZA: 28, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

19. Głosowanie w sprawie **(BR.15.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Częstochoowskiemu Centrum Świadczeń.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:40, wyniki:
ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0
Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (BRAK GŁOSU), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)
20. Głosowanie w sprawie **(BR.16.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Częstochowie do roku 2030”.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:41, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0
Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)
21. Głosowanie w sprawie **(BR.17.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowie do roku 2025.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:41, wyniki: ZA: 28, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0
Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)
22. Głosowanie w sprawie **(BR.18.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciwko pneumokokom dla osób 55+ mieszkańców Częstochowy na lata 2022-2026”.** - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:42, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0
Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA),

Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (WSTRZYMUJĘ SIĘ)

23. Głosowanie w sprawie **(BR.19.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie kontynuacji programu pn.**

„Profilaktyka stomatologiczna dla uczniów klas II szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy w zakresie zapobiegania próchnicy zębów na lata 2017-2021”. - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:43, wyniki: ZA: 28, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (ZA), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

24. Głosowanie w sprawie **(BR.20.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji**

Rewizyjnej Rady Miasta Częstochowy na rok 2022. - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:43, wyniki: ZA: 27, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (ZA), Katarzyna Jastrzębska (ZA), Piotr Kaliszewski (ZA), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (ZA), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (ZA), Monika Pohorecka (ZA), Paweł Ruksza (ZA), Emilia Skrzypczyńska (ZA), Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (ZA), Beata Struzik (ZA), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (ZA), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

25. Głosowanie w sprawie **(BR.21.LIV.22) Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na działania**

Dyrektora Bursy Miejskiej w Częstochowie. - czas głosowania: 27 stycznia 2022, godz. 15:44, wyniki: ZA: 17, PRZECIW: 9, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 1, BRAK GŁOSU: 1, NIEOBECNI: 0

Wyniki imienne: Łukasz Banaś (BRAK GŁOSU), Tomasz Blukacz (ZA), Artur Gawroński (ZA), Barbara Gieroń (ZA), Małgorzata Iżyńska (ZA), Konrad Jarzyński (PRZECIW), Katarzyna Jastrzębska (PRZECIW), Piotr Kaliszewski (PRZECIW), Dariusz Kapinos (ZA), Łukasz Kot (ZA), Jacek Krawczyk (ZA), Ewa Lewandowska (ZA), Michał Lewandowski (ZA), Dorota Majer (PRZECIW), Zbigniew Niesmaczny (ZA), Agata Pawłowska (WSTRZYMUJĘ SIĘ), Monika Pohorecka (PRZECIW), Paweł Ruksza (PRZECIW), Emilia Skrzypczyńska (ZA),

Andrzej Sowa (ZA), Krystyna Stefańska (PRZECIW), Beata Struzik (PRZECIW), Ryszard Szczuka (ZA), SebasAan Trzeszkowski (ZA), Tomasz Tyl (ZA), Jolanta Urbańska (ZA), Piotr Wrona (PRZECIW), Iwona Zbrojkiewicz (ZA)

Uczestnictwo w głosowaniach

1. Banaś Łukasz: **19/25**
2. Blukacz Tomasz: **25/25**
3. Gawroński Artur: **24/25**
4. Gieroń Barbara: **24/25**
5. Iżyńska Małgorzata: **25/25**
6. Jarzyński Konrad: **24/25**
7. Jastrzębska Katarzyna: **25/25**
8. Kaliszewski Piotr: **25/25**
9. Kapinos Dariusz: **22/25**
10. Kot Łukasz: **25/25**
11. Krawczyk Jacek: **21/25**
12. Lewandowska Ewa: **25/25**
13. Lewandowski Michał: **25/25**
14. Majer Dorota: **25/25**
15. Niesmaczny Zbigniew: **25/25**
16. Pawłowska Agata: **25/25**
17. Pohorecka Monika: **24/25**
18. Ruksza Paweł: **24/25**
19. Skrzypczyńska Emilia: **25/25**
20. Sowa Andrzej: **24/25**
21. Stefańska Krystyna: **25/25**
22. Struzik Beata: **25/25**
23. Szczuka Ryszard: **25/25**
24. Trzeszkowski SebasAan: **25/25**
25. Tyl Tomasz: **25/25**
26. Urbańska Jolanta: **25/25**
27. Wrona Piotr: **25/25**
28. Zbrojkiewicz Iwona: **25/25**

Przygotował(a): Administrator Systemu